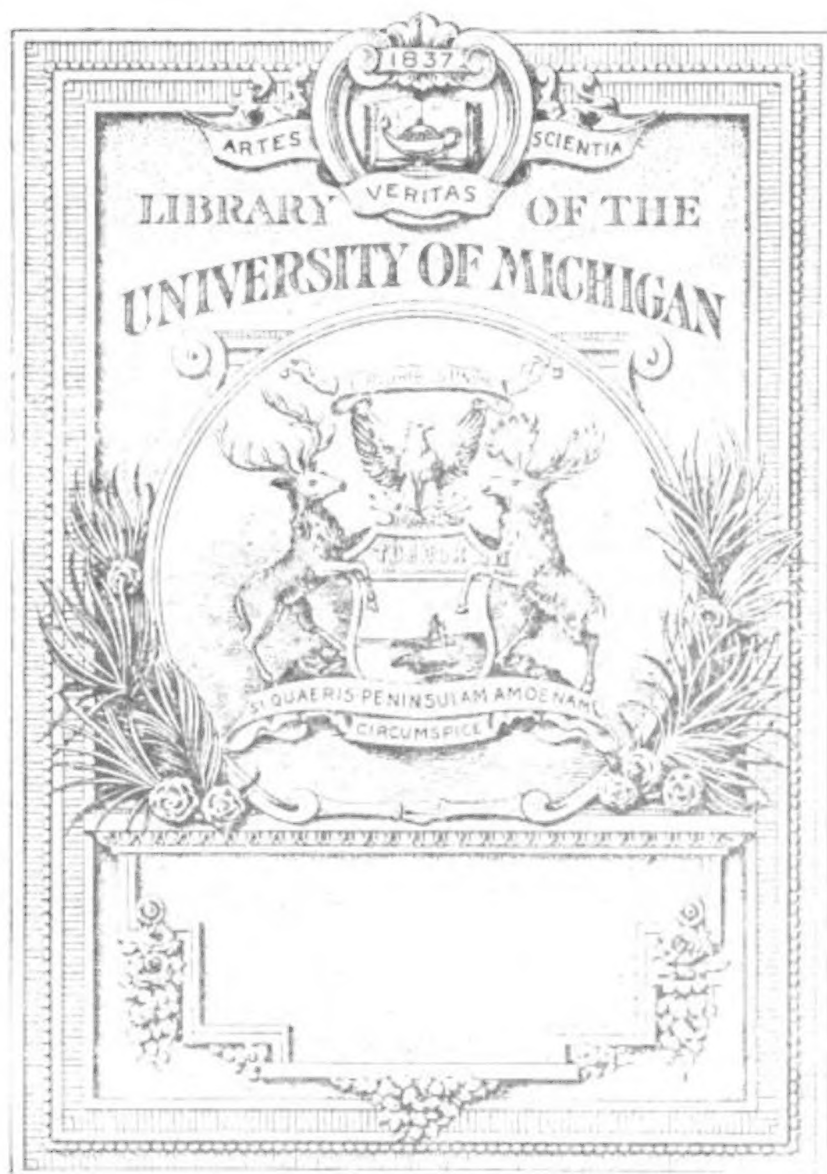
Diodori Bibliotheca historica: XIX-XX

Diodorus (Siculus.), Ludwig August Dindorf, ...

1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

DIODORI

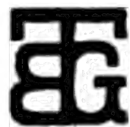
BIBLIOTHECA HISTORICA

EDITIONEM PRIMAM CURAVIT **IMM. BEKKER**
ALTERAM **LUDOVICUS DINDORF**

RECOGNOVIT

CURTIUS THEODORUS FISCHER

VOL. V

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCCVI

NOTARUM EXPLICATIO.

P = Patmius cod. saec. X vel XI.
X = Venetus S. Marci n. 376 saec. XIV vel XV.

R = Parisinus 1665 saec. XI vel XII.
V = Vaticanus Gr. n. 132 saec. XV.
X v. s.

F = Florentinus Laur. plut. LXX n. 12 saec. XIV vel XV.
M = Venetus S. Marci VII 8 saec. XV.
J = Paris. 1661 saec. XVI.
O = Claromontanus 222. saec. XVI.

Bekk. = Bekkeri, Dind. = Dindorfi, Rhod. = Rhodomanni, Steph. = Stephani, Vog. = Vogeli, Wess. = Wesselingi editio.

Bezzel: coni. Diodoreae. Erl. 1888.
Cobet: coll. crit. Lugd. Bat. 1878.
Hertl. I. II, 1. 2. III. IV: Hertlein, Beiträge zur Kritik d. D. progr. Werth. 1864. 65. 66. 71. 73.
Herw.: Herwerden, spic Vat. Lugd. Bat. 1860.
Hultsch diss. Hal.: de elocutione Diodori. diss. Hal. 1893.
— pr. Pas.: Die erzählenden Zeitformen bei D. progr. Pasew. 1902.
Kaelker: de eloc. Polyb. cum epimetro de hiatu in libris D. S. diss. Lips. 1880.
— pr. Bud.: de pronominum in D. S. libris usu. progr. Budiss. 1886.
Kallenb. I. II: Kallenberg, Textkritik u. Sprachgebr. D. progr. Berol. 1901. 02.
Madv.: Madvig adv. crit. I. Hauniae 1871.
Reiske: animadv. ad Gr. auctores I. Lips. 1757.

ARGUMENTA LIBRORUM.[1])

LIB. XIX.

Cap.

1. De causis oppressae libertatis et invectae tyrannidis praefatus Diodorus transitum parat ad Agathoclis Syracusarum tyranni historiam vel maxime hoc libro enarrandam. Adicitur chronologica ratio.

Ol. 115, 4 : 317 a. Chr.

2. Agathoclis natales portentosi. Thermis in Sicilia natus a patre Carcino ob somnium exponitur patreque inscio a matre in domo fratris Heraclidis servatur. Septennem recipit pater et Syracusis figulinam docet. Portentum novum eum insignem facit.
3. Damas nobilis Syracusanus primus Agathoclem fovit et ad dignitatem militarem evexit. Militabat deinde inter Syracusanorum auxilia, Crotoniatis contra Bruttios missa. Agathocli virtutis praemia pugnis parta invidet Sostratus.
4. Eo offensus Agathocles ad tempus patria abstinet. Postea Sostrato in exilium misso reversus in patriam rebus in bello strenue gestis magnam consecutus est famam.
5. Ob affectatae tyrannidis suspicionem et instans mortis periculum Agathocles aufugit et privatus exercitum cogit; mox invitatus in patriam redit et imperator pacisque custos constituitur.
6. Agathocles exercitu potitus aucta factione ususque alia multiplici opportunitate primo senatum 600 virorum per insidias obtruncat, deinde bonis eorum praedae datis vilissimum quemque sibi amicum facit.
7. Agathocles caedibus urbem implet.
8. 9. Agathocles vi atque dolo civitatis principatum solus obtinet.
10. Romani cum Samnitibus bellum gerebant; in Apulia Daunia vastata; Canusini in ditionem venerunt; Romae additae duae tribus, Falerina et Ufentina.

   Crotoniatarum et Bruttiorum bellum. Quo composito Crotoniatae intestinis discordiis agitantur.

---

1) Epitomen Bipontinam (cf. Vogel I p. LXXV) aliquot locis correxi, usus saepius Eyringi breviario.

Cap.

11. Olympias in Macedoniam redux et Philippum et Eurydicen vita privat et Nicanorem, Casandri fratrem, multosque simul eius amicos.
12. Res in Asia gestae. Eumenes hiberna apud Caras Babyloniae habuit, ubi Pithon et Seleucus ei maxime adversabantur. Maximis insidiis Eumenes ad Tigrin circumventus.
13. Tandem Tigrin transgressus et in Susianam delatus Eumenes superiorum provinciarum satrapas in auxilium vocat.
14. Satrapae Asiae superioris tum maxime exercitus contra Pithonem coactos habebant. Summum imperium gerebat Peucestes, Persidis satrapa. Adduntur copiarum numeri.
15. Cunctae satraparum copiae cum in Susiana Eumenianis se iunxissent, fit contentio de summo imperio; quam controversiam Eumenes diremit ita ut consessus ducum ad solium Alexandri, quem velut praesentem venerarentur (cf. XVIII 60, 4), habendos proponeret. Iunctum satraparum agmen Antigonum a bello Eumeni inferendo avertit.
16. Attalus ceterique captivi (cf. XVIII 45) e custodia elabi conantur; sed circumventi rursus in custodiam redeunt.

Ol. 116, 1 : 316 a. Chr.

17. Antigonus inita societate cum Seleuco et Pithone movet in Eumenem; hic autem ad Tigrin occurrit totamque fluminis ripam praesidiis firmat, acceptis e Persia auxiliis. Persarum nuntii celeres in speculis collocati obiter describuntur.
18. Antigonus Susa pervenit; inde aerumnoso itinere ad Copraten fl. progressus partim navium penuria partim Eumenianorum impetu in summum incurrit discrimen.
19. Antigonus per infestas Cossaeorum terras cum multiplici clade in Mediam iter flectit.
20. Antigonus in Media exercitum ab aerumnis recreat novisque militibus auget.
21. Cognito Antigoni in Mediam adventu ortoque inter socios dissidio Eumenes ad tutandas superiores satrapias in Persiam se convertit.
22. Peucestes, Persidis satrapa, exercitum sociorum magnificis epulis excipit Alexandroque et Philippo ut diis sacrum instituit, principatum scilicet affectans.
23. Peucestae superbiam Eumenes fictis de recuperato ab Olympiade regno rumoribus reprimit.

Cap.

42. Pugna elephantorum et equestris. Eumeniani funduntur.
43. Pugna pedestris argyraspidum insignis virtute. Sed Antigonus instat equitatu. Tandem Macedones indignantes Peucestae segnitiam et eius Eumenisque discordiam sponte ad Antigonum deficiunt ipsumque Eumenem captum hosti tradunt.
44. Cum alios duces tum Eumenem Antigonus supplicio afficit. His peractis in Mediam redit, castra habens apud Ecbatana et in eparchia Rhagis, terrae motibus clara.
45. Obiter diluvium ingens commemoratur, quo Rhodus per id tempus vastata est.
46. Pithonem res novas molientem Antigonus ad se vocatum trucidat. Tum sumpto Ecbatanis argento in Persiam tendit.
47. Dum in itinere erat Antigonus, Eumenis et Pithonis socii rebellant; multitudine tamen oppressi partim caesi partim capti sunt.
48. In Persia Antigonus regio honore cultus satrapias inter amicos distribuit; praeter opes Susianas ingentem pecuniarum vim recipit.
49. In Europa Pydnae obsidio eo continuata, ut Olympias cum ceteris obsessis inopiae famisque mala omnia toleraret.
50. Obsessorum Pydnaeorum multi ad Casandrum transfugiunt. In summa angustia Olympias navi aufugere conata capitur. Tum alias quoque Macedoniae urbes in fidem recepit Casander.
51. Olympias occisa una cum Aristonoo, duce copiarum.
52. Casander Thessalonicen, Philippi filiam, matrimonio sibi iungit; urbem e suo nomine Casandream appellatam condit; Rhoxanen cum filio Alexandri Amphipoli custodiendam curat; Eurydicen Philippumque Aegis regali funere effert. Hinc in Peloponnesum expeditionem suscipit, ut Alexandrum, Polyperchontis filium, inde expelleret; Polyperchon ipse in Aetoliam confugerat.
53. Dum Boeotiam transit Casander, Thebas instaurare instituit. Digreditur historicus ad urbis origines variasque vicissitudines referendas.
54. Thebarum instaurationem adiuverunt civitates Graecae aliaeque. Hinc Casander Megara declinat et navigiis in Peloponnesum traicit; Argos, Messenen etc. capit.

Cap.

Ol. 116, 2 : 315 a. Chr.

55. In Asia Antigonus relicto Aspisa Susianae praefecto Babylonem contendit. Ibi dissidio inter ipsum et Seleucum orto Seleucus in Aegyptum ad Ptolemaeum aufugit. Chaldaei ob Seleucum e manibus dimissum Antigono mortem praedicunt; resque postea eventum habuit.

56. Benigne acceptus in Aegypto Seleucus Ptolemaeum ad bellum contra Antigonum impellit. Interea Antigonus missa legatione Ptolemaeum, Lysimachum, Casandrum placare conatur; simul ultra in Ciliciam movet, copiis et pecunia terribilis.

57. Recusata provinciarum et pecuniarum aequa divisione Ptolemaeus, Lysimachus, Casander arma in Antigonum consociant. Antigoni contra hostes apparatus.

58. Antigonus in Phoenicen progressus Tyrum obsidet; simul in Phoenice, Cilicia, Rhodo naves exstrui iubet. Apparet interea Seleucus cum classe.

59. In Phoenice ulteriores Antigoni molitiones. Circa hoc tempus Crateri ossa per Aristonem Philae ad sepulturam tradita, cuius mulieris ingenium animumque praedicat historicus.

60. Ducum Antigoni in Peloponneso et Asia expeditiones.

61. Iuncta cum Polyperchonte et Alexandro, Polyperchontis filio, societate publico decreto Casandrum Antigonus hostem, Graecos liberos declarat, Alexandrum in Peloponnesum ablegat, ipse vero Tyrum contendit.

62. Ptolemaeus simili decreto Graecos suis legibus esse iubet. Deinde recensentur copiae terrestres et navales in diversas partes missae.

63. In Graecia Apollonides, Casandri dux, in Arcadiam, inde in Argivorum urbem impetum fecit; Casander ipse Peloponnesum ingressus Cenchreas expugnavit, Corinthiorum agrum vastavit, Orchomeniorum urbem per proditionem cepit.

64. Reliquam pervagatus Peloponnesum Casander in Macedoniam rediit; mox Alexandrum eius partes amplexum Peloponnesi imperatorem constituit. Interea Polyclitus, Seleuci legatus, Theodotum, Antigoni nauarchum, et Perilaum insidiis opprimens ingentes apud Ptolemaeum gratias meruit.

Cap.

65. Agathoclis in Sicilia insidiae et incursiones in Messanam, Carthaginiensium auxilio propulsatae.

Romanorum cum Samnitibus bellum. Ferentium expugnatur. Nucerini ad Samnites deficiunt.

Ol. 116, 3 : 314 a. Chr.

66. Aristodemus Antigoni dux Aetolos ad auxiliandum Antigono adigit; tum in Peloponnesum impetu facto redit in Aetoliam. Dymaei ab Alexandro Polyperchontis domiti mox libertatem vindicant.

67. Alexandrum Alexion Sicyonius per insidias occidit; quo facto Cratesipolis eius uxor suscepto imperio Sicyonios proelio domuit. Casander vero videns Aetolos cum Antigono facere arma iunxit cum Acarnanibus eorum hostibus; deinde rem in Illyride prospere gessit.

68. In Aetolia tumultus. Casandri in Cariam, ut Antigonum ab Europa arceret, et in Lemnum expeditio.

69. Antigonus relicto in Syria filio Demetrio admodum iuvene cum exercitu et quattuor amicis, qui consilio eum adiuvarent, ipse usque ad Celaenas Phrygiae progressus est.

70. In Sicilia Syracusanorum exules Agrigentinos ad bellum in Agathoclem impulerant. Hi Gelois et Messaniis assumptis sociis a Lacedaemoniis ducem expetunt Acrotatumque, Cleomenis regis filium, accipiunt.

71. Acrotatus ob superbiam cunctis adeo invisus erat, ut fugam capessere cogeretur. Tunc Agrigentini arbitro Amilcare cum Agathocle pacem fecerunt.

72. Agathocles otio usus est ad augendas opes, praesertim Carthaginiensibus minus fidens.

In Italia bellum cum Samnitibus vario Marte continuatum; Plestica expugnatur a Samnitibus; Sora deficit a Romanis; apud Saticolam vincuntur Samnites, apud Laustolas Romani. Luceria colonia deducta.

Ol. 116, 4 : 313 a. Chr.

73. Callantiani, Istriani, finitimi populi cum a Lysimacho defecissent, is cum infesto exercitu profectus cunctos perdomuit et Antigoni copias, Callantianis auxilio missas, proelio vicit.

74. Antigonus Telesphorum cum classe in Peloponnesum misit ad civitates in libertatem vindicandas. Philippus vero,

Cap.

Casandri frater, in Aetolos et Epirotas bellum gessit eosque duplici proelio vicit horumque regem Aeacidam interemit.

75. In Asia Casander, Cariae praefectus, bello oppressus in Antigoni partes concessit. Mox mutato consilio de novo deficit. Quo facto Antigonus terra marique Cariam subigit. Casander classe Graeciam petens cum Oreum oppugnaret, cum Telesphoro et Medio confligit.

76. In Italia quae inter Romanos et Samnites porro gesta sint commemorantur. Samnites pugna ad Cinnam commissa victi. Campani rebellantes mox pacem fecerunt.

Ol. 117, 1 : 312 a. Chr.

77. Antigonus Ptolemaeum ad liberandam Graeciam ablegat. Rhodii navibus eundem adiuvant. Casander soluta Orei obsidione Chalcidem petit; inde vero de Macedonia sollicitus relicto Chalcide praesidio in Macedoniam recedit.

78. Corcyraei Apollonia et Epidamno Casandri praesidia expellunt. Ptolemaeus, Antigoni legatus, Chalcidem capit; tum in Atticam et Phocidem progressus ubique Casandri praesidia abigit.

79. Cyrenaeos, Cyprios aliosque rebelles per legatos subigit Ptolemaeus; ipse in Syriam et Ciliciam expeditiones suscipit.

80. Demetrius, Antigoni filius, in Coelesyria Aegyptiorum copiis oppositus stabat. In hunc Ptolemaeus a Seleuco admonitus copias undique contractas convertit.

81. Demetrio adiuncti amici pugna abstinere suadent. Sed animum addunt milites, quos animi mansuetudo et corporis decor ceperat.

82. Demetrii acies instructa ad proelium.

83. Ptolemaei et Seleuci disposita acies. Simul proelii initi initium.

84. Primo ancipiti Marte pugnatum est. Mox elephantes consternati turbant Demetrii aciem. In fugam actum Demetrium Ptolemaeus Gazam usque persequitur et hanc urbem occupat.

85. Demetrius primo Azotum contendit ad procurandam mortuorum sepulturam. Caesorum numerus. Regiam praedam Ptolemaeus ultro reddit. Deinde Tripolin Phoenices Demetrius se recipit.

Cap.

86. Ptolemaeus Sidonem et Tyrum in deditionem redigit.
87. In Europa Telesphorus ab Antigono deficit; quo facto Ptolemaeus Antigoni dux rem in Peloponneso contra eum gerit.
88. In Epiro Alcetam novum regem Lyciscus, Casandri dux, infestat. Duplici proelio confligunt; altero Alcetas, altero Lyciscus vincit.
89. Casander suis succurrens facta cum Alceta pace contra Apolloniatas movit; sed proelio pulsus in Macedoniam redit. Leucadii a Casandro deficiunt. Alcetam sui ob eius superbiam trucidant.
90. In Asia Seleucus post victum Demetrium Babyloniam repetere parat, confisus Babyloniorum in se benevolentiae ac fidei. Eius gravissima ad trepidantes milites exhortatio.
91. Antigoni asseclae in arcem quandam recepti facile capti. Babyloniam Seleucus recuperat.
92. Nicanor, Mediae dux, in Seleucum bellum movens funditur. Tum milites Antigoni magno numero ad Seleucum transierunt.
93. In Demetrium interea in superiore Syria subsidentem Ptolemaeus Cillen cum exercitu misit. Sed hunc Demetrius in ipso itinere oppressum vicit et captivum duxit. Simul Antigonus eius pater auxilio venit. Itaque Ptolemaeus satius putavit in Aegyptum se recipere.
94. Recuperata Syria Antigonus in Arabiam suscipit expeditionem, misso Athenaeo cum exercitu. Arabum mores, instituta, victus describuntur.
95. Athenaeus Arabes opprimit multamque reportat praedam. Sed Arabes vicissim Athenaei castra invadunt ingentemque ei inferunt cladem.
96. Mutuis litteris et Arabes et Antigonus post haec amicitiam simulabant. Mox Antigonus filium Demetrium cum exercitu misit, ut Arabes clam opprimeret.
97. Cum Arabes sibi prospexissent, Demetrius nequidquam eos oppugnabat. Quamobrem Arabes ei facile persuadebant, ut acceptis donis copias abduceret.
98. 99. Castra movet Demetrius ad lacum Asphaltiten. Eius lacus et in eo nati bituminis descriptio.
100. Redit Demetrius ad patrem, qui pacem cum Nabataeis indigne ferebat. Spes de parandis e bitumine reditibus eum frustrata est. Interea nuntio accepto Seleucum Baby-

Cap.

lonia esse potitum Antigonus Demetrium in Babyloniam ablegat, qui urbem Babylonem desertam offendit et capit.

101. In Italia mutua bella inter Romanos et Samnites continuata. Fregellae, Calatia, Nola captae. Pontia colonia deducta.

102. Res in Sicilia gestae. Messanii Agathocli infesti cum Syracusanorum exules recepissent, Agathocles, misso Pamphilo cum arcanis mandatis, eorum urbe per dolum potitus exules eiecit omnesque qui potentatui fuerant adversati supplicio mactavit.

103. Dinocrates exulum dux et Carthaginienses in auxilium vocat et ipse Nymphodorum ad occupandam urbem Centoripinorum mittit. Agathoclis et Carthaginiensium mutuae crudelitates secutae.

Ol. 117, 2 : 311 a. Chr.

104. Dinocrates ad Galeriam proelio confligens cum Pamphilo et Demophilo, Agathoclis ducibus, funditur. Carthaginienses pugnam detrectant.

105. Casander, Ptolemaeus, Lysimachus et Antigonus communi foedere controversias de provinciis dirimunt. Mox prout singulis commodum erat, id singuli rumpunt. Tandem Casander Rhoxanen una cum rege clam occidere iubet; quo facto provinciarum praefecti reges evadunt.

Adiecta notitia rerum Romanarum. Romani Pollitium oppugnant. Interamna colonia deducta.

106. In Sicilia cum Agathoclis opes in dies crescerent, Poeni misso Amilcare cum classe eas cohibere parant. Classis naufragio attrita. Sed reparat vires Amilcar.

107. Agathocles hostem copiis praevalentem metuens Geloorum urbem per insidias occupat et domat.

108. Poenorum castra in colle Ecnomo prope Himeram fl. describuntur. E regione stabat Agathocles. Utrosque a pugna deterrebat vetus vaticinium. Sed subito conseritur proelium, in quo primum Agathocles superior.

109. Adhibitis funditoribus novisque ex Africa subvenientibus copiis pugnae fortuna inclinat in Poenos. Agathocles accepta clade fugit.

110. Agathocles primo Gelam se recipit; Poeni vero Siculorum multos sibi conciliant. Tum Agathocles Syracusas redit et bellum in Africam transferre machinatur.

Cap.

LIB. XX.

1. Praemittitur prooemii loco brevis disputatio de orationibus historiae inserendis. Eas reprobat Diodorus, si nimis vel quaesitae vel longae crebraeve sint.
2. Raro et opportuno loco adhibitas orationes Diodorus perutiles censet. Adicitur libri argumentum et chronologia.

Ol. 117, 3 : 310 a. Chr.

3. Agathocles proelio ad Himeram fusus bellum in Africam transferre conatur. Consilii et capiendi et dissimulandi causas explicat historicus.
4. Agathocles Syracusas Antandro fratri tuendas tradit; ad expeditionem incertam milites instruit; conatibus rerum novarum quae opportuna videbantur opponit; pecunias vi et fraude cogit.
5. Classis Agathoclis profecta inter maxima pericula ubique obvium habet hostem. Solis eclipsis terrorem etiam inicit.
6. Classis Agathoclis eluctata hostium insectationem ad Africae litus pervenit copiasque ad lapicidinas exponit.
7. Facto Cereri et Proserpinae sacro Agathocles naves accendit, ne refugium milites haberent.
8. Agathocles milites consternatos per regiones amoenas et fertiles ducens Megalopolin et Album Tunetem expugnat et evertit.
9. Carthaginem maxima capit trepidatio.
10. Hannonem et Bormilcarem praetores creant Carthaginienses. Copiae subito coactae et ad pugnam dispositae describuntur.
11. Copiarum Agathoclis numerus et dispositio. Noctuis, quas in castris aluerat, emissis suis fausta auspicia procurat Agathocles.
12. Proelium ab Agathocle contra Carthaginienses commissum. Cadit Hanno. Bormilcar male callidus et in summo rerum discrimine impius. Carthaginienses fugam capessunt. Castra diripiuntur.
13. In castris Poenorum manicarum magna vis inventa. Fortunae insolentiam demiratur historicus.

Cap.

14. Carthaginienses diis iratis calamitatem tribuentes supplicationem decernunt hostiasque humanas immolant.

15. Carthaginienses in Siciliam mittunt qui auxilia requirant et rumorem divulgent Agathoclem victum esse. Luctus idcirco Syracusas occupat, quo fretus Amilcar urbe potiri conatur.

16. Cum Antander et Erymnon de deditione Syracusarum dissentirent, venit victoriae nuntius ab Agathocle; quo accepto cives incurrentes in obsidentes Amilcarem urbe discedere cogunt.

17. Agathocles quamvis multis subactis oppidis castris apud Tunetem exuitur. Sed strategemate Tunetem obsidentes fallit et ingentes contra hostes progressus facit.

18. Carthaginienses de novo Tunetem obsident. Haud opinatos opprimit Agathocles iisque novum terrorem inicit.

19. In Macedonia Casander Autariatas bello subegerat. Ad eum Ptolemaeus, Antigoni in Peloponneso legatus, deficit. Antigonum insuper bello petit Ptolemaeus, Aegypti dynasta. Sed ubique victor Antigonus.

20. Novos motus in Casandrum excitat Polyperchon, Pergamo arcessens Herculem Alexandri filium.

21. Ptolemaeus subacta Cypro saevit in Nicoclem, Paphiorum regem.

22. Moritur in Ponto Parysades Bospori rex. De regno oritur bellum inter relictos tres filios, Satyrum, Eumelum, Prytanim. Ariphanes, rex Thracum, Eumelum adiuvat.

23. Bello decertantes Satyrus et Prytanis quamvis victores mortem deinceps oppetunt.

24. Eumelus Bospori regno potitur.

25. Eumelus regnum optime administrat et maximopere auget. Post quinque annorum imperium curru vectus consternatis equis occumbit.

26. Oracula de Eumeli et Satyri mortis genere.

Adiecta mentio belli a Romanis feliciter contra Samnites gesti, in locorum nominibus admodum incerta.

Ol. 117, 4 : 309 a. Chr.

27. Ptolemaeus, Aegypti princeps, in Asiam movet ibique urbes et castella plura subigit; inde in insulam Con profectus Ptolemaeum, Antigoni e fratre nepotem, in societatem recipit, mox ob insidiarum suspicionem de medio tollit.

Cap.

28. Polyperchontem Casander promissis praemiis sibi conciliat impellitque, ut Herculem, regem destinatum, per insidias exstinguat.

29. Lysimachia condita.

Cleomeni, regi Lacedaemoniorum, Areus succedit.

In Sicilia Amilcar Syracusas noctu clam adoriri et expugnare parat. Sed cum ingenti clade repulsus abit Poenorum exercitus; Amilcar captus Syracusas abducitur.

30. Belli inopinatos eventus historicus admiratur. Amilcaris trucidati caput ad Agathoclem perferendum curant Syracusani.

31. In residuo Poenorum exercitu cum metus et dissidium omnia turbassent, Agrigentini Siciliae imperium occupare conantur, misso Xenodico, qui Gelam aliasque urbes in libertatem vindicat.

32. Xenodicus Echetlam, Leontium, Camarinam a Syracusanis defendit. Syracusanorum triremes viginti navibus frumentariis obviam missae a classe Punica agitantur, decem intercipiuntur.

33. Accepto nuntio de clade suorum in Sicilia novo terrore Carthaginienses perculsi, res vero Agathoclis in dies laetiores factae sunt. Sed orta altercatio inter Lyciscum et Agathoclem secutaque Lycisci caedes per Archagathum, Agathoclis filium, tantam in castris seditionem excitavit, ut paene de Agathocle actum esset.

34. Reconciliatis militibus eo ipso tempore cum Poeni eos defecturos sperarent, Agathocles necopinantes invadit iisque novam plagam infligit.

35. In Italia Romani simul cum Etruscis et Samnitibus bellum gerunt.

36. Romae Appius Claudius censor novis institutis bene meret: aqua Appia in urbem deducta, via Appia strata, magistratus cum plebe vulgati.

Ol. 118, 1 : 308 a. Chr.

37. Ptolemaeus, Aegypti princeps, Myndo solvens Graeciae urbes in libertatem asserere pergit. Cleopatra, Alexandri M. soror, Alexandri regis Epirotarum coniux, cuius coniugium generis causa duces singuli appetebant, Sardibus iussu Antigoni occisa.

38. In Africa Agathocles relicto ad Tunetem filio Poenorum

Cap.

exercitum ad Numidas qui defecerant domandos profectum insequitur eosque ad proelium provocatos acri certamine fundit.

39. Numidae Graecorum castra spo iant. Captivos Graecos Agathocles contra datam fidem exstinguit.

40. Agathocles augendis opibus intentus Ophellam Cyrenaicae praefectum in societatem allicit. Ophellas Graecorum etiam auxilia advocat.

41. Ophellae copiarum numerus et per regiones memoratu dignas iter. Episodium de Lamiae antro et fabula.

42. Regiones Ophellae peragrandae describuntur. Socium, cum adventasset, impia caede opprimit Agathocles totoque eius exercitu potitur.

43. Bormilcar tyrannidis obtinendae consilia agitavit.

44. Bormilcar oppressus a civibus supplicio occubuit. Agathocles naves spoliis onustas Syracusas mittit.

Romanorum bella in Samnites et Etruscos. Indutiae cum Etruscis factae.

Ol. 118, 2 : 307 a. Chr.

45. Demetrius, Antigoni filius, a patre iussus Epheso solvit ad Graeciam in libertatem vindicandam. Prima omnium Athenarum urbs vi capta, adhuc Casandri praesidio occupata. Demetrius Phalereus, urbis curator, Thebas et inde in Aegyptum aufugit; Dionysius, Munychiae praefectus, una cum urbe vi captus.

46. Antigono et Demetrio statuae positae et ara Servatorum dicata. Inde liberae Athenae, Megara, Imbrus. Senatus e civitatibus sociis constitutus.

47. Demetrius in Cyprum traiecit, ut in Ptolemaei duces bellum gereret. Apud Salaminem obviam factus Menelao, Ptolemaei legato, proelium commisit et Menelaum fudit; captivi ad Antigonum missi, qui tum in Syria Antigoniam novam urbem condebat. Menelaus in urbem Salaminem pulsus a Ptolemaeo auxilia requirit.

48. Oppugnatio urbis Salaminis a Demetrio suscepta. Novae machinae helepolis descriptio. Oppugnantium machinas incendio vastat Menelaus.

49. Intervenit Ptolemaeus cum classe instructissima. Copiarum advectarum naviumque numerus. Demetrius classem opponit et ab urbe classeque oppidana hostem arcet.

Cap.

50. Demetrius et Ptolemaeus aciem ad conserendam pugnam instruunt.
51. Pugnae navalis descriptio.
52. Demetrius victor.
53. Accepta clade Ptolemaeus omissa Cypro in Aegyptum rediit. Antigonus victor regis nomen et dignitatem sibi filioque Demetrio imposuit. Horum exempla ceteri etiam duces secuti reges se proclamari iusserunt.
54. Agathocles ipse quoque regis titulum assumit; simul facinus rege dignum aggredi properans in rebelles Uticenses movet. Uticam oppugnans novo astutiae genere utitur.
55. Utica vi expugnata, in cives immanissime saevitum. Subactis etiam multis aliis populis et urbibus Agathocles in Siciliam redit, relicto in Libya filio Archagatho.
56. In Sicilia Xenodocus pro libertate civitatum propugnabat, tum maxime proelio pulsus, cum Agathocles e Libya redux esset. Agathocles Heracleotas et Thermitas subigit, Centoripa clam intrat, Apolloniam expugnat.
57. Novus libertatis vindex in Agathoclem exsurgit Dinocrates. Atque nunc res Agathoclis in deterius mutatae. In Libya tamen Eumachus, Archagathi legatus, plura oppida expugnat.
58. Eumachus aggreditur expeditionem in Libyam superiorem ad Pithecussas usque.
59. Nova melioraque consilia Carthaginienses capiunt, tripartito exercitu Graecorum copias in diversas partes distrahentes.
60. Tria Graecorum quoque agmina facit Archagathus. Unum ducit Aeschrion, quod Hanno opprimit; alterum Eumachus, quod Imilco fundit.
61. Duplici clade afflictus Archagathus a sociis insuper deseritur. Agathocles de suorum in Libya calamitate certior factus insula Leptinae permissa ipse classem ducit Poenosque proelio navali in fugam agit.
62. Recuperato imperio maris Leptines Xenodocum terrestri proelio fundit.
63. Duplicem victoriam Agathocles sacris et epulis celebrat. Ingenium regis, maxime in epulis proditum.
64. Revectus in Africam Agathocles damna reparare annititur; sed hostium castra adortus cum magna clade repellitur.

Cap.

65. Poeni dum captivos diis immolant, castra universa succendunt et omnia tumultu implent.

66. Afros e Graecorum castris transfugas hostes rati universi in fugam se dant, mutua caede se conficiunt, ipsam Carthaginem in terrorem convertunt.

67. Similem terrorem transfugae metu repulsi Agathoclis castris inferunt. Graeci enim perturbati et in fugam rapti pro hostibus suos caedunt.

68. Agathocles, cum in Siciliam clam suis refugere conatur, vi retinetur et vinctus custodiae traditur.

69. Militum opera Agathocles vinculis solutus evadit. Quo facto milites eius filios occidunt et cum Carthaginiensibus pacis conditiones ineunt.

70. Restat paullisper historicus, admirabiles rerum eventus et manifestam numinis vindictam considerans.

71. Agathocles in Siciliam reversus Egestanorum urbem adiit, pecunias exposcens. Incolas horrendis cruciatuum generibus confecit totamque urbem perdidit, ipso eius nomine deleto.

72. Atrocissimam civium caedem Agathoclis iussu frater Antander Syracusis fecit.

Ol. 118, 3 : 306 a. Chr.

73. Antigonus filio Demetrio cum copiis Antigoniam accito bellum in Aegyptum movet. Copiarum numerus et iter Gazam usque.

74. Classis, cui Demetrius praeerat, ad Rhaphiam tempestatibus iactata et attrita ad Casium progressa Antigonum cum copiis terrestribus in propinquo habet.

75. Ptolemaeus aditus Aegypti ab omni parte praesidiis muniit.

76. Ptolemaeus naves hostiles ubique ab appulsu litorum prohibet. Antigonus infecta re in Syriam redire cogitur. Ita Ptolemaeus Aegyptum, duplici bello defensam, suo iure possidere sibi videbatur.

77. Moritur Dionysius, Heracleae tyrannus; succedunt filii Oxathras et Clearchus.

Agathocles ob defectionem Pasiphili in desperationem adductus regnum Dinocrati sub aequis conditionibus offert.

78. Agathoclis propositum, multis modis mirabile et inopinatum, intentius consideratur.

Cap.

79. Dum Dinocrates cunctatur, a Syracusanorum democratia accipienda alienus, gravioresque imponit conditiones, Agathocles mutato consilio exules in Dinocratem sollicitat et cum Carthaginiensibus pacem facit.

80. Silvium castellum Romani capiunt, Samnium igni ferroque vastant.

Ol. 118, 4 : 305 a. Chr.

81. Antigonus sollicitus est de Rhodiorum civitate tunc opulentissima, quae Ptolemaeo favebat.

82. Antigonus Rhodiis naves et auxilia imperat hisque recusatis bellum infert.

83. Demetrius appulsus castra munit et piratas expedit ad praedandum et populandum.

84. Rhodii missis ad Ptolemaeum, Lysimachum, Casandrum legatis eorum auxilia requirunt; apparant etiam, quae ad propugnandam urbem conducere videbantur.

85. Demetrii apparatus. Propugnatorum opera.

86. 87. Prior Demetrii impetus propulsatus a Rhodiis.

88. Iterum Demetrius a mari aggreditur. Acerrime obnituntur Rhodii. Emissae Rhodiorum naves magna clade Demetrii classem afficiunt, tempestate praeterea oppressam. Simul Cnossii et Ptolemaeus Rhodiis auxilio veniunt.

89. Agathocles in Sicilia bellum in Dinocratem renovat. Pugna apud Gorgium commissa vincit Agathocles. Captos contra datam fidem obtruncat.

90. Agathocles Dinocratem inter amicos recipit.

Addita commemoratio rerum Romanarum. Samnites bis victi; Gellius captus; urbes expugnatae a Samnitibus recuperatae.

Ol. 119, 1 : 304 a. Chr.

91. Quum Rhodi oppugnatio a mari suscepta haud processisset, Demetrius urbem a terra adoriri instituit. Machinarum apparatus; insignis in his erat helepolis.

92. Demetrii singularis in oppugnandis urbibus sollertia, unde Poliorcetae nomen inditum. Forma et dignitas corporis, ingenii praestantia, mores.

93. 94. Rhodiorum opera hostium conatibus opposita.

95. Novi Demetrii apparatus.

96. 97. Commeatu a Ptolemaeo, Casandro, Lysimacho adiuvantur Rhodii.

Cap.

98. Rhodii nova vehementia in hostes impetum faciunt. Instantibus Graecarum civitatum legatis pacis conditiones proponuntur, de quibus tamen non convenit. Renovant ab utraque parte bellum.

99. Adhortante et Antigono et Ptolemaeo pax cum Rhodiis initur. Pacis cum Rhodiis factae conditiones.

100. Rhodiorum in suos regesque urbis servatores, praesertim Ptolemaeum, pietas. Demetrius exinde in Graeciam movit, a Casandro et Polyperchonte occupatam.

Hoc tempore Eumelus, Bospori rex, mortuus; succedit Spartacus filius.

101. In Sicilia Agathocles nulla lacessitus iniuria Liparaeos iniusto bello oppressit. Pecunias Aeoli et Vulcani nomine insignes cum rapuisset, vindictam divinam non effugit.

In Italia inter Romanos et Samnites post viginti duo annos pax facta.

Ol. 119, 2 : 303 a. Chr.

102. Demetrii bellum pro liberanda Graecia continuatum. Initium belli Demetrius ab urbe Sicyoniorum facit, quam vi expugnat et Ptolemaei praesidium expellit. Sicyonii ut servatorem et conditorem Demetrium venerantur.

103. Corinthus per fraudem a Demetrio capta; Prepelaus, Casandri legatus, urbe expulsus ad Casandrum confugit; Achaiae urbes liberatae. Orchomenum Polyperchontis praesidio firmatum vi expugnavit Demetrius; Strombichum, praesidii praefectum, in crucem egit.

104. In Italia Tarentini cum Lucanis et Romanis bellum habuerunt. Spartani Tarentinis auxilia misere duce Cleonymo, cuius in Italiam excursiones ibique factae populationes describuntur.

105. Cleonymus ab eius regionis barbaris oppressus in Corcyram aufugit.

Ol. 119, 3 : 302 a. Chr.

106. Casander ob factos Demetrii progressus regno suo metuens pacem ab Antigono impetrare studet. Hac spe deiectus Lysimachum, Ptolemaeum, Seleucum ad bellum contra Antigonum concitat.

107. Casander contra Demetrium in Thessaliam, Lysimachus in Asiam movet, misso simul Prepelao cum exercitu in Aeolidis et Ioniae urbes.

Cap.

108. Antigonus nuntio de Lysimachi incursione accepto e Syria hosti obviam procedit et pugnam offert. Sed Lysimachus, eam evitare satius putans, noctu aufugit et castra ad Dorylaeum ponit.

109. Antigonus, hostem persecutus, eius castra obsidere parat; sed cum Lysimachus inde evaderet, discessum est in hiberna.

110. In Graecia Demetrius Athenis substitit, donec mysteriis Eleusiniis esset initiatus. Tum classe profectus Larisam et complures alias urbes recepit. Casander ut progressus prohiberet, Demetrii castris sua opponit.

111. A patre admonitus Demetrius ut copias in Asiam transmitteret, res cum Casandro componit.

Hoc tempore Mithridates, Ponti rex, mortuus Mithridatem successorem habuit.

112. Casander post Demetrii discessum civitates Thessaliae recuperat et Plistarchum cum exercitu in Asiam Lysimacho auxiliaturum transmittit. Sed magna navium hominumque pars naufragio periit. Aegre emersit Plistarchus.

113. Ex Aegypto Ptolemaeus incursionem in Syriam facit, qui tamen falso deceptus nuntio de Antigoni victoria in regnum se recipit. Reges singuli copias cogunt ad dimicandum proxima aestate de rerum summa.

314 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Διοδώρου βύβλων.

α'. Περὶ τῶν ἀφορμῶν αἷς χρησάμενος Ἀγαθοκλῆς τύραννος ἐγένετο τῶν Συρακουσίων.

β'. Ὡς οἱ Κροτωνιατῶν φυγάδες ἐπιστρατεύσαντες ἐπὶ τὴν πατρίδα πάντες ἀνῃρέθησαν.

γ'. Ὀλυμπιάδος μετὰ τοῦ παιδὸς κάθοδος ἐπὶ τὴν βασιλείαν.

δ'. Εὐρυδίκης καὶ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἅλωσις καὶ θάνατος.

ε'. Ὡς Εὐμενὴς ἔχων τοὺς ἀργυράσπιδας ἀνέβη μὲν εἰς τὰς ἄνω σατραπείας, συνήγαγε δὲ τούς τε σατράπας καὶ τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Περσίδα.

ς'. Ὡς Ἄτταλος καὶ Πολέμων μετὰ τῶν συνεπιθεμένων τῇ φυλακῇ ληφθέντες ἀνῃρέθησαν.

ζ'. Ὡς Ἀντίγονος διώξας Εὐμενῆ περὶ τὸν Κοπράτην ποταμὸν ἠλαττώθη.

η'. Ὡς εἰς Μηδίαν ἀναζεύξας ἐν ταῖς παρόδοις πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν.

ϑ'. Παράταξις Ἀντιγόνου πρὸς Εὐμενῆ καὶ τοὺς σατράπας ἐν Παραιτάκοις.

ι'. Ἀποχώρησις Ἀντιγόνου μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Μηδίαν πρὸς χειμασίαν.

ια'. Κασάνδρου στρατεία εἰς Μακεδονίαν καὶ πολιορκία Ὀλυμπιάδος ἐν Πύδνῃ.

ιβ'. Ὡς κατεστρατήγησεν Εὐμενὴς τοὺς περὶ Ἀντίγονον διὰ τῆς ἐρήμου πορευομένους.

βίβλων F. **5** μετὰ τοῦ παιδὸς om. F. **17** Παρατάκοις RX; corr. Wess. (cf. XIX 34, 7; II 11, 2); τοὺς σατράπας Παρατάκης F. **20** Κασσάνδρου F semper. **22**—p. 2 **1** ιβ' et ιγ' inverso ordine in libris exhibentur; transposuit Dind. (cf. XIX 39). **22** περὶ τὸν Ἀντίγ. F.

ιγʹ. Ἀντιγόνου πορεία διὰ τῆς ἐρήμου ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ ἐπίθεσις τοῖς ἐν τῇ παραχειμασίᾳ θηρίοις.

ιδʹ. Ὡς παρατάξεως γενομένης Ἀντίγονος ἐκυρίευσε πάσης τῆς τῶν ἀντιταχθέντων δυνάμεως.

ιεʹ. Ὡς Εὐμενῆ καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τοὺς ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διατεθέντας ἀνεῖλεν.

ιϛʹ. Ὁ γενόμενος ἐν Ῥόδῳ κατακλυσμὸς καὶ τὰ συμβάντα περὶ 315
τὴν πόλιν ἀτυχήματα.

ιζʹ. Πείθωνος ὑπ' Ἀντιγόνου θάνατος καὶ τῶν δι' αὐτὸν ἀποστάντων εἰς τὴν Μηδίαν ἀναίρεσις.

ιηʹ. Ὀλυμπιάδος ἅλωσις ὑπὸ Κασάνδρου καὶ θάνατος.

ιθʹ. Ὡς Κάσανδρος Θεσσαλονίκην ἔγημε τὴν Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἐπώνυμον δ' ἑαυτοῦ πόλιν ἔκτισεν ἐπὶ τῆς Παλλήνης.

κʹ. Ὡς Πολυπέρχων ἀπογνοὺς τὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἔφυγεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν.

καʹ. Ὡς Κάσανδρος τὴν τῶν Θηβαίων πόλιν ὑπ' Ἀλεξάνδρου κατεσκαμμένην ἀποκατέστησε.

κβʹ. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις συμβάντων τῇ πόλει τῶν Θηβαίων καὶ ποσάκις ἀνάστατος ἐγένετο.

κγʹ. Περὶ τῶν πραχθέντων Κασάνδρῳ κατὰ Πελοπόννησον.

κδʹ. Ἀντιγόνου μετὰ τῆς δυνάμεως κατάβασις ἐπὶ θάλατταν καὶ φυγὴ Σελεύκου πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον.

κεʹ. Σύνθεσις Πτολεμαίου καὶ Σελεύκου καὶ Κασάνδρου, πρὸς δὲ τούτοις καὶ Λυσιμάχου πρὸς τὸν κατ' Ἀντιγόνου πόλεμον.

κϛʹ. Ὡς Ἀντίγονος ναῦς τε πολλὰς ἐναυπηγήσατο καὶ στρατηγοὺς ἀπέστειλεν εἴς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Πόντον.

κζʹ. Ὡς πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Πολυπέρχοντος φιλίαν συνέθετο καὶ Τύρον ἐξεπολιόρκησε καὶ ὡς Ἀλέξανδρος μετέθετο πρὸς Κάσανδρον.

κηʹ. Ὡς Πολύκλειτος ὁ Πτολεμαίου ναύαρχος ἐνίκησε τοὺς Ἀντιγόνου στρατηγοὺς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

9 *Πείθωνος* libri; cf. XVIII 3, 1. **13** *δὲ αὐτοῦ* F. **14** *Πελλήνης* RX; at cf. XIX 52, 2. **15** *Πολυσπέρχων* F semper. **25** *πόλεμον*] *θάνατον* RX. **28** *τὸν Πολυπέρχοντος*] *καὶ Πολυπέρχοντα* XIX 57, 5; 60, 1 (Dind.). **29** *ἐξεπολιόρκησεν. κηʹ. ὡς Ἀ.* F. **31** *Ἀντιγόνου* om. F.

κθʹ. Περὶ τῆς Ἀγαθοκλέους στρατείας ἐπὶ Μεσσηνίους καὶ τῆς μεσιτευθείσης εἰρήνης ὑπὸ Καρχηδονίων.

λʹ. Νουκερίας ἀπόστασις ἀπὸ Ῥωμαίων.

λαʹ. Τὰ πραχθέντα τοῖς Ἀντιγόνου καὶ Κασάνδρου στρατηγοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα.

λβʹ. Κασάνδρου στρατεία εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ τοὺς κατὰ τὸν Ἀδρίαν τόπους.

λγʹ. Ἅλωσις περὶ Καρίαν τῆς ἀποσταλείσης ὑπὸ Κασάνδρου δυνάμεως.

λδʹ. Ὡς οἱ φυγάδες τῶν Συρακουσίων Ἀκραγαντίνους πείσαντες πολεμεῖν Ἀγαθοκλεῖ στρατηγὸν ἐκ Λακεδαίμονος Ἀκρότατον μετεπέμψαντο.

λεʹ. Ὡς οὗτος μὲν παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν τυραννικῶς ἄρχων διεγένετο, οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς τὸν δυνάστην.

λϛʹ. Τὰ πραχθέντα Ῥωμαίοις περὶ τὴν Ἰαπυγίαν.

λζʹ. Καλλαντιανῶν ἀπόστασις ἀπὸ Λυσιμάχου καὶ τὰ συμβάντα τοῖς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἀποσταλεῖσιν ὑπ' Ἀντιγόνου.

ληʹ. Ὡς Φίλιππος ἀποσταλεὶς ὑπὸ Κασάνδρου στρατηγὸς εἰς τὴν Αἰτωλίαν ἐνίκησεν Αἰτωλοὺς ἅμα καὶ τοὺς Ἠπειρώτας.

λθʹ. Ὡς Ῥωμαῖοι μάχῃ νικήσαντες Σαμνίτας μετ' ὀλίγον Καμπανοὺς ἀποστάντας προσηγάγοντο.

μʹ. Ὡς Ἀντίγονος Πολέμωνα στρατηγὸν ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως ἐλευθερώσοντα τοὺς Ἕλληνας καὶ τὰ πραχθέντα περὶ τὴν Ἑλλάδα.

μαʹ. Ἀπόστασις Κυρηναίων καὶ ἅλωσις, ἔτι δὲ Πτολεμαίου στρα-
316 τεία εἰς Κύπρον καὶ Συρίαν.

μβʹ. Μάχη Δημητρίου πρὸς Πτολεμαῖον καὶ νίκη Πτολεμαίου.

μγʹ. Ἀπόστασις Τελεσφόρου τοῦ στρατηγοῦ ἀπὸ Ἀντιγόνου.

μδʹ. Τὰ περὶ τὴν Ἤπειρον καὶ τὸν Ἀδρίαν πραχθέντα Κασάνδρῳ.

3 *Λουκερίας* F corr. 1. m.; *Νουκαιρίας* RX (at cf. XIX 65, 7). **5** *τὴν* om. F. **8** *ὑπὸ* om. F. **13** *τυραννικῶς*] *καὶ εἰρηνικῶς* libri; corr. Rhod. et Dind. (cf. XIX 71). **17** *Καλλαντιανῶν*] *Καλαντινῶν* F *Κολλατίνων* RX; *Καλλαντιανῶν* Rhod.; idem libri omnes XIX 73, 4. 5; XX 25, 1 (aliter XX 112, 2); rectius *Καλλατιανῶν* (St. B. s. v.) Wess.; cf. Mueller ad Ptol. III 10, 3. **21** *Σαυνιώτας* F; cf. XIX 10, 1. **28. 29** *νίκη Πτολεμαίου καὶ ἀπόστασις* T. F.

με'. Ὡς Σέλευκος παρὰ Πτολεμαίου λαβὼν δύναμιν ὀλίγην ἐκράτησε Βαβυλῶνος καὶ τὴν προϋπάρχουσαν αὐτῷ σατραπείαν ἀνεσώσατο.

μϛ'. Ὡς Ἀντίγονος ἀκινδύνως παραλαβὼν Κοίλην Συρίαν δύναμιν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἀραβίαν.

μζ'. Περὶ τῶν νομίμων οἷς χρᾶται τὰ ἔθνη τῶν Ἀράβων.

μη'. Περὶ τῆς καλουμένης Ἀσφαλτίτιδος λίμνης.

μθ'. Ὡς Ἀντίγονος τὸν υἱὸν Δημήτριον ἐξαπέστειλε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Βαβυλωνίαν.

ν'. Περὶ τῶν πραχθέντων Ῥωμαίοις καὶ Σαμνίταις.

να'. Ὡς Ἀγαθοκλῆς Μεσσηνίους παρακρουσάμενος τῆς πόλεως ἐκυρίευσεν.

νβ'. Ὡς τοὺς ἀντιταξαμένους Μεσσηνίων καὶ Ταυρομενιτῶν, ἔτι δὲ Κεντοριπίνων ἀπέσφαξεν.

νγ'. Ὡς Ἀγαθοκλῆς Δεινοκράτη καὶ τοὺς φυγάδας περὶ Γαλαρίαν ἐνίκησεν.

νδ'. Ῥωξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως θάνατος.

νε'. Τὰ πραχθέντα Ῥωμαίοις κατὰ τὴν Ἰταλίαν.

νϛ'. Περὶ τῆς γενομένης τοῖς Καρχηδονίοις ναυαγίας.

νζ'. Ὡς Καρχηδόνιοι περὶ τὸν Ἱμέραν Ἀγαθοκλέα παρατάξει νικήσαντες συνέκλεισαν εἰς τὰς Συρακούσσας.

3 ἀνενεώσατο R ἐπεκτήσατο F (unde ἀνεκτήσατο Wess.; cf. XIX 91, 5). **5** Ἀρραβίαν F fere semper. **6** χρᾶται RX. τὰ ἔθνη τὰ τῶν Ἀ. R. **9** Βαβυλῶνα F. **10** Σαυνίταις F. **14** Κεντοριππίνων RX; at cf. XIX 103, 3. **15** Γαλαρίαν F, qui κ supra γ ponit. **21** Συρακούσας F.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
317 ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Παλαιός τις παραδέδοται λόγος ὅτι τὰς δημο- 1
κρατίας οὐχ οἱ τυχόντες τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οἱ ταῖς
ὑπεροχαῖς προέχοντες καταλύουσι. διὸ καὶ τῶν πόλεων
ἔνιαι τοὺς ἰσχύοντας μάλιστα τῶν πολιτευομένων ὑπο-
πτεύουσαι καθαιροῦσιν αὐτῶν τὰς ἐπιφανείας. σύν- 2
εγγυς γὰρ ἡ μετάβασις εἶναι δοκεῖ τοῖς ἐν ἐξουσίᾳ
μένουσιν ἐπὶ τὴν τῆς πατρίδος καταδούλωσιν καὶ
δυσχερὲς ἀποσχέσθαι μοναρχίας τοῖς δι' ὑπεροχὴν τὰς
τοῦ κρατήσειν ἐλπίδας περιπεποιημένοις· ἔμφυτον γὰρ 3
εἶναι τὸ πλεονεκτεῖν τοῖς μειζόνων ὀρεγομένοις καὶ τὰς
ἐπιθυμίας ἔχειν ἀτερματίστους. τοιγαροῦν Ἀθηναῖοι
μὲν διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τοὺς πρωτεύοντας τῶν
πολιτῶν ἐφυγάδευσαν, τὸν λεγόμενον παρ' αὐτοῖς ἐξ-
οστρακισμὸν νομοθετήσαντες. καὶ τοῦτ' ἔπραττον οὐχ
ἵνα τῶν προγεγενημένων ἀδικημάτων λάβωσι τιμωρίαν,
ἀλλ' ὅπως τοῖς δυναμένοις παρανομεῖν ἐξουσία μὴ
γένηται κατὰ τῆς πατρίδος ἐξαμαρτεῖν. τῆς γὰρ Σό- 4
λωνος φωνῆς ὥσπερ χρησμοῦ τινος ἐμνημόνευον, ἐν
οἷς περὶ τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος προλέγων ἔθηκε
τόδε τὸ ἐλεγεῖον

inscr. ιθ' R; Διοδώρου Σικελιώτου ἱστοριῶν ιθ' F. **8** ὑπεροχὴν] ὑπερβολὴν F, corr. 2. m. **9** περιπεποιημένοις] πεποιημένοις F. **10** τοῖς] τῶν F, corr. 2. m. **11** ἔχουσιν RX. **12** ταύτας] τοιαύτας F.

»ἀνδρῶν ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ τυράννου
δῆμος ἀϊδρίῃ δουλοσύνην ἔπεσεν.«

5 μάλιστα δὲ πάντων ἐπεπόλασεν ἡ πρὸς τὰς μοναρχίας
ὁρμὴ περὶ Σικελίαν πρὸ τοῦ Ῥωμαίους κυριεῦσαι ταύ-
της τῆς νήσου· αἱ γὰρ πόλεις ταῖς δημαγωγίαις ἐξ-
απατώμεναι μέχρι τούτου τοὺς ἀσθενεῖς ἰσχυροὺς κατ-
εσκεύαζον, ἕως δεσπόται γένωνται τῶν ἐξαπατηθέντων.
6 ἰδιώτατα δὲ πάντων Ἀγαθοκλῆς ἐτυράννησε τῶν Συ-
ρακοσίων, ἀφορμαῖς μὲν ἐλαχίσταις χρησάμενος, ἀτυ- 318
χήμασι δὲ μεγίστοις περιβαλὼν οὐ τὰς Συρακούσσας
7 μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν Σικελίαν τε καὶ Λιβύην. δι'
ἀπορίαν γὰρ βίου καὶ πραγμάτων ἀσθένειαν τὴν κερα-
μευτικὴν τέχνην μεταχειρισάμενος εἰς τοῦτο προῆλθε
δυνάμεως ἅμα καὶ μιαιφονίας ὥστε καταδουλώσασθαι
μὲν τὴν μεγίστην καὶ καλλίστην τῶν πασῶν νήσων,
κατακτήσασθαι δὲ χρόνον τινὰ τῆς τε Λιβύης τὴν
πλείστην καὶ μέρη τῆς Ἰταλίας, ὕβρεως δὲ καὶ σφαγῆς
8 ἐμπλῆσαι τὰς κατὰ Σικελίαν πόλεις. οὐδεὶς γὰρ τῶν
πρὸ τούτου τυράννων ἐπετελέσατό τι τοιοῦτον οὔτε
τοιαύτην ὠμότητα κατὰ τῶν ὑποτεταγμένων ἔσχε. τοὺς
μὲν γὰρ ἰδιώτας ἐκόλαζε πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἀπο-
σφάττων, παρὰ δὲ τῶν πόλεων τὰς εὐθύνας ἐλάμβανεν
ἡβηδὸν μιαιφονῶν καὶ δι' ὀλίγους τῶν ἐγκαλουμένων
τοὺς πολλοὺς καὶ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικήσαντας ἀναγκάζων
τὴν αὐτὴν ἀναδέχεσθαι συμφορὰν πανδημεὶ τῶν πό-

1. 2 cf. IX 20, 2; Diog. Laert. I 50 (et Apostol. VI 93 c); Bergk PLG. II p. 39. **1** *τυράννου*] *μονάρχου* IX 20, 2; Diog. L. l. l. **2** *αἰδρείῃ* R 2. m. *δουλωσύνην* F. *ἔπεσαν* F. **4** *περὶ τὴν Σ.* F. *ταύτης* om. F. **7** *γένοιντο* Dind. **8** *ἰδιώτατα*] *ἰδιαίτατα* F (cf. XX 92, 4). *Συρρακουσίων* F semper (cf XVI 5, 1). **10** *ταῖς Συρρακούσαις* F; *Συρακούσσας* RX fere semper (cf. XVI 6, 5). **11** *τε* om. F. **13** *μεταχειριζόμενος* F. **19** *οὔτε*] *οὐδὲ* Dind.

λεων θάνατον κατεγίνωσκεν. ἀλλὰ γὰρ τῆς βύβλου 9
ταύτης σὺν τοῖς ἄλλοις περιεχούσης καὶ τὴν τυραννίδα
τὴν Ἀγαθοκλέους ἀφιέμενοι τὸ περὶ αὐτῆς προλέγειν
τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις προσθήσομεν, παρα-
θέντες πρότερον τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν 10
μὲν οὖν ταῖς προειρημέναις ὀκτωκαίδεκα βίβλοις ἀν-
εγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πράξεις
τὰς γεγενημένας ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰ-
κουμένης, ἐφ' ὅσον ἡμῖν δύναμις, ἄχρι πρὸς τὸν ἐνι-
αυτὸν τὸν πρὸ τῆς Ἀγαθοκλέους τυραννίδος, εἰς ὃν
ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως ἔτη συνάγεται ὀκτακόσια ἑξήκοντα
ἕξ· ἐν δὲ ταύτῃ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς δυναστείας ταύτης
ποιησάμενοι καταλήξομεν εἰς τὴν ἐφ' Ἱμέρᾳ μάχην
Ἀγαθοκλεῖ πρὸς Καρχηδονίους, περιλαβόντες ἔτη ἑπτά.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Δημογένους Ῥωμαῖοι 2
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Πλώτιον καὶ Μάνιον
Φούλβιον, Ἀγαθοκλῆς δ' ὁ Συρακόσιος τύραννος ἐγέ-
νετο τῆς πόλεως. ἕνεκα δὲ τοῦ σαφεστέρας γενέσθαι
τὰς κατὰ μέρος πράξεις βραχέα προαναληψόμεθα περὶ
τοῦ προειρημένου δυνάστου.

Καρκῖνος ὁ Ῥηγῖνος φυγὰς γενόμενος ἐκ τῆς πα- 2
τρίδος κατῴκησεν ἐν Θέρμοις τῆς Σικελίας, τεταγ-
μένης τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ Καρχηδονίους. ἐμπλακεὶς
δὲ τῶν ἐγχωρίων τινὶ γυναικὶ καὶ ποιήσας αὐτὴν

1 γὰρ om. X. βίβλου F semper. 3 ἀφέμενοι F (quod alioquin praefert Diod.) ἀφιέμενοι RX. τό] 'nisi scripserat τοῦ' Dind.; at cf. XX 39, 1. 6 οὖν om. F, add. 2. m. 8 τὰς suspectum est Dindorfio. 12 cf. XX 2, 3. 16 Πλώτιον] Πούπλιον F; corr. 1. m. in marg. 17 Φούλβιον] aliter Liv. IX 20; f. c.; cf. Mommsen R. F. I p. 114 a. 96; Klimke D. u. röm. Ann. p. 24. Συρρακούσιος F. 19 προσαναληψόμεθα libri; corr. Dind. (cf. XVII 5, 3). 21 Καρκῖνος libri semper; Καρκίνος Dind. 22 Θερμοῖς F. 23 συμπλακεὶς Schaef. ind. ad Dionys. s. v. σύν.

3 ἔγκυον συνεχῶς κατὰ τοὺς ὕπνους ἐταράττετο. διόπερ
ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς παιδοποιίας ἔδωκεν ἐντολὰς Καρχη-
δονίοις τισὶ θεωροῖς ἀναγομένοις εἰς Δελφοὺς ἐπερω-
τῆσαι τὸν θεὸν περὶ τοῦ γεννη<θη>σομένου βρέφους.
ὧν ἐπιμελῶς τὸ παρακληθὲν πραξάντων ἐξέπεσε χρησ-
μὸς ὅτι μεγάλων ἀτυχημάτων ὁ γεννηθεὶς αἴτιος ἔσται
4 Καρχηδονίοις καὶ πάσῃ Σικελίᾳ. ἃ δὴ πυθόμενος καὶ
φοβηθεὶς ἐξέθηκε τὸ παιδίον δημοσίᾳ καὶ τοὺς τηρή-
σοντας ἵνα τελευτήσῃ παρακατέστησεν. διελθουσῶν δέ
τινων ἡμερῶν τὸ μὲν οὐκ ἀπέθνησκεν, οἱ τεταγμένοι
5 δ' ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὠλιγώρουν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἡ 319
μήτηρ νυκτὸς παρελθοῦσα λάθρᾳ τὸ παιδίον ἀνείλετο
καὶ πρὸς αὑτὴν μὲν οὐκ ἀπήνεγκε, φοβουμένη τὸν
ἄνδρα, πρὸς δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἡρακλείδην καταθεμένη
προσηγόρευσεν Ἀγαθοκλέα, τὴν ὁμωνυμίαν εἰς τὸν
6 ἑαυτῆς ἀνενέγκασα πατέρα. παρ' ᾧ τρεφόμενος ὁ παῖς
ἐξέβη τήν τε ὄψιν εὐπρεπὴς καὶ τὸ σῶμα εὔρωστος
πολὺ μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἡλικίαν. ἑπταετοῦς δ' ὄντος
αὐτοῦ παρακληθεὶς ὁ Καρκῖνος ὑφ' Ἡρακλείδου πρός
τινα θυσίαν καὶ θεασάμενος τὸν Ἀγαθοκλέα παίζοντα
μετά τινων ἡλικιωτῶν ἐθαύμαζε τό τε κάλλος καὶ τὴν
ῥώμην, τῆς τε γυναικὸς εἰπούσης ὅτι τηλικοῦτος ἂν
ἦν ὁ ἐκτεθείς, εἴπερ ἐτράφη, μεταμέλεσθαί τε ἔφη
7 τοῖς πραχθεῖσι καὶ συνεχῶς ἐδάκρυεν. εἶθ' ἡ μὲν
γνοῦσα τὴν ὁρμὴν τἀνδρὸς συμφωνοῦσαν τοῖς πεπραγ-
μένοις ἐξέθηκε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὁ δ' ἀσμένως
προσδεξάμενος τοὺς λόγους τὸν μὲν υἱὸν ἀπέλαβε,

1 ἔγγυον F. **4** γεννη<θη>σομένου scripsi (cf. IV 9, 2); γεννησομένου RF γενησομένου X. **5** ἐπιμελές F. **7** ὃ δὴ F. **9** παρεκατέστησεν F, corr. 1. m. **10** οἵ τε τεταγμένοι F. **13** αὐτὴν RX. **16** ἀνενεγκοῦσα F. **18** ἢ om. F. **24** ἐδάκρυσεν F.

τοὺς δὲ Καρχηδονίους φοβούμενος μετῴκησεν εἰς Συ-
ρακούσσας πανοίκιος· πένης δ' ὢν ἐδίδαξε τὸν Ἀγα-
θοκλέα τὴν κεραμευτικὴν τέχνην ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν
ὄντα. καθ' ὃν δὴ χρόνον Τιμολέων μὲν ὁ Κορίνθιος 8
νικήσας τὴν ἐπὶ τῷ Κρημισσῷ μάχην τοὺς Καρχηδο-
νίους μετέδωκε τῆς ἐν Συρακούσσαις πολιτείας πᾶσι
τοῖς βουλομένοις. ὁ δὲ Καρκῖνος μετ' Ἀγαθοκλέους
πολιτογραφηθεὶς καὶ μετὰ ταῦτα ὀλίγον βιώσας χρόνον
ἐτελεύτησεν. ἡ δὲ μήτηρ ἀνέθηκεν λιθίνην εἰκόνα τοῦ 9
παιδὸς ἔν τινι τεμένει, πρὸς ἣν μελισσῶν ἑσμὸς προσ-
καθίσας ἐκηροπλάστησεν ἐπὶ τῶν ἰσχίων. τοῦ δὲ
σημείου προσενεχθέντος τοῖς περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένοις
ἀπεφήναντο πάντες κατὰ τὴν ἀκμὴν ἥξειν αὐτὸν εἰς
μεγάλην ἐπιφάνειαν· ὅπερ καὶ συνετελέσθη. Δάμας 3
γάρ τις τῶν ἐνδόξων ἀριθμούμενος ἐν Συρακούσσαις
ἐρωτικῶς διετέθη πρὸς τὸν Ἀγαθοκλέα καὶ τὸ μὲν
πρῶτον δαψιλῶς ἅπαντα χορηγῶν αἴτιος ἐγένετο σύμ-
μετρον αὐτὸν οὐσίαν συλλέξασθαι, μετὰ δὲ ταῦτα
αἱρεθεὶς ἐπ' Ἀκράγαντα στρατηγός, ἐπειδὴ τῶν χιλι-
άρχων τις ἀπέθανεν, τοῦτον εἰς τὸν ἐκείνου τόπον
κατέστησεν. ὁ δὲ καὶ πρὸ τῆς στρατείας μὲν ἦν πο- 2
λύσεμνος διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὅπλων· ἐπετήδευσε γὰρ
ἐν ταῖς ἐξοπλασίαις φορεῖν πανοπλίαν τηλικαύτην τὸ

1 *μετῴκισεν* libri omnes (cf. Hes. *οἰκίζουσιν = οἰκοῦσιν*); at cf. XIX 67, 4. **3** *κεραμευτὴν* X. **5** *Κρημισσῷ* RX *Κριμισσῷ* F; *Κρίμησος* Plut. Tim. 25 saepius (cf. Dion. Hal. I 52, 1; Steph. Byz. s. v. *Κρίμισα*) quod fort. Diodoro reddendum; usitatiores formae *Κριμισός* vel *Κριμισσός*. **8** *⟨ἐπι⟩βιώσας* Hertl. II, 2 p. 11 (cf. XV 79, 2). **10** *ἔν τινι τόπῳ τεμένει* F. *μελιττῶν* F. **12** *ταῦτα* XF. **17** *σύμμετρον οὐσίαν αὐτὸν* F. **19** *αἱρηθεὶς* F. **20** *εἰς τὸν ἐκείνου τόπον τοῦτον κ.* X. **21** *πολὺ σεμνὸς* R; *ἐπίσημος* Madv. I p. 510. **23** *ἐξοπλασίαις* RX *ἐξοπλισίαις* F α super ι posito (cf. XVI 3, 1). *φορεῖν* F sec. D. usum (Hertl. II, 2 p. 12); cett. *φέρειν*.

μέγεθος ὥστε μηδένα τῶν ἄλλων δύνασθαι ῥᾳδίως
χρῆσθαι τῷ βάρει τῶν ὅπλων· πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον
γενόμενος χιλίαρχος περιεποιήσατο δόξαν, φιλοκίνδυ-
νος μὲν ὢν καὶ παράβολος ἐν ταῖς μάχαις, ἰταμὸς δὲ
καὶ πρόχειρος ἐν ταῖς δημηγορίαις. τοῦ δὲ Δάμαντος
νόσῳ τελευτήσαντος καὶ τὴν οὐσίαν καταλιπόντος τῇ
γυναικὶ ταύτην ἔγημε καὶ τῶν πλουσιωτάτων εἷς ἠριθ-
3 μεῖτο. μετὰ δὲ ταῦτα Κροτωνιάταις πολιορκουμένοις
ὑπὸ Βρεττίων οἱ Συρακόσιοι δύναμιν ἁδρὰν ἔπεμψαν,
ἧς ἐστρατήγει μὲν μεθ' ἑτέρων Ἄντανδρος ὁ Ἀγαθο-
κλέους ἀδελφός, τῶν δ' ὅλων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν 320
Ἡρακλείδης καὶ Σώστρατος, ἄνδρες ἐν ἐπιβουλαῖς καὶ
φόνοις καὶ μεγάλοις ἀσεβήμασι γεγονότες τὸν πλείω
τοῦ βίου· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἡ πρὸ ταύτης περι-
4 έχει βύβλος. συνεστρατεύετο δ' αὐτοῖς καὶ Ἀγαθο-
κλῆς, ἐγνωσμένος ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ τεταγμένος ἐπὶ
χιλιαρχικῆς ἡγεμονίας, ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐν ταῖς πρὸς
τοὺς βαρβάρους μάχαις γενόμενος κράτιστος ὑπὸ τῶν
περὶ Σώστρατον ἀφῃρέθη τὴν τῶν ἀριστείων τιμὴν
5 διὰ τὸν φθόνον. ἐφ' οἷς περιαλγὴς γενόμενος αὐτοὺς
⟨ὡς⟩ διεγνωκότας ἐπιθέσθαι τυραννίδι κατηγόρησεν
ἐν τῷ δήμῳ. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν Συρακοσίων
ταῖς διαβολαῖς οἱ μὲν περὶ Σώστρατον ἐδυνάστευσαν
4 τῆς πατρίδος μετὰ τὴν ἐκ Κρότωνος ἐπάνοδον. ὁ δ'

2 χρήσασθαι F. **10** ὁ om. F. **11** εἶχον F. **12** Σώστρατος RX fere semper (cf. XIX 71, 4; XXII 7, 3); Σωσίστρατος F (cf. Polyaen. V 37). **13** τόν] τῷ F. **14. 15** tacet re vera de eis D. in libro XVIII. **18** καὶ κράτιστος F. **19** ἀριστέων F. **20** αὐτοὺς διεγνωκότας κ. RX αὐτοὺς δὴ διεγνωκότας κ. F; αὐτοὺς ⟨ὡς⟩ διεγνωκότας κακηγόρησεν Kallenb. I p. 19 et Jac. Wochenschr. f. Kl. Phil. 1902. 20 p. 548; αὐτοῦ ⟨ὡς⟩ διεγνωκότος — κατηγόρησεν Madv. I p. 510 (cf. XX 79, 5); cf. Kaelker pr. Bud. p. 7. **22** τούτων τῶν Σ. F.

Ἀγαθοκλῆς ἀλλοτρίως ἔχων τὰ πρὸς αὐτοὺς τὸ μὲν
πρῶτον κατέμενεν ἐν Ἰταλίᾳ μετὰ τῶν κοινοπραγούν-
των καὶ καταλαμβάνεσθαι τὴν τῶν Κροτωνιατῶν πόλιν
ἐπιχειρήσας ἐξέπεσε καὶ μετ' ὀλίγων εἰς Τάραντα δι-
εσώθη. ταχθεὶς δὲ παρὰ τοῖς Ταραντίνοις ἐν τῇ τῶν
μισθοφόρων τάξει καὶ πολλαῖς καὶ παραβόλοις ἐγχει-
ρῶν πράξεσιν εἰς ὑποψίαν ἦλθε καινοτομεῖν. διόπερ 2
ἀπολυθεὶς καὶ ταύτης τῆς στρατείας συνήθροισε τοὺς
κατὰ τὴν Ἰταλίαν φυγάδας καὶ Ῥηγίνοις πολεμουμένοις
ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἡρακλείδην καὶ Σώστρατον ἐβοήθη-
σεν. ἔπειτα τῆς ἐν Συρακούσσαις δυναστείας κατα- 3
λυθείσης καὶ τῶν περὶ τὸν Σώστρατον φυγόντων
κατῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. συνεκπεσόντων δὲ τοῖς
δυνάσταις πολλῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, ὡς ἂν τῆς ὀλι-
γαρχίας κεκοινωνηκότων τῆς τῶν ἑξακοσίων τῶν ἐπι-
φανεστάτων, ἐνέστη πόλεμος τοῖς φυγάσι πρὸς τοὺς
ἀντεχομένους τῆς δημοκρατίας. συμμαχούντων δὲ τῶν
Καρχηδονίων τοῖς περὶ τὸν Σώστρατον φυγάσιν ἐγί-
νοντο κίνδυνοι συνεχεῖς καὶ παρατάξεις ἁδρῶν δυνά-
μεων, ἐν αἷς Ἀγαθοκλῆς, ποτὲ μὲν ἰδιώτης ὤν, ποτὲ
δὲ ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένος, ὑπελήφθη δραστικὸς
εἶναι καὶ φιλότεχνος ἐκ τοῦ πρὸς ἕκαστον τῶν καιρῶν
ἐπινοεῖσθαί τι τῶν χρησίμων· ὧν ἓν ἔπραξε καὶ μάλα
μνήμης ἄξιον. στρατοπεδευόντων γάρ ποτε τῶν Συ- 4
ρακοσίων πλησίον τῆς Γέλας αὐτὸς μὲν νυκτὸς παρ-
εισέπεσεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ χιλίων στρατιωτῶν, οἱ

1 τὰ πρὸς ἐπάνοδον πρὸς αὐτοὺς F. 2 κατέμενεν ἐν Ἰταλίᾳ] cf. Holm G. S. II p. 474. 3 τῶν om. F. 5 καταταχθεὶς F. 10 Σωσίστρατον etiam X. 12 τὸν om. F. 13 τοῖς δυναστείαις F. 15 τῆς τῶν om. RX. 19 ἁδρῶν δυνάμεων] ἀνδρῶν καὶ δυνάμεων codd.; corr. Dind. 21 ἐφ' ἡγεμονίας F, αις super ας posito. 22 ἐκ τοῦ] ἐν τῷ F. 26 πόλιν] παρεμβολὴν F.

δὲ περὶ τὸν Σώστρατον ἐπιφανέντες μετὰ μεγάλης καὶ τεταγμένης δυνάμεως ἐτρέψαντο τοὺς παρεισπεπτωκότας
5 καὶ κατέβαλον εἰς τριακοσίους. τῶν δ' ἄλλων ἐπιβαλομένων μὲν φεύγειν διά τινος στενοῦ τόπου καὶ τὴν σωτηρίαν ἀπεγνωκότων παραδόξως αὐτοὺς Ἀγαθοκλῆς
6 ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο. αὐτὸς μὲν γὰρ λαμπρότατα πάντων ἀγωνισάμενος ἑπτὰ τραύμασι περιέπεσε καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ῥυέντος αἵματος τὸ σῶμα παρελύετο· τῶν δὲ πολεμίων ἐπικειμένων παρήγγειλε τοῖς σαλπιγκταῖς ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ τείχους παρ-
7 ελθόντας σημαίνειν τὸ πολεμικόν. ὧν ταχέως τὸ ῥηθὲν πραξάντων οἱ προσβοηθήσαντες ἐκ τῆς Γέλας τὸ μὲν ἀληθὲς διὰ τὸ σκότος οὐκ ἠδύναντο συνιδεῖν, ὑπο- 321
λαβόντες δὲ τὴν ἄλλην δύναμιν τῶν Συρακοσίων κατ' ἀμφότερα τὰ μέρη παρεισπεπτωκέναι τοῦ μὲν ἔτι διώκειν ἀπέστησαν, διελόμενοι δὲ τὰς τάξεις διχῇ ταχέως ἐβοήθουν, συντρέχοντες πρὸς τὸν ἦχον τῶν σαλπιγκτῶν. ἐν τοσούτῳ δὲ τυχόντες ἀνοχῆς οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα μετὰ πάσης ἀσφαλείας διεσώθησαν εἰς τὸν χάρακα. ἐνταῦθα μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους οὐ μόνον τοὺς σὺν αὐτῷ παραδόξως ἔσωσεν, ἀλλὰ καὶ τῶν συμμάχων ἑπτακοσίους ἄνδρας.

5 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς Συρακούσσαις αἱρεθέντος Ἀκεστορίδου τοῦ Κορινθίου στρατηγοῦ δόξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι διὰ τὴν σύνεσιν ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον. ὁ μὲν γὰρ Ἀκεστορίδης εὐλαβηθεὶς τὴν στάσιν

3 ἐπιβαλλομένων F. 4 μὲν del. Bekk. φυγεῖν F. καὶ om. F. 9 παρήγγειλε καὶ RX. 10 σαλπισταῖς F; σαλπικταῖς Dind. 21 τοὺς σὺν αὐτῷ] ἑαυτὸν F, corr. 2. m. in marg. 22 ἑπτακοσίους] ἐννέα X.

καὶ διὰ τοῦτο οὐ βουλόμενος αὐτὸν φανερῶς ἀνελεῖν
ἐκέλευεν ἐκ τῆς πόλεως μεταστῆναι καὶ τοὺς νυκτὸς
κατὰ τὴν ὁδὸν ἀποκτενοῦντας ἐξαπέστειλεν. Ἀγαθο- 2
κλῆς δὲ καταστοχασάμενος πιθανῶς τὴν ἐπίνοιαν τοῦ
στρατηγοῦ τῶν παίδων ἐξελέξατο τὸν ἑαυτῷ μάλιστα
ἐοικότα καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ
τὴν ὄψιν· τούτῳ δὲ δοὺς τὴν ἑαυτοῦ πανοπλίαν καὶ
τὸν ἵππον, ἔτι δὲ τὴν ἐσθῆτα παρεκρούσατο τοὺς ἐπὶ
τὴν ἀναίρεσιν ἀποσταλέντας. αὐτὸς δὲ ῥάκη περι- 3
βαλόμενος ἀνοδίᾳ τὴν ὁδοιπορίαν ἐποιήσατο. ἐκεῖνοι
δὲ ἀπὸ τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἄλλων συσσήμων ὑπο-
λαβόντες εἶναι τὸν Ἀγαθοκλέα καὶ τἀκριβὲς διὰ τὸ
σκότος οὐ συνιδόντες τὸν μὲν φόνον ἐπετέλεσαν, τῆς
δὲ προκεχειρισμένης πράξεως διήμαρτον. μετὰ δὲ ταῦτα 4
τῶν Συρακοσίων καταδεξαμένων τοὺς μετὰ Σωστράτου
φυγάδας καὶ πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην συνθεμένων
Ἀγαθοκλῆς φυγὰς ὢν ἰδίαν δύναμιν ἐν τῇ μεσογείῳ
συνεστήσατο. γενόμενος δὲ φοβερὸς οὐ μόνον τοῖς
πολίταις, ἀλλὰ καὶ τοῖς Καρχηδονίοις ἐπείσθη κατ-
ελθεῖν εἰς τὴν πατρίδα καὶ παραχθεὶς εἰς τὸ τῆς
Δήμητρος ἱερὸν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὤμοσε μηδὲν ἐναν-
τιωθήσεσθαι τῇ δημοκρατίᾳ. προσποιηθεὶς δὲ τῆς 5
δημοκρατίας προΐστασθαι καὶ δημαγωγήσας ποικίλως
τὰ πλήθη στρατηγὸς κατεστάθη καὶ φύλαξ τῆς εἰρήνης,
μέχρι ἂν γνησίως ὁμονοήσωσιν οἱ συνεληλυθότες εἰς
τὴν πόλιν. εἰς πολλὰ γὰρ μέρη συνέβαινε διαιρεῖσθαι 6

2 ἐκέλευσεν F. **9** περιβαλλόμενος F. **10** ἀνωδίᾳ τοῦ ἑτέρου μέρους F. **17** τῇ] τῷ F. **19** καὶ Καρχηδονίοις F. **21** ἐναντιωθήσεσθαι] ἐναντιώσεσθαι Dind. (cf. I p. XXXIX). **22** τῇ δημοκρατίᾳ. προσποιηθεὶς om. F, qui pergit τῆς δὲ δημοκρατίας; in marg. suppl. 2. m. προσποιηθεὶς δὲ τῆς. **25** ὁμονοήσουσιν RX.

τὰς ἑταιρίας τῶν συνιόντων καὶ πρὸς ἀλλήλους ἑκάστοις εἶναι μεγάλας διαφοράς, μέγιστον δ' ἦν ἀντίταγμα τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα τὸ τῶν ἑξακοσίων συνέδριον, κατὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ὑφηγημένον τῆς πόλεως· οἱ προέχοντες γὰρ τῶν Συρακοσίων ταῖς δόξαις καὶ ταῖς οὐσίαις ἐν τούτοις ὑπῆρχον καταλελεγμένοι.
6 ὁ δ' οὖν Ἀγαθοκλῆς ἐπιθυμητὴς ὢν δυναστείας πολλὰς ἀφορμὰς ἔσχεν εἰς τὸ συντελέσαι τὸ βουλευθέν. οὐ μόνον γὰρ στρατηγὸς ὢν κύριος τῆς δυνάμεως ἦν, ἀλλὰ καὶ προσαγγελθέντος ὅτι τινὲς τῶν ἀποστατῶν ἐν τῇ μεσογείῳ πρὸς Ἐρβίτῃ συνάγουσι δύναμιν, ἐξουσίαν ἔλαβεν ἀνυπόπτως καταγράφειν οὓς προαιροῖτο
2 στρατιώτας. διὸ καὶ προσποιηθεὶς στρατεύειν ἐπὶ τὴν 322
Ἐρβίταν κατέλεξεν εἰς τάξεις τούς τ' ἐκ Μοργαντίνης καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ μεσογείῳ πόλεων τοὺς αὐτῷ
3 πρότερον συμπορευθέντας πρὸς Καρχηδονίους. οὗτοι γὰρ πάντες πρὸς Ἀγαθοκλέα μὲν εὐνούστατα διέκειντο, πολλὰ προευεργετημένοι κατὰ τὰς στρατείας, πρὸς δὲ τοὺς ἐν Συρακούσσαις ὀλιγαρχίας κεκοινωνηκότας ἑξακοσίους ἀεὶ πολεμικῶς εἶχον καὶ καθόλου τὸν δῆμον ἐμίσουν, ἀναγκαζόμενοι ποιεῖν τὸ προσταττόμενον. τούτων δ' ὄντων μὲν τὸν ἀριθμὸν εἰς τρισχιλίους, ταῖς δ' ὁρμαῖς καὶ ταῖς προαιρέσεσιν εὐθετωτάτων πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δημοκρατίας προσεπελέξατο καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς διὰ πενίαν καὶ φθόνον ἐναντιουμένους

1 ἑταιρείας F. ἑκάστους F. 4 κατὰ] μετὰ libri; corr. Wess. ἐφηγημένον F; usitatius ἀφηγημένον (Dind.) 5 καὶ ταῖς δόξαις F. 8 βουληθέν F. 9 ἦν om. F. 11 Ἐρβίτῃ codd. semper (cf. XIV 15; 16); Ἑρβίτῃ Dind.; cf. quae Muellerus congessit ad Ptol. III 4, 7. 12 προαιρεῖται F. 14 Ἐρβίταν RX Ἔρβεταν F. τάξιν F. 15 καὶ τοὺς RX. 17 εὐμενέστατα F. 18 προευηργετημένοι F. 19 ⟨τῆς⟩ ἐν Σ. ὀλιγ. Dind. (cf. XIX 4, 8). 20 αἰεὶ F.

ταῖς τῶν ἰσχυόντων ἐπιφανείαις. ὡς δ' αὐτῷ πάντ' 4
ἦν εὐτρεπῆ, τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλεν ἀπαν-
τᾶν ἅμ' ἡμέρᾳ εἰς τὸ Τιμολεόντιον, αὐτὸς δὲ μετα-
πεμπόμενος τοὺς περὶ Πείσαρχον καὶ Διοκλέα, τοὺς
δοκοῦντας προεστάναι τῆς τῶν ἑξακοσίων ἑταιρίας, ὡς
περί τινων κοινῇ συμφερόντων διαλεξόμενος, ἐπειδὴ
παρεγένοντο παραλαβόντες τῶν φίλων εἰς τεσσαρά-
κοντα, προσποιηθεὶς ἑαυτὸν ἐπιβουλεύεσθαι συνελάμ-
βανεν ἅπαντας καὶ κατηγόρησε μὲν αὐτῶν ἐν τοῖς
στρατιώταις, φήσας ὑπὸ τῶν ἑξακοσίων ἁρπάζεσθαι
διὰ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν, καὶ κατωδύρετο τὴν
περὶ αὐτὸν τύχην. παροξυνομένου δὲ τοῦ πλήθους 5
καὶ βοῶντος μηκέτι μέλλειν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς ἐπιθεῖναι
τοῖς ἀδικήσασι τὴν δίκην, τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς παρ-
ήγγειλε σημαίνειν τὸ πολεμικόν, τοῖς δὲ στρατιώταις
ἀναιρεῖν τοὺς αἰτίους καὶ διαρπάζειν τὰς κτήσεις τῶν
ἑξακοσίων καὶ τῶν τούτοις κοινοπραγούντων. ὁρμη- 6
σάντων δὲ πάντων ἐπὶ τὴν ἁρπαγὴν ἡ πόλις ἐπληρώθη
ταραχῆς καὶ μεγάλων ἀτυχημάτων· οἱ μὲν γὰρ χαριέ-
στατοι τῶν πολιτῶν, ἀγνοοῦντες τὸν καθ' αὐτῶν κεκυ-
ρωμένον ὄλεθρον, ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν εἰς τὰς
ὁδούς, μαθεῖν σπεύδοντες τὸν θόρυβον, οἱ δὲ στρα-
τιῶται τὰ μὲν διὰ τὴν πλεονεξίαν, τὰ δὲ διὰ τὸν
θυμὸν ἠγριωμένοι τὰς ψυχὰς ἀνῄρουν τοὺς διὰ τὴν
ἄγνοιαν γυμνὰ τὰ σώματα τῶν ἀμυνομένων ὅπλων

2 προήγγειλεν F. 3 Τιμολεόντιον RX (idem Polyaen. V 3, 8 bis); Τιμολεόντειον F (cf. Plut. Tim. 39). 4 Πείσαρχον codd. omnes; Τίσαρχον Polyaen. V 3, 8. Διοκλέα] Δεκλέα libri; corr. Wess. ex Polyaeno. 5 ἑταιρείας F. 6 τινῶν] τῶν RX. 7 παραλαβών τε F. 9 καὶ κατηγόρησεν αὐτῶν μὲν X. 10 ἁρπάζεσθαι vix sanum; sensus apertus est. 11 τὴν περὶ αὐτοῦ ψύχην F, τ supra ψ ab 2. m. posito. 19 μὲν om. RX. 24 τούς τε F.

7 παρεχομένους. διαληφθέντων δὲ τῶν στενωπῶν κατὰ
μέρος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν κατὰ τὰς ὁδούς,
οἱ δ' ἐν ταῖς οἰκίαις ἐφονεύοντο. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
μηδ' ὁτιοῦν διαβεβλημένων ἀνῃροῦντο, δεόμενοι μαθεῖν
τὴν αἰτίαν τῆς ἀπωλείας. καθωπλισμένον γὰρ πλῆθος
ἐξουσίαν προσλαβὸν οὐ διέκρινε φίλον ἢ πολέμιον,
ἀλλὰ παρ' οὗ πλέον ὠφεληθήσεσθαι διειλήφει, τοῦτον
2 ἐχθρὸν ἡγεῖτο. διὸ καὶ παρῆν ὁρᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν
πεπληρωμένην ὕβρεως καὶ φόνων καὶ παντοίων ἀνομη-
μάτων. οἱ μὲν γὰρ διὰ τὰς προϋπαρχούσας ἔχθρας
οὐδεμιᾶς ἐπηρείας ἀπείχοντο κατὰ τῶν μισουμένων,
ἔχοντες ἐξουσίαν διατιθέναι πᾶν τὸ κεχαρισμένον τῷ
θυμῷ· οἱ δὲ ταῖς τῶν εὐπόρων σφαγαῖς οἰόμενοι τὰς
ἰδίας ἀπορίας ἐπανορθώσασθαι πᾶν ἐμηχανῶντο πρὸς
3 τὸν κατ' αὐτῶν ὄλεθρον. οἱ μὲν γὰρ τὰς αὐλίους 323
θύρας ἐξέκοπτον, οἱ δὲ διὰ κλιμάκων ἐπὶ τὰς ὀροφὰς
προσανέβαινον, ἄλλοι δὲ διηγωνίζοντο πρὸς τοὺς ἀπὸ
τῶν στεγῶν ἀμυνομένους. οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς εἰς τὰ
τεμένη καταφυγοῦσιν ἡ τῶν θεῶν ἱκετεία παρείχετο
τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλ' ἡ πρὸς θεοὺς εὐσέβεια ἐνικᾶτο
4 *πρὸς ἀνθρώπων. καὶ ταῦτ' ἐτόλμων ἐν εἰρήνῃ καὶ
πατρίδι παρανομεῖν Ἕλληνες καθ' Ἑλλήνων, οἰκεῖοι
κατὰ συγγενῶν, οὐ φύσιν, οὐ σπονδάς, οὐ θεοὺς
ἐντρεπόμενοι, ἐφ' οἷς οὐχ ὅτι φίλος, ἀλλὰ καὶ παντε-
λῶς ἐχθρός, μέτριός γε τὴν ψυχήν, οὐκ ἔστιν ὅστις

1 ⟨τῶν⟩ κατὰ μέρος Hertl. III p. 32. **3** πολλοὶ δ' οὖν RX. **7** ὠφεληθήσεσθαι libri; ὠφελήσεσθαι Dind. **12** κεχειρισμένον RX. **14** ἀπορίας] εὐπορίας codd. nisi quod in codicis R marg. corr. 2. m. ἐπανορθώσεσθαι Dind. **15** αὐλείους F. **20** ἐνικᾶτο *πρὸς ἀνθρώπων] ita libri omnes mendose; ἡ πρὸς θεοὺς ἀσέβεια (Bas.) ἐνίκα τὴν πρὸς ἀνθρώπους Dind., non satis recte. **21** ἐν om. F, suprascr. 2. m.

οὐκ ἂν τὴν τῶν πασχόντων τύχην ἐλεήσειεν. πᾶσαι 8
μὲν γὰρ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐκλείσθησαν, πλείους
δὲ τῶν τετρακισχιλίων ἀνῃρέθησαν αὐθημερόν, τοῦτο
μόνον ἐγκληθέντες ὅτι χαριέστεροι τῶν ἄλλων ἦσαν.
τῶν δὲ φυγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τὰς πύλας ὁρμήσαντες
συνελήφθησαν, οἱ δὲ κατὰ τῶν τειχῶν ῥίπτοντες αὐ-
τοὺς εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις διεσώθησαν, τινὲς
δὲ διὰ τὸν φόβον ἀπρονοήτως ἁλλόμενοι κατεκρημνί-
σθησαν. τὸ δὲ πλῆθος ἦν τῶν ἐκπεσόντων ἐκ τῆς 2
πατρίδος ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, ὧν οἱ πλεῖστοι κατ-
έφυγον πρὸς τοὺς Ἀκραγαντίνους κἀκεῖ τῆς καθηκού-
σης ἐπιμελείας ἠξιώθησαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα 3
διημερεύσαντες ἐν τοῖς τῶν πολιτῶν φόνοις οὐδὲ τῆς
εἰς γυναῖκας ὕβρεως καὶ παρανομίας ἀπέσχοντο, ἀλλὰ
παρὰ τῶν ἐκπεφευγότων τὸν θάνατον ἱκανὴν ὑπελάμ-
βανον λήψεσθαι τιμωρίαν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς ἐπ-
ήρειαν· δεινότερα γὰρ θανάτου τοὺς μὲν ἄνδρας καὶ
πατέρας εἰκὸς ἦν πείσεσθαι γυναικῶν ὕβρεις καὶ παρ-
θένων αἰσχύνας ἀναλογιζομένους. ἀφ' ὧν ἡμῖν περι- 4
αιρετέον ἐστὶ τὴν ἐπίθετον καὶ συνήθη τοῖς συγ-
γραφεῦσι τραγῳδίαν, μάλιστα μὲν διὰ τὸν τῶν
παθόντων ἔλεον, ἔπειτα καὶ διὰ τὸ μηθένα τῶν
ἀναγινωσκόντων ἐπιζητεῖν ἀκοῦσαι τὰ κατὰ μέρος, ἐν
ἑτοίμῳ τῆς γνώσεως οὔσης. οἱ γὰρ μεθ' ἡμέραν ἐν 5
ταῖς ὁδοῖς καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν σφάττειν τολμῶντες
τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας οὐ προσδέονται τοῦ δηλώσον-
τος τί νύκτωρ ἔπραττον καθ' αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις

4 χαριέστατοι F. 5 φευγόντων F. ταῖς πύλαις F. 6 αὐτοὺς X ἑαυτοὺς F. 8 ἀλόμενοι RX ἀλλώμενοι F. κατεκρημνήσθησαν F. 13 οὔτε libri; corr. Dind. 17 μὲν del. Dind. 18 πείσεσθαι] πυθέσθαι F. 21 τὸν] τὸ X. 22 μηδένα Dind. 23 ἀναγινωσκομένων F, corr. 2. m. in marg.

καὶ πῶς προσεφέροντο παρθένοις ὀρφαναῖς καὶ γυναι-
ξὶν ἐρήμοις μὲν οὔσαις τῶν βοηθησόντων, πεπτωκυίαις
6 δ' ὑπ' ἐξουσίαν αὐτοκράτορα τῶν ἐχθίστων. ὁ δ' Ἀγα-
θοκλῆς δυεῖν ἡμερῶν διελθουσῶν ἐπειδή ποτ' ἐπ-
ληρώθη τοῦ κατὰ τῶν πολιτῶν φόνου, τοὺς ζωγρη-
θέντας ἀθροίσας Δεινοκράτην μὲν ἀφῆκε διὰ τὴν
προγεγενημένην φιλίαν, τῶν ἄλλων δὲ τοὺς μὲν
ἀλλοτριώτατα διακειμένους ἀνεῖλε, τοὺς δὲ λοιποὺς
ἐφυγάδευσε.

9 Μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν ἐκκλησίαν κατηγόρησε
μὲν τῶν ἑξακοσίων καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν προγεγενημένης
ὀλιγαρχίας, καθαρὰν δὲ φήσας τὴν πόλιν πεποιηκέναι
τῶν δυναστεύειν ἐπιχειρούντων ἀπεφαίνετο τῷ δήμῳ
τὴν αὐτονομίαν εἰλικρινῆ παραδιδόναι καὶ βούλεσθαί
ποτε τῶν πόνων ἀπολυθεὶς ἰδιωτεύειν ἴσος ὢν πᾶσι.
2 καὶ ταῦτα λέγων τὸ μὲν χλαμύδιον αὐτοῦ περιέσπασε, 324
τὸ δ' ἱμάτιον μεταλαβὼν ἀπῄει, τῶν πολλῶν ἑαυτὸν
ἀποδείξας ἕνα. ταῦτα δ' ἔπραττε τὸν δημοτικὸν ὑπο-
κρινόμενος καὶ σαφῶς εἰδὼς τοὺς πλείους τῶν ἐκκλη-
σιαζόντων μετεσχηκότας τῶν ἀσεβημάτων καὶ διὰ τοῦτο
μηδέποτ' ἂν βουληθέντας ἄλλῳ τὴν στρατηγίαν ἐγχει-
3 ρίσαι. εὐθὺ γοῦν οἱ διαπεφορηκότες τὰ τῶν ἠτυχηκό-
των ἐβόων μὴ καταλιπεῖν ἑαυτούς, ἀλλὰ προσδέξασθαι
τὴν τῶν ὅλων ἐπιμέλειαν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν
εἶχεν, εἶτα τοῦ πλήθους βιαιότερον ἐγκειμένου προσ-
δέξασθαι μὲν ἔφησε τὴν στρατηγίαν, μὴ μέντοι γε
4 μετ' ἄλλων ἄρξειν· οὐ γὰρ ὑπομενεῖν, ὧν ἂν ἕτεροι

2 βοηθούντων F. 4 δυοῖν F. 13 ἀπέφαινε F. 14 παραδοῦναι F. 16 αὐτοῦ RX ἑαυτοῦ F. 17 μεταλαβὼν [β] F. αὐτὸν F. 22 εὐθὺς F. 25 προσδέξεσθαι Dind. 27 ὑπομένειν codd.; corr. Dind. ὑ. ἂν ὧν X. ἂν om. F, add. 2. m.

παρανομήσωσι, τούτων αὐτὸν συνάρχοντα λόγον ἀπο-
διδόναι κατὰ τοὺς νόμους. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ
πλήθους μοναρχεῖν οὗτος μὲν ἐχειροτονήθη στρατηγὸς
αὐτοκράτωρ καὶ τὸ λοιπὸν φανερῶς ἐδυνάστευε καὶ
τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο, τῶν δ' ἀκεραίων Συ- 5
ρακοσίων οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζοντο καρ-
τερεῖν, οἱ δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους κατισχυόμενοι τὴν
ἔχθραν εἰς κενὸν οὐκ ἐτόλμων ἐνδείκνυσθαι. πολλοὶ
δὲ καὶ τῶν ἀπόρων καὶ κατάχρεων ἄσμενοι τὴν μετα-
βολὴν προσεδέξαντο· ἐπηγγέλλετο γὰρ Ἀγαθοκλῆς κατὰ
τὴν ἐκκλησίαν καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς ποιήσεσθαι καὶ
τοῖς πένησι χώραν δωρήσεσθαι. ἀπὸ δὲ τούτων γενό- 6
μενος τοῦ μὲν ἔτι φονεύειν ἢ κολάζειν τινὰς ἀπέστη,
μεταβαλόμενος δ' εἰς τοὐναντίον εὐγνωμόνως τοῖς
πλήθεσι προσεφέρετο καὶ πολλοὺς μὲν εὐεργετῶν, οὐκ
ὀλίγους δ' ἐπαγγελίαις μετεωρίζων, πάντας δὲ λόγοις
φιλανθρώποις δημαγωγῶν οὐ μετρίας ἀποδοχῆς ἐτύγ-
χανεν. ἔχων δὲ τηλικαύτην δυναστείαν οὔτε διάδημα 7
ἀνέλαβεν οὔτε δορυφόρους εἶχεν οὔτε δυσεντευξίαν
ἐζήλωσεν, ἅπερ εἰώθασι ποιεῖν σχεδὸν ἅπαντες οἱ τύ-
ραννοι. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῶν προσόδων καὶ τῆς
τῶν ὅπλων καὶ βελῶν παρασκευῆς, ἔτι δὲ πρὸς ταῖς
ὑπαρχούσαις μακραῖς ναυσὶν ἑτέρας ἐναυπηγήσατο.
προσελάβετο δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ μεσογείῳ χωρίων καὶ
πόλεων τὰς πλείστας. καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν ἐν
τούτοις ἦν.

1 παρανομήσουσι F. τοῦτον F. 4 ἐδυνάστευσε F. 8 malim εἰς κοινὸν (cf. Dem. XIX 156; Arist. Av. 457). 10 ἐπήγγελτο Cobet n. l. p. 423. 11 ποιήσασθαι RX. 12 δωρήσασθαι F, corr. 2. m. 15 προσεφέρετο τοῖς πλήθεσι F. 17 μετρίως F, corr. 2. m. 20 ἅπερ εἰώθασιν οἱ τύραννοι σχεδὸν ἅπαντες ποιεῖν F. 24 προσεπελάβετο F. μεσογείᾳ F.

10 *Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι μὲν ἔνατον ἔτος
ἤδη διεπολέμουν πρὸς Σαυνίτας καὶ κατὰ μὲν τοὺς
ἔμπροσθεν χρόνους μεγάλαις δυνάμεσιν ἦσαν διηγω-
νισμένοι, τότε δὲ εἰς τὴν πολεμίαν εἰσβολὰς ποιού-
μενοι μέγα μὲν οὐδὲν οὐδὲ μνήμης ἄξιον διεπράξαντο,
διετέλουν δὲ τοῖς τε φρουρίοις προσβολὰς ποιούμενοι
καὶ τὴν χώραν λεηλατοῦντες. ἐπόρθησαν δὲ καὶ τῆς
Ἀπουλίας τὴν Δαυνίαν πᾶσαν καὶ προσαγαγόμενοι
Κανυσίους ὁμήρους παρ' αὐτῶν ἔλαβον. προσέθηκαν
δὲ καὶ δύο φυλὰς ταῖς προϋπαρχούσαις, τήν τε Φα-
3 λέρναν καὶ τὴν Ὠφεντῖναν. ἅμα δὲ τούτοις πραττο-
μένοις Κροτωνιᾶται πρὸς μὲν Βρεττίους διελύσαντο,
πρὸς δὲ τοὺς ἐκπεπτωκότας τῶν πολιτῶν ὑπὸ τῆς δη- 325
μοκρατίας διὰ τὴν πρὸς Ἡρακλείδην καὶ Σωσίστρατον
κοινωνίαν, περὶ ἧς ἐν τῇ προτέρᾳ βύβλῳ τὰ κατὰ
μέρος διήλθομεν, δεύτερον ἔτος ἤδη πολεμοῦντες Πά-
ρωνα καὶ Μενέδημον, ἄνδρας ἐπιφανεῖς, στρατηγοὺς
4 ἐχειροτόνησαν. οἱ δὲ φυγάδες ἐκ Θουρίων ὁρμήσαντες
καὶ προσλαβόντες μισθοφόρους τριακοσίους ἐπεχείρη-
σαν μὲν νυκτὸς παρεισπίπτειν εἰς τὴν πατρίδα, ἀπο-
κρουσθέντες δ' ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν κατεστρατοπέ-
δευσαν ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Βρεττίων χώρας, μετ'
ὀλίγον δὲ τῆς πολιτικῆς δυνάμεως ἐπελθούσης πολλα-*

1 *ἔνατον*] cf. Binneboessel Unters. über Quellen u. Gesch. d. 2. Samn.-Kr. p. 104. **2** *Σαυνίτας* RXF (cf. XVI 45, 8; XX 35); at cf. Eust. ad D. P. 375. **4** *εἰς τὰς πολεμίας* RX. post *ποιούμενοι* add. *χώραν* F. **5** *οὐδὲν* om. R. **9** *Κανουσίους* F; at cf. Strab. VI 3, 7; Ptol. III 1, 63; St. B. s. v. **10** *Φαλέρναν* libri omnes (cf. Strab. V 3, 6; aliter XX 90, 3) estque ea iusta nominis forma (cf. Kubitschek p. 40); *Φαλερῖναν* Sig. ex Liv. IX 20. **11** *Ὠφελτίναν* RX. **14** *Σωσίστρατον* etiam RX. **15** *ἐν τῇ προτέρᾳ βύβλῳ* (*βίβλῳ* 2. m.) R (cf. e. g. Pol. IV 28, 2. 6); *ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ* cett. **16** *Πάρωνα*] *Πάρωναν* F, *T* supra *Π* posito ab 2. m.; *Πύρωνα* Reiske. **22** *μετ' ὀλίγων* F. **23** *πολλαπλασίας* F.

*πλασίου πάντες μαχόμενοι κατεσφάγησαν. ἡμεῖς δ'
ἐπεὶ τὰ περὶ Σικελίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν διεληλύθαμεν,
διαβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Εὐ-
ρώπης.*

Κατὰ γὰρ τὴν Μακεδονίαν Εὐρυδίκη τῆς βασι- 11
*λείας προεστηκυῖα καὶ πυνθανομένη τὴν Ὀλυμπιάδα
παρασκευάζεσθαι πρὸς τὴν κάθοδον πρὸς μὲν Κά-
σανδρον εἰς Πελοπόννησον ἀπέστειλε βιβλιαφόρον,
ἀξιοῦσα βοηθεῖν τὴν ταχίστην, τῶν δὲ Μακεδόνων
τοὺς πρακτικωτάτους ἀνακαλουμένη δωρεαῖς καὶ μεγά-
λαις ἐπαγγελίαις ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατεσκεύαζε.
Πολυπέρχων δὲ δύναμιν ἤθροισε προσλαβόμενος Αἰα-* 2
*κίδην τὸν Ἠπειρώτην καὶ κατήγαγεν Ὀλυμπιάδα μετὰ
τοῦ Ἀλεξάνδρου παιδὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν. ἀκούων
οὖν Εὐρυδίκην ἐν Εὐίοις τῆς Μακεδονίας οὖσαν μετὰ
τῆς δυνάμεως ὥρμησεν ἐπ' αὐτήν, σπεύδων μιᾷ μάχῃ
κρῖναι τὰ πράγματα. ἀντιταχθέντων δὲ ἀλλήλοις τῶν
στρατοπέδων οἱ Μακεδόνες ἐντραπέντες τὸ τῆς Ὀλυμ-
πιάδος ἀξίωμα καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ἀναμιμνησκόμενοι
τῶν Ἀλεξάνδρου μετεβάλοντο. Φίλιππος μὲν οὖν ὁ* 3
*βασιλεὺς εὐθὺς ἥλω μετὰ τῆς θεραπείας, ἡ δ' Εὐρυ-
δίκη μετὰ Πολυκλέους, ἑνὸς τῶν συμβούλων, εἰς Ἀμ-
φίπολιν ἀποχωροῦσα συνελήφθη. τοῦτον δὲ τὸν τρό-* 4
*πον Ὀλυμπιὰς τῶν βασιλικῶν σωμάτων κυριεύσασα
καὶ χωρὶς κινδύνων τὴν βασιλείαν παραλαβοῦσα τὴν
εὐτυχίαν οὐκ ἤνεγκεν ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ τήν τ' Εὐρυ-*

2 *διήλθομεν* F. 3 *διαβιβάσωμεν* F; *μεταβιβάσομεν* Hertl. III p. 32 f. r. 6 *πυνθανομένη παρασκευάζεσθαι τὴν Ὀ.* F. 8 *ἐπέστειλε* F. *βιβλιαφόρον* F, ο supra α posito. 10 *πατρικωτάτους* RX. 12 *Αἰακίδην*] cf. XVI 72, 1. 13 *κατῆγεν* F. 15 *ἐν Εὐίοις*] cf. Ptol. III 12, 29. 20 *μετεβάλλοντο* F. 21 *εὐθὺς* om. F. 25 *κινδύνου* F. 26 *τ'* om. F.

δίκην καὶ τὸν ἄνδρα Φίλιππον τὸ μὲν πρῶτον εἰς
φυλακὴν καταθεμένη κακουχεῖν ἐπεχείρησε· περιοικο-
δομήσασα γὰρ αὐτῶν ἐν βραχεῖ τόπῳ τὰ σώματα διὰ
5 *μιᾶς στενῆς ὑποδοχῆς ἐχορήγει τὰ ἀναγκαῖα· ἐπὶ πολ-*
λὰς δ' ἡμέρας παρανομήσασα τοὺς ἠτυχηκότας, ἐπειδὴ
παρὰ τοῖς Μακεδόσιν ἠδόξει διὰ τὸν πρὸς τοὺς πάσχον-
τας ἔλεον, τὸν μὲν Φίλιππον προσέταξε Θρᾳξί τισιν
ἐκκεντῆσαι, βασιλέα γεγενημένον ἓξ ἔτη καὶ μῆνας
τέσσαρας, τὴν δ' Εὐρυδίκην παρρησιαζομένην καὶ
βοῶσαν αὐτῇ μᾶλλον προσήκειν ἤπερ Ὀλυμπιάδι τὴν
6 *βασιλείαν ἔκρινε μείζονος ἀξιῶσαι τιμωρίας. εἰσέπεμψεν*
οὖν αὐτῇ ξίφος καὶ βρόχον καὶ κώνειον καὶ συνέταξε
τούτων ᾧ βούλοιτο καταχρήσασθαι πρὸς τὸν θάνατον,
οὔτε τὸ προγεγενημένον ἀξίωμα τῆς παρανομουμένης 326
ἐντραπεῖσα τὸ παράπαν οὔτε τῆς κοινῆς τύχης εἰς
7 *οἶκτον ἐλθοῦσα. τοιγαροῦν τῆς ὁμοίας μεταβολῆς τυ-*
χοῦσα τῆς ὠμότητος ἀξίαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου κατα-
στροφήν. Εὐρυδίκη μὲν γὰρ κατευξαμένη παρόντος
τοῦ κομίσαντος τῶν ὁμοίων δωρεῶν Ὀλυμπιάδα τυχεῖν
τὸν μὲν ἄνδρα περιέστειλεν, ἐπιμεληθεῖσα τῶν τραυ-
μάτων ὥς ποθ' ὁ καιρὸς συνεχώρει, ἑαυτὴν δ' ἀνακρε-
μάσασα τῇ ζώνῃ κατέστρεψε τὸν βίον, οὔτε δακρύσασα
τὴν αὑτῆς τύχην οὔτε τῷ μεγέθει τῶν συμπτωμάτων
8 *ταπεινωθεῖσα. Ὀλυμπιὰς δὲ τούτων διαφθαρέντων*
ἀνεῖλε μὲν τὸν Νικάνορα τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κασάν-
δρου, κατέστρεψε δὲ τὸν Ἰόλλου τάφον, μετερχομένη,

2 *ἐπεχείρησεν· οἰκοδομήσασα* F. 4 *τὰ ἀναγκαῖα*] *τὰ δίκαια* RX. 5 *παρανομήσασα τοὺς ἠτ.*] *π.* ⟨*εἰς*⟩ *τοὺς ἠτ.* Steph. 8. 9 cf. Just. XIV 5, 10. 10 *αὑτῇ* Dind. 12 *κώνιον* R (corr. 2. m.). 14 *προγεγονὸς* F. 23 *αὐτῆς* X *ἑαυτῆς* F. 25 *τὸν* K. R; artic. om. X. 26 *Ἰόλλου*] cf. XIX 35, 1; alii *Ἰόλας* (cf. Plut. Alex. 74; 77).

καθάπερ ἔφησε, τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον, ἐπέλεξε δὲ
καὶ τῶν Κασάνδρου φίλων τοὺς ἐπιφανεστάτους ἑκα-
τὸν Μακεδόνας, οὓς ἅπαντας ἀπέσφαξεν. ἐν τοιούτοις 9
δὲ παρανομήμασι πληροῦσα τὸν ἑαυτῆς θυμὸν ταχὺ
πολλοὺς τῶν Μακεδόνων ἐποίησε μισῆσαι τὴν ὠμό-
τητα· πάντες γὰρ ἀνεμιμνήσκοντο τῶν Ἀντιπάτρου λό-
γων, ὃς καθάπερ χρησμῳδῶν ἐπὶ τῆς τελευτῆς παρ-
εκελεύσατο μηδέποτε συγχωρῆσαι γυναικὶ τῆς βασιλείας
προστατῆσαι. τὰ μὲν οὖν κατὰ Μακεδονίαν τοῦτον τὸν
τρόπον διοικηθέντα πρόδηλον εἶχε τὴν ἐσομένην μετα-
βολήν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Εὐμενὴς μὲν ἔχων τοὺς ἀρ- 12
γυράσπιδας Μακεδόνας καὶ τὸν ἀφηγούμενον αὐτῶν
Ἀντιγένην παρεχείμασε μὲν τῆς Βαβυλωνίας ἐν ταῖς
ὀνομαζομέναις Καρῶν κώμαις, πρὸς δὲ Σέλευκον καὶ
Πίθωνα πρέσβεις ἀπέστειλεν, ἀξιῶν βοηθεῖν τοῖς βα-
σιλεῦσι καὶ μετ' αὐτοῦ συναγωνίσασθαι πρὸς Ἀντί-
γονον. τούτων δ' ὁ μὲν Πίθων τῆς Μηδίας, ὁ δ' 2
ἕτερος τῆς Βαβυλωνίας σατράπης ἀπεδέδεικτο, καθ' ὃν
καιρὸν ἡ δευτέρα διαίρεσις ἐγενήθη τῶν σατραπειῶν
ἐν Τριπαραδείσῳ. οἱ δὲ περὶ Σέλευκον τοῖς μὲν βα-
σιλεῦσιν ἔφασαν βούλεσθαι παρέχεσθαι χρείας, Εὐμενεῖ
μέντοι γε μηδέποθ' ὑπομενεῖν ποιοῦντας τὸ προσταττό-
μενον, οὗ Μακεδόνες συνελθόντες κατέγνωσαν θάνα-
τον. πολλὰ δὲ πρὸς ταύτην τὴν προαίρεσιν διαλεχ-
θέντες συνεξέπεμψαν παρ' αὐτῶν πρεσβευτὴν πρὸς

3 ἅπαντας om. F. ἐν τούτοις δὲ καὶ τοιούτοις παρανομή-
μασιν X. **7** ὡς F. **9** προστάττειν F; προστατεῖν f. r.
(cf. XIX 14, 5). **10** ἔσχε F. **14** Ἀντιγένη F. **15** cf. XVII
110, 3. **16** Πείθωνα F. **17** μετ' αὐτῶν R. **19** ἀποδέδεικτο F.
20 σατραπῶν X. cf. XVIII 39, 6. **23** ὑπομένειν XF. ποιεῖν
Reiske. **26** αὐτὸν F.

Ἀντιγένην καὶ τοὺς ἀργυράσπιδας, ἀξιοῦντες ἀφιστάναι
3 τῆς ἡγεμονίας Εὐμενῆ. τῶν δὲ Μακεδόνων οὐ προσ-
εχόντων τοῖς λόγοις Εὐμενὴς ἐπαινέσας αὐτῶν τὴν
προθυμίαν ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παρα-
γενηθεὶς ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν κατεστρατοπέδευσε,
τῆς Βαβυλῶνος ἀπέχων σταδίους τριακοσίους. καὶ
πρόθεσιν μὲν εἶχεν εἰς Σοῦσα ποιεῖσθαι τὴν πορείαν,
διανοούμενος τὰς ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν δυνάμεις
μεταπέμπεσθαι καὶ τοῖς βασιλικοῖς θησαυροῖς χρήσα-
4 σθαι πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. ἠναγκάζετο δὲ
τὸν ποταμὸν διαβαίνειν διὰ τὸ τὴν μὲν κατόπιν χώραν
προνενομεῦσθαι, τὴν δὲ πέραν ἀκέραιον εἶναι καὶ
δαψιλεῖς δύνασθαι παρέχεσθαι τροφὰς τῷ στρατοπέδῳ.
5 συναγαγόντος οὖν αὐτοῦ πλοῖα πανταχόθεν πρὸς τὴν 327
διάβασιν οἱ περὶ Σέλευκον καὶ Πίθωνα κατέπλευσαν
δυσὶ μὲν τριήρεσι, κοντωτοῖς δὲ πλείοσιν· ἔτι γὰρ τὰ
σκάφη ταῦτα περιῆν ἐκ τῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου ναυπηγη-
13 θέντων περὶ Βαβυλῶνα. ταῦτα δὲ προσαγαγόντες πρὸς
τὴν ἔκβασιν πάλιν ἐπεχείρουν τοὺς Μακεδόνας πείθειν
ἀποστῆσαι τὸν Εὐμενῆ τῆς στρατηγίας καὶ μὴ προάγειν
καθ' αὐτῶν ἄνδρα ξένον καὶ πλείστους Μακεδόνας
2 ἀνῃρηκότα. οὐδενὶ δὲ τρόπῳ τῶν περὶ τὸν Ἀντιγένη
πειθομένων οἱ περὶ Σέλευκον προσπλεύσαντες πρός
τινα διώρυγα παλαιὰν ἀνέρρηξαν τὴν ἀρχὴν αὐτῆς,
ὑπὸ τοῦ χρόνου συγκεχωσμένην. περικλυσθείσης δὲ
τῆς τῶν Μακεδόνων στρατοπεδείας καὶ πάντῃ τοῦ συν-

1 Ἀντιγένη F semper. 12 τὴν δ' ἑτέραν F. 15 Πεί-θωνα F semper. 16 μὲν om. F, add. 2. m. 16. 17 ἔτι — ναυ-πηγηθέντων] ἦσαν δὲ τὰ σκάφη ταῦτα τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου ναυπηγηθ. F. 17 περιῆν] περὶ γῆν ἣν RVX; corr. Steph. 21 Μακεδόνων R. 22 δὲ om. X. Ἀντιγένη RXF. 24 δι-ώρυχα F. 26 στρατοπεδίας F.

εχοῦς τόπου λιμνάσαντος ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσθαι
τὸ στρατόπεδον ὑπὸ τῆς πλήμης. ἐκείνην μὲν οὖν 3
τὴν ἡμέραν ἔμειναν ἐφ' ἡσυχίας, ἀπορούμενοι πῶς
χρηστέον τοῖς πράγμασι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ παραστησά-
μενοι τὰ κοντωτὰ πλοῖα, περὶ τριακόσια τὸν ἀριθμὸν
ὄντα, διεβίβασαν τὸ κράτιστον τῆς δυνάμεως οὐδενὸς
παρενοχλοῦντος κατὰ τὴν ἔκβασιν· οἱ γὰρ περὶ Σέ-
λευκον ἱππεῖς μόνον εἶχον καὶ τούτους πολὺ τοῖς
ἀριθμοῖς λειπομένους τῶν ἐναντίων. νυκτὸς δὲ ἤδη 4
καταλαμβανούσης Εὐμενὴς μὲν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς ἀπο-
σκευῆς πάλιν εἰς τοὐπίσω διεβίβασε τοὺς Μακεδόνας,
εἰσηγησαμένου δέ τινος τῶν ἐγχωρίων ἐπεβάλετό τινα
τόπον ἀνακαθαίρειν, δι' οὗ ῥᾴδιον ἦν ἀποστρέψαι τὴν
διώρυγα καὶ βάσιμον κατασκευάσαι τὴν πλησίον χώραν.
ἃ δὴ συνιδόντες οἱ περὶ Σέλευκον καὶ βουλόμενοι τὴν 5
ταχίστην αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίας σατραπείας ἀπαλλάξαι
πρέσβεις ἀπέστειλαν ὑπὲρ ἀνοχῶν, συγχωρήσαντες τὴν
διάβασιν. εὐθὺ δὲ καὶ βυβλιαφόρους ἀπέστειλαν πρὸς
Ἀντίγονον εἰς Μεσοποταμίαν, ἀξιοῦντες ἥκειν τὴν
ταχίστην μετὰ τῆς δυνάμεως, πρὶν ἢ καταβῆναι τοὺς
σατράπας μετὰ τῶν δυνάμεων. Εὐμενὴς δὲ διαβὰς 6
τὸν Τίγριν καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Σουσιανὴν εἰς
τρία μέρη διεῖλε τὴν δύναμιν διὰ τὴν τοῦ σίτου
σπάνιν. ἐπιπορευόμενος δὲ τὴν χώραν κατὰ μέρος
σίτου μὲν παντελῶς ἐσπάνιζεν, ὄρυζαν δὲ καὶ σήσαμον
καὶ φοίνικα διέδωκε τοῖς στρατιώταις, δαψιλῶς ἐχούσης

1 ἐκινδύνευσε μὲν F. 2 post στρατόπεδον ita pergit F: οὐ μὴν ἀλλ' ὑπὸ τῆς πλύμμης ὑστέρουν ὑπάρχοντες ἐκπεπληγμένοι τὸ παράδοξον. ἐκείνην etc. cf. XVIII 73, 3. 12 ἐπεβάλετο F, suprascripto altero λ a. sec. m. 15 συνιδότες X. 18 εὐθὺς F. βυβλιαφ. R; cett βιβλιαφ. 19 ἤχειν F. 26 φοίνικας F.

7 τῆς χώρας τοὺς τοιούτους καρπούς. πρὸς δὲ τοὺς ἐν
ταῖς ἄνω σατραπείαις ἡγεμόνας ἣν μὲν καὶ πρότερον
ἀπεσταλκὼς τὰς παρὰ τῶν βασιλέων ἐπιστολάς, ἐν αἷς
ἦν γεγραμμένον πάντα πειθαρχεῖν Εὐμενεῖ, καὶ τότε
δὲ βυβλιαφόρους ἀπέστειλεν, ἀξιῶν ἀπαντᾶν εἰς τὴν
Σουσιανὴν ἅπαντας μετὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων, καθ'
ὃν δὴ χρόνον συνέβη κἀκείνους ἠθροικέναι τὰ στρα-
τόπεδα καὶ συνδεδραμηκέναι πρὸς ἀλλήλους δι' ἑτέρας
αἰτίας, ὑπὲρ ὧν ἀναγκαῖον προειπεῖν.
14 Πίθων σατράπης μὲν ἀπεδέδεικτο Μηδίας, στρα-
τηγὸς δὲ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἁπασῶν γενόμενος Φι-
λώταν μὲν τὸν προϋπάρχοντα Παρθυαίας στρατηγὸν 328
ἀπέκτεινε, τὸν δὲ αὐτοῦ ἀδελφὸν Εὔδαμον ἀντὶ τού-
2 του κατέστησεν. οὗ γενομένου συνέδραμον οἱ λοιποὶ
σατράπαι πάντες, φοβηθέντες μὴ τὸ παραπλήσιον πά-
θωσιν, ὄντος τοῦ Πίθωνος κινητικοῦ καὶ μεγάλα ταῖς
ἐπιβολαῖς περιβαλομένου. περιγενόμενοι δ' αὐτοῦ μάχῃ
καὶ πολλοὺς τῶν συναγωνισαμένων ἀνελόντες ἐξήλασαν
3 ἐκ τῆς Παρθυαίας. κἀκεῖνος τὸ μὲν πρῶτον ἀνεχώρη-
σεν εἰς Μηδίαν, μετ' ὀλίγον δ' εἰς τὴν Βαβυλῶνα
παραγενόμενος παρεκάλει τὸν Σέλευκον βοηθεῖν αὐτῷ

1 πρὸς δὲ τοὺς ἄνω ἡγεμόνας τοὺς ἐν ταῖς σατραπείαις X. **5** βυβλιαφ. R; cett. βιβλιαφ. **10** ἀποδέδεικται F. **11—14** γενόμενος (γενο V) Παρθυαῖος ὃς Φιλώταν μὲν τὸν προυπάρχοντα στρατηγὸν ἀπέκτεινεν, τὸν δὲ αὐτοῦ (αὐτοῦ δὲ τὸν X) ἀδελφὸν Εὔδαμον ἀντὶ τούτου κ. RVX; γενόμενος Παρθυαίας Φιλώταν μὲν τὸν π. στρ. ἀπέκτεινε, τὸν ἑαυτοῦ δ' ἀδελφὸν Εὔδαμον ἀντὶ τούτου κ. F; corr. Wess., qui tamen Φίλιππον scripsit, non Φιλώταν (cf. XVIII 39, 6). **13** Εὔδαμον] cf. XIX 15, 5; 30, 3. 10; cf. Plut. Eum. 16; Εὔδημος XIX 44, 1; 27, 2 (cf. Arr. VI 27, 2). **16** μεγάλαις ἐπιβολαῖς περιβαλομένου RVX; corr. Reiske. **16—18** μεγάλου ταῖς ἐπιβολαῖς· περιβαλομένου δ' αὐτοῦ μάχῃ καὶ πολλοὺς τ. σ. ἀνελόντος ἐξήλασεν F. **19** τὸ πρῶτον μὲν X. ἀνεχώρησεν εἰς Μηδίαν] εἰς Μηδείαν ἀπεχώρησε F. **20** Βαβυλωνίαν F.

καὶ κοινωνεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. διὰ δὴ ταύτας 4 τὰς αἰτίας τῶν ἄνω σατραπῶν συνηθροικότων εἰς τὸ αὐτὸ τὰ στρατόπεδα παρῆσαν οἱ παρ' Εὐμενοῦς βυβλιαφόροι πρὸς ἑτοίμας τὰς δυνάμεις. ἦν δὲ τῶν ἡγεμόνων ἐπιφανέστατος μὲν καὶ κοινῷ δόγματι πάντων τὴν στρατηγίαν παραλαβὼν Πευκέστης, γεγενημένος Ἀλεξάνδρου σωματοφύλαξ καὶ προηγμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως δι' ἀνδρείαν. σατραπείαν δ' εἶχεν ἔτη πλείονα 5 τῆς Περσίδος καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. δι' ἃς αἰτίας φασὶ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον αὐτῷ μόνῳ Μακεδόνων συγχωρῆσαι Περσικὴν φορεῖν στολήν, χαρίζεσθαι βουλόμενον τοῖς Πέρσαις καὶ διὰ τούτου νομίζοντα κατὰ πάνθ' ἕξειν τὸ ἔθνος ὑπήκοον. εἶχε δὲ τότε Πέρσας τοξότας μὲν καὶ σφενδονήτας μυρίους, τοὺς δὲ εἰς τὴν Μακεδονικὴν τάξιν καθωπλισμένους παντοδαποὺς τρισχιλίους, ἱππεῖς δ' Ἕλληνας μὲν καὶ Θρᾷκας ἑξακοσίους, Πέρσας δὲ πλείους τῶν τετρακοσίων. Πολέμων δ' ὁ Μακεδών, Καρ- 6 μανίας σατράπης ἀποδεδειγμένος, εἶχε πεζοὺς μὲν χιλίους πεντακοσίους, ἱππεῖς δ' ἑπτακοσίους. καὶ Σιβύρτιος μὲν τῆς Ἀραχωσίας ἡγούμενος παρείχετο πεζοὺς μὲν χιλίους, ἱππεῖς δὲ δέκα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις, Ἀνδρόβαζος δ' ἐκ Παροπανισαδῶν, τοῦ Ὀξυάρτου κυριεύοντος τῆς σατραπείας, ἀπέσταλτο μετὰ πεζῶν μὲν

2 σατραπειῶν RV. 3 ταὐτὸ F. τὰ om. X. 6 παρειληφὼς F. 8 εἶχε τὴν πλείονα F. 9 μεγίστης F. 11 φορεῖν Περσικὴν στολήν F. 18 Πολέμων codd.; debuit esse Τληπόλεμος (cf. XVIII 39, 6; XIX 28, 3; Wess.). 22 δέκα om. F. ἑξακοσίοις] ἑκατὸν ἓξ libri; corr. Reuss Hier. v. Kard. p. 82 a. 1 (cf. XIX 27, 4; Droysen Hell. II² 1 p. 261 a. 3). 23 Ἀνδροβάζῳ (-ζων X) δ' ἐκ Παροπανισάδωνος Ὀξυάρτου κυριεύοντος RVX (quae verba inde ab ἱππεῖς (v. 22) — Ὀξυάρτου (v. 23) linea supposita notavit in cod. R 2. m.). Παραπαμισάδων F. 24 μὲν om. RX.

7 χιλίων καὶ διακοσίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. Στά-
σανδρος δ' ὁ τῆς Ἀρίας καὶ Δραγγινῆς σατράπης,
προσειληφὼς καὶ τοὺς ἐκ τῆς Βακτριανῆς, εἶχε πεζοὺς
8 μὲν χιλίους πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους. ἐκ δὲ
τῆς Ἰνδικῆς Εὔδαμος παρεγένετο μεθ' ἱππέων μὲν
πεντακοσίων, πεζῶν δὲ τριακοσίων, ἐλεφάντων δὲ
ἑκατὸν εἴκοσι· τὰ δὲ θηρία ταῦτα παρέλαβε μετὰ τὴν
Ἀλεξάνδρου τελευτὴν δολοφονήσας Πῶρον τὸν βασιλέα.
οἱ δὲ πάντες μετὰ τῶν σατραπῶν ἠθροίσθησαν πεζοὶ
μὲν πλείους τῶν μυρίων ὀκτακισχιλίων ἑπτακοσίων,
ἱππεῖς δὲ τετρακισχίλιοι ἑξακόσιοι.
15 Ἐπεὶ δὲ παρεγενήθησαν εἰς τὴν Σουσιανὴν πρὸς
τοὺς περὶ τὸν Εὐμενῆ, συνήγαγον ἐκκλησίαν κοινήν,
ἐν ᾗ πολλὴν συνέβη γενέσθαι φιλοτιμίαν ὑπὲρ τῆς
ἡγεμονίας. Πευκέστης μὲν γὰρ διά τε τὸ πλῆθος τῶν
2 συναγωνιζομένων καὶ τὴν παρ' Ἀλεξάνδρου προαγωγὴν
ἑαυτὸν ᾤετο δεῖν ἔχειν τὴν τῶν πάντων ἡγεμονίαν,
Ἀντιγένης δὲ τῶν ἀργυρασπίδων Μακεδόνων στρατη- 329
γῶν ἔφη δεῖν δοθῆναι τὴν ἐξουσίαν τῆς αἱρέσεως τοῖς
μετ' αὐτοῦ Μακεδόσιν, συγκαταπεπολεμηκόσιν Ἀλεξάν-
δρῳ τὴν Ἀσίαν καὶ γεγονόσι διὰ τὰς ἀρετὰς ἀνικήτοις.
3 Εὐμενὴς δὲ φοβούμενος μὴ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους

2 Ἀρείας F. Δραγγίνης X (cf. XVII 78, 4). 3 τῆς om. F. εἶχε] ἦγε F. 6 τριακοσίων F (fort. recte: cf. XIX 27, 2; Droysen Hell. II² 1 p. 261 a. 4). τριακοσίων] τρισχιλίων edd. mendose. 10 haec summa non efficitur ex singulis numeris, in quibus certe quaedam corrupta sunt (cf. Droysen l. l. a. 2; Niese l. l. p. 260 a. 3; Kallenb. I p. 20); adde quod ni fallor lacuna statuenda est; omittitur nimirum in Diodori catalogo Ἀμφίμαχος ὁ τῆς Μεσοποταμίας σατράπης qui adduxit πεζοὺς μὲν ⟨διακοσίους⟩, ἱππεῖς δ' ἑξακοσίους (cf. XIX 27, 4); quod si probas, peditum ratio constat, equitum summa autem apte cum singulis numeris congruit, modo scribas v. 6 cum cod. F τριακοσίων. 16 καὶ διὰ F. 22 ἵνα μὴ F.

στάσιν εὐχείρωτοι κατασταθῶσιν Ἀντιγόνῳ, συν-
εβούλευεν ἕνα μὲν μὴ καθιστᾶν ἡγεμόνα, πάντας δὲ
τοὺς προκεκριμένους ὑπὸ τοῦ πλήθους σατράπας καὶ
στρατηγοὺς εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν συνιόντας καθ'
ἡμέραν βουλεύεσθαι κοινῇ περὶ τῶν συμφερόντων·
ἕστατο γὰρ Ἀλεξάνδρῳ τετελευτηκότι σκηνὴ καὶ κατὰ 4
ταύτην θρόνος, πρὸς ᾧ θύοντες εἰώθεισαν συνεδρεύειν
περὶ τῶν κατεπειγόντων. πάντων δὲ διασημαινομένων
τὸ ῥηθὲν ὡς συμφέρον εἰρημένον συνῆγε καθ' ἡμέ-
ραν συνέδριον οἷόν τινος δημοκρατουμένης πόλεως.
μετὰ δὲ ταῦτα παρελθόντων αὐτῶν εἰς Σοῦσα παρὰ 5
τῶν θησαυροφυλακούντων Εὐμενὴς ἔλαβε χρημάτων
πλῆθος ὅσον ἦν ἱκανὸν εἰς τὰς χρείας· μόνῳ γὰρ
τούτῳ διὰ τῶν ἐπιστολῶν οἱ βασιλεῖς συνετετάχεισαν
διδόναι καθ' ὅ, τι ἂν αὐτὸς προαιρῆται. μισθοδοτήσας
δὲ τοὺς Μακεδόνας εἰς ἓξ μῆνας Εὐδάμῳ τῷ τοὺς
ἐλέφαντας καταγαγόντι τοὺς ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἔδωκε δια-
κόσια τάλαντα, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τὰς τῶν θηρίων
δαπάνας, τῷ δ' ἔργῳ διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης θεραπεύων
τὸν ἄνδρα· ᾧ γὰρ ἂν τῶν στασιαζόντων οὗτος προσ-
θοῖτο, μεγίστην ἐποιεῖτο ῥοπήν, καταπληκτικῆς οὔσης
τῆς τῶν θηρίων χρείας. τῶν δ' ἄλλων σατραπῶν ἕκα-
στος ἔτρεφε τοὺς ἐκ τῆς ὑφ' ἑαυτὸν χώρας συνηκολου-
θηκότας. 6

Εὐμενὴς μὲν οὖν ἐν τῇ Σουσιανῇ διατρίβων ἀν-
ελάμβανε τὴν δύναμιν, Ἀντίγονος δὲ παραχειμάσας ἐν

6 ἵστατο libri; corr. Dind. cf. XVIII 61. 7 εἰώθεσαν Dind. 8 usitatius ἐπισημαινομένων (cf. XIX 23, 1; 25, 7 saepius). 9 an συμφερόν⟨τως⟩ (cf. XI 71, 1 saepius)? συνῆγε] συνήγετο aut συνῆλθε Scal. 11 Σοῦσαι X. 14 συνετετάχεισαν] συνέστησαν F; συνετετάχεσαν Dind. cf. XVIII 58. 17 κατάγοντι R. 20 ἂν om. F. πρόσθοιτο Dind.

τῇ Μεσοποταμίᾳ τὸ μὲν πρῶτον διενοήθη τοὺς περὶ τὸν Εὐμενῆ διώκειν ἐκ ποδὸς πρὶν αὐξηθῆναι, ὡς δ' ἤκουσε τοὺς σατράπας καὶ τὰς μετ' αὐτῶν δυνάμεις συνεληλυθυίας τοῖς Μακεδόσιν, ἐπέσχε τὴν σπουδὴν καὶ τήν τε δύναμιν ἀνελάμβανε καὶ προσκατέγραφε στρατιώτας· ἑώρα γὰρ τὸν πόλεμον μεγάλων στρατοπέδων καὶ παρασκευῆς οὐ τῆς τυχούσης προσδεόμενον.

16 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἄτταλος καὶ Πολέμων καὶ Δόκιμος, ἔτι δὲ Ἀντίπατρος καὶ Φιλώτας, οἱ μετὰ τῆς Ἀλκέτου δυνάμεως ἁλόντες ἡγεμόνες, ἐφυλάττοντο μὲν ἔν τινι φρουρίῳ καθ' ὑπερβολὴν ὀχυρῷ, ἀκούσαντες δὲ τοὺς περὶ τὸν Ἀντίγονον εἰς τὰς ἄνω σατραπείας ποιεῖσθαι τὴν πορείαν, νομίζοντες εὔθετον ἔχειν καιρόν, ἐπειδάν τινας τῶν τηρούντων αὐτοὺς λῦσαι, κυριεύσαντες δὲ ὅπλων ἐπέθεντο τῇ φυλακῇ περὶ μέσας νύκτας. αὐτοὶ μὲν οὖν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ὄντες, τηρούμενοι δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν τετρακοσίων, διαφέροντες δὲ ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς εὐχειρίαις διὰ τὴν μετ' Ἀλεξάνδρου στρατείαν Ξενοπείθη μὲν τὸν φρούραρχον συναρπάσαντες ὑπὲρ τὸ τεῖχος ἔρριψαν, σταδιαῖον ἐχούσης τῆς πέτρας ὕψος, τῶν δ' ἄλλων 330
τοὺς μὲν κατασφάξαντες, τοὺς δὲ ἐκβαλόντες ἐνεπύρι-
2 σαν τὰς οἰκίας. τῶν δ' ἔξωθεν καραδοκούντων προσελάβοντο τὸν ἀριθμὸν εἰς πεντήκοντα. τοῦ δὲ φρουρίου σίτου τε πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἔχοντος ἐβουλεύοντο πότερον χρὴ μένειν καὶ χρῆσθαι

4 τὴν σπουδὴν libri; usitatius τῆς σπουδῆς (Hertl.; cf. XI 18, 5; 26, 5; XIX 24, 5; 26, 8 saepius). **11** ἡγεμόνες ἁλόντες F. cf. XVIII 45. **13** ἐχυρῷ F. **14** νομίσαντες F. **16** αὐτοὺς om. F. **17** οὖν om. RX. **20** Ξενοπείθην F. **21** ἀπὸ τοῦ τείχους F. **22** στάδιον F. **27** ἐβουλεύσαντο F.

τῇ τῶν τόπων ὀχυρότητι, καραδοκοῦντας τὴν παρ' Εὐ-
μενοῦς βοήθειαν, ἢ φυγόντας τὴν ταχίστην ἀλᾶσθαι
κατὰ τὴν χώραν, καιροτηροῦντας τὰς μεταβολάς. γιγνο- 3
μένης δὲ πλείονος ἀντιλογίας Δόκιμος μὲν ἐκχωρεῖν
συνεβούλευεν, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄτταλον οὐκ ἔφασαν
δυνήσεσθαι κακοπαθεῖν διὰ τὴν ἐν τοῖς δεσμοῖς γενο-
μένην κακουχίαν. τούτων δὲ πρὸς ἀλλήλους διιστα-
μένων ἔφθασαν ἐκ τῶν σύνεγγυς φρουρίων συνδρα-
μόντες στρατιῶται πεζοὶ μὲν πλείους τῶν πεντακοσίων,
ἱππεῖς δὲ τετρακόσιοι, χωρὶς δὲ τούτων ἐκ τῶν ἐγχω-
ρίων ἄλλοι παντοδαποὶ πλείους τῶν τρισχιλίων, οἳ
στρατηγὸν ἐξ ἑαυτῶν καταστήσαντες περιεστρατοπέδευ-
σαν τὸ χωρίον. παραδόξως δὲ πάλιν αὐτῶν κατα- 4
κλεισθέντων Δόκιμος μὲν κατάβασίν τινα κατανοήσας
ἀφύλακτον διεπρεσβεύσατο πρὸς τὴν Ἀντιγόνου γυ-
ναῖκα Στρατονίκην, οὖσαν πλησίον τῶν τόπων, καὶ
δεύτερος διὰ ταύτης ἐκπηδήσας αὐτὸς μὲν οὐκ ἔτυχε
πίστεως, ἀλλ' εἰς φυλακὴν παρεδόθη, ὁ δὲ συγκατα-
βὰς αὐτῷ καθηγησάμενος τοῖς πολεμίοις ἀνήγαγεν εἰς
τὸ χωρίον οὐκ ὀλίγους καὶ κατελάβετο μίαν τῶν
ὀρθίων πετρῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄτταλον πολὺ λειπό- 5
μενοι τοῖς πλήθεσι διὰ τὰς ἀρετὰς ἀντείχοντο καὶ καθ'
ἡμέραν ἀγωνιζόμενοι διεκαρτέρουν· πολιορκηθέντες δὲ
ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας τέσσαρας ἥλωσαν κατὰ κράτος.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοκλείδου Ῥωμαῖοι 17
μὲν ὑπάτους κατέστησαν Γάιον Ἰούνιον καὶ Κόιντον

2 φεύγοντας F. ἀλᾶσθαι F, suprascripto altero λ a sec. m. **3** γιγνομένης RX (cf. Meisterhans Gr. d. att. Inschr. p. 141) γενομένης F. **6** τοῖς om. F. γεγενημένην F. **12** αὐτῶν F. **14** μέν τινα κατάβασιν F. **16** cf. Plut. Dem. 2. **20** κατελάβετο R, ν ab alt. m. supra ε posito. **25. 26** cf. Droysen Hell. II² 1 p. 264 a. 2; Reuss Hier. v. Kard. p. 163.

*Αἰμίλιον, ὀλυμπιὰς δ' ὑπῆρχεν ἕκτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν
καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δεινομένης Λάκων.
2 περὶ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς Ἀντίγονος μὲν ἐκ τῆς
Μεσοποταμίας ἀναζεύξας ἧκεν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν
κἀκεῖ συνέθετο κοινοπραγίαν Σελεύκῳ καὶ Πίθωνι·
προσλαβόμενος δὲ καὶ παρὰ τούτων στρατιώτας ἔζευξε
πλοίοις τὸν Τίγριν ποταμὸν καὶ περαιώσας τὰς δυνά-
3 μεις ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ περὶ τὸν
Εὐμενῆ πυθόμενοι τὰ πεπραγμένα Ξενοφίλῳ μὲν τῷ
τὴν ἐν Σούσοις ἄκραν φυλάττοντι ἐκέλευσαν μήτε τῶν
χρημάτων Ἀντιγόνῳ δοῦναί τι μήτ' εἰς λόγους ἔρχε-
σθαι, αὐτοὶ δὲ τὰς δυνάμεις ἀναλαβόντες ὥρμησαν
ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμόν, ἀπέχοντα Σούσων ὁδὸν ἡμέ-
ρας, ἣ τῆς ὀρεινῆς ἐκρεῖ τῆς ὑπὸ τῶν αὐτονόμων κατ-
εχομένης, οὓς Οὐξίους προσαγορεύουσι, πλάτος μὲν
κατὰ πολλοὺς [μὲν] τόπους τριῶν σταδίων, ἔστι δὲ
ὅτε καὶ τεσσάρων, βάθος δὲ κατὰ μέσον τὸ ῥεῦμα
πρὸς τὰ μεγέθη τῶν ἐλεφάντων, καὶ φερόμενος μὲν
ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ σταδίους ἑπτακοσίους εἰς τὴν* 331
*Ἐρυθρὰν ἐξερεύγεται θάλασσαν, ἔχει δὲ καὶ θαλάσσιον
ἰχθὺν πολὺν καὶ θηρία τῶν πελαγίων, ἃ φαίνεται
4 μάλιστα περὶ κυνὸς ἀνατολάς. τοῦτον δὲ τὸν ποταμὸν
προβαλόμενοι καὶ πᾶσαν τὴν παραποταμίαν ἀπὸ τῶν*

1 *Αἰμύλιον* F. 2 *Δεινομένης*] verum eius nomen *Δεινοσθένην* esse (cf. Paus. VI 16, 8) inscr. evincitur (Arch. Ztg. 1881 n. 389); Demostenes Eus. (cf. Förster Olymp. Sieger. progr. Zwick. 1891 p. 29). 10 *διεκέλευσαν* F. 13 *Τίγριν*] i. e. *Πασίτιγριν* (cf. XVII 67, 2; Plut. Eum. 14). *ὁδὸν ἡμέρας* mendosum (cf. Ritter VI 2 p. 322; Droysen l. l. p. 266 a. 1; Kallenb. Philol. XXXVII p. 223 a. 9); rectius *τεσσάρων ἡμερῶν ὁδὸν* abesse dicitur XVII 67, 2. 14 *ἣ* F. *ἐκρεῖ* scripsi dubitanter (cf. XVII 67, 2); *ἔχει* RX *ἔχεται* F; *ἐξέρχεται* Hertl. II, 2 p. 12. 15 *μὲν*] *δὲ* F. 16 [*μὲν*] codd. omnes. 19 *ἑπτακοσίους*] *ἑξακοσίους* XVII 67, 2. 22 *ἐπιτολάς* F. 23 *προσλαβόμενοι* F.

πηγῶν ἕως τῆς θαλάσσης φυλακαῖς διαλαβόντες ἀν-
έμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. προσδεομένης δὲ
τῆς φυλακῆς διὰ τὸ μῆκος στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγων οἱ
περὶ τὸν Εὐμενῆ καὶ Ἀντιγένη ἠξίωσαν τὸν Πευκέ-
στην ἐκ τῆς Περσίδος μεταπέμψασθαι τοξότας μυρίους.
ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐ προσεῖχεν αὐτοῖς, μεμψιμοιρῶν 5
ἐπὶ τῷ μὴ τετευχέναι τῆς στρατηγίας, ὕστερον δὲ δοὺς
αὑτῷ λόγον συνεχώρησεν ὅτι κρατήσαντος Ἀντιγόνου
συμβήσεται καὶ τὴν σατραπείαν αὐτὸν ἀποβαλεῖν καὶ
περὶ τοῦ σώματος κινδυνεῦσαι. ἀγωνιῶν οὖν ὑπὲρ 6
αὑτοῦ καὶ τῆς στρατηγίας μᾶλλον τεύξεσθαι νομίζων
ὡς πλείστους ἔχων στρατιώτας προσήγαγεν, καθάπερ
ἠξίουν, τοξότας μυρίους. ἀπέχοντες δ' ἔνιοι τῶν Περ-
σῶν ὁδὸν ἡμερῶν τριάκοντα τὸ παραγγελθὲν αὐθημε-
ρὸν ἤκουον διὰ τὸ φιλοτεχνηθὲν περὶ τὰς φυλακάς·
ὅπερ οὐ καλῶς ἔχει παραδραμεῖν. τῆς γὰρ Περσίδος 7
οὔσης αὐλωνοειδοῦς καὶ σκοπὰς ἐχούσης ὑψηλὰς καὶ
πυκνὰς ἐπὶ τούτων ἐφειστήκεισαν οἱ μέγιστον φθεγγό-
μενοι τῶν ἐγχωρίων· διῃρημένων γὰρ τῶν τόπων εἰς
φωνῆς ἀκοὴν οἱ παραλαμβάνοντες τὸ παραγγελθὲν
ὁμοίως ἑτέροις παρεδίδοσαν, εἶτ' ἐκεῖνοι πάλιν ἄλλοις,
ἕως εἰς τὸ τέρμα τῆς σατραπείας τὸ δοθὲν παραδοθῇ.

Τῶν δὲ περὶ τὸν Εὐμενῆ καὶ Πευκέστην ταῦτα 18
διοικούντων Ἀντίγονος, ἐπειδὴ προάγων μετὰ τῆς
δυνάμεως ἧκεν εἰς Σοῦσα τὸ βασίλειον, Σέλευκον μὲν
ἀπέδειξε τῆς χώρας σατράπην καὶ δοὺς αὐτῷ στρατιώ-

4 Ἀντιγένη libri. 5 Περσίδος] πατρίδος R, corr. 1. m. 7 τετυχηκέναι F. 8 συνεχώρησεν] συνεφρόνησεν Madv. I p. 510; an συνενόησεν? Dind. 18 ἐφειστήκεσαν Dind. 19 εἰς φωνῆς ἀκοὴν] εἰς ἀκοῆς φωνὴν codd.; corr. Reiske et Dind. (cf. XIX 41, 1; XX 33, 1). 20 μεταλαμβάνοντες F. 22 τὸ δοθὲν susp.; an τὸ ⟨μετα⟩δοθέν? παραδοθείη F. 24 προσάγων RX.

τας προσέταξε πολιορκεῖν τὴν ἄκραν ἀπειθοῦντος [δὲ]
Ξενοφίλου τοῦ θησαυροφύλακος, αὐτὸς <δὲ> μετὰ
τῆς στρατιᾶς ἀνέζευξεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὔσης τῆς
ὁδοῦ καυματώδους καὶ παντελῶς ἐπικινδύνου ξενικαῖς
δυνάμεσι διελθεῖν. διὸ καὶ τὰς πορείας ἠναγκάζοντο
νυκτὸς ποιεῖσθαι καὶ στρατοπεδεύεσθαι περὶ τὸν πο-
2 ταμὸν πρὶν ἥλιον ἀνατέλλειν. οὐ μὴν ἠδυνήθη γε
κατὰ πάντα ἄθικτος γενέσθαι τῶν κατὰ τὴν χώραν
κακῶν, ἀλλὰ καίπερ ἐνδεχομένως ἅπαντα πράξας
συχνοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν ὑπερβολὴν
τοῦ καύματος, ἅτε καὶ τῆς ὥρας οὔσης περὶ κυνὸς
3 ἀνατολάς. ἐπεὶ δὲ παρεγενήθη πρὸς τὸν Κοπράτην
ποταμόν, τὰ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο. οὗτος
δὲ ἔκ τινος ὀρεινῆς ῥέων ἐξέπιπτεν εἰς τὸν Πασιτίγριν,
ὃς ἀπεῖχε τῆς Εὐμενοῦς στρατοπεδείας σταδίους ὀγδοή-
κοντα καὶ τὸ μὲν πλάτος εἶχεν ὡς ἂν τεσσάρων πλέ-
θρων, ὀξὺς δὲ ὢν ἐν τῇ καταφορᾷ προσεδεῖτο πλοίων
4 ἢ ζεύγματος. καταλαβὼν δ' ὀλίγα πλοῖα κοντωτὰ 332
διεβίβασεν ἐν τούτοις τινὰς τῶν πεζῶν, προστάξας
τάφρον ὀρύττειν καὶ χάρακα βαλομένους ὑποδέχεσθαι
τὴν λοιπὴν δύναμιν. Εὐμενὴς δὲ πυθόμενος παρὰ
τῶν κατασκόπων τὴν ἐπιβολὴν τῶν πολεμίων, διαβὰς
τὸ ζεῦγμα τοῦ Τίγριδος μετὰ στρατιωτῶν μὲν πεζῶν
τετρακισχιλίων, ἱππέων δὲ χιλίων τριακοσίων κατέλαβε
διαβεβηκότας τῶν Ἀντιγόνου πεζοὺς μὲν πλείους τῶν

1. 2 δὲ post αὐτὸς posuit Reiske, post ἀπειθοῦντος libri. 8 ἄθηκτος F. 12 ἐπιτολάς F. Κοπράτην] cf. Strab. XV 3, 6. 13 post ποταμὸν F addit: ἐπέσχε τῆς πορείας καί. 14 Πασιτίγριν] Τίγρην F, Πασι suprascripto ab alt. m. 15 ὃς ἀπεῖχε κτλ. ingens Diodori error (cf. XIX 17, 4). τῆς μὲν Εὐμ. στρ. RX. σταθμοὺς RX. 17—19 προσεδεῖτο πλοίων κοντωτῶν καὶ διεβίβασεν F. 20 βαλλομένους F. ἀποδέχεσθαι vel προσδ. Reiske. 23 Τίγριτος F; cf. XIX 17, 3. πεζῶν μὲν Dind.

τρισχιλίων, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους καὶ τῶν εἰωθότων
σποράδην διαβαίνειν ἐπὶ τὰς προνομὰς οὐκ ἐλάττους
ἑξακισχιλίων. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τεθορυβημένοις 5
τοὺς μὲν ἄλλους εὐθὺς ἐτρέψατο, τῶν δὲ Μακεδόνων
τοὺς ὑποστάντας τῇ βίᾳ καὶ τῷ πλήθει κατισχύσας
φυγεῖν εἰς τὸν ποταμὸν πάντας κατηνάγκασε. πάντων 6
δὲ ὁρμησάντων ἐπὶ τὰ πλοῖα ταῦτα μὲν ὑπὸ τοῦ πλή-
θους τῶν ἐπιβάντων κατεποντίσθη, τῶν δὲ διανήχε-
σθαι τολμησάντων οἱ πλεῖστοι μὲν ὑπὸ τοῦ ῥεύματος
παρενεχθέντες διεφθάρησαν, ὀλίγοι δὲ διεσώθησαν.
οἱ δὲ ἄπειροι τοῦ κολυμβᾶν ὄντες τὴν αἰχμαλωσίαν 7
τῆς ἐν τῷ ποταμῷ τελευτῆς προκρίναντες ἥλωσαν, εἰς
τετρακισχιλίους ὄντες. Ἀντίγονος δὲ θεωρῶν τοσοῦτο
πλῆθος ἀπολλύμενον βοηθῆσαι μὲν οὐκ ἴσχυσε διὰ
τὴν τῶν πλοίων σπάνιν, ἀδύνατον δὲ εἶναι νομίζων 19
τὴν διάβασιν ἀνέζευξεν ἐπὶ πόλεως Βαδάκης, ἣ κεῖται
παρὰ τὸν Εὔλαιον ποταμόν. οὔσης δὲ τῆς ὁδοιπορίας
ἐμπύρου διὰ τὸ μέγεθος τῶν καυμάτων διεφθάρη τε
πολλὰ σώματα καὶ τὸ στρατόπεδον εἰς ἀθυμίαν ἐνέπε-
σεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐν τῇ προειρημένῃ πόλει μείνας 2
ἡμέρας τινὰς καὶ τὸ στρατόπεδον ἐκ τῆς κακοπαθείας
ἀναλαβὼν ἔκρινε συμφέρειν ἀναζευγνύειν εἰς Ἐκβά-
τανα τῆς Μηδικῆς κἀκεῖθεν ὁρμώμενος κατακτᾶσθαι
τὰς ἄνω σατραπείας. οὐσῶν δ' ὁδῶν δύο τῶν φερου-
σῶν εἰς Μηδίαν ἑκατέρᾳ προσῆν τι δυσχερές· ἡ μὲν

6 ἠνάγκασε F. 8 ἐπιβατῶν RX. κατεποντίσθησαν F. 12 προκρίνοντες F, corr. 1. m. 13 ὄντες εἰς τετρακισχιλίους F; cf. Plut. Eum. 14. 14 ἴσχυσαν X. 16 Βαδάκης RX Βαγάδης F; urbs ignota (cf. Droysen l. l. p. 268 a. 1; Niese l. l. p. 262 a. 3 qui de Σολόκη cogitat (Strab. XVI 1, 18)). 17 Εὔδαιον F, corr. 1. m. 18 ἐφθάρη F. 19 εἰς ἀπορίαν ἦλθε (ἐνέπεσε 2. m. in marg.) καὶ ἀθυμίαν F. ἔπεσεν RX. 23 ὁρμώμενον F ὁρμή-μενος X.

γὰρ ἐπὶ *Κόλωνος ὑπῆρχε καλὴ καὶ βασιλική, καυματώδης δὲ καὶ μακρά, παρεκτείνουσα σχεδὸν ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα, ἡ δὲ διὰ τῶν Κοσσαίων ἐθνῶν χαλεπὴ μὲν καὶ στενὴ καὶ παράκρημνος καὶ διὰ πολεμίας, ἔτι δὲ τῶν ἀναγκαίων σπανίζουσα, σύντομος
3 δὲ καὶ κατεψυγμένη. οὐ ῥᾴδιον δ' ἐστὶ ταύτην παρελθεῖν στρατόπεδον ἄνευ τοῦ πεῖσαι τοὺς τὴν ὀρεινὴν οἰκοῦντας βαρβάρους· αὐτόνομοι γὰρ ὄντες ἐκ παλαιῶν χρόνων κατοικοῦσιν ἐν σπηλαίοις, προσφέρονται δὲ βαλάνους καὶ μύκητας, ἔτι δὲ τεταριχευμένα κρέα τῶν
4 ἀγρίων ζῴων. τούτους Ἀντίγονος πεῖσαι μὲν ἢ δωροδοκεῖν ἀγεννὲς ἡγεῖτο, τηλικαύτης αὐτῷ δυνάμεως συνακολουθούσης, προχειρισάμενος δὲ τῶν πελταστῶν τοὺς ἐπισημοτάτους καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς σφενδονήτας καὶ τοὺς ἄλλους ψιλοὺς εἰς δύο μέρη διελόμενος τοὺς μὲν Νεάρχῳ παρέδωκε, προστάξας προάγειν 333
καὶ τὰ στενὰ καὶ τὰς δυσχωρίας προκαταλαμβάνεσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν τάξας αὐτὸς μὲν μετὰ τῆς φάλαγγος προῆγεν, ἐπὶ δὲ τῆς οὐραγίας ἔταξε
5 Πίθωνα. οἱ μὲν οὖν μετὰ Νεάρχου προαποσταλέντες ὀλίγας μὲν σκοπὰς προκατελάβοντο, τῶν δὲ πολλῶν καὶ μάλιστα ἀναγκαίων τόπων ὑστερήσαντες συχνοὺς

1 ἐπὶ *Κόλωνος] ἐπικολωνος R (s. a.) ἐπὶ κολῶνος X ἐπὶ κάλωνος F, suprascripto *ο* ab alt. m.: subest haud dubie urbis nomen a qua appellata *Καλλωνῖτις* (Pol. V 54, 7) vel *Χαλωνῖτις* regio (Strab. XVI 1, 1; Isid. Char. GGM. I p. 248) id quod iam viderunt Reiskeus et Madvigius I p. 130 a. 2 (cf. Droysen p. 269 a. 1; Niese p. 262 a. 4); nec tamen constat de urbis nomine (*εἰς τοὺς Κέλωνας* XVII 110, 4; *Καλλώνη* Kiep. in mappa imp. Pers.); cf. quae de hac via Mordtmannus exponit SBA München 1876 p. 360 sqq. **3** *Κοσσέων* RX; cf. XVII 59, 3; 111, 4. **4** *στενή, παράκρημνος δὲ καὶ* F. **5** *ἔτι — σπανίζουσα* om. F. **6** *διελθεῖν* F; at cf. infra § 8. **11** *τούτους μὲν οὖν* F. **12** *τηλικαύτην δύναμιν αὐτῷ συνακολουθοῦσαν ἔχων* F. **14** *ἐπισήμους* F.

ἀπέβαλον καὶ μόλις διεξέπεσαν ἐπικειμένων τῶν βαρ-
βάρων. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίγονον ἐπειδή ποθ' ἧκον 6
ἐπὶ τὰς δυσχωρίας, ἀβοηθήτοις κινδύνοις περιέπιπτον.
οἱ γὰρ ἐγχώριοι τῶν τόπων ἔμπειροι καθεστῶτες καὶ
τοὺς κρημνοὺς προκατειληφότες ἐπεκύλιον τοῖς ὁδοι-
πορoῦσι πέτρας συνεχεῖς καὶ μεγάλας· ἅμα δὲ καὶ τοῖς
τόξοις πυκνοῖς χρώμενοι κατετίτρωσκον τοὺς μήτε
ἀμύνασθαι μήτ' ἐκκλῖναι τὰ βέλη δυναμένους διὰ τὴν
δυσχωρίαν τῶν τόπων. κρημνώδους δ' οὔσης καὶ 7
δυσβάτου τῆς ὁδοῦ συνέβαινε τούς τε ἐλέφαντας καὶ
τοὺς ἱππεῖς, ἔτι δὲ τοὺς ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις κιν-
δυνεύειν ἅμα καὶ πονεῖν, ἀδυνατοῦντας ἑαυτοῖς βοηθῆ-
σαι. εἰς τοιαύτην δ' ἀμηχανίαν συγκλεισθεὶς Ἀντίγονος 8
μετεμέλετο μὲν ἐπὶ τῷ μὴ πεισθῆναι τοῖς περὶ Πί-
θωνα, συμβουλεύουσι χρημάτων πρίασθαι τὴν πάρ-
οδον· οὐ μὴν ἀλλὰ πολλοὺς ἀποβαλὼν καὶ τοῖς ὅλοις
κινδυνεύσας διεσώθη μόγις ἐνναταῖος εἰς τὴν οἰκου-
μένην τῆς Μηδίας. τὸ δὲ στρατόπεδον διὰ τὴν συν- 20
έχειαν τῶν κακῶν καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθίας
ἐν αἰτίαις εἶχε τὸν Ἀντίγονον, ὥστε φωνὰς προΐεσθαι
δυσχερεῖς· ἐν ἡμέραις γὰρ τεσσαράκοντα τρισὶ μεγάλοις
ἀτυχήμασι περιεπεπτώκεισαν. οὐ μὴν ἀλλὰ φιλαν-
θρώπως ὁμιλήσας τοῖς στρατιώταις ὁ Ἀντίγονος ⟨καὶ⟩
κατασκευασάμενος δαψιλῆ χορηγίαν πάντων τῶν ἐπι-

1 μόλις διεξέπεσαν codd. 2 ποθὲν X. 3 ἐπὶ] εἰς F, qui post δυσχωρίας addit προκαταλαβέσθαι, punctis ab 2. m. suprapositis. 8 ἐγκλῖναι F. 9. 10 κρημνώδους—συνέβαινε] καὶ τοῦ κρημνώδους συνέβαινε F. 16 τοῖς ἄλλοις RX. 17 διεσώθη μόγις] προσεπεξῆλθε μόλις F. 19 κακοπαθίας RX (item p. 38, v. 1). 20 ἐν αἰτίαις] ἐναντίον X. 21 ἐν ἡμέραις γὰρ οὐχ ὅλαις τεσσαράκοντα F; τρισὶ suprascr. 2. m. 22 περι-πεπτωκώς F, corr. 2. m.; περιεπεπτώκεσαν Dind. 23 ⟨καὶ⟩ add. Dind.

τηδείων ἀνέλαβε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς κακοπαθίας.
2 *Πίθωνα δ' ἐξαπέστειλε κελεύσας περιελθεῖν πᾶσαν τὴν Μηδίαν καὶ συνάγειν ὡς πλείστους ἱππεῖς τε καὶ πο-*
3 *λεμιστὰς ἵππους, ἔτι δὲ ὑποζυγίων πλῆθος. τῆς δὲ χώρας ταύτης ἀεὶ τετραπόδων γεμούσης ῥᾳδίως τὸ παραγγελθὲν συντελέσας ὁ Πίθων ἧκεν ἄγων ἱππεῖς μὲν δισχιλίους, ἵππους δὲ σὺν ταῖς κατασκευαῖς πλείους χιλίων, τῶν δ' ὑποζυγίων τοσοῦτον ἀριθμὸν ὥστε δύνασθαι καθοπλίσαι πᾶν τὸ στρατόπεδον, καὶ προσέτι τάλαντα πεντακόσια τῶν βασιλικῶν χρημάτων.*
4 *ὁ δ' Ἀντίγονος τοὺς μὲν ἱππεῖς εἰς τάξεις κατέστησε, τοὺς δ' ἵππους τοῖς ἀπολωλεκόσι διαδοὺς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὑποζυγίων διαχαρισάμενος ἀνεκτήσατο τὴν παρὰ τῶν στρατιωτῶν εὔνοιαν.*

21 *Οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμενῆ σατράπαι καὶ στρατηγοὶ πυθόμενοι τοὺς πολεμίους ἐν τῇ Μηδίᾳ στρατοπεδεύειν, διέστησαν πρὸς ἀλλήλους. Εὐμενὴς μὲν γὰρ καὶ Ἀντιγένης ὁ τῶν ἀργυρασπίδων ἡγούμενος καὶ* 334
πάντες οἱ τὴν ἀπὸ θαλάσσης ἀνάβασιν πεποιημένοι πάλιν ᾤοντο δεῖν ἐπὶ θάλατταν καταβαίνειν, οἱ δ' ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν καταβεβηκότες ἀγωνιῶντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἔφασαν δεῖν ἀντέχεσθαι τῶν ἄνω
2 *τόπων. αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς Εὐμενὴς ὁρῶν ὅτι διαιρεθέντος τοῦ στρατοπέδου κατ' ἰδίαν ἑκάτερον τῶν μερῶν οὐκ ἀξιόμαχόν ἐστι, συνεχώρησε τοῖς κατα-*

3 *Μηδίαν*] *σατραπείαν* F. *συναγαγεῖν* F. 4 *ἔτι — πλῆθος* om. F. 9 *καθοπλίσαι* suspectum; parum probabilis Droyseni explicatio (p. 271 a. 1); *καθιππίσαι* Reiske; rectius Madvigius (I p. 510) *καταπλουτίσαι* (i. e. *ἐμπλῆσαι ὠφελείας* XIX 79, 6) vel *καταπλουτῆσαι* (cf. Phot. 41; Kallenb. Philol. XXXVI p. 638). 12 *τοῖς δὲ τοὺς ἵππους ἀπολωλεκόσι* F. 17 *ἀπ' ἀλλήλων* F, corr. 2. m. in marg. 20 *θάλασσαν* F. 21 *ἄνωθεν* F. 22 *ἀντέφασαν* F. *ἀνέχεσθαι* F. 24 *ἑκατέρων* F. 25 *ἀξιόμαχος ἔσται* F.

*βεβηκόσι σατράπαις. ἀναζεύξαντες οὖν ἀπὸ τοῦ Πα-
σιτίγριος προῆγον τῆς Περσίδος εἰς Περσέπολιν τὸ
βασίλειον, οὔσης τῆς ὁδοιπορίας ἡμερῶν εἴκοσι καὶ
τεσσάρων, ἧς ἦν ἡ πρώτη μὲν ἕως τῆς καλουμένης
Κλίμακος κοίλη, καυματώδης δὲ καὶ σπανίζουσα τῶν
ἐπιτηδείων, ἡ λοιπὴ δὲ μετέωρος καὶ τὸν ἀέρα παντε-
λῶς ὑγιεινὸν ἔχουσα καὶ πλήρης τῶν ἐπετείων καρ-
πῶν· αὐλῶνάς τε γὰρ εἶχε πυκνοὺς καὶ συσκίους καὶ* 3
*παραδείσων φυτείας ποικίλας, ἔτι δὲ παντοδαπῶν δέν-
δρων φυσικὰς συναγκίας καὶ ῥύσεις ὑδάτων, ὥστε
τοὺς ὁδοιποροῦντας μετὰ πολλῆς τέρψεως ἐνδιατρίβειν
τόποις ἡδίστοις πρὸς ἀνάπαυσιν. ἦν δὲ καὶ λείας
παντοδαπῆς πλῆθος, ἣν μεταπεμπόμενος Πευκέστης
παρὰ τῶν ἐγχωρίων διεδίδου δαψιλῆ τοῖς στρατιώταις,
ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὴν εὔνοιαν. κατοικοῦσι δὲ ταύ-* 4
*την τὴν χώραν τῶν Περσῶν οἱ μαχιμώτατοι, πάντες
ὄντες τοξόται καὶ σφενδονῆται, πολυανθρωπίᾳ τε πολὺ
διαφέρειν συμβαίνει τὴν χώραν ταύτην τῶν ἄλλων
σατραπειῶν. ὡς δέ ποθ᾽ ἧκον εἰς Περσέπολιν τὸ βα-* 22
*σίλειον, Πευκέστης μέν, ὢν ταύτης τῆς χώρας στρα-
τηγός, θυσίαν ἐπετέλεσε μεγαλοπρεπῆ τοῖς θεοῖς καὶ
Ἀλεξάνδρῳ καὶ Φιλίππῳ, μεταπεμψάμενος δὲ ἐξ ὅλης
σχεδὸν τῆς Περσίδος ἱερείων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς
εὐωχίαν καὶ πανήγυριν χρησίμων πλῆθος εἱστίασε τὴν
δύναμιν. ἐπλήρωσε δὲ τῆς τῶν πανηγυριζόντων θυσίας* 2
κύκλους τέσσαρας ἐντὸς ἀλλήλων ὄντας καὶ περιεχο-

1 *οὖν*] *γὰρ* F. **5** *καυματώδης τε καὶ* F. **7** *ἐπετείων*] *ἐφεστίων* RX. **10** *φυτικὰς* Madv. I p. 510 (at cf. V 19, 2. 3). *συναγκίας* codd.; in cod. R adn. 2. m. *συνεχείας*. *ῥύσεις*] *φύσεις* codd.; corr. Rhod. et Reiske ('vel *χύσεις*'); *βλύσεις* Scal. **15** *ταύτην αὐτῶν τὴν χώραν* F. **19** *ποτε* F. **20** *τῆς χώρας ταύτης ὢν στρατηγός* F (cf. XIX 79, 5); ⟨*σατράπης καὶ*⟩ *στρ.* edd. **26** *κύκλος* X. *ἐντὸς*] *ἑνὸς* aut *ἐκτὸς* Reiske.

μένους ὑφ' ἑνὸς τοῦ μεγίστου· εἶναι δὲ συνέβαινε τοῦ μὲν ἐκτὸς τὴν περίμετρον δέκα σταδίων, ἣν ἀνεπλήρουν οἵ τε μισθοφόροι καὶ συμμάχων τὸ πλῆθος, τοῦ δὲ δευτέρου σταδίων ὀκτώ, καθ' ὃν ὑπῆρχον οἵ τε ἀργυράσπιδες Μακεδόνες καὶ τῶν ἑταίρων οἱ μετ' Ἀλεξάνδρου στρατεύσαντες, τοῦ δ' ἑξῆς τὴν μὲν περιφέρειαν σταδίων τεσσάρων, τὸν δὲ τόπον ἀναπληροῦσθαι κατακειμένων τῶν τε δευτέρων ἡγεμόνων καὶ τῶν ἔξω τάξεως [καὶ] φίλων καὶ στρατηγῶν καὶ τῶν ἱππέων· τοῦ δ' ἐπὶ πᾶσιν, ὄντος δυεῖν σταδίων, διειλήφεισαν τὰς κλισίας οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ τὰς ἱππαρχίας ἔχοντες, ἔτι δὲ τῶν Περσῶν οἱ μάλιστα
3 τιμώμενοι. ἐν μέσῳ δὲ τούτων ὑπῆρχον βωμοὶ θεῶν καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου. καὶ τὰς μὲν κλισίας 335
συνέβαινεν ἐκ φυλλάδος κατεσκευάσθαι, κεκαλυμμένας αὐλαίαις καὶ παντοδαποῖς περιστρώμασι, χορηγούσης τῆς Περσίδος δαψιλῆ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν, διεστηκέναι δὲ τοὺς κύκλους ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε μηδὲν μὲν παρενοχλεῖσθαι τοὺς ἑστιω-
23 μένους, πλησίον δ' εἶναι πάσας τὰς παρασκευάς. πάντων δὲ κατὰ τρόπον ὑπηρετουμένων ἐπεσημαίνετο τὸ πλῆθος τὴν τοῦ Πευκέστου προθυμίαν καὶ φανερὸς ἦν ἐπιδεδωκὼς πολὺ πρὸς εὔνοιαν. ἃ δὴ θεωρῶν Εὐμενὴς καὶ συλλογιζόμενος τὸν Πευκέστην πολιτεύεσθαι πρὸς τὸ πλῆθος τῆς στρατηγίας ὀρεγόμενον, ἐπλάσατο ψευδεῖς ἐπιστολάς, διὰ δὲ τούτων τούς τε στρατιώτας

2 τοὺς μὲν ἐκτὸς F. ἣν ἀνεπλήρουν] ἀνεπλήρουν δὲ F. 5 ἑτέρων X. 6 τοὺς δ' ἑξῆς F. 9 [καὶ] del. Madv. I p. 510 (cf. Droysen Hell. II² 1 p. 272). 10 ὄντος ἐντὸς δυοῖν στ. F. διειλήφεσαν Dind. 11 καὶ τὰς ἱππαρχίας F. 19 μηδὲν μὲν παρενοχλεῖσθαι τοὺς ἑστιωμένους] μηδένα ἐμπαρενοχλεῖσθαι τῶν ἑστιωμένων F. 22 φανερὸν ἦν ἐπιδεδωκὸς RX. 25 ἐπλάσσατο F.

εὐθαρσεῖς πρὸς τὰς μάχας κατεσκεύασεν καὶ τοῦ Πευ-
κέστου τὸν ὄγκον καὶ τὸ πρόσχημα ταπεινώσας ἑαυτὸν
εἰς ὕψος ἤγαγε καὶ προσδοκίαν ἐλπίδων ἀγαθῶν παρὰ
τοῖς πλήθεσιν. ἦν δ' ὁ νοῦς τῶν γεγραμμένων ὅτι 2
τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου παιδίον Ὀλυμπιὰς παραλαβοῦσα
κεκόμισται καὶ τὴν Μακεδονίας βασιλείαν κυρίως, ἀν-
αιρεθέντος Κασάνδρου, Πολυπέρχων δὲ διαβέβηκεν εἰς
Ἀσίαν πρὸς Ἀντίγονον ἔχων τῆς βασιλικῆς δυνάμεως
τὴν κρατίστην καὶ τοὺς ἐλέφαντας, ἔστι δὲ προσάγων
ἤδη περὶ Καππαδοκίαν. ἡ δ' ἐπιστολὴ Συρίοις γε- 3
γραμμένη γράμμασιν ἀπέσταλτο παρὰ Ὀρόντου τοῦ
σατραπείαν μὲν ἔχοντος Ἀρμενίας, φίλου δὲ ὄντος
Πευκέστῃ. πιστευθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς διὰ τὴν
συνήθειαν τὴν προϋπάρχουσαν τοῖς σατράπαις ὁ μὲν
Εὐμενὴς ἐκέλευσε περιενεγκεῖν καὶ δεῖξαι τοῖς τε ἡγε-
μόσι καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν τοῖς πλείστοις, τὸ δὲ
στρατόπεδον ἅπαν μετετέθη ταῖς διανοίαις καὶ πάντες
ἀπέβλεπον πρὸς τὰς Εὐμενοῦς ἐλπίδας, ὡς τούτου
δυνησομένου καὶ προάγειν διὰ τῶν βασιλέων οὓς ἂν
βούληται καὶ δίκας λαβεῖν παρὰ τῶν ἀδικούντων.
μετὰ δὲ τὴν εὐωχίαν Εὐμενὴς βουλόμενος καταπλήξα- 4
σθαι τοὺς ἀπειθοῦντας ἢ στρατηγίας ὀρεγομένους παρ-
ήγαγεν εἰς κρίσιν Σιβύρτιον, ὃς ἦν τῆς μὲν Ἀραχωσίας
σατράπης, Πευκέστου δὲ μάλιστα φίλος, ἔλαθε δὲ αὐ-
τὸν τῶν ἱππέων τινὰς ἀποστείλας εἰς Ἀραχώτας· καὶ
τὰς ἀποσκευὰς κελεύσας παρελέσθαι εἰς τηλικούτους
περιέστησε κινδύνους ὥστε, εἰ μὴ λαθὼν διέδρα,

1 κατασκευάσαι F, corr. 2. m. 3 ἤγαγε] ἦρε Cobet p. 251 (at cf. XIX 48, 5; 61, 5). 9 δὲ] τε R. προσάγων RX; προάγων F, suprascr. ab alt. m. σ. 11 τοῦ om. RX; in cod. F suppl. 2. m. 23 Σιβύριτον X Σιβήρυτον F; cf. XVIII 3, 3 saepius. 24 φίλος μάλιστα X. 25 Ἀραχώτους X.

24 θανάτῳ περιέπεσεν ἂν ὑπὸ τοῦ πλήθους. τούτῳ δὲ
τῷ τρόπῳ τοὺς μὲν ἄλλους καταπληξάμενος, ἑαυτῷ δ'
ὄγκον καὶ πρόσχημα μέγα περιποιήσας μετεβάλετο
πάλιν καὶ τὸν Πευκέστην λόγοις φιλανθρώποις καὶ
μεγάλαις ἐπαγγελίαις προσαγαγόμενος εὔνουν ἑαυτῷ
καὶ πρόθυμον κατεσκεύασεν εἰς τὸ τοῖς βασιλεῦσι συν-
2 αγωνίζεσθαι. σπεύδων δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων σατρα- 336
πῶν καὶ στρατηγῶν ὥσπερ ὅμηρα λαβεῖν τοῦ μὴ κατα-
λείψειν αὐτόν, προσεποιήθη χρημάτων σπανίζειν καὶ
παρεκάλεσεν ἕκαστον κατὰ δύναμιν δανεῖσαι τοῖς βα-
3 σιλεῦσι. λαβὼν δὲ παρ' ὧν ἐδόκει συμφέρειν ἡγε-
μόνων τετρακόσια τάλαντα τοὺς πρότερον ὑπόπτους
ὄντας ἐπιβουλεύειν ἢ καταλείψειν πιστοτάτους φύλακας
ἔσχε τοῦ σώματος καὶ συναγωνιστάς.
4 Οὕτως δὲ αὐτοῦ περὶ τούτων πρὸς τὸ μέλλον
στρατηγοῦντος ἧκόν τινες ἐκ Μηδίας ἀπαγγέλλοντες
ὅτι μετὰ τῆς δυνάμεως Ἀντίγονος τὴν ἀνάζευξιν ἐπὶ
τῆς Περσίδος εἴη πεποιημένος. ἃ δὴ πυθόμενος καὶ
αὐτὸς ἀνέζευξε, διεγνωκὼς ἀπαντᾶν τοῖς πολεμίοις καὶ
5 διακινδυνεύειν. κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν δευτεραῖος
θυσίαν ἐπετέλεσε τοῖς θεοῖς καὶ τὴν δύναμιν εὐωχήσας
πολυτελῶς τὰ μὲν πλήθη πρὸς εὔνοιαν προεκαλέσατο,
αὐτὸς δὲ κατὰ τὴν μέθην συμπεριενεχθεὶς τῶν παρα-
ληφθέντων τοῖς εἰς τὸ πίνειν ὁρμήσασιν ἐνέπεσεν εἰς
ἀρρωστίαν. διόπερ ἡμέρας τινὰς ἐπέσχε τῆς πορείας,
καταβαρούμενος ὑπὸ τοῦ πάθους· ἡ δὲ δύναμις ἐν
ἀθυμίᾳ καθειστήκει, τῶν μὲν πολεμίων προσδοκωμένων

5 εὔνουν ἑαυτῷ κατεσκεύασε καὶ πρόθυμον F. 13 κατα-λεῖψαι F. 15 οὕτω F. 18 εἴη] ἧκε F. ἃ δὴ] ἤδη F. 21 ἐπιτελέσας F. 22 προσεκαλέσατο XF. 26 ἐν τῇ ἀθυ-μίᾳ RX.

ταχέως συνάψειν, τοῦ δ' ἱκανωτάτου τῶν στρατηγῶν
ὑπὸ τῆς νόσου πιεζουμένου. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ πάθους 6
κριθέντος ἐπειδὴ βραχέως αὐτὸν προσανέλαβε, προῆγε
μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφηγουμένου Πευκέστου καὶ Ἀντι-
γένους, αὐτὸς δὲ φορίῳ κομιζόμενος ἐπηκολούθει τοῖς
οὐραγοῦσιν, ὅπως μὴ διὰ τὸν θόρυβον καὶ τὴν στενο-
χωρίαν παρενοχλοῖτο.

Ὡς δ' ἡμέρας ὁδὸν ἀπέσχον ἀπ' ἀλλήλων τὰ στρα- 25
τόπεδα, κατασκόπους ἔπεμψαν ἀμφότεροι καὶ μαθόντες
τὰ πλήθη καὶ τὰς προαιρέσεις τῶν πολεμίων παρ-
εσκευάσαντο μὲν πρὸς τὸν κίνδυνον, διελύθησαν δὲ
χωρὶς μάχης· προβεβλημένοι γὰρ ἀμφότεροι ποταμόν 2
τινα καὶ χαράδραν ἐξέταξαν μὲν τὰς δυνάμεις, διὰ δὲ
τὰς τῶν τόπων δυσχωρίας οὐκ ἠδυνήθησαν διαγωνί-
σασθαι. καταστρατοπεδεύσαντες δ' ἀλλήλων ἀπὸ στα-
δίων τριῶν ἐπὶ μὲν ἡμέρας τέσσαρας ἀκροβολιζόμενοι
καὶ προνομεύοντες τὴν χώραν διετέλεσαν, πάντων
σπανίζοντες, τῇ πέμπτῃ δ' Ἀντίγονος πρεσβευτὰς ἐξ-
απέστειλε πρός τε τοὺς σατράπας καὶ τοὺς Μακεδόνας,
ἀξιῶν Εὐμενεῖ μὲν μὴ προσέχειν, ἑαυτῷ δὲ πιστεύειν·
συγχωρήσειν γὰρ ἔφη τοῖς μὲν σατράπαις ἔχειν τὰς 3
ἰδίας σατραπείας, τῶν δὲ ἄλλων τοῖς μὲν χώραν πολ-
λὴν δώσειν, τοὺς δὲ εἰς τὰς πατρίδας ἀποστελεῖν μετὰ
τιμῆς καὶ δωρεῶν, τοὺς δὲ στρατεύεσθαι βουλομένους
διανεμεῖν εἰς τὰς ἑκάστῳ καθηκούσας τάξεις. τῶν δὲ 4
Μακεδόνων οὐ προσεχόντων τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ
προσαπειλούντων τοῖς πρεσβευταῖς Εὐμενὴς παρελθὼν

2 πιεζομένου F. 3 αὐτὸν X. 5 φορείῳ F; ἐν φορείῳ Plut. Eum. 14. 6 θυραγοῦσιν X. 7 παρενοχλεῖτο X. 18 δὲ F. 19 τε om. F. 20 πιστεῦσαι F. 21 συγχωρεῖν F. 23 ἀποστέλλειν F. 25 διανέμειν libri; corr. Wess. τῶν Μακεδόνων δὲ F. 26 καὶ om. F.

ἐπήνεσέν τε αὐτοὺς καὶ λόγον εἶπε τῶν παραδεδομέ-
νων μὲν καὶ παλαιῶν, οὐκ ἀνοίκειον δὲ τῆς περι-
5 στάσεως. ἔφη γὰρ ἐρασθέντα λέοντα παρθένου δια- 337
λεχθῆναι τῷ πατρὶ τῆς κόρης ὑπὲρ τοῦ γάμου, τὸν
δὲ πατέρα λέγειν ὡς ἕτοιμος μέν ἐστιν αὐτῷ δοῦναι,
δεδοικέναι δὲ τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας, μήποτε
γήμας καὶ παροξυνθεὶς διά τινα αἰτίαν προσενέγκηται
6 τῇ παρθένῳ θηριωδῶς. τοῦ δὲ λέοντος ἐξελόντος τούς
τε ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας τὸν πατέρα, θεωρήσαντα
πάντα δι' ὧν ἦν φοβερὸς ἀποβεβληκότα, τύπτοντα τῷ
ξύλῳ ῥαδίως ἀποκτεῖναι. τὸ παραπλήσιον οὖν ποιεῖν
7 καὶ τὸν Ἀντίγονον· μέχρι τούτου γὰρ ποιεῖσθαι τὰς
ἐπαγγελίας ἕως ἂν τῆς δυνάμεως κυριεύσῃ καὶ κολάσῃ
τηνικαῦτα τοὺς ἀφηγουμένους. ἐπισημαινομένου δὲ τοῦ
πλήθους ὡς ὀρθῶς λέγοντος τότε μὲν ἔλυσε τὴν ἐκ-
26 κλησίαν· νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ἧκόν τινες ηὐτομολη-
κότες μὲν ἐκ τῆς Ἀντιγόνου στρατοπεδείας, λέγοντες
δ' ὅτι παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις Ἀντίγονος ἀναζευγ-
νύειν περὶ δευτέραν φυλακήν. ὁ δ' Εὐμενὴς συλλο-
γιζόμενος ἀληθῶς ὑπέλαβε τοὺς πολεμίους ἀποχωρήσειν
2 εἰς τὴν Γαβηνήν· αὕτη γὰρ ἀπέχουσα τριῶν ἡμερῶν
ὁδὸν ἀκέραιος ἦν καὶ πλήρης καρπῶν καὶ χορτασμάτων
καὶ καθόλου τῶν δυναμένων χορηγῆσαι τὰ ἐπιτήδεια

1 τὸν παραδεδομένον μὲν καὶ παλαιὸν RX. **3** ἐρασθῆναι F. **6** δέδοικε F. **8** τὴν πάρθενον RX. ἀφελόντος τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας ἐξελόντος F. **10** φοβερὸς ἦν F. ἅπτοντα X. **12** μέχρι γὰρ τούτου F. **14** τηνικαῦτα om. RX. **15** διέλυσε F. **18** παρήγγελκε F. ἀναζεύξειν F. **20** ὑπέβαλε libri; corr. Rhod. **21** εἰς om. X. Γαβηνήν] ita RX semper (cf. XIX 34, 7); item οἱ Γαβηνοί (Plut. Eum. 15) et Γάβηνα urbs (Ptol. VI 2, 13); Γαβιηνή F semper sicut Polyaenus IV 6, 13; Γαβιανή Strab. XVI 1, 18; cf. Droysen l. l. p. 278 a. 1; Niese l. l. p. 265 a. 3. αὐτὴ F. **22** καὶ om. F.

μεγάλαις δυνάμεσι δαψιλῶς. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς 3
ἀγαθοῖς ὁ τόπος αὐτὸς συνήργει, ποταμοὺς ἔχων καὶ
χαράδρας δυσεξόδους. σπεύδων οὖν φθάσαι τοὺς πο-
λεμίους τὸ ὅμοιον ἔπραξε. τῶν μὲν μισθοφόρων τινὰς
χρήμασι πείσας ἐξέπεμψεν ὡς αὐτομόλους, συντάξας
λέγειν ὅτι διέγνωκεν Εὐμενὴς νυκτὸς ἐπιτίθεσθαι τῷ
χάρακι· αὐτὸς δὲ τὴν μὲν ἀποσκευὴν προαπέστειλε,
τοῖς δὲ στρατιώταις παρήγγειλε τὴν ταχίστην δειπνο-
ποιησαμένοις ἀναζευγνύειν. ὧν ἁπάντων ὀξέως συν- 4
τελεσθέντων Ἀντίγονος ἀκούσας τῶν αὐτομόλων ὅτι
μάχεσθαι νυκτὸς διεγνώκασιν οἱ πολέμιοι, τῆς μὲν
πορείας ἀπέσχετο, διέτασσε δὲ τὴν δύναμιν εἰς τὸν
κίνδυνον. τοῦ δὲ περὶ ταῦτα θορυβουμένου καὶ περὶ 5
τοῦ μέλλοντος ἀγωνιῶντος ἔλαθον οἱ περὶ τὸν Εὐμενῆ
προλαβόντες καὶ τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενοι κατὰ τάχος
εἰς τὴν Γαβηνήν. ὁ δ' Ἀντίγονος μέχρι μέν τινος ἐν
τοῖς ὅπλοις συνεῖχε τὴν δύναμιν, ὡς δὲ παρὰ τῶν
κατασκόπων ἐπύθετο τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐναντίων,
γνοὺς αὐτὸν κατεστρατηγημένον οὐδὲν ἧττον ἀντείχετο
τῆς αὐτῆς προαιρέσεως. παραγγείλας οὖν τοῖς στρατιώ- 6
ταις ἀναζευγνύειν, προῆγε σύντονον τὴν πορείαν ποιού-
μενος καὶ διωγμῷ παραπλήσιον. προέχοντος δ' Εὐμε-
νοῦς δύο φυλακὰς ὁρῶν ὅτι καταλαβεῖν οὐ ῥᾴδιόν ἐστι
τῇ δυνάμει πάσῃ τοὺς τοσοῦτο προειληφότας, ἐπενόησέ
τι τοιοῦτο. τὴν μὲν ἄλλην δύναμιν παραδοὺς Πίθωνι 7
προσέταξε κατὰ σχολὴν ἀκολουθεῖν, αὐτὸς δὲ τοὺς
ἱππεῖς ἀναλαβὼν ἤλαυνεν ἀπὸ ῥυτῆρος καὶ περιλαβὼν
ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν οὐραγίαν τῶν πολεμίων καταβαίνουσαν

2 αὐτὸς F, οἷς super ὃς posito. 17 συνεῖχε] εἶχε F. 19 αὐτὸν X. 25 τι om. RX. τοιοῦτον F. 27 παραλαβὼν F, suprascr. a 1. m. κατα.

ἀπό τινος ἀκρολοφίας ἐπέστη ταῖς ἀκρωρείαις, φανερὸς
8 ὢν τοῖς ἐναντίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμενῆ θεωρήσαν- 338
τες ἐξ ἱκανοῦ διαστήματος τῶν πολεμίων ἱππεῖς καὶ
δόξαντες εἶναι πλησίον ἅπασαν τὴν δύναμιν, τῆς μὲν
πορείας ἐπέσχον, τὴν δὲ στρατιὰν διέτασσον, ὡς αὐτίκα
9 τῆς παρατάξεως γενησομένης. οἱ μὲν οὖν ἡγεμόνες
ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων τὸν προειρημένον τρόπον
ἀλλήλους κατεστρατήγησαν, ὥσπερ προαγωνιζόμενοι
περὶ συνέσεως καὶ δεικνύοντες ὅτι τὰς ἐλπίδας ἐν αὐ-
10 τοῖς [ἀντ]έχουσι τῆς νίκης. ὁ δ' οὖν Ἀντίγονος διὰ
ταύτης τῆς ἐπινοίας ἐκώλυσε μὲν τοὺς πολεμίους
προάγειν εἰς τοὔμπροσθεν, αὐτῷ δὲ δοὺς ἄνεσιν εἰς
τὸ προσδέξασθαι τὴν δύναμιν, ἐπειδὴ τὸ στρατόπεδον
ἧκεν, ἅπαν ἐξέταξεν εἰς μάχην καὶ κατέβαινε συν-
27 τεταγμένος ἐπὶ τοὺς πολεμίους καταπληκτικῶς. εἶχε
δὲ τοὺς σύμπαντας σὺν τοῖς διὰ Πίθωνος καὶ Σελεύ-
κου προσγεγενημένοις πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυ-
ρίων ὀκτακισχιλίων, ἱππεῖς δ' ὀκτακισχιλίους πεντα-
κοσίους, ἐλέφαντας δὲ ἑξήκοντα πέντε.

Διηλλαγμέναις δ' ἐχρήσαντο ταῖς τάξεσιν οἱ στρα-
τηγοί, διαμιλλώμενοι καὶ περὶ τῆς ἐν τούτοις ἐμπειρίας
2 πρὸς ἀλλήλους. Εὐμενὴς μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ λαιοῦ
κέρατος ἔταξεν Εὔδημον τὸν καταγαγόντα τοὺς ἐλέ-
φαντας ἐξ Ἰνδῶν, ἔχοντα τὸ περὶ αὐτὸν ἄγημα τῶν
ἱππέων, ὄντων ἑκατὸν πεντήκοντα, πρόταγμα δὲ τού-

1 ἀκρωρείοις X ἀκρωρίαις F. **3** ἱππεῖς om. F. **5** ἐπέσχε F. στρατείαν F. **6** γενομένης F, corr. 1. m. **8** καταστρατηγήσαντες F. **9** δεικνύντες Dind.· αὐτοῖς RX. **10** ἀντέχουσι codd.; corr. Wess. (cf. XX 7, 5 saepius). **12** αὐτῷ X. **21** καὶ om. X. **23** Εὔδημον RVF Εὔδαιμον X; cf. XIX 14, 1. **24** αὐτὸν R. **25** sqq. cf. XIX 14, 8.

*των εἴλας δύο ξυστοφόρων ἐπιλέκτων, βάθος ἐχούσας
ἱππέων πεντήκοντα. καὶ συνῆψε μὲν τούτους τοῖς* 3
*ὑπερδεξίοις τῆς ὑπωρίας, ἑξῆς δὲ τούτοις Στάσανδρον
τὸν στρατηγὸν ἔταξεν ἔχοντα τοὺς ἰδίους ἱππεῖς ἐνακοσίους
πεντήκοντα. μετὰ δὲ τούτους ἔστησεν Ἀμφί-* 4
*μαχον τὸν Μεσοποταμίας σατράπην, ᾧ συνηκολούθουν
ἱππεῖς ἑξακόσιοι, συνάπτοντας δὲ τούτοις τοὺς ἐξ
Ἀραχωτῶν ἱππεῖς ἑξακοσίους, ὧν ἡγεῖτο πρότερον μὲν
Σιβύρτιος, διὰ δὲ τὴν ἐκείνου φυγὴν μετειλήφει τὴν
ἡγεμονίαν Κεφάλων. ἑξῆς δ' ἦσαν πεντακόσιοι μὲν* 5
*ἐκ Παροπανισαδῶν, οἱ δὲ τούτοις ἴσοι Θρᾷκες ἐκ τῶν
ἄνω κατοικιῶν. πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἔταξεν ἐλέφαντας
μὲν ἐν ἐπικαμπίῳ τεσσαράκοντα πέντε, τοξότας
δὲ καὶ σφενδονήτας ἐν τοῖς τῶν θηρίων διαστήμασι
τοὺς ἱκανούς. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ὀχυρωσάμενος* 6
*τὸ λαιὸν κέρας συνῆψεν αὐτῷ τὴν φάλαγγα. ταύτης
δὲ τὸ ἄκρον ἐπεῖχον οἱ ξένοι, πλείους ὄντες τῶν
ἑξακισχιλίων, τὸ δ' ἑξῆς οἱ καθωπλισμένοι μὲν εἰς τὰ
Μακεδονικά, παντοδαποὶ δ' ὄντες τοῖς ἔθνεσιν, εἰς
πεντακισχιλίους. Μετὰ δὲ τούτους ἐτάχθησαν οἱ Μα-* 28
339 *κεδόνες ἀργυράσπιδες, ὄντες μὲν πλείους τρισχιλίων,
ἀνίκητοι δὲ καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς πολὺν φόβον παρεχόμενοι
τοῖς πολεμίοις. ἐπὶ πᾶσι δὲ *τοὺς ἐκ τῶν ὑπ-*

1 *εἴλας* codd. semper. *βάθος*] immo *μῆκος* Reiske. 2 *συνῆψε*] *σὺν* F, corr. 2. m. *μὲν* om. RX. 3 *τῆς ὑπερωρίας* RX *τοὺς ὑπερορίους* F; corr. Rhod. *Τάσσανδρος στρατηγὸν* F. 4 *ἔταξεν* om. F, post *πεντήκοντα* (v. 5) suppl. 2. m. 7 *συνάπτονται* F. 8 *Ἀραχωτῶν* RX (cf. XIX 48, 3); *Ἀραχωσίας* F. *ἑξακοσίους*] cf. XIX 14, 6. 11 *Παροπανισάδων* RX; *Παραπαμισάδων* F, corr. 2. m. *οἱ δὲ*] *καὶ οἱ* F. *τούτοις ἴσοι* D. constanter; *τούτων* RX. 16 *λαιὸν*] *δεξιὸν* libri; corr. in cod. R manus 2. 20. 21 *οἱ ἀργυράσπιδες Μακ.* Schaef. Melet. p. 9. 21 *οὐ πλείους* F. 23 **τούς*] cf. ad p. 48 vv. 2. 3.

*ασπιστῶν, ὄντας πλείους τρισχιλίων, ἀφηγουμένου τού-
των τε ἅμα καὶ τῶν ἀργυρασπίδων Ἀντιγένους καὶ
2 Τευτάμου. πρὸ δὲ πάσης τῆς φάλαγγος ἔστησεν ἐλέ-
φαντας τεσσαράκοντα καὶ τὰ τούτων διαστήματα τοῖς
3 ψιλικοῖς τάγμασιν ἀνεπλήρωσεν. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ
κέρατος ἐξέταξε τοὺς ἱππεῖς, ἐχομένους μὲν τῆς φά-
λαγγος τοὺς ἐκ Καρμανίας ὀκτακοσίους, ὧν Τληπόλεμος
σατράπης ἡγεῖτο, ἑξῆς δὲ τοὺς καλουμένους ἑταίρους
ἐνναkοσίους καὶ τὸ Πευκέστου καὶ Ἀντιγένους ἄγημα,
τριακοσίους ἔχον ἱππεῖς μιᾷ περιειλημμένους εἴλῃ, ἐπ'
ἄκρου δὲ τοῦ κέρατος τὸ Εὐμενοῦς ἄγημα, τοὺς ἴσους
ἔχον ἱππεῖς, καὶ τούτων πρόταγμα τῶν Εὐμενοῦς παί-
δων εἴλας δύο, συνεστηκυίας ἑκατέρας ἐξ ἱππέων πεν-
τήκοντα, καὶ πλαγίας φυλαττούσας ἔξω τοῦ κέρατος
εἴλας τέσσαρας, ἐν αἷς ἦσαν ἱππεῖς ἐπίλεκτοι διακόσιοι.
4 χωρὶς δὲ τούτων ἀπὸ πασῶν τῶν ἱππαρχιῶν ἐπιλελεγ-
μένους τοῖς τάχεσι καὶ ταῖς ῥώμαις ἱππεῖς τριακοσίους
ἔστησε κατόπιν τοῦ περὶ αὐτὸν ἀγήματος. παρὰ δὲ
τὴν ὅλην τοῦ κέρατος τάξιν προέταξεν ἐλέφαντας
τεσσαράκοντα. ἡ δὲ πᾶσα δύναμις ἦν τῶν περὶ τὸν
Εὐμενῆ πεζοὶ μὲν τρισμύριοι πεντακισχίλιοι, ἱππεῖς
δὲ ἑξακισχίλιοι ἑκατόν, ἐλέφαντες δὲ ἑκατὸν τεσσα-
ρεσκαίδεκα.*

1 *ἀφηγουμένου*] *ἀφηγουμένους* RX *ὑφηγουμένων* F (*ἀφ.* 2. m.); corr. Wess. (cf. XIX 24, 6). **2. 3** *Ἀντιγένους καὶ Τευτάμου* om. RX; haud scio an amplior quaedam statuenda sit lacuna (cf. ad vv. 20—23). **5** *τάγμασιν*] *τὴν τάξιν* libri; corr. Dind. (cf. XIX 40, 1. 3). **6** *ἐξέταξε*] *ἔταξε* Hertl. III p. 32. **8** cf. XIX 14, 6. **10—12** *μιᾷ — ἱππεῖς* om. F, suppl. in marg. 2. m. **11** cf. Plut. Eum. 7. **14** cf. XIX 82, 2. **16** *ἀπὸ πασῶν*] *ἀπασῶν* F. **19** *τάξιν* om. RX. **20—23** hi numeri non conficiuntur ex eis qui supra produntur (cf. Droysen l. l. p. 281 a. 2). **22** *δεκατέσσαρες* F.

Ἀντίγονος δ' ἐκ μετεώρων τόπων κατιδὼν τὴν τῶν 29
πολεμίων τάξιν πρὸς ταύτην ἁρμοζόντως διεκόσμησε
τὴν ἰδίαν δύναμιν. ὁρῶν γὰρ τὸ τῶν ἐναντίων δεξιὸν
κέρας ὠχυρωμένον τοῖς τε θηρίοις καὶ τοῖς κρατίστοις
τῶν ἱππέων ἀντέταξε τοὺς ἐλαφροτάτους τῶν ἱππέων,
οἳ κατὰ στόμα μὲν ἤμελλον φυγομαχήσειν ἀραιοὶ δια-
στάντες, ἐκ μεταβολῆς δὲ διαγωνιεῖσθαι καὶ τούτῳ τῷ
τρόπῳ ποιήσειν ἄπρακτον τῶν ἐναντίων τοῦτο τὸ μέρος
ᾧ μάλιστα ἐπίστευον. ἔστησε δ' ἐπὶ ταύτης τῆς φά- 2
λαγγος τούς τε ἐκ Μηδίας καὶ Παρθυαίας ἀφιπποτο-
ξότας καὶ λογχοφόρους, ὄντας μὲν χιλίους, πεφυκότας
δ' εὖ πρὸς τὴν ἐκ μεταβολῆς κρίσιν, ἑξῆς δὲ τοὺς ἀπὸ
θαλάσσης συναναβεβηκότας Ταραντίνους δισχιλίους καὶ
διακοσίους, ἐπιλέκτους ἐν ἐνέδραις καὶ καλῶς διακει-
μένους ταῖς εὐνοίαις πρὸς αὐτόν, τοὺς δ' ἀπὸ Φρυγίας
καὶ Λυδίας χιλίους, τοὺς δὲ μετὰ Πίθωνος χιλίους
πεντακοσίους καὶ τοὺς μετὰ Λυσανίου ξυστοφόρους
τετρακοσίους, ἐπὶ πᾶσι δὲ τούς τε ἀμφίππους ὀνομαζο-
μένους καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄνω κατοικούντων ⟨Θρᾳκῶν⟩
340 ὀκτακοσίους. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας ὑπὸ τούτων 3
ἐπληροῦτο τῶν ἱππέων, ὧν ἁπάντων Πίθων εἶχε τὴν
ἡγεμονίαν· τῶν δὲ πεζῶν πρῶτοι μὲν ἐτάχθησαν οἱ
ξένοι, πλείους ὄντες τῶν ἐνναкισχιλίων, μετὰ δὲ τού-

1 δὲ F. 3 τὴν δύναμιν τὴν ἰδίαν RX. 7. 8 καὶ ἐκ μεταβολῆς ἀγωνιεῖσθαι F. 9 ἐπίστευεν libri; corr. Rhod. ἐπὶ ταύτης τῆς φάλαγγος susp.; cf. infra § 4. 10 Παρθυαίας] Παρουλίας RVX; corr. Wess.; Ἀρμενίας F. ἐφιπποτοξότας F; ἀμφιπποτ. Dind. 13 Ταραντίνους] cf. Ael. tact. II 13; Liv. XXXV 28; Droysen l. l. p. 282 a. 2. 14 διακοσίους καὶ δισχ. F. ἐν om. F. 15 τοὺς δ' ἀπὸ Φ.] ἐχομένους δὲ τούτων τοὺς ἀπὸ Φ. F. 16 χ. καὶ πεντακ. F. 17 ἀμφίππους] ἀσθίππους RV ἀνθίππους XF; corr. Wess. (cf. Ael. tact. II 4; XXXVIII 3). καὶ f. delendum esse censet Wess. 19 κατοικιῶν Dind.; ⟨Θρᾳκῶν⟩ addendum esse mihi videtur (cf. XIX 27, 5).

*τους Λύκιοι καὶ Παμφύλιοι τρισχίλιοι, παντοδαποὶ δ'
εἰς τὰ Μακεδονικὰ καθωπλισμένοι πλείους τῶν ὀκτα-
κισχιλίων, ἐπὶ πᾶσι δὲ Μακεδόνες οὐ πολὺ ἐλάττους
τῶν ὀκτακισχιλίων, οὓς ἔδωκεν Ἀντίπατρος καθ' ὃν*
4 *καιρὸν ἐπιμελητὴς ἀπεδείχθη τῆς βασιλείας. τῶν δ'
ἱππέων πρῶτοι μὲν ἦσαν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος συν-
άπτοντες τῇ φάλαγγι μισθοφόροι παντοδαποὶ πεντα-
κόσιοι, ἑξῆς δὲ Θρᾷκες χίλιοι, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων
πεντακόσιοι, ἐχόμενοι δὲ τούτων οἱ προσαγορευθέντες
ἑταῖροι χίλιοι, Δημήτριον ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν Ἀντι-
γόνου, τότε πρώτως μέλλοντα συναγωνίζεσθαι τῷ πατρί.*
5 *ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ κέρατος ἦν τὸ ἄγημα τῶν ἱππέων
τριακοσίων, μεθ' ὧν καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευε· πρόταγμα
δὲ τούτων ἐκ τῶν ἰδίων παίδων εἶλαι τρεῖς ὑπῆρχον
καὶ ταύταις ἴσαι παράλληλοι, συναγωνιζομένων αὐτοῖς*
6 *Ταραντίνων ἑκατόν. παρὰ δὲ τὸ κέρας πᾶν ἐξέταξε
τοὺς κρατίστους τῶν ἐλεφάντων τριάκοντα, ποιήσας
[δ'] ἐπικάμπιον, καὶ τὰ διαστήματα τούτων συνεπλή-
ρωσε τοῖς ψιλοῖς τάγμασιν ἐπιλέκτοις· τῶν δ' ἄλλων
θηρίων τὰ πλείω μὲν τῆς φάλαγγος προέστησεν, ὀλίγα
δὲ μετὰ τῶν ἱππέων τῶν ἐν τοῖς εὐωνύμοις μέρεσι.*
7 *τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐκτάξας τὸ στρατόπεδον κατ-
έβαινεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, λοξὴν ποιήσας τὴν τάξιν·
τὸ μὲν γὰρ δεξιὸν κέρας, ᾧ μάλιστα ἐπίστευεν, προ-*

1 *παντοδαποὶ δὲ οἱ εἰς* F. **4** *ἔδωκεν*] 'sententia flagitat *συνῆγεν* aut *ἔτρεφε*' Reiske. **11** *πρῶτον μέλλοντι* F. **12** *τῶν ἱππέων τριακοσίων* libri; *ἱππέων* del. Dind. **13** *πρόταγμα δὲ τούτων*] *τὸ τάγμα δὲ τοῦτο* codd.; corr. Wess. (cf. XIX 27, 2; 28, 3); *πρόταγμα δὲ τούτῳ* Reiske. **15** *ἴσοι* libri; corr. Dind. *παραλλήλοις* F. **16** *παρὰ*] *περὶ* libri; corr. Dind. *ἔταξε* F (cf. Hertl. II 2 p. 9). **18** [*δ'*] del. Dind. **19** *ψιλοῖς*] *ψιλικοῖς* Dind. et Hertl. II 2 p. 13; at cf. XIX 40, 3. **20** *προ-έστησε* F.

εβάλετο, τὸ δ' ἕτερον ὑπεστείλατο, διεγνωκὼς ᾧ μὲν
φυγομαχεῖν, ᾧ δὲ ⟨δι⟩αγωνίζεσθαι.

Ἐπεὶ δὲ σύνεγγυς ἀλλήλων ἐγένετο τὰ στρατόπεδα 30
καὶ τὸ σύσσημον ἤρθη παρ' ἀμφοτέροις, ἐπηλάλαξαν
μὲν αἱ δυνάμεις ἐπαλλὰξ πλεονάκις, ἐσήμηναν δ' οἱ
σαλπιγκταὶ τὸ πολεμικόν. πρῶτοι δ' οἱ μετὰ Πίθωνος
ἱππεῖς, στερεὸν μὲν οὐδὲν οὐδ' ἀξιόλογον ἔχοντες
πρόφραγμα περὶ αὐτούς, ὑπερέχοντες δὲ τῶν ἀντι-
τεταγμένων τῷ τε πλήθει καὶ ταῖς ἐλαφρότησιν,
ἐπειρῶντο χρήσασθαι τοῖς ἰδίοις προτερήμασι. τὸ μὲν 2
γὰρ κατὰ στόμα διακινδυνεύειν πρὸς ἐλέφαντας οὐκ
ἀσφαλὲς ἐνόμιζον, περιιππεύσαντες δὲ τὸ κέρας καὶ πλα-
γίοις ἐμβαλόντες πυκνοῖς τοῖς βέλεσι κατετίτρωσκον,
αὐτοὶ μὲν διὰ τὰς ἐλαφρότητας οὐδὲν πάσχοντες, με-
γάλα δὲ βλάπτοντες τοὺς διὰ τὰ βάρη μήτ' ἐκδιῶξαι
δυναμένους μήτ' ἀναχωρεῖν, ὅταν καιρὸς παραγγείλῃ.
Εὐμενὴς δ' ὁρῶν πιεζούμενον τὸ κέρας τῷ πλήθει τῶν 3
ἀφιπποτοξοτῶν μετεπέμψατο παρ' Εὐδάμου τοῦ τὸ
λαιὸν κέρας ἔχοντος τοὺς ἐλαφροτάτους τῶν ἱππέων,
ἐξαγαγὼν δὲ ἐπὶ κέρας τὴν ὅλην τάξιν τοῖς μὲν ψιλοῖς 4
καὶ τοῖς ἐλαφροτάτοις τῶν ἱππέων εἰσέβαλεν εἰς τοὺς
ἐναντίους, ἐπακολουθούντων δὲ καὶ τῶν θηρίων ῥᾳδίως
τρεψάμενος τοὺς περὶ τὸν Πίθωνα κατεδίωξε μέχρι
341 τῆς ὑπωρίας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις συνέβη καὶ 5
τοὺς πεζοὺς ἐφ' ἱκανὸν μὲν χρόνον φαλαγγομαχεῖν
πρὸς ἀλλήλους, τὸ δὲ τελευταῖον πολλῶν πεσόντων

2 ᾧ δὲ ⟨δι⟩αγωνίζεσθαι scr. (cf. XIX 29, 1; 40, 1); ᾧ δ' ἀγωνίζεσθαι codd. 4 ἐπηλλάλαξαν F. 5 ἐσήμαναν F. 7 στερεὸν] ἕτερον RX. 8 αὐτοὺς codd.; αὑτοὺς edd. 10 προτερήμασιν F. 15. 16 διὰ τὰ βάρη μὲν ἐκδιῶξαι μὴ δυναμένους, μεταναχωρεῖν δὲ F. 17 πιεζόμενον F. 18 Εὐδαίμου X. 20 ὅλην] ὀλίγην libri; corr. Wess. 22 εἰσακολουθούντων F. 24 ὑπωρείας F semper.

παρ' ἀμφοτέροις ἐπικρατῆσαι τοὺς παρ' Εὐμενεῖ τεταγ-
μένους διὰ τὰς τῶν ἀργυρασπίδων Μακεδόνων ἀρετάς·
6 *οὗτοι γὰρ ταῖς μὲν ἡλικίαις ἤδη προβεβήκεισαν, διὰ*
δὲ τὸ πλῆθος τῶν κινδύνων διέφερον ταῖς τόλμαις
καὶ ταῖς εὐχειρίαις, ὥστε μηδένα δύνασθαι κατὰ στόμα
τὴν βίαν ὑποστῆναι. διὸ καὶ τότε τρισχίλιοι μὲν ὄντες
οἱονεὶ στόμωμα καθειστήκεισαν πάσης τῆς δυνάμεως.
7 *Ἀντίγονος δ' ὁρῶν τό τε εὐώνυμον κέρας τῶν ἰδίων*
πεφευγότας καὶ τὴν φάλαγγα πᾶσαν τετραμμένην τοῖς
μὲν συμβουλούουσιν ἀποχωρεῖν πρὸς τὴν ὀρεινὴν καὶ
τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς σωζομένους ἀναλαμβάνειν, ἄθραυ-
στον ἔχοντα τὸ περὶ αὐτὸν μέρος τῆς δυνάμεως, οὐ
προσέσχε, τῷ δὲ παρὰ τοῦ καιροῦ δοθέντι προτερή-
ματι δεξιῶς χρησάμενος καὶ τοὺς φεύγοντας τῶν ἰδίων
8 *ἔσωσε καὶ τῆς νίκης ἔτυχεν. οἱ μὲν γὰρ ἀργυράσπιδες*
οἱ παρ' Εὐμενεῖ καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν πεζῶν ὡς
τάχιστα ἐτρέψατο τοὺς ἀντιτεταγμένους, ἐπεδίωκεν
9 *μέχρι τῆς *πρότερον ὑπωρίας· ὁ δ' Ἀντίγονος γενομέ-*
νου διαστήματος ἐν τῇ τῶν πολεμίων τάξει διιππεύσας
μέρει τῶν ἱππέων ἐνέβαλεν εἰς πλαγίους τοὺς περὶ
10 *τὸν Εὔδαμον τεταγμένους ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος. ταχὺ*
δὲ διὰ τὸ παράδοξον τρεψάμενος τοὺς ἐναντίους καὶ
πολλοὺς ἀνελὼν διαπέστειλε τῶν ἱππέων τοὺς ἐλαφρο-
τάτους καὶ διὰ τούτων ἀνεκαλέσατο τοὺς φεύγοντας
καὶ παρὰ τὴν ὑπωρίαν πάλιν εἰς τάξιν κατέστησεν.
καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸν Εὐμενῆ πυθόμενοι τὴν τῶν ἰδίων
τροπὴν ἀνεκαλοῦντο τῇ σάλπιγγι τοὺς διώκοντας, σπεύ-

3 *προεβεβήκεσαν* Dind. cf. XIX 41, 2. **7** *τὸ στόμωμα* F. *καθειστήκεσαν* Dind. **8** *δὲ* F. **9** *πεφευγὸς* Dind. **12** *αὐτὸν* edd. **13** *προσέσχε*] cf. Hultzsch pr. Pas. p. 8. *καιροῦ*] *ὅρους* RX. **17** *ἐτρέψαντο—ἐπεδίωκον* F. **18** **πρότερον* RX (fort. *πορρώτερον*) *ἐγγυτέρας* F. **27** *σπεύδοντας* F.

δοντες βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν Εὔδαμον. ἤδη δὲ τῆς 31
ὥρας οὔσης περὶ λύχνων ἀφὰς ἀμφότεροι τοὺς φεύγον-
τας ἀνακαλεσάμενοι πάλιν πᾶσαν ἐξέταττον τὴν δύνα-
μιν· τοσαύτης φιλονεικίας ὑπῆρχον πλήρεις οὐχ οἱ
στρατηγοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀγωνιζομέ-
νων. τῆς δὲ νυκτὸς οὔσης αἰθρίου καὶ πανσελήνου 2
καὶ τῶν δυνάμεων ἀντιπαραγουσῶν ἀλλήλαις ὡς ἂν
⟨ἐν⟩ τέτταρσι πλέθροις ὁ ψόφος τῶν ὅπλων καὶ τῶν
ἵππων ὁ φρυαγμὸς ἐν χερσὶν ἐδόκει πᾶσιν εἶναι τοῖς
ἀντιτεταγμένοις. ὡς δὲ παράγοντες ἀπέσχον ἀπὸ τῶν
ἐν τῇ μάχῃ πεπτωκότων ὡς τριάκοντα σταδίους, ἡ μὲν
ὥρα κατελάμβανεν μεσονύκτιος, κακῶς δὲ διέκειντο
ἀμφότεροι διά τε τὴν ὁδοιπορίαν καὶ τὴν ἐν τῇ μάχῃ
κακοπάθειαν, ἔτι δὲ τὴν ἀσιτίαν, ὥστε ἠναγκάσθησαν 3
ἀφέμενοι τῆς μάχης καταστρατοπεδεῦσαι. Εὐμενὴς μὲν
οὖν ἐπεχείρει ἀναζευγνύειν ἐπὶ τῶν νεκρῶν, σπεύδων
κρατεῖν τῆς τούτων ἀναιρέσεως καὶ τὴν νίκην ἀν-
αμφισβήτητον περιποιήσασθαι. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν
στρατιωτῶν, ἀλλὰ βοώντων ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀποσκευὴν
ἀναχωρεῖν μακρὰν ἀπέχουσαν ἠναγκάσθη πεισθῆναι
342 τῷ πλήθει· οὔτε γὰρ τοῖς στρατιώταις δυνατὸν ἦν 4
πικρῶς ἐπιτιμᾶν, ἀμφισβητούντων πολλῶν τῆς στρα-
τηγίας, οὔτε τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον ἑώρα κολάζειν
τοὺς ἀπειθοῦντας. ὁ δ' Ἀντίγονος τοὐναντίον χωρὶς
δημαγωγίας βεβαίως ἔχων τὴν ἡγεμονίαν ἐβιάσατο μὲν
τὸ πλῆθος ἐπὶ τῶν νεκρῶν στρατοπεδεῦσαι, κύριος δὲ
γενόμενος τῆς τούτων ταφῆς ἠμφισβήτει τῆς νίκης,

4 φιλονικίας Dind. ὑπάρχοντες F. πλήρης RX. 8 ⟨ἐν⟩ om. codd.; add. Wess. et Reiske (cf. XIX 39, 6 saepius). 9 ἱππέων libri; corr. Wess. 16 ἐπικεχείρηκεν F. καταζευγνύειν Reiske.

ἀποφαινόμενος προτερεῖν ἐν ταῖς μάχαις τὸ τῶν πεσόν-
5 των κυριεῦσαι. ἀνῃρέθησαν δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Ἀντιγόνου πεζοὶ μὲν εἰς τρισχιλίους ἑπτακοσίους, ἱππεῖς δὲ πεντήκοντα τέσσαρες, τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους τῶν τετρακισχιλίων· τῶν δ' Εὐμενοῦς ἔπεσον πεζοὶ μὲν πεντακόσιοι τεσσαράκοντα, ἱππεῖς δ' ὀλίγοι παντελῶς, τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους τῶν ἐνακοσίων.

32 Ὁ δ' Ἀντίγονος μετὰ τὴν ἐκ τῆς μάχης ἀποχώρησιν ὁρῶν τοὺς στρατιώτας ἀθυμοῦντας διέγνω τὴν ταχίστην ἀναζευγνύειν ὡς πορρωτάτω τῶν πολεμίων. βουλόμενος δ' εὔζωνον ποιῆσαι τὴν δύναμιν πρὸς τὴν ἀποχώρησιν τοὺς μὲν τραυματίας καὶ τὰ βαρύτατα τῆς ἀποσκευῆς προαπέστειλεν εἴς τινα τῶν πλησίον πόλεων, τοὺς δὲ νεκροὺς ἅμ' ἡμέρᾳ θάψας καὶ παρακατασχὼν τὸν παρὰ τῶν πολεμίων ἥκοντα κήρυκα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως παρήγγειλε τῆς ὥρας
2 δειπνοποιεῖσθαι. τῆς δ' ἡμέρας διελθούσης τὸν μὲν κήρυκα ⟨ἀπ⟩έπεμψε, δοὺς εἰς τὴν αὔριον τὴν ἀναίρεσιν, αὐτὸς δὲ πρώτης φυλακῆς ἀρχομένης ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως καὶ συντόνους τὰς πορείας ποιούμενος ἀπέστη μὲν τῶν πολεμίων μακράν, ἔσχε δὲ χώραν ἀκεραίαν εἰς ἀνάληψιν τοῦ στρατοπέδου· διήνυσε γὰρ ἕως Γαμάργων τῆς Μηδίας, οὔσης τῆς

1 προτερεῖν ἐν ταῖς μάχαις] προτιμότερον ἐν ταῖς μ. εἶναι F. **19** ⟨ἀπ⟩έπεμψε] ἔπεμψε libri; corr. Dind. (cf. Polyaen. IV 6, 10). **21** συντόμους R, corr. 1. m. συντόμως F. **23** ἀκεραίαν libri; ἀκέραιον Dind. (cf. XIX 34, 7). **24** Γαμάργων RX Ταδάργων F, suprascripto supra Τα ab 2. m. γαμ.; XIX 37, 1 ἐν Γαδαμάλοις RX Ταμάρλοις F, suprascr. ab alt. m. γαδα; ἐν Γαδαμάρτοις Polyaen. IV 6, 11; quaenam sit iusta nominis forma non liquet (cf. Ritter VI 2 p. 833; Droysen II² 1 p. 285 a. 2; Niese p. 266 a. 3); apud Ptol. (VI 2, 6) occurrunt Ἀμαρτάκαι in interiore parte Mediae et (VI 2, 11) Μανδαγάρα urbs.

χώρας ὑπὸ Πίθωνα καὶ δυναμένης μεγάλαις δυνάμεσι
πρὸς διατροφὴν δαψιλῶς ἅπαντα χορηγῆσαι. Εὐμενὴς 5
δὲ διὰ τῶν κατασκόπων πυθόμενος τὴν ἀναχώρησιν
τῶν περὶ Ἀντίγονον τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη διὰ τὸ
καὶ τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἐν ἀσιτίᾳ καὶ κακοπαθείαις
μεγάλαις γεγονέναι, περὶ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τῶν τετε-
λευτηκότων γενόμενος ἐπεμελήθη τῆς ταφῆς μεγαλο-
πρεπῶς. ἔνθα δὴ συνέβη γενέσθαι πρᾶγμα παράδοξον
καὶ πολὺ τῶν παρ' Ἕλλησι νομίμων ἐξηλλαγμένον.
Κητεὺς γὰρ ὁ τῶν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἀπηντηκότων 33
στρατηγὸς ἀνῃρέθη μὲν ἐν τῇ μάχῃ λαμπρῶς ἀγωνισά-
μενος, ἀπέλιπε δὲ δύο γυναῖκας συνακολουθούσας ἐν
τῷ στρατοπέδῳ, τὴν μὲν νεόγαμον, τὴν δὲ ὀλίγοις
ἔτεσι πρότερον συνοικήσασαν, ἀμφοτέρας δὲ φιλοστόρ-
γως πρὸς αὐτὸν διακειμένας. ὄντος δὲ παλαιοῦ νόμου 2
παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς τοὺς γαμοῦντας καὶ τὰς γαμουμένας
παρθένους μὴ διὰ τῆς τῶν γονέων κρίσεως ποιεῖσθαι
τὸν γάμον, ἀλλὰ πείσαντας ἀλλήλους, τὸν μὲν ἔμπρο-
σθεν χρόνον τῆς μνηστείας γενομένης διὰ νεωτέρων
343 ταῖς ἡλικίαις ὡς ἐπὶ πολὺ συνέβαινε διαπίπτειν τὰς
κρίσεις καὶ ταχὺ μεταμελομένων ἀμφοτέρων πολλὰς
τῶν γυναικῶν διαφθείρεσθαι καὶ δι' ἀκρασίαν φιλο-
στοργεῖν ἑτέρους, τέλος δὲ μὴ δυναμένας εὐσχημόνως
ἀπολιπεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς προκριθέντας διὰ φαρμάκων
ἀναιρεῖν τοὺς συνοικοῦντας, καὶ τὴν χώραν δ' οὐκ
ὀλίγας ἀφορμὰς αὐταῖς δοῦναι, πολλὰς καὶ ποικίλας
φέρουσαν φθαρτικὰς δυνάμεις, ἐξ ὧν ἐνίας προσχρω-
σθείσας μόνον τοῖς ἐδέσμασιν ἢ ποτηρίοις ἐπιφέρειν

5 ἀσιτίαις F. 9 Ἕλλησιν F. 15 πάλαι RX. 20 ὡς ἐπὶ ⟨τὸ⟩ πολὺ Dind. 21 μεταμελλομένων F. 22 ἀκρισίαν F, corr. 2. m. 26 καὶ πολλὰς F.

3 τὴν ἀπώλειαν. ἐπιπολαζούσης δὲ τῆς ῥᾳδιουργίας καὶ
πολλῶν ἀναιρουμένων τοῦτον τὸν τρόπον, ἐπειδὴ κολά-
ζοντες τὰς αἰτίας τῶν κακῶν οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπο-
τρέψαι τὰς ἄλλας τῶν ἀδικημάτων, νόμον ἔθεσαν ὅπως
συγκατακαίωνται τοῖς τετελευτηκόσιν ἀνδράσιν αἱ γυ-
ναῖκες πλὴν τῶν ἐγκύων ἢ τῶν ἐχουσῶν τέκνα· τὴν
δὲ μὴ βουλομένην τῷ δόγματι πιθαρχεῖν χήραν μὲν
εἶναι διὰ τέλους καὶ θυσιῶν καὶ τῶν ἄλλων νομίμων
4 εἴργεσθαι διὰ παντὸς ὡς ἀσεβοῦσαν. τούτων δὲ νομο-
θετηθέντων εἰς τοὐναντίον τὴν παρανομίαν τῶν γυναι-
κῶν μεταβαλεῖν συνέβη· διὰ γὰρ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
ἀτιμίας ἑκάστης ὑπομενούσης ἑκουσίως τὸν θάνατον οὐ
μόνον προνοεῖσθαι τῆς τῶν συνοικούντων ἀσφαλείας
ὡς κοινῆς οὔσης, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλας ἁμιλλᾶσθαι
34 καθάπερ ὑπὲρ τῆς μεγίστης εὐδοξίας. ὃ καὶ τότε συν-
έβη· τοῦ γὰρ νόμου μίαν κελεύοντος συγκατακάεσθαι
παρῆσαν ἀμφότεραι πρὸς τὴν τοῦ Κητέως ταφήν, ὑπὲρ
τοῦ συναποθανεῖν ὡς ὑπὲρ ἀριστίου συμφιλοτιμού-
2 μεναι. τῶν δὲ στρατηγῶν διακρινόντων ἡ νεωτέρα μὲν
ἀπεφαίνετο τὴν ἑτέραν ἔγκυον εἶναι καὶ διὰ τοῦτο μὴ
δύνασθαι χρήσασθαι τῷ νόμῳ, ἡ δὲ πρεσβυτέρα δι-
καιότερον ἀπεφαίνετο εἶναι τὴν προέχουσαν τοῖς χρόνοις
προέχειν καὶ τῇ τιμῇ· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων
θεωρεῖσθαι τοὺς πρεσβυτέρους πολὺ προέχοντας τῶν
3 νεωτέρων εἰς ἐντροπὴν καὶ τιμήν. οἱ δ' οὖν στρατηγοὶ
διὰ τῶν μαιεύεσθαι δυναμένων γνόντες τὴν πρε-
σβυτέραν ἔγκυον οὖσαν προέκριναν τὴν νεωτέραν. οὗ
συμβάντος ἡ μὲν ἀποτυχοῦσα τῆς κρίσεως ἀπῄει μετὰ

5 συγκατακάωνται Dind. τελευτήσασιν F 6 ἐγγύων F. 7 πειθαρχεῖν F. μὲν εἶναι] μένειν Dind. 8 οὐσιῶν F, corr. 2. m. 16 συγκατακαίεσθαι F. 18 ἀριστείου F. 20. 27 ἔγγυον F. 21 χρῆσθαι F. 22 ἀπέφαινεν F.

κλαυθμοῦ, καταρρήξασα τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν διάδημα
καὶ τὰς τρίχας σπαράσσουσα, καθαπερεί τινος συμφορᾶς
μεγάλης προσηγγελμένης· ἡ δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ περιχαρὴς
ἀπῄει πρὸς τὴν πυράν, στεφανουμένη μὲν μίτραις ὑπὸ
τῶν οἰκείων γυναικῶν, κεκοσμημένη δὲ διαπρεπῶς
ὥσπερ εἴς τινα γάμον προεπέμπετο ὑπὸ τῶν συγγενῶν,
ᾀδόντων ὕμνον εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτῆς. ὡς δὲ ἐγγὺς 4
ἐγενήθη τῆς πυρᾶς, περιαιρουμένη τὸν κόσμον ἑαυτῆς
διεδίδου τοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις, ὡς ἂν εἴποι τις, κατα-
λείπουσα τοῖς ἀγαπῶσι μνημεῖον. ὁ δὲ κόσμος ἦν περὶ
μὲν τὰς χεῖρας δακτυλίων [τε] πλῆθος ἐνδεδεμένων
344 λίθοις πολυτελέσι καὶ διηλλαγμένοις τοῖς χρώμασι, περὶ
δὲ τὴν κεφαλὴν χρυσῶν ἀστερίσκων οὐκ ὀλίγος ἀριθ-
μὸς παντοδαποῖς λίθοις διειλημμένων, περὶ δὲ τὸν
τράχηλον ὅρμων πλῆθος, τῶν μὲν ἐλασσόνων, τῶν δ'
ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἀεὶ καθ' ὑπέρθεσιν μειζόνων. τὸ 5
δὲ τελευταῖον ἀσπασαμένη τοὺς οἰκείους ὑπὸ τἀδελφοῦ
μὲν ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀνεβιβάσθη, ὑπὸ δὲ τοῦ συνδρα-
μόντος ἐπὶ τὴν θέαν πλήθους θαυμασθεῖσα κατέστρεψεν
ἡρωικῶς τὸν βίον· ἡ μὲν γὰρ δύναμις ἐν τοῖς ὅπλοις 6
πᾶσα πρὶν ἅπτεσθαι τὴν πυρὰν τρὶς περιῆλθεν, αὐτὴ
δὲ τἀνδρὶ παρακλιθεῖσα καὶ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς ὁρμὴν
οὐδεμίαν φωνὴν ἀγεννῆ προεμένη προεκαλέσατο τῶν
ὁρώντων τοὺς μὲν εἰς ἔλεον, τοὺς δὲ εἰς ὑπερβολὴν
ἐπαίνων. οὐ μὴν ἀλλ' ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων ἐπετίμων
τοῖς νομίμοις ὡς ἀγρίοις οὖσι καὶ χαλεποῖς.

3 προηγγελμένης F. 4 στεφανημίτραις R, corr. 1. m. μίτραις om. X. 9 καταλιποῦσα F. 11 [τε] del. Dind. 12 λίθοις τε π. F. καὶ τοῖς χρώμασι διηλλαγμένοις F. 13 ἀστε-ρίσκων] ἀστερισμῶν libri; corr. Wess. 14 διειλημμένος codd.; corr. Wess. 18 ἐπὶ] ὑπὸ F. 19 διὰ τὴν θέαν F. 21 πᾶ-σαν F. αὔτη libri; corr. Dind. 22 παρακληθεῖσα F.

7 Ὁ δ' Εὐμενὴς ἀπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ταφῆς γενόμενος ἀνέζευξεν ἐκ τῶν Παραιτάκων εἰς τὴν Γαβηνήν, οὖσαν ἀκέραιον καὶ δυναμένην πάντα δαψιλῆ
8 ταῖς δυνάμεσι παρέχεσθαι. ἀπέχειν δὲ συνέβαινε τὴν χώραν ταύτην τῶν περὶ Ἀντίγονον διὰ μὲν τῆς οἰκουμένης πορευομένῳ σταθμοὺς εἴκοσι πέντε, διὰ δὲ τῆς ἐρήμου καὶ ἀνύδρου σταθμοὺς ἐννέα. οἱ μὲν οὖν περὶ Εὐμενῆ καὶ τὸν Ἀντίγονον τοσοῦτον ἀλλήλων διεστῶτες ἐν τούτοις τοῖς τόποις παρεχείμαζον ἅμα καὶ τὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον.

35 Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην Κάσανδρος μὲν ἐν Πελοποννήσῳ Τεγέαν πολιορκῶν καὶ πυθόμενος τήν τε Ὀλυμπιάδος κάθοδον εἰς Μακεδονίαν καὶ τὴν Εὐρυδίκης καὶ Φιλίππου τοῦ βασιλέως ἀναίρεσιν, ἔτι δὲ τὰ περὶ τὸν Ἰόλλα τἀδελφοῦ τάφον συμβεβηκότα πρὸς μὲν τοὺς Τεγεάτας διελύσατο, τὴν δὲ δύναμιν ἀναλαβὼν προῆγεν ἐπὶ Μακεδονίαν, καταλιπὼν τοὺς συμμάχους ἐν πολλῇ ταραχῇ· ἐφήδρευε γὰρ ταῖς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεσιν Ἀλέξανδρος ὁ Πολυπέρχοντος ἔχων
2 στρατόπεδον. Αἰτωλοὶ δὲ χαρίζεσθαι βουλόμενοι τῇ τε Ὀλυμπιάδι καὶ Πολυπέρχοντι τὰ περὶ τὰς Πύλας στενὰ κατελάβοντο καὶ τῆς παρόδου τὸν Κάσανδρον ἀπέκλεισαν. ὁ δὲ βιάζεσθαι μὲν πρὸς τόπους δυσεμβόλους ἀπέγνω, παρασκευασάμενος δὲ πλοῖα καὶ σχε-

1 *ἀπὸ τῶν τετελευτηκότων τῆς ταφῆς* X. 2 *Παραιτακῶν* F; *Παραίτακα* St. B.; *Παραιτάκαι* Arr. III 19, 2; Strab. XVI 1, 1; cf. Nep. Eum. 8. 3 *Γαβιηνήν* F; cf. XIX 26, 1. 4 *παρασχέσθαι* F. 6 *διὰ δὲ τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρημου* F. *τῆς ἀνύδρου* R. 14 *τὰ περὶ τὸν Ἰόλλα τἀδελφοῦ τάφον συμβεβηκότα* RX (non commemorato Nicanore, Casandri fratre: cf. XIX 11, 8); *τὰ περὶ τἀδελφοῦ καὶ τὸν Ἰόλλου τάφον συμβεβηκότα* F; *τὰ περὶ τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν Ἰόλλου τάφον σ.* Dind. 17 *Μακεδονίας* F. 22 *στενὰ*] *δὲ* R, corr. 1. m.

δίας ἔκ τε τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Λοκρίδος ἐπεραίωσε
τὴν δύναμιν εἰς τὴν Θετταλίαν. ἀκούων δὲ περὶ τὴν 3
Περραιβίαν προκαθῆσθαι Πολυπέρχοντα μετὰ στρα-
τοπέδου Κάλλαν μὲν ἀπέστειλε στρατηγὸν μετὰ δυνά-
μεως, προστάξας διαπολεμεῖν τοῖς μετὰ Πολυπέρχοντος.
Δεινίας δὲ τὰ στενὰ προκαταληψάμενος, ἀπαντήσας
τοῖς ὑπ' Ὀλυμπιάδος ἐξαποσταλεῖσι στρατιώταις ἔφθασε
τῶν παρόδων κυριεύσας. Ὀλυμπιὰς δὲ πυθομένη Κά- 4
σανδρον μετὰ μεγάλης δυνάμεως πλησίον εἶναι τῆς
345 Μακεδονίας, Ἀριστόνουν μὲν ἀπέδειξε στρατηγόν, κε-
λεύσασα διαπολεμεῖν τοῖς περὶ Κάσανδρον, αὐτὴ δὲ 5
παρῆλθεν εἰς Πύδναν ἔχουσα τὸν υἱὸν τὸν Ἀλεξάνδρου
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ Ῥωξάνην καὶ Θετταλονίκην τὴν
Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου θυγατέρα, πρὸς δὲ τούτοις
Δηιδάμειάν τε τὴν Αἰακίδου θυγατέρα τοῦ βασιλέως
τῶν Ἠπειρωτῶν, Πύρρου δὲ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους
ὕστερον πολεμήσαντος ἀδελφήν, καὶ τὰς Ἀττάλου θυ-
γατέρας, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξιολογωτάτων
φίλων τοὺς συγγενεῖς, ὥστ' ἀθροισθῆναι περὶ αὐτὴν
πλῆθος μὲν πολὺ σωμάτων, ἀχρείων δ' εἰς πόλεμον
τῶν πλείστων· οὐδὲ γὰρ τροφῆς ἱκανὸν ἦν πλῆθος
τοῖς μέλλουσι πολιορκίαν ὑπομένειν πολυχρόνιον. ὧν 6
ἁπάντων πρόδηλον ἐχόντων τὸν κίνδυνον οὐδὲν ἧττον
ἐνταῦθα διέγνω μένειν, ἐλπίζουσα αὐτῇ βοηθήσειν
κατὰ θάλασσαν Ἑλλήνων τε καὶ Μακεδόνων πολλούς.
συνῆσαν δ' αὐτῇ τῶν τ' ἐξ Ἀμβρακίας ἱππέων τινὲς 7

1 καὶ Λοκρίδος F. 3 Περραιαίαν X. προσκαθῆσθαι RX προκαθῆσθαι F, suprascr. ab alt. m. σ; corr. Wess. 4 Κάλλας D. semper (cf. XVII 7, 10; 17, 14; XIX 36, 6); alii Κάλας. 9 εἶναι om. F. 11 διαπολεῖν X. 16 Πύρου F. δὲ] τε libri; corr. Dind. 21 ἦν ἱκανὸν F. 24 ἐλπίζουσ' αὐτῇ Kaelker p. 316. 25 καὶ om. X. 26 Ἀμαρακίας X.

*καὶ τῶν περὶ τὴν αὐλὴν εἰωθότων διατρίβειν στρα-
τιωτῶν οἱ πλείους, ἔτι δὲ τῶν μετὰ Πολυπέρχοντος
ἐλεφάντων οἱ καταλειφθέντες· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων
θηρίων [τῶν] κατὰ τὴν προτέραν ἐμβολὴν εἰς Μακε-*
36 *δονίαν Κάσανδρος ἐκεκυριεύκει. ὃς τότε διελθὼν τὰ
κατὰ Περραιβίαν στενὰ καὶ παραγενόμενος πλησίον
τῆς Πύδνης τὴν μὲν πόλιν περιεχαράκωσεν ἐκ θαλάτ-
της εἰς θάλατταν, παρὰ δὲ τῶν συμμαχεῖν βουλομένων
μετεπέμπετο ναῦς καὶ βέλη παντοδαπὰ καὶ μηχανάς,
διανοούμενος πολιορκεῖν τοὺς μετ' Ὀλυμπιάδος καὶ*
2 *κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. πυθόμενος δ' Αἰακίδην
τὸν Ἠπειρωτῶν βασιλέα μετὰ δυνάμεως μέλλειν βοη-
θήσειν Ὀλυμπιάδι, στρατηγὸν ἐξέπεμψεν Ἀταρρίαν,
δοὺς στρατόπεδον καὶ συντάξας ἀπαντᾶν τοῖς Ἠπειρώ-*
3 *ταις. οὗ ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιήσαντος καὶ τὰς ἐξ
Ἠπείρου παρόδους προκαταλαβομένου συνέβη τὸν Αἰ-
ακίδην ἄπρακτον γενέσθαι. καὶ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν
Ἠπειρωτῶν ἀκουσίως ἐστράτευσεν ἐπὶ Μακεδονίας καὶ
στάσιν ἐποίει κατὰ τὴν παρεμβολήν· ὁ δὲ Αἰακίδης ἐκ
παντὸς τρόπου βουλόμενος βοηθεῖν Ὀλυμπιάδι τοὺς
μὲν ἀλλοτρίως διακειμένους ἀπέλυσε τῆς στρατείας,
τοὺς δὲ συγκινδυνεύειν βουλομένους ἀναλαβὼν προ-
θυμίαν μὲν εἶχε τοῦ διακινδυνεύειν, οὐκ ἀξιόμαχος δ'
ἦν ὡς ἂν ὀλίγου καταλελειμμένου τοῦ περὶ αὐτὸν*
4 *συστήματος. οἱ δὲ χωρισθέντες τῶν Ἠπειρωτῶν εἰς
τὰς πατρίδας κατεστασίασαν ἀπόντα τὸν βασιλέα καὶ
κοινῷ δόγματι φυγὴν αὐτοῦ καταγνόντες πρὸς Κάσαν-*

4 [*τῶν*] del. Dind. 6 *Περρεβίαν* F, corr. 2. m. 7 *ἐκ θαλάσσης εἰς θάλασσαν* F. 8—11 *παρὰ δὲ τῶν — θάλασσαν* om. F, suppl. 2. m. 11 *Αἰακ. τῶν Ἠπ. β.* F, add. 2. m. *τὸν*. 13 alii *Ἀθαρρίας* (cf. Curt. V 2, 5). 18 *Μακεδονίαν* F.

δρον ἐποιήσαντο συμμαχίαν. ὅπερ οὐδέποτε γενέσθαι
συνέβη κατὰ τὴν Ἤπειρον ἀφ' οὗ Νεοπτόλεμος ὁ
Ἀχιλλέως ἐβασίλευσε τῆς χώρας· ἀεὶ γὰρ παῖς παρὰ
346 πατρὸς διαδεχόμενος τὴν δυναστείαν ἐναπέθνησκε ταῖς
βασιλείαις μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν. Κασάνδρου δὲ 5
παραλαβόντος τὴν Ἤπειρον τῇ συμμαχίᾳ καὶ πέμψαν-
τος εἰς αὐτὴν ἐπιμελητὴν ἅμα καὶ στρατηγὸν Λυκίσκον
οἱ πρότερον κατὰ Μακεδονίαν διστάζοντες περὶ τῆς
συμμαχίας ἀπήλπισαν μὲν τὰ κατ' Ὀλυμπιάδα πράγ-
ματα, τῷ δὲ Κασάνδρῳ προσέθεντο. μιᾶς δ' οὔσης
αὐτῇ βοηθείας τῆς παρὰ Πολυπέρχοντος συνέβη
καὶ ταύτην συντριβῆναι παραδόξως· ὁ γὰρ ὑπὸ Κα- 6
σάνδρου πεμφθεὶς στρατηγὸς Κάλλας ἐπειδὴ πλησίον
γενόμενος τοῦ Πολυπέρχοντος κατεστρατοπέδευσεν ἐν
τῇ Περραιβίᾳ, διέφθειρε τῶν μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν
τοὺς πλείστους χρήμασιν, ὥστε ὀλίγους τοὺς μάλιστα
πιστοὺς ἀπολειφθῆναι. αἱ μὲν οὖν Ὀλυμπιάδος ἐλπίδες
ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον ἐταπεινώθησαν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Ἀντίγονος μὲν χειμάζων ἐν 37
Γαδαμάλοις τῆς Μηδίας καὶ θεωρῶν τὴν ἑαυτοῦ δύ-
ναμιν ἀσθενεστέραν οὖσαν τῆς τῶν πολεμίων ἔσπευδεν
ἀνελπίστως αὐτοῖς ἐπιθέσθαι καὶ καταστρατηγῆσαι.
ἐτύγχανον δ' οὗτοι τὴν χειμασίαν ἔχοντες ἐν πολλοῖς
μέρεσι διεζευγμένην, ὥστ' ἐνίους ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχειν
ὁδὸν ἡμερῶν ἕξ. τὸ μὲν οὖν διὰ τῆς οἰκουμένης χώρας 2
ὁδοιπορεῖν ἀπεδοκίμασε διὰ τὸ καὶ μακρὰν εἶναι καὶ
τοῖς πολεμίοις εὐθεώρητον, τὸ δὲ τολμῆσαι διὰ τῆς

11 παρὰ om. F. **18** τοῦτον τὸν τρόπον post ἐλπίδες ponit F. **20** Γαδαμάλοις RX Ταμάρλοις F (suprascr. ab 2. m. γαδα); cf. XIX 32, 2. **23** χειμασίαν] συμμαχίαν F. **25** cf. Plut. Eum. 15.

ἐρήμου καὶ ἀνύδρου προάγειν ἐπίπονον μὲν ἔκρινεν,
εἰς δὲ τὴν βεβουλευμένην ἐπιβολὴν χρησιμώτατον· οὐ
μόνον γὰρ διὰ ταύτης συντόμως ἦν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ
ῥᾳδίως λαθεῖν ἀπροσδοκήτως ἐπιπεσόντα τοῖς διὰ τὴν
ἄγνοιαν διερριμμένοις κατὰ κώμας καὶ ῥᾳθυμοῦσι.
3 ταῦτα δὲ διανοηθεὶς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλεν
ἑτοίμους εἶναι πρὸς ἀνάζευξιν καὶ παρασκευάσασθαι
δέχ' ἡμερῶν ἄπυρα σιτία, αὐτὸς δὲ <δια>δοὺς λόγον
ἐπ' Ἀρμενίας προάξειν ἄφνω παρὰ τὴν πάντων ὑπό-
ληψιν ὥρμησε διὰ τῆς ἐρήμου, τῆς ὥρας οὔσης περὶ
4 χειμερινὰς τροπάς. κατὰ δὲ τὰς στρατοπεδείας παρ-
ήγγειλε τῆς ἡμέρας μὲν τὰ πυρὰ κάειν, τῆς δὲ νυκτὸς
κατασβεννύναι τελέως, ὅπως μή τινες ἐκ τῶν μετεώρων
κατανοήσαντες ἀπαγγείλωσι τὸ γινόμενον τοῖς πολε-
5 μίοις· ἦν γὰρ ἡ μὲν ἔρημος πᾶσα σχεδὸν πεδιάς,
περιείχετο δὲ ὑπὸ λόφων ὑψηλῶν, ἀφ' ὧν ῥᾴδιον ἦν
ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνορᾶν τὴν αὐγὴν τοῦ πυρός.
ἐπιπόνως δὲ τῆς δυνάμεως πένθ' ἡμέρας ὁδοιπορούσης
οἱ μὲν στρατιῶται διά τε τὸ ψῦχος καὶ τὰς ἀναγκαίας
χρείας ἔκαον πῦρ μεθ' ἡμέραν τε καὶ νύκτωρ ἐν ταῖς
6 στρατοπεδείαις. ὃ δὴ συνιδόντες τινὲς τῶν παρὰ τὴν
ἔρημον οἰκούντων ἔπεμψαν τοὺς ἀπαγγελοῦντας αὐ-
θημερὸν τοῖς περὶ Εὐμενῆ καὶ Πευκέστην, δόντες
δρομάδας καμήλους· διατείνει γὰρ τὸ ζῷον τοῦτο
σταδίους οὐ πολὺ ἐλάττους χιλίων πεντακοσίων.
38 οἱ δὲ περὶ τὸν Πευκέστην πυθόμενοι κατὰ μέσην 347

7 παρασκευάσασθαι δέχ' ἡμερῶν (cf. Polyaen. IV 6, 11) ἄπυρα σιτία] παρασκευάσασθαι· ἓξ δ' ἔχειν ἡμερῶν ἄ. σ. F. 8 <δια>δοὺς] δοὺς codd.; corr. Dind. λόγους F. **12** τῆς] τὰς F, corr. 2. m. **13** post τινες add. νυκτὸς RX. **17** ἐκ πολλῶν διαστημάτων X. **24** in marg. cod. R gl. πόσον δρόμον ἡμερεύει ἡ δρομοκάμηλος (2. m.). **26** τὸν om. F.

τὴν ὁδὸν ἑωρᾶσθαι τὴν στρατοπεδείαν, διέγνωσαν ἀνα-
χωρεῖν εἰς τοὺς ἐσχάτους τόπους τῆς χειμασίας, φοβού-
μενοι μὴ καταληφθῶσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων πρὶν ἢ
συνελθεῖν πανταχόθεν τὴν συμμαχοῦσαν δύναμιν. ὧν 2
ὁρῶν τὴν ἀθυμίαν Εὐμενὴς θαρρεῖν παρεκελεύετο καὶ
μένειν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς ἐρήμου· εὑρηκέναι γὰρ τρό-
πον δι' οὗ ποιήσει τὸν Ἀντίγονον ὕστερον ἡμέραις
τρισὶν ἢ τέτταρσι παραγενέσθαι· τούτου δὲ γενομένου
τὴν μὲν ἑαυτῶν δύναμιν ῥᾳδίως ἀθροισθήσεσθαι, τοὺς
δὲ πολεμίους καταπεπονημένους καὶ πάντων ἐνδεεῖς
ὄντας ὑποχειρίους γενήσεσθαι. πάντων δὲ θαυμασάν- 3
των τὸ παράδοξον τῆς ἐπαγγελίας καὶ ζητούντων μα-
θεῖν τί ποτ' ἔσται τὸ δυνάμενον κωλῦσαι προάγειν
τοὺς ἐναντίους, προσέταξεν ἀκολουθεῖν ἑαυτῷ πάντας
τοὺς ἡγεμόνας μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, ἔχοντας
ἐν ἀγγείοις πλείοσι πῦρ. ἐκλεξάμενος δὲ τῆς μετεώρου
χώρας τόπον ἐστραμμένον ἐπὶ τὴν ἔρημον καὶ πρὸς
τὴν ἀποθεώρησιν πανταχόθεν εὐφυῆ, σημεῖα θέμενος
περιέλαβεν ὡς ἂν ἑβδομήκοντα σταδίων περιφέρειαν.
διελὼν δὲ τόπους ἑκάστῳ τῶν συνακολουθούντων συν-
έταξε νυκτὸς πῦρ κάειν διαστάντας ὡς ἂν εἴκοσι πή-
χεις καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην φυλακὴν πολλὴν φλόγα
ποιεῖν ὡς ἂν ἐγρηγορότων ἔτι καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ
δεῖπνον παρασκευαζομένων, τῆς δὲ δευτέρας ἐλάττω,
καὶ τῆς τρίτης ἀπολιπεῖν ὀλίγα παντελῶς ὥστε δοκεῖν
εἶναι τοῖς ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν ἀληθινὴν στρα-

1 τὴν om. R, suppl. 1. m. 3 πρὶν συνεισελθεῖν F. 5 ὁ Εὐμενὴς F. ἐπεκαλεῖτο F. 8 cf. Plut. Eum. 15. 16 cf. Polyaen. IV 8, 4. 17 καὶ πρὸς τὴν ἀπόθεσιν καὶ πρὸς ἀποθεώρησιν X. 21 διιστάντας libri; corr. Dind. δ' ὡς RX. cf. Polyaen. l. l. 22 καὶ om. RX. πολὺν F. 24 παρεσκευασμένων X. 25 post ὀλίγα πυρὰ excidisse censet Dind.

4 τοπεδείαν. τῶν δὲ στρατιωτῶν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν κατενόησάν τινες τὰ πυρὰ τῶν νεμομένων μὲν τὴν ἀπεναντίον ὀρεινήν, φίλων δ' ὄντων Πίθωνι τῷ Μηδίας σατράπῃ. δόξαντες δὲ πρὸς ἀλήθειαν εἶναι στρατοπεδείαν, καταδραμόντες εἰς τὸ πεδίον ἀπήγγει-
5 λαν τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον καὶ Πίθωνα. οἱ δὲ διὰ τὸ παράδοξον καταπλαγέντες καὶ τῆς ὁδοιπορίας ἐπισχόντες ἐβουλεύοντο πῶς χρηστέον τοῖς προσηγγελμένοις· ἦν γὰρ ἐπικίνδυνον τὸ πεπονηκότας καὶ πάντων ἐνδεεῖς συνηγμένοις ἤδη τοῖς πολεμίοις καὶ
6 πάντων εὐποροῦσι συμβαλεῖν. ὑπολαβόντες δὲ προδοσίαν γεγενῆσθαι καὶ προακηκοότας τὸ μέλλον τοὺς πολεμίους ἠθροῖσθαι, τὸ μὲν ἐπ' εὐθείας προάγειν ἀπέγνωσαν, εἰς δεξιὰ δὲ κλίναντες προῆγον ἐφ' ἑκάτερα μέρη τῆς οἰκουμένης χώρας, βουλόμενοι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς κακοπαθίας ἀναλαβεῖν.

39 Εὐμενὴς δὲ τὸν προειρημένον τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους μετεπέμπετο πανταχόθεν τοὺς διερριμμένους τῶν στρατιωτῶν καὶ χειμάζοντας ἐν ταῖς κώμαις. βαλόμενος δὲ χάρακα καὶ τάφρῳ βαθείᾳ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρώσας ὑπεδέχετο μὲν τοὺς ἀεὶ καταντῶντας τῶν συμμάχων, ἐπλήρωσε δὲ τὴν στρατοπεδείαν
2 πάντων τῶν ἐπιτηδείων. ὁ δ' Ἀντίγονος διελθὼν τὴν 348
ἔρημον καὶ πυθόμενος παρὰ τῶν ἐγχωρίων σχεδὸν τὴν μὲν ἄλλην δύναμιν ἅπασαν συνεληλυθέναι τοῖς περὶ τὸν Εὐμενῆ, τοὺς δ' ἐλέφαντας μέλλειν ἀναζευγνύειν ἐκ τῆς χειμασίας καὶ πλησίον εἶναι μεμονωμένους πάσης

8 ἐπηγγελμένοις F. **12** μέλλειν F. **14** δ' ἐκκλίναντες Hertl. III p. 32. ἐφ' ἑκάτερα] quid sit non assequor; Droyseni explicatio (l. l. p. 290) mihi non probatur; coniicio ἐπ' ἀκέραια (cf. XIX 32, 2; 34, 7). **16** κακοπαθείας F. **21** ὠχυρώσας F.

*βοηθείας, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς ἱππεῖς λογχοφόρους
μὲν Μήδους δισχιλίους, Ταραντίνους δὲ διακοσίους,
τῶν δὲ πεζῶν τοὺς ψιλοὺς ἅπαντας· ἤλπιζε γὰρ με-* 3
*μονωμένοις τοῖς θηρίοις τὴν ἐπίθεσιν ποιησάμενος τού-
των τε ῥᾳδίως κυριεύσειν καὶ τῶν πολεμίων παρελεῖ-
σθαι τὸ κράτιστον μέρος τῆς δυνάμεως. ὁ δ' Εὐμενὴς
καταστοχασάμενος τὸ μέλλον ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν βοή-
θειαν ἱππεῖς μὲν τοὺς κρατίστους χιλίους καὶ πεντα-
κοσίους, πεζοὺς δὲ ψιλοὺς τρισχιλίους. ἐπιφανέντων* 4
*δὲ πρότερον τῶν Ἀντιγόνου στρατιωτῶν οἱ τῶν
ἐλεφάντων ἡγεμόνες τάξαντες εἰς πλινθίον τὰ θηρία
προῆγον, ἐν μέσῳ μὲν ἀπειληφότες τὰ σκευοφόρα,
κατὰ δὲ τὴν οὐραγίαν ἔχοντες συναγωνιζομένους ἱππεῖς
οὐ πλείους τετρακοσίων. ἐπιπεσόντων δ' αὐτοῖς τῶν* 5
*πολεμίων παντὶ τῷ βάρει καὶ βιαιότερον ἐπικειμένων
οἱ μὲν ἱππεῖς ἐτράπησαν ὑπὸ τοῦ πλήθους καταπονη-
θέντες, οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων ἐφεστηκότες τὸ μὲν
πρῶτον ἀντεῖχον καὶ διεκαρτέρουν πανταχόθεν κατα-
τιτρωσκόμενοι, βλάψαι δ' οὐδὲν τοὺς πολεμίους δυνά-
μενοι. ἤδη δ' αὐτῶν καταπονουμένων ἀνελπίστως ἐπι-* 6
*φανέντες οἱ παρ' Εὐμενοῦς ἐξήρπασαν αὐτοὺς ἐκ τῶν
κινδύνων. μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας ἐν τεσσαράκοντα
σταδίοις ἀντιστρατοπεδευουσῶν τῶν δυνάμεων ἐξέταξαν
ἀμφότεροι τὸ στρατόπεδον εἰς μάχην, ὡς περὶ τῶν
ὅλων κρίσεως ἐσομένης.*

Ἀντίγονος μὲν οὖν τοὺς ἱππεῖς ἐπὶ τὰ κέρατα 40
διελόμενος τὸ μὲν εὐώνυμον μέρος Πίθωνι παρέδωκε,

2 *Μήδους* om. RX et ast. not. Steph.; at cf. XIX 29, 2; 42, 2; Plut. Eum. 18. **5** *παρελέσθαι* RX. **8** *καὶ* om. F. **11. 12** *εἰς πλινθίον — ἀπειληφότες* om. X. **12** *ἀπειληφότες τὰ σκευοφόρα*] *ὑπειληφότες πεζούς τινας ψιλοὺς* F. **19** *τοῖς πολεμίοις* F. **22** *ἐν* om. RX.

τὸ δὲ δεξιὸν τῷ υἱῷ Δημητρίῳ, μεθ' οὗ καὶ αὐτὸς διαγωνίζεσθαι διεγνώκει· τοὺς δὲ πεζοὺς εἰς μέσον καταστήσας παρέταξε παρ' ὅλην τὴν δύναμιν τοὺς ἐλέφαντας, πληρώσας τὰ διαστήματα τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν. ὁ δὲ πᾶς ἀριθμὸς ἦν αὐτοῦ τῆς δυνάμεως πεζοὶ μὲν δισμύριοι δισχίλιοι, ἱππεῖς δ' ἐνναкισχίλιοι σὺν τοῖς ἐκ Μηδίας προσκαταγραφεῖσι, θηρία δὲ ἑξήκοντα
2 *καὶ πέντε. ὁ δ' Εὐμενὴς πυθόμενος τὸν Ἀντίγονον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τετάχθαι μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων, καὶ αὐτὸς ἀντετάξατο, ἐπὶ τὸ λαιὸν κέρας ἐπιστήσας τοὺς ἀρίστους· καὶ γὰρ τῶν σατραπῶν τοὺς πλείστους ἐνταῦθα κατέστησεν μετὰ τῶν συναγωνιζομένων αὐτοῖς ἱππέων ἐπιλέκτων καὶ αὐτὸς μετὰ τούτων ἔμελλε κινδυνεύειν· συνῆν δ' αὐτοῖς καὶ Μιθριδάτης ὁ Ἀριοβαρζάνου μὲν υἱός, ἀπόγονος δ' ἑνὸς τῶν ἑπτὰ Περσῶν τῶν συγκαθελόντων τὸν μάγον Σμέρδιν,* 349
ἀνὴρ ἀνδρείᾳ διαφέρων καὶ τεθραμμένος ἐκ παιδὸς
3 *στρατιωτικῶς. πρὸ δὲ τοῦ κέρατος παντὸς ἔταξεν ἐν ἐπικαμπίῳ τοὺς κρατίστους τῶν ἐλεφάντων ἑξήκοντα καὶ τὰ διαστήματα τοῖς ψιλοῖς διέλαβε τάγμασι. τῶν δὲ πεζῶν πρώτους μὲν ἔταξε τοὺς ὑπασπιστάς, εἶτα τοὺς ἀργυράσπιδας, ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς ξένους καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εἰς τὰ Μακεδονικὰ καθωπλισμένους, καὶ πρὸ τούτων ἐλέφαντας καὶ τῶν ψιλῶν τοὺς ἱκανούς.*
4 *ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τάξας τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἐλεφάντων τοὺς ἀσθενεστέρους ἀπέδειξεν ἡγεμόνα τῶν*

3 malim cum Wess. *προέταξε* (cf. XIX 28, 4). *τὴν δύναμιν· τοὺς δ' ἐλέφαντας πληρώσαντες* libri; corr. Rhod. **12** *πλείους* X. **15** *δ' ἑνὸς*] *δὲ* RX; cf. XVI 47, 2. **16** *τῶν συγκαθελόντων τὸν μάγον Σμέρδιν* om. RX. **20** *ψιλοῖς*] cf. XIX 29, 6; *ψιλικοῖς* Dind. et Hertl. II 2 p. 13. **25** *δὲ* om. F. **26**sqq. *τῶν πάντων Φίλιππον*] *πάντων τὸν Φ.* F.

πάντων Φίλιππον· τούτῳ δὲ διεκελεύσατο φυγομαχεῖν καὶ τὴν ἀπὸ θατέρου μέρους κρίσιν ἀποθεωρεῖν. οἱ δὲ σύμπαντες ἦσαν μετ' Εὐμενοῦς κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν πεζοὶ μὲν τρισμύριοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχίλιοι, ἐλέφαντες δὲ ἑκατὸν τεσσαρεσκαίδεκα.

Μικρὸν δὲ πρὸ τῆς παρατάξεως Ἀντιγένης ὁ τῶν 41
ἀργυρασπίδων στρατηγὸς ἔπεμψεν ἕνα τῶν Μακεδόνων ἱππέων ἐπὶ τὴν φάλαγγα τῶν ἐναντίων, προστάξας πλησίον παραγενόμενον ἀναβοῆσαι. οὗτος δὲ προσιππεύσας μόνος εἰς φωνῆς ἀκοήν, καθ' ὃ μέρος ἡ φάλαγξ ἦν τῶν παρ' Ἀντιγόνου Μακεδόνων, ἀνεβόησεν «Ἐπὶ τοὺς πατέρας, ὦ κακαὶ κεφαλαί, τοὺς μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τὰ ὅλα κατειργασμένους;» οὓς μετ' ὀλίγον ὄψονται καὶ τῶν βασιλέων καὶ τῶν προγεγονότων ἀγώνων ἀξίους. καὶ γὰρ ἐτύγχανον κατὰ 2
τοῦτον τὸν καιρὸν τῶν ἀργυρασπίδων οἱ νεώτατοι μὲν περὶ τὰ ἑξήκοντα ἔτη, τῶν δ' ἄλλων οἱ πλείους μὲν περὶ τὰ ἑβδομήκοντα, τινὲς δὲ καὶ πρεσβύτεροι, πάντες δὲ ταῖς ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ῥώμαις ἀνυπόστατοι· τοσαύτη περὶ αὐτοὺς ἦν εὐχειρία καὶ τόλμα διὰ τὴν συνέχειαν τῶν κινδύνων. γενομένου δὲ τοῦ κηρύγ- 3
ματος καθότι προείρηται, παρὰ μὲν τοῖς περὶ Ἀντίγονον ἐγίνοντο φωναὶ δυσχερεῖς, ὅτι συναναγκάζοιντο πρὸς συγγενεῖς καὶ πρεσβυτέρους διαμάχεσθαι, παρὰ

1 τοῦτον F. 3 κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν F. 5 ἱππεῖς δὲ ἑξακισχίλιοι om. RX; πεντήκοντα (vel ἑβδομήκοντα (W)) addere videntur recentiores quidam codices. δεκατέσσαρες F. 9 προστάξας τῶν ἐναντίον πλησίον π. F. 12 παρ' Ἀντιγόνῳ F. 13 aut addendum est (sicut Wess. vidit) ex Plut. Eum. 16 ⟨ἁμαρτάνετε⟩ aut subaudiendum (cf. Wess. monente Plut. Pomp. 72). 15 ὄψεσθε Rhod. 17. 18 cf. Plut. Eum. 16. 21 περὶ αὐτοὺς] παρ' αὐτοῖς F. τόλμη F. 23 καθώσπερ.

δὲ τοῖς μετ' Εὐμενοῦς παραταssομένοις παρακελευσμὸς
καὶ βοὴ τὴν ταχίστην ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ὧν
Εὐμενὴς ὁρῶν τὴν προθυμίαν ἦρεν τὸ σύσσημον, δι'
ὧν παρεστήσατο τοὺς μὲν σαλπιγκτὰς τὸ πολεμικὸν
σημαίνειν, τὴν δὲ δύναμιν ἀλαλάξαι πᾶσαν.
42 Συνῆψε δὲ μάχην πρῶτον μὲν τὰ θηρία, μετὰ δὲ
ταῦτα καὶ τὸ τῶν ἱππέων πλῆθος. τοῦ δὲ πεδίου
πολλὴν εὐρυχωρίαν ἔχοντος καὶ παντὸς ὑπάρχοντος
ἀργοῦ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ διήκουσαν ἁλμυρίδα τοσοῦτον
συνέβη ὑπὸ τῶν ἱππέων ἐξαίρεσθαι κονιορτὸν ὥστε
μηδένα δύνασθαι ῥᾳδίως συνορᾶν ἐξ ὀλίγου διαστή-
2 ματος τὸ γινόμενον. ὃ δὴ κατανοήσας Ἀντίγονος ἀπ- 350
έστειλε τοὺς ἐκ Μηδίας ἱππεῖς καὶ τῶν Ταραντίνων
τοὺς ἱκανοὺς ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πολεμίων· ἤλπιζε
γάρ, ὅπερ ἦν ἀληθές, διὰ μὲν τὸν κονιορτὸν λήσεσθαι,
διὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς ἀποσκευῆς ἀκονητὶ κρατῆσαι
3 τῶν πολεμίων. οἱ δὲ πεμφθέντες περιιππεύσαντες τὸ
κέρας τῶν ἐναντίων καὶ λαθόντες ἐπέθεντο τοῖς
σκευοφόροις, ἀπέχουσι τῆς μάχης ὡς πέντε σταδίους·
εὑρόντες δ' αὐτὴν πλήρη μὲν ὄχλου πρὸς μάχην ἀχρή-
στου, τοὺς δ' ἀμυνομένους ὀλίγους ταχὺ τοὺς ἀντι-
στάντας τρεψάμενοι τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐκυρίευσαν.
4 ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀντίγονος μὲν συνάψας
μάχην τοῖς ἀντιτεταγμένοις καὶ μετὰ πλήθους ἱππέων
ἐπιφανεὶς κατεπλήξατο Πευκέστην τὸν τῆς Περσίδος
σατράπην, ὃς μετὰ τῶν περὶ ἑαυτὸν ἱππέων ἔξω τοῦ
κονιορτοῦ διδοὺς ἑαυτὸν συνεπεσπάσατο καὶ τῶν ἄλλων

1 δὲ om. X. **3** malim δι' οὗ cum Wess.; (ὧν ex antecedente v. repetitum). **5** ἀλλαλάξαι F. **9** ἁλμυρίδα] cf. Plut. Eum. 16. **11** μηδένα] μὴ RX. **12** ὃ δὴ] ὁ δ' εὖ F, corr. 2. m. **14** ἱκανοὺς] κρατίστους F. **15** μὲν om. F, add. 2. m. **16** ἀκονιτὶ F. κρατήσειν Dind. **26** αὐτὸν F.

εἰς χιλίους πεντακοσίους. Εὐμενὴς δὲ μετ' ὀλίγων 5
ἀπολειφθεὶς ἐπ' ἄκρου τοῦ κέρατος τὸ μὲν εἶξαι τῇ
τύχῃ καὶ φυγεῖν αἰσχρὸν διέλαβεν, τὸ δὲ τηροῦντα
τὴν δεδομένην ὑπὸ τῶν βασιλέων πίστιν γενναίᾳ προ-
αιρέσει συναποθανεῖν προκρίνας ἐπ' αὐτὸν ἐώσατο τὸν
Ἀντίγονον. γενομένης δ' ἱππομαχίας καρτερᾶς καὶ τῶν 6
μὲν μετ' Εὐμενοῦς ταῖς προθυμίαις προεχόντων, τῶν
δὲ μετ' Ἀντιγόνου τῷ πλήθει περιγινομένων πολλοὶ
παρ' ἀμφοτέρων ἔπιπτον· ὅτε δὴ συνέβη καὶ τῶν ἐλε-
φάντων πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένων πεσεῖν τῶν Εὐ-
μενοῦς τὸν προηγούμενον, συμπλακέντα τῷ κρατίστῳ
τῶν ἀντιτεταγμένων. διόπερ Εὐμενὴς ὁρῶν τοὺς μετ' 7
αὐτοῦ πανταχόθεν ἐλαττουμένους ἐξῆγεν ἐκ τῆς μάχης
τοὺς ὑπολελειμμένους ἱππεῖς καὶ παρελθὼν ἐπὶ θάτε-
ρον κέρας ἀνελάμβανε τοὺς μετὰ Φιλίππου τεταγμέ-
νους, οἷς ἦν παρηγγελκὼς φυγομαχεῖν. ἡ μὲν οὖν
τῶν ἱππέων μάχη τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

Τῶν δὲ πεζῶν οἱ μὲν ἀργυράσπιδες συμφράξαντες 43
καὶ βιαιότερον τοῖς ἀντιτεταγμένοις ἐπιπεσόντες τοὺς
μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειραν, τοὺς δὲ συνηνάγκα-
σαν φυγεῖν. ἀκατάσχετοι δὲ ταῖς ὁρμαῖς γενόμενοι καὶ
πρὸς πᾶσαν τὴν τῶν ἐναντίων φάλαγγα διαγωνισά-
μενοι τοσοῦτον ταῖς εὐχειρίαις καὶ ῥώμαις ὑπερεῖχον
ὥσθ' ἑαυτῶν μὲν ἀποβαλεῖν μηθένα, τῶν δ' ἐναντίων
ἀνελεῖν μὲν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους, τρέψασθαι δὲ
τοὺς πεζοὺς πάντας, ὄντας πολλαπλασίους. Εὐμενὴς 2
δὲ πυθόμενος τὴν μὲν ἀποσκευὴν ἡλωκέναι, τοὺς δ'

3 φεύγειν F. διέλαβεν] διέλεγε F, corr. 2. m. 9 παρ' ἀμφοτέροις Wess. 15 ἀνέλαβε F. 18 συμφράξαντες <ἑαυτοὺς> XX 44, 5; at cf. Plut. Ages. 18. 19 τοῖς ἀντιταγμένοις ἐπεισπεσόντες F. 24 μηδένα F. 25 πεντακισχ.] cf. Polyaen. IV 6, 13; Just. XIV 3, 5. 26 ἅπαντας F. 27 μὲν ... δ' om. F.

ἱππεῖς τοὺς μετὰ Πευκέστου μὴ μακρὰν ἀπέχειν, ἐπ-
εχείρησεν ἀθροίζειν ἅπαντας καὶ πάλιν ἱππομαχεῖν
πρὸς Ἀντίγονον· ἤλπιζε γὰρ μάχῃ κρατήσας οὐ μόνον
τὴν ἰδίαν ἀποσκευὴν σώσειν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν πολε-
3 μίων προσλήψεσθαι. τῶν δὲ περὶ τὸν Πευκέστην οὐχ
ὑπακουόντων, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον πορρωτέρω τὴν
ἀποχώρησιν ποιουμένων ἐπί τινα τόπον, ἅμα δὲ καὶ
νυκτὸς καταλαμβανούσης ἠναγκάσθη συνεῖξαι τῷ καιρῷ.
4 Ἀντίγονος δὲ τοὺς ἱππεῖς εἰς δύο μέρη διελόμενος
τοὺς μὲν αὐτὸς ἔχων ἐφήδρευε τοῖς περὶ τὸν Εὐμενῆ,
τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἀποθεωρῶν, τοὺς δ' ἄλλους παρα- 351
δοὺς Πίθωνι προσέταξεν ἐπιθέσθαι τοῖς ἀργυράσπισι
5 μεμονωμένοις τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας. ταχὺ δ' αὐτοῦ
τὸ προσταχθὲν συντελοῦντος οἱ Μακεδόνες εἰς πλιν-
θίον ἑαυτοὺς ποιήσαντες ἀσφαλῶς ἀπεχώρησαν ἐπὶ τὸν
ποταμὸν καὶ τῶν περὶ τὸν Πευκέστην κατηγόρουν ὡς
αἰτίων γεγενημένων τῆς τῶν ἱππέων ἥττης. καταντη-
σάντων δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Εὐμενῆ περὶ λύχνων
6 ἀφὰς συνελθόντες ἐβουλεύοντο τί χρὴ πράττειν. οἱ
μὲν οὖν σατράπαι τὴν ταχίστην ἔφησαν δεῖν ἀποχω-
ρεῖν εἰς τὰς ἄνω σατραπείας, ὁ δ' Εὐμενὴς ἀπεφαίνετο
μένειν καὶ διαγωνίζεσθαι, τῆς μὲν τῶν ἐναντίων φά-
λαγγος συντετριμμένης, τῆς δὲ τῶν ἱππέων δυνάμεως
7 ἐφαμίλλου παρ' ἀμφοτέροις οὔσης. οἱ δὲ Μακεδόνες
οὐδετέροις ἔφασαν ὑπακούσεσθαι, τῆς ἀποσκευῆς αὐ-

1 ἐπεχείρισεν X. 7 ἐπί τινα τόπον] ἐπί τισι τόποις F; ἐπί τινα λόφον Reiske (non improbabiliter). 8 ἠναγκάσθη συνεῖξαι] ἠναγκάσθησαν εἶξαι libri; corr. Wess. et Reiske. 14 εἰς πλινθίον ἑαυτοὺς ποιήσαντες RX; πλινθίον ἑαυτῶν π. F. 15 ἐπὶ om. F. 16 τὸν περὶ Π. X. 17 αἰτίω γεγενημένω F. 19 συνελθόντες om. R (qui συνεβουλεύοντο), suppl. 1. m. 25 ἔφησαν F. ὑπακούεσθαι X.

τῶν ἡλωκυίας καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὄντων τέκνων
καὶ γυναικῶν καὶ πολλῶν ἄλλων ἀναγκαίων σωμάτων.
τότε μὲν οὖν διελύθησαν οὐδεμίαν συμπεφωνημένην 8
γνώμην βεβαιώσαντες· μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ Μακεδόνες
λάθρᾳ διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Ἀντίγονον τὸν μὲν
Εὐμενῆ συναρπάσαντες παρέδωκαν, τὰς δ' ἀποσκευὰς
κομισάμενοι καὶ πίστεις λαβόντες κατετάχθησαν εἰς τὸ
στρατόπεδον. τὸ παραπλήσιον δ' οἵ τε σατράπαι καὶ 9
τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τε καὶ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι,
τὸν στρατηγὸν ἐγκαταλιπόντες, τῆς ἰδίας ἀσφαλείας
μόνον ἐφρόντισαν.

Ἀντίγονος δὲ παραδόξως κυριεύσας τοῦ τ' Εὐ- 44
μενοῦς καὶ πάσης τῆς ἀντιτεταγμένης δυνάμεως Ἀντι-
γένην μὲν τὸν τῶν ἀργυρασπίδων ἡγούμενον συλλα-
βὼν καὶ καταθέμενος εἰς σειρὸν ζῶντα κατέκαυσεν,
Εὔδημον δὲ τὸν ἐξ Ἰνδῶν καταγαγόντα τοὺς ἐλέφαν-
τας καὶ *Κελβανὸν καί τινας ἄλλους τῶν ἀλλοτρίως
ἀεὶ πρὸς αὐτὸν ἐχόντων ἀνεῖλεν. Εὐμενῆ δὲ παρα- 2
δοὺς εἰς φυλακὴν ἐβουλεύετο πῶς αὐτῷ χρηστέον εἴη.
ἔσπευδε γὰρ ἔχειν μεθ' αὑτοῦ στρατηγὸν ἀγαθὸν καὶ
χάριτος ὑπόχρεων, οὐ λίαν δ' ἐπίστευεν αὐτοῦ ταῖς
ἐπαγγελίαις διὰ τὴν πρὸς Ὀλυμπιάδα καὶ τοὺς βασιλεῖς
φιλίαν· καὶ γὰρ πρότερον σωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ περὶ Νῶρα
τῆς Φρυγίας οὐδὲν ἧττον τοῖς βασιλεῦσι προθυμότατα
συνηγωνίσατο. ὁρῶν δὲ καὶ τὴν τῶν Μακεδόνων ὁρμὴν

3 *συμφωνημένην* X. **8** *τε* om. F. **9** *καὶ στρατηγῶν καὶ στρατιωτῶν* F. **15** *σειρὸν* F, suprascr. ab alt. m. *ω* supra *ει*; *σορὸν* Rhod. **16** *Εὔδημον*] cf. XIX 14, 1. **17** **Κελβανὸν* RX; *Κέβαλον* F quod legitimum esse censet Wess. (cf. Plut. quaest. Gr. 9); *Κεβαλῖνον* Valck. ad Her. VI 45 (cf. Diod. XVII 79, 2; Curt. VI 7, 16). **18** *αἰεὶ* F. **20** *ἑαυτοῦ* F. **23** cf. XVIII 50, 4 sq.

ἀπαραίτητον οὖσαν πρὸς τὴν κατ' Εὐμενοῦς τιμωρίαν
ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα· διὰ δὲ τὴν προγεγενημένην φιλίαν
καύσας τὸ σῶμα καὶ καταθέμενος εἰς ἀγγεῖον τὰ ὀστᾶ
3 *πρὸς τοὺς οἰκείους ἀπέστειλεν. ἀνήχθη δ' ἐν τοῖς*
τραυματίαις αἰχμάλωτος καὶ ὁ τὰς ἱστορίας συνταξά-
μενος Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανός, ὃς τὸν μὲν ἔμπροσθεν
χρόνον ὑπ' Εὐμενοῦς τιμώμενος διετέλεσεν, μετὰ δὲ
τὸν ἐκείνου θάνατον ὑπ' Ἀντιγόνου ἐτύγχανε φιλαν-
θρωπίας καὶ πίστεως.

4 *Ὁ δ' Ἀντίγονος τὴν δύναμιν ἅπασαν ἀναλαβὼν*
εἰς Μηδίαν αὐτὸς μὲν ἔν τινι κώμῃ παρεχείμασεν οὔσῃ
πλησίον Ἐκβατάνων, ἐν ᾗ τῆς χώρας ἐκείνης ἐστὶ τὰ 352
βασίλεια, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπιδιεῖλεν εἰς ἅπασαν
τὴν σατραπείαν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν
προσαγορευομένην Ῥάγας, ἣ ταύτην τὴν προσηγορίαν
ἔσχεν ἀπὸ τῶν γενομένων περὶ αὐτὴν ἀτυχημάτων ἐν
5 *τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις· πλείστας γὰρ ἔχουσα πόλεις*
τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις καὶ μάλιστ' εὐδαιμονούσας
τηλικούτους ἔσχε σεισμοὺς ὥστε καὶ τὰς πόλεις καὶ
τοὺς ἐνοικοῦντας ἅπαντας ἀφανισθῆναι, καθόλου δὲ
τὴν χώραν ἀλλοιωθῆναι καὶ ποταμοὺς ἀντὶ τῶν προϋ-
παρχόντων ἄλλους φανῆναι καὶ λίμνας.

45 *Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους συνέβη γενέσθαι*
περὶ τὴν Ῥοδίων πόλιν τὸν τρίτον κατακλυσμόν, ὃς
πολλοὺς τῶν ἐνοικούντων διέφθειρεν. ὧν ὁ μὲν πρῶτος
ὀλίγα τοῖς ἀνθρώποις ἐνώχλησεν, ὡς ἂν τῆς πόλεως
οὔσης νεοκτίστου καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν εὐρυχωρίαν

5 *τραυματίαις*] *ἑαλωκόσι* F. 10 *τὴν μὲν δύναμιν* F. *ἀναλαβὼν εἰς Μηδίαν*] recte: cf. Hertl. III p. 33 (qui aliter iudicaverat II 2 p. 14). 14 *σατραπείαν*] *στρατιὰν* F. 15 *Ῥάγας*] cf. Strab. XI 9, 1; *ἡ Ῥαγιανὴ* Ptol. VI 2, 6. 24 *τῶν Ῥοδίων* F. 26 *τοὺς ἀνθρώπους ἠνώχλησεν* F.

ἐχούσης, ὁ δὲ δεύτερος μείζων ἐγένετο καὶ πλείω 2
σώματα διέφθειρεν. ὁ δὲ τελευταῖος ἐπέπεσε μὲν ἔαρος
ἀρχομένου, καταρραγέντων ἐξαίφνης μεγάλων ὄμβρων
καὶ χαλάζης ἀπίστου τὸ μέγεθος· μνααῖαι γὰρ ἔπιπτον,
ἔστι δ' ὅτε καὶ μείζους, ὥστε πολλὰς μὲν τῶν οἰκιῶν
συμπίπτειν διὰ τὸ βάρος, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἀν-
θρώπων ἀπόλλυσθαι· θεατροειδοῦς δ' οὔσης τῆς Ῥόδου 3
καὶ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ὑδάτων κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς
ἕνα τόπον ποιουμένης εὐθὺς τὰ ταπεινὰ τῆς πόλεως
ἐπληροῦτο, τῶν μὲν ὀχετῶν διὰ τὸ δοκεῖν παρεληλυ-
θέναι τὸν χειμῶνα κατημελημένων, τῶν δ' ἐν τοῖς
τείχεσιν ὀβελίσκων συμφραχθέντων. τοῦ δ' ὕδατος 4
παραδόξως ἀθροιζομένου πᾶς μὲν ὁ περὶ τὸ δεῖγμα
καὶ Διονύσιον τόπος ἐπεπλήρωτο, πρὸς δὲ τὸ Ἀσκλη-
πιεῖον ἤδη τοῦ λιμνάζοντος τόπου προσιόντος ἐκπλαγεῖς
μὲν ἦσαν ἅπαντες, πρὸς δὲ τὴν σωτηρίαν διαφόροις
ἐχρῶντο κρίσεσιν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰς τὰ πλοῖα 5
συνέφυγον, οἱ δ' ἐπὶ τὸ θέατρον ἀνέδραμον, τινὲς δὲ
τῶν περικαταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ δεινοῦ διαποροῦν-
τες ἐπὶ τοὺς ὑψηλοτάτους βωμοὺς καὶ τὰς τῶν ἀνδρι-
άντων βάσεις προσανέβησαν. κινδυνευούσης δὲ τῆς 6
πόλεως ἄρδην μετὰ τῶν κατοικούντων ἀπολέσθαι βοή-
θειά τις αὐτόματος ἐγένετο· τοῦ γὰρ τείχους ῥαγέντος
ἐπὶ πολὺν τόπον ἐξέπεσε ταύτῃ τὸ συνεστηκὸς ὕδωρ
εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ταχὺ πάλιν ἕκαστος εἰς τὴν
προϋπάρχουσαν τάξιν ἀποκατέστη. συνήργησε δὲ τοῖς 7
κινδυνεύουσι καὶ τὸ μεθ' ἡμέραν γενέσθαι τὸν κατα-

8 ἐγκλείσεις F. 12 τοίχοις F. ὀβελίσκων admodum susp.; fort. scribendum σωληνίσκων. 14 τὸ Διονύσιον F. ἐπληροῦτο F, corr. 2. m. in marg. 17 πλεῖα F. 18—21 οἱ δ' ἐπικαταλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ δεινοῦ διαποροῦντες ὑπὸ τοὺς ὑ. βωμοὺς καὶ — προσανέβησαν F. 19 ἀποροῦντες X. 24 πολὺ F.

κλυσμόν· οἱ γὰρ πλεῖστοι φθάσαντες ἐξεπήδησαν ἐκ τῶν οἰκιῶν εἰς τοὺς μετεώρους τόπους τῆς πόλεως· 353
πρὸς δὲ τούτοις τὸ μὴ πλινθίνας εἶναι τὰς οἰκίας, ἀλλὰ λιθίνας καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐπὶ τὰ στέγη κατα-
8 φυγόντας ἀσφαλῶς διασωθῆναι. ὅμως δὲ τηλικούτων ἀτυχημάτων γενομένων σώματα μὲν διεφθάρη πλείω τῶν πεντακοσίων, οἰκίαι δὲ αἱ μὲν τελέως ἔπεσον, αἱ δὲ διεσείσθησαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ῥόδον συμβάντα τοιοῦτον ἔσχε τὸν κίνδυνον.

46 Ἀντίγονος δὲ χειμάζων ἐν τῇ Μηδίᾳ καὶ πυθόμενος Πίθωνα πολλοὺς τῶν ἐν τῇ χειμασίᾳ στρατιωτῶν ἐπαγγελίαις καὶ δωρεαῖς ἰδίους κατασκευάζειν καὶ διανοεῖσθαι νεωτερίζειν, τὴν μὲν ἰδίαν προαίρεσιν ἐπεκρύψατο, προσποιηθεὶς δὲ ἀπιστεῖν τοῖς διαβάλλουσι τούτοις μὲν πολλῶν ἀκουόντων ἐπετίμησεν ὡς διιστάνουσι τὴν φιλίαν, πρὸς δὲ τοὺς ἐκτὸς διέδωκε λόγον ὅτι μέλλει καταλιπεῖν τῶν ἄνω σατραπειῶν στρατηγὸν Πίθωνα καὶ δύναμιν ἱκανὴν τὴν παρέξουσαν τὴν
2 ἀσφάλειαν. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, ἀξιῶν ἥκειν τὴν ταχίστην, ὅπως κατὰ πρόσωπον περὶ τῶν ἀναγκαίων κοινολογησάμενος ταχέως τὴν ἐπὶ θάλασσαν κατάβασιν ποιήσηται. ταῦτα δ' ἐμηχανήσατο σπεύδων τῆς μὲν ἀληθοῦς ὑποψίας αὐτὸν ἀποστῆσαι, πεῖσαι δ' ὡς σατράπην καταλειφθησόμενον ἐλθεῖν εἰς χεῖρας· μετὰ βίας γὰρ συλλαβεῖν οὐ ῥᾴδιον ἦν ἄνδρα καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ προαγωγῆς δι' ἀρετὴν τετευχότα καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν σατράπην μὲν

9 τοῦτον F. 15 διιστάνουσι μὲν τὴν φ. F. 22 ποιήσαιντο RX. 23 ⟨τ⟩ἀληθοῦς Hertl. II 2 p. 14; at cf. III p. 33. 24 πεῖσαι δ' ὡς σατράπην] ὡς δὲ σατράπην F. 27 sq. μὲν ὄντα] μένοντα F.

ὄντα τῆς Μηδίας, πεπολιτευμένον δὲ πρὸς ἅπαν τὸ
στρατόπεδον. ὁ δὲ Πίθων ἐτύγχανε μὲν ἐν τοῖς ἐσχά- 3
τοις μέρεσι τῆς Μηδίας χειμάζων καὶ πλῆθος ἤδη
διεφθαρκὼς τῶν ἐπαγγελλομένων συναποστήσεσθαι,
γραφόντων δ' αὐτῷ τῶν φίλων περὶ τῶν Ἀντιγόνου
προαιρέσεων καὶ μεγάλας ὑπογραφόντων ἐλπίδας ἐξ-
απατηθεὶς κεναῖς προσδοκίαις ἧκε πρὸς Ἀντίγονον. ὁ 4
δὲ κυριεύσας τοῦ σώματος καὶ κατηγορίαν ποιησάμενος
ἐν τοῖς μετέχουσι τοῦ συνεδρίου ῥᾳδίως κατεδίκασε
καὶ παραχρῆμα ἀπέκτεινεν. συναγαγὼν δὲ τὸ στρατό- 5
πεδον εἰς ἕνα τόπον σατράπην μὲν ἀπέδειξε τῆς Μηδίας
Ὀροντοβάτην Μῆδον, στρατηγὸν δὲ Ἱππόστρατον, ἔχοντα
πεζοὺς μὲν ξένους τρισχιλίους πεντακοσίους.* αὐτὸς 6
δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν παρῆλθεν εἰς Ἐκβάτανα.
ἐνταῦθα δὲ παραλαβὼν ἀσήμου ἀργύρου τάλαντα πεν-
τακισχίλια προῆγεν ἐπὶ τῆς Περσίδος, οὔσης τῆς ἀνα-
βάσεως ὡς ἂν εἴκοσιν ἡμερῶν εἰς τὸ βασίλειον, ὃ
καλεῖται Περσέπολις.

Τοῦ δ' Ἀντιγόνου καθ' ὁδὸν ὄντος οἱ τοῦ Πίθωνος 47
354 φίλοι καὶ μετεσχηκότες τῆς ἐπιβουλῆς, ὧν ἦσαν ἐπι-
φανέστατοι Μελέαγρος καὶ Μενοίτας, ἤθροισαν τοὺς
πλανωμένους τῶν Εὐμενοῦς τε καὶ Πίθωνος συνήθων,
εἰς ὀκτακοσίους ἱππεῖς. καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν χώραν 2
ἐλεηλάτουν τῶν μὴ βουλομένων συναφίστασθαι Μήδων,
μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενοι ⟨καταπεφρονηκότως⟩ στρατο-

1 δὲ] δ' εὖ Hertl. II 2 p. 14 (cf. XIX 48, 1); at cf. XIX 23, 1; 79, 7; 90, 5 saepius. 5. 6 τῆς — προαιρέσεως F. 7 καιναῖς R, corr. 2. m. 12 Ὀροντοβ.] Ὀθόντοβάτης occurrit in nummis (cf. Brandis, Münzsyst. p. 476 (238. 269. 339)). 13 equitum numerus lacuna periit. 14 παραλαβὼν RX. 15 ἀργυρίου RX. 17 εἴκοσι F. 20 ἐπιβολῆς Rhod. 25 ⟨καταπεφρονηκότως⟩ add. ex XIX 93, 2; 95, 5.

πεδεύειν τόν τε Ἱππόστρατον καὶ τὸν Ὀροντοβάτην
ἐπέθεντο νυκτὸς τῇ παρεμβολῇ. καὶ παρ' ὀλίγον μὲν
ἐκράτησαν τῆς ἐπιβολῆς, ὑπὸ δὲ τοῦ πλήθους κατισχυό-
μενοι καί τινας τῶν στρατιωτῶν πείσαντες συναποστῆ-
3 ναι πάλιν ἀπεχώρησαν. εὔζωνοι δ' ὄντες καὶ πάντες
ἵπποις χρώμενοι τάς τε καταδρομὰς ἀπροσδοκήτους
ἐποιοῦντο καὶ τὴν χώραν ταραχῆς ἐπλήρωσαν. μετὰ δέ
τινα χρόνον συγκλεισθέντες εἴς τινα τόπον κρημνοῖς
περιεχόμενον οἱ μὲν αὐτῶν ἀνῃρέθησαν, οἱ δ' ἐζωγρή-
4 θησαν. τῶν δὲ ἡγεμόνων Μελέαγρος καὶ Ὀκράνης ὁ
Μῆδος καί τινες τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν ὑποστάντες
ἀνῃρέθησαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τοὺς ἀποστάντας ἐν
Μηδίᾳ τοιαύτην ἔσχε τὴν κατάστασιν.

48 Ὁ δ' Ἀντίγονος ἐπειδὴ τάχιστ' ἦλθεν εἰς τὴν
Περσίδα, τιμῆς μὲν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἠξιώθη βασιλι-
κῆς ὡς ἂν κύριος ὢν ὁμολογουμένως τῆς Ἀσίας, αὐτὸς
δὲ μετὰ τῶν φίλων συνεδρεύσας ἐβουλεύετο περὶ τῶν
σατραπειῶν. τὴν μὲν οὖν Καρμανίαν εἴασεν ἔχειν
Τληπόλεμον καὶ τὴν Βακτριανὴν ὁμοίως Στασάνορα·
οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν τούτους δι' ἐπιστολῆς ἐκβαλεῖν, εὖ
τὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους πεπολιτευμένους καὶ πολλοὺς
2 ἔχοντας συναγωνιστάς. εἰς δὲ τὴν Ἀρίαν ἀπέστειλεν
Εὔιτον· τελευτήσαντος δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον ἀντι-
κατέστησεν Εὐαγόραν, ἄνδρα [καὶ] κατ' ἀνδρείαν καὶ
σύνεσιν θαυμαζόμενον. Ὀξυάρτην δὲ τὸν Ῥωξάνης
πατέρα τὴν ἐν Παροπανισάδαις σατραπείαν εἴασεν

3 ἐπιβολῆς F, suprascr. supra ο ab 2. m. υ. **5** ὑπεχώρησαν F. **10** ἡγουμένων F. Μελάγριος X. **19** Τληπόλεμον] Παμπόλεμον RX; cf. XVIII 3, 3; 39, 6; XIX 14, 6. **20** εὖ τὰ πρὸς] εἶτα καὶ πρὸς F. **21** καὶ πολλὰς δυνάμεις καὶ π. ἔ. σ. X. **22** Ἀρείαν F. **23** Εὔετον F. ἀντεκατέστησεν X. **24** Ἑλλαγόραν F, corr. 2. m. in marg. [καὶ] del. Dind. **26** Παραπαμισάδαις F, corr. 2. m.

ἔχειν, καθὰ καὶ πρότερον εἶχεν· οὐδὲ γὰρ τοῦτον ἦν
ἐκβαλεῖν δυνατὸν ἄνευ χρόνου πολλοῦ καὶ δυνάμεως
ἁδρᾶς. μετεπέμψατο δὲ καὶ Σιβύρτιον ἐξ Ἀραχωτῶν, 3
εὖ διακείμενον τὰ πρὸς αὐτόν, καὶ τήν τε σατραπείαν
ἔχειν συνεχώρησε καὶ τῶν ἀργυρασπίδων συνέστησε
τοὺς ταραχωδεστάτους, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τὰς ἐν τῷ
πολέμῳ χρείας, τῷ δ' ἔργῳ πρὸς ἀπώλειαν· κατ' ἰδίαν
γὰρ ἐνετείλατο κατ' ὀλίγους αὐτῶν εἰς τοιαύτας χρείας
ἀποστέλλειν ἐν αἷς ἔμελλον ἀπολεῖσθαι. ἐν δὲ τούτοις 4
εἶναι συνέβαινε καὶ τοὺς Εὐμενῆ παραδόντας, ὥστε
τῶν εἰς τὸν στρατηγὸν παρανομημάτων συντόμως
αὐτοῖς ἐπιστῆναι τιμωρίαν· αἱ γὰρ ἀσεβεῖς χρεῖαι τοῖς
μὲν δυνάσταις διὰ τὴν ἐξουσίαν γίνονται λυσιτελεῖς,
τοῖς δ' ὑπακούσασιν ἰδιώταις μεγάλων κακῶν ὡς ἐπίπαν
αἴτιαι καθίστανται. ὁ δ' οὖν Ἀντίγονος ὁρῶν τὸν 5
Πευκέστην παρὰ τοῖς Πέρσαις μεγάλης ἀποδοχῆς τυγ-
χάνοντα τὸ μὲν πρῶτον παρείλετο τὴν σατραπείαν
αὐτοῦ. τῶν δὲ ἐγχωρίων ἀγανακτούντων, ἑνὸς δὲ τῶν
ἐπιφανεστάτων Θεσπίου καὶ παρρησίαν ἀγαγόντος ὡς
355 οὐχ ὑπακουσομένων Περσῶν ἑτέρῳ, τοῦτον μὲν ἀπέκ-
τεινεν, Ἀσκληπιόδωρον δὲ κατέστησε τῆς Περσίδος
ὕπαρχον καὶ τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας παρέδωκεν·
Πευκέστην δ' εἰς ἄλλας ἐλπίδας ἀγαγὼν καὶ κενῶς
μετεωρίσας ἐξήγαγεν ἐκ τῆς χώρας. ποιουμένου δ' 6
αὐτοῦ τὴν πορείαν ἐπὶ Σούσων ἀπήντησεν αὐτῷ ἐπὶ
τῷ Πασιτίγρι ποταμῷ Ξενόφιλος ὁ κυριεύων τῶν ἐν

1 οὐδὲ] οὔτε codd.; corr. Dind. τοῦτον ἦν ἐκβαλεῖν δυνατὸν] ἦν om. X; ἦν τοῦτον δυνατὸν ἐκβ. F. **9** ἐν οἷς codd.; corr. edd. **13** γίγνονται F. **14** ὡς ἐπίπαν μεγάλων κακῶν αἴτιαι κ. F. **15** οὖν om. F. **17** παρείλατο F. **18** δ' F. **19** Θεσπεσίου F inverso verborum ordine: καὶ παρρησίαν ἀγαγόντος Θ. **24** μετεωρήσας F. **26** ἐν Πασιτίγριϊ ποταμῷ F. Ξενόφ.] cf. XIX 17, 3; 18, 1.

Σούσοις χρημάτων, ἀπεσταλμένος ὑπὸ Σελεύκου πᾶν
ποιῆσαι τὸ προστασσόμενον. τοῦτον μὲν οὖν προσ-
δεξάμενος προσεποιεῖτο τιμᾶν ἐν τοῖς μεγίστοις τῶν
φίλων, εὐλαβούμενος μὴ μετανοήσας πάλιν αὐτὸν ἀπο-
7 κλείσῃ· αὐτὸς δὲ παραλαβὼν τὴν ἐν Σούσοις ἄκραν
κατέλαβεν ἐν αὐτῇ τήν τε χρυσῆν ἀναδενδράδα καὶ
πλῆθος ἄλλων κατασκευασμάτων, ⟨τῶν⟩ πάντων συν-
8 αγομένων εἰς μύρια καὶ πεντακισχίλια τάλαντα. ἠθροί-
σθη δ' αὐτῷ καὶ ἄλλο πλῆθος χρημάτων ἔκ τε τῶν
στεφάνων καὶ τῶν ἄλλων δωρεῶν, ἔτι δὲ ἐκ τῶν λα-
φύρων· ταῦτα γὰρ ἦσαν πεντακισχίλια τάλαντα, καὶ
κατὰ τὴν Μηδίαν ἄλλα τοσαῦτα χωρὶς τῶν ἐν Σούσοις
θησαυρῶν, ὥστε τὰ πάντα συναχθῆναι τάλαντα δισ-
μύρια πεντακισχίλια. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀντίγονον ἐν
τούτοις ἦν.

49 Ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν πρα-
χθέντα μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Εὐρώπην
καὶ τὰ συνεχῆ τῶν προειρημένων διέξιμεν. ὁ γὰρ
Κάσανδρος εἰς Πύδναν τῆς Μακεδονίας συγκεκλεικὼς
Ὀλυμπιάδα προσβολὰς μὲν τοῖς τείχεσιν ἠδυνάτει ποι-
εῖσθαι διὰ τοὺς χειμῶνας, περιστρατοπεδεύσας δὲ τὴν
πόλιν καὶ χάρακα βαλόμενος ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασ-
σαν, ἔτι δὲ ἐφορμῶν τῷ λιμένι πάντα βουλόμενον
2 ἐπικουρῆσαι διεκώλυεν. ταχὺ δὲ τῶν ἐπιτηδείων
ἐξαναλωθέντων τοσαύτην περὶ τοὺς ἔνδον κατεσκεύ-
ασεν ἔνδειαν ὥστ' ἐκλυθῆναι τὸ παράπαν· εἰς τοῦτο

1 καὶ πᾶν (add. 2. m.) ποιήσειν F; ποιήσειν etiam RX; corr. edd. **2** προστεταττόμενον F. **5** ⟨τῆς εἰς τὴν πόλιν εἰσόδου⟩? (cf. II 26, 6; XIX 63, 2; XX 29, 9 saepius). **7** ⟨τῶν⟩ add. Dind. **8** μύρια πεντακισχ. X. **9** χρημάτων] χρυσοῦν X. **19** Πύδνας F. **20** ποιεῖν F. **22** βαλλόμενος F. **23** πάντα ⟨τὸν⟩ βουλόμενον Dind.

γὰρ ἦλθον ἀνάγκης ὥστε τῷ μὲν στρατιώτῃ σιτομετρεῖν
χοίνικας πέντε τοῦ μηνός, τοῖς δ' ἐλέφασι τοῖς κατα-
κλεισθεῖσι διδόναι πρίοντας τὰς δοκούς, τὰ δ' ὑπο-
ζύγια καὶ τοὺς ἵππους κατακόψαι πρὸς διατροφήν.
τοιαύτης δὲ περιστάσεως κατεχούσης τὴν πόλιν καὶ 3
τῆς Ὀλυμπιάδος ἔτι προσανεχούσης ταῖς ἔξωθεν ἐλ-
πίσιν οἱ μὲν ἐλέφαντες ὑπὸ τῆς ἐνδείας διεφθάρησαν,
τῶν δ' ἱππέων οἱ μὲν ἔξω τάξεως ὄντες οὐ σιτομετρού-
μενοι τὸ παράπαν σχεδὸν ἅπαντες ἐτελεύτησαν, οὐκ
ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τῆς ὁμοίας καταστροφῆς
ἔτυχον. ἔνιοι δὲ τῶν βαρβάρων, τῆς φύσεως κατισχυ- 4
ούσης τὴν εὐλάβειαν, ἐσαρκοφάγουν ἀναλεγόμενοι τὰ
σώματα τῶν ἀποθνησκόντων. ταχὺ δὲ τῆς πόλεως
πληρουμένης νεκρῶν οἱ προεστηκότες τοῦ περὶ τὴν
βασίλισσαν συστήματος τὰ μὲν κατώρυττον τῶν σωμά-
των, τὰ δ' ὑπὲρ τῶν τειχῶν ἐξερρίπτουν, ὥστ' εἶναι
καὶ τὴν θέαν τὴν τούτων ἀπεχθῆ καὶ τὴν δυσωδίαν
ἀνυπομένητον μὴ μόνον γυναιξὶ βασιλίσσαις καὶ τρυ-
356 φῆς οἰκείαις, ἀλλὰ καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῖς εἰωθόσι
κακοπαθεῖν. τοῦ δ' ἔαρος ἀρχομένου καὶ τῆς ἐνδείας 50
ἀεὶ μᾶλλον αὐξανομένης συνέδραμον πολλοὶ τῶν στρα-
τιωτῶν καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα παρεκάλουν αὐτοὺς ἀφεῖναι
διὰ τὴν ἀπορίαν. ἡ δὲ οὔτε σιτομετρεῖν αὐτοὺς δυνα-
μένη τὸ παράπαν οὔτε τὴν πολιορκίαν λῦσαι συνεχώ-
ρησεν ἀπαλλάττεσθαι. ὁ δὲ Κάσανδρος προσδεξάμενος 2

4 ἵππους] ἱππεῖς RXF; in cod. R corr. 2. m. 6 προσανεχούσης ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσιν] ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσι καραδοκούσης F. 8 ἔξωθεν RX. 16 ὡς F. 17 τὴν τούτων om. F. 18 ἀνυπομόνητον F (cf. cum Wess. III 29, 6; 34, 3). τρυφαῖς F. 20 de chronol. cf. Droysen l. l. p. 247 a. 1. 21 ἀεὶ om. F. καὶ τῶν στρατιωτῶν F. 23 ἡ δὲ οὔτ' ἐπὶ τὸ μετρεῖν X. 25 δεξάμενος F.

ἅπαντας τοὺς αὐτομολήσαντας καὶ φιλανθρώπως χρησά-
μενος διαπέστειλεν ἐπὶ τὰς πόλεις· ἤλπιζε γὰρ παρὰ
τούτων πυθομένους τοὺς Μακεδόνας τὴν Ὀλυμπιάδος
3 ἀσθένειαν ἀπελπιεῖν αὐτῆς τὰ πράγματα. οὐ κακῶς
δ' αὐτοῦ στοχασαμένου περὶ τοῦ μέλλοντος οἱ μὲν
συναγωνίζεσθαι διεγνωκότες τοῖς πολιορκουμένοις μετ-
ενόησαν καὶ πρὸς Κάσανδρον ἀπεχώρησαν, μόνοι δὲ
τῶν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν εὔνοιαν διεφύλαξαν Ἀριστόνους
καὶ Μόνιμος, ὧν Ἀριστόνους μὲν Ἀμφιπόλεως ἐκυρίευεν,
4 ὁ δ' ἕτερος Πέλλης. ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ὁρῶσα τοὺς μὲν
πλείους μεταθεμένους πρὸς Κάσανδρον, τοὺς δ' ὑπο-
λοίπους τῶν φίλων οὐκ ἰσχύοντας βοηθεῖν, ἐπεχείρησε
πεντήρη ναῦν κατασπᾶν καὶ διὰ ταύτης αὐτήν τε καὶ
5 τοὺς φίλους σώζειν. αὐτομόλου δέ τινος τὸ γινόμενον
ἀπαγγείλαντος τοῖς πολεμίοις ὁ μὲν Κάσανδρος ἐπι-
πλεύσας ἐκυρίευσε τοῦ σκάφους, ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ἀπο-
γνοῦσα τὰ καθ' αὑτὴν πρέσβεις ἐξέπεμψε περὶ δια-
λύσεων. οἰομένου δὲ δεῖν τοῦ Κασάνδρου τὰ καθ'
αὑτὴν ἐπιτρέπειν μόγις ἔπεισεν ὥστε μόνην ἐξαίρετον
6 λαβεῖν τὴν τοῦ σώματος ἀσφάλειαν. Κάσανδρος δὲ
κυριεύσας τῆς πόλεως ἐξέπεμψε τοὺς παραληψομένους
7 τήν τε Πέλλαν καὶ τὴν Ἀμφίπολιν. ὁ μὲν οὖν τῆς
Πέλλης κυριεύων Μόνιμος ἀκούσας τὰ συμβάντα περὶ
τὴν Ὀλυμπιάδα παρέδωκε τὴν πόλιν· ὁ δ' Ἀριστόνους
τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχεσθαι τῶν πραγμάτων διεγνώκει,
στρατιώτας τε συχνοὺς ἔχων καὶ προσφάτως εὐημε-
ρηκώς· ὀλίγαις γὰρ ἔμπροσθεν ἡμέραις παραταξά-
μενος πρὸς τὸν Κασάνδρου στρατηγὸν Κρατεύαν

7 ἀπεχώρησαν] ἀπέκλινον F. **11** μεταθεμένους om. F. **13** αὐτήν X. **14** γενόμενον F. **18** οἰομένης δὲ δεῖν τῷ Κασάνδρῳ τὰ καθ' αὑτὴν ἐπιτρ. F.

τοὺς πλείστους μὲν ἀνεῖλε τῶν ἀντιταχθέντων, αὐτὸν δὲ
τὸν Κρατεύαν μετὰ δισχιλίων φυγόντα τῆς Βισαλτίας
εἰς Βεδύνδια περιστρατοπεδεύσας ἐξεπολιόρκησε καὶ τὰ
ὅπλα παρελόμενος ὑπόσπονδον ἀφῆκε. διὰ δὲ ταῦτα 8
ἐπαιρόμενος καὶ τὸν Εὐμενοῦς θάνατον ἀγνοῶν, ἔτι
δὲ τοὺς περὶ Ἀλέξανδρον καὶ Πολυπέρχοντα νομίζων
συνεπιλήψεσθαι τὴν Ἀμφίπολιν οὐκ ἔφη παραδώσειν.
ἐπεὶ δὲ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν Ὀλυμπιὰς ἀπαιτοῦσα τὴν
πίστιν καὶ κελεύουσα παραδοῦναι, διαλαβὼν ἀναγκαῖον
εἶναι τὸ προστασσόμενον ποιεῖν, τήν τε πόλιν ἐνεχεί-
ρισε καὶ τὰ πιστὰ περὶ τῆς ἀσφαλείας ἔλαβεν. ὁ δὲ 51
357 Κάσανδρος ὁρῶν περὶ τὸν Ἀριστόνουν ὑπάρχον ἀξίωμα
διὰ τὴν παρ' Ἀλεξάνδρου προαγωγὴν καὶ σπεύδων ἐκ
ποδῶν ποιεῖν τοὺς δυναμένους νεωτερίζειν ἐπανεῖλε
τὸν ἄνδρα διὰ τῶν Κρατεύα συγγενῶν. προετρέψατο
δὲ καὶ τοὺς οἰκείους τῶν ἀνῃρημένων ὑπ' Ὀλυμπιάδος
ἐν κοινῇ τῶν Μακεδόνων ἐκκλησίᾳ κατηγορεῖν τῆς
προειρημένης γυναικός. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν 2
καὶ τῆς μὲν Ὀλυμπιάδος οὔτε παρούσης οὔτε ἐχούσης
τοὺς ἀπολογησομένους οἱ μὲν Μακεδόνες κατεγίνωσκον
αὐτῆς θάνατον, ὁ δὲ Κάσανδρος πέμψας τινὰς τῶν
φίλων πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα συνεβούλευε λάθρᾳ φυγεῖν,

1. 2 τοὺς πλείστους — Κρατεύαν om. F, suppl. in marg. 2. m. 2. 3 de Bisaltia cf. quae Muellerus congessit ad Ptol. III 12, 32; at Bedyndia urbs Ptolemaeo et Straboni (VII fr. 36) ignota (de Bendidio Livii XXXVIII 41 cogitavit Wess.); Βεδύνδια (s. a.) περιστρατοπ. R Βέδυν διαπεριστρ. X Βέδην (suprascr. supra Β α pr. m. K) διαπεριστρ. F. 5 τὸν Εὐμενοῦς θάνατον ἀγνοῶν] τὸν Εὐμένους θάνατον RX, in cod. R. 2 m. suprascr. ἀγνοῶν; τὸν Εὐμενῆ ζῶντα ἡγούμενος F; cf. Unger Philol. XXXVII p. 534; Reuss ibid. XXXIX p. 103; Unger ibid. p. 316 sq. 10 ἐνεχείρησε F, corr. 1. m. 11 πιστὰ om. F, suprascr. 2 m. 13 παρ' Ἀλεξάνδρῳ F (cf. XIX 46, 2). ἐκποδὼν F. 14 ἐπανεῖλε codd. (cf. App. civ. IV 15); ἐπανείλετο Dind. 16 καὶ om. F.

ἐπαγγελλόμενος αὐτῇ ναῦν παρασκευάσειν καὶ διακο-
3 *μιεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας. τοῦτο δ' ἔπραττεν οὐ τῆς*
σωτηρίας προνοούμενος, ἀλλ' ἵνα καθ' αὑτῆς φυγὴν
καταγνοῦσα καὶ διαφθαρεῖσα κατὰ τὸν πλοῦν δόξῃ
δικαίᾳ περιπεπτωκέναι τιμωρίᾳ· εὐλαβεῖτο γὰρ ἅμα
καὶ τὸ περὶ αὐτὴν ἀξίωμα καὶ τὸ τῶν Μακεδόνων
4 *εὐμετάβολον. τῆς δὲ Ὀλυμπιάδος οὐ φαμένης φεύξε-*
σθαι, τοὐναντίον δ' ἑτοίμης οὔσης ἐν πᾶσι Μακεδόσι
κριθῆναι ὁ Κάσανδρος φοβηθεὶς μήποτε τὸ πλῆθος
ἀκοῦον τῆς βασιλίσσης ἀπολογουμένης καὶ τῶν Ἀλεξάν-
δρου καὶ Φιλίππου πρὸς ἅπαν ἔθνος εὐεργεσιῶν ἀνα-
μιμνησκόμενον μετανοήσῃ, διακοσίους τῶν στρατιωτῶν
τοὺς ἐπιτηδειοτάτους ἀπέστειλε πρὸς αὐτήν, προστάξας
5 *ἀνελεῖν τὴν ταχίστην. οὗτοι μὲν οὖν παρεισπεσόντες*
εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν, ὡς ἴδον τὴν Ὀλυμπιάδα,
καταιδεσθέντες τὸ περὶ αὐτὴν ἀξίωμα πάλιν ἀπεχώ-
ρησαν ἄπρακτοι· οἱ δὲ τῶν ἀνῃρημένων συγγενεῖς,
Κασάνδρῳ τε χαρίζεσθαι βουλόμενοι καὶ τοῖς τετελευ-
τηκόσιν ἀμῦναι, κατέσφαξαν τὴν βασίλισσαν, οὐδεμίαν
ἀγεννῆ καὶ γυναικείαν προεμένην ἀξίωσιν. Ὀλυμπιὰς
μὲν οὖν, μέγιστον τῶν καθ' αὑτὴν ἐσχηκυῖα ἀξίωμα
καὶ γεγενημένη θυγάτηρ μὲν Νεοπτολέμου τοῦ βασι-
λέως τῶν Ἠπειρωτῶν, ἀδελφὴ δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ
στρατεύσαντος εἰς Ἰταλίαν, ἔτι δὲ γυνὴ μὲν Φιλίππου
τοῦ πλεῖστον ἰσχύσαντος τῶν πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὴν
Εὐρώπην δυναστευσάντων, μήτηρ δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ
πλεῖστα καὶ κάλλιστα κατεργασαμένου τοιαύτης κατα-
στροφῆς ἔτυχε.

8 *τοὐναντίον δ' οὔσης ἐκείνης ἑτοίμης* F. **11** *ἅπαν* ⟨*τὸ*⟩ *ἔθνος* Dind. **15** *εἶδον* F. **22. 23. 24** *γεγενημένην θυγατέρα — ἀδελφὴν — γυνήν* F. *Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλεύσαντος καὶ στρατεύσαντος* X.

Κάσανδρος δέ, κατὰ νοῦν αὐτῷ τῶν πραγμάτων 52
προχωρούντων, περιελάμβανε ταῖς ἐλπίσι τὴν Μακε-
δόνων βασιλείαν. διὸ καὶ Θεσσαλονίκην ἔγημε, τὴν
Φιλίππου μὲν θυγατέρα, Ἀλεξάνδρου δὲ ἀδελφὴν ὁμο-
πάτριον, σπεύδων οἰκεῖον αὐτὸν ἀποδεῖξαι τῆς βασιλι-
κῆς συγγενείας. ἔκτισε δὲ καὶ πόλιν ἐπὶ τῆς Παλλήνης 2
ὁμώνυμον αὐτοῦ Κασάνδρειαν, εἰς ἣν τάς τε ἐκ τῆς
Χερρονήσου πόλεις συνῴκισε καὶ τὴν Ποτίδαιαν, ἔτι
δὲ τῶν σύνεγγυς χωρίων οὐκ ὀλίγα· κατῴκισε δ' εἰς
αὐτὴν καὶ τῶν Ὀλυνθίων τοὺς διασωζομένους, ὄντας
358 οὐκ ὀλίγους. πολλῆς δὲ χώρας προσορισθείσης τοῖς 3
Κασανδρεῦσι καὶ ταύτης ἀγαθῆς, ἔτι δὲ τοῦ Κασάν-
δρου πολλὰ συμφιλοτιμηθέντος εἰς τὴν αὔξησιν ταχὺ
μεγάλην ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ πόλις καὶ πλεῖστον ἴσχυσε
τῶν ἐν Μακεδονίᾳ. ὁ δὲ Κάσανδρος διεγνώκει μὲν 4
ἀνελεῖν Ἀλεξάνδρου τὸν παῖδα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
Ῥωξάνην, ἵνα μηδεὶς ᾖ διάδοχος τῆς βασιλείας· κατὰ
δὲ τὸ παρὸν θεωρῆσαι βουλόμενος τοὺς τῶν πολλῶν
λόγους, τίνες ἔσονται περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ἀναιρέσεως,
ἅμα δ' οὐδὲν πεπυσμένος τῶν περὶ Ἀντίγονον τὴν
μὲν Ῥωξάνην μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς φυλακὴν παρέδωκε,
μεταγαγὼν εἰς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἀμφιπόλει, τάξας τε
ἐπ' αὐτῆς Γλαυκίαν τινὰ τῶν πιστευομένων· ἀπέσπασε
δὲ καὶ τοὺς εἰωθότας παῖδας συντρέφεσθαι καὶ τὴν
ἀγωγὴν οὐκέτι βασιλικήν, ἀλλ' ἰδιώτου τοῦ τυχόντος
οἰκείαν ἐκέλευε γίνεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα βασιλικῶς 5

2 τὴν Μακεδόνων βασιλείαν] τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς X. **5** αὐτὸν X. **7** αὑτοῦ codd.; αὐτοῦ edd. **13** πολλὰ om. R, suppl. 1. m. **17. 21** Ῥοξάνην F. **20** πεπεισμένος F. **25** ἰδιωτικὴν X. **25. 26** τοῦ τυχόντος—γίνεσθαι om. X.

ἤδη διεξάγων τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν Εὐρυδίκην μὲν καὶ Φίλιππον τοὺς βασιλεῖς, ἔτι δὲ Κύνναν, ἣν ἀνεῖλεν Ἀλκέτας, ἔθαψεν ἐν Αἰγαιαῖς, καθάπερ ἔθος ἦν τοῖς βασιλεῦσι. τιμήσας δὲ τοὺς τετελευτηκότας ἐπιταφίοις ἀγῶσι κατέγραφε τῶν Μακεδόνων τοὺς εὐθέτους, δι-
6 *εγνωκὼς εἰς Πελοπόννησον στρατεύειν. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος Πολυπέρχων ἐτύγχανε μὲν πολιορκούμενος ἐν Ἀζωρίῳ τῆς Περραιβίας, ἀκούσας δὲ τὴν Ὀλυμπιάδος τελευτὴν καὶ τελέως ἀπελπίσας τὰ κατὰ Μακεδονίαν ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς πόλεως μετ' ὀλίγων, πορευθεὶς δὲ ἐκ τῆς Θεσσαλίας καὶ παραλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Αἰακίδην ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ὑπολαβὼν ἀσφαλέστατα καραδοκήσειν ἐνταῦθα τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολάς· καὶ γὰρ ἐτύγχανεν οἰκείως ἔχων πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος.*

53 *Κάσανδρος δὲ συστησάμενος ἱκανὴν δύναμιν ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Μακεδονίας, σπεύδων Ἀλέξανδρον τὸν Πολυπέρχοντος ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς Πελοποννήσου· οὗτος γὰρ ἦν λοιπὸς μετὰ δυνάμεως τῶν ἀντιπρασσόντων καὶ κατειλήφει πόλεις τε καὶ τόπους ἐπικαίρους. τὴν μὲν οὖν Θεσσαλίαν ἀσφαλῶς διῆλθεν, τὰς δ' ἐν Πύλαις παρόδους εὑρὼν ὑπ' Αἰτωλῶν φυλαττομένας μόγις τού-*
2 *τους βιασάμενος παρῆλθεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. μετα-*

1 *διεξαγαγὼν* F. 1. 2 *Εὐρυδίκην—Κίνναν* (sic) om. F, suppl. 2. m. in marg. *Κύνναν* R *Κύναν* X; *Κύννα* etiam Diyllos ap. Athen. IV 41 (155f.); *Κυνάνη* Arr. ap. Phot. 92 (p. 70 B) et Polyaen. VIII 60. 3 *Αἰγαιαῖς* RX (cf. Athen. l. l.; Just. VII 1, 10) *Αἰγιαῖς* F; *Αἰγέαις* Diod. XXII 12; usitatius *Αἰγαῖς* (cf. Ptol. III 12, 36). 5 *καὶ διεγνωκὼς* F. 8 *ἐν Ἀζωρίῳ*] *ἐν ναξίῳ* RX *ἐν ἀξιώρῳ* F; optime Wess. *ἐν Ἀζώρῳ* (cf. Strab. VII 7, 9; Liv. XLII 53; XLIV 11; Ptol. III 12, 39; Oberhummer ap. P. W. s. v.); at rectius scripseris *ἐν Ἀζωρίῳ* (cf. Pol. XXVIII 11, 1); contra Droysenium (l. l. p. 322 a. 1) cf. quae Muellerus adnotavit ad Ptol. l. l.

*πεμψάμενος δὲ πανταχόθεν τοὺς διασωζομένους τῶν
Θηβαίων ἐνεχείρει κατοικίζειν τὰς Θήβας, ὑπολαβὼν
κάλλιστον ἔχειν καιρὸν πόλιν διωνομασμένην καὶ διὰ
τὰς πράξεις καὶ διὰ τοὺς παραδεδομένους περὶ αὐτῆς
μύθους ἀναστῆσαι καὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην
τυχεῖν ἀθανάτου δόξης. συμβέβηκε δὲ τὴν πόλιν ταύ-* 3
την πλείσταις καὶ μεγίσταις κεχρῆσθαι μεταβολαῖς, οὐκ
359 *ὀλιγάκις ἀνάστατον γεγενημένην· περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειον
ἐν κεφαλαίοις εἰπεῖν. μετὰ γὰρ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος* 4
*κατακλυσμὸν Κάδμου κτίσαντος τὴν ἀπ' αὐτοῦ προσ-
αγορευθεῖσαν Καδμείαν συνῆλθεν ἐπ' αὐτὴν λαὸς ὃν
τινὲς μὲν Σπαρτὸν προσηγόρευσαν διὰ τὸ πανταχόθεν
συναχθῆναι, τινὲς δὲ Θηβαγενῆ διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἐκ
τῆς προειρημένης πόλεως ὄντα διὰ τὸν κατακλυσμὸν
ἐκπεσεῖν καὶ διασπαρῆναι. τοὺς οὖν τότε κατοική-* 5
*σαντας ὕστερον Ἐγχελεῖς καταπολεμήσαντες ἐξέβαλον,
ὅτε δὴ συνέβη καὶ τοὺς περὶ Κάδμον εἰς Ἰλλυριοὺς
ἐκπεσεῖν. μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀμφίονος καὶ Ζήθου κρατη-
σάντων τοῦ τόπου καὶ τότε πρῶτον τὸ ἄστυ κτισάν-
των, καθάπερ καὶ ὁ ποιητής φησιν*

«οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο»

*τὸ δεύτερον οἱ κατοικήσαντες τὸν τόπον ἐξέπεσον κατ-
ελθόντος Πολυδώρου τοῦ Κάδμου καὶ καταφρονήσαν-
τος τῶν πραγμάτων διὰ τὴν γενομένην τῷ Ἀμφίονι
περὶ τὰ τέκνα συμφοράν. ἑξῆς δὲ τῶν ἀπογόνων τού-* 6
του βασιλευόντων καὶ τῆς ὅλης χώρας ἤδη Βοιωτίας

4 *περὶ αὐτῆς*] *δι' αὐτὴν* F. **5** *ἀνακτῆσαι* F. **9** *ἐπὶ* om. RX; at cf. I 10, 4; XIV 113, 2 saepius. **11** *ἐπ' αὐτῇ* F. **12** plerique aliter: cf. Crusius in Rosch. L. M. s. v. Kadmos. **14** *ὄντας* Reiske. **16** *Ἐγχελέες* F. **18** *Ζύθου* F. **19** *τότε πρῶτον τὸ ἄστυ*] *πρῶτον τό τε ἄστυ* F. **21** cf. Od. XI 263. **24** *τῶν πραγμάτων*] an *τῶν προσταξάντων*? Wess.

καλουμένης ἀπὸ Βοιωτοῦ τοῦ Μελανίππης μὲν καὶ
Ποσειδῶνος υἱοῦ, δυναστεύσαντος δὲ τῶν τόπων, τὸ
τρίτον ἐκπίπτουσιν οἱ Θηβαῖοι τῶν ἐξ Ἄργους ἐπι-
7 *γόνων ἐκπολιορκησάντων τὴν πόλιν. τῶν δ' ἐκπεσόν-*
των οἱ διασωθέντες κατέφυγον μὲν εἰς Ἀλαλκομενίαν
καὶ τὸ Τιλφώσιον ὄρος, τῶν δὲ Ἀργείων ἀποχωρη-
σάντων ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα. μετὰ δὲ ταῦτα
κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον ἐκστρατευσάντων τῶν Θη-
βαίων εἰς τὴν Ἀσίαν οἱ καταλειφθέντες ἐξέπεσον μετὰ
8 *τῶν ἄλλων Βοιωτῶν ὑπὸ Πελασγῶν. οὐκ ὀλίγοις δὲ*
μετὰ ταῦτα περιπεσόντες συμπτώμασι μόγις μετὰ τε-
τάρτην γενεὰν κατὰ τὸν γενόμενον ἐπὶ τῶν κοράκων
χρησμὸν ἀπῆλθον εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ τὰς Θήβας
κατῴκησαν. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων διαμενούσης
τῆς πόλεως ἐπ' ἔτη σχεδὸν ὀκτακόσια καὶ τὸ μὲν πρῶ-
τον τῶν Θηβαίων τοῦ παρ' αὐτῶν ἔθνους προστάντων,
μετὰ δὲ ταῦτα τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀμφισβητη-
σάντων, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου κατὰ κράτος ἐκπολιορ-
54 *κήσας κατέσκαψεν. εἰκοστῷ δ' ἔτει ὕστερον Κάσανδρος*
φιλοδοξῆσαι βουλόμενος καὶ πείσας τοὺς Βοιωτοὺς
ἀνέστησε τὴν πόλιν τοῖς διασωζομένοις τῶν Θηβαίων.
2 *συνεπελάβοντο δὲ καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τοῦ*
συνοικισμοῦ πολλαὶ διά τε τὸν πρὸς τοὺς ἠτυχηκότας
ἔλεον καὶ διὰ τὴν δόξαν τῆς πόλεως· Ἀθηναῖοι μὲν
γὰρ τὸ πολὺ μέρος τοῦ τείχους ἀνέστησαν καὶ τῶν
ἄλλων οἱ μὲν ᾠκοδόμησαν κατὰ δύναμιν, οἱ δὲ καὶ

6 *Τιφώσιον* F; *Τιλφωσσαῖον* IV 66, 5 (*Τιλφωσσόν* F); *Τιλφώσσιον* Strab. IX 2, 27; *Τιλφούσιον* Paus. IX 33, 1; *Τιλφωσαῖον* Dem. XIX 141. 148; St. B.; *Τιλφωσσαῖον* Harp. s. v. **9** *ἐξέπεσαν* R. **13** *ἀνῆλθον* Dind. **15** *καὶ τῶν μὲν πρῶτον* F. **16** *παρ' αὐτοῖς* Hertl. II, 2 p. 14. 15 (cf. Dind. ad XIX 42). **22** *συνελάβοντο* F, corr. 2. m.

360 χρήματα πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας ἀπέστειλαν οὐ μόνον τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ Σικελίας, ἔτι δ' Ἰταλίας.

Θηβαῖοι μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο 3
τὴν πατρίδα. Κάσανδρος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας ἐπὶ Πελοποννήσου καὶ καταλαβὼν Ἀλέξανδρον τὸν Πολυπέρχοντος διειληφότα τὸν Ἰσθμὸν φυλακαῖς παρῆλθεν εἰς Μέγαρα. ἐνταῦθα δὲ κατασκευάσας σχεδίας ἐπὶ μὲν τούτων τοὺς ἐλέφαντας διεβίβασεν εἰς Ἐπίδαυρον, ἐν δὲ πλοίοις τὴν ἄλλην δύναμιν. παρελθὼν δὲ ἐπὶ τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν ταύτην μὲν ἠνάγκασεν ἀποστᾶσαν τῆς Ἀλεξάνδρου συμμαχίας αὐτῷ προσθέσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα τὰς ἐν τῇ Μεσσήνῃ πόλεις 4
προσηγάγετο πλὴν Ἰθώμης καὶ τὴν Ἑρμιονίδα δι' ὁμολογίας παρέλαβεν. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου μὴ συγκαταβαίνοντος εἰς παράταξιν ἀπολιπὼν ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν Γερανίας στρατιώτας δισχιλίους καὶ στρατηγὸν Μόλυκκον ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν 55
ἦρχε Πραξίβουλος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατέστησαν ὕπατοι Ναύτιος Σπόριος καὶ Μάρκος Πόπλιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀντίγονος τῆς μὲν Σουσιανῆς ἀπέλιπε σατράπην Ἀσπίσαν, ἕνα τῶν ἐγχωρίων, αὐτὸς δὲ τὰ χρήματα πάντα διαγνοὺς κατακομίζειν ἐπὶ θάλασσαν, ἁμάξας

6 καὶ om. F. **9** ἐπὶ μὲν αὐτῶν F. **13** Μεσένῃ F. **15** μὴ om. RX. συγκαταβάντος F. **16** ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν Γερανίας (Γερανείας F; at cf. Paus. I 40, 1; 43, 7) codd. recte (cf. Pol. III 19, 4); περὶ Wess.; ἐπὶ <τῆς κατὰ> τ. ἰ. Γ. Palm.; τὸν ἰσθμὸν del. Dind. **17** Μόλυκον F; at cf. Curt. Anecd. Delph. 49. **20** κατέστησαν] an κατεστάθησαν? Wess. **21** Σπόνιος V; Σπόριος Νούτιος F (α ab alt. m. supra ο posito). Πόπλιος codd. omnes; Spurius Nautius et M. Popilius Liv. IX 21 (cf. f. c.) ex quo Diod. corr. vv. dd.; de chron. cf. Droysen l. l. p. 314 a. 2; Reuss H. v. K. p. 164. **24** ἐπὶ τὴν θάλασσαν F.

καὶ καμήλους παρεσκευάσατο καὶ μετὰ τῆς δυνάμεως
2 ἔχων ταῦτα προῆγεν ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας. ἐν ἡμέραις
δ' εἴκοσι καὶ δυσὶν αὐτοῦ καταντήσαντος εἰς Βαβυ-
λῶνα Σέλευκος ὁ τῆς χώρας σατράπης δωρεαῖς τε
βασιλικαῖς ἐτίμησε τὸν Ἀντίγονον καὶ τὴν δύναμιν
3 ἅπασαν εἱστίασεν. τοῦ δ' Ἀντιγόνου λόγους ἀπαι-
τοῦντος τῶν προσόδων οὐκ ἔφησεν ὀφείλειν ὑπὲρ
ταύτης τῆς χώρας ὑπέχειν εὐθύνας, ἣν Μακεδόνες
αὐτῷ δεδώκασι διὰ τὰς γεγενημένας ἐξ αὐτοῦ χρείας
4 Ἀλεξάνδρου ζῶντος. τῆς δὲ διαφορᾶς καθ' ἡμέραν
αὐξομένης ὁ Σέλευκος ἀναλογιζόμενος τὰ Πίθωνι συμ-
βάντα περιδεὴς ἦν μήποτε προφάσεως λαβόμενος ὁ
Ἀντίγονος ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπιχειρήσῃ· ἐῴκει γὰρ τοὺς
ἐν ἀξιώμασι τῶν ἀνδρῶν ὄντας καὶ δυναμένους πραγ-
μάτων ἀντιλαμβάνεσθαι πάντας σπεύδειν ἐκ ποδῶν
5 ἀπαλλάσσειν. ταῦτ' οὖν εὐλαβηθεὶς ἐξεπήδησεν μετὰ
πεντήκονθ' ἱππέων, διανοούμενος εἰς Αἴγυπτον ἀπο-
χωρεῖν πρὸς Πτολεμαῖον· διεβεβόητο γὰρ ἡ τούτου
χρηστότης καὶ τὸ πρὸς τοὺς καταφυγόντας ἐπ' αὐτὸν
6 ἐκτενὲς καὶ φιλάνθρωπον. ὁ δ' Ἀντίγονος ἀκούσας
περιχαρὴς ἦν ἐπὶ τῷ δοκεῖν αὐτὸς μὲν μὴ συνηναγ-
κάσθαι προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας ἀνδρὶ φίλῳ καὶ συν-
ηγωνισμένῳ προθύμως, τὸν Σέλευκον δ' αὐτὸν αὑτοῦ
καταγνόντα φυγὴν παραδεδωκέναι τὴν σατραπείαν
7 χωρὶς ἀγώνων καὶ κινδύνων. μετὰ δὲ ταῦτα προσ-
ελθόντων αὐτῷ τῶν Χαλδαίων καὶ προλεγόντων ὡς,

3 καταρτήσαντος X. 4 τε om. F. 9 διά τε τὰς R (del. 1. m.) XF. 11 αὐξανομένης X. 13 ἀνελεῖν] ἀναιρεῖν F. 15 ἐκποδὼν F. 19 καταφεύγοντας F. 20 ἐκτενὲς RX (cf. Diod. II 24, 3; Pol. VIII 21, 1 saepius) εὐμενὲς F. ἀκούσας ἀνεσκίρτησε καὶ περιχαρὴς ἦν F. 21 αὐτὸς μὲν om. F. 23 αὐτοῦ X.

εἰ τὸν Σέλευκον ἐκ τῶν χειρῶν ἀφήσει, συμβήσεται
τήν τ' Ἀσίαν πᾶσαν ὑποχείριον γενέσθαι καὶ αὐτὸν
Ἀντίγονον ἐν τῇ πρὸς ἐκεῖνον παρατάξει καταστρέψειν
361 τὸν βίον, μεταμεληθεὶς τοῖς πεπραγμένοις ἐξέπεμψε
τοὺς διώξοντας· οἳ μέχρι τινὸς ἐπακολουθήσαντες
ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐν τοῖς ἄλλοις 8
καταφρονεῖν εἰωθὼς τῶν τοιούτων προρρήσεων οὐ
μετρίως ἐκινήθη τότε, καταπλαγεὶς τὸ ἀξίωμα τῶν
ἀνδρῶν· μεγάλη γάρ τις ἐμπειρία περὶ τούτους εἶναι
δοκεῖ καὶ παρατήρησις τῶν ἄστρων ἀκριβεστάτη. ἀπο-
φαίνονται γὰρ πολλὰς μυριάδας ἐτῶν ὑπάρχειν ἐξ οὗ
παρ' αὐτοῖς ἐστιν ἡ περὶ ταῦτα σπουδή· δοκοῦσι δὲ
καὶ Ἀλεξάνδρῳ προειπεῖν ὅτι παρελθὼν εἰς Βαβυλῶνα
τελευτήσει. ὁμοίως δὲ τῇ περὶ Ἀλεξάνδρου προρρήσει 9
συνέβη καὶ τὴν ⟨περὶ⟩ Σελεύκου τελεσθῆναι κατὰ τὰς
τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀποφάσεις· περὶ ἧς τὰ κατὰ μέρος
ἐροῦμεν, ὅταν ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβαλώμεθα.

Ὁ δ' οὖν Σέλευκος διασωθεὶς εἰς τὴν Αἴγυπτον 56
φιλανθρωπίας τε πάσης ἐτύγχανε παρὰ Πτολεμαίῳ
καὶ κατηγορίαν ἐποιεῖτο πικρὰν Ἀντιγόνου, λέγων ὅτι
διέγνωκεν πάντας τοὺς ἐν ἀξιώμασιν ὄντας καὶ μάλιστα
τοὺς Ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευκότας ἐκβαλεῖν ἐκ τῶν
σατραπειῶν καὶ τούτων ἀποδείξεις ἔφερε τήν τε Πί-
θωνος ἀναίρεσιν καὶ τὴν Πευκέστου τῆς Περσίδος
ἀφαίρεσιν καὶ τὰ περὶ αὐτὸν συμβάντα· πάντας γὰρ 2

1 ἀφήσει, συμβήσεται] ἀφήσεται RX. 3 καταστρέψαι Dind. 4 μεταμ. ἐπὶ XI 66, 2. 10 καὶ παρατήρησις τῶν ἄστρων] καὶ παρὰ τούτοις ἡ τήρησις τῶν ἄστρων codd.; corr. Dind. (cf. I 28, 1; II 30, 2). 11 in marg. cod. R adscr. 3. m. περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μυριάδων; idem lat. additur. 10. 12 cf. XVII 112. 12 αὐτὰ F. 15 ⟨περὶ⟩ add. Dind.; καὶ τὰ Σελεύκου Reiske. 16 περὶ ὧν Reiske. 17 ἐπιβάλωμεν Dind.; at cf. XVIII 33, 6. 21 διεγνώκει libri; corr. Hertl. II 2 p. 15. 25 αὐτῶν X; αὐτὸν edd.

οὐδὲν ἠδικηκότας, ἀλλὰ καὶ χρείας πολλὰς καὶ μεγάλας ἐν τῇ φιλίᾳ παρεσχημένους ἀρετῆς ὑπομεμενηκέναι πρόστιμον. διεξῄει δὲ καὶ τὰ μεγέθη τῶν περὶ αὐτὸν δυνάμεων καὶ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων, ἔτι δὲ τὰς προσφάτους εὐτυχίας, ἐξ ὧν ὑπεδείκνυεν ὑπερήφανον γεγενημένον καὶ ταῖς ἐλπίσι περιειληφότα
3 *πᾶσαν τὴν Μακεδόνων βασιλείαν. διὰ δὲ τοιούτων λόγων προτρεψάμενος τὸν Πτολεμαῖον ἑτοιμάζεσθαι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐξέπεμψέ τινας τῶν φίλων εἰς τὴν Εὐρώπην, προστάξας πειρᾶσθαι τοῖς ὁμοίοις λόγοις ἐχθροὺς Ἀντιγόνου καταστῆσαι Κάσανδρόν τε*
4 *καὶ Λυσίμαχον. ὧν ταχὺ τὸ κελευσθὲν συντελεσάντων ἀρχὴ διαφορᾶς ἐφύετο καὶ μεγάλων πολέμων. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐκ τῶν εἰκότων συλλογισάμενος τὴν Σελεύκου προαίρεσιν ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρός τε Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον καὶ Κάσανδρον, ἀξιῶν διαφυλάσσειν τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν· τῆς δὲ Βαβυλωνίας καταστήσας σατράπην Πίθωνα τὸν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς καταβεβηκότα μετὰ τῆς δυνάμεως ἀνέζευξεν,*
5 *ἐπὶ τῆς Κιλικίας τὴν πορείαν ποιούμενος. ὡς δ' εἰς Μάλον παρεγένετο, διεμέρισε τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν μετὰ δύσιν Ὠρίωνος. παρέλαβε δὲ καὶ τὰ ἐν Κυΐνδοις χρήματα, τάλαντα μύρια. χωρὶς δὲ τούτων *ἐκπίπτειν ἐκ τῶν προσόδων αὐτῷ τῶν κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα μύρια χίλια. διόπερ συνέβαινεν*

1. 2 *ἀλλὰ καὶ μεγάλας χρείας ἐν τῇ φιλίᾳ παρεχομένους* F. **3** *ἐξῄει* F. **5** *ἐπεδείκνυεν* F. **7** *πάσης τῆς Μ. βασιλείας* F. *διὰ δὲ τοιοῦτον λόγον* F. **11** *καταστῆσαι*] *κατασκευάσαι* F. **15** *τε* om. F. **21** *Μάλον*] ita libri semper (cf. XIX 79, 6; 80, 2); rectius *Μάλλον* vel *Μαλλόν*. **23** *ἐν Κυΐνδοις*] *ἐν Κιλικίᾳ* F suprascripto ab 2. m. *Κυΐνδοις*; cf. XVIII 62, 2. **23—25** *χωρὶς δὲ τούτων ἐκπίπτειν ἐκ τῶν πρ. αὐτῷ τῶν κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα μύρια χίλια* RX; *χωρὶς δὲ τούτων συνάγεσθαι κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ*

*αὐτὸν φοβερὸν εἶναι καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν δυνά-
μεων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων.*

Προάγοντος δ' εἰς τὴν ἄνω Συρίαν Ἀντιγόνου 57
*παρεγένοντο πρέσβεις παρά τε Πτολεμαίου καὶ Λυ-
σιμάχου καὶ Κασάνδρου. οὗτοι δ' εἰσαχθέντες εἰς τὸ*
362 *συνέδριον ἠξίουν Καππαδοκίαν μὲν καὶ Λυκίαν Κα-
σάνδρῳ δοθῆναι, Φρυγίαν δὲ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ
Λυσιμάχῳ, Συρίαν δὲ πᾶσαν Πτολεμαίῳ, Βαβυλωνίαν
δὲ Σελεύκῳ, τῶν δὲ θησαυρῶν, οὓς παρέλαβεν μετὰ
τὴν πρὸς Εὐμενῆ μάχην, ποιήσασθαι μερισμόν· καὶ
γὰρ αὐτοὺς κεκοινωνηκέναι τοῦ πολέμου. εἰ δὲ μηδὲν
τούτων ποιήσει, συστάντες ἅπαντες ἔφασαν πολεμήσειν
αὐτῷ. τοῦ δ' Ἀντιγόνου τραχύτερον ἀποκριναμένου* 2
*καὶ τὰ πρὸς πόλεμον εἰπόντος παρασκευάζεσθαι, συν-
έβη τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἐπανελθεῖν. μετὰ δὲ
ταῦθ' οἱ μὲν περὶ Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον, ἔτι δὲ
Κάσανδρον συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι
δυνάμεις τε συνῆγον καὶ παρασκευὰς ὅπλων τε καὶ
βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων ἐποίουν· Ἀντί-* 3
*γονος δὲ ὁρῶν ἐφ' ἑαυτὸν συνεστηκότας πολλοὺς καὶ
μεγάλους τοῖς ἀξιώμασιν ἄνδρας καὶ συλλογιζόμενος
τὸ μέγεθος τοῦ φυομένου πολέμου τά τ' ἔθνη καὶ
πόλεις καὶ δυνάστας προσεκαλεῖτο εἰς συμμαχίαν.*

τῶν προσόδων τάλαντα μύρια καὶ χίλια F; aut lacuna statuenda est ante *ἐκπίπτειν* aut scribendum *ἔπιπτεν* (cf. Pol. XXXI 7, 7). **1** *καὶ* om. X. *τῆς δυνάμεως* X. **5** *εἰς συνέδριον* F. **6** *Κασάνδρῳ* (*Κασσάνδρῳ* F) libri omnes hoc loco et infra (§ 4) et XIX 60, 2; haud dubie de Asandro cogitandum est (cf. Droysen Hell. II² 2 p. 6 a. 1; Köhler SBAW Berlin 1898 p. 829 a. 1; Kaerst (P-W. s. v. Asander); Hünerwadel Lys. p. 27 a. 1; aliter Niese l. l. p. 274 a. 3; Beloch III 1 p. 122 a. 2) nec tamen quidquam mutandum. **12** *ποιήσῃ* RX. **14** *τὰ*] *τοὺς* F. *πρὸς πόλεμον*] *πρὸς Πτολεμαῖον* libri; corr. Dind. **17** *καὶ Κάσ.* F. **18** *ὅπλων καὶ βελῶν* R. **21** *μεγάλοις* F. **23** *προεκαλεῖτο* Dind.

4 Ἀγησίλαον μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἐν Κύπρῳ βασιλεῖς,
εἰς δὲ Ῥόδον Ἰδομενέα καὶ Μοσχίωνα, Πτολεμαῖον δὲ
τὸν ἀδελφιδοῦν μετὰ δυνάμεως εἰς Καππαδοκίαν ἀπ-
έστειλεν, ἵνα λύσῃ μὲν Ἀμισσοῦ τὴν πολιορκίαν καὶ
τοὺς ὑπὸ Κασάνδρου πεμφθέντας εἰς Καππαδοκίαν
ἐκβάλῃ πάντας, πρὸς δὲ τούτοις ὅπως παραγενόμενος
εἰς Ἑλλήσποντον ἐφεδρεύῃ τοῖς περὶ Κάσανδρον, ἂν
5 ἐπιχειρῇ διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἀριστόδημον δὲ
τὸν Μιλήσιον εἰς Πελοπόννησον ἐξέπεμψεν ἔχοντα
χίλια τάλαντα· τούτῳ δὲ συνετέτακτο συνθέσθαι φιλίαν
πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ Πολυπέρχοντα καὶ ξενολογήσαντα
τοὺς ἱκανοὺς διαπολεμεῖν Κασάνδρῳ. αὐτὸς δὲ πᾶσαν
τὴν Ἀσίαν, ἧς ἦν κύριος, διέλαβε πυρσοῖς καὶ βυβλια-
φόροις, δι' ὧν ὀξέως ἤμελλεν ὑπηρετεῖσθαι πάντα.
58 Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος ἀνέζευξεν ἐπὶ Φοινίκην,
σπεύδων ναυτικὴν δύναμιν συστήσασθαι· συνέβαινε
γὰρ τοὺς μὲν πολεμίους τότε θαλασσοκρατεῖν ναῦς
πολλὰς ἔχοντας, αὐτῷ δὲ τὸ παράπαν οὐδ' ὀλίγας
εἶναι. στρατοπεδεύσας δὲ ἐν Τύρῳ τῆς Φοινίκης καὶ
πολιορκῆσαι διανοούμενος τὴν Τύρον μετεπέμπετο τοὺς
βασιλεῖς τῶν Φοινίκων καὶ τοὺς ὑπάρχους τῆς Συρίας.
2 καὶ τοὺς μὲν βασιλεῖς προετρέψατο συνεπιλαβέσθαι ναυ-

1 οὖν om. RX. **2** Πτολεμαῖον] ita libri semper (exc. XIX 77, 2; 78, 3 ubi Πολέμωνα) nec non Plut. Eum. 10 et Memnon FHG. III p. 530; rectius Πολεμαῖον ut ex inscr. (CJA II 266) evincitur; cf. Beloch l. l. III 1 p. 127 a. 4. **4** Ἀμισσοῦ RX (item XIX 60, 2; cf. Ptol. V 4, 2); Ἀμίσου F. **5** Κασάνδρου codd. omnes; v. supra ad p. 91 v. 6. **6** πάντας] πάντως Hertl. III p. 39 non male (cf. XIX 93, 2). **7** ἐφ' Ἑλλήσπ. F. **11** πρὸς Ἀλ. καὶ Πολυπ.] cf. ind. XIX κζ'; XIX 60, 1. καὶ ξενολογήσαντα] ξενολ. τε F. **13** βιβλιοφόροις F. **14** ὑπηρετήσασθαι F. **15** Φοινίκης F, corr. 2. m. **19** εἶναι om. F. ἐν Τύρῳ] cf. XIX 59, 3; XVII 40, 5 (cf. Art. On. IV 26 Wess.). **22** τῆς ναυπηγίας F.

πηγίας, ἐπειδὴ τὰς ναῦς τὰς ἐκ Φοινίκης ἁπάσας
μετὰ τῶν πληρωμάτων Πτολεμαῖος εἶχεν ἐν Αἰγύπτῳ·
363 τοῖς δ' ὑπάρχοις ἐκέλευσεν ἑτοιμάσαι κατὰ τάχος πυ-
ρῶν μὲν μεδίμνων μυριάδας τετρακοσίας πεντήκοντα*·
τοσοῦτο γὰρ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐγίνετο δαπάνημα. αὐ-
τὸς δὲ πανταχόθεν ἀθροίσας ὑλοτόμους καὶ πρίστας,
ἔτι δὲ ναυπηγοὺς κατεκόμιζε τὴν ὕλην ἐπὶ θάλασσαν
ἐκ τοῦ Λιβάνου, τεμνόντων μὲν αὐτὴν καὶ πριζόντων
ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων, κατακομιζόντων δὲ ζευγῶν
χιλίων. τὸ δ' ὄρος τοῦτο παρήκει μὲν παρά τε τὴν 3
Τρίπολιν καὶ Βυβλίαν, ἔτι δὲ Σιδωνίαν, πλῆρες δ'
ἐστὶ ξύλων κεδρίνων καὶ κυπαρισσίνων θαυμαστῶν τό
τε κάλλος καὶ μέγεθος. ναυπηγεῖα δ' ἀπέδειξε τρία 4
μὲν κατὰ τὴν Φοινίκην, ἔν τε Τριπόλει καὶ Βύβλῳ
καὶ Σιδῶνι, τέταρτον δὲ περὶ Κιλικίαν, κομιζομένης
τῆς ὕλης ἐκ τοῦ Ταύρου. ἦν δὲ καὶ περὶ Ῥόδον ἄλλο, 5
συγχωρήσαντος τοῦ δήμου κατασκευάζειν ναῦς ἀπὸ τῆς
ὕλης τῆς εἰσκομιζομένης. τοῦ δ' Ἀντιγόνου περὶ ταῦτα
ὄντος καὶ πλησίον τῆς θαλάσσης κατεστρατοπεδευκότος
ἧκεν ἐξ Αἰγύπτου Σέλευκος μετὰ νεῶν ἑκατὸν κε-
κοσμημένων βασιλικῶς καὶ πλεουσῶν ἱκανῶς. ποιου-
μένου δ' αὐτοῦ τὸν παράπλουν παρ' αὐτὴν τὴν στρα-
τοπεδείαν καταπεφρονηκότως οἵ τε ἐκ τῶν συμμαχίδων
πόλεων καὶ πάντες οἱ κοινοπραγοῦντες τοῖς περὶ Ἀν-
τίγονον ἄθυμοι καθειστήκεισαν· πρόδηλον γὰρ ἦν 6

3 ἐκέλευεν F. πυρὸν RX. 4 μὲν del. Bekk.; at excidit ni fallor v. 4 κριθῶν δὲ . . . (cf. e. g. XX 96, 3). an μεδίμνους Wess. (V)? 7 εἰς τὴν θάλασσαν F. 9 κατακομιζόντων — χιλίων om. F, suppl. 2. m. in marg. 11 Βιβλίαν R (cf. Ptol. V 14, 3) Κιλικίαν F. 12 κεδρίων F. κυπαρισσίνων] πευκῶν F (supraposito ab 2. m. κυπαρισσίνων). 13 ναυπήγια F. 15 Σιδωνίᾳ F. 18 κομιζομένης F. 23 κατεπεφρονηκότως F. οἵ τε] ὥστε F, corr. 2. m. 25 καθειστήκεσαν Dind.

ὅτι θαλασσοκρατοῦντες οἱ πολέμιοι πορθήσουσι τοὺς τοῖς ἐναντίοις κοινοπραγοῦντας ἀπὸ τῆς πρὸς Ἀντίγονον φιλίας. ὁ δ' Ἀντίγονος τούτους μὲν παρεκάλει θαρρεῖν, διαβεβαιούμενος ἐν ταύτῃ τῇ θερίᾳ ἀναπλευσεῖσθαι ναυσὶ πεντακοσίαις.

59 Ὄντος δ' αὐτοῦ περὶ ταῦτα παρῆν Ἀγησίλαος ὁ πεμφθεὶς εἰς Κύπρον πρεσβευτής, ἀπαγγέλλων ὅτι Νικοκρέων μὲν καὶ τῶν ἄλλων οἱ κράτιστοι βασιλεῖς πρὸς Πτολεμαῖον πεποίηνται συμμαχίαν, ὁ δὲ Κιτιεὺς καὶ Λαπίθιος, ἔτι δὲ Μαριεὺς καὶ Κερυνίτης τὴν
2 πρὸς αὐτὸν φιλίαν συντέθεινται. ἀκούσας δὲ ταῦτα τρισχιλίους μὲν στρατιώτας καὶ στρατηγὸν Ἀνδρόνικον κατέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας τήν τ' Ἰόππην καὶ Γάζαν ἀπειθούσας κατὰ κράτος εἷλε καὶ τοὺς μὲν καταληφθέντας Πτολεμαίου στρατιώτας ἐπιδιεῖλεν εἰς τὰς ἰδίας τάξεις, εἰς δὲ τὰς πόλεις παρεισήγαγε φρουρὰν τὴν ἀναγκά-
3 σουσαν πειθαρχεῖν τοὺς ἐνοικοῦντας. αὐτὸς δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρὸς Παλαιτύρῳ στρατοπεδείαν παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν.

4 θερείᳳ F. ἀναπλευσεῖσθαι] ἀπελεύσεσθαι R suprascripto a 1. m. πλευσεῖ; πλευσεῖσθαι X; διελεύσεσθαι F supraposito ab 2. m. ἀπ.; corr. Hertl. II 2 p. 15; αὐτὸς πλευσεῖσθαι Madv. I p. 510. 9 Κυττιεὺς F. 10 Λαπίθιος codd. semper (cf. XIX 62, 6; 79, 4); cf. Ptol. V 13, 4; Hier. 707, 2; Const. P. 39, 14, f.; Λαπήθιος Gron. Μαριεὺς] Μάριος libri; corr. Gron.; cf. infra XIX 62, 6; 79, 4; Müller ad Ptol. V 13, 4 Κερινύτης F; Κερυνείτης Dind.; cf. Müller l. l. 11 τέθεινται R, corr. 1. m. 14 Ἰόππην libri omnes; cf. Ptol. V 15, 2; Ἰόπην Dind. 15 μὲν om. F, add. 2. m. καταλ^{ει}ηφθέντας F; ⟨ἐγ⟩καταληφθέντας Hertl. III p. 22. 17 ἀναγκάζουσαν RX. 18 αὐτὸς δὲ παρελθὼν F. 19 πρὸς πάλαι Τύρῳ RX; εἰς τὴν πρόπαλ^{αι}εν Τύρῳ F.

364 Ἐπὶ δὲ τῶν καιρῶν τούτων Ἀρίστων ὁ πιστευθεὶς ὑπ' Εὐμενοῦς τῶν ὀστῶν τῶν Κρατεροῦ παρέδωκεν εἰς ταφὴν αὐτὰ Φίλᾳ τῇ πρότερον μὲν Κρατερῷ συνοικούσῃ, τότε δὲ Δημητρίῳ τῷ Ἀντιγόνου. αὕτη δ' ἡ 4
γυνὴ συνέσει δοκεῖ διενηνοχέναι· τούς τε γὰρ ταραχώδεις τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατέπαυεν ἁρμοζόντως πολιτευομένη πρὸς ἕκαστον, τάς τε ἀδελφὰς καὶ θυγατέρας τῶν ἀπόρων ἐξεδίδου τοῖς ἰδίοις δαπανήμασι, πολλοὺς δὲ καὶ τῶν διαβολαῖς περιπιπτόντων μὴ δικαίαις ἀπήλλασσε τῶν κινδύνων. λέγεται δὲ καὶ Ἀν- 5
τίπατρον τὸν πατέρα αὐτῆς, ὃς δοκεῖ γεγονέναι φρονιμώτατος τῶν ἐν δυναστείαις γεγονότων κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, κόρης οὔσης ἔτι τῆς Φίλας συμβουλεύεσθαι πρὸς ταύτην περὶ τῶν μεγίστων. μηνύσει δ' 6
ἀκριβέστερον τὸ τῆς γυναικὸς ἦθος προϊὼν ὁ λόγος καὶ τὰ πράγματα λαμβάνοντα μεταβολὴν καὶ κρίσιν ἐσχάτην τῆς περὶ Δημήτριον βασιλείας. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀντίγονον καὶ Φίλαν τὴν Δημητρίου γυναῖκα τοιαῦτ' ἦν.

Τῶν δὲ πεμφθέντων ὑπ' Ἀντιγόνου στρατηγῶν 60
Ἀριστόδημος μὲν πλεύσας εἰς τὴν Λακωνικὴν καὶ λαβὼν παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν ἐξουσίαν ξενολογεῖν, στρατιώτας ἤθροισεν ὀκτακισχιλίους ἐκ τῆς Πελοποννήσου. ἐντυχὼν δὲ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Πολυπέρχοντι φιλίαν συνέθετο πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ Ἀντιγόνου καὶ Πολυπέρχοντα μὲν στρατηγὸν ἀπέδειξε τῆς Πελοποννήσου, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἔπεισεν εἰς τὴν Ἀσίαν πλεῦσαι πρὸς

1 τούτων τῶν καιρῶν F. 2 τῶν Κρ.] τοῦ Κρ. F. 3 αὐτὰ om. X. φιλίᾳ F, corr. in marg. 2. m. 5 ἐδόκει RX. 10 ἀπήλλαττε F. 13 φιλίας FX. 14 ταύτης RX. 15 post λόγος add. F δηλώσει ὁμοίως τε (καὶ τὰ πράγμ.). 18 φιλίαν F (corr. 2. m.) X. 19 τοιαῦτ' ἦν] τοιαῦτα F. 21 τὴν om. F.

2 Ἀντίγονον. ὁ δ' ἕτερος τῶν στρατηγῶν Πτολεμαῖος πορευθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Καππαδοκίαν καὶ καταλαβὼν Ἀμισσὸν πολιορκουμένην ὑπ' Ἀσκληπιοδώρου τοῦ Κασάνδρου στρατηγοῦ τὴν μὲν πόλιν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο, τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἀσκληπιόδωρον 3 ὑποσπόνδους ἀφεὶς ἀνεκτήσατο τὴν σατραπείαν. μετὰ δὲ ταῦτα πορευθεὶς διὰ Βιθυνίας καὶ Ζιβύτην τὸν βασιλέα τῶν Βιθυνῶν καταλαβὼν πολιορκοῦντα τήν τε τῶν Ἀστακηνῶν καὶ Χαλκηδονίων πόλιν συνηνάγκασε λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ποιησάμενος δὲ συμμαχίαν πρός τε τὰς πόλεις ταύτας καὶ πρὸς τὸν Ζιβύτην, ἔτι δὲ λαβὼν ὁμήρους προῆγεν ἐπὶ Ἰωνίας καὶ Λυδίας· ἐγεγράφει γὰρ Ἀντίγονος αὐτῷ βοηθεῖν τῇ παραλίῳ κατὰ τάχος, ὡς τοῦ Σελεύκου τὸν πλοῦν ἐνταῦθα 4 ποιησομένου. ὡς δέ ποθ' ἧκε πλησίον τῶν προειρημένων τόπων, Σέλευκος ἔτυχε μὲν πολιορκῶν Ἐρυθράς, πυθόμενος δὲ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν πλησίον οὖσαν ἀπέπλευσεν ἄπρακτος.

61 Ἀντίγονος δὲ παραγενομένου πρὸς αὐτὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυπέρχοντος πρὸς μὲν τοῦτον συνέθετο φιλίαν, αὐτὸς δὲ συναγαγὼν τῶν τε στρατιωτῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων κοινὴν ἐκκλησίαν κατηγόρησε Κασάνδρου, προφερόμενος τήν τε Ὀλυμπιάδος ἀναίρε- 365 σιν καὶ τὰ συμβάντα περὶ Ῥωξάνην καὶ τὸν βασιλέα. 2 πρὸς δὲ τούτοις ἔλεγεν ὡς Θεσσαλονίκην μὲν βιασά-

3 Ἄμισα (ον suprascr.) F; cf. XIX 57, 4. **4** Κασάνδρου libri omnes; Ἀσάνδρου Wess.; cf. XIX 57, 1. πόλιν om. RX. **7. 11** Ζιβύτην RX (cf. Suid. s. v.) Ζιβοίτην F; Ζυποίτης Paus. V 12, 7; Ζιποίτης Memn. 20 (FHG III p. 537) et St. B. s. v. Ζιποίτιον; Ζειποίτης Plut. aet. Gr. 49. **9** Καλχηδονίων Dind. **15** ποιησαμένου RXF (supraposito ο a pr. m.). **16** τόπων] τούτων RF. **21** στρατιωτῶν] στρατηγῶν X, corr. 1. m. **24** Ῥοξάνην F.

μενος ἔγημεν, φανερῶς δὲ ἐξιδιάζεται τὴν Μακεδόνων
βασιλείαν, ἔτι δὲ ὡς Ὀλυνθίους ὄντας πολεμιωτάτους
Μακεδόνων κατῴκισεν εἰς τὴν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ πόλιν
καὶ Θήβας ἀνέστησε τὰς ὑπὸ Μακεδόνων κατασκαφεί-
σας. συναγανακτούντων δὲ τῶν ὄχλων ἔγραψε δόγμα 3
καθ' ὃ τὸν Κάσανδρον ἐψηφίσατο πολέμιον εἶναι, ἐὰν
μὴ τάς τε πόλεις καθέλῃ καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὴν
μητέρα τὴν Ῥωξάνην προαγαγὼν ἐκ τῆς φυλακῆς
ἀποδῷ τοῖς Μακεδόσι καὶ τὸ σύνολον ἐὰν μὴ πει-
θαρχῇ τῷ καθεσταμένῳ στρατηγῷ καὶ τῆς βασιλείας
παρειληφότι τὴν ἐπιμέλειαν Ἀντιγόνῳ. εἶναι δὲ καὶ
τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, αὐ-
τονόμους. ἐπιψηφισαμένων δὲ τῶν στρατιωτῶν τὰ
ῥηθέντα διαπέστειλε πανταχῇ τοὺς κομιοῦντας τὸ
δόγμα· τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν 4
ἐλπίδα τῆς ἐλευθερίας προθύμους ἕξειν συναγωνιστὰς
εἰς τὸν πόλεμον, τοὺς δ' ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις
στρατηγοὺς καὶ σατράπας, ὑπόπτως ἔχοντας ὡς Ἀντι-
γόνου καταλῦσαι διεγνωκότος τοὺς ἀπὸ Ἀλεξάνδρου
βασιλεῖς, ⟨αὐ⟩τοῦ φανερῶς τὸν ὑπὲρ αὐτῶν πόλεμον
ἀναδεχομένου πάντας μεταπεσεῖσθαι ταῖς γνώμαις καὶ
τοῖς παραγγελλομένοις ἑτοίμως ὑπακούσεσθαι. ἀπὸ δὲ 5
τούτων γενόμενος Ἀλεξάνδρῳ μὲν δοὺς πεντακόσια
τάλαντα καὶ περὶ τῶν μελλόντων εἰς μεγάλας ἀγαγὼν
ἐλπίδας ἐξαπέστειλεν εἰς Πελοπόννησον· αὐτὸς δὲ παρὰ
Ῥοδίων μεταπεμψάμενος ναῦς καὶ τῶν ναυπηγηθεισῶν
τὰς πλείστας καταρτίσας ἐπέπλευσε τῇ Τύρῳ. θαλασσο-

7 μὴ] μήτε RX. 8 Ῥοξάνην F. 10 καθισταμένῳ RX. 14 πανταχοῖ Hertl. II 2 p. 15. 16 ἐλευθερίας] ἐλευθερίας F, cuius in marg. adscr. 2. m. σωτηρίας; σωτηρίας R (in cuius marg. 2. m. corr.) X. ἔχειν RX. 20 ⟨αὐ⟩τοῦ Rhod.; libri τοῦ. 22 ὑπακούεσθαι F. 24 ἄγων F. 27 καταρτήσας F.

κρατῶν δὲ καὶ διακωλύων σῖτον εἰσάγεσθαι προσ-
εκαρτέρησε μὲν ἐνιαυτὸν καὶ τρεῖς μῆνας, εἰς ἔνδειαν
δὲ δεινὴν ἀγαγὼν τοὺς ἐγκατακεκλεισμένους τοῖς μὲν
παρὰ Πτολεμαίου στρατιώταις συνεχώρησεν ἀπελθεῖν
ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν, τὴν δὲ πόλιν δι' ὁμολογίας παρα-
λαβὼν φρουρὰν τὴν διαφυλάξουσαν εἰς αὐτὴν εἰσ-
ήγαγεν.
62 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πτολεμαῖος μὲν
ἀκούσας τὰ δεδογμένα τοῖς μετ' Ἀντιγόνου Μακεδόσι
περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἔγραψε καὶ αὐτὸς
τὰ παραπλήσια, βουλόμενος εἰδέναι τοὺς Ἕλληνας ὅτι
φροντίζει τῆς αὐτονομίας αὐτῶν οὐχ ἧττον Ἀντι-
2 γόνου· οὐ γὰρ μικρὰν ῥοπὴν ὁρῶντες οὖσαν ἑκάτεροι
προσλαβέσθαι τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν διημιλλῶντο
πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς εἰς τούτους εὐεργεσίας. προσ-
ελάβετο δ' εἰς τὴν συμμαχίαν καὶ τὸν τῆς Καρίας
σατράπην Κάσανδρον, ἰσχύοντα καὶ πόλεις ἔχοντα
3 τεταγμένας ὑφ' ἑαυτὸν οὐκ ὀλίγας. προαπεσταλκὼς 366
δὲ τοῖς ἐν Κύπρῳ βασιλεῦσι στρατιώτας τρισχιλίους
ἐξέπεμψε τότε δύναμιν ἁδράν, σπεύδων συναναγκάσαι
τοὺς ἐναντιοπραγοῦντας ποιεῖν τὸ προστασσόμενον.
4 Μυρμιδόνα μὲν οὖν τὸν Ἀθηναῖον ἀπέστειλε μετὰ
στρατιωτῶν μυρίων, Πολύκλειτον δὲ μετὰ νεῶν ἑκα-
τόν, τῶν δὲ πάντων στρατηγὸν Μενέλαον τὸν ἀδελφόν.
οὗτοι δὲ πλεύσαντες εἰς Κύπρον κἀκεῖ καταλαβόντες
Σέλευκον μετὰ τοῦ στόλου συνήδρευσαν βουλευόμενοι
5 τί χρὴ πράττειν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς Πολύκλειτον μετὰ

1 ἄγεσθαι F. 3 ἐγκαταλελειμμένους RX; -κεκλειμένους Dind. 12 Ἀντιγόνου] ἢ Ἀντίγονος F. 14 τὸ προσλαβέσθαι F. 17 et p. 99 v. 4 Κάσανδρον] Ἄσανδρον Wess.; cf. XVIII 39; XIX 57, 1. 21 προσταττόμενον F. 26 βουλόμενοι X. 27 Πολύκλειτον μὲν πλεῖν μετὰ πεντήκ. νεῶν F.

πεντήκοντα νεῶν πλεῖν εἰς Πελοπόννησον καὶ διαπολεμεῖν τοῖς περὶ Ἀριστόδημον καὶ Ἀλέξανδρον, ἔτι δὲ Πολυπέρχοντα, Μυρμιδόνα δὲ καὶ τοὺς ξένους εἰς Καρίαν, βοηθήσοντας τοῖς περὶ τὸν Κάσανδρον πολεμουμένοις ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ στρατηγοῦ, τοὺς δὲ περὶ τὸν Σέλευκον καὶ Μενέλαον ὑπολειφθέντας ἐν Κύπρῳ μετὰ Νικοκρέοντος τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμμαχούντων διαπολεμεῖν τοῖς ἐναντιουμένοις.
τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς δυνάμεως διαμερισθείσης 6
οἱ περὶ Σέλευκον Κερυνίαν μὲν καὶ Λάπιθον ἐξεπολιόρκησαν, Στασίοικον δὲ τὸν βασιλέα τῶν Μαριέων προσαγαγόμενοι τὸν Ἀμαθουσίων δυνάστην ἠνάγκασαν ὅμηρα δοῦναι, τὴν δὲ τῶν Κιτίων πόλιν οὐ δυνάμενοι προσαγαγέσθαι συνεχῶς ἐπολιόρκουν πάσῃ τῇ δυνάμει. κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν πρὸς Ἀντίγονον 7
κατέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ναῦς τεσσαράκοντα Θεμίσωνος ναυαρχοῦντος· ὁμοίως δὲ ἐξ Ἑλλησπόντου καὶ Ῥόδου κατήγαγε σκάφη Διοσκουρίδης ὀγδοήκοντα.
προϋπῆρχον δ' αὐτῷ κατηρτισμέναι ναῦς τῶν ἐν Φοι- 8
νίκῃ ναυπηγηθεισῶν αἱ πρῶται συντελεσθεῖσαι· αὗται δ' ἦσαν σὺν ταῖς ἐν Τύρῳ καταληφθείσαις ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν, ὥστε τὰς πάσας περὶ αὐτὸν ἠθροῖσθαι ναῦς

5 fort. ⟨Ἀντιγόνου⟩ addendum: cf. XIX 68, 5; 78, 2. **8** συμμάχων F. **10** Κυρηνίαν F; Κερύνειαν Dind.; at cf. XIX 79, 4. Λάπιθον codd.; Λάπηθον Gron.; cf. XIX 59, 1. **11** Μαριέων] Μανέων R Μανεῶν X; corr. Rhod. (cf. XIX 59, 1; 79, 4). Μαριέων προσαγαγόμενοι τὸν om. F. **12** Ἀμαθούσιον RX. **13** Κιτίων libri (cf. Oberhummer SBAW 1888 p. 309; 523); Κιτιέων Dind. (cf. XIX 59, 1). **16** ἐξ Ἑλλησπόντου καὶ Ῥόδου X. **16. 19** νῆες F. **17** Θαμίσωνος F; cf. XX 50, 4; Wess. ad h. l. **18** et p. 100 v. 6 Διοσκουρίδης libri omnes; cf. XIX 68, 4. **19** τῶν τ' ἐν Φ. RX. **21** καταλ^{ει}ήφθείσαις F. **22** εἴκοσι F.

μακρὰς ἐξηρτυμένας διακοσίας τεσσαράκοντα· τούτων δ' ἦσαν τετρήρεις μὲν ἐννενήκοντα πεντήρεις δὲ δέκα, ἐννήρεις δὲ τρεῖς, δεκήρεις δὲ δέκα, ἄφρακτοι δὲ τρι-
9 *άκοντα. διελόμενος δὲ τὸν στόλον πεντήκοντα μὲν ναῦς ἐξέπεμψεν εἰς Πελοπόννησον, τῶν δ' ἄλλων ναύαρχον καταστήσας Διοσκουρίδην τὸν ἀδελφιδοῦν προσέταξε περιπλεῖν τοῖς τε συμμάχοις παρεχόμενον τὴν ἀσφάλειαν καὶ τῶν νήσων τὰς μήπω μετεχούσας τῆς συμμαχίας προσαγόμενον. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν.*

63 *Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν πραχθέντα διήλθομεν, ἐν μέρει πάλιν τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην διέξιμεν. Ἀπολλωνίδης γὰρ ὁ ταχθεὶς ὑπὸ Κασάνδρου* 367 *στρατηγὸς ἐπὶ τῆς Ἀργείων πόλεως ἐξοδεύσας εἰς Ἀρκαδίαν νυκτὸς ἐκυρίευσε τῆς τῶν Στυμφαλίων πόλεως·*
2 *περὶ ταῦτα δ' αὐτοῦ διατρίβοντος τῶν Ἀργείων οἱ πρὸς Κάσανδρον ἀλλοτρίως ἔχοντες ἐπεκαλέσαντο τὸν Πολυπέρχοντος Ἀλέξανδρον, ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν τὴν πόλιν. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου βραδύνοντος Ἀπολλωνίδης φθάσας κατήντησεν εἰς Ἄργος. τῶν δ' ἐναντιουμένων καταλαβὼν εἰς πεντακοσίους συνηδρευκότας ἐν τῷ πρυτανείῳ τούτους μὲν ἀποκλείσας τῆς ἐξόδου ζῶντας κατέκαυσε, τῶν δ' ἄλλων τοὺς μὲν πλείους ἐφυγάδευσεν, ὀλίγους δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινε.*

1 *ἐξηρτημένας* F. *διακοσίας τεσσαράκοντα* (*τετταρ.* F)] centum triginta interpr.; in sequentibus triremium numerum aut a Diodoro omissum esse aut librariorum culpa excidisse recte monuit Wess.; cf. Droysen l. l. p. 17 a. 3; Niese l. l. p. 284. **3** *ἐνήρεις* F, corr. 2. m. **4. 5** cf. XIX 74, 1 (Niese l. l. p. 287 a. 1). **13** *Κασάνδρου*] *Ἀλεξάνδρου* R, corr. 1. m. **17. 18** malim *Ἀλέξανδρον τὸν Πολυπέρχοντος*: cf. XIX 35, 1; 54, 3; 67, 1. **19** *βραδύναντος* F. **21** *καταλαβὼν τὰ εἰς* F. **23** *ζῶντας* om. F, suppl. 2. m.

*Κάσανδρος δὲ πυθόμενος τὸν Ἀριστοδήμου κατάπλουν
εἰς Πελοπόννησον καὶ τὸ συνηθροισμένον πλῆθος τῶν
ξένων τὸ μὲν πρῶτων ἐπεχείρησεν ἀφιστάναι τὸν Πο-
λυπέρχοντα τῆς Ἀντιγόνου φιλίας· οὐχ ὑπακουόντων
δ' αὐτῶν συναγαγὼν δύναμιν ἧκε διὰ τῆς Θετταλίας
εἰς Βοιωτίαν. ἐνταῦθα δὲ συνεπιλαβόμενος τοῖς Θη-* 4
*βαίοις τῆς τῶν τειχῶν οἰκοδομίας παρῆλθεν εἰς Πε-
λοπόννησον· καὶ τὸ μὲν πρῶτον Κεγχρεὰς ἐκπολιορκή-
σας ἐδῄωσε τὴν χώραν τῶν Κορινθίων, μετὰ δὲ ταῦτα
δύο φρούρια κατὰ κράτος ἑλὼν τοὺς ὑπ' Ἀλεξάνδρου
καθεσταμένους φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. ἑξῆς* 5
*δὲ τῇ τῶν Ὀρχομενίων πόλει προσβολὰς ποιησάμενος
καὶ παρεισαχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀλλοτρίως ἐχόντων πρὸς
Ἀλέξανδρον τῆς μὲν πόλεως φυλακὴν ἀπέλιπε, τῶν
δὲ φίλων τῶν Ἀλεξάνδρου καταφυγόντων εἰς τὸ τῆς
Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τοῖς πολίταις ὃ
βούλοιντο πρᾶξαι. οἱ μὲν οὖν Ὀρχομένιοι τοὺς ἱκέτας
βιαίως ἀναστήσαντες ἅπαντας ἀνεῖλον παρὰ τὰ κοινὰ
τῶν Ἑλλήνων νόμιμα.*

Ὁ δὲ Κάσανδρος παρελθὼν εἰς τὴν Μεσσηνίαν 64
*καὶ καταλαβὼν φρουρουμένην ὑπὸ Πολυπέρχοντος τὴν
πόλιν τὸ μὲν πολιορκεῖν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπ-
έγνω, παρελθὼν δ' εἰς Ἀρκαδίαν Δάμιν μὲν ἐπιμελη-
τὴν τῆς ⟨Μεγάλης⟩ πόλεως ἀπέλιπεν, αὐτὸς δὲ παρ-
ελθὼν εἰς τὴν Ἀργείαν καὶ θεὶς τὸν τῶν Νεμέων
ἀγῶνα τὴν εἰς Μακεδονίαν ἐπάνοδον ἐποιήσατο. τούτου* 2

3 *ἐπεχείρισεν* X. *τὸν Π.*] *τοὺς περὶ Π.* Hertl. III p. 34. **4** an *οὐχ ὑπακούοντος δ' αὐτοῦ?* Wess. **8** *Κεχρεὰς* F, corr. 2. m. **10** *κατὰ τάχος* F. **18** *βιαίως* ast. not. Steph. **20** *Μεσηνίαν* F fere semper. **23** *Δάμιν* codd. **24** ⟨*Μεγάλης*⟩ recte add. Niese p. 280 a. 2; cf. XVIII 71, 1. **25** cf. Droysen Hell. II[2] 2 p. 19 a. 1.

δὲ χωρισθέντος Ἀλέξανδρος ἐπιὼν τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις μετ' Ἀριστοδήμου τὰς μὲν ὑπὸ Κασάνδρου καθεσταμένας φρουρὰς ἐκβαλεῖν ἐπειρᾶτο, ταῖς δὲ πόλεσιν
3 ἀποκαθιστᾶν τὴν ἐλευθερίαν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Κάσανδρος ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Πρεπέλαον, ἀξιῶν Ἀντι- 368 γόνου μὲν ἀποστῆναι, συμμαχεῖν δ' αὐτῷ γνησίως. τοῦτο δ' αὐτοῦ πράξαντος στρατηγίαν δώσειν ἔφησε πάσης Πελοποννήσου καὶ δυνάμεως ἀποδείξειν κύριον,
4 ἔτι δὲ κατ' ἀξίαν τιμήσειν. ὁ δ' Ἀλέξανδρος ὁρῶν αὐτῷ συγχωρούμενον οὗ χάριν ἐξ ἀρχῆς ἐπολέμει πρὸς Κάσανδρον, συμμαχίαν ποιησάμενος ἀπεδείχθη στρατηγὸς Πελοποννήσου.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πολύκλειτος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ Σέλευκον ἐκ Κύπρου πλεύ-
5 σας κατῆρεν εἰς Κεγχρεάς, ἀκούσας δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου μετάθεσιν καὶ θεωρῶν μηδὲν ὑπάρχον πολέμιον σύστημα τὸν πλοῦν ἐπὶ Παμφυλίας ἐποιήσατο. ἐντεῦθεν δὲ παρακομισθεὶς εἰς Ἀφροδισιάδα τῆς Κιλικίας, ⟨ὡς⟩ ἤκουσεν ὅτι Θεόδοτος μὲν ὁ Ἀντιγόνου ναύαρχος ἐκ Πατάρων τῆς Λυκίας παραπλεῖ ταῖς ἀπὸ Ῥόδου ναυσίν, ἐχούσαις ἀπὸ Καρίας πληρώματα, καὶ διότι Περίλαος μετὰ στρατιωτῶν παράγει πεζῇ, παρεχόμενος τῷ στόλῳ τῆς ἀγωγῆς τὴν ἀσφάλειαν, ἀμφοτέρους κατ-
6 εστρατήγησε. τοὺς μὲν γὰρ στρατιώτας ἀποβιβάσας ἔκρυψεν ἐν εὐθέτῳ τόπῳ, καθ' ὃν ἀναγκαῖον ἦν τοὺς πολεμίους τὴν πάροδον ποιήσασθαι, αὐτὸς δὲ πάσαις

2 καθισταμένας F. 5 Πρέπελλον libri; corr. Rhod.; cf. XIX 68, 5; XX 102, 1 saepius. 7 ἔφησε δώσειν F. 8 δυνάμεων F. ἀπόδειξιν X. 9 ἔτι δὲ καὶ κατ' ἀξίαν F. 10 αὐτῷ RX. 15 Κεχρεάς F, corr. 2. m. 18 Ἀφροδισίαν F. 19 ⟨ὡς⟩ add. Reiske; Steph. post ἀμφοτέρους (v. 23) particulam οὖν addi iussit. 25 ἐν om. F, add. 2. m.

ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσας καὶ πρὸ αὐτοῦ λαβὼν ἀκρωτήριον ἐπετήρει τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν. ἐμπεσόντων δὲ πρῶτον τῶν πεζῶν εἰς τὴν ἐνέδραν συνέβη τόν τε Περίλαον ἁλῶναι καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν πεσεῖν μαχομένους, οὓς δὲ ζωγρηθῆναι. ἐπιχειρούντων 7 *δὲ *τῶν ἀπὸ Ῥόδου νεῶν παραβοηθεῖν τοῖς ἰδίοις ἐπιπλεύσας ὁ Πολύκλειτος ἄφνω συντεταγμένῳ τῷ στόλῳ ῥᾳδίως ἐτρέψατο τεταραγμένους τοὺς πολεμίους. διόπερ συνέβη τάς τε ναῦς ἁλῶναι πάσας καὶ τῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγους, ἐν οἷς καὶ αὐτὸν τὸν Θεόδοτον τραυματίαν γενόμενον μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελευτῆσαι. Πο-* 8 *λύκλειτος μὲν οὖν χωρὶς κινδύνων τηλικαῦτα πλεονεκτήσας ἀπέπλευσεν εἰς Κύπρον, ἐντεῦθεν δ' εἰς Πηλούσιον· ὁ δὲ Πτολεμαῖος τοῦτον μὲν ἐπαινέσας δωρεαῖς μεγάλαις ἐτίμησε καὶ πολὺ μᾶλλον προῆγεν ὡς ἀρχηγὸν γεγονότα μεγάλου προτερήματος, τὸν δὲ Περίλαον καὶ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων τινὰς ἀπέλυσεν, ἐλθούσης περὶ τούτων πρεσβείας παρ' Ἀντιγόνου. αὐτὸς δὲ παρῆλθεν ἐπὶ τὸ καλούμενον Ἔκρηγμα κἀκεῖ συνελθὼν εἰς λόγους Ἀντιγόνῳ πάλιν ἀπῆλθεν, οὐ συγχωροῦντος Ἀντιγόνου τὰ ἀξιούμενα.*

Ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ πραχθέντα τῶν Ἑλλή- 65 *νων τῆς Εὐρώπης περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τῶν πρὸς ἑσπέραν νευόντων μερῶν. Ἀγαθοκλῆς γὰρ ὁ τῶν Συρακοσίων δυνάστης*

1 *ἀναπλεύσας* F. *αὐτοῦ* codd. **6** *τῶν ἀπὸ Ῥόδου νεῶν* RX; exc. videtur ⟨*τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι*⟩ (cf. XIII 2, 5); *τῶν ἀπὸ τοῦ στόλου* F. **10** *τὸν* om. R. **12** *κινδύνου* F. **18** *αὐτὸς γὰρ παρῆλθεν* F. **20** *ἀπῆλθε συγχωροῦντος* F, corr. 2. m. *Ἀντιγόνῳ* F. **22** ⟨*ὑπὸ*⟩ *τῶν Ἑλλήνων* Steph. (cf. IV 57, 1). **22. 23** *τὰ πραχθέντα τῆς Εὐρώπης περὶ τὴν Ἑ. κ. Μ.* (om. *τῶν Ἑλλήνων*) Madv. I p. 511. **24** *περὶ τῶν*] *τῶν περὶ τῶν* F. **25** *Σικελικὰ* in marg. cod. R add. 3. m.

κατέχων φρούριον τῶν Μεσσηνίων ἐπηγγείλατο λαβὼν
παρ' αὐτῶν τριάκοντα τάλαντα παραδώσειν τὸν τόπον.
2 δόντων δὲ τῶν Μεσσηνίων ⟨τ⟩ἀργύριον οὐ μόνον
διεψεύσατο τοὺς πιστεύσαντας τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ
καὶ τὴν Μεσσήνην αὐτὴν ἐπεχείρησε καταλαβέσθαι.
πυθόμενος γὰρ μέρος τι τοῦ τείχους ἐν αὐτῇ πεπτω- 369
κέναι πεζῇ μὲν τοὺς ἱππεῖς ἀπέστειλεν ἐκ Συρα-
κουσσῶν, αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν ναῦς ἡμιολίας νυκτὸς
3 κατέπλευσε πλησίον τῆς πόλεως. προαισθομένων δὲ
τῶν [προ]ἐπιβουλευομένων ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς
ἀπέτυχεν, ἐπὶ δὲ τὰς Μύλας πλεύσας καὶ πολιορκήσας
τὸ φρούριον δι' ὁμολογίας παρέλαβε. καὶ τότε μὲν εἰς
Συρακούσσας ἐχωρίσθη, κατὰ δὲ τὰς τῶν καρπῶν συγ-
4 κομιδὰς πάλιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Μεσσήνην. πλησίον
δὲ τῆς πόλεως στρατοπεδεύσας καὶ προσβολὰς συνεχεῖς
ποιούμενος οὐδὲν ἀξιόλογον ἴσχυσε βλάψαι τοὺς πολε-
μίους· καὶ γὰρ τῶν ἐκ Συρακουσσῶν φυγάδων πολλοὶ
συνεδεδραμήκεισαν εἰς τὴν πόλιν, οἳ καὶ διὰ τὴν ἰδίαν
ἀσφάλειαν καὶ διὰ τὸ πρὸς τὸν τύραννον μίσος ἐκ-
5 θύμως ἠγωνίζοντο. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον ἐκ Καρ-
χηδόνος πρέσβεις, οἳ τῷ μὲν Ἀγαθοκλεῖ περὶ τῶν
πραχθέντων ἐπετίμησαν ὡς παραβαίνοντι τὰς συν-
θήκας, τοῖς δὲ Μεσσηνίοις εἰρήνην παρεσκεύασαν καὶ
τὸ φρούριον ἀναγκάσαντες ἀποκαταστῆσαι τὸν τύραν-
6 νον ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Λιβύην. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς παρ-
ελθὼν εἰς Ἀβάκαινον πόλιν σύμμαχον, τοὺς δοκοῦντας

3 ⟨τ⟩ἀργύριον Reiske; libri ἀργύριον. 4 ταῖς ἐπαγγελίαις F. 10 [προ]ἐπιβουλευομένων RF (προεπιβουλευόντων X); corr. Reiske. ἐπιβουλῆς F. 12 τὸ om. RX. 13 ἐχωρίσθη] ἀνεχώρησε F. 16 κατ' οὐδὲν F. 18 συνδεδραμήκασιν F; συνεδεδραμήκεσαν Dind. τὴν om. RX. 19 μίσος codd.; cf. Winer-Schm. p. 67 sq.

ἀλλοτρίως ἔχειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἀπέσφαξεν, ὄντας
πλείους τῶν τεσσαράκοντα.
Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ῥωμαῖοι μὲν δια- 7
πολεμοῦντες Σαμνίταις Φερέντην, πόλιν τῆς Ἀπου-
λίας, κατὰ κράτος εἷλον. οἱ δὲ τὴν Νουκερίαν τὴν
Ἀλφατέρναν καλουμένην οἰκοῦντες πεισθέντες ὑπό
τινων τῆς μὲν Ῥωμαίων φιλίας ἀπέστησαν, πρὸς δὲ
τοὺς Σαμνίτας συμμαχίαν ἐποιήσαντο.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν ἦρχε 66
Νικόδωρος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἦσαν ὕπατοι Λεύκιος Παπεί-
ριος τὸ τέταρτον καὶ Κόιντος Πόπλιος τὸ δεύτερον.
ἐπὶ δὲ τούτων Ἀριστόδημος μὲν ὁ κατασταθεὶς ὑπ' 2
Ἀντιγόνου στρατηγὸς ὡς ἐπύθετο τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ
Πολυπέρχοντος ἀπόστασιν, ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τῶν Αἰτω-
λῶν δικαιολογησάμενος προετρέψατο τὰ πλήθη βοηθεῖν
τοῖς Ἀντιγόνου πράγμασιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν μισθο-
φόρων διαβὰς ἐκ τῆς Αἰτωλίας εἰς Πελοπόννησον κατ-
έλαβεν Ἀλέξανδρόν τε καὶ τοὺς Ἠλείους πολιορκοῦντας
τὴν Κυλλήνην, εὐκαίρως δὲ τοῖς κινδυνεύουσιν ἐπι-
φανεὶς ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. καταλιπὼν δ' ἐνταῦθα 3
τοὺς παρεξομένους τῷ φρουρίῳ τὴν ἀσφάλειαν ἀν-
έζευξεν εἰς τὴν Ἀχαΐαν καὶ Πάτρας μὲν ἠλευθέρωσε
φρουρουμένας ὑπὸ τῶν Κασάνδρου στρατιωτῶν, Αἴγιον

3 Ῥωμαικὰ adscr. 3. m. in marg. codicis R. 4. 8 Σαυνί-ταις F. 4 Φερέντιν F. 6 Ἀσφαλτέρναν X; cf. Liv. IX 41; Friedländer Osk. Münzen p. 21. ὑπό τινων] ὑπὸ ⟨Ταραν⟩τίνων Burger VAW. Amsterd. n. r. II (1899) p. 57 a. 2; cf. Kaerst Jf Ph. s. XIII p. 755 a. 1. 10 Παπείριος RXF. 11 τὸ τέταρτον] cf. XIX 77, 1; cf. Mommsen RF II p. 234; Nissen Rh. M. XXV p. 25 sq.; Kaerst l. l. p. 729 a. 1. Πόπλιος codd. omnes (cf. ep. Cass.); Poblilius f. c. τὸ δεύτερον] erravisse Diodorum censet Binneboessel l. l. p. 28 a. 3, τὸ τέταρτον requirens (cf. XVI 91, 1; XVII 110, 1; XVIII 44, 1).

δὲ ἐκπολιορκήσας τῆς τε φρουρᾶς ἐκυρίευσε καὶ τοῖς Αἰγιεῦσι κατὰ δόγμα τὴν ἐλευθερίαν βουλόμενος ἀποκαταστῆσαι διὰ ταύτην τὴν περίστασιν ἐκωλύθη· τῶν γὰρ στρατιωτῶν τραπέντων πρὸς ἁρπαγὴν πολλοὶ μὲν ἀπεσφάγησαν τῶν Αἰγιέων, πλεῖσται δὲ τῶν οἰκιῶν 4 διεφθάρησαν. μετὰ δὲ ταῦτα διαπλεύσαντος εἰς Αἰτωλίαν αὐτοῦ Δυμαῖοι, φρουρὰν ἔχοντες παρὰ Κασάνδρου, διετείχισαν τὴν πόλιν, ὥστε κατ' ἰδίαν οὖσαν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως διεζεῦχθαι. παρακαλέσαντες δ' ἀλλήλους ἀντέχεσθαι τῆς αὐτονομίας 5 περιεστρατοπέδευσαν τὴν ἄκραν καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Ἀλέξανδρος ἧκεν μετὰ δυνάμεως καὶ βιασάμενος ἐντὸς τοῦ τείχους ἐκυρίευσε τῆς πόλεως, τῶν δὲ Δυμαίων τοὺς μὲν ἀπέσφαξεν, τοὺς δ' εἰς 6 φυλακὴν ἀπέθετο, πολλοὺς δὲ ἐφυγάδευσεν. οἱ δὲ περιλειφθέντες ἀπαλλαγέντος ἐκ τῆς πόλεως Ἀλεξάνδρου χρόνον μέν τινα τὴν ἡσυχίαν ἦγον, καταπεπληγμένοι τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, ἅμα δὲ καὶ συμμάχων ὄντες ἔρημοι· μετὰ δέ τινα χρόνον ἐξ Αἰγίου τοὺς Ἀριστοδήμου μισθοφόρους μεταπεμψάμενοι πάλιν ἐπέθεντο τῇ φρουρᾷ καὶ κυριεύσαντες τῆς ἄκρας τὴν μὲν πόλιν ἠλευθέρωσαν, τῶν δὲ καταλειφθέντων τοὺς πλείστους ἀποσφάξαντες συνανεῖλαν καὶ τῶν ἰδίων 67 πολιτῶν ὅσοι πρὸς Ἀλέξανδρον εἶχον φιλίαν. ἅμα δὲ τούτοις πρασσομένοις Ἀλέξανδρος μὲν ὁ Πολυπέρχον-

2 *Αἰγεῦσι* RX; cf. Pol. II 41, 13; Plut. C. M. 12; Paus. III 12, 7; Strab. VIII 7, 5; St. B. *κατὰ δόγμα*] cf. XIX 61, 3. **5** *Αἰγαίων* R *Αἰγιαίων* X *Αἰγέων* F suprascripto ab 2. m. *ιαι*. **9** *διεζεύχθη* X. **12** *μετὰ τῆς δυνάμεως* F. **14** *Δυμέων* F. **15** *ἀπέθετο*] *ἀπέδωκε* F. **19** *Αἰγίου* R (*ι* mut. 2. m. in *ει*) F *Αἰγείου* X. **22** *καταλειφθέντων* RF (in utroque codice suprascr. 2. m. *η*) X; ⟨*ἐγ*⟩ *καταληφθέντων* Hertl. III p. 22. **23** *συνεῖλον* F (*αν* addito ab 2. m.).

τος ἐκ Σικυῶνος ἀναζευγνύων μετὰ τῆς δυνάμεως ὑπ' Ἀλεξίωνος τοῦ Σικυωνίου καί τινων ἄλλων προσποιουμένων εἶναι φίλων ἀνῃρέθη, ἡ δὲ γυνὴ Κρατησίπολις διαδεξαμένη τὰ πράγματα συνεῖχε τὸ στρατόπεδον, ἀγαπωμένη διαφερόντως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὰς εὐεργεσίας· διετέλει γὰρ βοηθοῦσα τοῖς ἀτυχοῦσι καὶ πολλοὺς τῶν ἀπόρων ὑπολαμβάνουσα. ἦν 2
δὲ περὶ αὐτὴν καὶ σύνεσις πραγματικὴ καὶ τόλμα μείζων ἢ κατὰ γυναῖκα· τῶν γὰρ Σικυωνίων καταφρονησάντων αὐτῆς διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς τελευτὴν καὶ συνδραμόντων μετὰ τῶν ὅπλων ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν παραταξαμένη καὶ νικήσασα πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε, συλλαβοῦσα δὲ περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν ἀνεσταύρωσεν. ἀσφαλισαμένη δὲ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐδυνάστευε τῶν Σικυωνίων, ἔχουσα πολλοὺς στρατιώτας ἑτοίμους εἰς πάντα κίνδυνον. καὶ τὰ μὲν περὶ Πελοπόννησον ἐν τούτοις ἦν.

Κάσανδρος δ' ὁρῶν τοὺς Αἰτωλοὺς συναγωνιζο- 3
μένους μὲν Ἀντιγόνῳ, πόλεμον δ' ἔχοντας ὅμορον πρὸς Ἀκαρνᾶνας ἔκρινε συμφέρειν ἅμα συμμάχους μὲν Ἀκαρνᾶνας ποιήσασθαι, ταπεινῶσαι δὲ τοὺς Αἰτωλούς. διόπερ ἀναζεύξας ἐκ Μακεδονίας μετὰ δυνάμεως μεγάλης ἧκεν εἰς Αἰτωλίαν καὶ κατεστρατοπέδευσεν περὶ
τὸν καλούμενον Καμπύλον ποταμόν· συναγαγὼν δὲ 4
τοὺς Ἀκαρνᾶνας εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν καὶ διελθὼν ὅτι πόλεμον ἔχουσιν ὅμορον ἐκ παλαιῶν χρόνων, συνεβούλευεν ἐκ τῶν ⟨ἀν⟩οχύρων καὶ μικρῶν χωρίων

10 αὐτὴν F. 19 μὲν om. F, add. 2. m. 20. 21 Ἀκαρνάνας XF. 24 Καμπύλον] cf. Oberhummer Akarnanien p. 136 a. 3; Niese l. l. p. 282 a. 3. 26 πόλεμον ὅμορον ἔχουσιν F. 27 ⟨ἀν⟩οχύρων] ὀχυρῶν libri; corr. Reiske (cf. XIX 74, 6); ἀνωχύρων Dind.

εἰς ὀλίγας πόλεις μετοικῆσαι, ὅπως μὴ διεσπαρμένης
τῆς οἰκήσεως ἀδυνατῶσιν ἀλλήλοις βοηθεῖν καὶ πρὸς
τὰς ἀπροσδοκήτους τῶν πολεμίων ἐπιθέσεις δυσχερῶς
ἀθροίζωνται. πεισθέντων δὲ τῶν Ἀκαρνάνων οἱ πλεῖ-
στοι μὲν εἰς Στράτον πόλιν συνῴκησαν, ὀχυρωτάτην
οὖσαν καὶ μεγίστην, Οἰνιάδαι δὲ καί τινες ἄλλοι συν-
ῆλθον ἐπὶ Σαυρίαν, Δεριεῖς δὲ μεθ' ἑτέρων εἰς Ἀγρί-
5 νιον. ὁ δὲ Κάσανδρος ἀπολιπὼν στρατηγὸν Λυκίσκον
μετὰ τῶν ἱκανῶν στρατιωτῶν τούτῳ μὲν παρήγγειλε 371
βοηθεῖν Ἀκαρνᾶσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ δυνάμεως παρ-
ελθὼν ἐπὶ Λευκάδος τὴν πόλιν διὰ πρεσβείας προσ-
6 ηγάγετο. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν
ποιησάμενος Ἀπολλωνίαν ἐξ ἐφόδου παρέλαβεν. εἰς
δὲ τὴν Ἰλλυρίδα προελθὼν καὶ διαβὰς τὸν Ἕβρον
ποταμὸν παρετάξατο πρὸς Γλαυκίαν τὸν Ἰλλυριῶν βα-
7 σιλέα. περιγενόμενος δὲ τῇ μάχῃ πρὸς μὲν τοῦτον
συνθήκας ἐποιήσατο, καθ' ἃς οὐκ ἐξῆν τῷ Γλαυκίᾳ
στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Κασάνδρου συμμάχους, τὴν δὲ
τῶν Ἐπιδαμνίων πόλιν προσαγαγόμενος καὶ φρουρὰν
68 ἐγκαταστήσας ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν. ἀπαλλαγέν-
τος δὲ ἐκ τῆς Αἰτωλίας τοῦ Κασάνδρου συστραφέντες
τῶν Αἰτωλῶν εἰς τρισχιλίους καὶ περιχαρακώσαντες
Ἀγρίνιον ἐπολιόρκουν, τῶν δὲ κατοικούντων τὸ χω-
ρίον ὁμολογίας ποιησαμένων ὥστε τὴν μὲν πόλιν παρα-

1 *μετοικίσαι* F. **3** *εὐχερῶς* (vel *μὴ δυσχερῶς*) Reiske. **4** *ἀθροίζεσθαι* F. **5** *εἰς στρατόπολιν* RX. *ᾤκησαν* F. **6** *Οἰνιάδες* F; cf. Oberhummer l. l. p. 32; Niese l. l. p. 282 a. 4. **7** *Σαυρίαν*] cf. Oberhummer l. l. p. 137 a. 2; de Ithoria cog. Leake travels in N. Gr. I p. 156, 1; Niese l. l. *Δεριεῖς*] cf. Oberhummer l. l.; Niese l. l. p. 283 a. 1; *Θυριεῖς* coni. Gron. (cf. St. B. s. v. *Θυρέα*). **10** *Ἀκαρνάσιν* codd. **11** *Λευκάδα* Dind. **14** *παρελθὼν* X. *Ἕβρον* (*Ἔβρον* Dind.)] ignotus; de Drino cogitavit Palm. de Apso Wess.; cf. Droysen l. l. II² 2 p. 23 a. 2.

δοῦναι, τῆς δ' ἀσφαλείας τυχόντας αὐτοὺς ἀπαλλαγῆναι,
οὗτοι μὲν πιστεύοντες ταῖς σπονδαῖς ἀπήεσαν, οἱ δ'
Αἰτωλοὶ παραβάντες τὰς συνθήκας καὶ καταδιώξαντες
τοὺς οὐδὲν ἐλπίζοντας πείσεσθαι δεινὸν πλὴν ὀλίγων
πάντας ἀπέσφαξαν. ὁ δὲ Κάσανδρος παραγενόμενος 2
εἰς Μακεδονίαν, καὶ πυθόμενος πολεμεῖσθαι τὰς ἐν
Καρίᾳ πόλεις ὅσαι συνεμάχουν τοῖς περὶ Πτολεμαῖον
καὶ Σέλευκον, ἐξέπεμψε δύναμιν εἰς τὴν Καρίαν, ἅμα
μὲν βουλόμενος βοηθεῖν τοῖς συμμάχοις, ἅμα δὲ σπεύ-
δων εἰς περισπασμοὺς ἐμβαλεῖν Ἀντίγονον, ἵνα μὴ
σχολὴν ἔχῃ διαβαίνειν εἰς τὴν Εὐρώπην. ἔγραψε δὲ 3
καὶ πρὸς Δημήτριον τὸν Φαληρέα καὶ Διονύσιον τὸν
φρουροῦντα τὴν Μουνυχίαν, προστάττων εἴκοσι ναῦς
εἰς Λῆμνον ἐκπέμψαι. ἀποστειλάντων δ' αὐτῶν εὐθὺς
τὰ σκάφη καὶ ναύαρχον ἐπ' αὐτῶν Ἀριστοτέλη οὗτος
μὲν καταπλεύσας εἰς Λῆμνον καὶ μεταπεμψάμενος Σέ-
λευκον μετὰ στόλου τοὺς Λημνίους ἔπειθεν ἀποστῆναι
τῶν περὶ Ἀντίγονον· οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν τήν
τε χώραν ἐδήωσε καὶ τὴν πόλιν περιχαρακώσας ἐπο-
λιόρκει. μετὰ δὲ ταῦτα Σέλευκος μὲν ἀπέπλευσεν εἰς 4
Κῶν, Διοσκουρίδης δὲ κατασταθεὶς ναύαρχος ὑπ' Ἀν-
τιγόνου, πυθόμενος τὸν πλοῦν Σελεύκου, κατῆρεν εἰς
Λῆμνον καὶ τὸν μὲν Ἀριστοτέλη ἐξέβαλεν ἐκ τῆς
νήσου, τῶν δὲ νεῶν τὰς πλείους αὐτάνδρους εἷλε.
Κάσανδρος δὲ καὶ Πρεπέλαος ἀφηγοῦντο μὲν τῆς ὑπὸ 5
Κασάνδρου πεμφθείσης δυνάμεως εἰς τὴν Καρίαν,

2 οὗτοι μὲν οὖν RX. ἐμπιστεύοντες F. ἀπῆσαν Dind. 4 πήσεσθαι F. 5 ἅπαντας F. 8 Σέλευκον] Κάσσανδρον F (cf. XIX 75, 2). 15 Ἀριστοτέλῃ codd. 17 μετὰ ⟨τοῦ⟩ στόλου? Dind.; cf. XIX 77, 5. οὗτος τοὺς F. 21 Κῶ F. 22 ⟨ἀπό⟩πλουν Hertl. III p. 34. 23 Ἀριστοτέλην X. 25 Κάσανδρος libri; Ἄσανδρος Wess.; cf. XIX 57, 1.

πυθόμενοι δὲ Πτολεμαῖον τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν
τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν διῃρηκέναι καὶ αὐτὸν
ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν ταφὴν τοῦ πατρός, Εὐπόλεμον
ἀπέστειλαν ἐνεδρεῦσαι τοῖς πολεμίοις περὶ Κάπριμα
τῆς Καρίας· συνεξέπεμψαν δ' αὐτῷ πεζοὺς μὲν ὀκτα-
6 *κισχιλίους, ἱππεῖς δὲ διακοσίους. καθ' ὃν δὴ χρόνον*
Πτολεμαῖος παρά τινων αὐτομόλων ἀκούσας τὴν προ-
αίρεσιν τῶν πολεμίων ἤθροισε μὲν τῶν πλησίον χει-
μαζόντων στρατιωτῶν πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους τρια-
7 *κοσίους, ἱππεῖς δ' ἑξακοσίους. ἀνελπίστως δὲ περὶ* 372
μέσας νύκτας ἐπιβαλὼν τῷ χάρακι τῶν ἐναντίων καὶ
καταλαβὼν ἀφυλάκτους καὶ κοιμωμένους αὐτόν τε τὸν
Εὐπόλεμον ἐζώγρησε καὶ τοὺς στρατιώτας συνηνάγκασε
παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς. τὰ μὲν οὖν συμβάντα περὶ
τοὺς ἀποσταλέντας ὑπὸ Κασάνδρου στρατηγοὺς εἰς
τὴν Ἀσίαν τοιαῦτ' ἦν.

69 *Ἀντίγονος δ' ὁρῶν τὸν Κάσανδρον ἀντεχόμενον τῆς Ἀσίας Δημήτριον μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν ἐν τῇ Συρίᾳ, προστάξας ἐνεδρεύειν τοὺς περὶ Πτολεμαῖον, οὓς ὑπώπτευεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου προάξειν μετὰ δυνάμεως ἐπὶ Συρίας, συναπέλιπε δ' αὐτῷ πεζοὺς μὲν ξένους μυρίους, Μακεδόνας δὲ δισχιλίους, Λυκίους δὲ καὶ Παμφυλίους πεντακοσίους, Πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας τετρακοσίους, ἱππεῖς δὲ πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ πλείους τῶν τεσσαράκοντα. παρακατέστησε δ' αὐτῷ καὶ συμβούλους τέσσαρας, Νέαρχόν τε τὸν*

4 *τοὺς πολεμίους* Madv. I p. 511; at cf. IV 34, 4. *Κάπριμα*] ign.; cf. Droysen II² 2 p. 25 a. 2; Niese I p. 285 a. 3. **6** *διακοσίους* codd. omnes; *δισχιλίους* edd. **12** *ἀφυλάκτως κοιμωμένους* F. **13** *Εὐπόλεμον*] *Πρεπέλαον* RX. *ἠνάγκασε* F. **19** *ἐφεδρεύειν τοῖς* Madv. I p. 511 quod sane usitatius est; cf. XIX 80, 1. **20** *ὑπώπτευεν*] *ὑπώπτευέ πως* F. **25** *τρεῖς πλείους* RX.

Κρῆτα καὶ Πίθωνα τὸν Ἀγήνορος, ὃς καταβεβήκει πρό-
τερον ὀλίγαις ἡμέραις ἐκ Βαβυλῶνος, πρὸς δὲ τούτοις
Ἀνδρόνικόν τε τὸν Ὀλύνθιον καὶ Φίλιππον, ἄνδρας
πρεσβυτέρους καὶ συνεστρατευκότας Ἀλεξάνδρῳ πᾶσαν
τὴν στρατείαν· ἦν γὰρ Δημήτριος ἔτι νέος τὴν ἡλικίαν,
ὡς ἂν γεγονὼς ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν. αὐτὸς δὲ 2
τὴν ἄλλην δύναμιν <ἀν>έλαβε καὶ τὸ μὲν πρῶτον
ὑπερβάλλων τὸν Ταῦρον καὶ περιπεσὼν χιόνι πολλῇ
συχνοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν. διὸ καὶ πάλιν
ἀναστρέψας εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ μεταλαβὼν ἕτερον
καιρὸν διεξῆλθε μὲν ἀσφαλέστερον τὸ προειρημένον
ὄρος, παραγενόμενος δ' εἰς Κελαινὰς τῆς Φρυγίας
διεῖλε τὸ στρατόπεδον εἰς χειμασίαν. μετὰ δὲ ταῦτα 3
τὸν στόλον ἐκ Φοινίκης μετεπέμψατο Μηδίου ναυαρ-
χοῦντος, ὃς περιτυχὼν ταῖς *Πυδναίων ναυσίν, οὔσαις
τριάκοντα ἕξ, καὶ καταναυμαχήσας αὐτάνδρων τῶν
σκαφῶν ἐκυρίευσεν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ
τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν οἱ τῶν Συρακοσίων φυ- 70
γάδες διατρίβοντες ἐν Ἀκράγαντι παρεκάλουν τοὺς
προεστηκότας τῆς πόλεως μὴ περιορᾶν Ἀγαθοκλέα
συσκευαζόμενον τὰς πόλεις· αἱρετώτερον γὰρ εἶναι πρὸ
τοῦ τὸν τύραννον ἰσχυρὸν γενέσθαι διαπολεμεῖν ἑκου-
σίως ἢ περιμείναντας αὐτοῦ τὴν αὔξησιν ἐξ ἀνάγκης
πρὸς ἰσχυρότερον διαγωνίζεσθαι. δοξάντων δ' αὐτῶν 2

1 κατεβεβήκει Dind. **3** Ὀλύμπιον F. **6** cf. Plut. Dem. 5; App. Syr. 54. **7** <ἀν>έλαβε scripsi sec. Diod. usum; ἔλαβε libri. **9** συχνοὺς] πολλοὺς F. **15** *Πυδναίων depravatum esse recte censet Niese l. l. p. 286 a. 2; cogitaveris de Πτολεμαίου vel Πολυκλείτου navibus (cf. XIX 64, 4 sqq.). **16** τῶν σκαφῶν] αὐτῶν F. **19** Σικελικὰ in marg. cod. R adn. 3. m. **22** συνεσκευασμένον F.

ἀληθῆ λέγειν ὁ μὲν δῆμος τῶν Ἀκραγαντίνων ἐψηφί-
σατο τὸν πόλεμον καὶ Γελῴους μὲν καὶ Μεσσηνίους
εἰς τὴν συμμαχίαν προσελάβοντο, εἰς δὲ τὴν Λακεδαι-
μονίαν τῶν φυγάδων τινὰς ἐξέπεμψαν, ἐντειλάμενοι
πειρᾶσθαι στρατηγὸν ἄγειν τὸν δυνάμενον πραγμάτων
3 ἀφηγήσασθαι· τοὺς γὰρ πολιτικοὺς ὑπώπτευον ὡς ὄν-
τας οἰκείους τυραννίδος, τοὺς δ' ἔξωθεν ὑπελάμβανον
δικαίως ποιήσεσθαι τὴν τῶν ὅλων ἐπιμέλειαν, ἀναμιμνη-
σκόμενοι τῆς Τιμολέοντος τοῦ Κορινθίου στρατηγίας.
4 οἱ δὲ πεμφθέντες ὥς ποθ' ἧκον εἰς τὴν Λακωνικήν,
εὗρον Ἀκρότατον τὸν Κλεομένους τοῦ βασιλέως υἱὸν 373
προσκεκοφότα πολλοῖς τῶν νέων καὶ διὰ τοῦτο ξενι-
5 κῶν πραγμάτων ὀρεγόμενον. τῶν γὰρ Λακεδαιμονίων
μετὰ τὴν πρὸς Ἀντίπατρον μάχην ἀπολυόντων τῆς
ἀτιμίας τοὺς ἐκ τῆς ἥττης διασωθέντας μόνος ἐνέστη
τῷ δόγματι. διόπερ αὐτὸν συνέβη καὶ τῶν ἄλλων οὐκ
ὀλίγοις προσκόψαι, μάλιστα δ' οἷς ἦν τῶν νόμων τὰ
πρόστιμα· οὗτοι γὰρ συστραφέντες πληγάς τε ἐνεφόρη-
6 σαν αὐτῷ καὶ διετέλουν ἐπιβουλεύοντες. διὰ ταῦτα
δὴ ξενικῆς ἡγεμονίας ἐπιθυμῶν ἀσμένως ὑπήκουσε
τοῖς Ἀκραγαντίνοις. τὴν δ' ἀποδημίαν ποιησάμενος
ἄνευ τῆς τῶν ἐφόρων γνώμης ἀνήχθη ναυσὶν ὀλίγαις,
7 ὡς διαίρων ἐπ' Ἀκράγαντος. ἀπενεχθεὶς δ' ὑπ' ἀνέμων
εἰς τὸν Ἀδρίαν κατῆρε μὲν εἰς τὴν τῶν Ἀπολλωνια-
τῶν χώραν, καταλαβὼν δὲ τὴν πόλιν πολιορκουμένην
ὑπὸ Γλαυκίου τοῦ βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν ἔλυσε τὴν
πολιορκίαν, πείσας τὸν βασιλέα συνθήκας ποιήσασθαι

10 ὅποθ' F. **11** τὸν Κλεομένους υἱὸν τοῦ βασιλέως F. **12** προσειληφότα πολλοὺς F. **14** μετὰ] κατὰ F. τὴν ἀτιμίαν F, corr. 2. m. **16** ἐν τῷ δόγματι X. αὐτῷ F. **18** πληγάς τε ἐνεφορήθησαν RX (corr. edd.) πληγὰς συνεφόρησαν F. **23** διαίρων codd. (cf. Blass N. Gr. p. 258); διαρῶν Dind.

πρὸς τοὺς Ἀπολλωνιάτας. ἐντεῦθεν δὲ πλεύσας εἰς 8
Τάραντα καὶ παρακαλέσας τὸν δῆμον συνελευθεροῦν
Συρακοσίους, ἔπεισε ψηφίσασθαι ναυσὶν εἴκοσι βοηθεῖν·
διὰ γὰρ τὴν συγγένειαν καὶ τὸ τῆς οἰκίας σχῆμα προσ-
ένεμον τοῖς λόγοις αὐτοῦ πίστιν τε μεγάλην καὶ βάρος.

Τῶν δὲ Ταραντίνων περὶ τὴν παρασκευὴν ὄντων 71
αὐτὸς συνεκπλεύσας εἰς τὸν Ἀκράγαντα παρέλαβε τὴν
στρατηγίαν καὶ τὸ μὲν πρῶτον μετεωρήσας τὰ πλήθη
μεγάλαις ἐλπίσι παρεστήσατο πάντας προσδοκᾶν σύν-
τομον κατάλυσιν τοῦ τυράννου, τοῦ δὲ χρόνου προϊόν- 2
τος πρᾶξιν μὲν οὐδεμίαν οὔτε τῆς πατρίδος οὔτε τῆς
περὶ τὸ γένος ἐπιφανείας ἀξίαν διεπράξατο, τοὐναντίον
δὲ φονικὸς ὢν καὶ τῶν τυράννων ὠμότερος προσ-
έκοπτε τοῖς πλήθεσι. πρὸς δὲ τούτοις τὴν πάτριον 3
δίαιταν μετέβαλεν καὶ ταῖς ἡδοναῖς ἐνετρύφησεν οὕτως
ἀσελγῶς ὥστε Πέρσην εἶναι δοκεῖν καὶ οὐ Σπαρτιάτην.
ἐπεὶ δὲ τῶν προσόδων τὸ πλεῖον μέρος ἀνήλωσεν τὰ 4
μὲν πολιτευόμενος, τὰ δὲ διανοσφιζόμενος τέλος Σω-
σίστρατον, ἐπιφανέστατον τῶν φυγάδων, πολλάκις
δυνάμεων ἀφηγησάμενον, ἐπὶ τὸ δεῖπνον παραλαβὼν
ἐδολοφόνησεν, ἐγκαλέσαι μὲν ἁπλῶς οὐδ' ὁτιοῦν ἔχων,
ἐκ ποδῶν δὲ ποιήσασθαι <σπεύδων> δραστικὸν ἄνδρα
καὶ δυνάμενον ἐφεδρεῦσαι τοῖς κακῶς προϊσταμένοις
τῆς ἡγεμονίας. διαβοηθείσης δὲ τῆς πράξεως εὐθὺς 5
οἵ τε φυγάδες συνέτρεχον ἐπ' αὐτὸν καὶ πάντες οἱ

4 προσένεμον] προσενόουν RX προσέπεσθαι F; corr. Dind.; aut ὑπενόουν ἕπεσθαι aut προσέπεσθαι συνέβη Reiske. 6 περὶ] κατὰ F. 7 συνεκπλ.] exspectes προεκπλεύσας. 8 μετεωρίσας F. 9 προσδοκῶν F. 13 τῶν om. X. 14 πατρίαν RX; cf. Croenert m. Gr. H. p. 187. 15 ἐνετρύφα F. 17 πλέον Dind. ἀνάλωσε F. 18 πολιτευόμενος] πολυτελευόμενος seu πολυτελούμενος Vales. Σωσίστρατον libri omnes; cf. XIX 3, 3. τέλος δὲ RX. 22 <σπεύδων> addidi ex XIX 55, 4; βουλόμενος Dind. 25 συντρέχοντες F.

*λοιποὶ διετέθησαν ἀλλοτρίως καὶ τὸ μὲν πρῶτον
ἀπέστησαν αὐτὸν τῆς στρατηγίας, μετ' ὀλίγον δὲ
καὶ βάλλειν τοῖς λίθοις ἐπεχείρησαν· διόπερ φοβηθεὶς
τὴν τοῦ πλήθους ὁρμὴν νυκτὸς ἔφυγε καὶ λαθὼν*
6 *διῆρεν εἰς τὴν Λακωνικήν. τούτου δ' ἀπαλλαγέντος
Ταραντῖνοι μὲν ἀπεσταλκότες εἰς Σικελίαν τὸν στόλον
μετεπέμψαντο, Ἀκραγαντῖνοι δὲ καὶ Γελῷοι καὶ Μεσ-
σήνιοι κατέλυσαν τὸν πρὸς Ἀγαθοκλέα πόλεμον, μεσι-
τεύσαντος τὰς συνθήκας Ἀμίλκου τοῦ Καρχηδονίου.*
7 *ἦσαν δὲ τὰ κεφάλαια τῶν συντεθέντων τοιάδε, τῶν* 374
*Ἑλληνίδων πόλεων τῶν κατὰ Σικελίαν Ἡράκλειαν μὲν
καὶ Σελινοῦντα καὶ πρὸς ταύταις Ἱμέραν ὑπὸ Καρχη-
δονίοις τετάχθαι, καθὰ καὶ προϋπῆρχον, τὰς δ' ἄλλας
πάσας αὐτονόμους εἶναι, τὴν ἡγεμονίαν ἐχόντων Συρα-*
72 *κοσίων. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀγαθοκλῆς ὁρῶν ἔρημον οὖ-
σαν τὴν Σικελίαν στρατοπέδων πολεμίων ἀδεῶς προσ-
ήγετο τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. ταχὺ δὲ πολλῶν
ἐγκρατὴς γενόμενος ἰσχυρὰν κατεσκευάσατο τὴν δυ-
ναστείαν· καὶ γὰρ συμμάχων πλῆθος καὶ προσόδους*
2 *ἁδρὰς καὶ στρατόπεδον ἀξιόλογον περιεποιήσατο. χωρὶς
γὰρ τῶν συμμάχων καὶ τῶν ἐκ Συρακουσσῶν κατα-
γραφέντων εἰς τὴν στρατείαν μισθοφόρους ἐπιλέκτους
εἶχε πεζοὺς μὲν μυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους πεντή-
κοντα. ἐποιήσατο δὲ καὶ παρασκευὴν ὅπλων καὶ
βελῶν παντοδαπῶν, εἰδὼς τοὺς Καρχηδονίους ἐπιτετι-
μηκότας τῷ Ἀμίλκᾳ περὶ τῶν συνθηκῶν, συντόμως δὲ*

4 *διέφυγε* F. **10** *συντεθέντων*] *συνθηκῶν* F. **11** *Ἑλλή-
νων* F, corr. 2. m. **12** *ὑπὸ Καρχηδονίους* usitatius. **16** *προσ-
ηγάγετο* X. **21** *καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκ Σ. κ.* F. **22. 23** *μισθο-
φόρους — πεντήκοντα*] *μ. ἐπιλέκτους εἶχε ἑξακισχιλίους πεντήκοντα*
F, corr. in marg. 2. m. **23** *πεντήκοντα*] *πεντακοσίους* Dind.
(cf. Holm G. S. II p. 475). **26** sq. *συντόμως — ἐξοίσοντας* om. F.

πρὸς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἐξοίσοντας. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις τοιαύτην ἔσχε τὴν κατάστασιν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Σαμνῖται διαπολεμοῦντες 3
Ῥωμαίοις ἔτη πλείονα περὶ τῆς ἡγεμονίας Πληστικὴν μὲν φρουρὰν ἔχουσαν Ῥωμαϊκὴν ἐξεπολιόρκησαν, Σωρανοὺς δ' ἔπεισαν κατασφάξαι μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς Ῥωμαίους, συμμαχίαν δὲ πρὸς Σαμνίτας συνθέσθαι.
μετὰ δὲ ταῦτα Ῥωμαίων Σατικόλαν πολιορκούντων 4
ἐπεφάνησαν μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς, σπεύδοντες λῦσαι τὴν πολιορκίαν· γενομένης οὖν μάχης ἰσχυρᾶς πολλοὶ μὲν παρ' ἀμφοτέρων ἀνηρέθησαν, τέλος δὲ ἐπὶ τοῦ προτερήματος ἐγένοντο Ῥωμαῖοι. μετὰ δὲ τὴν μάχην ἐκπολιορκήσαντες τὴν πόλιν ἐπήεσαν ἀδεῶς τὰ πλησίον
πολίσματα καὶ χωρία προσαγόμενοι. τοῦ δὲ πολέμου 5
περὶ τὰς ἐν Ἀπουλίᾳ πόλεις συνεστῶτος οἱ μὲν Σαμνῖται πάντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατείας ὄντας καταγράψαντες ἐστρατοπέδευσαν πλησίον τῶν πολεμίων,
ὡς περὶ τῶν ὅλων κριθησόμενοι. ἃ δὴ πυθόμενος 6
ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων καὶ διαγωνιάσας περὶ τοῦ μέλλοντος δύναμιν προέπεμψε πολλήν. εἰωθότες δ' ἐν τοῖς ἐπικινδύνοις καιροῖς αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου καθιστᾶν τινὰ τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν προεχειρίσαντο

4 Ἰταλικὰ marg. cod. R. Σαυνῖται F semper. 4. 5 ἔτη πλείονα ante διαπολεμοῦντες ponit F. 5 Πληστικὴν] Πλειστικὴν F; Plistica Liv. IX 21. 22; cf. Nissen l. l. p. 30; Burger l. l. p. 60. 9 Σατικόλαν] Saticula Liv. l. l.; cf. Mommsen CJL IX p. 196; Kaerst l. l. p. 728 a. 1. 14 ἐπήεσαν] ἐποίησαν X; ἐπῆσαν Dind.; ante ἐπήεσαν lacunam statui iubet Burger (l. l. p. 60 a. 2; p. 77) qua interciderint quae apud Liv. IX 15, 1. 2 tradantur. 17 ἡλικίᾳ] ἡλικίαις codd.; corr. Hertl. II 2 p. 16. 20 διαγωνισάμενος F. 21 προύπεμψε F. 23 καθιστάναι F; cf. La Roche Wiener St. XXI p. 30. προεχειρίσαντο τότε] τότε μὲν προεχ. F.

τότε Κόιντον Φάβιον καὶ μετ' αὐτοῦ Κόιντον Αὔλιον
7 *ἵππαρχον. οὗτοι δὲ τὰς δυνάμεις παραλαβόντες*
παρετάξαντο πρὸς τοὺς Σαμνίτας περὶ τὰς καλουμένας
Λαυστόλας καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλον.
τροπῆς δὲ γενομένης καθ' ἅπαν τὸ στρατόπεδον ὁ μὲν
Αὔλιος καταισχυνθεὶς ἐπὶ τῇ φυγῇ μόνος ὑπέστη τῷ
[τε] πλήθει τῶν πολεμίων, οὐ κρατήσειν ἐλπίζων, ἀλλ'
ἀήττητον τὴν πατρίδα τὸ καθ' αὑτὸν μέρος ἀποδεικνύων. 375
8 *οὗτος μὲν οὖν οὐ μετασχὼν τοῖς πολίταις τῆς κατὰ*
τὴν φυγὴν αἰσχύνης ἰδίᾳ περιεποιήσατο θάνατον ἔν-
δοξον· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι φοβηθέντες μὴ τὰ κατὰ τὴν
Απουλίαν πράγματα τελέως ἀποβάλωσιν, ἀποικίαν
ἐξέπεμψαν εἰς Λουκερίαν πόλιν ἐπιφανεστάτην τῶν
ἐν τοῖς τόποις. ἐκ ταύτης δὲ ὁρμώμενοι διεπολέμουν
τοῖς Σαμνίταις, οὐ κακῶς τῆς ἀσφαλείας προνοησάμενοι·
9 *διὰ γὰρ ταύτην τὴν πόλιν οὐ μόνον ἐν τούτῳ τῷ*
πολέμῳ προετέρησαν, ἀλλὰ καὶ ⟨κατὰ⟩ τοὺς μετὰ
ταῦτα γενομένους ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διε-
τέλεσαν ὁρμητηρίῳ χρώμενοι κατὰ τῶν πλησίον ἐθνῶν.
73 *Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος*
ἐχουσῶν Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Θεόφραστος,
ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι κατεστάθησαν Μάρκος Πόπλιος

1 *Κόιντος Φάβιος αὐτοκράτωρ* adscr. in marg. codicis R 3. manus. **1. 6** *Αὔλιον*] *Ὤλιον* R (*Αὔλιον* 2. m.) X *Αἴλιον* F; corr. Rhod. (cf. Liv. IX 22). **4** *Λαυστόλας* RF *Λαυστολὰς* X; Lautulae Liv. VII 39; IX 23 unde Diodoro *Λαυτόλας* reddi voluit Cluv. **7** *τε* del. Rhod.; *τὰ πλήθη* Reiske. **13** *Λοκρίαν* RX *Λουκρίαν* F; corr. Steph. (cf. Liv. IX 26). **17** ⟨*κατὰ*⟩ add. Steph. **18** *ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων*] cf. Unger Jahrb. f. Phil. 91 p. 471; Binneb. l. l. p. 52sq. **20** *Μακεδονικὰ* leg. in marg. cod. R. **21** *Ἀθήνησι ὁ Θεόφραστος παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν* X. **22** *Μάρκιος* F. *Πόπλιος* libri omnes; *Ποιτήλιος* Rhod. (cf. Liv. IX 24; f. c.).

καὶ Γάιος Σουλπίκιος. ἐπὶ δὲ τούτων Καλλαντιανοὶ κατοικοῦντες ἐν τοῖς ἐν ἀριστερᾷ μέρεσι τοῦ Πόντου καὶ φρουρὰν ἔχοντες παρὰ Λυσιμάχου ταύτην ἐξέβαλον καὶ τῆς αὐτονομίας ἀντείχοντο. ὡσαύτως δὲ τήν τε 2 *τῶν Ἰστριανῶν πόλιν καὶ τὰς ἄλλας τὰς πλησιοχώρους ἐλευθερώσαντες συνέθεντο συμμαχίαν ὡς κοινῇ πολεμεῖν τῷ δυνάστῃ· προσελάβοντο δ' εἰς τὴν φιλίαν τῶν τε Θρᾳκῶν καὶ Σκυθῶν τοὺς ὁμοροῦντας, ὥστε τὸ πᾶν εἶναι σύστημα βάρος ἔχον καὶ δυνάμενον ἀδραῖς δυνάμεσιν ἀντιτάσσεσθαι. ὁ δὲ Λυσίμαχος* 3 *πυθόμενος τὰ πεπραγμένα μετὰ τῆς δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας. ποιούμενος δὲ τὴν πορείαν διὰ τῆς Θρᾴκης καὶ τὸν Αἷμον ὑπερβαλὼν κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῆς Ὀδησσοῦ. πολιορκίαν δὲ συστησάμενος ταχὺ τοὺς ἔνδον κατεπλήξατο καὶ δι' ὁμολογίας παρέλαβε τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα τῷ* 4 *παραπλησίῳ τρόπῳ τοὺς Ἰστριανοὺς ἀνακτησάμενος ἀνέζευξεν ἐπὶ Καλλαντιανούς. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον οἵ τε Σκύθαι καὶ Θρᾷκες σὺν πολλῇ δυνάμει βοηθήσοντες τοῖς συμμάχοις κατὰ τὰς συνθήκας. οἷς* 5 *ἀπαντήσας Λυσίμαχος καὶ συμβαλὼν ἐξ ἐφόδου τοὺς μὲν Θρᾷκας καταπληξάμενος ἔπεισε μεταθέσθαι, τοὺς δὲ Σκύθας ἐκ παρατάξεως νικήσας καὶ πολλοὺς ἀνελὼν τούτων μὲν τοὺς ὑπολειφθέντας ἐδίωξεν ἐκτὸς τῶν ὅρων, τὴν δὲ τῶν Καλλαντιανῶν πόλιν περιστρα-*

1 *Καλλαντιανοὶ* RX semper; *Καλαντινοὶ* F, suprascr. *α* ab 2. m.; cf. ind. XIX *λζ'*; Head p. 234. **2** *ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μ.* F. **5** *πόλιν* om. F. **6** *ὥστε* Kallenb. I p. 20; at cf. Blass N. Gr. p. 228 a. 1. **7** *τὴν* om. F. **14** *Ὀδισσοῦ* F. **18** *Καλαντίνους* F semper. **21** *ὡς ἐξ ἐφόδου* F. **23** *καὶ πολλοὺς ἀνελὼν τούτων μὲν*] *πολλοὺς ἀνεῖλε καὶ τούτων μὲν* F.

τοπεδεύσας συνεστήσατο πολιορκίαν, φιλοτιμούμενος
ἐκ παντὸς τρόπου κολάσαι τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως.
6 περὶ ταῦτα δ' ὄντος αὐτοῦ παρῆσάν τινες ἀπαγγέλλον-
τες ὅτι δύο δυνάμεις ἀπέσταλκεν Ἀντίγονος ἐπὶ
βοήθειαν τοῖς Καλλαντιανοῖς, τὴν μὲν πεζῇ, τὴν δὲ
κατὰ θάλασσαν, καὶ διότι τῷ μὲν στόλῳ Λύκων ὁ
στρατηγὸς παραπέπλευκεν εἰς τὸν Πόντον, Παυσανίας
δ' ἔχων οὐκ ὀλίγους στρατιώτας περὶ τὸ καλούμενον 376
7 Ἱερὸν κατεστρατοπέδευσεν. ἐφ' οἷς ὁ Λυσίμαχος
διαταραχθεὶς ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπεν τοὺς
ἱκανοὺς στρατιώτας, τὸ δὲ κράτιστον τῆς δυνάμεως
ἀναλαβὼν αὐτὸς ἠπείγετο, σπεύδων συνάψαι τοῖς
8 πολεμίοις. παραγενόμενος δὲ ἐπὶ τὴν κατὰ τὸν Αἷμον
ὑπερβολὴν εὗρε Σεύθην τὸν βασιλέα τῶν Θρᾳκῶν
ἀφεστηκότα πρὸς Ἀντίγονον μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν
9 φυλάσσοντα τὰς παρόδους. συνάψας δ' αὐτῷ μάχην
ἐφ' ἱκανὸν χρόνον τῶν τε ἰδίων ἀπέβαλεν οὐκ ὀλίγους
καὶ τῶν πολεμίων ἀνελὼν παμπληθεῖς ἐβιάσατο τοὺς
10 βαρβάρους. ἐπιφανεὶς δὲ καὶ τοῖς περὶ τὸν Παυσανίαν
καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς εἰς δυσχωρίας συμπεφευγότας
ταύτας τ' ἐξεπολιόρκησε καὶ Παυσανίαν ἀνελὼν τῶν
στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐλύτρωσεν, οὓς δὲ εἰς τὰς ἰδίας
τάξεις διένειμεν. τὰ μὲν οὖν περὶ Λυσίμαχον ἐν
τούτοις ἦν.

74 Ὁ δ' Ἀντίγονος ἀποτυχὼν ταύτης τῆς ἐπιβολῆς ἐξέπεμψε Τελεσφόρον εἰς Πελοπόννησον, δοὺς αὐτῷ πεντήκοντα ναῦς καὶ στρατιώτας τοὺς ἱκανούς, καὶ

4. 5 ἐπὶ βοήθειαν] βοηθήσων F. 6 ὅτι F. 9 cf. Ptol. V 1, 2. 10 μὲν om. F, suppl. 2. m. κατέλιπε F. 15 καὶ μετὰ F. 16 φυλασσόντων F. 18 καὶ τῶν πολεμίων ἀνεῖλε παμπληθεῖς τοὺς βαρβάρους βιασάμενος F. 20 καὶ om. F. 26 ἐξέπεμψεν εἰς Πελοπόννησον T. F.

τὰς πόλεις ἐλευθεροῦν ἐνετείλατο· τοῦτο γὰρ πράξας
ἤλπιζε πίστιν κατασκευάζειν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὅτι
πρὸς ἀλήθειαν φροντίζει τῆς αὐτονομίας αὐτῶν, καὶ
ἅμα γινώσκειν ὑπέλαβε τὰ Κασάνδρου πράγματα.
ὁ δὲ Τελεσφόρος ἐπειδὴ τάχιστα κατέπλευσεν εἰς τὴν 2
Πελοπόννησον, ἐπῆλθε τὰς ὑπ' Ἀλεξάνδρου φρουρουμένας πόλεις καὶ πάσας ἠλευθέρωσε πλὴν Σικυῶνος
καὶ Κορίνθου· ἐν ταύταις γὰρ Πολυπέρχων διέτριβεν
δυνάμεις ἁδρὰς ἔχων καὶ πιστεύων ταύταις τε καὶ
ταῖς τῶν τόπων ὀχυρότησιν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομέ- 3
νοις Φίλιππος ὑπὸ Κασάνδρου πεμφθεὶς στρατηγὸς
εἰς τὸν πρὸς Αἰτωλοὺς πόλεμον ὡς τάχισθ' ἧκεν εἰς
τὴν Ἀκαρνανίαν μετὰ τῆς δυνάμεως, τὸ μὲν πρῶτον
ἐπεχείρει λεηλατεῖν τὴν Αἰτωλίαν, μετ' ὀλίγον δὲ
πυθόμενος Αἰακίδην τὸν Ἠπειρώτην εἰς τὴν βασιλείαν
κατεληλυθότα καὶ δύναμιν ἁδρὰν συνηθροικότα ταχέως ὥρμησεν ἐπ' αὐτόν· ἔσπευδε γὰρ κατ' ἰδίαν
διαγωνίσασθαι πρὶν ἢ συμμίξαι τὴν τῶν Αἰτωλῶν
δύναμιν. εὑρὼν δὲ τοὺς Ἠπειρώτας ἑτοίμους εἰς 4
μάχην ἐξ ἐφόδου συνῆψεν εἰς χεῖρας καὶ πολλοὺς μὲν
ἀνεῖλεν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησεν, ἐν οἷς συνέβαινεν
εἶναι καὶ τῶν αἰτίων τῆς τοῦ βασιλέως καθόδου περὶ
πεντήκοντα τὸν ἀριθμόν, οὓς δήσας ἀπέστειλε πρὸς
Κάσανδρον. τῶν δὲ περὶ τὸν Αἰακίδην ἀθροισθέντων 5
ἐκ τῆς φυγῆς καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς συμμιξάντων πάλιν
ἐπελθὼν ὁ Φίλιππος μάχῃ ἐκράτησεν καὶ πολλοὺς

2 πιστὸν κατασκευάσειν (ζ suprascr. 2. m.) ἑαυτὸν F. παρὰ] ἐν X. 4 γινώσκειν libri; ταπεινώσειν Dind. (cf. XX 53, 3); τιτρώσκειν Reiske. 7 πάσας ἠλευθέρωσε πλὴν Σ.] πάσας ἠλ. τὰς ἄλλας ἄνευ Σ. F. 9 δύναμιν ἁδρὰν F. cf. XIX 36, 3. 16 κατεληλυθότα] διεληλυθότα libri; corr. Reiske (cf. v. 22). 19 ἑτοίμους εἰς μάχην, ἐξ ἐφόδου] εἰς μάχην ἐξ ἑτοίμου F.

6 *ἀνεῖλεν, ἐν οἷς ἦν καὶ Αἰακίδης ὁ βασιλεύς. ἐν ὀλί-*
γαις δ' ἡμέραις τηλικαῦτα ποιήσας προτερήματα κατ-
επλήξατο πολλοὺς τῶν Αἰτωλῶν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε
τὰς ἀνοχύρους πόλεις ἐκλιπεῖν, εἰς δὲ τὰ δυσβατώτατα
τῶν ὀρῶν συμφυγεῖν μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν. καὶ
τὰ μὲν περὶ τὴν Ἑλλάδα πραχθέντα τοιοῦτον ἔσχε τὸ 377
τέλος.

75 *Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Κάσανδρος ὁ τῆς Καρίας κυ-*
ριεύων πιεζούμενος τῷ πολέμῳ διελύσατο πρὸς Ἀν-
τίγονον ἐφ' ᾧ τοὺς μὲν στρατιώτας παραδώσει πάντας
Ἀντιγόνῳ, τὰς δ' Ἑλληνίδας πόλεις αὐτονόμους ἀφήσει,
τὴν δὲ σατραπείαν ἣν πρότερον εἶχε δωρεὰν καθέξει,
2 *βέβαιος ὢν φίλος Ἀντιγόνῳ. δοὺς δὲ περὶ τούτων*
ὅμηρον Ἀγάθωνα τὸν ἀδελφὸν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας
μεταμεληθεὶς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις τὸν μὲν ἀδελφὸν
ἐξέκλεψεν ἐκ τῆς ὁμηρίας, πρὸς δὲ Πτολεμαῖον καὶ
Σέλευκον διαπρεσβευσάμενος ἠξίου βοηθεῖν τὴν τα-
3 *χίστην. ἐφ' οἷς Ἀντίγονος δεινοπαθήσας δύναμιν*
ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν πόλεων καὶ κατὰ
γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, τοῦ μὲν στόλου ναύαρχον
ἀποδείξας Μήδιον, τοῦ δὲ στρατοπέδου καταστήσας
4 *στρατηγὸν Δόκιμον. οὗτοι δὲ παραγενόμενοι πρὸς*
τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων τούς τε πολίτας ἐκάλουν
ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν φρουρουμένην ἄκραν ἐκ-

4 *δύσβατα* X. 8 *Κάσανδρος* (*Κάσσανδρος* F) libri omnes; *Ἄσανδρος* Wess.; at cf. XVIII 39; XIX 57, 1; 62, 2. 5. 9 *πιεζό-μενος* F. 10 *παραδώσειν* F. 11 *ἀφήσειν* F. 12 *τὰς δὲ σατραπείας ἃς πρότερον εἶχε δωρὲαν καθέξειν* F, corr. 2. m.; *τὰς δὲ σατραπείας δωρεὰς ἃς πρότερον εἶχε καθέξει* RX. 13 *Ἀντιγόνου* F. *δοὺς*] *δέδωκε* F. 17 *Σέλευκον*] *Κάσανδρον* R, at corr. 1. m.; *Κάσσανδρον* F; cf. XIX 68, 2; cf. Droysen II 2 p. 29; Niese I p. 288 a. 3. 18 *δεινοπαθήσας*] *ἀναβοήσας* RX. 23 usitatius *παρεκάλουν*.

πολιορκήσαντες εἰς αὐτονομίαν ἀποκατέστησαν τὸ πο-
λίτευμα. περὶ ταῦτα δ' ὄντων τούτων Ἀντίγονος 5
Τράλλεις ἐξεπολιόρκησεν· εἰς δὲ Καῦνον παρελθὼν
καὶ τὸν στόλον μεταπεμψάμενος εἷλε καὶ ταύτην τὴν
πόλιν πλὴν τῆς ἄκρας· ταύτην δὲ περιχαρακώσας,
καθ' ὃ μέρος ἦν προσμάχεσθαι, συνεχεῖς προσβολὰς
ἐποιεῖτο. ἐπὶ δὲ τὴν Ἰασὸν πόλιν ἐκπεμφθεὶς Πτολε-
μαῖος μετὰ δυνάμεως ἱκανῆς ἠνάγκασε προσθέσθαι
τοῖς περὶ Ἀντίγονον. αὗται μὲν οὖν τῆς Καρίας 6
οὖσαι τοῦτον τὸν τρόπον ὑπετάγησαν Ἀντιγόνῳ. μετ'
ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐλθόντων πρὸς αὐτὸν πρεσβευτῶν
παρ' Αἰτωλῶν καὶ Βοιωτῶν πρὸς μὲν τούτους συμμα-
χίαν συνέθετο, τῷ δὲ Κασάνδρῳ συνελθὼν εἰς λόγους
ὑπὲρ εἰρήνης περὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἀπῆλθεν ἄπρακ-
τος, οὐ δυναμένων αὐτῶν οὐδαμῶς συμφωνῆσαι.
διόπερ ὁ Κάσανδρος ἀπογνοὺς τὰς διαλύσεις διέγνω
τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πάλιν πραγμάτων ἀντέχεσθαι.
ἀναζεύξας οὖν μετὰ τριάκοντα νεῶν εἰς Ὠρεὸν ἐπο- 7
λιόρκει τὴν πόλιν. ἐνεργῶς δ' αὐτοῦ ταῖς προσβολαῖς
χρωμένου καὶ τοῦ πολίσματος ἤδη κατὰ κράτος ἁλισκο-
μένου παρεγένετο βοηθήσων τοῖς Ὠρίταις Τελεσφόρος
μὲν ἐκ Πελοποννήσου μετὰ νεῶν εἴκοσι καὶ στρατιωτῶν
χιλίων, Μήδιος δ' ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ναῦς ἑκατόν.
οὗτοι δ' ὁρῶντες ἐφορμούσας τῷ λιμένι τὰς τοῦ 8
Κασάνδρου ναῦς πῦρ ἐνῆκαν καὶ τέσσαρας μὲν κατ-

3 Τράλλεις τε ἐξεπολιόρκησε καὶ εἰς Πεύκανον παρελθὼν F. de Cauno cf. XX 27, 3; Mueller ad Ptol. V 2, 8. 7 Ἰασὸν RX (cf. Ptol. V 2, 7); τῶν Ἰασόνων F. 8 ἠναγκάσθη libri; corr. Wess. 10 ὑπετάγησαν τοῦτον τὸν τρόπον F. 13 συνεισελθὼν F. 17 πάλιν post πραγμάτων repetunt RX. 18 Ὠραιὸν RX; at cf. XIX 77, 4 (Ptol. III 14, 22). 21 Ὠρίταις R (Ὠρείταις 2. m.) X (cf. Eust. ad D. P. 1095); Ὠρείταις F (cf. St. B. s. v. Ὠρεός). 24 ἐφορμώσας X.

*ἔκαυσαν, παρ' ὀλίγον δὲ καὶ πάσας διέφθειραν· τοῖς
δ' ἐλαττουμένοις παραγενομένης βοηθείας ἐξ Ἀθηνῶν
ἐπέπλευσαν οἱ περὶ Κάσανδρον καταφρονοῦσι τοῖς
πολεμίοις. συμβαλόντες δ' αὐτοῖς μίαν μὲν κατέδυσαν,
τρεῖς δ' αὐτάνδρους ἔλαβον. καὶ τὰ μὲν πραχθέντα
περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Πόντον τοιαῦτ' ἦν.*

76 *Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Σαμνῖται μὲν μετὰ πολλῆς* 378
*δυνάμεως ἐπῄεσαν πορθοῦντες τῶν κατ' *Ἰταλίαν
πόλεων ὅσαι τοῖς ἐναντίοις συνηγωνίζοντο, οἱ δ' ὕπατοι
τῶν Ῥωμαίων μετὰ στρατοπέδου παραγενόμενοι παρα-
βοηθεῖν ἐπειρῶντο τοῖς κινδυνεύουσιν τῶν συμμάχων.*
2 *ἀντεστρατοπεδεύσαντο δὲ τοῖς πολεμίοις περὶ Κίνναν
πόλιν καὶ ταύτην μὲν εὐθὺς ἐρύσαντο τῶν ἐπικειμένων
φόβων, μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐκταξάντων ἀμφοτέρων
τὰς δυνάμεις ἐγένετο μάχη καρτερὰ καὶ συχνοὶ παρ'
ἀμφοτέροις ἔπεσον. τὸ δὲ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι βιασάμενοι
κατὰ κράτος περιεγένοντο τῶν πολεμίων, ἐπὶ πολὺν
δὲ χρόνον χρησάμενοι τῷ διωγμῷ πλείους τῶν μυρίων*
3 *ἀνεῖλον. καὶ τῆς μάχης ἀγνοουμένης ἔτι Καμπανοὶ
μὲν καταφρονήσαντες τῶν Ῥωμαίων ἀπέστησαν, ὁ δὲ
δῆμος εὐθὺς δύναμίν τε τὴν ἱκανὴν ἐξέπεμψεν ἐπ'
αὐτοὺς καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα Γάιον Μάνιον*

3 *ἔπλευσαν* F. 3. 4 *καταφρονοῦντες τῶν πολεμίων* F. 4 *συμβαλόντες δ' αὐτοῖς*] *καὶ* RX. 6 *κατὰ τὴν Ἑ.* F. 7 *Ἰταλικὰ* R in marg. (3. m.). 8 *κατὰ τὴν Ἰταλίαν* F; *Ἰταλίαν* certe mendosum (cf. XX 26, 3); Binneboessel l. l. p. 57 a. 1 *Καμπανίαν* scribendum esse censet. 12 *ἀντιστρατοπεδεύσαντες* F qui v. 13 *καὶ* om. *Κίνναν*] *Κίναν* F; urbs ignota (cf. Nieb. III p. 203; Kaerst l. l. p. 732 a. 1; de Caudio (Liv. IX 27) cog. Pflug D. u. Liv. als Quellen d. 2 S.-Kr. p. 7; *περὶ* ⟨*Ταρα*⟩*κίναν* scribi iussit Burger mn. XVI p. 82; VAW. Amst. n. r. II (99) p. 62. 77; cf. Schiller Burs. Jahresb. 87 III p. 291; Binneb. l. l. p. 58). 13 *ἐρύσαντο* libri. 18 *χρόνον*] *τόπον* F. 19 *τῆς μὲν μάχης* F. 22 *Μάνιον* libri omnes (cf. XVII 2, 1); Maenius Liv. IX 26.

*καὶ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὸ πάτριον ἔθος Μάνιον Φούλ-
βιον <ἵππαρχον>. τούτων δὲ πλησίον τῆς Καπύης* 4
*καταστρατοπεδευσάντων οἱ Καμπανοὶ τὸ μὲν πρῶτον
ἐπεχείρουν ἀγωνίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενοι
τὴν τῶν Σαμνιτῶν ἧτταν καὶ νομίσαντες πάσας τὰς
δυνάμεις ἥξειν ἐπ' αὐτοὺς διελύσαντο πρὸς Ῥωμαίους·
τοὺς γὰρ αἰτίους τῆς ταραχῆς ἐξέδωκαν, οἳ προτεθείσης* 5
*κρίσεως οὐ περιμείναντες τὴν ἀπόφασιν αὐτοὺς ἀνεῖλαν.
αἱ δὲ πόλεις τυχοῦσαι συγγνώμης εἰς τὴν προϋπάρχου-
σαν συμμαχίαν ἀποκατέστησαν.*

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν ἦρχε 77
*Πολέμων, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι Λεύκιος Παπεί-
ριος τὸ πέμπτον καὶ Γάιος Ἰούνιος, ἤχθη δὲ καὶ ὀλυμ-
πιὰς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἑβδόμη πρὸς ταῖς
ἑκατὸν καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Παρμενίων
Μιτυληναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων τῶν χρόνων Ἀντίγονος* 2
*ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα στρατηγὸν Πτολεμαῖον τοὺς
Ἕλληνας ἐλευθερώσοντα, συνέπεμψε δ' αὐτῷ ναῦς μὲν
μακρὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, Μήδιον ἐπιστήσας
ναύαρχον, στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους,
ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους. ἐποιήσατο δὲ καὶ πρὸς Ῥοδίους* 3
*συμμαχίαν καὶ προσελάβετο παρ' αὐτῶν ναῦς ἐξηρτισ-
μένας πρὸς τὸν πόλεμον δέκα πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων*

1 *Φούλβιον*] Foslius Liv. IX 26; cf. Mommsen RF. I p. 115. 2 *<ἵππαρχον>* in codd. omissum add. edd. *τὰ πλησίον* RX. 5 *νομίζοντες* F. 6 *ἥξειν πρὸς αὐτοὺς* F. 8 *αὐτοὺς* RX. *ἀνεῖλον* F. 12 *ἦρχον* F, corr. in marg. 2. m. *Παπείριος* codd. 13 *τὸ* (om. RX) *πέμπτον*] cf. XIX 66, 1; Liv. IX 28; f. c. *Ἰούνιος*] *τὸ δεύτερον* suppleri voluit Rhod.; cf. Liv. l. l.; f. c. *ἤχθη*] *ἦν* F. 15 *Παρμενίων*] Parmenides Eus. 16 *Μυτιλ.* Dind. *τοῦτον τὸν χρόνον* F. 17 *Πτολεμαῖον*] *Πολέμωνα* libri omnes (cf. XIX 78, 3, ubi idem vitium); corr. Palm. ex § 4; cf. Droysen l. l. p. 33 a. 1; Niese p. 289 a. 4; de vero eius nomine cf. XIX 57, 4. 22 *ἐξηρτημένας* F; *ἐξηρτυμένας* Dind.

4 ἐλευθέρωσιν. ὁ δὲ Πτολεμαῖος μετὰ παντὸς τοῦ στόλου καταπλεύσας τῆς Βοιωτίας εἰς τὸν Βαθὺν καλούμενον λιμένα παρὰ μὲν τοῦ κοινοῦ τῶν Βοιωτῶν προσελάβετο στρατιώτας πεζοὺς μὲν δισχιλίους διακοσίους, ἱππεῖς 379
δὲ χιλίους τριακοσίους. μετεπέμψατο δὲ καὶ τὰς ἐξ Ὠρεοῦ ναῦς καὶ τειχίσας τὸν Σαλγανέα συνήγαγεν ἐνταῦθα πᾶσαν τὴν δύναμιν· ἤλπιζε γὰρ προσδέξασθαι τοὺς Χαλκιδεῖς, οἵπερ μόνοι τῶν Εὐβοέων ὑπὸ τῶν
5 πολεμίων ἐφρουροῦντο. ὁ δὲ Κάσανδρος ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς Χαλκίδος τὴν Ὠρεοῦ πολιορκίαν ἔλυσεν, εἰς δὲ τὴν Χαλκίδα παρῆλθεν καὶ τὰς δυνάμεις μετεπέμπετο. Ἀντίγονος δὲ πυθόμενος περὶ τὴν Εὔβοιαν ἐφεδρεύειν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα, μετεπέμψατο τὸν Μήδιον εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τοῦ στόλου, εὐθὺς δὲ καὶ τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν προῆγεν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ κατὰ τάχος, ὡς διαβησόμενος εἰς Μακεδονίαν, ὅπως ἢ μένοντος Κασάνδρου περὶ τὴν Εὔβοιαν αὐτὸς ἔρημον καταλάβῃ Μακεδονίαν τῶν ἀμυνομένων ἢ τῇ βασιλείᾳ
6 βοηθῶν ἀποβάλῃ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πράγματα. ὁ δὲ Κάσανδρος συνιδὼν τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ Πλείσταρχον μὲν ἀπέλιπεν ἐπὶ τῆς ἐν Χαλκίδι φρουρᾶς, αὐτὸς

2 *Βαθὺς λιμὴν*] cf. Strab. IX 2, 8. 4 *διακοσίους*] om. X; *τριακοσίους* F. 6 *Ὥρου* R, corr. 1. m. *Σαλγανέα*] *Σαλγονέα* RX *Σαλμονέα* F; corr. Palm. (cf. Strab. IX 2, 9; Ptol. III 14, 8; St. B. s. v.); cf. Mueller ad Ptol. l. l. 7 *προσδέξεσθαι* Dind. 10 *Ὡραιοῦ* RX. 12 *Εὔοιαν* F. 13 *ἀλλήλοις ἐφεδρεύειν* F. 15 *Ἑλλησπόντου* F. 16—19 *ὅπως—βοηθῶν* om. F, suppl. in fine pag. 2. m. (*καταλάβοι*), quae addidit *ὑπὲρ τῶν*: iam sequitur in contextu *οἰκείων ἀγωνίζεσθαι τὸν Κάσσανδρον ἀφέντα τὰ κατὰ τὴν Ἑ. πράγματα* quae verba ita emendabat Rhod., ut scriberet *βοηθοῦντα* et post *Κάσανδρον* restitueret ⟨*ἀναγκάσῃ*⟩; *βοηθεῖν* ⟨*καὶ*⟩ *ὑπὲρ τ. οἰκ. ἀγωνίσασθαι* ⟨*ποιήσῃ*⟩ (vel *ἀναγκάσῃ*) *τὸν Κ.* Reiske; ego cum Steph., Wess., Dind. in cod. R lectione acquiesco.

δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας Ὠρωπὸν μὲν κατὰ κράτος εἷλε, Θηβαίους δ' εἰς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν κατέστησεν· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς ἀνοχὰς ποιησάμενος καὶ καταλιπὼν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος στρατηγὸν Εὐπόλεμον ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν, ἀγωνιῶν περὶ τῆς τῶν πολεμίων διαβάσεως. ὁ δ' Ἀντί- 7
γονος ἐπειδὴ κατήντησεν εἰς τὴν Προποντίδα, διεπρεσβεύσατο πρὸς Βυζαντίους, ἀξιῶν μετέχειν τῆς συμμαχίας. παραγενομένων δὲ καὶ παρὰ Λυσιμάχου πρεσβευτῶν καὶ παρακαλούντων μηδὲν ποιεῖν μήτε κατ' αὐτοῦ μήτε κατὰ Κασάνδρου τοῖς μὲν Βυζαντίοις ἔδοξε μένειν ἐφ' ἡσυχίας καὶ τηρεῖν τὴν πρὸς ἀμφοτέρους εἰρήνην ἅμα καὶ φιλίαν. ὁ δ' Ἀντίγονος δυσχρηστούμενος ἐπὶ τούτοις, ἅμα δὲ καὶ τῆς χειμερινῆς ὥρας συγκλειούσης διέδωκε τοὺς στρατιώτας κατὰ πόλιν εἰς τὴν χειμασίαν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Κορκυραῖοι μὲν 78
βοηθήσαντες Ἀπολλωνιάταις καὶ τοῖς Ἐπιδαμνίοις τοὺς μὲν στρατιώτας Κασάνδρου ὑποσπόνδους ἀφῆκαν, τῶν δὲ πόλεων Ἀπολλωνίαν μὲν ἠλευθέρωσαν, Ἐπίδαμνον δὲ Γλαυκίᾳ τῷ τῶν Ἰλλυριῶν βασιλεῖ παρέδωκαν. ὁ 2
δ' Ἀντιγόνου στρατηγὸς Πτολεμαῖος χωρισθέντος εἰς Μακεδονίαν Κασάνδρου καταπληξάμενος τοὺς φρουροῦντας τὴν Χαλκίδα παρέλαβε τὴν πόλιν καὶ τοὺς Χαλκιδεῖς ἀφῆκεν ἀφρουρήτους, ὥστε γενέσθαι φανερὸν

1 *Ὠρωπὸν*] *εὸν* super *ωπ* ponit F (1. m.). 2 *αὐτοῦ* R. 8 *πρὸς τοὺς Β.* F. *μετέχειν*] *μετασχεῖν* coni. Hultzsch pr. Pas. 1902 p. 6. 15 *ἔδωκε* F. 16 fort. addendum ⟨*διελόμενος*⟩: cf. XX 111, 3. 17 *Κορκυραῖοι* RX semper (in marg. codicis R 3. m. adn. *ὅτι Κόρκυρα γράφεται*) *Κερκυραῖοι* F; cf. CJGr. IX 1, 685 sqq. 18 *τοὺς μὲν Κασάνδρου στρατιώτας* F. 20 *ἠλευθέρωσεν* R, corr. 1. m. 21 *τῶν τῷ* X. 22 *χωρηθέντος* F.

ὡς πρὸς ἀλήθειαν Ἀντίγονος ἐλευθεροῦν προῄρηται
τοὺς Ἕλληνας· ἐπίκαιρος γὰρ ἡ πόλις ἐστὶ τοῖς βουλο-
μένοις ἔχειν ὁρμητήριον <πρὸς τὸ> διαπολεμεῖν περὶ
3 τῶν ὅλων. ὁ δ' οὖν Πτολεμαῖος ἐκπολιορκήσας Ὠρωπὸν
παρέδωκε τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοὺς Κασάνδρου στρατιώ-
τας ὑποχειρίους ἔλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα Ἐρετριεῖς καὶ
Καρυστίους εἰς τὴν συμμαχίαν προσλαβόμενος ἐστρά-
τευσεν εἰς τὴν Ἀττικήν, Δημητρίου τοῦ Φαληρέως
4 ἐπιστατοῦντος τῆς πόλεως. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ μὲν
πρῶτον λάθρᾳ διεπέμποντο πρὸς Ἀντίγονον, ἀξιοῦντες
ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν· τότε δὲ τοῦ Πτολεμαίου παρα-
γενηθέντος πλησίον τῆς πόλεως θαρρήσαντες ἠνάγ-
κασαν τὸν Δημήτριον ἀνοχὰς ποιήσασθαι καὶ πρεσβείας
5 ἀποστέλλειν πρὸς Ἀντίγονον περὶ συμμαχίας. ὁ δὲ
Πτολεμαῖος ἀναζεύξας ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Βοιωτίαν
τήν τε Καδμείαν εἷλε καὶ τὴν φρουρὰν ἐκβαλὼν ἠλευ-
θέρωσε τὰς Θήβας. μετὰ δὲ ταῦτα πορευθεὶς εἰς τὴν
Φωκίδα καὶ τὰς μὲν πλείους τῶν πόλεων προσαγό-
μενος ἐξέβαλε πανταχόθεν τὰς Κασάνδρου φρουράς·
ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν Λοκρίδα καὶ τῶν Ὀπουντίων τὰ
Κασάνδρου φρονούντων συνεστήσατο πολιορκίαν καὶ
συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο.

79 Τῆς δ' αὐτῆς θερίας Κυρηναῖοι μὲν ἀποστάντες Πτολεμαίου τὴν ἄκραν περιεστρατοπέδευσαν, ὡς αὐτίκα μάλα τὴν φρουρὰν ἐκβαλοῦντες, παραγενομένων δὲ πρεσβευτῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ παρακαλούντων

1 ὡς] ὅτι F. 3 <πρὸς τὸ> add. Kallenb. I p. 20. 4 Πτολεμαῖος] Πολέμων libri; corr. Palm. (cf. XIX 77, 2). 7 τὴν om. F. 10 πρῶτον] πρὸ τοῦ Hertl. III p. 34 f. recte (cf. XI 63, 4). 18 καὶ om. F. πλείω RX; cf. Croenert Philol. LXI p. 182. προσαγαγόμενος Dind. 19 πρὸς Κασάνδρου F. 20 τῶν Ὀπουντίων Κασάνδρου φρουρὰν ἐχόντων F; cf. Niese I p. 290 a. 5.

παύσασθαι τῆς φιλοτιμίας τούτους μὲν ἀπέκτειναν,
τὴν δ' ἄκραν ἐνεργέστερον ἐπολιόρκουν. ἐφ' οἷς 2
παροξυνθεὶς ὁ Πτολεμαῖος ἀπέστειλεν Ἄγιν στρατηγὸν
μετὰ δυνάμεως πεζῆς, ἐξέπεμψε δὲ καὶ στόλον τὸν
συλληψόμενον τοῦ πολέμου, ναύαρχον ἐπιστήσας Ἐπαι-
νετόν. ὁ δὲ Ἄγις ἐνεργῶς διαπολεμήσας τοῖς ἀφεστη- 3
κόσιν ἐκυρίευσε κατὰ κράτος τῆς πόλεως καὶ τοὺς μὲν
αἰτίους τῆς ἀποστάσεως δήσας ἀπέστειλεν εἰς τὴν
Ἀλεξάνδρειαν καὶ τῶν ἄλλων τὰ ὅπλα παρελόμενος
καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικήσας ὥς ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ
συμφέρειν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Πτολεμαῖος 4
δέ, τῶν περὶ Κυρήνην αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπηντηκότων,
διῆρεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Κύ-
προν ἐπὶ τοὺς ἀπειθοῦντας τῶν βασιλέων. Πυγμαλίωνα
δὲ εὑρὼν διαπρεσβευόμενον πρὸς Ἀντίγονον ἀνεῖλε,
Πράξιππον δὲ τὸν τῆς Λαπιθίας βασιλέα καὶ τὸν
τῆς Κερυνίας δυνάστην ὑποπτεύσας ἀλλοτρίως ἔχειν
*συνέλαβε *Στασιοίκου τοῦ Μαλιέως· καὶ τὴν μὲν πόλιν*
κατέσκαψε, τοὺς δ' ⟨ἐν⟩οικοῦντας μετήγαγεν εἰς Πάφον. 5
ταῦτα δὲ διαπραξάμενος τῆς μὲν Κύπρου κατέστησε
στρατηγὸν Νικοκρέοντα, παραδοὺς τάς τε πόλεις καὶ
τὰς προσόδους τῶν ἐκπεπτωκότων βασιλέων, αὐτὸς δὲ 6
381 *μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκπλεύσας ἐπὶ Συρίας τῆς ἄνω*

1 *φιλοτιμίας*] *πολιορκίας* F. 3 *Ἄγιν* codd. semper. 4 *καὶ* om. R. 5 *Ἐπαίνετον* F. 10 *ὥς ποτ' ἔδοξεν*] *ὅτ' ἔδοξεν* F, corr. 2. m. in marg. 16 *Λαπιθίας* codd.; *Λαπηθίας* Steph.; cf. XIX 59, 1. *καὶ τὸν τῆς Κερυνίας* (*Κεραυνίας* F) *δυνάστην*] nomen excidisse videtur (cf. Droysen II 2 p. 9 a. 2). 17 *ἀλλοτρίως ἔχειν* om. F, suprascr. 2. m. 18 *Στασιοίκου τοῦ Μαλιέως* (cf. Droysen II 2 p. 9 a. 2; Head HN. p. 605 sqq.) RX; *καὶ Στασίοικον τὸν τοῦ Μαλιέως* F; *καὶ Στ. τὸν τῶν Μαριέων* Rhod. (cf. XIX 59, 1; 62, 6); at fort. maiore corruptela plura perierunt. 19 *οἰκοῦντας* libri; corr. Dind. 21 *στρατηγὸν*] *σατράπην* in marg. cod. R 2. m. 23 *μετὰ τῶν δυνάμεων* F.

καλουμένης Ποσείδιον καὶ Ποταμοὺς Καρῶν ἐκπολιορκήσας διήρπασεν. ἑτοίμως δὲ πλεύσας ἐπὶ Κιλικίας Μάλον εἷλε καὶ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐλαφυροπώλησεν. ἐπόρθησε δὲ καὶ τὴν ἐγγὺς χώραν καὶ τὸ στρατόπεδον ὠφελείας ἐμπλήσας ἀπέπλευσεν εἰς τὴν
7 *Κύπρον. ἐπολιτεύετο δὲ πρὸς τοὺς στρατιώτας, οὕτως ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὰς προθυμίας εἰς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους.*

80 *Δημήτριος δὲ ὁ Ἀντιγόνου διέτριβεν ἀεὶ περὶ Κοίλην Συρίαν, ἐφεδρεύων ταῖς τῶν Αἰγυπτίων δυνάμεσιν. ὡς δ' ἤκουσε τὰς τῶν πόλεων ἁλώσεις Πίθωνα μὲν ἐπὶ τῶν τόπων κατέλιπε στρατηγόν, δοὺς αὐτῷ τοὺς ἐλέφαντας καὶ τὰ βαρέα τῶν ταγμάτων, αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τούς τε ἱππεῖς καὶ τὰ ψιλικὰ τάγματα προῆγεν ἐπὶ Κιλικίας συντόμως, βοηθήσων*
2 *τοῖς κινδυνεύουσιν. ὑστερήσας δὲ τῶν καιρῶν καὶ καταλαβὼν ἀποπεπλευκότας τοὺς πολεμίους ἐπανῆλθε συντόμως ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἀποβεβληκὼς τῶν ἵππων τοὺς πλείους κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν· διέτεινε γὰρ ἓξ ἡμέραις ἀπὸ Μάλου σταθμοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας, ὥστε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθίας μήτε σκευοφόρον ἀκολουθῆσαι μηδένα μήτε τοὺς ἱπποκόμους.*
3 *ὁ δὲ Πτολεμαῖος, κατὰ νοῦν αὐτῷ τῶν πραγμάτων*

1 *Ποσείδιον* R (*Ποσίδειον* 2. m., X) *Ποσίδιον* F; cf. Ptol. V 14, 2. *Ποταμοὺς Καρῶν*] *Ποταμὸν* K. F, corr. 2. m.; urbs ignota (cf. Droysen II 2 p. 35 a. 2; Niese I p. 294 a. 3 qui de Seleucia cogitat appellata prius *Ὕδατος ποταμοί* (Strab. XVI 2, 8)). **2** *ἑτοίμως*] *συντόμως* Dind. **3** *Μάλον* codd. (cf. XIX 56, 5). *ἐγκαταλειφθέντας* R, corr. 1. m. **9** *διέτριβεν ἀεὶ*] *διέτριβε μὲν* Dind. **15** *συντόμως*] *συντόνως* Dind. **16** *τὸν καιρὸν* X. **17** *ὑποπλευκότας* (sic) F, corr. 2. m. **20** *ἡμέρας* RX; idem F, corr. 2. m. (cf. Kallenb. I p. 8). *Μάλου* libri. *τέτταρας* F. **21** *κακοπαθείας* F. *σκευοφόρον* libri; *σκευοφόρων* edd.

ἀπηντηκότων, τότε μὲν ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον, μετ'
ὀλίγον δὲ χρόνον παροξυνόμενος ὑπὸ Σελεύκου διὰ
τὴν πρὸς Ἀντίγονον ἀλλοτριότητα διέγνω στρατεύειν
ἐπὶ Κοίλην Συρίαν καὶ παρατάττεσθαι τοῖς περὶ τὸν
Δημήτριον. συναγαγὼν οὖν πανταχόθεν τὰς δυνάμεις 4
ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Πηλούσιον, ἔχων
πεζοὺς μὲν μυρίους ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρα-
κισχιλίους, ὧν ἦσαν οἱ μὲν Μακεδόνες, οἱ δὲ μισθο-
φόροι, Αἰγυπτίων δὲ πλῆθος, τὸ μὲν κομίζον βέλη
καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν, τὸ δὲ καθωπλισμένον καὶ
πρὸς μάχην χρήσιμον. ἀπὸ δὲ Πηλουσίου διὰ τῆς 5
ἐρήμου διελθὼν κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῶν πο-
λεμίων περὶ τὴν παλαιὰν Γάζαν τῆς Συρίας. ὁμοίως
δὲ καὶ Δημήτριος μεταπεμψάμενος πανταχόθεν τοὺς
ἐκ τῆς χειμασίας στρατιώτας εἰς τὴν παλαιὰν Γάζαν
ὑπέμεινε τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον. τῶν δὲ φίλων 81
αὐτῷ συμβουλευόντων μὴ παρατάττεσθαι πρὸς ἡγεμόνα
τηλικοῦτον καὶ δύναμιν μείζω, τούτοις μὲν οὐ προσ-
εῖχεν, εἰς δὲ τὸν κίνδυνον παρεσκευάζετο τεθαρρηκώς,
καίπερ νέος ὢν παντελῶς καὶ τηλικαύτην μάχην
μέλλων ἀγωνίζεσθαι χωρὶς τοῦ πατρός. συναγαγόντος 2
382 *δ' ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκκλησίαν αὐτοῦ καὶ στάντος ἐπί*
τινος ἀναστήματος μετὰ ἀγωνίας καὶ διατροπῆς ὁ μὲν
ὄχλος ἀνεβόησε μιᾷ φωνῇ θαρρεῖν καὶ πρὸ τοῦ τὸν
κήρυκα καταπαῦσαι τοὺς θορυβοῦντας ἅπαντες σιωπὴν
παρείχοντο. οὔτε γὰρ στρατιωτικὸν ἔγκλημα ὑπῆρχε 3
περὶ αὐτὸν οὔτε πολιτικόν, ἅτε προσφάτως ἐφ' ἡγεμο-

3 *πρὸς τὸν Ἀ.* F. 4 *ἐπὶ τὴν Κ. Σ.* F. 9 *Αἰγ. τε πλῆθος* RX. 13 *περὶ τὴν παλαιὰν Γάζαν*] cf. Droysen II 2 p. 40 a. 1; Niese I p. 295 a. 3. 16 *ὑπέμενε* F. 18 *μείζονα* F. 20 *καίπερ*] *καὶ γὰρ* RX. cf. XIX 69, 1.

*νίας τεταγμένον· ὅπερ εἴωθε γίγνεσθαι τοῖς παλαιοῖς
στρατηγοῖς, ὅταν ἐκ πολλῶν προφάσεων ἓν ἔγκλημα
πρὸς ἕνα καιρὸν ἀθροίζηται· τὸ γὰρ πλῆθος ἀεὶ
δυσάρεστον ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένον καὶ πᾶν τὸ μὴ
πλεονάζον κεχαρισμένην ἔχει τὴν μεταβολήν· τοῦ τε
πατρὸς ἤδη γεγηρακότος αἱ τῆς βασιλείας ἐλπίδες εἰς
τὴν τούτου διαδοχὴν ἦγον ἅμα τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν*
4 *τῶν ὄχλων εὔνοιαν. ἦν δὲ καὶ τῷ κάλλει καὶ τῷ μεγέ-
θει διάφορος, ἔτι δὲ κεκοσμημένος ὅπλοις βασιλικοῖς
εἶχε πολλὴν ὑπεροχὴν καὶ κατάπληξιν, δι' ἧς εἰς
ἐλπίδας ἁδρὰς ἦγε τοὺς πολλούς· πρὸς δὲ τούτοις
πρᾳότης τις ἦν περὶ αὐτόν, ἁρμόζουσα νέῳ βασιλεῖ,
δι' ἧς εἰς προθυμίαν ἐξεκαλεῖτο πάντας, ὥστε καὶ
τοὺς ἐκτὸς τάξεως συνδραμεῖν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν,
συναγωνιῶντας τῇ νεότητι καὶ τῇ μελλούσῃ γίνεσθαι*
5 *κρίσει διὰ τῆς παρατάξεως. οὐ μόνον γὰρ πρὸς
πλείονας ἤμελλε διακινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡγεμό-
νας σχεδὸν μεγίστους, Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον·
οὗτοι γὰρ πάντας τοὺς πολέμους Ἀλεξάνδρῳ συστρα-
τευσάμενοι καὶ πολλάκις καθ' αὑτοὺς δυνάμεων ἡγησά-
μενοι μέχρι τῶν καιρῶν τούτων ὑπῆρχον ἀνίκητοι.*
6 *ὁ δ' οὖν Δημήτριος παρακαλέσας τὰ πλήθη τοῖς οἰκείοις
λόγοις καὶ δωρεάς τε δώσειν κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὰ
λάφυρα συγχωρήσειν ἐπαγγειλάμενος ἐξέταξε τὴν δύνα-
μιν εἰς τὴν μάχην.*
82 *Ἐπὶ μὲν οὖν τὸ λαιὸν κέρας ἔταξε, καθ' ὃ τὸν
κίνδυνον αὐτὸς ἤμελλε ποιεῖσθαι, πρώτους μὲν τοὺς*

1 *τεταγμένος* F. *γίνεσθαι* F. 3 *αἰεὶ* F. 4 *μὴ* del. Reiske. 5 sqq. cf. Suid. s. v. *Δημήτριος*. 8 *καὶ μεγέθει* F. 9 *ἔτι δὲ κεκοσμημένος ὅπλοις β.*] *καὶ μᾶλλον ὅτε περιεβέβλητο ὅπλοις β.* F. 15 *γενέσθαι* F. 19 *πάντες* RX. *στρατευσάμενοι* X. 26 *ἐξέταξε* libri; corr. edd. 27 *ἔμελλε* F.

περὶ αὑτὸν ἱππεῖς ἐπιλέκτους διακοσίους, ἐν οἷς ἦσαν
οἵ τε ἄλλοι φίλοι πάντες καὶ Πίθων ὁ συνεστρατευ-
μένος μὲν Ἀλεξάνδρῳ, συγκαθιστάμενος δὲ ὑπ' Ἀντι-
γόνου στρατηγὸς καὶ τῶν ὅλων μέτοχος. πρόταγμα δὲ 2
τρεῖς εἴλας ἱππέων ἔταξεν καὶ πλαγιοφυλάκους τὰς
ἴσας καὶ χωρὶς ἔξω τοῦ κέρατος ἀπολελυμένας τρεῖς
Ταραντίνων, ὥστ' εἶναι τοὺς περὶ τὸ σῶμα τεταγμέ-
νους ἱππεῖς ξυστοφόρους μὲν πεντακοσίους, Ταραντί-
νους δὲ ἑκατόν. ἑξῆς δ' ἔταξε τῶν ἱππέων τοὺς κα- 3
λουμένους μὲν ἑταίρους, ὄντας δὲ τὸν ἀριθμὸν ὀκτα-
κοσίους, μετὰ δὲ τούτους παντοδαποὺς ἱππεῖς οὐκ
ἐλάττους τῶν χιλίων πεντακοσίων. πρὸ παντὸς δὲ
τοῦ κέρατος ἔστησε τῶν ἐλεφάντων τριάκοντα καὶ τὰ
διαστήματα αὐτῶν ἐπλήρωσε τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν,
ὧν ἦσαν ἀκοντισταὶ μὲν καὶ τοξόται χίλιοι, σφενδονῆ-
ται δὲ Πέρσαι πεντακόσιοι. τὸ μὲν οὖν εὐώνυμον 4
κέρας οὕτω κατασκευάσας διενοεῖτο τούτῳ κρίνειν τὴν
μάχην. ἐχομένην δ' ἔστησε τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα,
συνεστῶσαν ἐξ ἀνδρῶν μυρίων χιλίων· τούτων δὲ ἦσαν
Μακεδόνες μὲν δισχίλιοι, Λύκιοι δὲ καὶ Παμφύλιοι
χίλιοι, μισθοφόροι δ' ὀκτακισχίλιοι. ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν
κέρας ἔταξε τοὺς λοιποὺς ἱππεῖς χιλίους πεντακοσίους,
383 ὧν Ἀνδρόνικος ἡγεῖτο. τούτῳ δ' ἦν συντεταγμένον
λοξὴν φυλάττειν τὴν στάσιν καὶ φυγομαχεῖν, καραδο-
κοῦντα τὴν δι' αὐτοῦ γινομένην κρίσιν. τοὺς δὲ λοι-
ποὺς τῶν ἐλεφάντων τρεισκαίδεκα ἔστησε πρὸ τῆς τῶν

1 αὐτὸν Dind. 3 συγκαθεσταμένος Dind. 5 πλαγιο-φυλάκους RX; πλαγιοφύλακας F; cf. XIX 28, 3. 6 ἀπολελειμ-μένας F, corr. 2. m. 17 τούτῳ] οὕτω τούτῳ F. κρίνειν] κρινεῖν X cett. κινεῖν; coniectura verum assecutus erat Sintenis. 19 συνιστῶσαν F. μ. καὶ χιλίων F. 20 δισχίλιοι] χίλιοι RX. 26 δεκατρεῖς F; τρισκαίδεκα Dind.

πεζῶν φάλαγγος, μίξας εἰς τὰ διαστήματα τῶν ψιλῶν τοὺς ἱκανούς. Δημήτριος μὲν οὖν διεκόσμησε τὴν ἰδίαν δύναμιν τὸν τρόπον τοῦτον.

83 *Οἱ δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον τὸ μὲν πρῶτον ἔταξαν ἰσχυρὰν τὴν εὐώνυμον τάξιν, ἀγνοοῦντες τῶν ἐναντίων τὴν ἐπιβολήν· μαθόντες δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων τὸ γεγονὸς ταχέως ἐξέταξαν τὴν δύναμιν ὅπως τὸ δεξιὸν κέρας ἰσχὺν ἔχον καὶ δύναμιν τὴν κρατίστην διαγωνίσηται πρὸς τοὺς μετὰ Δημητρίου τεταγμένους ἐν τοῖς εὐωνύμοις μέρεσιν. ἔταξαν δὲ ἐπὶ τοῦ κέρατος τούτου τῶν ἱππέων τοὺς κρατίστους τρισχιλίους, ἐν οἷς καὶ αὐτοὶ διεγνώκεισαν*
2 *ἀγωνίσασθαι. προέταξαν δὲ τῆς στάσεως ταύτης τοὺς κομίζοντας χάρακα σεσιδηρωμένον καὶ δεδεμένον ἁλύσεσιν, ὃν παρεσκευάσαντο πρὸς τὴν τῶν ἐλεφάντων ἔφοδον· ταθέντος γὰρ τούτου ῥάδιον ἦν εἴργειν τὰ*
3 *θηρία τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας. προέταξαν δὲ τοῦ κέρατος τούτου καὶ τὰ ψιλικὰ τάγματα, παραγγείλαντες τοῖς τε ἀκοντισταῖς καὶ τοξόταις συνεχῶς κατατιτρώσκειν τὰ θηρία καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ἀναβεβηκότας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ὀχυρωσάμενοι τὸ δεξιὸν κέρας καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν ἐκτάξαντες ἐνδεχομένως ἐπῆγον τοῖς πολεμίοις μετὰ πολλῆς κραυγῆς.*

Ἀντεπαγόντων δὲ καὶ τῶν ἐναντίων τὸ μὲν πρῶτον ἐπ' ἄκρων τῶν κεράτων ἱππομαχία συνέστη τῶν

1 *εἰς τὰ διαστήματα*] *εἴς τινα διαστ.* libri; corr. Dind. 4 *ὁ δὲ* X. 6 *τὴν τῶν ἐναντίων ἐπιβολὴν* F. 7 *μετέταξαν* Madv. I p. 511. 8 *ἔχον* om. R, suppl. 1. m. 10 *ἔταξε* RX. 11 *τούτου τῶν ἱππέων*] *τοῦ τῶν ἱππέων* codd.; corr. 2. m. in marg. cod. R. 12 *διεγνώκεσαν* Dind. 14 *καὶ δεδεμένον* om. F, suppl. 2. m. in marg. 15 *ἁλύσεσιν* F. 17 *προέταξε* F. 18 *παραγγείλας* F. 19 *τοῖς τοξόταις* F. 21 *ὠχυρωμένοι* F, *σα* suprascr. 2. m.

προτεταγμένων ἱππέων, ἐν οἷς πολὺ προετέρουν οἱ
περὶ τὸν Δημήτριον. μετ' ὀλίγον δὲ τῶν περὶ Πτο- 4
λεμαῖον καὶ Σέλευκον περιιππευσάντων τὸ κέρας καὶ
βιαιότερον ἐπενεχθέντων ὀρθαῖς ταῖς εἴλαις συνέστη
καρτερὰ μάχη διὰ τὰς ἑκατέρων προθυμίας. κατὰ μὲν 5
οὖν τὴν πρώτην ἔφοδον τοῖς ξυστοῖς ἀγωνισάμενοι
τούτων τε τὰ πλεῖστα συνέτριψαν καὶ τῶν ἀγωνιζο-
μένων οὐκ ὀλίγους κατετραυμάτισαν· κατὰ δὲ τὴν
δευτέραν ἀναστροφὴν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην
ὥρμησαν καὶ συμπλεκόμενοι πολλοὺς ἀλλήλων ἀνῄρουν,
οἵ τε ἡγεμόνες αὐτοὶ πρὸ πάντων κινδυνεύοντες προ-
ετρέποντο τοὺς ὑποτεταγμένους εὐρώστως ὑπομένειν
τὸ δεινόν, οἵ τ' ἐπὶ τῶν κεράτων ἱππεῖς, ἅπαντες ἐπι-
λελεγμένοι κατ' ἀρετήν, ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους,
θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀνδρείας τοὺς συναγωνιζομένους
στρατηγούς. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τῆς ἱππομαχίας 84
οὔσης ἐφαμίλλου τὰ θηρία διὰ τῶν Ἰνδῶν εἰς τὸν
ἀγῶνα παρορμηθέντα μέχρι μέν τινος προῆγεν κατα-
πληκτικῶς, ὡς οὐδενὸς ὑποστησομένου· ὡς δ' ἐπὶ τὸν
σεσιδηρωμένον χάρακα κατήντησε, τὸ μὲν πλῆθος τῶν
ἀκοντιστῶν καὶ τοξοτῶν συνεχῶς βαλλόντων κατ-
ετίτρωσκε τὰ σώματα τῶν ἐλεφάντων καὶ τοὺς ἐπ'
αὐτοῖς ἀναβεβηκότας· βιαζομένων δὲ τῶν Ἰνδῶν καὶ 2
κολαζόντων τὰ θηρία τινὰ μὲν αὐτῶν περιεπείροντο
τῷ φιλοτεχνηθέντι χάρακι καὶ ταῖς πληγαῖς καὶ πυκνό-
τησι τῶν τιτρωσκόντων περιώδυνα γινόμενα ἐποίει

1 ἐπροτέρουν Wess. 4 βίαιον F, corr. 2. m. ἐπανεχθέντων F. ταῖς om. F. ἴλλαις RX ἴλαις F. 9 ἀναστροφὴν libri omnes (cf. Pol. X 23, 1); ἐπιστροφὴν edd. 10 πολλοὶ ἀλλήλους F. 11. 12 προετρέψαντο τοὺς πολεμίους τοὺς ὑποτεταγμένους F. 24—26 περιεπείροντο—ἐποίει libri omnes. 25 τὰς πληγὰς καὶ πυκνότητας F.

3 θόρυβον. τὸ γὰρ γένος τοῦτο κατὰ μὲν τοὺς ὁμαλοὺς 384
καὶ μαλακοὺς τόπους ἀνυπόστατον παρέχεται κατὰ
στόμα τὴν ῥώμην, ἐν δὲ τοῖς τραχέσι καὶ δυσβάτοις
τελέως ἄπρακτον ἔχει τὴν ἀλκὴν διὰ τὴν τῶν ποδῶν
4 μαλακότητα. διὸ καὶ τότε τῶν περὶ Πτολεμαῖον συν-
ετῶς προεωραμένων τὸ μέλλον ἐκ τοῦ χάρακος *τῆς
πήξεως ἄπρακτον ἐποίει τὴν βίαν αὐτῶν. τέλος δὲ
τῶν πλείστων Ἰνδῶν κατακοντισθέντων ὑποχειρίους
5 συνέβη γενέσθαι πάντας τοὺς ἐλέφαντας. οὗ τελε-
σθέντος οἱ πολλοὶ τῶν περὶ τὸν Δημήτριον ἱππέων
καταπλαγέντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν· αὐτὸς δὲ μετ'
ὀλίγων ἀπολειφθεὶς καὶ δεόμενος ἑκάστου στῆναι καὶ
μὴ καταλιπεῖν αὐτόν, ὡς οὐδεὶς προσεῖχε, συναποχω-
6 ρεῖν ἠναγκάζετο. μέχρι μὲν οὖν Γάζης οἱ πολλοὶ τῶν
ἱππέων συνακολουθοῦντες ὑπήκουον καὶ κατέστησαν
εἰς τάξεις, ὥστε μηδένα ῥᾳδίως τολμᾶν προσάγειν τῶν
εἰκῇ διωκόντων· τὸ γὰρ πεδίον εὐρύχωρον ὂν καὶ
μαλακὸν συνήργει τοῖς βουλομένοις ἐν τάξει ποιεῖσθαι
7 τὴν ἀποχώρησιν. συνείποντο δὲ καὶ πεζῶν οἱ βουλη-
θέντες λιπεῖν τὰς τάξεις καὶ χωρὶς τῶν ὅπλων δια-
σώζειν ἑαυτοὺς ἐλαφρούς. παραλλάσσοντος δὲ αὐτοῦ
Γάζαν περὶ ἡλίου δύσιν ἀπολιπόντες τῶν ἱππέων τινὲς
παρῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἐκκομίσαι βουλόμενοι τὰς
8 ἀποσκευάς. ἀνοιχθεισῶν οὖν τῶν πυλῶν καὶ πλήθους
ὑποζυγίων ἀθροισθέντος, ἔτι δ' ἑκάστου πρώτου σπεύ-
δοντος ἐξαγαγεῖν τὰ σκευοφόρα τοσοῦτον θόρυβον

1 ὁμαλεῖς F, corr. 2. m. **2** κατὰ στόμα] κατ' αὐτοὺς F, corr. 2. m. in marg. **3** ῥώμην] ῥύμην Reiske. **6** ἐκ] τὰ Hertl. III p. 34. *τῆς πήξεως om. RX; verba haud dubie corrupta; fort. scribendum ἐκ τοῦ χάρακος ἢ πήρωσις (cf. Plat. legg. IX 13). **7** ἐποίουν Reiske. **14** μέχρις X. **15** συνακολουθέντες X. **17** τὸ γὰρ πεδίον εὐρύχωρον ὂν] τὸ γὰρ τοῦ χωρίου εὐρύχωρον F.

γενέσθαι συνέβη περὶ τὰς πύλας ὥστε τῶν περὶ Πτο-
λεμαῖον ἐπιόντων μηδένα δύνασθαι φθάσαι συγκλεί-
σαντα. διόπερ εἰσπεσόντων τῶν πολεμίων ἐντὸς τοῦ
τείχους ἡ πόλις ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς περὶ Πτολε-
μαῖον.

Τῆς δὲ μάχης τοιοῦτο τὸ τέλος λαβούσης Δημήτριος 85
μὲν διέτεινεν εἰς Ἄζωτον περὶ μέσας νύκτας, διελθὼν
σταδίους ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίους. ἐντεῦθεν δὲ
κήρυκα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως ἐξέπεμψεν,
σπεύδων ἐκ παντὸς τρόπου τῆς ἐπιβαλλούσης κηδείας
ἀξιῶσαι τοὺς τετελευτηκότας· ἐτύγχανον γὰρ οἱ πλεῖ- 2
στοι τῶν φίλων πεπτωκότες, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι
Πίθων τε ὁ μετέχων τῆς στρατηγίας ἐπ' ἴσης αὐτῷ
καὶ Βοιωτὸς πολὺν χρόνον συνεξηκὼς Ἀντιγόνῳ τῷ
πατρὶ καὶ μετεσχηκὼς παντὸς ἀπορρήτου· κατὰ δὲ τὴν 3
παράταξιν ἔπεσον μὲν πλείους τῶν πεντακοσίων, ὧν
ἦσαν οἱ πλείους ἱππεῖς τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἑάλω-
σαν δ' ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. οἱ δὲ περὶ Πτολεμαῖον
καὶ Σέλευκον δόντες τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν τήν
τε ἁλοῦσαν βασιλικὴν ἀποσκευὴν καὶ τῶν αἰχμαλώτων
385 τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν εἰωθότας διατρίβειν χωρὶς λύτρων
ἀπέστειλαν πρὸς Δημήτριον· οὐ γὰρ περὶ τούτων ἔφα-
σαν διαφέρεσθαι πρὸς Ἀντίγονον, ἀλλ' ὅτι τοῦ πολέμου
γενομένου κοινοῦ πρότερον μὲν πρὸς Περδίκκαν, ὕστε-
ρον δὲ πρὸς Εὐμενῆ τὰ μέρη τῆς δορικτήτου χώρας

1 συνέβη γενέσθαι F. 2 τὰς πύλας συγκλείσαντα F. 6 τοιοῦτον τέλος F. 7 ὑπέτεινεν F. 10 ἐπὶ παντὸς τρόπου F. τὴν ἐπιβάλλουσαν κηδείαν F, corr. 2. m. 13 αὐτῷ om. R. 14 Βοιωτὸς om. F, suppl. 2. m. in marg. Ἀντιγόνῳ τῷ πατρὶ om. RX. 16. 17 τῶν πεντακοσίων — πλείους om. F, suppl. 2. m. omisso artic. τῶν. πεντακοσίων] πεντακισχιλίων Wess. sec. Plut. Dem. 5. 18 τοὺς ὀκτακισχ. F. 21 τοὺς εἰωθότας περὶ τὴν αὐλὴν διατρίβειν F. 24 γιγνομένου RX. Περδίκαν F. 25 δορυκτήτου F.

οὐκ ἀποδοίη τοῖς φίλοις καὶ συνθέμενος φιλίαν πρὸς αὐτὸν τοὐναντίον ἀφέλοιτο τὴν σατραπείαν τῆς Βα-
4 βυλωνίας Σελεύκου παρὰ πάντα τὰ δίκαια. ὁ δὲ Πτολεμαῖος τοὺς μὲν ἁλόντας στρατιώτας ἀποστείλας εἰς Αἴγυπτον προσέταξεν ἐπὶ τὰς νομαρχίας διελεῖν, αὐτὸς δὲ θάψας τῶν ἰδίων τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας ἅπαντας μεγαλοπρεπῶς μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπῄει τῶν κατὰ Φοινίκην πόλεων τὰς μὲν πολιορκῶν,
5 τὰς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. Δημήτριος δὲ δύναμιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων πρὸς μὲν τὸν πατέρα βυβλιαφόρον ἀπέστειλεν, ἀξιῶν βοηθεῖν τὴν ταχίστην· αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς Τρίπολιν τῆς Φοινίκης μετεπέμπετό τε τοὺς ἐκ Κιλικίας στρατιώτας καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι παρεφύλαττον ἢ πόλεις ἢ φρούρια μακρὰν ἀφεστῶτα τῶν πολεμίων.

86 Πτολεμαῖος δὲ κρατῶν τῶν ὑπαίθρων Σιδῶνα μὲν προσηγάγετο, τῆς δὲ Τύρου πλησίον στρατοπεδεύσας παρεκάλεσεν Ἀνδρόνικον τὸν φρούραρχον παραδοῦναι τὴν πόλιν καὶ δωρεάς τε καὶ τιμὰς ἁδρὰς ἐπηγγείλατο
2 δοῦναι. ὁ δὲ φήσας μηδενὶ τρόπῳ προδώσειν τὴν δεδομένην ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου πίστιν, ἐλοιδόρησε φορτικῶς τὸν Πτολεμαῖον. ὕστερον δὲ στασιασάντων τῶν στρατιωτῶν ἐκπεσὼν ἐκ Τύρου καὶ γενόμενος ὑποχείριος προσεδόκα μὲν τιμωρίας τεύξε-

1. 2 συνθέμενος φιλίαν] συνθέμενος πάλιν RX συνθέμενος (om. πάλιν F); corr. Hertl. III p. 34 (cf. XIX 89, 1); πρὸς αὐτὸν] πρὸς αὐτὰ F, corr. 2. m.; ἀφέλοιτο] διαφέλοιτο F; . . . τοῖς φίλοις καὶ συνθεμένοις πάλαι πρὸς αὐτόν, τοὐναντίον δὲ ἀφέλοιτο Madv. I p. 511. 5 νομαρχίας] ναυαρχίας codd.; corr. Wess. (cf. Droysen II 2 p. 47 a. 1; Niese I p. 297 a. 5). 8 ἐπῄει τὴν κατὰ Φοινίκην τῶν πόλεων F. 10 βιβλιοφόρον F. 12 τε om. F. 16 Σιδόνα F. 20 δοῦναι del. Madv. I p. 175. παραδώσειν ἢ προδώσειν X. 24 τεύξασθαι F.

σθαι διά τε τὴν γενομένην λοιδορίαν καὶ διὰ τὸ μὴ
βεβουλῆσθαι τὴν Τύρον παραδοῦναι· οὐ μὴν ὅ γε
Πτολεμαῖος ἐμνησικάκησεν, ἀλλὰ τοὐναντίον δοὺς
δωρεὰς εἶχε περὶ αὐτόν, ἕνα τῶν φίλων ποιησάμενος
καὶ προάγων ἐντίμως. ἦν γὰρ ὁ δυνάστης οὗτος καθ' 3
ὑπερβολὴν ἐπιεικὴς καὶ συγγνωμονικός, ἔτι δ' εὐεργετι-
κός. ὅπερ καὶ μάλιστ' αὐτὸν ηὔξησε καὶ πολλοὺς
ἐποίησεν ἐπιθυμεῖν κοινωνῆσαι τῆς φιλίας. καὶ γὰρ 4
τὸν Σέλευκον ἐκ τῆς Βαβυλωνίας ἐκπεσόντα φιλοτί-
μως ὑπεδέξατο καὶ κοινὴν παρείχετο τούτῳ τε καὶ τοῖς
ἄλλοις φίλοις τὴν περὶ αὑτὸν εὐδαιμονίαν. διὸ καὶ 5
τότε παρακαλοῦντος αὐτὸν Σελεύκου δοῦναι στρατιώ-
τας τοὺς ἀναβησομένους εἰς Βαβυλῶνα προθύμως ὡμο-
λόγησε καὶ προσεπηγγείλατο πάντα συμπράξειν μέχρι
ἀνακτήσαιτο τὴν προϋπάρχουσαν σατραπείαν. καὶ τὰ
μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

386 Κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην Τελεσφόρος μὲν ὁ Ἀν- 87
τιγόνου ναύαρχος διατρίβων περὶ Κόρινθον, ἐπειδὴ
Πτολεμαῖον ἑώρα μᾶλλον ἑαυτοῦ προαγόμενον καὶ τῶν
κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων πιστευόμενον ἁπάντων,
ἐγκαλέσας Ἀντιγόνῳ περὶ τούτων τὰς μὲν ναῦς ἃς
εἶχεν ἀπέδοτο, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς βουλομένους
κοινωνεῖν τῆς προαιρέσεως ἀναλαβὼν ἴδια πράγματα
συνίστατο. παρελθὼν γὰρ εἰς Ἦλιν ὡς ἔτι φυλάττων 2
τὴν πρὸς Ἀντίγονον φιλίαν, τὴν ἀκρόπολιν ἐνετείχισε
καὶ τὴν πόλιν κατεδουλώσατο. ἐσύλησεν δὲ καὶ τὸ

4 δωρεὰς οὓς εἶχε F. αὑτὸν FX. 6 εὐεργετηκὼς F, corr. 2. m. 7 αὐτὸν ἠξίωσε μειζόνων ηὔξησέ τε F. 11 αὐτὸν libri; αὑτὸν edd. 13 τοὺς ἀναβησομένους ⟨μεθ' ἑαυτοῦ⟩ Reiske. 14 μέχρις F. 15 ἀνακτήσεται RX; cf. Blass. N. Gr. p. 223. προυπάρχουσαν] ὑπάρχουσαν F. 20 ἅπαντα RX. 22 ἀπέδοτο] ἀπέδωκε F. 24 Ἠλείαν F. 25 τὴν ἀκρόπολιν] τὴν del. iussit Hertl. III p. 34. 26 τὴν πόλιν — δὲ καὶ om. R, suppl. 1. m. in marg.

ἱερὸν τὸ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν καὶ συναγαγὼν ἀργυρίου πλείω τῶν πεντήκοντα ταλάντων ξένους ἐμισθοῦτο.
3 *Τελεσφόρος μὲν οὖν ζηλοτυπήσας τὴν προαγωγὴν Πτολεμαίου τοῦτον τὸν τρόπον ἐγένετο προδότης τῆς πρὸς Ἀντίγονον φιλίας. Πτολεμαῖος δ' ὁ Ἀντιγόνου στρατηγὸς ἦν μὲν τεταγμένος ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων, πυθόμενος δὲ τὴν ἀπόστασιν τὴν Τελεσφόρου καὶ τὴν κατάληψιν τῆς Ἠλείων πόλεως, ἔτι δὲ τὴν σύλησιν τῶν κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν χρημάτων παρῆλθεν εἰς Πελοπόννησον μετὰ δυνάμεως. καταντήσας δ' εἰς Ἦλιν καὶ τὴν ἐντετειχισμένην ἀκρόπολιν κατασκάψας τήν τε ἐλευθερίαν ἀπέδωκε τοῖς Ἠλείοις καὶ τὰ χρήματα ἀποκατέστησεν τῷ θεῷ. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Τελεσφόρον πείσας παρέλαβεν τὴν Κυλλήνην, φρουρουμένην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τοῖς Ἠλείοις ἀποκατέστησεν.*
88 *Ἅμα δὲ τούτοις πρασσομένοις Ἠπειρῶται τελευτήσαντος Αἰακίδου τοῦ βασιλέως αὐτῶν Ἀλκέτᾳ τὴν βασιλείαν παρέδωκαν, ὃς ἦν πεφυγαδευμένος μὲν ὑπὸ Ἀρύμβου τοῦ πατρός, ἀλλοτρίως δὲ διακείμενος πρὸς*
2 *Κάσανδρον. διὸ καὶ Λυκίσκος ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας στρατηγὸς ὑπὸ Κασάνδρου παρῆλθε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἤπειρον, ἐλπίδας ἔχων ῥᾳδίως τὸν Ἀλκέταν ἀποστήσειν τῆς ἀρχῆς ἀσυντάκτων ἔτι τῶν*
3 *κατὰ τὴν βασιλείαν ὄντων. καταστρατοπεδεύσαντος δ' αὐτοῦ περὶ Κασσωπίαν πόλιν Ἀλκέτας τοὺς μὲν υἱοὺς*

1. 2 *ἀργύριον πλείω ταλάντων ν'* X. 3 *τὴν τοῦ Πτ. προαγωγὴν* F. 7 *τὴν Τ.*] *τοῦ Τ.* F. 11 *Ἠλείαν* F. 14 *πείσας τὸν Τ.* F. 16 *πραττομ.* F. 19 *Ἀρύμβου*] *Ἀρρυβίλου* RX *Ἀριβήλου* F; corr. Palm. (cf. XVI 72, 1); de re cf. Paus. I 11, 5 ubi *Ἀρύββας*; *Ἀρύβας* Plut. Pyrrh. 1. *πρὸς Κάσανδρον*] *ὑπὸ Κασσάνδρου* F, corr. 2. m. 20 *ὁ τεταγμένος* om. RX. 24 *κατὰ τὴν βασιλείαν*] *κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας* X. 25 *Κασωπίαν* R; cf. Mueller ad Ptol. III 12, 6. *Ἀλκέτας* om. F, suprascr. 2. m.

Ἀλέξανδρον καὶ Τεῦκρον ἀπέστειλεν ἐπὶ τὰς πόλεις,
διακελευσάμενος στρατολογεῖν ὡς πλείστους, αὐτὸς δὲ
μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως ἀναζεύξας, ἐπειδὴ πλησίον ἐγέ-
νετο τῶν πολεμίων, ἀνέμενε τὴν τῶν υἱῶν παρουσίαν.
τῶν δὲ περὶ Λυκίσκον ἐπικειμένων καὶ πολὺ τοῖς πλή- 4
θεσιν ὑπερεχόντων οἱ μὲν Ἠπειρῶται καταπλαγέντες
προσεχώρησαν τοῖς πολεμίοις, ὁ δ' Ἀλκέτας καταλειφ-
θεὶς κατέφυγεν εἰς Εὐρυμενὰς πόλιν Ἠπειρωτικήν.
ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ πολιορκουμένου παρεγενήθησαν οἱ 5
περὶ τὸν Ἀλέξανδρον βοήθειαν φέροντες τῷ πατρί.
γενομένης οὖν μάχης ἰσχυρᾶς ἀνῃρέθησαν πολλοὶ τῶν
στρατιωτῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἄλλοι τέ τινες τῶν ⟨ἀξιολό-
γων⟩ ἀνδρῶν καὶ Μίκυθος ὁ στρατηγὸς καὶ Λύσανδρος
Ἀθηναῖος ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τῆς Λευκάδος ὑπὸ Κα-
σάνδρου. μετὰ δὲ ταῦτα Δεινίου βοηθήσαντος τοῖς 6
ἐλαττουμένοις ἐγένετο δευτέρα μάχη, καθ' ἣν οἱ μὲν
περὶ Ἀλέξανδρον καὶ Τεῦκρον ἡττηθέντες ἔφυγον εἴς
387 τι χωρίον ἐρυμνὸν μετὰ τοῦ πατρός, ὁ δὲ Λυκίσκος
Εὐρυμενὰς ἐκπολιορκήσας καὶ διαρπάσας κατέσκαψε·
καθ' ὃν δὴ χρόνον Κάσανδρος ἀκηκοὼς μὲν τὴν τῶν 89
ἰδίων ἧτταν, ἀγνοῶν δὲ τὸ μετὰ ταῦτα γεγονὸς εὐτύ-
χημα κατὰ σπουδὴν ἧκεν εἰς τὴν Ἤπειρον βοηθήσων
τοῖς περὶ Λυκίσκον. καταλαβὼν δ' αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ
προτερήματος γεγονότας πρὸς μὲν Ἀλκέταν διαλυσά-
μενος φιλίαν συνέθετο, τῆς δὲ δυνάμεως μέρος ἀνα-

8 *Εὐρυμενὰς*] ignotae nisi forte cogitandum est de Thessalica urbe (St. B. s. v.; Liv. XXXIX 25, 3); cf. Droysen II 2 p. 38 a. 1; Niese I p. 291 a. 6. **10** *φέροντες*] *ἔχοντες* RX. **12** *τῶν ⟨ἀξιολόγων⟩ ἀνδρῶν* scr. (cf. XIX 47, 4); *⟨ἐπιφανῶν⟩* add. Dind.; *τῶν ἀδρῶν* scribi voluit Madv. I p. 130 (cf. I 35, 4). **13** *Μίκυλος* F, corr. 2. m. *ὁ στρατηγὸς*] *ὁ Στράτιος* Madv. l. l. **23** *καταλαβὼν δὲ ἐπὶ τοῦ προτερήματος αὐτοὺς γεγονότας* F. **25** *δὲ* om. X.

*λαβὼν ἀνέζευξεν εἰς τὸν Ἀδρίαν, πολιορκήσων Ἀπολ-
λωνιάτας, ὅτι τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες τὴν αὐτοῦ
2 προσέθεντο τοῖς Ἰλλυριοῖς. οὐ μὴν οἵ γε ἐν τῇ πόλει
κατεπλάγησαν, ἀλλὰ βοήθειαν μεταπεμψάμενοι παρὰ
τῶν ἄλλων συμμάχων πρὸ τῶν τειχῶν παρετάξαντο.
γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ μὲν
Ἀπολλωνιᾶται τοῖς πλήθεσιν ὑπερέχοντες τοὺς ἀντι-
τεταγμένους φυγεῖν ἠνάγκασαν, ὁ δὲ Κάσανδρος πολ-
λοὺς στρατιώτας ἀποβαλὼν καὶ δύναμιν μὲν οὐκ ἔχων
περὶ αὑτὸν ἀξιόχρεω, τὴν δὲ χειμερινὴν ὥραν θεωρῶν
3 ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν. τούτου δὲ χωρισθέντος
Λευκάδιοι προσλαβόμενοι βοήθειαν παρὰ Κορκυραίων
ἐξέβαλον τὴν φρουρὰν τοῦ Κασάνδρου. οἱ δ' Ἠπει-
ρῶται χρόνον μέν τινα διέμενον ὑπ' Ἀλκέτου βασιλευό-
μενοι, χρωμένου δ' αὐτοῦ χαλεπώτερον τοῖς πλήθεσιν
αὐτόν τε κατέσφαξαν καὶ δύο τῶν υἱῶν παῖδας ὄντας
τὴν ἡλικίαν Ἡσιονέα καὶ Νίσον.*

90 *Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Σέλευκος μετὰ τὴν γενομένην
ἧτταν Δημητρίῳ περὶ Γάζαν τῆς Συρίας ἀναλαβὼν
παρὰ Πτολεμαίου πεζοὺς μὲν οὐ πλείους τῶν ὀκτα-
κοσίων, ἱππεῖς δὲ περὶ διακοσίους ἀνέζευξεν ἐπὶ Βαβυ-
λῶνος, ἐπὶ τοσοῦτον μεμετεωρισμένος ταῖς ἐλπίσιν ὥστ'
εἰ καὶ μηδεμίαν εἶχε δύναμιν τὸ παράπαν, μετὰ τῶν
φίλων καὶ τῶν ἰδίων παίδων τὴν εἰς τοὺς ἄνω τόπους*

2 *αὑτοῦ* Dind. cf. XIX 78, 1. 4 *παρά γε* F. 7 *Ἀπολλωνιάται* RX. 10 *αὐτὸν* RX. *ἀξιόχρεων* F. 12 *Κερκυραίων* F. 13 *Ἠπειρῶται*] *ὑπηρέται* F. 17 *Ἡσιονέαν* F; eandem nominis formam omnes exhibent codices IV 69 (cf. Strab. XIII 4, 8); *Ἠϊονέα* ubique Dind. *Νίσον* RX *Νίσον* suprascr. *ῇ* F. de re cf. Paus. I 11, 5. 19 *Δημητρίου* F. 20. 21 *πεζοὺς χιλίους καὶ τριακοσίους ἱππέας* App. Syr. 54. 22 *μετεωρισμένος* F, corr. 2. m. 23 *ἔχει* (suprascr. *οι*) F. *μετ' αὐτῶν τῶν φίλων* F. 22—23 aut *ὥστε κἂν μ. ἔχων δ.* scribendum censet Hertl. III p. 35 aut *ἂν* post *παίδων* addendum.

ἀνάβασιν ποιεῖσθαι· ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς μὲν Βαβυ-
λωνίους διὰ τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἑτοίμως αὐτῷ
προσθήσεσθαι, τοὺς δὲ περὶ Ἀντίγονον μετὰ τῆς δυνά-
μεως μακρὰν ἀπεσπασμένους παραδεδωκέναι καιρὸν
οἰκεῖον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς. τοιαύτης δ' οὔσης τῆς 2
περὶ αὐτὸν ὁρμῆς οἱ συνόντες φίλοι θεωροῦντες ὅτι
μετ' αὐτῶν μέν εἰσι παντελῶς ὀλίγοι συστρατεύοντες,
τοῖς δὲ πολεμίοις ἐφ' οὓς προάγουσι καὶ δυνάμεις
ὑπάρχουσιν ἕτοιμοι μεγάλαι καὶ χορηγίαι λαμπραὶ καὶ
συμμάχων πλῆθος, οὐ μετρίως ἠθύμουν. οὓς ὁρῶν 3
καταπεπληγμένους ὁ Σέλευκος παρεκάλει, διδάσκων ὅτι
τοὺς Ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευκότας καὶ δι' ἀρετὴν ὑπ'
ἐκείνου προηγμένους προσήκει μὴ πάντως δυνάμει καὶ
χρήμασι πεποιθότας ἀντέχεσθαι πραγμάτων, ἀλλ' ἐμ-
πειρίᾳ καὶ συνέσει, δι' ὧν κἀκεῖνος τὰ μεγάλα καὶ
παρὰ πᾶσι θαυμαζόμενα κατειργάσατο. πιστεύειν δὲ
δεῖν καὶ ταῖς τῶν θεῶν προρρήσεσι τὸ τέλος ἔσεσθαι
τῆς στρατείας ἄξιον τῆς ἐπιβολῆς· ἐν μὲν γὰρ Βραγ- 4
χίδαις αὐτοῦ χρηστηριαζομένου τὸν θεὸν προσαγορεῦσαι
388 Σέλευκον βασιλέα, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον καθ' ὕπνον ἐπι-
στάντα φανερῶς διασημᾶναι περὶ τῆς ἐσομένης ἡγε-
μονίας, ἧς δεῖ τυχεῖν αὐτὸν προϊόντος τοῦ χρόνου.
πρὸς δὲ τούτοις ἀπεφαίνετο διότι πάντα γίνεται τὰ 5
καλὰ καὶ παρ' ἀνθρώποις θαυμαζόμενα διὰ πόνων καὶ
κινδύνων. ἐπολιτεύετο δὲ καὶ πρὸς τοὺς συστρατεύον-
τας καὶ κατεσκεύαζεν αὑτὸν ἴσον ἅπασιν, ὥσθ' ἕκαστον
αἰδεῖσθαι καὶ τὸ παράβολον τῆς τόλμης ἑκουσίως ὑπο-

3 μετὰ δυνάμεως F. 7 ὅτι μετ' αὐτῶν εἰσιν ὀλίγοι φίλοι σ. F. 9 ἑτοῖμαι F. 14 τῶν πραγμ. F. 17 δεῖ F. 18 στρατιᾶς F. Βραγχίδες F. 19 προαγορεῦσαι R (corr. 1. m.) F; cf. App. Syr. 56. 21 διασημῆναι F. 25 τοὺς om. X. 26 αὐτὸν XF.

91 μένειν. ἐπεὶ δὲ προάγων κατήντησεν εἰς Μεσοποτα-
μίαν, τῶν ἐν Κάραις κατῳκισμένων Μακεδόνων οὓς
μὲν ἔπεισεν, οὓς δ' ἐβιάσατο συστρατεύειν αὐτῷ. ὡς
δ' εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐνέβαλεν, οἱ πλείους τῶν ἐγ-
χωρίων ἀπήντων καὶ προστιθέμενοι πᾶν ἔφασαν αὐτῷ
2 τὸ δοκοῦν συμπράξειν· τετραετῆ γὰρ χρόνον γεγονὼς
σατράπης τῆς χώρας ταύτης πᾶσι προσενήνεκτο καλῶς,
ἐκκαλούμενος τὴν εὔνοιαν τοῦ πλήθους καὶ πόρρωθεν
προπαρασκευαζόμενος τοὺς συμπράξοντας, ἐὰν αὐτῷ
3 δοθῇ καιρὸς ἀμφισβητεῖν ἡγεμονίας. προσεχώρησε δ'
αὐτῷ καὶ Πολύαρχος, τεταγμένος ἐπί τινος διοικήσεως,
μετὰ στρατιωτῶν πλειόνων ἢ χιλίων. οἱ δὲ διαφυλάτ-
τοντες τὴν πρὸς Ἀντίγονον φιλίαν, δρῶντες ἀκατά-
σχετον οὖσαν τὴν τοῦ πλήθους ὁρμήν, συνέφευγον
4 εἰς τὴν ἄκραν, ἧς φύλαξ ἀπεδέδεικτο Δίφιλος. ὁ δὲ
Σέλευκος συστησάμενος πολιορκίαν καὶ κατὰ κράτος
ἑλὼν τὴν ἄκραν ἐκομίσατο τὰ φυλαττόμενα σώματα
τῶν φίλων καὶ τῶν παίδων, ὅσοι παρεδόθησαν εἰς
φυλακὴν παρ' Ἀντιγόνου μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς
5 Αἴγυπτον ἀποχώρησιν. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος στρα-
τιώτας συνήγαγεν καὶ συναγοράσας ἵππους ἀνεδίδου
τοῖς δυναμένοις χρᾶσθαι. πᾶσι δὲ φιλανθρώπως ὁμι-
λῶν καὶ καθιστὰς εἰς ἀγαθὰς ἐλπίδας ἑτοίμους εἶχε καὶ
προθύμους ἐν πάσῃ περιστάσει τοὺς συγκινδυνεύοντας.
Σέλευκος μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἀνεκτήσατο τὴν
Βαβυλωνίαν.

2 Κάραις libri (cf. XVII 110, 3; XIX 12, 1); Κάρραις Wess. 4 ἐνέβαλον RX. 5. 6 τὸ δοκοῦν αὐτῷ F. 6 τετραετῆ] ἐννεαετῆ Reiske; ἑξαετῆ vel πενταετῆ Unger Philol. XXXVII p. 527 sq.; at cf. Reuss ibid. XXXIX p. 104. 7 προσανήνεγκετο F. 9 αὐτῷ edd. 10 δώσῃ F. 12 πλειόνων] πλέον F. 14 συνέφυγον F. 18 τῶν παίδων καὶ τῶν φίλων F. 22 χρῆσθαι F. 25 τὸν τρόπον τοῦτον F.

Νικάνορος δὲ τοῦ περὶ Μηδίαν στρατηγοῦ συν- 92
αγαγόντος ἐπ' αὐτὸν ἔκ τε Μηδίας καὶ Περσίδος καὶ
τῶν σύνεγγυς τόπων στρατιώτας πεζοὺς μὲν πλείους
τῶν μυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ ἑπτακισχιλίους ὥρμησεν
κατὰ σπουδὴν ἀπαντήσων τοῖς πολεμίοις. εἶχε δὲ τοὺς 2
σύμπαντας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισχιλίων, ἱππεῖς
δὲ τετρακοσίους. διαβὰς δὲ τὸν Τίγριν ποταμὸν καὶ
πυνθανόμενος ὀλίγων ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχειν τοὺς πολε-
μίους, ἔκρυψε τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς πλησίον ἕλεσι,
διανοούμενος ἀπροσδόκητον ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν.
ὁ δὲ Νικάνωρ ἐπειδὴ παραγενηθεὶς ἐπὶ τὸν Τίγριν 3
ποταμὸν οὐχ ηὕρισκε τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέ-
δευσε πρός τινι βασιλικῷ σταθμῷ, νομίζων αὐτοὺς
πεφευγέναι μακρότερον. ἐπιγενομένης δὲ νυκτὸς καὶ
τῶν περὶ Νικάνορα καταπεφρονηκότως καὶ ῥαθύμως
ἐχόντων τὰ περὶ τὰς φυλακὰς ἐπιπεσὼν ὁ Σέλευκος
389 ἄφνω πολλὴν ταραχὴν καὶ κατάπληξιν κατεσκεύασε·
συναψάντων γὰρ μάχην τῶν Περσῶν συνέβη τόν τε 4
σατράπην αὐτῶν Εὔαγρον πεσεῖν καί τινας τῶν ἄλλων
ἡγεμόνων. οὗ συμβάντος οἱ πλείους τῶν στρατιωτῶν
τὰ μὲν τὸν κίνδυνον καταπεπληγμένοι, τὰ δὲ προσ-
κόπτοντες τοῖς ὑπ' Ἀντιγόνου πραττομένοις μετεβά-
λοντο πρὸς Σέλευκον. ὁ δὲ Νικάνωρ μετ' ὀλίγων 5
ἀπολειφθεὶς καὶ δεδιὼς μὴ παραδοθῇ τοῖς πολεμίοις,
ἔφυγε μετὰ τῶν φίλων διὰ τῆς ἐρήμου. Σέλευκος δὲ
δυνάμεως ἁδρᾶς κυριεύσας καὶ φιλανθρώπως πᾶσι
προσφερόμενος ῥᾳδίως προσηγάγετο τήν τε Σουσιανὴν

1 Μηδείαν F. 4 τῶν om. F. ἱππέας F. 10 ποιήσεσθαι F. 15 καταπεφρονηκότων libri; corr. Steph. (cf. XIX 93, 2; 95, 5). 17 παρεσκεύασε F, corr. 2. m. 19 de Euagora (XIX 46, 2) cogitat Niese l. l. p. 299 a. 2. 22 πραττομένοις] προσταττομένοις RX προστεταγμένοις F; corr. edd. (cf. XX 4, 6).

καὶ Μηδίαν καί τινας τῶν σύνεγγυς τόπων· περί τε τῶν διῳκημένων ἔγραψε πρὸς Πτολεμαῖον καὶ τοὺς ἄλλους φίλους, ἔχων ἤδη βασιλικὸν ἀνάστημα καὶ δόξαν ἀξίαν ἡγεμονίας.

93 *Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πτολεμαῖος μὲν διέτριβε περὶ Κοίλην Συρίαν, νενικηκὼς Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου παρατάξει μεγάλῃ. ὃν πυνθανόμενος ἐκ Κιλικίας ἀνεστραφέναι καὶ στρατοπεδεύειν περὶ τὴν ἄνω Συρίαν, προεχειρίσατο τῶν περὶ αὐτὸν φίλων*
2 *Κίλλην τὸν Μακεδόνα· τούτῳ δὲ δοὺς δύναμιν ἱκανὴν προσέταξεν ἐκδιῶξαι τὸν Δημήτριον τὸ παράπαν ἐκ τῆς Συρίας ἢ περικαταλαβόντα συντρῖψαι. τούτου δ' ὄντος κατὰ πορείαν Δημήτριος διὰ τῶν σκοπῶν ἀκούσας τὸν Κίλλην στρατοπεδεύειν καταπεφρονηκότως περὶ Μυοῦντα, τὴν μὲν ἀποσκευὴν ἀπέλιπε, τοὺς δὲ στρατιώτας εὐζώνους παραλαβὼν νυκτὸς πορείαν σύντομον ἐποιήσατο, προσπεσὼν δὲ τοῖς πολεμίοις ἑωθινῆς φυλακῆς ἄφνω τῆς τε δυνάμεως ἄνευ μάχης ἐκυρίευσεν καὶ αὐτὸν τὸν στρατηγὸν ἐξώγρησε. τηλικούτου δ' εὐτυχήματος γεγενημένου τὴν ἧτταν ἀναμαχήσασθαι*
3 *διειλήφει. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸν Πτολεμαῖον ὑπολαμβάνων ἥξειν ἐπ' αὐτὸν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, ἐστρατοπέδευσε προβλήματα τῆς παρεμβολῆς ποιησάμενος ἕλη καὶ λίμνας. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν πατέρα περὶ τοῦ γενομένου κατορθώματος, [καὶ] παρακαλῶν αὐτὸν ἢ*

6 *περὶ τὴν Κ. Σ.* F. **8** *ἀνεστραφέναι* codd. **9** *αὐτὸν* F. **10** *δύναμιν τὴν ἱκανὴν* F. **15** *περὶ Μυοῦντα*] urbs ignota; cf. Droysen II 2 p. 52 a. 3. *παρασκευὴν* RXF (corr. 2. m.). **16** malim *ἀναλαβών.* *νυκτὸς πορείαν*] *νυκτοπορίαν* Dind. *σύντονον* Dind. **19** *καὶ αὐτὸν τὸν Κίλλην ἐζώγρησε τὸν στρατηγὸν* F. **20** *γενομένου* F. *ἀναμαχήσασθαι*] *ἀναμηχανᾶσθαι* F, corr. 2. m. **21** *διειλήφει* libri (cf. Madv. I p. 511); *διελήφθη* edd. **25** [*καὶ*] del. Dind.

δύναμιν ἀποστεῖλαι τὴν ταχίστην ἢ καὶ αὐτὸν παρα-
βαλεῖν εἰς τὴν Συρίαν. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐτύγχανε μὲν 4
ὢν ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας, κομισάμενος δὲ τὴν
ἐπιστολὴν ἐχάρη διαφερόντως ἐπὶ τῷ δοκεῖν τὸν υἱὸν
νέον ὄντα κατωρθωκέναι δι' αὐτοῦ καὶ φαίνεσθαι βα-
σιλείας ἄξιον. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν ἀν-
έζευξεν ἐκ τῆς Φρυγίας καὶ τὸν Ταῦρον ὑπερβαλὼν
ὀλίγαις ἡμέραις συνέμιξε τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον.
Πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος τὴν Ἀντιγόνου παρουσίαν 5
καὶ συναγαγὼν τοὺς ἡγεμόνας καὶ φίλους ἐβουλεύετο
πότερον συμφέρει μένειν καὶ ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν
ὅλων κατὰ Συρίαν ἢ προάγειν εἰς Αἴγυπτον καὶ πολε-
μεῖν ἐκεῖθεν, καθάπερ καὶ πρότερον Περδίκκᾳ. πάντες 6
οὖν συνεβούλευον μὴ διακινδυνεύειν πρὸς δύναμιν
πολλαπλασίονα καὶ θηρίων πλῆθος, ἔτι δὲ στρατηγὸν
390 *ἀήττητον· εὐχερέστερον γὰρ πολλῷ διαγωνιεῖσθαι κατὰ*
τὴν Αἴγυπτον, ταῖς τε χορηγίαις ὑπερέχοντα καὶ τόπων
ὀχυρότητι πιστεύοντα. διὸ καὶ κρίνας ἐκλιπεῖν τὴν 7
Συρίαν κατέσκαψε τὰς ἀξιολογωτάτας τῶν κεκρατημέ-
νων πόλεων, Ἄκην μὲν τῆς Φοινίκης Συρίας, Ἰόππην
δὲ καὶ Σαμάρειαν καὶ Γάζαν τῆς Συρίας, αὐτὸς δὲ
τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν καὶ τῶν χρημάτων ὅσα δυνα-
τὸν ἦν ἄγειν ἢ φέρειν ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον.

Ἀντίγονος δ' ἀκινδύνως ἀνακτησάμενος τήν τε 94
Συρίαν πᾶσαν καὶ Φοινίκην ἐπεβάλετο στρατεύειν ἐπὶ

1 *παραβαλεῖν εἰς Συρίαν* F *παραλαβεῖν τὴν Συρίαν* RX. 3 *ὢν* om. F. cf. Plut. Dem. 6. 4 *ἐπὶ τὸ δοκεῖν* F, corr. 2. m. 5 *καὶ δι' ἑαυτοῦ κατωρθωκέναι* F. 8 *συνέμιξε*] *συνέζευξε* RX. 10 *καὶ φίλους* om. F; ast. not. Steph. 11 an *καὶ ⟨δι⟩αγωνίζεσθαι*? 13 *πρὸς Περδίκκαν* F. 16 *ὄντα ἀήττητον* F. 18 *ἐκλιπεῖν*] *ἔτι λιπεῖν* F. 20 *τῆς Φοινικοσυρίας* Rhod. *Ἰόππην* RX *Ἰόπην* F; cf. XIX 59, 2. 23 *ἄγειν ἢ φέρειν* libri (cf. Plut. Dem. 7; Wess.).

τὴν χώραν τῶν Ἀράβων τῶν καλουμένων Ναβαταίων.
κρίνας γὰρ τὸ ἔθνος τοῦτο τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων
ἀλλότριον εἶναι, προεχειρίσατο τῶν αὐτοῦ φίλων
Ἀθήναιον, δοὺς ⟨δ'⟩ αὐτῷ πεζοὺς μὲν εὐζώνους τε-
τρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τοὺς ἐπιτηδείους εἰς δρόμον
ἑξακοσίους συνέταξεν ἐπιθέσθαι τοῖς βαρβάροις ἄφνω
2 καὶ τὴν λείαν πᾶσαν ἀποτεμέσθαι. χρήσιμον δ' ἐστὶ
τῶν ἀγνοούντων ἕνεκα διελθεῖν τὰ νόμιμα τῶν Ἀράβων
τούτων, οἷς χρώμενοι δοκοῦσι τὴν ἐλευθερίαν διαφυ-
λάττειν. ἔχουσι τοίνυν τὸν βίον ὑπαίθριον, πατρίδα
καλοῦντες τὴν ἀοίκητον τὴν μήτε ποταμοὺς ἔχουσαν
μήτε κρήνας δαψιλεῖς, ἐξ ὧν δυνατὸν στρατόπεδον
3 πολέμιον ὑδρεύσασθαι. νόμος δ' ἐστὶν αὐτοῖς μήτε
σῖτον σπείρειν μήτε φυτεύειν μηδὲν φυτὸν καρποφόρον
μήτε οἴνῳ χρᾶσθαι μήτε οἰκίαν κατασκευάζειν· ὃς δ'
ἂν παρὰ ταῦτα ποιῶν εὑρίσκηται, θάνατον αὐτῷ πρόσ-
4 τιμον εἶναι. χρῶνται δὲ τῷ νόμῳ τούτῳ διαλαμβάνον-
τες τοὺς ταῦτα κτωμένους ἀναγκασθήσεσθαι ῥᾳδίως
ὑπὸ τῶν δυνατῶν ἕνεκα τῆς τούτων χρείας ποιεῖν τὸ
προστασσόμενον. τρέφουσι δ' αὐτῶν οἱ μὲν καμήλους,
οἱ δὲ πρόβατα, τὴν ἔρημον ἐπινέμοντες. οὐκ ὀλίγων
δ' ὄντων Ἀραβικῶν ἐθνῶν τῶν τὴν ἔρημον ἐπινεμόν-
των οὗτοι πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσι ταῖς εὐπορίαις,
τὸν ἀριθμὸν ὄντες οὐ πολὺ πλείους τῶν μυρίων·
5 εἰώθασι γὰρ αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι κατάγειν ἐπὶ θάλασσαν

1 Ἀρράβων F semper. Ναβαταίων] Νομάδων F, corr. 2. m. in marg. 3 αὐτοῦ RX; τῶν ὑπ' αὐτοῦ φ. F. 4 Ἀθηναῖον F fere semper. ⟨δ'⟩ add. Dind. αὐτῷ om. RX. 7 ἀποτέμνεσθαι F. δ' ἐστὶ] δὲ F. 10 de seqq. cf. II 48; Krumbholz Rh. M. XLIV p. 286 sqq. 20 προστραττόμενον F. 22 Ἀρραβικῶν F. 23 πολλοὶ F. 25 κατάγειν ἐπὶ θάλασσαν] κατὰ θάλασσαν F, corr. 2. m.

λιβανωτόν τε καὶ σμύρναν καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν
ἀρωμάτων, διαδεχόμενοι παρὰ τῶν κομιζόντων ἐκ τῆς
Εὐδαίμονος καλουμένης Ἀραβίας. φιλελεύθεροι δέ 6
εἰσι διαφερόντως καὶ ὅταν πολεμίων δύναμις ἀδρὰ
προσίῃ, φεύγουσιν εἰς τὴν ἔρημον, ταύτῃ χρώμενοι
ὀχυρώματι· ἄνυδρος γὰρ οὖσα τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνεπί-
391 βατός ἐστι, τούτοις δὲ κατεσκευακόσιν ἀγγεῖα κατὰ
γῆς ὀρυκτὰ κεκονιαμένα μόνοις παρέχεται μὴν ἀσφά-
λειαν. τῆς γὰρ γῆς οὔσης τῆς μὲν ἀργελλώδους, τῆς 7
δὲ πέτραν ἐχούσης μαλακὴν ὀρύγματα μεγάλα ποιοῦσιν
ἐν αὐτῇ, ὧν τὰ μὲν στόμια μικρὰ παντελῶς κατα-
σκευάζουσι, κατὰ βάθους δ' ἀεὶ μᾶλλον εὐρυχωρῆ
ποιοῦντες τὸ τελευταῖον τηλικοῦτ' ἀποτελοῦσι τὸ μέ-
γεθος ὥστε γίνεσθαι πλευρὰν ἑκάστην πλέθρου. ταῦτα 8
δὲ τὰ ἀγγεῖα πληροῦντες ὕδατος ὀμβρίου τὰ στόματ'
ἐμφράττουσι καὶ ποιοῦντες ἰσόπεδον τῇ λοιπῇ χώρᾳ
σημεῖα καταλείπουσιν ἑαυτοῖς μὲν γιγνωσκόμενα, τοῖς
δ' ἄλλοις ἀνεπινόητα. ποτίζουσι δὲ καὶ τὴν λείαν δι' 9
ἡμερῶν τριῶν, ὅπως ἐν ταῖς ἀνυδρίαις καὶ φυγαῖς μὴ
προσδέωνται συνεχῶν ὑδάτων. αὐτοὶ δὲ χρῶνται
τροφῇ κρέασι καὶ γάλακτι καὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυο-
μένων τοῖς ἐπιτηδείοις· φύεται γὰρ παρ' αὐτοῖς τὸ 10
πέπερι καὶ ἀπὸ τῶν δένδρων μέλι πυλὺ τὸ καλούμενον
ἄγριον, ᾧ χρῶνται ποτῷ μεθ' ὕδατος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα
γένη τῶν Ἀράβων, ὧν ἔνια καὶ γεωργεῖ μιγνύμενα
τοῖς φορολογουμένοις καὶ μετέχει τῶν αὐτῶν τοῖς
Σύροις πλὴν τοῦ κατασκηνοῦν ἐν οἰκίαις.

5 προσήῃ F. 8 κεκονιαμένα om. F (add. 2. m.) qui & μόνοις praebet. τῆς ἀσφαλείας F, corr. 2. m. 9 ἀργιλλώδους F. 12 εὐρυχωρῆ F, quod 2. m. mut. in εὐρυχωρίαν (VW). 13 τηλικοῦτον F. τὸ om. R. 17 γιγνωσκ.] γινωσκ. Dind. 23 καὶ ἀπὸ τῶν δένδρων Wess.; libri ἀπὸ τῶν δένδρων καί.

95 Τὰ μὲν οὖν νόμιμα τῶν Ἀράβων τοιαῦτ' εἶναι συμβέβηκεν. ὑπογύου δ' αὐτοῖς οὔσης πανηγύρεως, εἰς ἣν εἰώθασιν οἱ περίοικοι καταντᾶν οἱ μὲν ἀποδωσόμενοι τῶν φορτίων, οἱ δ' ἀγοράσοντές τι τῶν αὐτοῖς χρησίμων, εἰς ταύτην ἐπορεύθησαν, ἀπολιπόντες ἐπί τινος πέτρας τὰς κτήσεις καὶ τοὺς πρεσβυτάτους,
2 ἔτι δὲ τέκνα καὶ γυναῖκας. τὸ δὲ χωρίον ὑπῆρχεν ὀχυρὸν μὲν καθ' ὑπερβολήν, ἀτείχιστον δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπέχον δυεῖν ἡμερῶν ὁδόν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀθήναιον παρατηρήσαντες τοῦτον τὸν καιρὸν ὥρμησαν ἐπὶ τὴν πέτραν εὔζωνον ἔχοντες τὴν δύναμιν· διανύσαντες δ' ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας ἐπαρχίας ἐν ἡμέραις τρισὶ καὶ νυξὶ ταῖς ἴσαις σταδίους δισχιλίους καὶ διακοσίους ἔλαθον τοὺς Ἄραβας περὶ μέσας νύκτας κατα-
3 λαβόμενοι τὴν πέτραν. εὐθὺς δὲ τῶν ἐγκατειλημμένων οὓς μὲν ἀνῄρουν, οὓς δ' ἐξώγρουν, ἐνίους δὲ τραυματίας ἀπέλιπον καὶ τοῦ μὲν λιβανωτοῦ καὶ τῆς σμύρνης συνεσκευάσαντο τὸ πλεῖον μέρος, ἀργυρίου δὲ περὶ πεντακόσια τάλαντα. ἐνδιατρίψαντες δ' οὐ πλείω χρόνον φυλακῆς ⟨ἑωθινῆς⟩ εὐθὺς ἀνέστρεψαν κατὰ σπουδήν, διαλαμβάνοντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων διωχθήσεσθαι. διατείναντες δὲ σταδίους διακοσίους κατεστρατοπέδευσαν, ὄντες κατάκοποι καὶ ῥαθύμως ἔχοντες τὰ περὶ τὰς φυλακάς, ὡς ἂν νομίζοντες μὴ 392
πρότερον δύνασθαι τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν δυεῖν ἢ
4 τριῶν ἡμερῶν. οἱ δ' Ἄραβες πυθόμενοι παρὰ τῶν

3 εἰώθεσαν Dind. (W.) 4 ἀγοράσαντες F. 6 ἐπί τινος πέτρας] 'fort. ἐπὶ τῆς Πέτρας' Wess.; cf. II 48, 6; cf. Reuss Hier. v. K. p. 98 a. 1. 9 διοῖν F. 13 numeri corrupti esse videntur; cf. Droysen II 2 p. 56 a. 2; Niese I p. 301 a. 2. 18 ἀνεσκευάσαντο F. πλείω RX. 20 ⟨ἑωθινῆς⟩ add. Kallenb. I p. 20 (cf. XIX 93, 2). 26 ἡμερῶν] διάστημα add. F; cf. Kallenb. I p. 21.

ἑωρακότων τὸ στρατόπεδον παραχρῆμα ἠθροίσθησαν
καὶ τὴν πανήγυριν ἀπολιπόντες ἧκον ἐπὶ τὴν πέτραν·
παρὰ δὲ τῶν τραυματιῶν μαθόντες τὰ γεγονότα κατὰ
σπουδὴν ἐδίωκον τοὺς Ἕλληνας. τῶν δὲ περὶ τὸν 5
Ἀθήναιον στρατοπεδευσάντων καταπεφρονηκότως καὶ
διὰ τὸν κόπον ἐν ὕπνῳ καθεστώτων ἔλαθόν τινες
τῶν αἰχμαλώτων διαδράντες, παρ' ὧν οἱ Ναβαταῖοι
μαθόντες τὰ κατὰ τοὺς πολεμίους ἐπέθεντο τῇ στρα-
τοπεδείᾳ περὶ τρίτην φυλακήν, ὄντες οὐκ ἐλάσσω
ὀκτακισχιλίων. καὶ τοὺς πλείους μὲν ἐν ταῖς κοίταις
ὄντας ἔτι κατέσφαξαν, τοὺς δὲ διεγειρομένους καὶ χω-
ροῦντας εἰς ὅπλα κατηκόντιζον· καὶ πέρας οἱ μὲν πεζοὶ
πάντες ἀνῃρέθησαν, τῶν δὲ ἱππέων διεσώθησαν εἰς
πεντήκοντα καὶ τούτων οἱ πλείους τραυματίαι.

Οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἀθήναιον ἐν ἀρχῇ κατορθώ- 6
σαντες ἐξ ὑστέρου διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀβουλίαν τοῦτον
τὸν τρόπον ἐσφάλησαν· ταῖς γὰρ εὐτυχίαις εἴωθεν ὡς
ἐπίπαν ἀκολουθεῖν ῥᾳθυμία καὶ καταφρόνησις. διόπερ 7
ἔνιοι προσηκόντως ὑπολαμβάνουσιν εὐχερέστερον ὑπ-
άρχειν συμφορὰς ἐνεγκεῖν ἐπιδεξίως ἢ τὰς εὐμεγέθεις
εὐημερίας ἐμφρόνως· αἱ μὲν γὰρ διὰ τὸν περὶ τοῦ
μέλλοντος φόβον ἐπαναγκάζουσιν ἐπιμελεῖσθαι, αἱ δὲ
διὰ τὸ προγεγονὸς εὐτύχημα προτρέπονται καταφρονεῖν
πάντων.

Οἱ δὲ Ναβαταῖοι τοὺς πολεμίους κολάσαντες ἀν- 96
δρωδῶς αὐτοὶ μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν πέτραν τὰ
σφέτερα κεκομισμένοι, πρὸς δ' Ἀντίγονον ἐπιστολὴν

5 στρατοπεδευόντων F. 7 Ναβαταῖοι] νομάδες F, corr. 2. m. 9 ἐλάσσους F. 18 ῥαθυμία τε καὶ κ. F. 22 συναναγκάζουσιν F. ἐπιμελέσθαι Dind. 23 παραγεγονὸς F. 25 Ναβαταῖοι] νομάδες F, corr. 2. m. οἱ τοὺς π. κ. F.

γράψαντες Συρίοις γράμμασι τῶν μὲν περὶ Ἀθήναιον
2 κατηγόρουν, ὑπὲρ ἑαυτῶν δὲ ἀπελογοῦντο. ὁ δ' Ἀντί-
γονος ἀντέγραψεν αὐτοῖς, προσμαρτυρῶν ὡς δικαίως
μὲν ἠμύναντο, τῶν δὲ περὶ Ἀθήναιον κατήγορει,
φάσκων παρὰ τὰς δεδομένας ἐντολὰς ὑπ' αὐτοῦ πε-
ποιῆσθαι τὴν ἐπίθεσιν. τοῦτο δ' ἔπραττε κρύπτων
τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν καὶ βουλόμενος ὑπαγαγέσθαι
τοὺς βαρβάρους εἰς ῥαθυμίαν, ὅπως ἀνελπίστως ἐπι-
θέμενος κρατήσῃ τῆς ἐπιβολῆς· οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν
ἄνευ δόλου τινὸς ἀνδρῶν περιγενέσθαι νομάδα βίον
ἐζηλωκότων καὶ καταφυγὴν ἀπρόσιτον ἐχόντων τὴν
3 ἔρημον. οἱ δ' Ἄραβες περιχαρεῖς μὲν ἦσαν ἐπὶ τῷ
δοκεῖν ἀπολελύσθαι μεγάλων φόβων, οὐ μὴν παντελῶς
ἐπίστευόν γε τοῖς Ἀντιγόνου λόγοις, ἀλλὰ τὰς ἐλπίδας
ἔχοντες ἀμφιδοξουμένας σκοποὺς μὲν κατέστησαν ἐπὶ
τῶν λόφων, ἀφ' ὧν ἦν ῥᾴδιον συνορᾶν πόρρωθεν τὰς
εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβολάς, αὐτοὶ δὲ συνταξάμενοι τὰ
περὶ ἑαυτοὺς προσηκόντως ἐκαραδόκουν τὸ ἀποβησό-
4 μενον. ὁ δ' Ἀντίγονος φιλοποιησάμενος χρόνον τινὰ
τοὺς βαρβάρους καὶ νομίσας αὐτοὺς ἐξηπατημένους
παραδεδωκέναι τὸν καθ' αὐτῶν καιρόν, ἐξέλεξεν ἐξ
ἁπάσης τῆς δυνάμεως πεζοὺς μὲν ψιλοὺς καὶ πρὸς
δρόμον εὖ πεφυκότας τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πλεί- 393
ους τῶν τετρακισχιλίων καὶ τούτοις μὲν παρήγγειλε
φέρειν ἄπυρα σῖτα πλειόνων ἡμερῶν, Δημήτριον δὲ τὸν
υἱὸν καταστήσας ἡγεμόνα πρώτης φυλακῆς ἐξέπεμψε,
προστάξας κολάσαι τοὺς Ἄραβας καθ' ὃν ἂν δύνηται
τρόπον. οὗτος μὲν οὖν ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ἀνοδίᾳ πο-
97 ρευόμενος ἔσπευδε λαθεῖν τοὺς βαρβάρους, οἱ δὲ

5 ποιεῖσθαι F. 9 ἐπιβολῆς F, suprascr. υ ab 2. m.
11 τὴν om. RX.

σκοποὶ κατανοήσαντες πολεμίαν δύναμιν εἰσβεβληκυῖαν
ἐσήμηναν τοῖς Ναβαταίοις διὰ τῶν συγκειμένων πυρ-
σῶν· διόπερ οἱ βάρβαροι νομίσαντες συντόμως ἥκειν
τοὺς Ἕλληνας, εἰς μὲν τὴν πέτραν ἀπέθεντο τὰς ἀπο-
σκευὰς καὶ φυλακὴν τὴν ἱκανὴν ἐπέστησαν, οὔσης μιᾶς
ἀναβάσεως χειροποιήτου, αὐτοὶ δὲ διελόμενοι τὴν λείαν
ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους ἀπήλαυνον εἰς τὴν ἔρημον.
Δημήτριος δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν πέτραν καὶ τὴν 2
λείαν καταλαβὼν ἀπηλλαγμένην προσβολὰς συνεχεῖς
ἐποιεῖτο τῷ χωρίῳ. ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον εὐρώ-
στως καὶ περιγιγνομένων ῥᾳδίως διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν
τόπων τότε μὲν μέχρι δείλης ἀγωνισάμενος ἀνεκαλέ-
σατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας· τῇ δ' ὑστεραίᾳ 3
προσαγαγόντος αὐτοῦ τῇ πέτρᾳ τῶν βαρβάρων τις
ἀνεβόησεν «Βασιλεῦ Δημήτριε, τί βουλόμενος ἢ τίνος
ἀναγκάζοντος πολεμεῖς ἡμᾶς, οἰκοῦντας ἐν ἐρημίᾳ καὶ
τόποις οὔθ' ὕδωρ ἔχουσιν οὔτε σῖτον οὔτε οἶνον οὔτ'
ἄλλο τι ἁπλῶς οὐδὲν τῶν παρ' ὑμῖν εἰς τὴν χρείαν
ἀνηκόντων; ἡμεῖς γὰρ οὐδενὶ τρόπῳ προσιέμενοι δου- 4
λεύειν συμπεφεύγαμεν εἰς χώραν σπανίζουσαν πάντων
τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις χρησίμων καὶ βίον εἱλόμεθα ζῆν
ἔρημον καὶ θηριώδη παντελῶς, οὐδὲν ὑμᾶς βλάπτοντες.
ἀξιοῦμεν οὖν καὶ σὲ καὶ τὸν πατέρα μὴ ἀδικεῖν ἡμᾶς,
ἀλλὰ λαβόντας δωρεὰς παρ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν τὸ στρα-
τόπεδον καὶ φίλους νομίζειν Ναβαταίους εἰς τὸν

1 εἰσβεβληκυῖαν] εἰσβεβηκυῖαν codd.; corr. Dind. 2 Ναβαταίοις] νομάσι F, corr. 2. m. 3 ἥξειν Hertl. III p. 28; Madv. I p. 511. 11 περιγινομένων F; cf. Hultzsch pr. Pas. p. 12. 15 ἢ ὑπὸ τίνος ἀναγκαζόμενος F. 18 τι om. RX. παρ' ἡμῖν F. 19 προσιέμενοι] βουλόμενοι F. 21 ἐν om. RX. 24 ἀλλὰ βιοῦντας ἡμᾶς οὔτ' ἀπαγαγεῖν τὸ στρ., λαβόντας δωρεὰς παρ' ἡμῶν X. ἀπάγειν F. 25 Ναβαταίους] νομάδας F, corr. 2. m. in marg.

5 λοιπὸν χρόνον. οὔτε γὰρ βουλόμενος δύνασαι μένειν ἐνταῦθα πλείους ἡμέρας, ἀπορούμενος ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἁπάντων, οὔθ' ἡμᾶς δύνασαι συναναγκάσαι βίον ζῆν ἕτερον, ἀλλά τινας αἰχμαλώτους ἕξεις δούλους ἀθύμους καὶ ζῆν οὐκ ἂν ὑπομείναντας
6 ἐν ἄλλοις νομίμοις.» ῥηθέντων δὲ τοιούτων λόγων Δημήτριος μὲν ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὰν ἐκέλευσεν αὐτοὺς πρέσβεις ἀποστέλλειν περὶ τούτων· οἱ δὲ Ἄραβες ἐξέπεμψαν τοὺς πρεσβυτάτους, οἳ παραπλήσια τοῖς προειρημένοις διελθόντες ἔπεισαν δεξάμενον δῶρα ⟨τὰ⟩ πολυτελέστατα τῶν παρ' αὐτοῖς διαλύσασθαι.

98 Ὁ μὲν οὖν Δημήτριος λαβὼν ὁμήρους καὶ τὰς ὁμολογηθείσας δωρεὰς ἀνέζευξεν ἀπὸ τῆς πέτρας· διατείνας δὲ σταδίους τριακοσίους κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἧς τὴν φύσιν οὐκ ἄξιον παραδραμεῖν ἀνεπισήμαντον. κεῖται γὰρ κατὰ μέσην τὴν σατραπείαν τῆς Ἰδουμαίας, τῷ μὲν μήκει 394
παρεκτείνουσα σταδίους μάλιστά που πεντακοσίους, τῷ δὲ πλάτει περὶ ἑξήκοντα. τὸ δ' ὕδωρ ἔχει διάπικρον καὶ καθ' ὑπερβολὴν δυσῶδες, ὥστε μήτ' ἰχθὺν δύνασθαι τρέφειν μήτ' ἄλλο τῶν καθ' ὕδατος εἰωθότων ζῴων ⟨εἶναι⟩. ἐμβαλλόντων δ' εἰς αὐτὴν ποταμῶν μεγάλων τῇ γλυκύτητι διαφόρων τούτων μὲν περιγίνεται κατὰ τὴν δυσωδίαν, ἐξ αὐτῆς δὲ μέσης ἐκφυσᾷ κατ' ἐνιαυτὸν ἀσφάλτου στερεᾶς μέγεθος ποτὲ μὲν

1 *χρόνον* om. F. 4 *ζῆν βίον* F. 5 *δούλους ἕξεις* F. 11 ⟨*τὰ*⟩ add. Hertl. II 2 p. 16; cf. Plut. Dem. 7. 15 *οὐκ ἀνάξιον* F. in codicis R marg. adscr. 3. m. *περὶ τῆς Ἀσφαλτίτιδος Λίμνης.* de seqq. cf. II 48; Jacoby Rh. Mus. XXX p. 569; Krumbholz ibid. XLIV p. 286 sqq. 17 *τῆς Ἰδουμαίας* om. RX. cf. Strab. XVI 2, 34. 18 *που*] *ὡς* F; cf. II 48, 7. 22 ⟨*εἶναι*⟩ suppl. ex II 48, 7 Steph. *ἐμβαλόντων* F. 24 *κατὰ τὴν δυσωδίαν*] *κατὰ τὴν ἅλμην* Reiske.

μεῖζον ἢ τρίπλεθρον, ἔστι δ' ὅτ' οὐ πολὺ λειπόμενον
πλέθρου· ἐφ' ᾧ δὴ συνήθως οἱ περιοικοῦντες βάρβαροι
τὸ μὲν μεῖζον καλοῦσι ταῦρον, τὸ δὲ ἔλασσον μόσχον.
ἐπιπλεούσης δὲ τῆς ἀσφάλτου πελαγίας ὁ τόπος φαίνε-
ται τοῖς ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν οἱονεί τις νῆσος.
τὴν δ' ἔκπτωσιν φανερὰν συμβαίνει γίνεσθαι πρὸ ἡμε-
ρῶν εἴκοσι· κύκλῳ γὰρ τῆς λίμνης ἐπὶ πολλοὺς στα-
δίους ὀσμὴ τῆς ἀσφάλτου προσπίπτει ⟨μετὰ⟩ πνεύμα-
τος μοχθηροῦ καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἄργυρος καὶ
χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἀποβάλλει τὴν ἰδιότητα τοῦ χρώ-
ματος. ἀλλ' αὕτη μὲν ἀποκαθίσταται πάλιν, ἐπειδὰν
ἀναφυσηθῆναι συμβῇ πᾶσαν τὴν ἄσφαλτον· ὁ δὲ πλη-
σίον τόπος ἔμπυρος ὢν καὶ δυσώδης ποιεῖ τὰ σώματα
τῶν περιοικούντων ἐπίνοσα καὶ παντελῶς ὀλιγοχρόνια.
ἀγαθὴ δ' ἐστὶ φοινικόφυτος ὅσην αὐτῆς συμβαίνει
διειλῆφθαι ποταμοῖς χρησίμοις ἢ πηγαῖς δυναμέναις
ἀρδεύειν. γίνεται δὲ περὶ τοὺς τόπους τούτους ἐν
αὐλῶνί τινι καὶ τὸ καλούμενον βάλσαμον, ἐξ οὗ πρόσ-
οδον ἁδρὰν εἶναι συμβαίνει, οὐδαμοῦ μὲν τῆς ἄλλης
οἰκουμένης εὑρισκομένου τοῦ φυτοῦ, τῆς δ' ἐξ αὐτοῦ
χρείας εἰς φάρμακα τοῖς ἰατροῖς καθ' ὑπερβολὴν εὐ-
θετούσης. τὴν δ' ἐκπίπτουσαν ἄσφαλτον οἱ περι- 99
οικοῦντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὴν λίμνην διαρ-
πάζουσι πολεμικῶς διακείμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἄνευ
πλοίων ἰδιαζόντως τὴν κομιδὴν ποιούμενοι. παρα-

2 ἐφ' ὧν libri; cf. II 48, 7. 4 τόπος codd. (cf. II 48, 8); τύπος Schaefer ad Bos. Ell. p. 292. 5 ἐκ διαστήματος F; cf. II 48, 8. 6 συμβαίνει γίνεσθαι φανερὰν F. 7 εἴκοσι δύο II 48, 8. 8 ὀσμὴ ⟨ἀπὸ⟩ τῆς ἀσφ. Reiske. ⟨μετὰ⟩ suppl. ex II 48, 8 Wess. 9 μοχθηροῦ om. RX; non legitur II 48, 8. 11 αὐτὴ F. 15 αὐτὴν RX. 17 περὶ τοῦ βαλσάμου in marg. cod. R adscr. 3. m. 20 εὑρισκόμενον τὸ φυτὸν F.

σκευασάμενοι γὰρ δέσμας καλάμων εὐμεγέθεις ἐμβάλ-
λουσιν εἰς τὴν λίμνην· ἐπὶ δὲ τούτων ἐπικάθηνται οὐ
πλείω τριῶν, ⟨ὧν⟩ δύο μὲν ἔχοντες προσδεδεμένας
πλάτας κωπηλατοῦσιν, εἷς δὲ φορῶν τόξα τοὺς προσ-
πλέοντας ἐκ τοῦ πέραν ἢ βιάζεσθαι τολμῶντας ἀμύνε-
2 ται. ὅταν δὲ πλησίον γένωνται τῆς ἀσφάλτου, πελέκεις
ἔχοντες ἐπιπηδῶσι καὶ καθάπερ μαλακῆς πέτρας ἀπο-
κόπτοντες γεμίζουσι τὴν δέσμην, εἶτα ἀποπλέουσιν εἰς
τοὐπίσω. ἂν δέ τις αὐτῶν ἀποπέσῃ τῆς δέσμης δια-
λυθείσης μὴ δυνάμενος νεῖν, οὐ καταδύεται καθάπερ
ἐν τοῖς ἄλλοις ὕδασιν, ἀλλὰ ἐπινήχεται τοῖς ἐπισταμέ-
3 νοις ὁμοίως. φύσει γὰρ τοῦτο τὸ ὑγρὸν παραδέχεται
βάρος ὃ συμβαίνει μετέχειν αὐξήσεως ἢ πνεύματος,
ἔξω τῶν στερεῶν, ἃ τὴν πυκνότητα δοκεῖ παραπλησίαν
ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ μολύβδῳ καὶ τοῖς ὁμοίοις·
καὶ ταῦτα μὲν πολὺ βραδύτερον καταφέρεται τῶν ἐν 395
ταῖς ἄλλαις λίμναις ῥιπτουμένων. ταύτην δ' ἔχοντες
οἱ βάρβαροι πρόσοδον ἀπάγουσι τὴν ἄσφαλτον εἰς τὴν
Αἴγυπτον καὶ πωλοῦσιν εἰς τὰς ταριχείας τῶν νεκρῶν·
μὴ μιγνυμένης γὰρ ταύτης τοῖς λοιποῖς ἀρώμασιν οὐ
δυνατὸν γενέσθαι τὴν τῶν σωμάτων φυλακὴν πολυ-
χρόνιον.

100 Ὁ δ' Ἀντίγονος, ἐπανελθόντος τοῦ Δημητρίου καὶ τὰ κατὰ μέρος τῶν πεπραγμένων ἀπαγγείλαντος, ἐπὶ μὲν τῇ συνθέσει τῇ πρὸς τοὺς Ναβαταίους ἐπετίμησεν αὐτῷ, λέγων ὅτι πολλῷ θρασυτέρους πεποίηκε τοὺς βαρβάρους ἐάσας ἀτιμωρήτους· δόξειν γὰρ αὐτοὺς τε-

2 οὐ πλείω (πλείους Rhod.) τριῶν] τρεῖς F. 3 ⟨ὧν⟩ add. Schaefer l. l. δεδεμένας F. 4 κωπελατοῦσιν R. φέρων F. 11 ἀλλ' F. 13 ᾧ συμβαίνει Reiske. ἢ om. F. 15 μολίβδῳ F. 16 μὲν] μέντοι Dind. 21 τὴν τῶν om. F. 25 Ναβαταίους] νομάδας F. 26 πολλῷ om. F.

τευχέναι συγγνώμης οὐ δι' ἐπιείκειαν, ἀλλὰ δι' ἀδυνα-
μίαν τοῦ κρατῆσαι· ἐπὶ δὲ τῷ κατασκέψασθαι τὴν
λίμνην καὶ δοκεῖν εὑρηκέναι τινὰ τῇ βασιλείᾳ πρόσ-
οδον ἐπαινέσας ἐπὶ μὲν ταύτης ἐπιμελητὴν ἔταξεν
Ἱερώνυμον τὸν τὰς ἱστορίας συγγράψαντα, τούτῳ δὲ 2
συνετέτακτο πλοῖα παρασκευάσασθαι καὶ πᾶσαν τὴν
ἄσφαλτον ἀναλαβόντα συνάγειν εἴς τινα τόπον. οὐ
μὴν ἀπέβη γε καὶ τὸ τέλος κατὰ τὴν ἐλπίδα τοῖς περὶ
τὸν Ἀντίγονον· οἱ γὰρ Ἄραβες συστραφέντες εἰς ἑξ-
ακισχιλίους, ἐπιπλεύσαντες ἐν ταῖς δέσμαις ἐπὶ τοὺς
ἐν τοῖς πλοίοις, σχεδὸν ἅπαντας κατετόξευσαν. ἐξ οὗ 3
δὴ συνέβη τὸν Ἀντίγονον ἀπογνῶναι τὰς προσόδους
ταύτας διὰ τὸ γεγονὸς παράπτωμα καὶ διὰ τὸ τὸν
νοῦν ἔχειν πρὸς ἑτέροις μείζοσι. παρεγένετο γὰρ κατὰ
τούτους τοὺς καιροὺς βυβλιαφόρος ἔχων ἐπιστολὴν
παρὰ Νικάνορος τοῦ στρατηγοῦ τῆς τε Μηδίας καὶ
τῶν ἄνω σατραπειῶν· ἐν ταύτῃ δ' ἦν γεγραμμένον
περί τε τῆς ἀναβάσεως τῆς Σελεύκου καὶ τῶν γεγονό-
των περὶ αὐτὸν ἀτυχημάτων. διόπερ ἀγωνιῶν ὁ Ἀντί- 4
γονος περὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἐξέπεμψε Δημήτριον
τὸν υἱὸν ἔχοντα πεζοὺς Μακεδόνας μὲν πεντακισχιλίους,
μισθοφόρους δὲ μυρίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους·
συνετέτακτο δ' αὐτῷ μέχρι Βαβυλῶνος ἀναβῆναι καὶ
τὴν σατραπείαν ἀνακτησάμενον καταβαίνειν συντόμως
ἐπὶ θάλασσαν. ὁ μὲν οὖν Δημήτριος ὁρμήσας ἐκ 5

1 ἀλλ' ἀδυναμίαν F. 2 τῷ] τὸ F, corr. 2. m. 5 Ἱερώνυμον] Ἀντίγονον RX; cf. Reuss H. v. K. p. 4. 5. 7 ἀναλαβόντας R. 8 καὶ τὸ τέλος <εἷλε> Rhod. περὶ Ἀντίγονον F. 10. 11 ἐπέπλευσαν οἱ ἐν τ. δ. ἐπὶ τοὺς ἐπὶ (ἐν 2. m.) τ. πλ. καὶ σχ. ἅ. κ. F. 13 ταύτας om. RX. 15 βιβλιαφ. F. 17 ἄνω] ἄλλων libri; corr. Dind. 19 f. περὶ αὐτὸν. ἀτυχημάτων (cf. XIX 92)] εὐτυχημάτων F. 20 καὶ περὶ libri; in cod. R καὶ del. 1. m. 21 μὲν om. F.

Δαμασκοῦ τῆς Συρίας τὸ συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπετέλει μετὰ σπουδῆς· ὁ δὲ καθεσταμένος ὑπὸ Σελεύκου τῆς Βαβυλωνίας στρατηγὸς Πατροκλῆς πυθόμενος περὶ Μεσοποταμίαν εἶναι τοὺς πολεμίους, ὑπομεῖναι μὲν τὴν ἔφοδον αὐτῶν οὐκ ἐτόλμησεν, ὀλίγους ἔχων περὶ αὐτόν, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄλλοις προσέταξεν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν διαβάντας τὸν Εὐφράτην φυγεῖν εἰς τὴν ἔρημον, τοὺς δὲ περάσαντας τὸν Τίγριν ἀπελθεῖν εἰς τὴν Σουσιανὴν πρὸς Εὐτελῆ καὶ
6 *τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν, αὐτὸς δὲ μεθ' ὧν εἶχε στρατιωτῶν προβολαῖς χρώμενος ⟨ῥεύμασι⟩ ποταμῶν καὶ διώρυξιν ἀνεστρέφετο περὶ τὴν σατραπείαν, ἅμα μὲν ἐφεδρεύων τοῖς πολεμίοις, ἅμα δὲ πέμπων πρὸς Σέλευκον εἰς Μηδίαν περὶ τῶν ἀεὶ συντελουμένων καὶ*
7 *παρακαλῶν βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ὁ δὲ Δημήτριος* 396
ἐπειδὴ παραγενόμενος εἰς Βαβυλῶνα τὴν πόλιν ἐκλελειμμένην εὗρεν, πολιορκεῖν ἐπεχείρει τὰς ἀκροπόλεις. ὧν τὴν ἑτέραν ἑλὼν ἔδωκε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις εἰς διαρπαγήν· τὴν δ' ἑτέραν πολιορκήσας ἡμέρας τινάς, ἐπειδὴ χρόνου προσεδεῖτο, Ἀρχέλαον μὲν ἕνα τῶν φίλων ἀπέλιπε στρατηγὸν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, δοὺς αὐτῷ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους, αὐτὸς δέ, τοῦ χρόνου συντρέχοντος ἐν ᾧ συντεταγμέ-

6 *αὐτόν* F. **7** *διαβάντας*] *ἐκλιπόντας* libri; corr. Rhod. **9** *πρὸς Εὐτελῆ* om. F; del. iusserunt Steph., Rhod., Dind. alii; at Euteles Susianae modo a Seleuco captae (XIX 92, 5) praefectus esse videtur. *καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θ.*] *καὶ τὴν Περσίδα θ.* Rhod. **11** ⟨*ῥεύμασι*⟩ add. ex XVII 55, 1; ⟨*ῥείθροις*⟩ addi iussit Hertl. II 2 p. 17 aut scribi *ποταμοῖς*; *ποταμῷ* (sc. Euphrate) Madv. I p. 511. **13** *προσπέμπων εἰς Σ. πρὸς Μ.* F. **16** *ἐκλελυμένην* F. **20** *Ἀρχ.*] cf. XVIII 37, 4; Niese I p. 302 a. 5. *ἕνα τινα* F. **22** *ἑπτακισχιλίους ἄνδρας* Plut. Dem. 7. **23** *συντεταγμένον ἦν αὐτῷ* F.

νον ἦν τὴν ἄφοδον αὐτῷ ποιήσασθαι, μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως τὴν ἐπὶ θάλασσαν κατάβασιν ἐποιεῖτο.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ μὲν τὴν Ἰτα- 101
λίαν Ῥωμαίων διαπολεμούντων τὸν πρὸς Σαμνίτας πόλεμον συνεχεῖς ἐγίνοντο προνομαὶ τῆς χώρας καὶ πολιορκίαι πόλεων καὶ δυνάμεων ἐν ὑπαίθρῳ στρατοπεδεῖαι· τὰ γὰρ μαχιμώτατα τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐθνῶν περὶ ἡγεμονίας φιλοτιμούμενα παντοίους συν-
ίσταντο κινδύνους. οἱ μὲν οὖν τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι 2
μέρος τῆς δυνάμεως ἀναλαβόντες ἀντεστρατοπέδευσαν ταῖς τῶν πολεμίων παρεμβολαῖς καὶ πρὸς μὲν μάχην καιρὸν ἐπετήρουν οἰκεῖον, ταῖς δὲ συμμαχίσι πόλεσι
παρείχοντο τὴν ἀσφάλειαν. τὸ δὲ λοιπὸν στρατόπεδον 3
ἀναλαβὼν Κόιντος Φάβιος, ὃς ἦν αὐτοκράτωρ ᾑρημένος, τήν τε Φρεγελλανῶν πόλιν εἷλε καὶ τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων πρὸς τὴν Ῥώμην τοὺς ἐπιφανεστάτους ἐζώγρησεν. τούτους δὲ τὸν ἀριθμὸν ὄντας πλείους τῶν διακοσίων ἀπήγαγεν εἰς Ῥώμην καὶ προαγαγὼν

1 *ἔφοδον* libri; corr. Wess. **2** *ἐποίει* F. **4** *Σαυνίτας* F semper. **5** *προνομαὶ*] *προσβολαὶ* libri; corr. Reiske. **6** *στρατοπεδεία* RX. **10** *ἀντεστρατοπέδευσαν*] *κατεστρατοπέδευσαν* RX (⟨*πρὸς*⟩ *ταῖς* . . Wess.) *κατεστρατοπέδευον* F; corr. Dind. (cf. XIX 107, 5). **11** *τῶν πολεμίων*] *τῶν Ῥωμαίων* libri; *τ. πολ.* vel *Σαμνιτῶν* Rhod. **14** *Κόιντος Φάβιος*] dissentit Livius IX 24; 28; de quo dissensu multi sunt vv. dd.: verum vidit Mommsen RF. II p. 242sqq.; cf. Nissen Rh. M. XXV p. 25sqq.; Klimke D. u. d. röm. Ann. p. 24; Pflug D. u. Liv. als Quellen d. 2. Samn. Kr. p. 8; Kaerst Jahrb. f. Phil. s. XIII p. 734 a. 2; Binneboessel Unters. über Quellen u. Gesch. d. 2. Samn. Kr. p. 64; Burger BAW Amsterd. n. s. II p. 38. 65. 78; Pirro la 2. guerra S. III p. 24. **15** *Φρεγελλανῶν* quamvis dubitanter scripsi cum Scaligero et Cluverio et omnibus fere vv. dd.; *Φρετομανῶν* RX *Φρετεμανῶν* F, suprascr. ab 2. m. *ο*; *τήν τε Φρέγελλαν* ⟨*ἀνεκτήσατο καὶ τὴν Σωρ*⟩*ανῶν πόλιν εἷλε* Burger Mnem. XVI p. 84sq. et BAW Amsterd. n. s. II p. 38. 65. 78 (cf. Binneboessel l. l. p. 56); at cf. Kaerst l. l. p. 734 a. 2; Pirro l. l. III p. 24.

εἰς τὴν ἀγορὰν ῥαβδίσας ἐπελέκησε κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. μετ' ὀλίγον δὲ ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν Καλατίαν καὶ τὴν Νωλάνων ἀκρόπολιν ἐξεπολιόρκησεν καὶ λαφύρων μὲν πλῆθος ἀπέδοτο, τοῖς δὲ στρατιώταις πολλὴν τῆς χώρας κατεκληρούχησεν. ὁ δὲ δῆμος, κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων αὐτῷ προχωρούντων, ἀποικίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν νῆσον τὴν Ποντίαν καλουμένην.

102 *Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ τῆς εἰρήνης ἄρτι γεγενημένης*
Ἀγαθοκλεῖ πρὸς τοὺς Σικελιώτας πλὴν Μεσσηνίων οἱ
μὲν φυγάδες τῶν Συρακοσίων ἠθροίσθησαν εἰς τὴν
Μεσσήνην, ταύτην ὁρῶντες λοιπὴν οὖσαν τῶν ἀλλο-
2 *τρίως ἐχουσῶν πρὸς τὸν δυνάστην, ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς*
σπεύδων αὐτῶν καταλῦσαι τὸ σύστημα Πασίφιλον στρα-
τηγὸν ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Μεσσήνην,
3 *ἐντειλάμενος ἐν ἀπορρήτοις ἃ χρὴ πράττειν. οὗτος δὲ*
ἀπροσδοκήτως ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν καὶ πολλῶν
αἰχμαλώτων καὶ τῆς ἄλλης λείας ἐγκρατὴς γενόμενος
*ἠξίου τοὺς Μεσσηνίους *βούλεσθαι τὴν φιλίαν καὶ*
μὴ συναναγκάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ δια-
4 *λύεσθαι. οἱ δὲ Μεσσήνιοι λαβόντες ἐλπίδας τοῦ χωρὶς* 397

1 *ἐπιλέκησε* F; melius *ἐπελέκισε* P. Faber (XXXVI 2, 4). 3 *Καλατίαν*] scripsi cum Cluverio et omnibus fere vv. dd. (cf. Liv. IX 28; Diod. XX 80, 1); *καὶ λείαν* RX *κελίαν* F (cf. Ptol. III 1, 64); cf. Mommsen CJL. X p. 359. *Νωλάνων*] *Νωλανοί* XXXVII 2, 4. 7 *Ποντίαν*] *Ποτίδαιαν* R (corr. 1. m.) X; cf. Liv. IX 28; *εἰς τὰς νήσους τὰς Ποντίας* exspectat Klimke l. l. p. 24. 10 cf. XIX 71, 6. 13 *δυνάστην*] *δεσπότην* F. 15 *ἀπέστειλε* F. 16 *τί χρὴ πρ.* F. *οὕτως* F, corr. 2. m. 19. 20 **βούλεσθαι* (*προβούλεσθαι* Rhod.) *τὴν φιλίαν—τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ* (*αὐτῶν* Reiske) *διαλύεσθαι*] verba haud dubie depravata; quid D. scripserit pro certo statui nequit; non male Madv. I p. 512 *διαλύεσθαι τὴν φιλίαν καὶ μὴ συνεξετάζεσθαι* (malim *συναγωνίζεσθαι*) *τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ.*

κινδύνων ἀπολυθήσεσθαι τοῦ πολέμου τούς τε φυγά-
δας τοὺς ἐκ Συρακουσσῶν ἐξέβαλον καὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
παραγενόμενον μετὰ δυνάμεως προσεδέξαντο. ὁ δὲ τὸ 5
μὲν πρῶτον φιλανθρώπως αὐτοῖς προσεφέρετο καὶ
τοὺς φυγάδας ἔπεισεν καταδέξασθαι τοὺς ⟨συ⟩στρα-
τευομένους μὲν αὐτῷ, πεφυγαδευμένους δὲ νόμῳ ὑπὸ
τῶν Μεσσηνίων. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς ἐναντιουμένους 6
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῇ δυναστείᾳ μεταπεμψά-
μενος ἔκ τε Ταυρομενίου καὶ τῆς Μεσσήνης ἅπαντας
ἀπέσφαξεν, οὐκ ἐλάττους ὄντας ἑξακοσίων· διανοού- 7
μενος γὰρ πόλεμον ἐκφέρειν τοῖς Καρχηδονίοις πᾶν
τὸ διακείμενον ἀλλοτρίως κατὰ τὴν Σικελίαν ἐκ ποδῶν
ἐποιεῖτο. οἱ δὲ Μεσσήνιοι τῶν ξένων τοὺς εὐνουστά-
τους αὐτοῖς καὶ δυναμένους ἀμύνασθαι τὸν τύραννον
ἐκβεβληκότες ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς
ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς τὸν δυνάστην δρῶντες ἀνῃρη-
μένους, ἔτι δὲ τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ καταδεδικασμένους
ἠναγκασμένοι καταδέξασθαι μετεμέλοντο μὲν ἐπὶ τοῖς
πεπραγμένοις, ἠναγκάζοντο δὲ καρτερεῖν, καταπεπληγ-
μένοι τὴν ὑπεροχὴν τῶν κρατούντων. ὁ δ' Ἀγαθο- 8
κλῆς τὸ μὲν πρῶτον ἀνέζευξεν ἐπ' Ἀκράγαντος, δια-
νοούμενος καὶ ταύτην τὴν πόλιν συσκευάσασθαι· τῶν
δὲ Καρχηδονίων καταπλευσάντων ναυσὶν ἑξήκοντα
ταύτης μὲν τῆς προθέσεως ἀπέστη, τὴν δὲ χώραν
τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους ἐπιὼν ἐλεηλάτει καὶ τῶν
φρουρίων ἃ μὲν ᾕρει κατὰ κράτος, ἃ δὲ δι' ὁμολογίας
προσήγετο.

5 ⟨συ⟩στρατευομένους] στρατευομένους libri; corr. Dind. 8 τῇ δ.] δυναστείᾳ τῇ ἑαυτοῦ F. 10 κατέσφαξεν F. 20 τοῦ κρατοῦντος F. 22 ταύτην om. X. συσκευάζεσθαι X. 25 ἐπὶ Καρχηδονίοις F, corr. 2. m. 26 ᾕρηκε F. 27 προσηγάγετο F.

103 Ἅμα δὲ τούτοις πρασσομένοις Δεινοκράτης ὁ τῶν
Συρακοσίων φυγάδων ἡγούμενος πρὸς μὲν τοὺς Καρ-
χηδονίους διεπέμπετο, βοηθεῖν ἀξιῶν πρὶν ἢ τὸν Ἀγα-
2 θοκλέα πᾶσαν ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσασθαι Σικελίαν, αὐτὸς
δὲ προσδεξάμενος τοὺς ἐκ Μεσσήνης ἐκβεβλημένους
φυγάδας, ἔχων ἁδρὰν δύναμιν, ἀπέστειλέν τινα τῶν
περὶ αὐτὸν Νυμφόδωρον, δοὺς μέρος τῶν στρατιωτῶν,
3 ἐπὶ τὴν Κεντοριπίνων πόλιν· ταύτην γὰρ φρουρου-
μένην ὑπ' Ἀγαθοκλέους τῶν πολιτικῶν τινες ἐπηγγεί-
λαντο παραδώσειν, ἐφ' ὅτῳ τὴν αὐτονομίαν δοθῆναι
τῷ δήμῳ. παρεισπεσόντος δ' εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ
νυκτὸς οἱ προεστῶτες τῆς φρουρᾶς αἰσθόμενοι τὸ
γεγονὸς αὐτόν τε τὸν Νυμφόδωρον ἀνεῖλον καὶ τοὺς
4 βιαζομένους ἐντὸς τοῦ τείχους. ταύτης δὲ τῆς ἀφορμῆς
λαβόμενος Ἀγαθοκλῆς ἐνεκάλεσέ τε τοῖς Κεντοριπίνοις
καὶ τοὺς δόξαντας αἰτίους γεγονέναι τοῦ νεωτερισμοῦ
πάντας ἀπέσφαξε. περὶ ταῦτα δ' ὄντος τοῦ δυνάστου
Καρχηδόνιοι καταπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα
τῶν Συρακοσίων πεντήκοντα σκάφεσιν ἄλλο μὲν οὐδὲν
ἠδυνήθησαν πρᾶξαι, δυσὶ δὲ περιπεσόντες φορτηγοῖς
πλοίοις *τὴν μὲν ἐξ Ἀθηνῶν κατέδυσαν, τῶν δ' ἐπι- 398
5 πλεόντων τὰς χεῖρας ἀπέκοψαν. δοξάντων δ' αὐτῶν
ὠμῶς κεχρῆσθαι μηδ' ὁτιοῦν ἀδικοῦσι ταχὺ τὸ δαιμό-
νιον αὐτοῖς ἐπεσήμαινεν· εὐθὺ γὰρ τοῦ στόλου τινὲς

3 βοήθειαν F, corr. 2. m. 4 post Σικελίαν add. F μὴ περιιδεῖν. 7 αὐτὸν R. 8 Κερτοριπίνων F, corr. 2. m. 10 ἐφ' ᾧ F. 14 βιασαμένους ἐντὸς τῶν τειχῶν F. 19 οὐδὲν] οὐκ F. 21 *τὴν μὲν] verba (quamvis defendat Wess.) non integra: τὸ μὲν Reiske; aut lacuna statuenda ita ut legamus τὴν μὲν ⟨ἀγορὰν κομίζουσιν⟩ (cf. XX 5, 4) aut scribendum εἰσθεομένοις (XIV 62, 2) vel simile aliquid; ἃ ἧκεν Madv. I p. 512. τῶν δ' ἐπὶ ⟨θατέρῳ⟩ (aut ἐπὶ ⟨τῷ ἐκ Συρακουσσῶν⟩) πλεόντων Reiske. 24 ἐπεσήμηνεν F. εὐθὺς F.

νῆες ἀποσχισθεῖσαι περὶ τὴν Βρεττίαν ἑάλωσαν ὑπὸ τῶν Ἀγαθοκλέους στρατηγῶν καὶ τὸ παραπλήσιον οἱ ζωγρηθέντες τῶν Φοινίκων ἔπαθον οἷς ἔπραξαν εἰς τοὺς ἁλόντας.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Δεινοκράτην φυγάδες, ἔχοντες 104 πεζοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ οὐκ ἐλάττους δισχιλίων, τὴν καλουμένην Γαλερίαν κατελάβοντο, τῶν πολιτῶν ἑκουσίως ἐπικαλεσαμένων, καὶ τοὺς μὲν Ἀγαθοκλέους ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ πρὸ τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσαν. Ἀγαθοκλέους δὲ ταχέως ἀποστείλαντος 2 ἐπ' αὐτοὺς Πασίφιλον καὶ Δημόφιλον μετὰ στρατιωτῶν πεντακισχιλίων ἐγένετο μάχη πρὸς τοὺς φυγάδας, ὧν ἡγεῖτο Δεινοκράτης καὶ Φιλωνίδης, τὰ κέρατα διειληφότες. ἐφ' ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ὁ κίνδυνος, φιλοτίμως ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων ἀγωνιζομένων· τοῦ δ' ἑτέρου τῶν στρατηγῶν Φιλωνίδου πεσόντος καὶ τοῦ κατὰ τοῦτον μέρους τραπέντος ἠναγκάσθη καὶ Δεινοκράτης ἀποχωρῆσαι. οἱ δὲ περὶ τὸν Πασίφιλον τούτων τε πολλοὺς κατὰ τὴν φυγὴν ἀνεῖλον καὶ τὴν Γαλερίαν ἀνακτησάμενοι τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως ἐκόλασαν. Ἀγαθοκλῆς δὲ πυνθανόμενος 3 τοὺς Καρχηδονίους τὸν Ἔκνομον καλούμενον λόφον ἐν τῇ Γελῴα κατειληφέναι, διέγνω πάσῃ τῇ δυνάμει διαγωνίσασθαι. ὁρμήσας δ' ἐπ' αὐτοὺς καὶ πλησίον γενόμενος προεκαλεῖτο εἰς μάχην, ἐπηρμένος

1 ναῦς X. Βρεττανίαν RX; fort. scribendum Βρεττιανὴν cum Pol. I 56, 3 (Wess.). 2 οἱ ζωγρηθέντες τε F. 3 οἷς] οἷα libri; corr. Hertl. II 2 p. 17. 5 τὸν om. F. 6 τοὺς om. F. 7 Γαλερίαν] Γαλαρίαν RX (at v. infra) Γαλαβρίαν F; Γαλερία omnes libri XVI 67, 3, ubi vide. 8 πολιτικῶν F. 14 κέντρα καὶ κέρατα X. 20 Γαλαυρίαν (σ supra υ) F. 23 cf. Schubring Rh. M. XXVIII p. 119. 24 ἐπ' αὐτοῖς F.

4 τῇ προγεγενημένῃ νίκῃ. οὐ τολμώντων δὲ τῶν βαρβάρων παρατάξασθαι νομίσας ἀκοντὶ κρατεῖν τῶν ὑπαίθρων ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσσας καὶ τῶν ναῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους τοῖς σκύλοις ἐκόσμησεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ὧν ἡμεῖς ἐδυνήθημεν ἐφικέσθαι.

105 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σιμωνίδου Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Μάρκον Οὐαλλέριον καὶ Πόπλιον Δέκιον. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ περὶ Κάσανδρον καὶ Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον διαλύσεις ἐποιήσαντο πρὸς Ἀντίγονον καὶ συνθήκας ἔγραψαν. ἐν δὲ ταύταις ἦν Κάσανδρον μὲν εἶναι στρατηγὸν τῆς Εὐρώπης, μέχρι ἂν Ἀλέξανδρος ὁ ἐκ Ῥωξάνης εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, καὶ Λυσίμαχον μὲν τῆς Θρᾴκης κυριεύειν, Πτολεμαῖον δὲ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν συνοριζουσῶν ταύτῃ πόλεων κατά τε τὴν Λιβύην καὶ τὴν Ἀραβίαν, Ἀντίγονον δὲ ἀφηγεῖσθαι τῆς Ἀσίας πάσης, τοὺς δὲ Ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι. οὐ μὴν ἐνέμειναν γε ταῖς ὁμολογίαις ταύταις, ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν προφάσεις εὐλόγους
2 ποριζόμενος πλεονεκτεῖν ἐπειρᾶτο. Κάσανδρος δὲ ὁρῶν Ἀλέξανδρον τὸν ἐκ Ῥωξάνης αὐξόμενον καὶ κατὰ τὴν Μακεδονίαν λόγους ὑπό τινων διαδιδομένους ὅτι καθήκει προάγειν ἐκ τῆς φυλακῆς τὸν παῖδα καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν παραδοῦναι, φοβηθεὶς ὑπὲρ ἑαυτοῦ 399
προσέταξε Γλαυκίᾳ τῷ προεστηκότι τῆς τοῦ παιδὸς φυλακῆς τὴν μὲν Ῥωξάνην καὶ τὸν βασιλέα κατασφάξαι καὶ κρύψαι τὰ σώματα, τὸ δὲ γεγονὸς μηδενὶ τῶν

3 τὰς om. F. 4 νεῶν F. κατεκόσμησε τοῖς σκύλοις F. 6 ἠδυνήθημεν F. 8 Οὐαλέριον F. cf. Liv. IX 28; f. c. 12 μέχρις F. 13 Ῥοξάνης F semper. 16 Ἀρραβίαν F. 22 διδομένους RX. 24 παραδιδόναι F. 26 cf. Just. XV 2, 5; aliter Paus. IX 7, 2.

ἄλλων ἀπαγγεῖλαι. ποιήσαντος δ' αὐτοῦ τὸ προσ- 3
ταχθὲν οἱ περὶ Κάσανδρον καὶ Λυσίμαχον καὶ Πτολε-
μαῖον, ἔτι δ' Ἀντίγονον ἀπηλλάγησαν τῶν ἀπὸ τοῦ
βασιλέως προσδοκωμένων φόβων· οὐκέτι γὰρ ὄντος 4
οὐδενὸς τοῦ διαδεξομένου τὴν ἀρχὴν τὸ λοιπὸν ἕκαστος
τῶν κρατούντων ἐθνῶν ἢ πόλεων βασιλικὰς εἶχεν ἐλ-
πίδας καὶ τὴν ὑφ' ἑαυτὸν τεταγμένην χώραν εἶχεν
ὡσανεί τινα βασιλείαν δορίκτητον. τὰ μὲν οὖν κατὰ
τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην καὶ τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα
καὶ Μακεδονίαν ἐν τούτοις ἦν.

κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι δυνάμεσιν ἁδραῖς 5
πεζῶν τε καὶ ἱππέων ἐστράτευσαν ἐπὶ Πολλίτιον, Μαρ-
ρουκίνων οὖσαν πόλιν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ τῶν πολι-
τῶν εἰς ἀποικίαν καὶ κατῴκισαν τὴν προσαγορευομένην
Ἰντέραμναν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ἀεὶ μᾶλλον αὐξομένου Ἀγα- 106
θοκλέους καὶ δυνάμεις ἁδροτέρας ἀθροίζοντος Καρχη-
δόνιοι πυνθανόμενοι τὸν δυνάστην συσκευαζόμενον τὰς
ἐν τῇ νήσῳ πόλεις, ταῖς δὲ δυνάμεσιν ὑπερέχοντα τῶν
σφετέρων στρατιωτῶν ἔδοξαν ἐνεργέστερον ἅψασθαι
τοῦ πολέμου. εὐθὺς οὖν τριήρεις μὲν κατήρτησαν 2
τριάκοντα πρὸς ταῖς ἑκατόν, στρατηγὸν δὲ προχειρισά-
μενοι τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπιφανεστάτων Ἀμίλκαν ἔδωκαν
αὐτῷ τῶν μὲν πολιτικῶν στρατιωτῶν δισχιλίους, ἐν
οἷς ἦσαν πολλοὶ καὶ τῶν ἐπιφανῶν, τῶν δ' ἀπὸ τῆς

2 καὶ Πτ. καὶ Λυσίμαχον F. 3 ὑπὸ F. 7 ὑφ' ἑαυτῶν F. εἶχον R. 12 τε om. F. Πολίτιον .. Μαρουκίνων F. Π. Μαρρουκίνων οὖσαν π.] Πομπηΐαν Νουκερίνων οὖσαν π. Burger Mnem. XVI p. 85 sq.; idem BAW Amsterd. n. s. II p. 66. 78 a. 3 Τεάτιον Μαρουκ. οὖσαν π.; at cf. Binneb. l. l. p. 69 a. 1; Pirro l. l. p. 29 a. 1. 15 Ἰντέραμνον F. 20 στρατιωτῶν] στρατηγῶν F, corr. 2. m. in marg. 21 μὲν οὖν F. 22 δὲ om. F. 25 τῆς om. F.

*Λιβύης μυρίους, ἐκ δὲ τῆς Τυρρηνίας μισθοφόρους
χιλίους καὶ ζευγίππας διακοσίους, ἔτι δὲ Βαλιάρας
σφενδονήτας χιλίους, ὁμοίως δὲ χρημάτων πλῆθος καὶ
βελῶν καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πόλεμον χρη-*
3 *σίμων τὴν καθήκουσαν παρασκευήν. ἀναχθέντος δ'
ἐκ τῆς Καρχηδόνος τοῦ στόλου παντὸς καὶ γενομένου
πελαγίου χειμὼν ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν ἑξήκοντα μὲν
τριήρεις ἠφάνισε, διακόσια δὲ τῶν σιτηγῶν πλοίων
διέφθειρεν· ὁ δὲ λοιπὸς στόλος μεγάλοις περιπεσὼν*
4 *χειμῶσι μόλις διεσώθη πρὸς τὴν Σικελίαν. ἀπώλοντο
δὲ καὶ τῶν ἐπιφανῶν Καρχηδονίων οὐκ ὀλίγοι, δι'
οὓς συνέβη τὴν πόλιν δημόσιον ἄρασθαι πένθος·
εἰώθασι γάρ, ἐπειδὰν μείζων τις ἀτυχία γένηται περὶ
τὴν πόλιν, μέλασι σακκίοις κατακαλύπτειν τὰ τείχη.*
5 *Ἀμίλκας δ' ὁ στρατηγὸς ἀναλαβὼν τοὺς διασωθέντας
ἐκ τοῦ χειμῶνος μισθοφόρους συνῆγε καὶ τῶν κατὰ
Σικελίαν συμμάχων ἐστρατολόγει τοὺς εὐθέτους. παρ-
έλαβε δὲ καὶ τὰς προϋπαρχούσας δυνάμεις καὶ πάντων
τῶν εἰς πόλεμον εὐθέτων ἐπιμέλειαν ποιησάμενος ἐν
ὑπαίθρῳ συνεῖχε τὰ στρατόπεδα, πεζοὺς μὲν ἔχων
περὶ τοὺς τετρακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ σχεδὸν πεντα-
κισχιλίους. ταχὺ δὲ τὴν γεγενημένην ἀτυχίαν διορ-* 400
*θωσάμενος καὶ δόξας ἀγαθὸς εἶναι τῶν μὲν συμμάχων
τὰς ψυχὰς προκαταπεπληγμένας ἀνεκτήσατο, τοῖς δὲ
πολεμίοις οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγωνίαν ἐπέστησεν.*

1 *μυρίων* F. **2** *ζευγίππας*] codd. omnes; quinam fuerint non constat (Wess.); *ζευγίτας* Reiske; *ζευγνίτας* Brunet de Presle (Meltzer Karth. I p. 524). **4** *εἰς τὸν πόλεμον* F. **10** *μόγις* F. **13** *εἰώθεσαν* F. **14** *ῥακίοις* F. **18** *καὶ δυνάμεις* F. **19** *εἰς τὸν πόλεμον* F. **19—22** *ἐν—διορθωσάμενος* om. F. **23** *ἀγαθὸς* ⟨*στρατηγὸς*⟩ *εἶναι* vel ⟨*ἀνὴρ*⟩ Reiske. **24** *καταπεπληγμένας* F. ⟨*τοὺς*⟩ *τὰς ψυχὰς προκαταπεπληγμένους* Kallenb. I p. 21; at cf. Pol. III 87, 3.

Ἀγαθοκλῆς δὲ τὰς τῶν Καρχηδονίων δυνάμεις 107
ὁρῶν ὑπερεχούσας τῶν ἑαυτοῦ διέλαβε τῶν τε φρου-
ρίων οὐκ ὀλίγα μεταθήσεσθαι πρὸς τοὺς Φοίνικας καὶ
τῶν πόλεων ὅσαι προσέκοπτον αὐτῷ. μάλιστα δ' εὐ- 2
λαβεῖτο περὶ τῆς τῶν Γελῴων, πυνθανόμενος ἐν τῇ
τούτων χώρᾳ πάσας εἶναι τὰς τῶν πολεμίων δυνάμεις.
ἐγένετο δ' αὐτῷ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ περὶ τὸν
στόλον οὐ μικρὸν ἐλάσσωμα· τῶν γὰρ νεῶν εἴκοσιν
ἐπὶ τὸν πορθμὸν ὑποχείριοι τοῖς Καρχηδονίοις κατ-
έστησαν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ κρίνας 3
τὴν τῶν Γελῴων πόλιν ἀσφαλίσασθαι φρουρᾷ, φανε-
ρῶς οὐκ ἐτόλμα δύναμιν εἰσαγαγεῖν, ἵνα μὴ φθάσαι
συμβῇ τοὺς Γελῴους προφάσεως δεομένους καὶ τὴν
πόλιν ἀποβάλῃ μεγάλας ἀφορμὰς αὐτῷ παρεχομένην.
ἀπέστειλεν οὖν κατ' ὀλίγους τῶν στρατιωτῶν ὡς ἐπί 4
τινας χρείας, ἕως ὅτου συνέβη τῷ πλήθει πολὺ προ-
τερῆσαι τῶν πολιτικῶν. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ αὐτὸς παρα-
γενόμενος προδοσίαν ἐνεκάλεσε καὶ μετάθεσιν τοῖς
Γελῴοις, εἴτε καὶ κατ' ἀλήθειαν αὐτῶν διανοηθέντων
τι πρᾶξαι τοιοῦτον, εἴτε καὶ ψευδέσι διαβολαῖς φυγά-
δων πεισθεὶς ἢ καὶ χρημάτων βουλόμενος εὐπορῆσαι,
⟨καὶ⟩ ἀπέσφαξε τῶν Γελῴων πλείους τῶν τετρακισχι-
λίων καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνέλαβε. προσέταξε δὲ
καὶ τοῖς ἄλλοις Γελῴοις πᾶσι τά τε νομίσματα καὶ
τὸν ἄσημον ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν ἀνενεγκεῖν, δι-

2 τῶν ἑαυτοῦ om. F; ast. not. Steph. 8 τῶν γὰρ νεῶν ἐπὶ (περὶ Reiske; at cf. Pol. III 19, 4) τὸν πορθμὸν εἴκοσιν ὑποχείρια τ. Κ κ. F. 11 φρουραῖς F. 13 τοῖς Γελῴοις F. δεομένους] δεδομένης Wurm; λαβομένους Hertl. II 2 p. 17. 19 καὶ del. Reiske. αὐτῷ F. 21 ἢ καὶ νὴ (sic) διὰ χρ. F. 22 ⟨καὶ⟩ add. Bekk. 23 ἀνέλαβε] fort. εἰς αὐτὸν addendum ex XX 4, 8 (Wess.).

5 *ἀπειλησάμενος τιμωρήσασθαι τοὺς ἀπειθήσαντας. ταχὺ
δὲ πάντων πραξάντων τὸ προσταχθὲν διὰ τὸν φόβον
χρημάτων τε πλῆθος ἤθροισε καὶ πᾶσι τοῖς ταττο-
μένοις ὑφ' ἑαυτὸν δεινὴν ἐνεποίησε κατάπληξιν. δόξας
δ' ὠμότερον κεχρῆσθαι τοῦ καθήκοντος τοῖς Γελῴοις
τοὺς μὲν ἀποσφαγέντας εἰς τὰς ἐκτὸς τῶν τειχῶν
τάφρους συνέχωσεν, ἐν δὲ τῇ πόλει τὴν ἱκανὴν φρου-*
108 *ρὰν ἀπολιπὼν ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς πολεμίοις. κατ-
εῖχον δὲ Καρχηδόνιοι μὲν τὸν Ἔκνομον λόφον, ὅν
φασι φρούριον γεγενῆσθαι Φαλάριδος. ἐν τούτῳ δὲ
λέγεται κατεσκευακέναι τὸν τύραννον ταῦρον χαλκοῦν
τὸν διαβεβοημένον πρὸς τὰς τῶν βεβασανισμένων τι-
μωρίας, ὑποκαιομένου τοῦ κατασκευάσματος· διὸ καὶ
τὸν τόπον Ἔκνομον ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς ἀτυχοῦντας*
2 *ἀσεβείας προσηγορεῦσθαι. ἐκ δὲ θατέρου μέρους Ἀγα-
θοκλῆς ἕτερον τῶν Φαλάριδος γεγενημένων φρουρίων
κατεῖχε, τὸ προσαγορευθὲν ἀπ' ἐκείνου Φαλάριον. καὶ
διὰ μέσων μὲν τῶν παρεμβολῶν ἦν ποταμός, ὃν ἀμ-
φότεροι πρόβλημα τῶν πολεμίων ἐπεποίηντο, φῆμαι
δὲ κατεῖχον ἐπὶ τῶν προτέρων χρόνων ὅτι δεῖ περὶ
τὸν τόπον τοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων ἐν μάχῃ διαφθα-
ρῆναι. οὐκ ὄντος δὲ φανεροῦ παρ' ὁποτέροις γενήσεται
τὸ ἀτύχημα, συνέβαινε δεισιδαιμονεῖν τὰ στρατόπεδα*
3 *καὶ πρὸς μάχην ὀκνηρῶς ἔχειν. διόπερ ἐπὶ πολὺν χρό-
νον οὐδέτεροι τὸν ποταμὸν ἐτόλμων διαβαίνειν ἀθρόοις* 401

1 *τιμωρήσεσθαι* Dind. *ἀπαιτήσοντας* F. 5 *τοὺς καθήκοντας* F. 9 *τὸν μὲν* F. 13 *ὑποκαομένου* X. 17 *Φαλάριον*] cf. Schubring Rh. M. XXVIII p. 135. 18 *διαμέσον* F. *ποταμός*] Himeras scil.; cf. XIX 109, 4; XX 3, 1. *ὦ — προβλήματα* F. 20 *ἐπὶ*] *ἀπὸ* Hertl. II 2 p. 17 (vel *ἐκ*) et Madv. I p. 512. *προτέρων*] usitatius *πρότερον* (cf. Kallenb. I p. 12 sq.). 25 *ἐτόλμουν* R (corr. 2. m.) X (cf. Winer-Schm. p. 116).

στρατιώταις, ἕως ὅτου παράλογός τις αἰτία προεκαλέ-
σατο αὐτοὺς εἰς τὸν ὁλοσχερῆ κίνδυνον. τῶν γὰρ
Λιβύων κατατρεχόντων τὴν πολεμίαν Ἀγαθοκλῆς παρ-
ωξύνθη τὸ παραπλήσιον ποιῆσαι. ἀγόντων δὲ λείαν
τῶν Ἑλλήνων καί τινα τῶν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς ὑπο-
ζυγίων ἀπαγαγόντων ἐπεξῆλθον ἐκ τοῦ Καρχηδονίων
χάρακος οἱ τούτους διώξοντες. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς προ- 4
ϊδόμενος τὸ μέλλον ἔσεσθαι παρὰ τὸν ποταμὸν ἔθηκεν
ἐνέδραν ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ταῖς ἀρεταῖς. οὗτοι δέ,
τῶν Καρχηδονίων τοὺς τὴν λείαν ἄγοντας ἐπιδιωκόν-
των καὶ διαβάντων τὸν ποταμόν, ἐξανέστησαν ἐκ τῆς
ἐνέδρας ἄφνω καὶ προσπεσόντες ἀτάκτοις ῥᾳδίως ἐτρέ-
ψαντο. φονευομένων δὲ τῶν βαρβάρων καὶ πρὸς τὴν 5
ἰδίαν παρεμβολὴν φευγόντων Ἀγαθοκλῆς, νομίσας
ἥκειν τὸν καιρὸν τοῦ διαγωνίσασθαι, πᾶσαν ἤγαγε
τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων στρατοπεδείαν.
προσπεσὼν δ' αὐτοῖς ἀπροσδοκήτως καὶ ταχὺ μέρος
τῆς τάφρου χώσας ἀνέσπασε τὸν χάρακα καὶ βιαζό-
μενος εἰς τὴν παρεμβολὴν παρεισέπεσεν. οἱ δὲ Καρ- 6
χηδόνιοι διά τε τὸ παράδοξον καταπεπληγμένοι καὶ
πρὸς ἔκταξιν οὐ δυνάμενοι λαβεῖν ἀναστροφήν, ὡς
ἔτυχε τοῖς πολεμίοις ἀπήντων καὶ ἠγωνίζοντο. περὶ
δὲ τὴν τάφρον ἀμφοτέρων ἐρρωμένως κινδυνευόντων
ταχὺ πᾶς ὁ πλησίον τόπος νεκρῶν κατεστρώθη· οἵ τε
γὰρ τῶν Καρχηδονίων ἐπιφανέστατοι τὴν παρεμβολὴν
ὁρῶντες ἁλισκομένην ἐβοήθουν, οἵ τε περὶ τὸν Ἀγα-
θοκλέα τῷ προτερήματι τεθαρρηκότες καὶ νομίζοντες
ἑνὶ κινδύνῳ καταλύσειν πάντα τὸν πόλεμον ἐνέκειντο
τοῖς βαρβάροις. ὁ δ' Ἀμίλκας ὁρῶν κατισχυομένους 109

6 τῶν Καρχ. F. 8 ἐνέθηκεν F. 15 τοῦ om. F.

τοὺς ἑαυτοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀεὶ πλείους παρεισπίπτοντας εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπέστησε τοὺς σφενδονήτας τοὺς ἐκ τῶν Βαλιαρίδων νήσων, ὄντας οὐκ
2 *ἐλάττους τῶν χιλίων. οὗτοι δὲ συνεχεῖς καὶ μεγάλους λίθους ἀφιέντες πολλοὺς μὲν ἐτραυμάτιζον, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν βιαζομένων ἀπέκτεινον, τῶν δὲ πλείστων τὰ σκεπάζοντα τῶν ὅπλων συνέτριβον· οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι μναιαίους λίθους βάλλειν εἰωθότες μεγάλα συμβάλλονται πρὸς νίκην ἐν τοῖς κινδύνοις, ὡς ἂν ἐκ παίδων παρ' αὐτοῖς τῆς ἐν ταῖς σφενδόναις γυμνασίας*
3 *διαπονουμένης. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκβαλόντες ἐκράτησαν. πάλιν δὲ οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα κατ' ἄλλους τόπους προσβολὰς ἐποιοῦντο καὶ δὴ τῆς παρεμβολῆς ἤδη κατὰ κράτος ἁλισκομένης κατέπλευσε τοῖς Καρχηδονίοις δύναμις ἐκ*
4 *Λιβύης ἀνέλπιστος. διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς πάλιν θαρρήσαντες οἱ μὲν ἐκ τῆς παρεμβολῆς κατὰ στόμα ἐκινδύνευον, οἱ δὲ παρόντες ἐπὶ τὴν βοήθειαν κύκλῳ περιίσταντο τοὺς Ἕλληνας. ὧν τιτρωσκομένων παραδόξως ἡ μὲν μάχη ταχὺ παλίντροπος ἐγένετο, ἔφευγον δ' οἱ μὲν εἰς τὸν Ἱμέραν ποταμόν, οἱ δ' εἰς τὴν παρεμβολήν. τεσσαράκοντα σταδίους ⟨δ'⟩ ἐχούσης τῆς ἀποχωρήσεως καὶ ταῦτα σχεδὸν πάσης πεδινῆς οὔσης ἐπεδίωκον οἱ τῶν βαρβάρων ἱππεῖς, οὐκ ἔλασσον ὄντες πεντακισχιλίων. διὸ καὶ συνέβη τὸν μεταξὺ τόπον* 402
νεκρῶν πληρωθῆναι, πολλὰ συμβαλλομένου καὶ τοῦ

3 *Βαλαρίδων* RX *Βαλλιαρίδων* F (in marg. 2. m. *περὶ Βαλλιαρίδων*); cf. V 17, 2; XIII 80, 2; Hübner ap. P.-W. s. v. 8 *μνααίους* F. 16 *πάλιν ⟨ἀνα⟩θαρρήσαντες* XX 10, 1. 21 cf. Schubring Rh. M. XXVIII p. 134; Holm. G. S. II p. 476 qui Diodorum errore teneri probant; aliter Schubert Agath. p. 82 sq. 22 ⟨δ'⟩ add. Dind. 24 *ἐλάσσονες* F.

ποταμοῦ πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀπώλειαν· ὑπὸ κύνα 5
γὰρ οὔσης τῆς ὥρας καὶ τοῦ διωγμοῦ περὶ μέσον ἡμέρας γινομένου οἱ πολλοὶ τῶν φευγόντων διά τε τὸ καῦμα καὶ τὴν ἐκ τῆς φυγῆς κακοπάθειαν ἔκδιψοι γιγνόμενοι λάβρως ἔπινον, καὶ ταῦθ' ἁλυκοῦ τοῦ ῥεύματος ὄντος. διόπερ οὐκ ἐλάττους τῶν ἐν τῷ διωγμῷ σφαγέντων εὑρέθησαν παρὰ τὸν ποταμὸν τετελευτηκότες ἄτρωτοι. ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τῶν μὲν βαρβάρων περὶ πεντακοσίους, τῶν δ' Ἑλλήνων οὐκ ἐλάττους ἑπτακισχιλίων.

Ἀγαθοκλῆς δὲ τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιπεσὼν τοὺς 110
ἐκ τῆς τροπῆς διασωθέντας ἀνέλαβεν καὶ τὴν παρεμβολὴν ἐμπρήσας εἰς Γέλαν ἀπεχώρησε. διαδόντος δ' αὐτοῦ λόγον ὡς κατὰ σπουδὴν εἰς Συρακούσσας ἀναζευγνύειν διέγνωκε, τριακόσιοι τῶν ἐκ Λιβύης ἱππέων κατὰ τὴν χώραν περιέπεσόν τισι τῶν Ἀγαθοκλέους στρατιωτῶν. ὧν εἰπόντων ὡς Ἀγαθοκλῆς εἰς Συρακούσσας ἀποκεχώρηκεν, εἰσῆλθον εἰς Γέλαν ὡς φίλοι καὶ διαψευσθέντες τῆς ἐλπίδος κατηκοντίσθησαν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς συνέκλεισεν αὑτὸν εἰς τὴν Γέλαν, 2
οὐκ ἀδυνατῶν εἰς Συρακούσσας διασωθῆναι, βουλόμενος δὲ περισπάσαι τοὺς Καρχηδονίους πρὸς τὴν πολιορκίαν τῆς Γέλας, ἵν' οἱ Συρακόσιοι πολλὴν ἄδειαν σχῶσι συγκομίσαι τοὺς καρπούς, ἀναγκάζοντος τοῦ καιροῦ. ὁ δ' Ἀμίλκας τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει πο- 3
λιορκεῖν τὴν Γέλαν, πυνθανόμενος δὲ ἐν ταύτῃ καὶ

3 γινόμενοι F. οἱ πολλοὶ] πολλοὶ F. **5** γιγνόμενοι RX γινόμενοι F; γενόμενοι edd. λάβρως] λαύρως F. καὶ ταῦτ' ἁλυκοῦ XF. **6** ὄντες F. de re cf. Vitr. VIII 3; Schubring Rh. M. XXVIII p. 131. **11** περιπεσὼν καὶ τοὺς F. **15** ἀναζευγνύειν διέγνωκε] ἀναζευγνύει RX. **20** αὐτὸν X. **21** ἀποσωθῆναι F.

δύναμιν εἶναι τὴν ἀμυνομένην καὶ πάντων εὐπορεῖν
τὸν Ἀγαθοκλέα ταύτης μὲν ἀπέστη τῆς ἐπιβολῆς, τὰ
δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐπιπορευόμενος προσήγετο
καὶ πᾶσιν ἐχρῆτο φιλανθρώπως, ἐκκαλούμενος τοὺς
Σικελιώτας πρὸς εὔνοιαν. καὶ Καμαριναῖοι μὲν καὶ
Λεοντῖνοι, πρὸς δὲ τούτοις Καταναῖοι καὶ Ταυρομενῖ-
ται παραχρῆμα πρέσβεις ἐκπέμψαντες προσέθεντο Καρ-
4 *χηδονίοις· μετ᾽ ὀλίγας δ᾽ ἡμέρας οἵ τε Μεσσήνιοι καὶ*
Ἀβακαινῖνοι καὶ συχναὶ τῶν πόλεων ἀλλήλας φθάνου-
σαι πρὸς Ἀμίλκαν ἀφίσταντο· τοσαύτη τοῖς ὄχλοις
ἐνέπεσεν ὁρμὴ μετὰ τὴν ἧτταν διὰ τὸ πρὸς τὸν τύ-
5 *ραννον μῖσος. ὁ δ᾽ Ἀγαθοκλῆς ἀπαγαγὼν τὴν ὑπο-*
λελειμμένην δύναμιν εἰς Συρακούσσας τὰ πεπονηκότα
τῶν τειχῶν ἐπεσκεύαζε καὶ τὸν ἀπὸ τῆς χώρας σῖτον
ἀπεκόμιζε, διανοούμενος τῆς μὲν πόλεως τὴν ἱκανὴν
ἀπολιπεῖν φυλακήν, τῆς δὲ δυνάμεως τὴν κρατίστην
μετάγειν εἰς Λιβύην καὶ μετατιθέναι τὸν πόλεμον εἰς
τὴν ἤπειρον ἐκ τῆς νήσου.

Ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν τὴν εἰς Λιβύην Ἀγαθοκλέους διάβασιν ἀρχὴν ποιησόμεθα τῆς ἑπομένης βίβλου.

1 *ἀμυνουμένην* Madv. I p. 512. **6** *Ταυρομενίται* R (*. . νείται* 2. m.) *Ταυρομενόται* X. **9** *Ἀβακαινῖνοι*] *Ἀβακηνίνοι* RX (cf. XIV 78, 5) *βακίνειοι* F; corr. Cluv. (cf. XIX 65, 6; XXII 13, 2; Steph. Byz. s. v.; cf. Mueller ad Ptol. III 4, 7; Hülsen ap. P.-W. s. v.). *ἀλλήλαις φθονοῦσαι* F. **12** *ἀπαγαγὼν*] *ἀπολιπὼν* libri omnes; corr. Rhod. **17** *μεταθεῖναι* F.

Διοδώρου Σικελιώτου ἱστοριῶν ΙΘ subscr. RX *Διοδ. Σικ. βιβλιοθήκης ἱστορικῆς ἐννεακαιδέκατον* F.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν Διοδώρου βύβλων.

βίβλων XF. **3** Κάσσανδρος F semper. Αὐδολέοντι] Λέοντι RXF (suprascr. ab 2. m. Αυδο); cf. XX 19, 1 (ubi Αὐτολέων legitur in cod. F); XXI 13. **7** ταύτας] πάσας F. **8** Πολυσπέρχων F semper. **9** Νικοκρέοντα] cf. XX 21 ubi falso Νικοκλῆς audit Paphiorum rex. **12** ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ Ῥ. καὶ Σαυνίταις (cf. XIX 10, 1) F. **13** ἐκστρατεία F. παραθαλασσίαν F. **16** Συρακουσίων (vel . . . κουσσίων) F semper. **19** εἴκοσι] δέκα XX 32, 5 (Dind.).

ιβ'. Περὶ τῶν πραχθέντων Ἀππίῳ Κλαυδίῳ κατὰ τὴν τιμητικὴν ἀρχήν.

ιγ'. Παράδοσις Κορίνθου καὶ Σικυῶνος Πτολεμαίῳ.

ιδ'. Κλεοπάτρας ἐν Σάρδεσιν ἀναίρεσις.

ιε'. Ὡς Ἀγαθοκλῆς Καρχηδονίους μὲν ἐνίκησεν μάχῃ, τὸν δὲ δυνάστην τῆς Κυρήνης Ὀφέλλαν μεταπεμψάμενος ἐπὶ κοινοπραγίαν κατέσφαξεν, καὶ τὴν μετὰ τούτου δύναμιν παρέλαβεν.

ιϛ'. Ὡς Καρχηδόνιοι Βορμίλκαν ἐπιθέμενον τυραννίδι κατέλυσαν.

ιζ'. Ὡς Ἀγαθοκλέους ἀποπέμψαντος εἰς Σικελίαν τὰ λάφυρα τινὰ 404 τῶν πλοίων ἐνανάγησεν.

ιη'. Ὡς Ῥωμαῖοι Μαρσοῖς μὲν πολεμουμένοις ὑπὸ Σαμνιτῶν ἐβοήθησαν, ἐν δὲ τῇ Τυρρηνίᾳ Κάπριον ἐξεπολιόρκησαν.

ιθ'. Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ κατάπλους εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ τῆς Μουνυχίας ἅλωσις.

κ'. Ἐλευθέρωσις Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων.

κα'. Πλοῦς ἐπὶ Κύπρον Δημητρίου καὶ μάχη πρὸς Μενέλαον τὸν στρατηγὸν καὶ Σαλαμῖνος πολιορκία.

κβ'. Ναυμαχία Δημητρίου πρὸς Πτολεμαῖον καὶ νίκη Δημητρίου.

κγ'. Παράληψις Κύπρου τε πάσης καὶ τῆς Πτολεμαίου δυνάμεως.

κδ'. Ὡς μετὰ τὴν νίκην ταύτην Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου περιθεμένων διάδημα ζηλοτυπήσαντες οἱ λοιποὶ δυνάσται βασιλεῖς ἑαυτοὺς ἀνηγόρευσαν.

κε'. Ὡς Ἀγαθοκλῆς Ἰτύκην ἐκπολιορκήσας διεβίβασε μέρος τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Σικελίαν.

κϛ'. Ὡς Ἀκραγαντῖνοι παραταξάμενοι πρὸς τοὺς Ἀγαθοκλέους στρατηγοὺς ἡττήθησαν.

κζ'. Ὡς Ἀγαθοκλῆς Ἡράκλειαν μὲν καὶ Θέρμα καὶ Κεφαλοίδιον προσηγάγετο, τὴν δὲ τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώραν καὶ πόλιν ἐξηνδραποδίσατο.

κη'. Ὡς Ἀγαθοκλῆς ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίᾳ μὲν ἐνίκησε Καρχηδονίους, μάχῃ δ' Ἀκραγαντίνους.

6 Ὀφέλλαν] cf. XVIII 21, 7. 8 Βορμίλκαν libri semper omnes; cf. ad XX 10, 1. κατέλευσαν Wess. (cf. XX 44, 6). 9 ἀποπέμψαντος] ἀποστείλαντος F. 11 Μαρσοῖς] Μαρίοις RX (cf. XX 44, 8) Ἰάπυξι F. 12 Κάπριον] cf. XX 44, 9, ubi Καίριον praebent RX. 13 Πειραιέα F. 18 καὶ νίκη Δημητρίου] καὶ ἧττα Πτολεμαίου F. 22 προσανηγόρευσαν F. 27 Κεφαλείδιν F (cf. XX 56, 3).

κθ΄. Διάβασις εἰς Λιβύην Ἀγαθοκλέους τὸ δεύτερον καὶ ἧττα.

λ΄. Αἱ γενόμεναι ταραχαὶ κατὰ τὰ ἑκατέρων στρατόπεδα.

λα΄. Ἀγαθοκλέους δρασμὸς εἰς Σικελίαν.

λβ΄. Αἱ γενόμεναι σφαγαὶ τῶν Σικελιωτῶν ὑπὸ Ἀγαθοκλέους.

λγ΄. Στρατεία Ἀντιγόνου βασιλέως μεγάλαις δυνάμεσιν ἐπ' Αἴγυπτον.

λδ΄. Ἀπόστασις Πασιφίλου στρατηγοῦ ἀπὸ Ἀγαθοκλέους.

λε΄. Ὡς Καρχηδόνιοι συνέθεντο τὴν εἰρήνην πρὸς Ἀγαθοκλέα.

λς΄. Ὡς Ῥόδον πολιορκήσας Δημήτριος διελύσατο τὴν πολιορκίαν.

λζ΄. Ὡς Ῥωμαῖοι Σαμνίτας δυσὶ μάχαις ἐνίκησαν.

λη΄. Ὡς Δημήτριος ἀπὸ τῆς Ῥόδου πλεύσας εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰς πλείστας πόλεις ἠλευθέρωσεν.

λθ΄. Ὡς Ἀγαθοκλῆς Λιπαραίους χρήματα ἀδίκως εἰσπραξάμενος ἀπέβαλε τὰς ναῦς ἐν αἷς ἦν τὰ χρήματα.

μ΄. Ὡς Ῥωμαῖοι τὸ μὲν ἔθνος τῶν Αἴκλων κατεπολέμησαν, πρὸς δὲ τοὺς Σαμνίτας συνέθεντο τὴν εἰρήνην.

μα΄. Τὰ πραχθέντα Κλεωνύμῳ περὶ τὴν Ἰταλίαν.

μβ΄. Δι' ἃς αἰτίας οἱ περὶ Κάσανδρον καὶ Λυσίμαχον, ἔτι δὲ Σέλευκον καὶ Πτολεμαῖον συνδραμόντες ἐνεστήσαντο τὸν πόλεμον πρὸς Ἀντίγονον.

μγ΄. Στρατεία Κασάνδρου μὲν ἐπὶ Δημήτριον εἰς Θεσσαλίαν, Λυσιμάχου δ' εἰς τὴν Ἀσίαν.

μδ΄. Ἀπόστασις Δοκίμου καὶ Φοίνικος τῶν στρατηγῶν ἀπ' Ἀντιγόνου.

με΄. Ὡς Ἀντίγονος ἀντιστρατοπεδεύσας Λυσιμάχῳ πολὺ προεῖχε ταῖς δυνάμεσιν.

μς΄. Ὡς Δημήτριον τὸν υἱὸν ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετεπέμψατο.

405 μζ΄. Ὡς Πτολεμαῖος μὲν ἐχειρώσατο τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ, Σέλευκος δ' ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν τὴν κατάβασιν ἐποιήσατο μέχρι Καππαδοκίας.

μη΄. Διάλυσις ἁπασῶν τῶν δυνάμεων εἰς χειμασίαν.

4 σφαγαὶ F, corr. 2. m. 5 εἰς Αἴγυπτον F. 8 τὴν om. F. Ὡς Ἀγαθοκλέα Καρχηδόνιοι συνέθεντο πρὸς εἰρήνην X. 14 ἦσαν F. 15 Αἴκλων] Ἄσκλων RX Ἀσκλῶν F; corr. Rhod.; cf. ad XX 101, 5 ubi Αἰκλῶν RX Αἰκάλων F. 21 στρατιὰ F. 26 δυνάμεσι R.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΚΟΣΤΗ. 406

1 *Τοῖς εἰς τὰς ἱστορίας ὑπερμήκεις δημηγορίας παρ-
εμβάλλουσιν ἢ πυκναῖς χρωμένοις ῥητορείαις δικαίως
ἄν τις ἐπιτιμήσειεν· οὐ μόνον γὰρ τὸ συνεχὲς τῆς
διηγήσεως διὰ τὴν ἀκαιρίαν τῶν ἐπεισαγομένων λόγων
διασπῶσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοτίμως ἐχόντων πρὸς
τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν ⟨μεσολαβοῦσι τὴν ἐπι-*
2 *θυμίαν⟩. καίτοι γε τοὺς ἐπιδείκνυσθαι βουλομένους
λόγου δύναμιν ἔξεστι κατ' ἰδίαν δημηγορίας καὶ πρε-
σβευτικοὺς λόγους, ἔτι δὲ ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ
τἄλλα τὰ τοιαῦτα συντάττεσθαι· τῇ γὰρ οἰκονομίᾳ τῶν
λόγων χρησάμενοι καὶ τὰς ὑποθέσεις χωρὶς ἑκατέρας
ἐξεργασάμενοι κατὰ λόγον ἂν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς*
3 *πραγματείαις εὐδοκιμοῖεν. νῦν δ' ἔνιοι πλεονάσαντες
ἐν τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν
ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας. λυπεῖ δ' οὐ μόνον τὸ
κακῶς γραφέν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοκοῦν ἐν τοῖς ἄλλοις
ἐπιτετεῦχθαι τόπων καὶ καιρῶν τῆς οἰκείας τάξεως*

inscr. κ' RX; *Διοδώρου Σικελιώτου ἱστοριῶν* κ' F. **6** ⟨*μεσολαβοῦσι τὴν ἐπιθυμίαν*⟩ suppl. Wess. ex XVI 1, 2; ⟨*τὴν προθυμίαν ἀπαμβλύνουσι πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν*⟩ Madv. I p. 512. **7** *γε* om. F. *ἐνδείκνυσθαι* F. **9** *ἔτι δὲ ἐγκώμια καὶ ψόγους* om. F. **13** *εὐδοκιμεῖεν* F (corr. 2. m.) *εὐδοκίμουν* RX. **16** *γράφειν* codd.; corr. Dind. *ἐπὶ τοῖς ἄλλοις* F. cf. V 1; Pol. I 4 (Wess.).

διημαρτηκός. διὸ καὶ τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς τοιαύ- 4
τας πραγματείας οἱ μὲν ὑπερβαίνουσι τὰς ῥητορείας,
κἂν ὅλως ἐπιτετεῦχθαι δόξωσιν, οἱ δὲ διὰ τὸ μῆκος
καὶ τὴν ἀκαιρίαν τοῦ συγγραφέως ἐκλυθέντες τὰς ψυχὰς
τὸ παράπαν ἀφίστανται τῆς ἀναγνώσεως, οὐκ ἀλόγως
τοῦτο πάσχοντες· τὸ γὰρ τῆς ἱστορίας γένος ἁπλοῦν 5
ἐστι καὶ συμφυὲς αὑτῷ καὶ τὸ σύνολον ἐμψύχῳ σώ-
ματι παραπλήσιον, οὗ τὸ μὲν ἐσπαραγμένον ἐστέρηται
407 τῆς ψυχικῆς χάριτος, τὸ δὲ τὴν ἀναγκαίαν σύνθεσιν
ἔχον εὐκαίρως τετήρηται καὶ τῷ συμφυεῖ τῆς ὅλης
περιγραφῆς ἐπιτερπῆ καὶ σαφῆ παρίστησι τὴν ἀνάγνω-
σιν. οὐ μὴν παντελῶς γε τοὺς ῥητορικοὺς λόγους ἀπο- 2
δοκιμάζοντες ἐκβάλλομεν ἐκ τῆς ἱστορικῆς πραγματείας
τὸ παράπαν· ὀφειλούσης γὰρ τῆς ἱστορίας τῇ ποικιλίᾳ
κεκοσμῆσθαι κατ' ἐνίους τόπους ἀνάγκη προσλαμβάνε-
σθαι καὶ τοὺς τοιούτους λόγους — καὶ ταύτης τῆς
εὐκαιρίας οὐδ' ἂν ἐμαυτὸν ἀποστερῆσαι βουληθείην —
ὥσθ' ὅταν τὰ τῆς περιστάσεως ἀπαιτῇ πρεσβευτοῦ ἢ
συμβούλου δημηγορίαν ἢ τῶν ἄλλων τι τοιοῦτον, ὁ
μὴ τεθαρρηκότως συγκαταβαίνων πρὸς τοὺς ἐν τοῖς
λόγοις ἀγῶνας καὶ αὐτὸς ὑπαίτιος ἂν εἴη. οὐκ ὀλίγας 2
γὰρ ἄν τις αἰτίας εὕροι, καθ' ἃς κατὰ πολλὰ ἀναγ-
καίως παραληφθήσεται τὰ τῆς ῥητορείας· ἢ γὰρ πολ-
λῶν εἰρημένων εὐστόχως καὶ καλῶς οὐ παραλειπτέον
δι' ὀλιγωρίαν τὰ μνήμης ἄξια καὶ τῇ ἱστορίᾳ κεκραμέ-
νην ἔχοντα τὴν ὠφέλειαν, ἢ μεγάλων καὶ λαμπρῶν
τῶν ὑποθέσεων οὐσῶν οὐ περιορατέον ἐλάττονα τῶν

7 αὐτῷ XF. 10 τε εἴρηται Reiske; τε τηρεῖται Madv. I p. 512. 17 ἀποστῆσαι F, corr. 2. m. 18 πρεσβευτοῦ] πραγματικοῦ λόγου F, corr. 2. m. 19 τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων RX. 23 ῥητορίας F. 25. 26 καὶ τὰ ὠφέλειαν τῇ ἱστορίᾳ κεκρατημένην ἔχοντα X. κεκρατημένην R (corr. 1. m.) F.

*ἔργων φανῆναι τὸν λόγον· ἔστι δ' ὅτε παρὰ προσδοκίαν
τοῦ τέλους ἐκβάντος ἀναγκασθησόμεθα τοῖς ⟨οἰκείοις⟩
τῆς ὑποθέσεως λόγοις χρήσασθαι χάριν τοῦ λῦσαι τὴν*
3 *ἀλογίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἅλις ἡμῖν ἐχέτω, περὶ
δὲ τῶν ὑποκειμένων πράξεων ῥητέον, παραθέντας πρό-
τερον τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν
ταῖς προηγουμέναις βύβλοις ἀναγεγράφαμεν ἀπὸ τῶν
ἀρχαιοτάτων χρόνων τὰς πράξεις τάς τε τῶν Ἑλλήνων
καὶ βαρβάρων ἕως ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς
Ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς τὴν Λιβύην, εἰς ἣν ἀπὸ
Τροίας ἁλώσεως ἔτη συνάγεται τρισὶ πλείω τῶν ὀκτα-
κοσίων ὀγδοήκοντα· ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς προσ-
τιθέντες τῆς ἱστορίας ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς εἰς
Λιβύην διαβάσεως Ἀγαθοκλέους, καταλήξομεν δ' εἰς
τὸν ἐνιαυτὸν καθ' ὃν οἱ βασιλεῖς συμφρονήσαντες
κοινῇ διαπολεμεῖν ἤρξαντο πρὸς Ἀντίγονον τὸν Φι-
λίππου, περιλαβόντες ἔτη ἐννέα.*

3 *Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Ἱερομνήμονος Ῥωμαῖοι
μὲν ὑπάτους κατέστησαν Γάιον Ἰούλιον καὶ Κόιντον
Αἰμίλιον, κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἀγαθοκλῆς ἡττημένος
ὑπὸ Καρχηδονίων τῇ περὶ τὸν Ἱμέραν μάχῃ καὶ τὸ
πλεῖστον καὶ κράτιστον τῆς δυνάμεως ἀποβεβληκὼς*
2 *συνέφυγεν εἰς τὰς Συρακούσσας. ὁρῶν δὲ τούς τε
συμμάχους ἅπαντας μεταβεβλημένους καὶ τοὺς βαρβά-*

2 *τοῖς ⟨οἰκείοις⟩ τῆς ὑποθ. λόγοις* scripsi (cf. XIX 34, 3). **7** *βίβλοις* F semper, X saepe. **10** *στρατιᾶς* F. *εἰς ὃν* Unger Philol. XL p. 100. **12** *ὀγδοήκοντα* libri omnes; re vera *ἑβδομήκοντα* scribendum fuisse probavit Wess. (cf. XIX 1, 10); at Diodorum ipsum errasse censeo cum Ungero (cf. XIII 1, 2). **13** *ἀπὸ* om. RX. **15** *συμφωνήσαντες* F. **18** *γὰρ*] *δ'* F. **19** *Ἰούλιον* libri (aliter XIX 17, 1); Liv. IX 30 (cf. f. c.) C. Junius. **20** *Αἰμίλιον* X *Αἰμύλιον* F. **21** *ὑπὸ τῶν Κ.* F. cf. XIX 108 sqq. **23** *Συρακούσσας* RX semper. *τε* om. XF.

ρους πλὴν Συρακουσσῶν ἁπάσης σχεδὸν Σικελίας κυ-
ριεύοντας καὶ πολὺ προέχοντας ταῖς τε πεζικαῖς καὶ
ναυτικαῖς δυνάμεσιν ἐπετελέσατο πρᾶξιν ἀνέλπιστον
καὶ παραβολωτάτην. πάντων γὰρ διειληφότων μηδ' 3
ἐγχειρήσειν αὐτὸν τοῖς Καρχηδονίοις ἀντιταχθῆναι,
διενοήσατο τῆς μὲν πόλεως ἀπολιπεῖν τὴν ἱκανὴν φυ-
λακήν, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς εὐθέτους ἐπιλέξαι καὶ
μετὰ τούτων εἰς τὴν Λιβύην διακομισθῆναι· τοῦτο γὰρ
πράξας ἤλπιζε τοὺς μὲν ἐν τῇ Καρχηδόνι τετρυφηκό-
408 τας ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ καὶ διὰ τοῦτ' ἀπείρους
ὄντας τῶν ἐν ταῖς μάχαις κινδύνων ὑπὸ τῶν ἐνηθλη-
κότων τοῖς δεινοῖς ῥᾳδίως ἡττηθήσεσθαι, τοὺς δὲ κατὰ
Λιβύην συμμάχους, βαρυνομένους τοῖς προστάγμασιν
ἐκ πολλῶν χρόνων, λήψεσθαι καιρὸν τῆς ἀποστάσεως,
τὸ δὲ μέγιστον, διαρπάσειν ἀπροσδοκήτως ἐπιφανεὶς
χώραν ἀπόρθητον καὶ διὰ τὴν τῶν Καρχηδονίων εὐ-
δαιμονίαν πεπληρωμένην παντοίων ἀγαθῶν, τὸ δ' ὅλον
ἀπὸ τῆς πατρίδος καὶ πάσης Σικελίας περισπάσειν τοὺς
βαρβάρους καὶ πάντα τὸν πόλεμον μετάξειν εἰς τὴν
Λιβύην· ὅπερ καὶ συνετελέσθη.

Τὴν γὰρ ἐπίνοιαν ταύτην οὐδενὶ τῶν φίλων δη- 4
λώσας τῆς μὲν πόλεως ἐπιμελητὴν Ἄντανδρον τὸν
ἀδελφὸν κατέστησε μετὰ τῆς ἱκανῆς φυλακῆς, αὐτὸς
δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐπιλέγων τοὺς εὐθέτους κατ-
έγραφε, τοῖς μὲν πεζοῖς παραγγέλλων ἑτοίμους εἶναι
μετὰ τῶν ὅπλων, τοῖς δ' ἱππεῦσι διακελευόμενος ἔχειν
μεθ' ἑαυτῶν χωρὶς τῆς πανοπλίας ὑπηρέσιον καὶ χαλι-

5 ἐγχειρίσειν X. 6 τὴν ἱκανὴν ἀπολιπεῖν φυλακὴν F. 8 μετ' αὐτῶν F. 15 ἀπροσδοκήτως post ἀπόρθητον ponit F. 16 τῶν om. F. 18 καὶ Σικελίας περισπᾶσαι F. 19 μετατάξειν F. 27 ὑπερέσιον X.

νόν, ὅπως, ὅταν ἵππων κυριεύσῃ, τοὺς ἀναβησομένους
2 *ἑτοίμους ἔχειν, τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐξηρτυμένους· κατὰ*
γὰρ τὴν προγεγενημένην ἧτταν τῶν μὲν πεζῶν ἀπωλώ-
λεισαν οἱ πλείους, οἱ δ' ἱππεῖς ὑπῆρχον διασεσωσμένοι
σχεδὸν ἅπαντες, ὧν τοὺς ἵππους οὐκ ἠδύνατο δια-
3 *κομίζειν εἰς τὴν Λιβύην. ἵνα δὲ χωρισθέντος αὐτοῦ*
μὴ νεωτερίζωσιν οἱ Συρακόσιοι, διεζεύγνυε τὰς συγ-
γενείας ἀπ' ἀλλήλων καὶ μάλιστα ἀδελφοὺς ἀπ' ἀδελ-
φῶν καὶ πατέρας ἀπὸ παίδων, τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς πό-
λεως ἀπολείπων, τοὺς δὲ μεθ' ἑαυτοῦ διακομίζων·
4 *πρόδηλον γὰρ ἦν ὡς οἱ μένοντες ἐν ταῖς Συρακούσ-*
σαις, κἂν ἀλλοτριώτατα τυγχάνωσι πρὸς τὸν δυνάστην
⟨διακείμενοι⟩, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀπογόνους εὔνοιαν
5 *οὐδὲν ἂν πράξειαν ἄτοπον κατὰ Ἀγαθοκλέους. ἀπο-*
ρούμενος δὲ χρημάτων τά τε τῶν ὀρφανῶν παρὰ τῶν
ἐπιτροπευόντων εἰσεπράξατο, φάσκων πολὺ βέλτιον
ἐκείνων ἐπιτροπεύσειν καὶ τοῖς παισὶν εἰς ἡλικίαν ἐλ-
θοῦσι πιστότερον ἀποδώσειν, ἐδανείσατο δὲ καὶ παρὰ
τῶν ἐμπόρων καί τινα τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθημά-
των ἔλαβεν καὶ τῶν γυναικῶν τὸν κόσμον περιείλετο.
6 *ἔπειθ' ὁρῶν [καὶ] τῶν εὐπορωτάτων τοὺς πλείστους*
δυσχεραίνοντας τοῖς πραττομένοις καὶ πρὸς αὐτὸν ἀλ-
λοτριώτατα διακειμένους συνήγαγεν ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ
περί τε τῆς προγεγενημένης συμφορᾶς καὶ τῶν προσ-
δοκωμένων δεινῶν κατοδυρόμενος αὐτὸς μὲν ῥᾳδίως
ὑπομένειν ἔφησε τὴν πολιορκίαν, συνήθης ὢν πάσῃ
κακοπαθείᾳ, ἐλεεῖν δὲ τοὺς πολίτας, εἰ συγκλεισθέντες

2 *ἐξηρτημένους* F. 5 *ἠδύναντο* libri; corr. Reiske. 12 *ἀλλοτριώτατα* RX. 13 ⟨*διακείμενοι*⟩ add. ex § 6 Dind.; *ἀλλοτριώτατοι* F. *πρὸς ἀπογόνους* X. 14 *πράξαιεν* F. 19 *ἐν* om. F. 20 *περιείλατο* F. 21 [*καὶ*] delendum esse videtur. 26 *ἔφησεν ὑπομένειν* F; *ὑπομένειν* RX; *ὑπομενεῖν* Dind. f. r.

ἀναγκασθήσονται πολιορκίαν ὑπομένειν. διεκελεύετο 7
οὖν σώζειν ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ἰδίων κτήσεων τοὺς μὴ
βουλομένους ὑπομένειν ὅ,τι ποτ' ἂν δοκῇ τῇ τύχῃ
πάσχειν. ἐξορμησάντων δ' ἐκ τῆς πόλεως τῶν μάλιστ'
εὐπόρων καὶ μισούντων τὸν δυνάστην τούτους μὲν
ἐπαποστείλας τινὰς τῶν μισθοφόρων ἀνεῖλε καὶ τὰς
οὐσίας εἰς αὑτὸν ἀνέλαβε, διὰ δὲ μιᾶς ἀνοσίου πρά- 8
ξεως χρημάτων εὐπορήσας καὶ τῶν ἀλλοτρίως δια-
κειμένων πρὸς αὑτὸν καθαρὰν ποιήσας τὴν πόλιν
ἠλευθέρωσε τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους εἰς στρατείαν.
409 *Ὡς δ' εὐτρεπῆ πάντ' ἦν, πληρώσας ἑξήκοντα ναῦς* 5
ἐπετήρει καιρὸν οἰκεῖον πρὸς τὸν ἔκπλουν. ἀγνοου-
μένης δὲ τῆς ἐπινοίας αὐτοῦ τινὲς μὲν εἰς τὴν Ἰταλίαν
ὑπελάμβανον αὐτὸν στρατεύειν, τινὲς δὲ πορθήσειν
τῆς Σικελίας τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους, πάντες δὲ ἀπ-
εγίνωσκον τῶν ἐκπλεῖν μελλόντων τὴν σωτηρίαν καὶ
τοῦ δυνάστου τὴν μανίαν κατεγίνωσκον. ἐφορμούν- 2
των δὲ τῶν πολεμίων πολλαπλασίαις τριήρεσι τὸ μὲν
πρῶτον ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἠνάγκαζε συνέχειν ⟨ἑαυτοὺς⟩
ἐν ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας, οὐ δυναμένους ἐκπλεῦσαι·
ἔπειτα δὲ σιτηγῶν πλοίων τῇ πόλει προσθεόντων οἱ
μὲν Καρχηδόνιοι παντὶ τῷ στόλῳ πρὸς τὰς ναῦς ἀν-
ήχθησαν, ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπελπίζων ἤδη τὴν ἐπι-
βολήν, ὡς ἴδεν τὸ στόμα τοῦ λιμένος ἔρημον τῶν
ἐφορμούντων, ἐξέπλευσεν ὀξείαις ταῖς εἰρεσίαις χρώ-

6 *ἐξαποστείλας* X. *τὰς οὐσίας εἰς αὐτὸν* (*αὐτὸν* RX; corr. edd.) *ἀνέλαβε*] *τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνέλαβε* F (cf. XIX 107, 4). **7** *ἀνοσίου* om. RX f. r. **10** *στρατιάν* F. **11** *ἑξήκοντα*] cf. Polyaen. V 3, 5. **14** *στρατεύσειν* Dind. **17** *τὴν μανίαν*] *μανίαν* Dind. **19** *ἠναγκάζε⟨το⟩* Wess. ⟨*ἑαυτοὺς*⟩ addidi; cf. Ael. v. h. XIV 49. **20** *δυνάμενος* Dind. f. r. **24** *εἶδε* F; cf. Winer-Schm. p. 45 sq.; Reinhold de graecitate patr. apost. quaest. gr. diss. Hal. XIV p. 11.

3 μενος. εἶθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πλησίον ἤδη τῶν
φορτηγῶν ὄντες, ὡς ἴδον τοὺς πολεμίους ἀθρόαις ταῖς
ναυσὶ πλέοντας, τὸ μὲν πρῶτον ὑπολαβόντες αὐτὸν
ὡρμηκέναι πρὸς τὴν τῶν σιτηγῶν βοήθειαν, ἀνέστρε-
φον καὶ τὸν στόλον ἐξήρτυον εἰς ναυμαχίαν· ὡς δ'
ἐπ' εὐθείας ἑώρων παραθέοντας καὶ πολὺ τοῦ πλοῦ
4 προλαμβάνοντας, ἐποιοῦντο τὸν διωγμόν. ἔνθα δὴ
τούτων πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων τὰ μὲν τὴν
ἀγορὰν κομίζοντα πλοῖα παραδόξως ἐκφυγόντα τὸν
κίνδυνον πολλὴν εὐπορίαν ἐποίησεν ἐν ταῖς Συρα-
κούσσαις τῶν ἐπιτηδείων, σιτοδείας ἤδη τὴν πόλιν
ἐχούσης, ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς περικατάληπτος ἤδη γινό-
μενος ἐπιλαβούσης τῆς νυκτὸς ἀνελπίστου σωτηρίας
5 ἔτυχεν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τηλικαύτην ἔκλειψιν ἡλίου
συνέβη γενέσθαι ὥστε ὁλοσχερῶς φανῆναι νύκτα,
θεωρουμένων τῶν ἀστέρων πανταχοῦ· διόπερ οἱ περὶ
τὸν Ἀγαθοκλέα, νομίσαντες καὶ τὸ θεῖον αὐτοῖς προ-
σημαίνειν τὸ δυσχερές, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος
6 ἐν ἀγωνίᾳ καθειστήκεισαν. ἐξ δ' ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας
νύκτας αὐτῶν πλευσάντων ὑποφαινούσης τῆς ἕω παρα-
δόξως ὁ στόλος τῶν Καρχηδονίων οὐκ ἄπωθεν ὢν
ἑωράθη. διόπερ ἀμφοτέροις ἐμπεσούσης σπουδῆς ἡμιλ-
λῶντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς εἰρεσίαις, οἱ μὲν Φοίνικες
νομίζοντες ἅμα τῇ τῶν νεῶν ἁλώσει Συρακούσσας μὲν
ὑποχειρίους ἕξειν, τὴν δὲ πατρίδα μεγάλων ἐλευθερώ-

2 εἶδον F. 7 'fort. ⟨ὀξὺν⟩ ἐποιοῦντο τ. δ.' Dind. 9 ἐκφεύγοντα F. 10 πολλὴν εὐπορίαν ἐν ταῖς Σ. ἐποίησαν F. 14. 15 cf. Holm G. S. II p. 237. 476; Meltzer G. d. K. I p. 368. 525; Schubert Agath. p. 95; Niese I p. 446 a. 1. 19 ἐξ δ' ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας] cf. Meltzer ll. ll. 21 Καρχηδονίων] Συρρακουσίων F. ἄποθεν F. 22 διὸ παρ' ἀμφ. libri; corr. Dind.

σειν κινδύνων· οἱ δ' Ἕλληνες, εἰ μὴ φθάσειαν τῆς
χώρας ἁψάμενοι, προκειμένην ἑώρων αὐτοῖς μὲν τιμω-
ρίαν, τοῖς δὲ καταλειφθεῖσιν ἐν οἴκῳ τὰ τῆς δουλείας
δεινά. καθορωμένης δὲ τῆς Λιβύης παρακελευσμὸς 2
ἐγίνετο τοῖς πληρώμασι καὶ φιλοτιμίας ὑπερβολή· καὶ
τάχιον μὲν ἄπλεον αἱ τῶν βαρβάρων, ἐν πολυχρονίῳ
μελέτῃ τῶν ἐρετῶν διαπεπονημένων, ἱκανὸν δὲ διά-
στημα προεῖχον αἱ τῶν Ἑλλήνων. ὀξύτατα δὲ τοῦ
πλοῦ διανυσθέντος, ἐπειδὴ πλησίον ἐγενήθησαν τῆς
γῆς, συνεξέπιπτον ἀλλήλοις εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὡσπερεί
τινες ἀγωνισταί· ταῖς γὰρ ἐσχάταις τῶν Ἀγαθοκλέους 3
αἱ πρῶται τῶν Καρχηδονίων ἐνέβαλλον ἐντὸς βέλους
οὖσαι. διόπερ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τοῖς τε τόξοις καὶ
410 σφενδόναις διαγωνισαμένων αὐτῶν καὶ ναυσὶν ὀλίγαις
τῶν βαρβάρων συμπλακέντων οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
προετέρουν, τὸ τῶν στρατιωτῶν ἔχοντες πλῆθος. εἶθ'
οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πρύμναν ἀνακρουσάμενοι μικρὸν
ἔξω βέλους ἐφώρμουν, ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀποβιβάσας τὴν
δύναμιν πρὸς τὰς καλουμένας Λατομίας καὶ χάρακα βα-
λόμενος ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἐνεώλκησε τὰς ναῦς.
Οὕτω δὲ παράβολον ἐπιτελεσάμενος πρᾶξιν, ἄλλην 7
ἐτόλμησε ταύτης μᾶλλον κεκινδυνευμένην. παραστησά-
μενος γὰρ τοὺς ἐν ἡγεμονίαις ὄντας εὐπειθεῖς πρὸς
τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν καὶ θυσίαν ποιησάμενος Δήμητρι
καὶ Κόρῃ συνήγαγεν ἐκκλησίαν κἄπειτα προελθὼν ἐπὶ 2
τὴν δημηγορίαν ἐστεφανωμένος ἐν ἱματίῳ λαμπρῷ καὶ
προδιαλεχθεὶς οἰκείως τοῖς ἐγχειρουμένοις ἔφησε ταῖς

1 φθάσαιεν F. 2 αὐτοῖς X. 14 σφενδονήταις R (corr. 1. m.) X. 16 ἐπροτέρουν Wess. 19 Λαιτομίας X; cf. Strab. XVII 3, 16; Meltzer I p. 464. βαλλόμενος F. 21 οὗτος F, corr. 2. m. ἐπιτελεσάμενος] ἀγωνισάμενος ἐπιτελέσαι F. 24 θυσίας F.

κατεχούσαις Σικελίαν θεαῖς Δήμητρι καὶ Κόρῃ πεποι-
ῆσθαι, καθ' ὃν καιρὸν ἐδιώχθησαν ὑπὸ Καρχηδονίων,
3 εὐχὰς λαμπαδεύσειν ἁπάσας τὰς ναῦς. καλῶς οὖν ἔχειν
τετευχότας τῆς σωτηρίας ἀποδιδόναι τὰς εὐχάς. ἀντὶ
δὲ τούτων ἐπηγγέλλετο πολλαπλασίους ἀποδώσειν προ-
θύμως αὐτῶν ἀγωνισαμένων· καὶ γὰρ τὰς θεὰς διὰ
τῶν ἱερῶν προσημαίνειν νίκην τοῦ σύμπαντος πολέμου.
4 ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ τῶν ὑπηρετῶν τις προσ-
ήνεγκεν ἡμμένην δᾷδα· ἣν δεξάμενος καὶ τοῖς τριηράρ-
χοις ὁμοίως ἅπασι προστάξας ἀναδοῦναι τάς τε θεὰς
ἐπεκαλέσατο καὶ πρῶτος ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ναυαρχίδα
τριήρη· στὰς δ' ἐπὶ τὴν πρύμναν καὶ τοῖς ἄλλοις
τὸ παραπλήσιον ποιεῖν παρεκελεύετο. ἔνθα δὴ τῶν
τριηράρχων ἁπάντων ἐνέντων τὸ πῦρ καὶ ταχὺ τῆς
φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης οἱ μὲν σαλπιγκταὶ τὸ πολε-
μικὸν ἐσήμαινον, τὸ δὲ στρατόπεδον ἐπηλάλαξε, συν-
ευχομένων ἁπάντων ὑπὲρ τῆς εἰς οἶκον σωτηρίας.
5 τοῦτο δ' ἔπραξεν Ἀγαθοκλῆς μάλιστα μὲν ἕνεκα τοῦ
συναναγκάσαι τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύνοις ἐπι-
λαθέσθαι τὸ παράπαν τῆς φυγῆς· δῆλον γὰρ ὅτι τῆς
ἐπὶ τὰς ναῦς καταφυγῆς ἀποκοπείσης ἐν μόνῳ τῷ
νικᾶν ἕξουσι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας· ἔπειτα καὶ
δύναμιν ὀλίγην ἔχων ἐθεώρει διότι φυλάσσων μὲν τὰς
ναῦς ἀναγκασθήσεται μερίζειν τὸ στρατόπεδον καὶ μη-
δαμῶς ἀξιόμαχος εἶναι, καταλιπὼν δ' ἐρήμους ὑπο-
8 χειρίους ποιήσει γενέσθαι Καρχηδονίοις. οὐ μὴν ἀλλὰ

1 ποιεῖσθαι F. **3. 4** λαμπαδεύσειν — εὐχὰς om. F. **5** f. post πολλαπλ. addendum ⟨χάριτας⟩; cf. XX 20, 3. **6** αὐτῶν om. F. **7** ἅπαντος F, corr. 2. m. **9** δᾶδα X δάδα F. **10** ἅπασι προστάξας ὁμοίως F. **14** τριηραρχῶν R (cf. Schmidt J. f. Ph. suppl. XX p. 485). **16** ἐπηλλάλαξε F. εὐχομένων F. **23** φυλάττων X. **25** malim ἔσται. ὑποχειρίους γενέσθαι ποιήσει Καρχηδονίων F.

τῶν νεῶν ἁπασῶν φλεγομένων καὶ τοῦ πυρὸς πολὺν
ἐπέχοντος τόπον ἔκπληξις κατεῖχε τοὺς Σικελιώτας. ἐν
ἀρχῇ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀγαθοκλέους γοητείας παρα-
411 λογισθέντες καὶ τῆς τῶν ἐγχειρουμένων ὀξύτητος ἀνα-
θεώρησιν οὐ διδούσης πάντες συγκατετίθεντο τοῖς
πραττομένοις· τοῦ δὲ χρόνου τὸν περὶ ἑκάστων ἀνα-
λογισμὸν παριστάντος εἰς μεταμέλειαν ἐνέπιπτον καὶ
τὸ μέγεθος τοῦ διείργοντος πελάγους ἀναλογιζόμενοι
τὴν σωτηρίαν ἀπεγίνωσκον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς σπεύδων 2
ἀπαλλάξαι τῆς ἀθυμίας τοὺς στρατιώτας ἦγε τὴν δύ-
ναμιν ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μεγάλην πόλιν, οὖσαν
Καρχηδονίων. ἡ δ' ἀνὰ μέσον χώρα, δι' ἧς ἦν ἀναγ- 3
καῖον πορευθῆναι, διείληπτο κηπείαις καὶ παντοίαις
φυτουργίαις, πολλῶν ὑδάτων διωχετευμένων καὶ πάντα
τόπον ἀρδευόντων. ἀγροικίαι τε συνεχεῖς ὑπῆρχον,
οἰκοδομαῖς πολυτελέσι καὶ κονιάμασι διαπεπονημέναι
καὶ τὸν τῶν κεκτημένων αὐτὰς διασημαίνουσαι πλοῦ-
τον. ἔγεμον δ' αἱ μὲν ἐπαύλεις πάντων τῶν πρὸς 4
ἀπόλαυσιν, ὡς ἂν τῶν ἐγχωρίων ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ
τεθησαυρικότων γεννημάτων ἀφθονίαν· ἡ δὲ χώρα ἡ
μὲν ἦν ἀμπελόφυτος, ἡ δὲ ἐλαιοφόρος καὶ τῶν ἄλλων
τῶν καρπίμων δένδρων ἀνάπλεως. ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη
τὸ πεδίον ἐνέμοντο βοῶν ἀγέλαι καὶ ποῖμναι καὶ τὰ
πλησίον ἕλη φορβάδων ἵππων ἔγεμε. καθόλου δὲ παν-

2 ἐπέχοντος πολὺν τόπον F. κατέσχε F. 3 γὰρ om. F. post γοητείας add. καὶ ἀνοίας F. 6 ἕκαστον F. 7 παριστῶντος F. 11 Μεγάλη πόλις] cf. Meltzer I p. 370. 464; Niese I p. 446 a. 4. 12 ἦν del. Dind. 13 διείληπται F. 14 διοχετευομένων F. 15. 16 ἄγροι — διαπεπονημένοι F, corr. 2. m. οἰκοδομίαις F. 17 τῶν om. X. 18 πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν] cf. V 40, 3; XI 58, 1. 20 γενημάτων ἀφθόνως X. 22 ἐπὶ θατέρου δὲ μέρους τοῦ πεδίου X ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη πεδίον· ἔνεμον (corr. 2. m.) δ' ἐπ' αὐτῷ F.

τοία τις ἦν ἐν τοῖς τόποις εὐδαιμονία, τῶν ἐπιφανε-
στάτων Καρχηδονίων διειληφότων τὰς κτήσεις καὶ τοῖς
5 πλούτοις πεφιλοκαληκότων πρὸς ἀπόλαυσιν. διόπερ
οἱ Σικελιῶται τό τε τῆς χώρας κάλλος καὶ τὴν εὐδαι-
μονίαν τὴν ἐν αὐτῇ θαυμάζοντες μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν
ἐγένοντο, θεωροῦντες ἄξια τῶν κινδύνων ἔπαθλα τοῖς
6 νικῶσι προκείμενα. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ὁρῶν τοὺς στρα-
τιώτας ἀναλαμβάνοντας αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀθυμίας καὶ
προθύμους ὄντας εἰς τοὺς κινδύνους ἐξ ἐφόδου προσ-
έβαλλε τοῖς τείχεσιν. ἀπροσδοκήτου δὲ τῆς ἐπιθέσεως
γενομένης καὶ τῶν ἔνδον διὰ τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν
τῶν πολεμικῶν ἀπειρίαν ὀλίγον ὑποστάντων χρόνον
εἷλε τὴν πόλιν κατὰ κράτος· δοὺς δὲ τοῖς στρατιώταις
εἰς ἁρπαγὴν ἐνέπλησε τὴν δύναμιν ὠφελείας ἅμα καὶ
7 θάρσους. εὐθὺ δὲ καὶ πρὸς τὸν Λευκὸν Τύνητα κα-
λούμενον ἀναζεύξας ἐχειρώσατο τὴν πόλιν, ἀπέχουσαν
Καρχηδόνος δισχιλίους σταδίους. ἀμφοτέρας δὲ τὰς
ἁλούσας πόλεις οἱ μὲν στρατιῶται διαφυλάττειν ἠβού-
λοντο καὶ τὰς ὠφελείας εἰς αὐτὰς ἀπετίθεντο· ὁ δ'
Ἀγαθοκλῆς ἀκόλουθα τοῖς προπεπραγμένοις διανοηθεὶς
καὶ διδάξας τὸ πλῆθος ὡς οὐδεμίαν συμφέρει καταφυγὴν
ἀπολιπεῖν, ἕως ἂν παρατάξει νικήσωσι, κατέστρεψέ τε
τὰς πόλεις καὶ κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ.

4 Σικελιῶται] Συρρακούσιοι F. 6 ἐγίνοντο F. 8 αὐτοὺς X. 9 προσέβαλε F. 12 πολεμικῶν scr.; libri πολέμων. 15 θάρρους Dind. semper. εὐθὺ πρὸς τὸν Λευκὸν Τύνητα (Λευκοτίνητα F)] urbs ignota; quae est inter vv. dd. lis, utrum eadem fuerit ac Tunes (cf. XX 17) necne, pro certo nequit diiudicari; cf. Wess.; Grote G. G. VI p. 751 adn. 40; Holm G. S. II p. 477; Meltzer G. d. K. I p. 371. 525; Schubert Agath. p. 102 sq.; Niese I p. 446 a. 4; 451 a. 4. 17 δισχιλίους στ.] numerum aut corruptum esse aut turpiter errasse Diodorum statuunt vv. dd.; res in medio relinquenda. 19 ἀποτίθεσθαι F. 20 πεπραγμένοις F. 22 κατέσκαψε F.

412 *Οἱ δ' ἐφορμοῦντες Καρχηδόνιοι τῷ ναυστάθμῳ τῶν* 9
Σικελιωτῶν τὸ μὲν πρῶτον ὁρῶντες καομένας τὰς ναῦς
περιχαρεῖς ἦσαν, ὡς διὰ τὸν ἀπ' αὐτῶν φόβον ἠναγ-
κασμένων τῶν πολεμίων διαφθεῖραι τὰ σκάφη· ὡς δ'
ἴδον εἰς τὴν χώραν προάγουσαν τὴν τῶν ἐναντίων
δύναμιν, συλλογιζόμενοι περὶ τῶν ἀποβησομένων συμ-
φορὰν ἰδίαν ἡγοῦντο τὴν τῶν νεῶν ἀπώλειαν. διὸ καὶ
ταῖς πρῴραις δέρρεις κατεπέτασαν, ὅπερ ἀεὶ ποιεῖν
εἰώθασιν, ὅταν τι κακὸν δημοσίᾳ συμβεβηκέναι δόξῃ
τῇ Καρχηδονίων <*πόλει*>, *ἔλαβόν τε καὶ τὰ χαλκώ-* 2
ματα τῶν Ἀγαθοκλέους νεῶν εἰς τὰς ἰδίας τριήρεις
καὶ τοὺς ἀπαγγελοῦντας ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων τἀ-
κριβὲς ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Καρχηδόνα. πρὶν δὲ τού-
τους δηλῶσαι τὸ γεγονός, ἀπὸ τῆς χώρας τινὲς αἰσθό-
μενοι τὸν κατάπλουν τὸν Ἀγαθοκλέους ἀπήγγειλαν
κατὰ σπουδὴν τοῖς Καρχηδονίοις. οἱ δ' ἐκπλαγέντες 3
διὰ τὸ παράδοξον ὑπέλαβον ἀπολωλέναι τὰς ἰδίας δυ-
νάμεις ἐν Σικελίᾳ καὶ τὰς πεζικὰς καὶ τὰς ναυτικάς·
οὐ γὰρ ἄν ποτε τὸν Ἀγαθοκλέα μὴ νενικηκότα τολ-
μῆσαι καταλιπεῖν ἐρήμους βοηθείας τὰς Συρακούσσας
οὐδ' ἂν ἐπιβαλέσθαι περαιοῦν δύναμιν θαλασσοκρα-
τούντων τῶν πολεμίων. διόπερ θόρυβος καὶ πολλὴ 4
ταραχὴ κατεῖχε τὴν πόλιν καὶ συνδρομὴ τῶν ὄχλων
εἰς τὴν ἀγορὰν ἐγίνετο καὶ βουλὴ τῆς γερουσίας ὅ,τι

1 *ἐφορμῶντες* libri omnes; *ἐφορμοῦντες* edd.; at cf. Winer-Schm. p. 116; Blass p. 49. **3** *ὑπ' αὐτῶν* RX contra Diodori consuet. (cf. e. gr. I 14, 3; XIII 92, 4; cf. Schweigh. lex. Pol. s. v. *φόβος*). **5** *εἶδον* F. *προσάγουσαν* codd.; corr. Rhod. **8** *ποιεῖν* om. F, add. 2. m. **9** *εἰώθεισαν* RX (cf. Herw. sp. V. p. 30 adn. 1); cf. XIX 106, 4. **10** <*πόλει*> om RX; add. edd.; *τῇ Καρχηδονίᾳ* F. *τε* libri; *δὲ* Reiske. **12** *τὰ ἀκριβῆ* F. **13** *πρὶν δ' ἢ* F. **14** *αἰσθανόμενοι* R (corr. 1. m.) X. **15** *τοῦ Ἀγ.* F. **21** *ἐπιβάλλεσθαι* F. **24** *ἐγένετο* F.

δέοι πράττειν. στρατόπεδον μὲν γὰρ οὐκ ἦν ἕτοιμον τὸ δυνάμενον ἀντιτάξασθαι, τὸ δὲ πολιτικὸν πλῆθος ἄπειρον ὂν πολέμου προκαταπεπτώκει ταῖς ψυχαῖς, οἱ πολέμιοι δὲ πλησίον εἶναι τῶν τειχῶν προσεδοκῶντο.
5 *ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν πρεσβευτὰς ὑπὲρ εἰρήνης ἀποστέλλειν πρὸς Ἀγαθοκλέα, τοὺς αὐτοὺς ἅμα καὶ κατασκόπους ἐσομένους τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις, τινὲς δὲ ἀναμεῖναι μέχρι ἂν γνῶσιν ἀκριβῶς ἕκαστον τῶν πεπραγμένων. τοιαύτης δὲ συγχύσεως τὴν πόλιν ἐχούσης κατέπλευσαν οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ναυάρχου καὶ τὰς*
10 *αἰτίας τῶν πεπραγμένων ἐδήλωσαν. ἀναθαρσησάντων οὖν πάντων πάλιν ταῖς ψυχαῖς ἡ γερουσία τοὺς μὲν ναυάρχους ἅπαντας κατεμέμψατο ὅτι θαλαττοκρατοῦντες εἴασαν πολεμίαν δύναμιν ἐπιβῆναι τῆς Λιβύης, στρατηγοὺς δὲ ἀπέδειξαν τῶν δυνάμεων Ἄννωνα καὶ*
2 *Βορμίλκαν, πατρῴαν ἔχθραν ἔχοντας· ἡγοῦντο γὰρ διὰ τὴν ἰδίαν τούτοις ἀπιστίαν καὶ διαφορὰν κοινὴν ἔσεσθαι τῆς πόλεως ἀσφάλειαν. πολὺ δὲ διεσφάλησαν τῆς ἀληθείας. ὁ γὰρ Βορμίλκας πάλαι μὲν ἦν ἐπιθυμητὴς τυραννίδος, οὐκ ἔχων δ' ἐξουσίαν οὐδὲ καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἐπιβολαῖς τότε ἔλαβεν ἀφορμὰς ἀξιο-*
3 *λόγους, τυχὼν τῆς στρατηγίας. αἰτία δὲ μάλιστα τούτων ἡ πρὸς τὰς τιμωρίας πικρία τῶν Καρχηδονίων·*

3 *προκαταπεπτώκει* RX *προσκατεπ.* F. 4 *εἶναι*] *ἰέναι* Hertl. II 2 p. 17. 5 *οὖν* om. F, suppl. 2. m. *ἔφασκον* F. 8 *μέχρις* F. 9 usitatius *ἐπεχούσης* (cf. e g. XVIII 63, 4). 11 *ἀναθαρρησάντων* F. 12 *πάντων* om. F. 13 *θαλασσοκρ.* F. 15 *ἀπέδειξε* F. *Ἄνωνα* F. 16 *Βορμίλκαν* codd. semper; de variis nominis formis (*Βομίλκας*; *Βοδμίλκας*; *Βοαμίλκας*) cf. Niese ap. P.-W. s. v., ubi *Βορμίλκας* omittitur. *διὰ* del. Dind. 18 *ἀσφάλειαν*] *τῆς σωτηρίας* add. F (in marg. 2. m. *ἐν ἄλλῳ γρ. ἀληθείας*). 18. 19 *πολὺ δὲ διεσφάλησαν τῆς ἀληθείας* om. F, suppl. 2 m. in marg. 22 *δὲ* om. X.

τοὺς γὰρ ἐπιφανεστάτους τῶν ἀνδρῶν ἐν μὲν τοῖς
413 πολέμοις προάγουσιν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας, νομίζοντες
δεῖν αὐτοὺς τῶν ὅλων προκινδυνεύειν· ὅταν δὲ τύχωσι
τῆς εἰρήνης, τοὺς αὐτοὺς τούτους συκοφαντοῦσι καὶ
κρίσεις ἀδίκους ἐπιφέροντες διὰ τὸν φθόνον τιμωρίαις
περιβάλλουσι. διὸ καὶ τῶν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας ταττο- 4
μένων τινὲς μὲν φοβούμενοι τὰς ἐν τῷ δικαστηρίῳ
κρίσεις ἀποστάται γίνονται [τῆς ἡγεμονίας], τινὲς δ'
ἐπιτίθενται τυραννίσιν· ὅπερ καὶ τότε Βορμίλκας ὁ
ἕτερος τῶν στρατηγῶν ἐποίησε, περὶ οὗ μικρὸν ὕστε-
ρον ἐροῦμεν. οἱ γ' οὖν στρατηγοὶ τῶν Καρχηδονίων 5
ὁρῶντες τὸν καιρὸν οὐδαμῶς ἀναβολῆς οἰκεῖον τοὺς
μὲν ἀπὸ τῆς χώρας καὶ τῶν συμμαχίδων πόλεων στρα-
τιώτας οὐκ ἀνέμειναν, αὐτοὺς δὲ τοὺς πολιτικοὺς ἐξ-
ήγαγον εἰς ὕπαιθρον, ὄντας πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους
τετρακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ χιλίους, ἅρματα δὲ δισχίλια.
καταλαβόμενοι δέ τινα γεώλοφον οὐ μακρὰν τῶν πο- 6
λεμίων ἐξέταττον τὴν δύναμιν εἰς μάχην· καὶ τοῦ μὲν
δεξιοῦ κέρατος Ἄννων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν, συναγωνι-
ζομένων αὐτῷ τῶν εἰς τὸν ἱερὸν λόχον συντεταγμένων,
τοῦ δ' εὐωνύμου Βορμίλκας ἡγούμενος βαθεῖαν ἐποίει
τὴν φάλαγγα, κωλύοντος τοῦ τόπου παρεκτείνειν ἐπὶ
πλεῖον· τὰ δ' ἅρματα καὶ τοὺς ἱππεῖς πρὸ τῆς φάλαγ-
γος ἔστησαν, διεγνωκότες τούτοις πρῶτον ἐμβαλεῖν καὶ
τῶν Ἑλλήνων ἀποπειραθῆναι.

1 τοὺς μὲν γὰρ F. **2** πολεμίοις X. ἐπὶ τῆς ἡγ. F. νομίζοντες] ὀνομάζοντες F. **6** usitatius ἐπὶ τῆς ἡγ. (cf. e. gr. XIV 24, 1) vel ἐπὶ ταῖς ἡγ. (cf. e. gr. XIII 14, 4). **8** [τῆς ἡγεμονίας] recte del. Madv. I p. 513, f. ex v. 6 illatum. **11** οἱ δ' οὖν F. **16** aliter Just. XXII 6, 5; cf. Holm G. S. II p. 477; Schubert Agath. p. 107 sq. **19** Ἄνων F saepius. **23** πλέον Dind. semper.

11 Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς κατασκεψάμενος τὰς τῶν βαρβάρων τάξεις τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔδωκεν Ἀρχαγάθῳ τῷ υἱῷ, παραδοὺς αὐτῷ πεζοὺς δισχιλίους καὶ πεντακοσίους, ἑξῆς δ' ἔταξε τοὺς Συρακοσίους, ὄντας τρισχιλίους πεντακοσίους, εἶτα μισθοφόρους Ἕλληνας τρισχιλίους, τελευταίους δὲ Σαμνίτας καὶ Τυρρηνοὺς καὶ Κελτοὺς τρισχιλίους. μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ *ἡμίσους κέρατος προηγωνίζετο, χιλίοις ὁπλίταις πρὸς τὸν ἱερὸν λόχον τῶν Καρχηδονίων ἀντιτεταγμένος· τοὺς δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας πεντακοσίους ὄντας ἐπὶ τὰ κέρατα
2 διεῖλεν. ὅπλα μὲν οὖν οἱ στρατιῶται μόγις εἶχον ἱκανά· τοὺς δ' ἐκ τῶν ἀφράκτων ὁρῶν ἀνόπλους ὄντας τὰ τῶν ἀσπίδων ἔλυτρα ῥάβδοις διέτεινε καὶ τῇ φαντασίᾳ τὸν τῆς ἀσπίδος κύκλον μιμησάμενος ἀνέδωκεν αὐτοῖς πρὸς μὲν τὴν χρείαν οὐδαμῶς ἐπιτήδεια, πρὸς δὲ τὴν πόρρωθεν ὁρωμένην ὄψιν δυνάμενα δόξαν
3 ὅπλων ἐμποιῆσαι τοῖς ἀγνοοῦσι τἀληθές. ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας καταπεπληγμένους τὸ πλῆθος τῆς βαρβαρικῆς ἵππου καὶ δυνάμεως ἀφῆκεν εἰς τὸ στρατόπεδον κατὰ πλείονας τόπους γλαῦκας, ἃς ἐκ χρόνου
4 παρεσκεύαστο πρὸς τὰς ἀθυμίας τῶν πολλῶν· αὗται

2 Ἀρχαγάθῳ] ita ubique fere Diod. (cf. Just. XXII 5, 1); Ἀγάθαρχος XX 55, 5 RX; XXI 3, 2 (cf. Pol. VII 2, 4); cf. Niese ap. P.-W. s. v. Archagathos. 5. 6 πεντακοσίους — τρισχιλίους om. F. 6 τελευταῖον RX. Σαννίτας F. 7 *ἡμίσους] 'scribe λαιοῦ vel ἀριστεροῦ vel εὐωνύμου' Dind.; fort. in textum irrepsit glossa marg.: sunt enim χίλιοι ὁπλῖται dimidia fere pars τοῦ ἱεροῦ λόχου (cf. XVI 80, 4); μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίσους <τοῦ εὐωνύμου> κέρατος πρ. ('cum dimidia parte satellitii') Madv. I p. 513. 12 τοὺς δ' ἐκ τῶν ἀφράκτων admodum suspectum (cf. Meltzer p. 526); quinam sint, in aperto est; scil. τῇ δυνάμει opponuntur τὰ ἐκ τῶν νεῶν πληρώματα (cf. XX 91, 8); τοὺς δ' ἐκ τῶν ἀτάκτων (i. e. τοὺς ἔξω τάξεως λεγομένους) Madv. I p. 513; at cf. XVII 80, 4. 19 nonne <πεζῆς> δυνάμεως? Dind.

δὲ διὰ τῆς φάλαγγος πετόμεναι καὶ προσκαθίζουσαι
ταῖς ἀσπίσι καὶ τοῖς κράνεσιν εὐθαρσεῖς ἐποίουν τοὺς
στρατιώτας, ἑκάστων οἰωνιζομένων διὰ τὸ δοκεῖν ἱερὸν
εἶναι τὸ ζῷον τῆς Ἀθηνᾶς. ταῦτα δέ, καίπερ ἄν τισι 5
414 δόξαντα κενὴν ἔχειν ἐπίνοιαν, πολλάκις αἴτια γίνεται
μεγάλων προτερημάτων. ὃ καὶ τότε συνέβη γενέσθαι·
ἐμπεσόντος γὰρ εἰς τὰ πλήθη θάρσους καὶ διαδοθέν-
των λόγων ὡς τὸ θεῖον αὐτοῖς φανερῶς προσημαίνει
νίκην, παραστατικώτερον τὸν κίνδυνον ὑπέμειναν.
προεμβαλόντων γὰρ εἰς αὐτοὺς τῶν ἁρμάτων ἃ μὲν 12
κατηκόντισαν, ἃ δ' εἴασαν διεκπεσεῖν, τὰ δὲ πλεῖστα
συνηνάγκασαν στρέψαι πρὸς τὴν τῶν πεζῶν τάξιν.
παραπλησίως δὲ καὶ τὴν τῶν ἱππέων ἐπιφορὰν ὑπο- 2
στάντες καὶ πολλοὺς αὐτῶν κατατιτρώσκοντες ἐποίησαν
φυγεῖν εἰς τοὐπίσω. προαγωνιζομένων δ' αὐτῶν ἐν
τούτοις λαμπρῶς ἡ πεζὴ δύναμις τῶν βαρβάρων ἅπασα
συνῆψεν εἰς χεῖρας. γενναίας δὲ μάχης γιγνομένης 3
Ἄννων μὲν ἔχων συναγωνιζόμενον τὸν ἱερὸν λόχον
ἐπιλέκτων ἀνδρῶν καὶ σπεύδων ποιῆσαι δι' αὐτοῦ τὴν
νίκην ἐνέκειτο βαρὺς τοῖς Ἕλλησι καὶ συχνοὺς ἀνῄρει.
φερομένων δ' ἐπ' αὐτὸν παντοδαπῶν βελῶν οὐκ εἶκεν,
ἀλλὰ καίπερ πολλοῖς τραύμασι περιπίπτων ἐβιάζετο,
μέχρις ὅτου καταπονηθεὶς ἐτελεύτησε. τούτου δὲ πε- 4

1 *πετάμεναι* RX; cf. Winer-Schm. p. 130. *καὶ* om. RXF (add. 2. m.). **2** *ἐποιοῦντο* F. **3** *ἕκαστον οἰωνιζόμενον* F. **4** *τοιαῦτα δὲ* Hertl. II 2 p. 18 satis bene. **5** *καινὴν* R, corr. 2. m. **11** *κατηκόντησαν* F. **12** *ἀναστρέψαι πρὸς τὴν τῶν* ⟨*ἰδίων*⟩ *π. τ.* Hertl. III p. 36. **13** *ἵππων* libri; corr. Dind. **15** *προαγωνισαμένων* F. **17** *γιγνομένης* RX *γινομένης* F; vulgo *γενομένης* sec. D. gen. dic. edd. **19** *τῶν ἐπιλέκτων ἀ.* F. *περιποιῆσαι* Hertl. II 2 p. 18; *περιποιήσασθαι* Kallenb. I p. 21. *δι' αὐτοῦ* X *διὰ τούτων* F. *τὴν* om. F. **20** *συχνοὺς* om. R, suppl. 1. m. **21** *οὐχ εἶξεν* F.

*σόντος οἱ μὲν ταύτῃ τεταγμένοι τῶν Καρχηδονίων
ἀνετράπησαν ταῖς ψυχαῖς, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
5 μετεωρισθέντες πολὺ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν. ἃ δὴ
πυθόμενός τινων Βορμίλκας, ὁ ἕτερος στρατηγός, καὶ
νομίσας παρὰ θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι τὸν καιρὸν τοῦ
λαβεῖν ἀφορμὰς πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος,
διελογίζετο πρὸς αὐτόν, εἰ μὲν ἡ μετὰ Ἀγαθοκλέους
διαφθαρείη δύναμις, μὴ δυνήσεσθαι τὴν ἐπίθεσιν
ποιήσασθαι τῇ δυναστείᾳ, τῶν πολιτῶν ἰσχυόντων, εἰ
δὲ ἐκεῖνος νικήσας τὰ φρονήματα παρέλοιτο τῶν Καρ-
χηδονίων, εὐχειρώτους μὲν ἑαυτῷ τοὺς προηττημένους
ἔσεσθαι, τὸν δ' Ἀγαθοκλέα ῥᾳδίως καταπολεμήσειν,
6 ὅταν αὐτῷ δόξῃ. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀνεχώρησε μετὰ
τῶν πρωτοστατῶν, δοὺς τοῖς μὲν πολεμίοις ἄσημον
ἔκκλιμα, τοῖς δ' ἰδίοις δηλώσας τὸν Ἄννωνος θάνατον
καὶ παρακελευόμενος ἀναχωρεῖν ἐν τάξει πρὸς τὸν
7 γεώλοφον· τοῦτο γὰρ συμφέρειν. ἐπικειμένων δὲ τῶν
πολεμίων καὶ τῆς ὅλης ὑποχωρήσεως φυγῇ παραπλη-
σίας γινομένης οἱ μὲν συνεχεῖς Λίβυες ἀπὸ κράτους
ἡττῆσθαι τοὺς πρωτοστάτας νομίσαντες πρὸς φυγὴν
ὥρμησαν, οἱ δὲ τὸν ἱερὸν λόχον ἔχοντες μετὰ τὸν
Ἄννωνος τοῦ στρατηγοῦ θάνατον τὸ μὲν πρῶτον
ἀντεῖχον εὐρώστως καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πίπτοντας
ὑπερβαίνοντες ὑπέμενον πάντα κίνδυνον, ἐπεὶ δὲ κατ-
ενόησαν τὸ πλεῖον μέρος τῆς δυνάμεως πρὸς φυγὴν
ὡρμημένον καὶ τοὺς πολεμίους περιισταμένους κατὰ
8 νώτου, συνηναγκάσθησαν ἐκκλῖναι. διὸ καὶ τροπῆς*

5 *αὐτῷ* F. 7 *αὐτὸν* X *ἑαυτὸν* F. 8 *διαφθαρῇ* RX. **14** *πρωτοστατῶν*] *στρατιωτῶν* F. **15** *ἔκκλιμμα* R; *ἔγκλιμα* Bekk. **23** *αὐτῶν* edd. **25** *δυνάμεως*] *φάλαγγος* F. *εἰς φυγὴν* F. **27** *ἐγκλῖναι* Bekk.

γενομένης κατὰ πᾶν τὸ τῶν Καρχηδονίων στρατόπεδον
οἱ μὲν βάρβαροι τὴν φυγὴν ἐποιοῦντο πρὸς τὴν Καρ-
χηδόνα, Ἀγαθοκλῆς δὲ μέχρι τινὸς ἐπιδιώξας ἐπανῆλθε
415 καὶ τὴν στρατοπεδείαν τῶν Καρχηδονίων διήρπασεν.
ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Ἑλλήνων εἰς διακο- 13
σίους, τῶν δὲ Καρχηδονίων οὐ πλείους χιλίων, ὡς δ'
ἔνιοι γεγράφασιν, ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους.
Ἐν δὲ τῇ τῶν Καρχηδονίων παρεμβολῇ σὺν ταῖς
ἄλλαις ὠφελείαις εὑρέθησαν ἅμαξαι πλείους, ἐν αἷς
ἐκομίζετο ζεύγη χειροπεδῶν πλείω τῶν δισμυρίων· ἐξ 2
ἑτοίμου γὰρ οἱ βάρβαροι κρατήσειν ὑπειληφότες τῶν
Ἑλλήνων παρηγγέλκεισαν ἀλλήλοις ζωγρεῖν ὡς πλεί-
στους καὶ δήσαντες εἰς συνεργασίαν ἐμβαλεῖν. ἀλλ', 3
οἶμαι, τὸ δαιμόνιον ὥσπερ ἐπίτηδες τοῖς ὑπερηφάνως
διαλογιζομένοις τὸ τέλος τῶν κατελπισθέντων εἰς τοὐ-
ναντίον μετατίθησιν. Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν Καρχηδο-
νίους παραλόγως νικήσας τειχήρεις συνεῖχεν, ἡ τύχη
δὲ ἐναλλὰξ τὰ προτερήματα τοῖς ἐλαττώμασιν ἐπεισα-
γαγοῦσα τοὺς ὑπερέχοντας ἴσον ἐταπείνωσε τοῖς ἡτ-
τωμένοις· ἐν Σικελίᾳ μὲν γὰρ Καρχηδόνιοι μεγάλῃ 4
νενικηκότες παρατάξει Ἀγαθοκλέα τὰς Συρακούσσας
ἐπολιόρκουν, ἐν Λιβύῃ δὲ Ἀγαθοκλῆς τηλικαύτῃ μάχῃ
προτερήσας εἰς πολιορκίαν ἐνέκλεισε Καρχηδονίους,
καὶ τὸ θαυμασιώτατον, ὁ δυνάστης κατὰ μὲν τὴν
νῆσον ἀκεραίους ἔχων τὰς δυνάμεις ἐλείπετο τῶν βαρ-

1 γινομένης F. τῶν om. F. 5 μὲν om. F. 6 τῶν χιλίων F. 7 γεγράφεισαν F. aliter Just. XXII 6, 9; Oros. IV 6 (Wess.). 9 πλείους] πλήρεις F, corr. 2. m. 10 χειροπέδων RX. 12 ὡς om. F. 13 cf. XXXIV 36 (Wess.). 16 περιτίθησιν F. 18 ἐπεισάγουσα F. 19 ἴσως F. ἡττημένοις F. 20 Καρχηδόνιοι om. F. 23 συνέκλεισε F; at cf. e. g. XIII 72, 1. 25 βάρων F, corr. 2. m.

βάρων, ἐπὶ δὲ τῆς ἠπείρου τῷ μέρει τῆς προηττημένης
14 *στρατιᾶς περιεγένετο τῶν νενικηκότων. διόπερ οἱ*
Καρχηδόνιοι, νομίσαντες ἐκ θεῶν αὐτοῖς γεγονέναι τὴν
συμφοράν, ἐτράπησαν πρὸς παντοίαν ἱκεσίαν τοῦ δαι-
μονίου καὶ νομίσαντες μάλιστα μηνίειν αὐτοῖς τὸν
Ἡρακλέα τὸν παρὰ τοῖς ἀποίκοις, χρημάτων πλῆθος
καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀναθημάτων ἔπεμψαν εἰς τὴν
2 *Τύρον οὐκ ὀλίγα. ἀποικισθέντες γὰρ ἐκ ταύτης εἰώ-*
θεισαν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις δεκάτην ἀποστέλλειν
τῷ θεῷ πάντων τῶν εἰς πρόσοδον πιπτόντων· ὕστερον
δὲ μεγάλους κτησάμενοι πλούτους καὶ προσόδους ἀξιο-
λογωτέρας λαμβάνοντες μικρὰ παντελῶς ἀπέστελλον,
ὀλιγωροῦντες τοῦ δαιμονίου. διὰ δὲ τὴν συμφορὰν
ταύτην εἰς μεταμέλειαν ἐλθόντες πάντων τῶν ἐν τῇ
3 *Τύρῳ θεῶν ἐμνημόνευον. ἔπεμψαν δὲ καὶ τοὺς ἐκ*
τῶν ἱερῶν χρυσοῦς ναοὺς ⟨αὐτοῖς⟩ τοῖς ἀφιδρύμασι
πρὸς τὴν ἱκεσίαν, ἡγούμενοι μᾶλλον ἐξιλάσεσθαι τὴν
τοῦ θεοῦ μῆνιν τῶν ἀναθημάτων πεμφθέντων ἐπὶ τὴν
4 *παραίτησιν. ᾐτιῶντο δὲ καὶ τὸν Κρόνον αὐτοῖς ἐναν-*
τιοῦσθαι, καθ' ὅσον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις θύον-
τες τούτῳ τῷ θεῷ τῶν υἱῶν τοὺς κρατίστους ὕστερον
ὠνούμενοι λάθρᾳ παῖδας καὶ θρέψαντες ἔπεμπον ἐπὶ
τὴν θυσίαν· καὶ ζητήσεως γενομένης εὑρέθησάν τινες
5 *τῶν καθιερουργημένων ὑποβολιμαῖοι γεγονότες. τού-*

3 *αὐτοῖς* edd. 5 *μηνιεῖν* RX. *αὐτοῖς* edd. 6 *ἀποίκοις*] alioquin significatione activa non usurpatur; *ἀποικισταῖς* Wess.; *ἀποικίσασι* Dind. 14 *πάντων*] *πάλιν* Reiske, non male. 16 *χρυσοῦς ναοὺς*] *χρυσᾶς ναῦς* m. 2 in marg. cod. R. ⟨*αὐτοῖς*⟩ *τοῖς ἀφ.* scr.; ⟨*αὐτοῖς*⟩ *ἀφ.* dubitanter Wess., cuius explic. mihi non probatur (cf. XV 49, 1); ⟨*σὺν*⟩ *τοῖς ἀφ.* Madv. I p. 513. 17 *ἐξιλλάσασθαι* F. 19 *αὐτοῖς* XF Eus. qui (praep. ev. IV 19 p. 161 a. b) ab *ᾐτιῶντο* usque ad *πλῆρες πυρός* (p. 193 v. 11) omnem Diodori locum exscr. 24 *καθιερουργημάτων* F.

των δὲ λαβόντες ἔννοιαν καὶ τοὺς πολεμίους πρὸς τοῖς τείχεσιν ὁρῶντες στρατοπεδεύοντας ἐδεισιδαιμόνουν ὡς καταλελυκότες τὰς πατρίους τῶν θεῶν τιμάς. 416 διορθώσασθαι δὲ τὰς ἀγνοίας σπεύδοντες διακοσίους μὲν τῶν ἐπιφανεστάτων παίδων προκρίναντες ἔθυσαν δημοσίᾳ· ἄλλοι δ' ἐν διαβολαῖς ὄντες ἑκουσίως ἑαυτοὺς ἔδοσαν, οὐκ ἐλάττους ὄντες τριακοσίων. ἦν δὲ παρ' 6 αὐτοῖς ἀνδριὰς Κρόνου χαλκοῦς, ἐκτετακὼς τὰς χεῖρας ὑπτίας ἐγκεκλιμένας ἐπὶ τὴν γῆν, ὥστε τὸν ἐπιτεθέντα τῶν παίδων ἀποκυλίεσθαι καὶ πίπτειν εἴς τι χάσμα πλῆρες πυρός. εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Εὐριπίδην ἐντεῦθεν εἰληφέναι τὰ μυθολογούμενα παρ' αὐτῷ περὶ τὴν ἐν Ταύροις θυσίαν, ἐν οἷς εἰσάγει τὴν Ἰφιγένειαν ὑπὸ Ὀρέστου διερωτωμένην

«τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ', ὅταν θάνω;
πῦρ ἱερὸν ἔνδον χάσμα τ' εὐρωπὸν χθονός.»

καὶ ὁ παρὰ τοῖς Ἕλλησι δὲ μῦθος ἐκ παλαιᾶς φήμης 7 παραδεδομένος ὅτι Κρόνος ἠφάνιζε τοὺς ἰδίους παῖδας, παρὰ Καρχηδονίοις φαίνεται διὰ τούτου τοῦ νομίμου τετηρημένος.

Οὐ μὴν ἀλλὰ τοιαύτης ἐν τῇ Λιβύῃ γεγενημένης 15 μεταβολῆς οἱ μὲν Καρχηδόνιοι διεπέμποντο πρὸς Ἀμίλκαν εἰς τὴν Σικελίαν, ἀξιοῦντες κατὰ τάχος

4 διορθώσαντες δὲ τὰς ἀγνοίας νομίζοντες X. διακοσίους] idem Eus. (cf. de laud. Const. XIII 12); Pesc. Fest. ap. Lact. div. inst. I 21 (HRF. p. 375 sqq.); Wess. 6 aliter Eus. de laud. Const. l. l. (cf. Grote G. Gr. VI p. 754 a. 46; Meltzer I p. 526), ubi ἐπιδοῦναι τῇ θυσίᾳ; f. addendum ⟨εἰς τὴν θυσίαν⟩ (cf. Pol. VIII 18, 11). 7 τριακ.] idem Eus. utroque loco. 9 ἐγκεκλιμένας ἐπὶ τὴν γῆν] ἐκτεταμένας ἐπὶ τῆς γῆς Eus. συντιθέντα Eus. 10 ἀποκωλύεσθαι Eus. 12 παρ' αὐτοῖς codd.; corr. Rhod. 15. 16 cf. Eur. Iph. Taur. 613. 4. 16 ἔνδον om. R, suppl. 1. m. χθονός] πέτρας codd. Eurip. 18 ἠφάνισε F. 19 νόμου X. 21 εἰς Λιβύην F. 23 τὴν om. F.

πέμψαι βοήθειαν, καὶ τὰ ληφθέντα χαλκώματα τῶν
Ἀγαθοκλέους νεῶν ἀπέστειλαν αὐτῷ. ὁ δὲ τοῖς κατα-
πλεύσασι παρεκελεύσατο σιωπᾶν μὲν τὴν γεγενημένην
ἧτταν, διαδιδόναι δὲ λόγον εἰς τοὺς στρατιώτας ὡς
Ἀγαθοκλῆς ἄρδην ἀπώλεσε καὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν δύ-
2 ναμιν ἅπασαν. αὐτὸς δὲ πέμψας τινὰς τῶν παρόντων
ἐκ Καρχηδόνος εἰς τὰς Συρακούσσας πρεσβευτὰς καὶ
τὰ χαλκώματα συναποστείλας ἠξίου παραδιδόναι τὴν
πόλιν· τὴν μὲν γὰρ δύναμιν τῶν Συρακοσίων ὑπὸ
Καρχηδονίων κατακεκόφθαι, τὰς δὲ ναῦς ἐμπεπυρί-
σθαι· τοῖς δ' ἀπιστοῦσιν ἀπόδειξιν παρέχεσθαι τὴν
3 τῶν ἐμβόλων κομιδήν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει πυθομένων
τὴν περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα προσηγγελμένην συμφορὰν
οἱ πολλοὶ μὲν ἐπίστευσαν, οἱ προεστηκότες δὲ διστά-
ζοντες διετήρησαν μὲν χάριν τοῦ μὴ γενέσθαι ταραχήν,
τοὺς πρεσβευτὰς δὲ ταχέως ἐξέπεμψαν, τοὺς δὲ τῶν
φυγάδων συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ τῶν ἄλλων τοὺς
δυσχεραίνοντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν πραττομένοις ἐξέβαλον
ἐκ τῆς πόλεως, ὄντας οὐκ ἐλάττους ὀκτακισχιλίων.
4 κἄπειτα τοσούτου πλήθους ἄφνω συναναγκαζομένου
τὴν πατρίδα φεύγειν ἔγεμεν ἡ πόλις διαδρομῆς καὶ
θορύβου καὶ γυναικείων κλαυθμῶν· οὐδεμία γὰρ ἦν
οἰκία πένθους ἀκοινώνητος κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν.
5 οἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν τυραννίδα τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ
τῶν τέκνων αὐτοῦ τὴν συμφορὰν ὠδύροντο, τῶν δ'
ἰδιωτῶν οἱ μὲν τοὺς ἀπολωλέναι δοκοῦντας κατὰ
Λιβύην ἔκλαιον, οἱ δὲ τοὺς ἐκπίπτοντας ἀφ' ἑστίας

2 νηῶν F. 10 τὰς δὲ ναῦς ταύτας F. 15 διετήρησαν susp.; Wess. confert Luc. II 51. 22 γυναικίων RX. 24 τὰ περὶ τὴν τυραννίδα F. 25 αὐτῶν libri; corr. Dind. 27 ἔκλαον Dind. semper; cf. Crönert mem. Gr. Herc. p. 106.

καὶ πατρῴων θεῶν, οἷς οὔτε μένειν ἐξῆν οὔτ' ἐκτὸς
τῶν τειχῶν προάγειν, πολιορκούντων τῶν βαρβάρων,
πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις κακοῖς τηλικούτοις οὖσιν ἠναγ-
κάζοντο νηπίους παῖδας καὶ γυναῖκας συνεφέλκεσθαι
417 τῇ φυγῇ. ὁ δ' Ἀμίλκας, καταφυγόντων πρὸς αὐτὸν 6
τῶν φυγάδων, τούτοις μὲν τὴν ἀσφάλειαν παρέσχετο,
τὴν δὲ δύναμιν παρασκευάσας προῆγεν ἐπὶ τὰς Συρα-
κούσσας, ὡς αἱρήσων τὴν πόλιν διά τε τὴν ἐρημίαν
καὶ διὰ τὴν προσηγγελμένην τοῖς ὑπολελειμμένοις συμ-
φοράν. προαποστείλαντος δ' αὐτοῦ πρεσβείαν καὶ δι- 16
δόντος Ἀντάνδρῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ παραδιδόασι
τὴν πόλιν, ἀσφάλειαν συνήδρευσαν τῶν ἡγεμόνων οἱ
μάλιστα ἀξίωμα δοκοῦντες ἔχειν. ῥηθέντων οὖν πολ-
λῶν λόγων Ἄντανδρος μὲν ᾤετο δεῖν παραδιδόναι τὴν
πόλιν, ὢν ἄνανδρος φύσει καὶ τῆς τἀδελφοῦ τόλμης
καὶ πράξεως ἐναντίαν ἔχων διάθεσιν· Ἐρύμνων δ' ὁ
Αἰτωλός, παρακαθεσταμένος ὑπ' Ἀγαθοκλέους τἀδελφῷ
σύνεδρος, τὴν ἐναντίαν δοὺς γνώμην ἔπεισεν ἅπαντας
διακαρτερεῖν μέχρι ἂν πύθωνται τἀληθές. Ἀμίλκας 2
δὲ μαθὼν τὰ δόξαντα τοῖς ἐν τῇ πόλει συνεπήγνυε
μηχανὰς παντοίας, διεγνωκὼς προσβάλλειν. Ἀγαθο- 3
κλῆς δὲ δύο τριακοντόρους μετὰ τὴν μάχην νεναυπηγη-
μένος τὴν ἑτέραν ἀπέστειλεν εἰς Συρακούσσας, ἐρέτας
ἐμβιβάσας τοὺς κρατίστους καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πιστευο-
μένων φίλων ἕνα Νέαρχον, ἀπαγγελοῦντα τοῖς ἰδίοις
τὴν νίκην. ἔπειτ' εὐπλοίας γενομένης πεμπταῖοι ταῖς 4
Συρακούσσαις νύκτωρ προσεπέλασαν καὶ στεφανωσά-

1 πατρώων X. 6 παρείχετο F; cf. Hultzsch pr. Pas. p. 7. 12 συνήδρευσαν] συνεδρευσάντων libri; corr. Steph. 13 οὖν om. RX. 14 μὲν οὖν F. 16 καὶ πράξεως om. RX; at cf. II 34, 3 (Dind.). δ' ὢν Αἰτ. F. 19 μέχρις ἂν ὅτου π. F. Ἀμίλκας δὲ μ.] εἶτα Ἀμίλκας μὲν μ. F. 21 συνεγνωκὼς F.

μενοι καὶ παιανίσαντες κατὰ τὸν πλοῦν ἅμ' ἡμέρᾳ
5 κατέπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν. αἱ δὲ φυλακίδες τῶν Καρχηδονίων αἰσθόμεναι κατὰ σπουδὴν ἐπεδίωκον καὶ οὐ πολὺ προειληφότων τῶν ὑποφευγόντων ἀγὼν τῆς εἰρεσίας ἐγίνετο. ἅμα δὲ τῇ τούτων φιλοτιμίᾳ συνέβη τούς τε ἐκ τῆς πόλεως καὶ τοὺς πολιορκοῦντας αἰσθομένους συνδραμεῖν ἐπὶ τὸν λιμένα καὶ τοῖς ἰδίοις
6 ἑκατέρους συναγωνιῶντας ἀναβοᾶν θαρρεῖν. ἤδη δὲ τῆς τριακοντόρου καταλαμβανομένης οἱ βάρβαροι μὲν ἐπηλάλαξαν, οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀδυνατοῦντες βοηθεῖν τοῖς θεοῖς ηὔχοντο περὶ τῆς σωτηρίας τῶν καταπλεόντων. τῆς πρῴρας δὲ τῶν διωκόντων εἰς ἐμβολὴν ἤδη φερομένης οὐκ ἄπωθεν τῆς γῆς ἔφθασε τὸ διωκόμενον σκάφος ἐντὸς βέλους γενόμενον καὶ τῶν Συρακοσίων προσβοηθησάντων ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον.
7 Ἀμίλκας δ' ὁρῶν τοὺς ἐκ τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ παράδοξον τῆς προσδοκωμένης ἀγγελίας ἐπὶ τὸν λιμένα συνδεδραμηκότας, ὑπολαβὼν εἶναι μέρος τι τοῦ τείχους ἀφύλακτον, ἔπεμψε τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους μετὰ κλιμάκων. οὗτοι δ' εὑρόντες ἐκλελειμμένας τὰς φυλακὰς ἔλαθον προσαναβάντες· καὶ σχεδὸν αὐτῶν μεσοπύργιον ἤδη κατειληφότων ἡ κατὰ
8 τὸ σύνηθες ἐφοδία παραγενομένη κατενόησε. γενομένης δὲ μάχης οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως συνέδραμον καὶ 418 φθάσαντες τοὺς μέλλοντας τοῖς ἀναβεβηκόσι προσβοη-

1 κατὰ τὸν πλοῦν] κατὰ τὸ πλοῖον codd.; corr. Hertl. II 2 p. 18. 5 ἐγένετο F. τούτων] τῶν ἐρετῶν F. 10 ἐπηλλάλαξαν F. ἀδυναντοῦντες X. 12. 13 εἰς ἐμβολὴν ἤδη φερομένης] τῆς ἐμβολῆς ἤδη γενομένης F. 13 ἄπωθε RX (cf. Winer-Schm. p. 62) ἄποθεν F. 17 ὑπὸ τὸν λιμένα F. 20 τοὺς κρατίστους τῶν στρατιωτῶν F. 21 λελειμμένας RX. 22 ἡ om. F. 23 ἐφοδία libri; in marg. cod. R adscr. 2. m. ἐφορεία.

*θεῖν οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων
κατεκρήμνισαν. ἐφ' οἷς Ἀμίλκας περιαλγὴς γενόμενος* 9
*ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ τοῖς εἰς
Καρχηδόνα βοήθειαν ἐξέπεμψε μετὰ στρατιωτῶν πεν-
τακισχιλίων.*

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς 17
*κρατῶν τῶν ὑπαίθρων τὰ περὶ τὴν Καρχηδόνα χωρία
κατὰ κράτος ᾕρει καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν διὰ φόβον,
ἃς δὲ διὰ τὸ πρὸς Καρχηδονίους μίσος προσηγάγετο.
παρεμβολὴν δὲ πλησίον τοῦ Τύνητος ὀχυρωσάμενος
καὶ τὴν ἱκανὴν ἀπολιπὼν φυλακὴν ἀνέζευξε πρὸς τὰς
ἐπὶ θαλάττῃ κειμένας πόλεις. καὶ πρώτην μὲν ἑλὼν
Νέαν πόλιν κατὰ κράτος φιλανθρώπως ἐχρήσατο τοῖς
χειρωθεῖσιν· εἶτα παρελθὼν ἐπ' Ἀδρύμητα πρὸς μὲν
ταύτην πολιορκίαν συνεστήσατο, Αἰλύμαν δὲ τὸν βα-
σιλέα τῶν Λιβύων εἰς συμμαχίαν προσελάβετο. ἃ δὴ* 2
*πυθόμενοι οἱ Καρχηδόνιοι πᾶσαν τὴν δύναμιν προ-
ήγαγον ἐπὶ τὸν Τύνητα καὶ τῆς μὲν Ἀγαθοκλέους
στρατοπεδείας ἐκυρίευσαν, τῇ πόλει δὲ μηχανὰς προσ-
αγαγόντες συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο. ὁ δ' Ἀγα-* 3
*θοκλῆς, ἀπαγγειλάντων τινῶν αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς
ἰδίους ἐλαττώματα, τὸ μὲν πολὺ τῆς δυνάμεως κατ-
έλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, τὴν δὲ θεραπείαν καὶ τῶν
στρατιωτῶν ὀλίγους ἀναλαβὼν λάθρᾳ προσῆλθεν ἐπί*

4 excidisse videtur aut navium numerus aut ducis nomen. 7 *περὶ Καρχ.* F. 8 *ἥρει* XF. 9 *μίσος* codd. 12 *ἐπὶ τῇ θ.* F. 13 *Νέαν πόλιν*] cf. Mueller ad Ptol. IV 3, 2 (p. 621); Meltzer I p. 508. 14 *Ἀδρύματα* X; cf. Mueller l. l. (p. 622); Grote VI p. 755 a. 48 (non recte). 15 *λιλύμαν* (*Αἰλ.*?) R (*Ἀλύμαν* 2. m.) X *Ἐλύμαν* F (cf. Act. Ap. XIII 6; Wess.). 17 *οἱ* om. F. *προήγαγον* codd. omnes; cf. XX 15, 6; 18, 1. 18 cf. supra ad XX 8, 7. 19 *προσαγαγόντες μηχανὰς* (sic) post *ἐποιοῦντο* ponit F. 21 *αὐτῷ τινῶν* F. 24 *στρατιῶν* X.

τινα τόπον ὀρεινόν, ὅθεν δρᾶσθαι δυνατὸν ἦν αὐτὸν ὑπό τε τῶν Ἀδρυμητινῶν καὶ τῶν Καρχηδονίων τῶν
4 *τὸν Τύνητα πολιορκούντων. νυκτὸς δὲ συντάξας τοῖς στρατιώταις ἐπὶ πολὺν τόπον πυρὰ κάειν, δόξαν ⟨ἐν⟩εποίησε τοῖς μὲν Καρχηδονίοις ὡς μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς πορευόμενος, τοῖς δὲ πολιορκουμένοις ὡς ἄλλης δυνάμεως ἁδρᾶς τοῖς πολεμίοις εἰς*
5 *συμμαχίαν παραγεγενημένης. ἀμφότεροι δὲ τῷ ψεύδει τοῦ στρατηγήματος παραλογισθέντες παραλόγως ἠλαττώθησαν, οἱ μὲν τὸν Τύνητα πολιορκοῦντες φυγόντες εἰς Καρχηδόνα καὶ τὰς μηχανὰς ἀπολιπόντες, οἱ δ' Ἀδρυμητινοὶ διὰ τὸν φόβον παραδόντες τὴν πατρίδα.*
6 *Ἀγαθοκλῆς δὲ ταύτην δι' ὁμολογίας παραλαβὼν Θάψον εἷλε κατὰ κράτος καὶ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ πόλεων ἃς μὲν ἐξεπολιόρκησεν, ἃς δὲ προσηγάγετο· τὰς ἁπάσας δὲ πόλεις πλείους τῶν διακοσίων κεχειρωμένος εἰς τοὺς ἄνω τόπους τῆς Λιβύης διενοεῖτο στρατεύειν.*
18 *ἀναζεύξαντος οὖν αὐτοῦ καὶ πλείους ἡμέρας ὁδοιποροῦντος Καρχηδόνιοι τὴν ἐκ Σικελίας διακομισθεῖσαν δύναμιν καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν προαγαγόντες πάλιν τὸν Τύνητα πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν καὶ τῶν χωρίων οὐκ ὀλίγα τῶν ὑπὸ τοὺς πολεμίους ὄντων ἀνεκτήσαντο. Ἀγαθοκλῆς δέ, βιβλιαφόρων αὐτῷ παραγεγενημένων* 4 19

2 *ὑπὸ τῆς τῶν Ἀδρυμητινῶν* (cf. Meineke ad Steph. Byz. s. v. *Ἀδρύμης*) RX; *τῆς* del. Wess., corr. Dind.; *ὅθεν ὁρᾶσθαι δυνατὸν ἦν αὐτῷ ὑπὸ τῆς τῶν Ἀδραμυτήνων χώρας* F omissis reliquis, in marg. add. 2. m. *τῶν τὸν Τύνητα πολιορκούντων.* 3 *συντάξαι* X. 4 *καίειν* F (cf. Crönert mem. Gr. Herc. p. 106). 5 *⟨ἐν⟩εποίησε* Hertl. II 2 p. 18 sec. Diodori genus dic. *μὲν* om. F, suppl. 2. m. 5—7 *μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ ἁδρᾶς* F; omissa suppl. 2. m. in fine pag. 8 *ψευδεῖ* dub. Dind. 12 *Ἀδρυμηνοὶ* RX *Ἀδραμυτινοὶ* F. 13 *Θάττον* X. 16 *διακ.*] cf. Grote VI p. 756 a. 51. 20 *στρατεῖαν* F. 21 *ἐγχωρίων* R (corr. 2. m.) XF.

*ἀπὸ τοῦ Τύνητος καὶ τὰ πεπραγμένα τοῖς Φοίνιξι
διασαφούντων, εὐθὺς ἀνέστρεψεν. ὡς δ' ἀπέσχε τῶν* 2
*πολεμίων σταδίους διακοσίους, κατεστρατοπέδευσε καὶ
τοῖς στρατιώταις πυρὰ κάειν ἀπηγόρευσεν. χρησάμενος
δὲ νυκτοπορίᾳ προσέπεσεν ἅμ' ἡμέρᾳ τοῖς τε προ-
νομεύουσι τὴν χώραν καὶ τοῖς ἐκτὸς τῆς παρεμβολῆς
ἄνευ τάξεως πλανωμένοις καὶ φονεύσας μὲν ὑπὲρ
δισχιλίους, ζωγρήσας δ' οὐκ ὀλίγους πολλὰ πρὸς τὸ
μέλλον ἐπλεονέκτησεν. οἱ γὰρ Καρχηδόνιοι τῆς ἐκ* 3
*Σικελίας προσγενομένης βοηθείας καὶ τῶν κατὰ Λι-
βύην συμμάχων συναγωνιζομένων ἐδόκουν ὑπερέχειν
τῶν περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα· τούτου δὲ ⟨ἐπὶ⟩ τοῦ προ-
τερήματος γενομένου πάλιν συνεστάλη τὰ φρονήματα
τῶν βαρβάρων. καὶ γὰρ Αἰλύμαν τὸν βασιλέα τῶν
Λιβύων ἀποστάτην γενόμενον ἐνίκησεν μάχῃ καὶ τόν
τε δυνάστην καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἀνεῖλεν. καὶ
τὰ μὲν περὶ Σικελίαν καὶ Λιβύην ἐν τούτοις ἦν.*

Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Κάσανδρος μὲν βοηθή- 19
*σας Αὐδολέοντι τῷ Παιόνων βασιλεῖ διαπολεμοῦντι
πρὸς Αὐταριάτας, τοῦτον μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύ-
σατο, τοὺς δὲ Αὐταριάτας σὺν τοῖς ἀκολουθοῦσι παισὶ
καὶ γυναιξὶν ὄντας εἰς δισμυρίους κατῴκισεν παρὰ τὸ
καλούμενον Ὀρβηλὸν ὄρος. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος* 2

4 *καίειν* F. **5** *προνομεῦσι* X. **7** *τοὺς δισχιλίους* F. **12** ⟨*ἐπὶ*⟩ add. ex XV 35, 1; XVI 5, 2. **14** *Ἀλύμαν* RX *Ἐλύμαντον* F. **15. 16** *ἐνίκησαν . . . ἀνεῖλον* codd.; corr. edd. **19** *Αὐτολέοντι* F; cf. ind. *β'*; XXI 13; *Αὐδολέων* nummi (cf. Head HN. p. 208) et inscr. (cf. CJA II 312); cf. Just. XV 2, 1; *Αὐτολέων* Polyaen. IV 12, 3; Plut. Pyrrh. 9; cf. Kaerst ap. P.-W. s. v. *τῶν Παιόνων* F. **20** *Αὐταριάται*] cf. III 30, 3; Audariatae Just. XV 2, 1 alii; cf. Droysen II² 2 p. 79 a. 1. *τούτους* F, corr. 2. m. **22** *κατῴκησεν* RX (cf. XIX 2, 7). **23** *Ὀρβηδὸν* RX *Ὀρβίταον* F; corr. Barbeyracius hist. pact. et foed. I p. 254 (Wess.); ceteri tamen *Ὄρβηλον* (cf. Mueller ad Ptol. III 9, 1).

κατὰ μὲν τὴν Πελοπόννησον Πτολεμαῖος ὁ στρατηγὸς
Ἀντιγόνου δυνάμεις πεπιστευμένος καὶ τῷ δυνάστῃ
προσκόψας ὡς οὐ κατὰ τὴν ἀξίαν τιμώμενος Ἀντιγόνου
μὲν ἀπέστη, πρὸς δὲ Κάσανδρον συμμαχίαν ἐποιήσατο.
καταλελοιπὼς δὲ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ σατραπείας ἐπι-
στάτην Φοίνικα, ⟨ἕνα⟩ τῶν πιστοτάτων φίλων, ἀπ-
έστειλεν αὐτῷ στρατιώτας, ἀξιῶν διαφυλάττειν τὰ
φρούρια καὶ τὰς πόλεις καὶ μὴ προσέχειν Ἀντιγόνῳ.
3 τῶν δὲ κοινῶν συνθηκῶν τοῖς ἡγεμόσι περιεχουσῶν
ἐλευθέρας ἀφεῖσθαι τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, οἱ περὶ
Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου δυνάστην, ἐγκαλέσαντες
Ἀντιγόνῳ διότι φρουραῖς τινας διείληφε τῶν πόλεων,
4 πολεμεῖν παρεσκευάζοντο. καὶ τὴν μὲν δύναμιν ἐξαπο-
στείλας Πτολεμαῖος καὶ στρατηγὸν Λεωνίδην τὰς ἐν
τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ πόλεις οὔσας ὑπ' Ἀντίγονον ἐχει-
ρώσατο, διεπέμπετο δὲ καὶ ⟨εἰς⟩ τὰς ὑπὸ Κάσανδρον
καὶ Λυσίμαχον πόλεις, ἀξιῶν συμφρονεῖν ἑαυτῷ καὶ
5 κωλύειν Ἀντίγονον ἰσχυρὸν γίνεσθαι. ὁ δ' Ἀντίγονος
τῶν υἱῶν Φίλιππον μὲν τὸν νεώτερον ἐξέπεμψεν ἐφ'
Ἑλλήσποντον, διαπολεμήσοντα Φοίνικι καὶ τοῖς ἀφ-
εστηκόσι, Δημήτριον δ' ἐπὶ Κιλικίαν, ὃς ἐνεργὸν ποιη-
σάμενος τὴν στρατείαν ἐνίκησε τοὺς τοῦ Πτολεμαίου 420
στρατηγοὺς καὶ τὰς πόλεις ἀνεκτήσατο.

20 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πολυπέρχων περὶ Πελοπόννησον διατρίβων καὶ Κασάνδρῳ μὲν ἐγκαλῶν, τῆς δὲ Μακεδόνων ἡγεμονίας πάλαι ὀρεγόμενος ἐκ

4 συμμαχίαν συνεστήσατο F. 5 Ἑλλήσποντον F. 6 ⟨ἕνα⟩ add.; cf. XVIII 40, 2 (Niese I p. 305 a. 3). 7 προσάξιῶν F. 13 καὶ τότε τὴν F. 16 ⟨εἰς⟩ add.; πρὸς Rhod.; κατὰ dub. Dind. 18 Ἀντιγόνῳ X. 21 λικίαν X, corr. 1. m. 26 πάλιν X.

*Περγάμου μετεπέμψατο τὸν ἐκ Βαρσίνης Ἡρακλέα, ὃς
ἦν Ἀλεξάνδρου μὲν υἱός, τρεφόμενος δὲ ἐν Περγάμῳ,
τὴν δ' ἡλικίαν περὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη γεγονώς. ὁ δ'* 2
*οὖν Πολυπέρχων διαπέμπων πολλαχοῦ πρὸς τοὺς ἰδιο-
ξένους καὶ τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους πρὸς Κάσαν-
δρον ἠξίου κατάγειν τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν
βασιλείαν. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Αἰτω-* 3
*λῶν, ἀξιῶν δίοδόν τε δοῦναι καὶ συστρατεύειν, ἐπαγ-
γελλόμενος πολλαπλασίους χάριτας ἀποδώσειν, ἐὰν
συγκατάγωσι τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν.
τῶν δὲ πραγμάτων αὐτῷ κατὰ νοῦν γενομένων, προ-
θύμως θ' ὑπακουόντων τῶν Αἰτωλῶν καὶ πολλῶν
ἄλλων συντρεχόντων ἐπὶ τὴν κάθοδον τοῦ βασιλέως
οἱ σύμπαντες ἠθροίσθησαν πεζοὶ μὲν ὑπὲρ τοὺς δισμυ-
ρίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους χιλίων. καὶ Πολυπέρχων* 4
*μὲν περὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς γινόμενος
χρήματά τε συνῆγε καὶ πρὸς τοὺς οἰκείως ἔχοντας τῶν
Μακεδόνων διαπεμπόμενος ἠξίου συνεργεῖν. Πτολε-* 21
*μαῖος δὲ τῶν ἐν Κύπρῳ πόλεων κυριεύων, ἐπειδή
τινων ἐπύθετο Νικοκλέα τὸν βασιλέα τῶν Παφίων ἐν
ἀπορρήτοις ἰδίᾳ πρὸς Ἀντίγονον συντεθεῖσθαι φιλίαν,*

1 *Βαρσίνη*] cf. Arr. VII 4, 4 (Phot. 68); Stateira audit ap. Diodorum XVII 107, 6; Plut. Alex. 70; Memn. 4; Just. XII 10, 9; cf. Kaerst ap. P.-W. s. v. B. 8 *δίοδον*] *δύναμιν* RX; quod in marg. cod. F adscr. 2. m. 10 *συγκαταγάγωσι* F. 12 *τ'* R *τε* X *θ'* F. 16 *γενόμενος* F. 20 *Νικοκλέα* vocant etiam Polyaenus VIII 48 et Athenaeus VIII 46 (352 d), *Νικοκρέοντα* auctor indicis *δ'* et Athenaeus VIII 41 (349 f); hoc verum eius nomen fuisse probatur fragmento marm. Par. nuper reperto (cf. Wilhelm MAJ. XXII (1897) p. 203 sq.); neque alius profecto est ac qui XIX 59, 1; 62, 5; 79, 5 commemoratur Nicocreon, sicuti recte monuit Wesselingius; cf. Engel Kypros I p. 367. 496; Hünerwadel Lysim. p. 34; aliter iudicant, quod Plut. Alex. 29 Nicocreonta Salaminiorum regem vocet, Droysen II 2 p. 80 a. 1 et Niese I p. 306 a. 2. 21 *ἰδίᾳ* del. Cobet n. l. p. 566.

ἔπεμψε τῶν φίλων Ἀργαῖον καὶ Καλλικράτην, προσ-
τάξας αὐτοῖς ἀνελεῖν τὸν Νικοκλέα· πάνυ γὰρ εὐλα-
βεῖτο μὴ καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ὁρμήσωσι πρὸς μετα-
βολήν, ὁρῶντες ἀθῴους γεγονότας τοὺς πρότερον
ἀφεστηκότας. οὗτοι μὲν οὖν πλεύσαντες εἰς τὴν νῆσον
καὶ παρὰ Μενελάου τοῦ στρατηγοῦ στρατιώτας λαβόν-
τες περιέστησαν τὴν οἰκίαν τοῦ Νικοκλέους καὶ τὰ
δόξαντα τῷ βασιλεῖ δηλώσαντες προσέταξαν ἑαυτὸν
2 ἀπαλλάξαι τοῦ ζῆν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὴν
ἀπολογίαν ἐτρέπετο τῶν ἐγκαλουμένων· ὡς δ' οὐδεὶς
προσεῖχεν, ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. Ἀξιοθέα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ
Νικοκλέους ἀκούσασα τὴν ἀνδρὸς τελευτὴν τὰς μὲν
θυγατέρας τὰς ἑαυτῆς παρθένους οὔσας ἀπέσφαξεν,
ὅπως μηδεὶς αὐτῶν πολέμιος κυριεύσῃ, τὰς δὲ τῶν
ἀδελφῶν τῶν Νικοκλέους γυναῖκας προετρέψατο μεθ'
αὑτῆς ἑλέσθαι τὸν θάνατον, οὐδὲν συντεταχότος Πτο-
λεμαίου περὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ συγκεχωρηκότος αὐ-
3 ταῖς τὴν ἀσφάλειαν. τῶν δὲ βασιλείων πεπληρωμένων
φόνων καὶ συμπτωμάτων ἀπροσδοκήτων οἱ τοῦ Νικο-
κλέους ἀδελφοὶ συγκλείσαντες τὰς θύρας τὴν μὲν
οἰκίαν ἐνέπρησαν, ἑαυτοὺς δ' ἀπέσφαξαν. ἡ μὲν οὖν
τῶν ἐν Πάφῳ βασιλέων οἰκία τραγικοῖς συγκυρήσασα
πάθεσι τὸν εἰρημένον τρόπον κατελύθη. ἡμεῖς δὲ τὴν 421
ἀπαγγελίαν τῶν ⟨κατὰ τὴν Κύπρον⟩ γεγονότων δι-
ελθόντες ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις μεταβιβάσομεν τὸν
λόγον.

4 ἀθῴους] ἀθρόους R (corr. 2. m.; cf. XI 77, 6; coni. inv. Kaltwasser) X; pro illis ὁρῶντες — ἀφεστηκότας haec supponit F: οὓς ἀθρόους γεγονότας οὐ ῥᾴδιον ἦν συλλαβεῖν. 12 τοῦ ἀνδρὸς F. 14 μηθεὶς X. 15 μεθ' ἑαυτῆς F. 22 οἰκία] συγγένεια F. 24 ἐπαγγελίαν F. τῶν ⟨κατὰ τὴν Κύπρον⟩ Reiske. διελθόντες] διαλαβόντες F.

Περὶ γὰρ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἐν τῷ Πόντῳ μετὰ 22
*τὴν Παρυσάδου τελευτήν, ὃς ἦν βασιλεὺς τοῦ Κιμ-
μερικοῦ Βοσπόρου, διετέλουν οἱ παῖδες αὐτοῦ διαπο-
λεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, Εὔμη-
λός τε καὶ Σάτυρος καὶ Πρύτανις. τούτων δὲ ὁ μὲν* 2
*Σάτυρος ὢν πρεσβύτερος παρὰ τοῦ πατρὸς παρειλήφει
τὴν ἀρχήν, βεβασιλευκότος ἔτη τριάκοντα ὀκτώ· ὁ δ'
Εὔμηλος φιλίαν συντεθειμένος πρός τινας τῶν πλη-
σιοχώρων βαρβάρων καὶ δύναμιν ἁδρὰν ἠθροικὼς ἠμ-
φισβήτει τῆς βασιλείας. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Σάτυρος* 3
*ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς καὶ διαβὰς
τὸν Θάτην ποταμόν, ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο τῶν πο-
λεμίων, τὴν μὲν παρεμβολὴν ταῖς ἁμάξαις περιλαβὼν
αἷς ἦν κεκομικὼς τὰς ἀγορὰς οὔσας παμπληθεῖς, τὴν
δὲ δύναμιν ἐκτάξας αὐτὸς κατὰ μέσην ὑπῆρχε τὴν
φάλαγγα, καθάπερ ἐστὶ Σκύθαις νόμιμον. συνεστρα-* 4
*τεύοντο δ' αὐτῷ μισθοφόροι μὲν Ἕλληνες οὐ πλείους
δισχιλίων καὶ Θρᾷκες ἴσοι τούτοις, οἱ δὲ λοιποὶ πάν-
τες ὑπῆρχον σύμμαχοι Σκύθαι, πλείους τῶν δισμυ-
ρίων, ἱππεῖς δὲ οὐκ ἐλάττους μυρίων. τῷ δ' Εὐμήλῳ
συνεμάχει [μὲν] Ἀριφάρνης ὁ τῶν Σιρακῶν βασιλεύς,*

5 *δὲ* om. F. 6 *πρεσβύτατος* Dind. 7 *τριάκοντα ὀκτὼ*] cf. XVI 52, 10; Latyschev inscr. ant. or. sept. Pont. Eux. II p. 24. 12 *Θάτην* RX *Θάψιν* F, suprascr. s. ψ a 1. m. τ; item infra 23, 1; idem fluvius *Ψάθις* audit ap. Ptol. V 8, 2. 14; 'at *Θάτης* genuina nominis forma fuerit' (Mueller ad Ptol. l. l. p. 921); est alter Aftanis lacus in Maeotidem exitus, id quod sueta sagacitate probavit Mueller l. l. p. 902 sq. 17 *δ' αὐτῷ* om. F. 18 *χιλίων* F. 21 [*μὲν*] del. *Ἀριφάρνης*] *Ἀριοφάρνης* F infra 23, 3; cf. Tomaschek ap. P.-W. s. v. *Σιρακῶν*] *Θρᾳκῶν* codd.; *Θατέων* coni. Boeckh CJGr. II p. 104 non recte; corr. Mueller l. l. p. 904. 917 (ubi omnia scriptorum et inscriptionum testimonia congesta inveniuntur), Tomaschek ap. P.-W. s. v. *Ἀριφάρνης*, Latyschev l. l. p. XIV.

ἱππεῖς μὲν ἔχων δισμυρίους, πεζοὺς δὲ δισχιλίους
5 *πρὸς τοῖς δισμυρίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς Σάτυρος μὲν ἔχων περὶ ἑαυτὸν ἐπιλέκτους ἄνδρας ἱππομαχίαν συνεστήσατο πρὸς τοὺς περὶ Ἀριφάρνην ἀνθεστηκότας κατὰ μέσην τὴν τάξιν καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων τέλος ἐκβιασάμενος ἐτρέψατο τὸν*
6 *βασιλέα τῶν βαρβάρων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπέκειτο φονεύων τοὺς ἀεὶ καταλαμβανομένους· μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν Εὔμηλον προτερεῖν περὶ τὸ δεξιὸν κέρας καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ μισθοφόρους τετράφθαι τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, παραβοηθήσας δὲ τοῖς ἡττημένοις καὶ τὸ δεύτερον αἴτιος γενόμενος τῆς νίκης ἅπαν ἐτρέψατο τῶν πολεμίων τὸ στρατόπεδον, ὥστε πᾶσι γενέσθαι φανερὸν ὅτι καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀρετὴν προσῆκον ἦν αὐτῷ διαδέχεσθαι τὴν πα-*
23 *τρῴαν βασιλείαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀριφάρνην καὶ τὸν Εὔμηλον λειφθέντες ἐν τῇ μάχῃ συνέφυγον εἰς τὰ βασίλεια. ταῦτα δ' ἔκειτο μὲν παρὰ τὸν Θάτην ποταμόν, ὃς περιρρέων αὐτὰ καὶ βάθος ἔχων ἱκανὸν ἐποίει δυσπρόσιτα, περιείχετο δὲ κρημνοῖς μεγάλοις, ἔτι δ' ὕλης πλήθει, τὰς πάσας εἰςβολὰς δύο ἔχοντα χειροποιήτους, ὧν ἡ μὲν ἦν ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις, ὠχυρωμένη πύργοις ὑψηλοῖς καὶ προτειχίσμασιν, ἡ δ' ἐκ θατέρου μέρους ἐν ἕλεσιν ὑπῆρχε, φρουρουμένη*

3 *αὐτὸν* X. **4** *ἐστήσατο* F, corr. 2. m. **14** *ὅτι* om. F. **15** *πατρῴαν* X. **17** *ληφθέντες* F. *ἐν* del. Hertl. III p. 36. *συνέφευγον* F. **18** *Αὐχὶν* Ptolemaei (V 8, 14) intelligendum esse censet Boeckhius l. l., *Σεράκα* (ibid.) rectius Mueller p. 904. *ἔκειντο* F. *Θάτην*] vide supra ad 22, 3. **20** *δυσπρόσιτον* R (corr. 2. m.; Wess.) XF. **21** *ἔχοντι* codd.; corr. Dind. **23** *ἡ δὲ καθ' ἑτέρου μέρους* codd.; corr. Dind.

ξυλίνοις ἐρύμασι, διεστύλωτο δὲ δοκοῖς, ὑπεράνω δὲ
422 τῶν ὑδάτων εἶχε τὰς οἰκήσεις. τοιαύτης δ' οὔσης τῆς
περὶ τὸν τόπον ὀχυρότητος τὸ μὲν πρῶτον ὁ Σάτυρος
τήν τε χώραν τῶν πολεμίων ἐδήωσε καὶ τὰς κώμας
ἐνεπύρισεν, ἐξ ὧν αἰχμάλωτα σώματα καὶ λείας πλῆ-
θος ἤθροισε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγχειρήσας διὰ τῶν παρ- 2
όδων βιάζεσθαι, κατὰ μὲν τὸ προτείχισμα καὶ τοὺς
πύργους πολλοὺς ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν ἀπεχώ-
ρησε, κατὰ δὲ τὰ ἕλη βιασάμενος ἐκράτησε τῶν ξυλί-
νων φρουρίων. ταῦτα δὲ διαρπάσας καὶ διαβὰς τὸν 3
ποταμὸν ἤρξατο κόπτειν τὴν ὕλην, δι' ἧς ἀναγκαῖον
ἦν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ βασίλεια. τούτων δὲ ἐνεργῶς συν-
τελουμένων Ἀριφάρνης ὁ βασιλεὺς ἀγωνιάσας μὴ κατὰ
κράτος ἁλῶναι συμβῇ τὴν ἀκρόπολιν, διηγωνίζετο τολ-
μηρότερον, ὡς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν κειμένης τῆς σωτη-
ρίας. διείλετο δὲ καὶ τοὺς τοξότας ἐπ' ἀμφότερα τὰ 4
μέρη τῆς παρόδου, δι' ὧν ῥᾳδίως κατετίτρωσκε τοὺς
τὴν ὕλην κόπτοντας, μὴ δυναμένους μήτε προορᾶσθαι
τὰ βέλη μήτ' ἀμύνεσθαι τοὺς βάλλοντας διὰ τὴν πυ-
κνότητα τῶν δένδρων. οἱ δὲ περὶ τὸν Σάτυρον ἐπὶ 5
τρεῖς μὲν ἡμέρας ἔτεμνον τὴν ὕλην, ὁδοποιούμενοι καὶ
διακαρτεροῦντες ἐπιπόνως· τῇ δὲ τετάρτῃ συνήγγισαν
μὲν τῷ τείχει, νικώμενοι δὲ τῷ πλήθει τῶν βελῶν
καὶ τῇ τῶν τόπων στενοχωρίᾳ μεγάλοις ἐλαττώμασι
περιέπιπτον. Μενίσκος μὲν γὰρ ὁ τῶν μισθοφόρων 6

1 *διεστύλωτο δ' οἴκοις* RX; *δ. δ' εὖ κίοσιν* adscr. in cod. R. 2. m. quod vulgo in textum recepere vv. dd.; *εὖ* del. Reiske; *δ' υ'* prop. Bekk.; verum viderunt Reiske et Madv. I p. 513 (nisi quod f. *δοκίοις* scribendum; cf. XVIII 42, 4); totum hoc enuntiatum ita praebet F: *ὑπῆρχε φρουρουμένη· ξυλίνοις δὲ πείσμασι διεστύλωτο· ὑπεράνω δὲ τῶν ὑδάτων.* 13 *Ἀριοφάρνης* F; cf. ad 22, 4. *ἀγωνισάμενος καὶ ἀγωνιάσας* X. 16 *διείλατο* F.

ἡγεμών, ἀνὴρ καὶ συνέσει καὶ τόλμῃ διαφέρων, προσ-
πεσὼν διὰ τῆς διόδου πρὸς τὸ τεῖχος καὶ μετὰ τῶν
περὶ ἑαυτὸν λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐξεβιάσθη, πολλα-
7 πλασίων ἐπ' αὐτὸν ἐπεξελθόντων. ὃν ἰδὼν ὁ Σάτυρος
κινδυνεύοντα ταχέως παρεβοήθει καὶ τὴν ἐπιφορὰν
τῶν πολεμίων ὑποστὰς ἐτρώθη λόγχῃ διὰ τοῦ βρα-
χίονος καὶ κακῶς ἀπαλλάττων ὑπὸ τοῦ τραύματος
ἐπανῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ νυκτὸς ἐπιγενομέ-
νης ἐξέλιπε τὸν βίον, ἐννέα μόνον μῆνας βασιλεύσας
8 μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Παρυσάδου. Μενίσκος
δ' ὁ τῶν μισθοφόρων ἡγεμὼν λύσας τὴν πολιορκίαν
ἀπήγαγε τὴν δύναμιν εἰς Γάργαζαν πόλιν κἀκεῖθεν
τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα διὰ τοῦ ποταμοῦ διεκόμισεν
24 εἰς Παντικάπαιον πρὸς τὸν ἀδελφὸν Πρύτανιν. ὃς
ταφὴν συντελέσας μεγαλοπρεπῆ καὶ καταθέμενος εἰς
τὰς βασιλικὰς θήκας τὸ σῶμα ταχέως ἧκεν εἰς Γάργα-
ζαν καὶ τὴν δύναμιν ἅμα καὶ τὴν δυναστείαν παρ-
έλαβεν. Εὐμήλου δὲ διαπρεσβευομένου περὶ μέρους
τῆς βασιλείας τούτῳ μὲν οὐ προσεῖχεν, ἐν δὲ Γαρ-
γάζῃ φρουρὰν ἀπολιπὼν ἐπανῆλθεν εἰς Παντικάπαιον,
ἀσφαλισόμενος τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν. καθ' ὃν δὴ
χρόνον Εὔμηλος, συναγωνισαμένων αὐτῷ τῶν βαρβά-
ρων, τήν τε Γάργαζαν κατελάβετο καὶ τῶν ἄλλων πο-

1 προσπὼν X. 3 πολλαπλασίον X πολλαπλασιόνων F. 7 καὶ κακῶς ἀπαλλάττων] κακῶς δ' ἀπαλλάττων F. 9 ἐννέα μῆνας μόνον R. 12 εἰς Γάργαζαν πόλιν] eandem esse ac Ptolemaei (V 8, 2) Γέρουσαν probabiliter censent Wess., Boeckh l. l., Mueller l. l. p. 904. 13 διὰ τοῦ ποταμοῦ om. F; susp.; 'per amnem et dein itinere maritimo transportavit' Mueller l. l.; ego coniicio διὰ τοῦ πορθμοῦ (cf. Strab. XI 2, 6; anon. per. Ponti (GGM. I p. 414); Steph. Byz. s. v. Πορθμία). 14 Παντικάπαιον] cf. Latyschev l. l. p. XVI a. 2. 16 Γάργαζα F. 21 ἀσφαλιούμενος Dind. (cf. Schmidt J. f. Ph. suppl. XX p. 447 sqq.). δὴ om. F.

λισμάτων καὶ χωρίων οὐκ ὀλίγα. ἐπιστρατεύσαντος 2
δὲ τοῦ Πρυτάνιδος μάχῃ τε ἐνίκησε τὸν ἀδελφὸν καὶ
συγκλείσας εἰς τὸν ἰσθμὸν τὸν πλησίον τῆς Μαιώτιδος
423 λίμνης συνηνάγκασεν ὁμολογίας θέσθαι, καθ' ἃς τούς
τε στρατιώτας παρέδωκε καὶ τῆς βασιλείας ἐκχωρεῖν
ὡμολόγησεν. ὡς δὲ παρεγένετο εἰς Παντικάπαιον, ἐν
ᾧ τὸ βασίλειον ἦν ἀεὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ βασιλευσάν-
των, ἐπεχείρησε μὲν πάλιν ἀνακτᾶσθαι τὴν βασιλείαν,
κατισχυθεὶς δὲ καὶ φυγὼν εἰς τοὺς καλουμένους Κή-
πους ἀνῃρέθη. Εὔμηλος δὲ μετὰ τὸν τῶν ἀδελφῶν 3
θάνατον βουλόμενος ἀσφαλῶς θέσθαι τὰ κατὰ τὴν
ἀρχὴν ἀνεῖλε τούς τε φίλους τῶν περὶ τὸν Σάτυρον
καὶ Πρύτανιν, ἔτι δὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα. μό-
νος δὲ διέφυγεν αὐτὸν ὁ παῖς ὁ Σατύρου Παρυσάδης,
νέος ὢν παντελῶς τὴν ἡλικίαν· ἐξιππεύσας γὰρ ἐκ τῆς
πόλεως κατέφυγε πρὸς Ἄγαρον τὸν βασιλέα τῶν Σκυ-
θῶν. ἀγανακτούντων δὲ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τῷ φόνῳ 4
τῶν οἰκείων συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη περί
τε τούτων ἀπελογήσατο καὶ τὴν πάτριον πολιτείαν
ἀποκατέστησεν. συνεχώρησε δὲ καὶ τὴν ἀτέλειαν ἔχειν
τὴν ἐπὶ τῶν προγόνων οὖσαν τοῖς Παντικάπαιον οἰ-
κοῦσι. προσεπηγγείλατο δὲ καὶ τῶν εἰσφορῶν ἅπαν-
τας ἀφήσειν καὶ πολλὰ διελέχθη δημαγωγῶν τὰ πλήθη.
ταχὺ δὲ πάντων εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀπο- 5
καταστάντων διὰ τὰς εὐεργεσίας τὸ λοιπὸν ἐβασίλευεν

3 'i. e. isthmum qui est inter Maeotim et hod. sinum Tamanensem' Mueller l. l. p. 904. **9** Κῆποι] ubi hod. est Taman urbs, ubi est collis fontibus scatens (Mueller l. l. p. 906). **16** προσέφυγε F. Ἄγαρος ign.; at Ἄγαροι gens Scythica (App. Mithr. 88), quae habitabat in occidentali parte Maeotidis lacus, ubi Ἄγαρον ἄκρον et Ἄγαρον ποταμὸν recenset Ptol. III 5, 4 (cf. Diosc. III 1; Plin. XXV 103; Mueller ad Ptol l. l.; Tomaschek ap. P.-W. s. v.). **22** μισθοφορῶν F.

ἄρχων νομίμως τῶν ὑποτεταγμένων καὶ διὰ τὴν ἀρε-
25 τὴν οὐ μετρίως θαυμαζόμενος. Βυζαντίους μὲν γὰρ καὶ Σινωπεῖς καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν τὸν Πόντον οἰκούντων τοὺς πλείστους διετέλεσεν εὐεργετῶν· Καλλαντιανῶν δὲ πολιορκουμένων ὑπὸ Λυσιμάχου καὶ πιεζουμένων τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων χιλίους ὑπεδέξατο τοὺς διὰ τὴν σιτοδείαν ἐκχωρήσαντας. οἷς οὐ μόνον τῆς καταφυγῆς παρέσχετο τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καὶ πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν ὀνομα-
2 ζομένην Ψόαν καὶ τὴν χώραν κατεκληρούχησεν. ὑπὲρ δὲ τῶν πλεόντων τὸν Πόντον πόλεμον ἐξενέγκας πρὸς τοὺς λῃστεύειν εἰωθότας βαρβάρους Ἡνιόχους καὶ Ταύρους, ἔτι δ' Ἀχαιοὺς καθαρὰν λῃστῶν ἀπέδειξε τὴν θάλασσαν, ὥστε μὴ μόνον κατὰ τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην, διαγγελλόντων τῶν ἐμπόρων τὴν μεγαλοψυχίαν, ἀπολαμβάνειν
3 τῆς εὐεργεσίας καρπὸν κάλλιστον τὸν ἔπαινον. προσεκτήσατο δὲ καὶ τῆς συνοριζούσης βαρβάρου πολλὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἐπιφανεστέραν ἐπὶ πολὺ κατεσκεύασε. καθόλου δ' ἐπεχείρησε πάντα τὰ περὶ τὸν Πόντον ἔθνη καταστρέφεσθαι καὶ τάχα ἂν ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς, εἰ μὴ σύντομον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν. πέντε γὰρ ἔτη καὶ τοὺς ἴσους μῆνας βασιλεύσας κατ-

2 γὰρ om. F. 3 τὸν Π. περιοικεῖν usitatius; cf. IV 40, 4. 5 Καλλαντιανῶν codd. omnes; cf. ad ind. XIX λζ'. 6 πιεζομένων F. τῇ om. X. 7 ἀποχωρήσαντας F. 8 παρέσχετο] cf. Hultzsch pr. Pas. p. 7. 9 ἔδωκεν εἰς ἀσφάλειαν κατοικεῖν X. τὴν ὀνομαζομένην Ψόαν καὶ τὴν χώραν libri omnes; verba vix sana; τὴν ὀνομαζομένην Ψοανκαητικὴν (Ψοαντικὴν?) χώραν sagaciter Madv. I p. 131; ipsam nominis formam praestare non licet; Χοιανοῖται occurrunt apud Strab. XI 5, 7 (Χαινίδες Ptol. V 8, 12; Mueller ad h. l.), Κοναψηνοί apud Ptol. l. l., de quibus licet cogites. 11 τὸν πόλεμον F. 15 καὶ πᾶσαν F. 21 τάχα ἂν libri.

ἔστρεψε τὸν βίον, παραδόξῳ συμπτώματι χρησάμενος.
ἐκ γὰρ τῆς Σινδικῆς ἐπανιὼν εἰς τὴν οἰκείαν καὶ 4
σπεύδων πρός τινα θυσίαν ἤλαυνε μὲν ἐπί τινος τε-
θρίππου πρὸς τὰ βασίλεια, τοῦ δ' ἅρματος ὄντος τε-
τρακύκλου καὶ σκηνὴν ἔχοντος συνέβη τοὺς ἵππους
διαταραχθέντας ἐξενεγκεῖν αὐτόν. τοῦ γὰρ ἡνιόχου
μὴ δυναμένου κρατῆσαι τῶν ἡνιῶν, φοβηθεὶς μὴ κατ-
424 ενεχθῇ πρὸς τὰς φάραγγας, ἐπεχείρησεν ἀφάλλεσθαι·
ἐμπλακέντος δὲ τοῦ ξίφους εἰς τὸν τροχὸν συνεφειλ-
κύσθη τῇ φορᾷ καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησεν.

Περὶ δὲ τῆς τῶν ἀδελφῶν τελευτῆς Εὐμήλου τε 26
καὶ Σατύρου παραδέδονται χρησμοί, μικρὸν μὲν ἠλι-
θιώτεροι, πιστευόμενοι δὲ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. τῷ
μὲν γὰρ Σατύρῳ λέγουσι χρῆσαι τὸν θεὸν φυλάξα-
σθαι τὸν μῦν μήποτ' αὐτὸν ἀνέλῃ. διόπερ οὔτε δοῦλον
οὔτ' ἐλεύθερον τῶν τεταγμένων ὑφ' ἑαυτὸν εἴα τοῦτ'
ἔχειν τοὔνομα· ἔπειτα δὲ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς
ἀρούραις ἐφοβεῖτο μῦς καὶ τοῖς παισὶν ἀεὶ συνέταττε
τούτους ἀποκτείνειν καὶ τὰς κοίτας ἐμπλάττειν. πάντα
δ' ἐνδεχομένως αὐτοῦ ποιοῦντος οἷς ᾤετο κατισχύσειν
τὸ πεπρωμένον, κατέστρεψε τὸν βίον πληγεὶς τοῦ
βραχίονος εἰς τὸν μῦν. τῷ δ' Εὐμήλῳ χρησμὸς ἦν 2
τὴν φερομένην οἰκίαν φυλάξασθαι. ὅθεν πάλιν οὗτος
εἰς οἰκίαν οὐκ εἰσῄει προχείρως μὴ προδιερευνησάν-

2 Ἰνδικῆς RX Σκυθικῆς F; corr. Wess. (cf. Mueller ad Ptol. V 8, 4; Latyschev l. l. p. X sq.). 8 ἀφαλεσθαι (s. a.) R ἀφάλεσθαι X; f. ἀφαλέσθαι (cf. Winer-Schm. p. 124; Blass N. Gr. p. 54). 9 εἰς τροχόν F. συνεφελκύσθη RX quod alioquin non repperi (cf. Winer-Schm. p. 98 a. 1; Blass N. Gr. p. 56; Reinhold diss. Hal. XIV p. 67). 10 παραχρῆμ' F. 13. 14 τὸν ... Σάτυρον F. 14 χρήσασθαι F. 15 μήποτε ταυτὸν X. 16 οὔτε X. 17 τοὔνομα libri omnes. καὶ τοὺς F. οἰκείαις F. 20 οἷς] ὡς X. κατισχύειν F. 24 προδιερευνησαμένων F.

των τῶν παίδων τὴν ὀροφὴν καὶ τὰ θεμέλια. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ τὴν ὀχουμένην ἐπὶ τοῦ τεθρίππου σκηνὴν ἕκαστος ὑπελάμβανε τετελέσθαι τὸν χρησμόν.

Καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραχθέντων
3 *ἅλις ἡμῖν ἐχέτω. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν οἱ τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι μετὰ δυνάμεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν *Ἰταλίαν ἐνίκησαν μάχῃ Σαμνίτας περὶ τὸ καλούμενον Τάλιον. τῶν δ' ἡττηθέντων καταλαμβανομένων τὸν Ἱερὸν λόφον ὀνομαζόμενον τότε μὲν τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν ἀπεχώρησαν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν μάχης γενομένης πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν τῶν Σαμνιτῶν, αἰχμάλωτοι δ' ἐλήφθησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους καὶ διακοσίους.*
4 *τοιούτων δὲ προτερημάτων γενομένων τοῖς Ῥωμαίοις ἀδεῶς ἤδη τῶν ὑπαίθρων συνέβαινε κυριεύειν τοὺς ὑπάτους καὶ τὰς ἀπειθούσας τῶν πόλεων χειροῦσθαι. Καταράκταν μὲν οὖν καὶ Κεραυνιλίαν ἐκπολιορκήσαντες φρουροὺς ἐπέθηκαν, τῶν δ' ἄλλων τινὰς πείσαντες προσηγάγοντο.*

8 *Ἰταλίαν R (Ἀπουλίαν 2. m. in marg.) XF; Ἀπουλίαν verisimillimum esse videtur (cf. Kaerst J. f. Ph. suppl. XIII p. 736 sq.); at quoniam de Talio non constat nec in Livio quidquam auxilii est, iudicium cohibendum; *Καμπανίαν* prop. Binneboessel l. l. p. 71 a. 2, *πολεμίαν* Burger mnem. XVI p. 86 sq. *Σαυνίτας* F. 9 *Τάλιον* RX *Ἰτάλιον* F; ign.; *Πάλιον* coni. Pais studi di fil. cl. I p. 124 sq. (cf. Pirro III p. 31 a. 4), *Τέανον* (scil. Sidic.) Burger l. l., *Τέανον* (scil. Apul.) Klimke 2. Samn.-Kr. p. 13. *καταλαβομένων* F. 10 *Ἱερὸς λόφος* ign. 13 *Σαυνιτῶν* F. 18 *Καταράκταν . . . καὶ Κεραυνιλίαν* (*Κεραυναίαν* F) *ἐκπολιορκήσαντες*] urbes ignotae Binneboessel l. l. p. 71; Pirro III p. 32; de Cisauna cog. Nieb. III p. 286; de Gerunio Klimke p. 13; *Καιατίαν* (cf. XX 80, 1) . . . *καὶ Κουβυλτερίαν* Burger l. l. 19 an *ἐνέθηκαν*?

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημητρίου τοῦ Φαλη- 27
ρέως τὴν ὕπατον ἀρχὴν ἐν Ῥώμῃ παρέλαβον Κόιντος
Φάβιος τὸ δεύτερον καὶ Γάιος Μάρκιος. ἐπὶ δὲ τού-
των Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεύων πυθόμενος
τοὺς ἰδίους στρατηγοὺς ἀποβεβληκέναι τὰς ἐν Κιλικίᾳ
πόλεις, πλεύσας μετὰ δυνάμεως ἐπὶ Φασήλιδα ταύτην
μὲν ἐξεπολιόρκησεν, εἰς δὲ τὴν Λυκίαν παρακομισθεὶς
Ξάνθον φρουρουμένην ὑπ' Ἀντιγόνου κατὰ κράτος
εἷλεν. εἶτα τῇ Καύνῳ προσπλεύσας τὴν μὲν πόλιν 2
παρέλαβε, τὰς δὲ ἀκροπόλεις φρουρουμένας τῇ βίᾳ
κατισχύσας τὸ μὲν Ἡράκλειον ἐξεῖλε, τὸ δὲ Περσικὸν
παραδόντων τῶν στρατιωτῶν ὑποχείριον ἐποιήσατο.
425 μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Κῶν πλεύσας μετεπέμψατο 3
Πτολεμαῖον, ὃς ὢν ἀδελφιδοῦς Ἀντιγόνου καὶ δύναμιν
πεπιστευμένος τοῦτον μὲν κατέλιπε, πρὸς δὲ Πτολε-
μαῖον κοινοπραγίαν ἐτίθετο. πλεύσαντος δ' ἐκ τῆς
Χαλκίδος αὐτοῦ καὶ κομισθέντος εἰς Κῶν τὸ μὲν πρῶ-
τον ὁ Πτολεμαῖος φιλανθρώπως αὐτὸν προσεδέξατο·
εἶτα ὁρῶν πεφρονηματισμένον καὶ τοὺς ἡγεμόνας ὁμι-
λίαις καὶ δωρεαῖς ἐξιδιοποιούμενον, φοβηθεὶς μή τινα
ἐπιβουλὴν μηχανήσηται, φθάσας αὐτὸν συνέλαβε καὶ
πιεῖν κώνιον συνηνάγκασε. τοὺς δὲ συνηκολουθηκότας
στρατιώτας ἐπαγγελίαις δημαγωγήσας κατέμιξε τοῖς
μεθ' ἑαυτοῦ στρατευομένοις.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πολυπέρχων μὲν 28
ἠθροικὼς ἁδρὰν δύναμιν κατήγαγεν ἐπὶ τὴν πατρῴαν

3 de chron. cf. Binneboessel l. l. p. 103 sqq. 4 βασιλεύων] δυναστεύων F (cf. XX 19, 3). 5 τοὺς ἰδίους στρατιώτας καὶ στρατηγοὺς X 6 δυνάμεων X. 13. 17 Κῶ F. 14 ἀδελφιδοὺς RX (cf. IV 40, 1; XI 61, 3). 15 cf. XX 19, 2. 16 ἐντέθειτο F; συνετίθετο Kallenb. I p. 21. 19. 20 καὶ — ἐξιδιοποιούμενον om. X. 22 κώνιον libri omnes (cf. XVIII 67, 6). κατηνάγκασε F. 26 συνηθροικὼς F. κατῆγεν Dind.

βασιλείαν Ἡρακλέα τὸν Ἀλεξάνδρου καὶ Βαρσίνης,
Κάσανδρος δὲ καταστρατοπεδεύσαντος αὐτοῦ περὶ τὴν
καλουμένην Στυμφαίαν ἧκεν μετὰ τῆς δυνάμεως. οὐ
μακρὰν δὲ τῶν παρεμβολῶν ἀπεχουσῶν ἀλλήλων καὶ
τῶν Μακεδόνων οὐκ ἀηδῶς ὁρώντων τὴν κάθοδον τοῦ
βασιλέως, δείσας ὁ Κάσανδρος μήποτε φύσει πρὸς
μεταβολὴν ὄντες ὀξεῖς οἱ Μακεδόνες αὐτομολήσωσι
πρὸς τὸν Ἡρακλέα, διεπρεσβεύσατο πρὸς Πολυπέρ-
2 χοντα. καὶ περὶ μὲν τοῦ βασιλέως ἐπειρᾶτο διδάσκειν
αὐτὸν ὅτι γινομένης τῆς καθόδου ποιήσει τὸ προσ-
ταττόμενον ὑφ' ἑτέρων, συναγωνισάμενος δὲ αὐτῷ καὶ
τὸν νεανίσκον ἀνελὼν παραχρῆμα μὲν ἀπολήψεται τὰς
προγεγενημένας κατὰ Μακεδονίαν δωρεάς, εἶτα καὶ
δύναμιν ἀναλαβὼν στρατηγὸς ἀποδειχθήσεται περὶ Πε-
λοπόννησον καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ δυναστείᾳ τῇ Κα-
σάνδρου κοινωνὸς ἔσται, τιμώμενος διαφόρως. πέρας
δὲ πολλαῖς καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις πείσας τὸν Πο-
λυπέρχοντα καὶ συνθήκας ἐν ἀπορρήτοις συνθέμενος
3 προετρέψατο δολοφονῆσαι τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Πολυπέρ-
χων ἀνελὼν τὸν νεανίσκον καὶ φανερῶς κοινοπραγῶν
τοῖς περὶ τὸν Κάσανδρον τάς τ' ἐν τῇ Μακεδονίᾳ
δωρεὰς ἐκομίσατο καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας παρέλαβε
στρατιώτας πεζοὺς μὲν Μακεδόνας τετρακισχιλίους,
4 ἱππεῖς δὲ Θετταλοὺς πεντακοσίους. προσλαβόμενος δὲ
καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους ἐπεχείρησε μὲν διὰ

3 Στυμφαίαν] Στυμφαλίαν codd.; corr. Palm.; saepius Τυμφαία audit (cf. Mueller ad Ptol. III 12, 40); at cf. XVII 57, 2. μετὰ τῶν δυνάμεων X. 7 αὐτομολήσουσι RX f. r.; cf. Kühner-Gerth II 2 p. 394 sq. 11 ἑτέρῳ X. 13 καὶ κατὰ Μακεδονίαν F. 15 τοῦ Κασάνδρου F; ἐν τῇ δυναστείᾳ τῆς οὔσης ἐν τῷ Κασάνδρῳ X. 16 διαφερόντως Kallenb. I p. 6 (cf. IV 79, 7). 17 πολλάκις F. 21 περὶ Κ. X. τ' om. F, add. 2. m.

τῆς Βοιωτίας προάγειν εἰς Πελοπόννησον, ὑπὸ δὲ
Βοιωτῶν καὶ Πελοποννησίων κωλυθεὶς ἀνέστρεψε καὶ
προελθὼν εἰς Λοκροὺς ἐνταῦθα τὴν παραχειμασίαν
ἐποιεῖτο.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Λυσίμαχος μὲν ἐν 29
Χερρονήσῳ πόλιν ἔκτισεν ἀφ' ἑαυτοῦ Λυσιμαχίαν κα-
λέσας. Κλεομένης δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς
ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη ἑξήκοντα καὶ μῆνας δέκα, τὴν
426 δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ *Ἀρέτα υἱὸς ἦρξεν ἔτη
τέσσαρα πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ἀμίλκας ὁ τῶν ἐν 2
Σικελίᾳ δυνάμεων στρατηγὸς τὰ λοιπὰ τῶν χωρίων
χειρωσάμενος προῆγεν μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰς
Συρακούσσας, ὡς καὶ ταύτας αἱρήσων κατὰ κράτος.
τὴν μὲν οὖν σιτοπομπείαν διεκώλυε πολὺν ἤδη χρό- 3
νον θαλασσοκρατῶν, τοὺς δ' ἐπὶ τῆς χώρας καρποὺς
καταφθείρας ἐπεβάλετο καταλαβέσθαι τοὺς περὶ τὸ
Ὀλύμπιον τόπους, κειμένους μὲν πρὸ τῆς πόλεως·
εὐθὺς δὲ καὶ προσβάλλειν ἐξ ἐφόδου τοῖς τείχεσι
διεγνώκει, τοῦ μάντεως εἰρηκότος αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπί-
σκεψιν τῶν ἱερῶν ὅτι τῇ μετὰ ταύτην ἡμέρᾳ πάντως

3 προσελθὼν RX. 4 ἐποιήσατο F. 5 μὲν om. F. 6 Λυσιμάχειαν F; cf. MAJ. XXII (1897) p. 188; Hünerwadel Lys. p. 37. καλέσας om. RX. 8 aliter XV 60, 4; cf. Schaefer Dem. III[2] p. 214 a. 2; Volquardsen Unters. p. 122; Haake de Duride Samio p. 39 a. 1. 9 ὁ Ἀρέτα (cf. XIV 70, 3) υἱὸς R (in marg. adscr. 2. m. ζτη!) X ὁ Ἀρέου υἱὸς F; Cleomeni succedebat Areus nepos, Acrotati (XIX 70. 71) filius (cf. Plut. Ag. 3; Paus. I 13, 4; III 6, 2); itaque scribi voluerunt ὁ Ἀρεὺς υἱὸς Palm., ὁ Ἀρεὺς υἱωνὸς vel υἱδοῦς Wess. et Niese (ap. P.-W. s. v.); at ni auctoris subest peccatum, ex Ἀρέτα refingendum videtur Ἀκροτάτου. 15 σιτοπομπίαν F. 18 Ὀλύμπιον] cf. XVI 68, 1; 83, 2. post κειμένους μὲν πρὸ τῆς πόλεως excidisse quaedam censet Hertl. (III p. 15 adn.; 36) sine iusta causa; cf. Dind. praef. v. III p. IX.

4 *ἐν Συρακούσσαις δειπνήσει. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως αἰ-*
σθόμενοι τὴν ἐπίνοιαν τῶν πολεμίων ἐξέπεμψαν τῶν
μὲν πεζῶν νυκτὸς περὶ τρισχιλίους καὶ τῶν ἱππέων
περὶ τετρακοσίους, προστάξαντες καταλαβέσθαι τὸν
5 *Εὐρύηλον. ταχὺ δὲ τούτων τὸ παραγγελθὲν πραξάν-*
των οἱ Καρχηδόνιοι νυκτὸς οὔσης προσῆγον, νομίζον-
τες λήσεσθαι τοὺς πολεμίους. ἡγεῖτο μὲν οὖν Ἀμίλκας
πάντων, ἔχων τοὺς ἀεὶ περὶ ἑαυτὸν τεταγμένους, ἐπ-
ηκολούθει δὲ Δεινοκράτης, τῶν ἱππέων εἰληφὼς τὴν
6 *ἡγεμονίαν. τὸ δὲ τῶν πεζῶν στρατόπεδον εἰς δύο*
φάλαγγας διῄρητο, τήν τε τῶν βαρβάρων καὶ τὴν τῶν
συμμαχούντων Ἑλλήνων. παρηκολούθει δὲ καὶ πλῆθος
ὄχλου παντοδαπὸν ἐκτὸς τῆς τάξεως ὠφελείας ἕνεκα,
χρείαν μὲν στρατιωτικὴν οὐδεμίαν παρεχόμενον, θο-
ρύβου δὲ καὶ ταραχῆς ἀλόγου γινόμενον αἴτιον, ἐξ ὧν
7 *πολλάκις ὁλοσχερέστεροι συμβαίνουσι κίνδυνοι. καὶ*
τότε δὲ τῶν ὁδῶν στενῶν οὐσῶν καὶ τραχειῶν οἱ μὲν
τὰ σκευοφόρα κομίζοντες καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως
συνακολουθούντων τινὲς ἐβάδιζον πρὸς ἀλλήλους φι-
λοτιμούμενοι περὶ τῆς ὁδοιπορίας· στενοχωρουμένου
δὲ τοῦ πλήθους καὶ διὰ τοῦτό τισιν ἐγγενομένης ἀψι-
μαχίας καὶ πολλῶν ἑκατέροις παραβοηθούντων κραυγὴ
8 *καὶ πολὺς θόρυβος κατεῖχε τὸ στρατόπεδον. καθ' ὃν*
δὴ χρόνον οἱ κατειληφότες τὸν Εὐρύηλον Συρακόσιοι
μετὰ θορύβου προσιόντας τοὺς πολεμίους αἰσθόμενοι
καὶ τόπους ἔχοντες ὑπερδεξίους ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς
9 *πολεμίους. καὶ τινὲς μὲν ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς ἑστῶτες*

8 *αὐτὸν* F. 9 *προειληφὼς* F. 11 *καὶ τῶν* F. 13 *ἐκ τῆς τάξεως* R, corr. 1. m.; *ἔξω τῆς τ.* F. 14 *οὐδὲμίαν* (sic) RX. 17 *τραχέων* libri; corr. edd. 21 *ἐγγινομένης* XF. 27 *ἐπὶ*] *ἐν* F f. r.

ἔβαλλον τοὺς ἐπιόντας, τινὲς δὲ τοὺς εὐκαίρους τῶν
τόπων καταλαβόντες ἀπέκλειον τῆς ὁδοῦ τοὺς βαρβά-
ρους, ἄλλοι δὲ κατὰ τῶν κρημνῶν τοὺς φεύγοντας
ῥίπτειν ἑαυτοὺς ἠνάγκαζον· διὰ γὰρ τὸ σκότος καὶ
τὴν ἄγνοιαν ὑπελήφθησαν μεγάλῃ δυνάμει παρα-
γεγονέναι πρὸς τὴν ἐπίθεσιν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰ 10
μὲν διὰ τὴν τῶν ἰδίων ταραχήν, τὰ δὲ διὰ τὴν τῶν
πολεμίων ἐπιφάνειαν ἐλαττούμενοι, μάλιστα δὲ διὰ
τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων καὶ στενοχωρίαν ἀπορούμενοι
πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. οὐκ ἐχόντων δὲ τῶν τόπων
εὐρυχωρῆ διέξοδον οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων ἱππέων συν-
επατοῦντο πολλῶν ὄντων, οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡς
πολέμιοι διεμάχοντο, τῆς ἀγνοίας ἐπισχούσης διὰ τὴν
νύκτα. Ἀμίλκας δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὑπέστη τοὺς πο- 11
λεμίους εὐρώστως καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν τεταγμένους
427 ἠξίου συγκινδυνεύειν· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τὴν ταραχὴν
καὶ τὸν φόβον ἐγκαταλιπόντων αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν
μονωθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακοσίων συνηρπάγη. εἰκότως 30
δ' ἄν τις παρασημήναιτο τὴν ἀνωμαλίαν τῆς τύχης καὶ
τὸ παράλογον τῶν παρὰ τὰς ὑπολήψεις συντελουμένων
παρ' ἀνθρώποις. Ἀγαθοκλῆς μὲν γὰρ ἀνδρείᾳ δια-
φέρων καὶ πολλὴν δύναμιν ἐσχηκὼς τὴν συναγωνι-
σαμένην περὶ τὸν Ἱμέραν οὐ μόνον ὑπὸ τῶν βαρβά-
ρων ἡττήθη κατὰ κράτος, ἀλλὰ καὶ τῆς στρατιᾶς τὴν
κρατίστην καὶ πλείστην ἀπέβαλεν· οἱ δὲ τειχήρεις ἀπο-
ληφθέντες ἐν ταῖς Συρακούσσαις μικρῷ μέρει τῶν

1 τοὺς παρεπιόντας F. 2 καταλαμβάνοντες F. 5 ὑπείλη-φον F. 7 διὰ τῶν ἰδίων τ. F. 8. 9 διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων καὶ στενοχωρούμενοι καὶ ἀπορούμενοι X. 12. 13 ὡς οἱ πολέμιοι F; ὡς πολεμίους Hertl. III p. 37. 15 αὐτὸν X ἑαυτὸν F. 18 μονωθεὶς] μόγις σωθεὶς libri; corr. Sintenis. 23 περὶ τὴν Ἱμέραν F; Ἰμέραν R. 25 ἀπολειφθέντες F.

προηττηθέντων οὐ μόνον τὴν πολιορκήσασαν δύναμιν ἐχειρώσαντο τῶν Καρχηδονίων, ἀλλὰ καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀμίλκαν, ἐπιφανέστατον ὄντα τῶν πολιτῶν, ἐζώγρησαν· καὶ τὸ θαυμασιώτατον, δώδεκα μυριάδας πεζῶν καὶ πεντακισχιλίους ἱππεῖς ὀλίγος ἀριθμὸς πολεμίων, προσλαβόμενος ἀπάτην καὶ τόπον, κατὰ κράτος ἥττησεν, ὥστ' ἀληθὲς εἶναι τὸ λεγόμενον ὅτι πολλὰ τὰ κενὰ τοῦ πολέμου.

2 *Μετὰ δὲ τὴν τροπὴν οἱ μὲν Καρχηδόνιοι ἄλλοι
κατ' ἄλλους τόπους διασπαρέντες μόγις εἰς τὴν ὑστε-
ραίαν ἠθροίσθησαν, οἱ δὲ Συρακόσιοι μετὰ πολλῶν
λαφύρων ἐπανελθόντες εἰς τὴν πόλιν τὸν Ἀμίλκαν
παρέδοσαν τοῖς βουλομένοις λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ
τιμωρίαν· ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς τοῦ μάντεως
φωνῆς, ὃς ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑστεραίαν εἰς Συρα-
κούσσας δειπνήσειν, τοῦ δαιμονίου παραγαγόντος τἀ-*
3 *ληθές. τὸν δ' οὖν Ἀμίλκαν οἱ τῶν ἀπολωλότων συγ-
γενεῖς δεδεμένον ἀγαγόντες διὰ τῆς πόλεως καὶ δειναῖς
αἰκίαις κατ' αὐτοῦ χρησάμενοι μετὰ τῆς ἐσχάτης ὕβρεως
ἀνεῖλον. εἶθ' οἱ μὲν τῆς πόλεως προεστηκότες ἀπο-
κόψαντες αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀπέστειλαν τοὺς κομιοῦν-
τας εἰς τὴν Λιβύην πρὸς Ἀγαθοκλέα καὶ περὶ τῶν*
31 *γεγονότων εὐτυχημάτων ἀπαγγελοῦντας· ἡ δὲ τῶν
Καρχηδονίων στρατιὰ μετὰ τὴν γενομένην συμφορὰν
μαθοῦσα τὴν αἰτίαν τῶν ἀτυχημάτων μόγις ἀπηλλάγη
τῶν φόβων. ἀναρχίας δ' οὔσης διέστησαν οἱ βάρβαροι*

1 *πολιορκοῦσαν* F. **6** *ἀπάτῃ καὶ τόπῳ* F. *ἀπὸ κράτους* F. **9** *μὲν* om. F. *ἄλλος κατ' ἄλλους τόπους* codd.; corr. Hertl. II 2 p. 19. **14** *ἐμιμνήσκοντο* F; exspectes *ἀνεμιμνήσκετο* (XX 29, 3; cf. (Wess. monente) Cic. de div. I 24, 50; Val. Max. I 7, 8). **15** *εἰς Σ.*] cf. Hertl. II 1 p. 6. **18** *ἐπὶ τῆς πόλεως* F. **20** *μὲν*] *τε* F. **26** *τῶν πόνων* F, corr. 2. m.

πρὸς τοὺς Ἕλληνας. οἱ μὲν οὖν φυγάδες μετὰ τῶν 2
λοιπῶν Ἑλλήνων Δεινοκράτην στρατηγὸν ἀπέδειξαν,
οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τοῖς δευτερεύουσι [τῇ] μετὰ τὸν
στρατηγὸν τιμῇ τὴν ἡγεμονίαν ἐνεχείρισαν.

Καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀκραγαντῖνοι θεωροῦντες τὴν
ἐν Σικελίᾳ κατάστασιν εὐφυεστάτην οὖσαν πρὸς ἐπί-
θεσιν ἠμφισβήτησαν τῆς κατὰ τὴν νῆσον ἡγεμονίας·
ὑπελάμβανον γὰρ Καρχηδονίους μὲν μόγις ἀνθέξειν 3
τῷ πρὸς Ἀγαθοκλέα πολέμῳ, Δεινοκράτην δ' εὐκατα-
γώνιστον εἶναι συνηθροικότα φυγαδικὴν στρατιάν,
τοὺς δ' ἐν ταῖς Συρακούσσαις θλιβομένους τῇ σιτοδείᾳ
μηδ' ἐγχειρήσειν ἀμφισβητεῖν τῶν πρωτείων, τὸ δὲ
μέγιστον, τὴν στρατείαν ἑαυτῶν ποιουμένων ἐπ' ἐλευ-
θερώσει τῶν πόλεων ἀσμένως ἅπαντας ὑπακούσεσθαι
διά τε τὸ πρὸς τοὺς βαρβάρους μίσος καὶ διὰ τὴν
428 ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας. οὗτοι μὲν 4
οὖν ἑλόμενοι στρατηγὸν Ξενόδικον καὶ τὴν ἁρμόζουσαν
δόντες δύναμιν ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὸν πόλεμον· ὁ δὲ
παραχρῆμα ἐπὶ τὴν Γέλαν ὁρμήσας καὶ διά τινων
ἰδιοξένων νυκτὸς εἰσαχθεὶς ἐκυρίευσε τῆς πόλεως ἅμα
καὶ δυνάμεως ἁδρᾶς καὶ χρημάτων. ἐλευθερωθέντες 5
οὖν οἱ Γελῷοι προθυμότατα πανδημεὶ συστρατεύοντες
ἠλευθέρουν τὰς πόλεις. διαβοηθείσης δὲ τῆς τῶν Ἀκρα-
γαντίνων ἐπιβολῆς κατὰ πᾶσαν τὴν νῆσον ἐνέπεσεν
ὁρμὴ ταῖς πόλεσι πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. καὶ πρῶτοι
μὲν Ἐνναῖοι πέμψαντες τὴν πόλιν τοῖς Ἀκραγαντίνοις

3. 4 [τῇ] del. Madv. I p. 514; τοῖς δευτερεύουσι μετὰ τὸν στρ. τῇ τιμῇ Dind. 8 μόλις F. 13 αὐτῶν F. 14 ὑπακούσασθαι F, corr. 1. m. 15 μῖσος F; cf. XIX 65, 4. 17 Ξενόδικον] cf. infra 32, 2; Ξενόδοκος infra audit 56, 2; 62, 2 sq. 19 παραχρῆμ' ἐπὶ Kaelker p. 307. 22 συστρατεύσαντες F. 26 πέμψαντες] cf. XVII 113, 2.

παρέδωκαν· οἱ δὲ ταύτην ἐλευθερώσαντες παρῆλθον
ἐπὶ τὸν Ἐρβησσόν, φρουρᾶς ἐν αὐτῷ παραφυλατ-
τούσης τὴν πόλιν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς καὶ
τῶν πολιτικῶν συνεργησάντων συνέβη τὴν φρουρὰν
ἁλῶναι καὶ πολλοὺς μὲν πεσεῖν τῶν βαρβάρων, εἰς
πεντακοσίους δὲ θεμένους τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς
32 αὐτούς. περὶ ταῦτα δ' ὄντων τῶν Ἀκραγαντίνων τῶν
ἐν ταῖς Συρακούσσαις καταλελειμμένων στρατιωτῶν
ὑπ' Ἀγαθοκλέους καταλαβόμενοί τινες τὴν Ἐχέτλαν
2 ἐπόρθουν τήν τε Λεοντίνην καὶ Καμαριναίαν. κακῶς
οὖν πασχουσῶν τῶν πόλεων διὰ τὸ τὴν χώραν δηοῦ-
σθαι καὶ τοὺς καρποὺς ἅπαντας διαφθείρεσθαι ἐμβα-
λὼν εἰς τοὺς τόπους ὁ Ξενόδικος Λεοντίνους μὲν καὶ
Καμαριναίους ἀπήλλαξε τοῦ πολέμου, τὴν δ' Ἐχέτλαν
χωρίον ὀχυρὸν ἐκπολιορκήσας τοῖς μὲν πολίταις τὴν
δημοκρατίαν ἀποκατέστησε, τοὺς δὲ Συρακοσίους κατ-
επλήξατο· καθόλου δ' ἐπιπορευόμενος τά τε φρούρια
καὶ τὰς πόλεις ἠλευθέρου τῆς τῶν Καρχηδονίων ἐπι-
στασίας.
3 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Συρακόσιοι πιεζού-
μενοι τῇ σιτοδείᾳ καὶ πυνθανόμενοι σιτηγὰ πλοῖα
μέλλοντα ποιεῖσθαι πλοῦν ἐπὶ Συρακούσσας ἐπλήρουν
τριήρεις εἴκοσι, τηρήσαντες δὲ τοὺς ἐφορμεῖν εἰωθότας
βαρβάρους ἀφυλάκτους ὄντας ἔλαθον ἐκπλεύσαντες καὶ
παρακομισθέντες εἰς τοὺς Μεγαρεῖς ἐπετήρουν τὸν τῶν

2 Ἐρβισσὸν F; Ἑρβησσὸν Dind. (cf. XIV 7, 6; 78, 7); at cf. XXIII 8, 1; 9, 5; Mueller ad Ptol. III 4, 7 (p. 403). φρουρᾶς Σαμνιτῶν παραφ. Madv. I p. 131 (collato 64, 2). 6 θεμένους] ἀποθ. vel καταθ. Madv. I p. 513; at cf. XX 45, 7. 7 τῶν (post Ἀκρ.) om. F. 9. 14 Ἐχέτλαν codd. omnes; cf. Pol. I 15, 10; Steph. Byz. s. v. 10 τήν τε Λεοντίνην] ταύτην τε καὶ Νεατίνην F. Καμαριαίαν F, corr. 2. m. 13 Λεοντίνους] Νεατίνους F. 14 Καμαρηναίους F. 20 πιεζόμενοι XF. 22 μέλλειν F.

ἐμπόρων κατάπλουν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Καρχηδονίων 4
τριάκοντα ναυσὶν ἐκπλευσάντων ἐπ' αὐτοὺς τὸ μὲν
πρῶτον ἐπεβάλοντο ναυμαχεῖν, ταχὺ δὲ πρὸς τὴν γῆν
ἐκδιωχθέντες ἐξεκολύμβησαν πρός τινα ναὸν Ἥρας.
γενομένης οὖν μάχης περὶ τῶν σκαφῶν καὶ τῶν Καρ- 5
χηδονίων ἐπιβαλλόντων σιδηρᾶς χεῖρας καὶ βιαιότερον
ἀποσπώντων ἀπὸ τῆς γῆς δέκα μὲν τριήρεις ἑάλωσαν,
τὰς δ' ἄλλας ἐκ τῆς πόλεως ἐπιβοηθήσαντές τινες δι-
έσωσαν. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Περὶ δὲ τὴν Λιβύην Ἀγαθοκλῆς, ἐπειδὴ κατέπλευ- 33
σαν οἱ τὴν Ἀμίλκα κεφαλὴν κομίζοντες, ἀναλαβὼν
ταύτην καὶ παριππεύσας πλησίον τῆς παρεμβολῆς τῶν
πολεμίων εἰς φωνῆς ἀκοὴν ἔδειξε τοῖς πολεμίοις καὶ
τὴν τῶν στρατοπέδων ἧτταν διεσάφησεν. οἱ δὲ Καρ- 2
χηδόνιοι περιαλγεῖς γενόμενοι καὶ βαρβαρικῶς προσ-
429 κυνήσαντες συμφορὰν ἑαυτῶν ἐποιοῦντο τὸν τοῦ βα-
σιλέως θάνατον καὶ πρὸς τὸν ὅλον πόλεμον ἄθυμοι
καθειστήκεισαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα τοῖς περὶ
Λιβύην προτερήμασιν ἐπαρθέντες τηλικούτων εὐτυχη-
μάτων προσγενομένων μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγενήθη-
σαν, ὡς ἀπηλλαγμένοι τῶν δεινῶν. οὐ μὴν ἡ τύχη 3
γε εἴασε τὴν εὔροιαν μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τάξεως,
ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν τῷ δυνάστῃ τοὺς με-
γίστους ἐπήνεγκε κινδύνους. Λυκίσκος γάρ τις τῶν
ἐφ' ἡγεμονίᾳ τεταγμένων, παραληφθεὶς ὑπ' Ἀγαθο-
κλέους ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οἰνωθεὶς ἐβλασφήμει τὸν δυνά-
στην. ὁ μὲν οὖν Ἀγαθοκλῆς διὰ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ 4

3 ἐπεβάλλοντο F. 4 ἐκολύμβησαν F. τῆς Ἥρας F. 6 ἐπιβαλόντων F. 7 δέκα] cf. ind. ι'. 8 ἔσωσαν F. 11 ἀναλαιβὼν X. 12 περιιππεύσας F. τῆς παρεμβολῆς om. RX; ast. not. Steph. 16 ἐποιήσαντο F. 22 γ' εἴασε Kaelker p. 307.

χρείας ἀποδεχόμενος τὸν ἄνδρα τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς
πικρίαν λεγόμενα διέσυρεν· ὁ δ' υἱὸς Ἀρχάγαθος χαλε-
5 πῶς φέρων ἐπετίμα τε καὶ διηπειλεῖτο. διαλυθέντος
δὲ τοῦ πότου καὶ πρὸς τὴν σκηνὴν ἀπιόντων ἐλοιδό-
ρησεν ὁ Λυκίσκος τὸν Ἀρχάγαθον εἰς τὴν τῆς μη-
τρυιᾶς μοιχείαν· ἐδόκει γὰρ ἔχειν λάθρα τοῦ πατρὸς
6 τὴν Ἀλκίαν· τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῇ γυναικί. ὁ δ'
Ἀρχάγαθος εἰς ὀργὴν ὑπερβάλλουσαν προαχθεὶς καὶ
παρά τινος τῶν ὑπασπιστῶν ἁρπάσας σιβύνην διήλασε
διὰ τῶν πλευρῶν. τοῦτον μὲν οὖν παραχρῆμα τελευ-
τήσαντα πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπήνεγκαν σκηνὴν οἷς ἦν ἐπι-
μελές· ἅμα δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες οἱ τοῦ φονευθέντος
φίλοι καὶ πολλοὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν συνδραμόντες
ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι καὶ θορύβου τὴν παρ-
7 εμβολὴν ἐπλήρωσαν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐφ' ἡγεμονίαις
τεταγμένων, ἐν ἐγκλήμασιν ὄντες καὶ φοβούμενοι περὶ
σφῶν αὐτῶν, συνεπιθέμενοι τῷ καιρῷ στάσιν οὐ τὴν
τυχοῦσαν ἐξέκαυσαν. παντὸς δὲ τοῦ στρατεύματος
μισοπονηροῦντος ἕκαστοι τὰς πανοπλίας ἀνελάμβανον
ἐπὶ τὴν τοῦ φονεύσαντος τιμωρίαν· καὶ πέρας τὸ πλῆ-
θος ᾤετο δεῖν Ἀρχάγαθον ἀναιρεῖσθαι, μὴ ἐκδιδόντος
δὲ τὸν υἱὸν Ἀγαθοκλέους αὐτὸν ἀντ' ἐκείνου τὴν τι-
8 μωρίαν ὑπέχειν. ἀπῄτουν δὲ καὶ τοὺς μισθοὺς τοὺς
ὀφειλομένους καὶ στρατηγοὺς ᾑροῦντο τοὺς ἀφηγησο-
μένους τοῦ στρατοπέδου καὶ τὸ τελευταῖον τὰ τείχη
κατελαμβάνοντό τινες τοῦ Τύνητος καὶ πανταχόθεν
34 φυλακαῖς περιέλαβον τοὺς δυνάστας. οἱ δὲ Καρχηδό-

1 ἐπὶ παιδιᾷ Madv. I p. 514. 3 τε om. F. 7 Ἀλκείαν F. 10. 11 τοῦτο μὲν οὖν πραχθ÷ παραχρῆμα ἐτελεύτησε καὶ πρὸς X. 11 οἷς ἦν ἐπιμελὲς om. X; ast. not. Steph. 15 ἐπλήρουν X. ἐφ' ἡγεμονίᾳ F. 22. 23 ὑπὲρ ἐκείνου τὴν τιμωρίαν παρασχεῖν F.

*νιοι γνόντες τὴν παρὰ τοῖς πολεμίοις στάσιν ἔπεμψάν
τινας ἀξιοῦντες μεταβάλλεσθαι καὶ τούς τε μισθοὺς
μείζους καὶ δωρεὰς ἀξιολόγους δώσειν ἐπηγγέλλοντο.
πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἡγεμόνων ἀπάξειν πρὸς αὐτοὺς
τὴν στρατιὰν ἐπηγγείλαντο· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ὁρῶν τὴν* 2
*σωτηρίαν ἐπὶ ῥοπῆς κειμένην καὶ φοβούμενος μὴ τοῖς
πολεμίοις παραδοθεὶς μεθ' ὕβρεως καταστρέψῃ τὸν
βίον, ὑπέλαβε κρεῖττον εἶναι, κἂν δέῃ τι πάσχειν, ὑπὸ
τῶν στρατιωτῶν ἀποθανεῖν. διόπερ ἀποθέμενος τὴν* 3
*πορφύραν καὶ μεταλαβὼν ἰδιωτικὴν καὶ ταπεινὴν
ἐσθῆτα παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον. σιωπῆς οὖν γενομένης*
430 *διὰ τὸ παράδοξον καὶ πολλῶν γενομένων τῶν συν-
δραμόντων διεξῆλθε λόγους οἰκείους τῆς περιστάσεως
καὶ τῶν προκατεργασθεισῶν αὐτῷ πράξεων ἀναμνήσας
ἔφησεν ἕτοιμος εἶναι τελευτᾶν, εἰ τοῦτο δόξει συμ-
φέρειν τοῖς συστρατευομένοις· οὐδέποτε γὰρ αὐτὸν* 4
*δειλίᾳ συνεσχημένον ὑπομεῖναί τι παθεῖν ἄτοπον ἕνεκα
τοῦ φιλοψυχεῖν. καὶ τούτου μάρτυρας ἐκείνους ὑπάρ-
χειν ἀποφαινόμενος ἐγύμνωσε τὸ ξίφος, ὡς σφάξων
ἑαυτόν. μέλλοντος δ' ἐπιφέρειν πληγὴν ἀνεβόησε τὸ
στρατόπεδον διακωλῦον καὶ πανταχόθεν ἐγίνοντο φωναὶ
τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύουσαι. προστάττοντος δὲ τοῦ* 5
*πλήθους ἀναλαβεῖν τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα δακρύων
καὶ τοῖς ὄχλοις εὐχαριστῶν ἐνεδύετο τὸν προσήκοντα
κόσμον, τοῦ πλήθους τὴν ἀποκατάστασιν κρότῳ παρα-
μυθησαμένου. τῶν δὲ Καρχηδονίων καραδοκούντων*

3 *καὶ τὰς δωρεὰς* R (corr. 1. m.) XF. **6** *ἐπὶ ῥοπῆς* ⟨*μικρᾶς*⟩ Herw. spic. Vat. p. 27 a. 1 (cf. IX 33, 3). **8** *εἶναι* om. F. '*ἐὰν* vel *ἂν*?' Dind. **13** *οἰκείους λόγους* X. **14** *προκατεργασθέντων* codd.; corr. Dind. **15** *δόξαι* F. *συμφέρειν* om. F; ast. not. Steph. **17** *παθεῖν*] *πράττειν* Hertl. III p. 37. *ἕνεκεν* F. **21** *διακωλύον* RX (cf. Winer-Schm. p. 67). **24** *ἐνεδέδυτο* F.

ὡς αὐτίκα μάλα τῶν Ἑλλήνων πρὸς αὐτοὺς μεταθησο-
μένων, Ἀγαθοκλῆς οὐ παρεὶς τὸν καιρὸν ἐξήγαγεν ἐπ'
6 αὐτοὺς τὴν δύναμιν. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι νομίζοντες
τοὺς ἐναντίους ἀποχωρεῖν πρὸς αὐτούς, οὐδεμίαν τῶν
πρὸς ἀλήθειαν πεπραγμένων ἔννοιαν ἐλάμβανον· ὁ δ'
Ἀγαθοκλῆς ὡς ἐπλησίασε τοῖς πολεμίοις, ἄφνω τὸ πο-
λεμικὸν προσέταξε σημαίνειν καὶ προσπεσὼν πολὺν
ἐποίει φόνον. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παραδόξῳ συμπτώ-
ματι περιπεσόντες καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπο-
7 βαλόντες συνέφυγον εἰς τὴν παρεμβολήν. Ἀγαθοκλῆς
μὲν οὖν διὰ τὸν υἱὸν εἰς τοὺς ἐσχάτους ἐλθὼν κιν-
δύνους διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς οὐ μόνον λύσιν εὗρε τῶν
κακῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἠλάττωσεν· οἱ δὲ τῆς
στάσεως μάλιστ' αἴτιοι γενόμενοι καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι
πρὸς τὸν δυνάστην ἀλλοτρίως διέκειντο, ὑπὲρ τοὺς
διακοσίους ὄντες, ἐτόλμησαν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους
αὐτομολῆσαι. ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ Λιβύην καὶ Σικε-
λίαν διεληλυθότες μνησθησόμεθα καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ
πραχθέντων.

35 Τῶν γὰρ Τυρρηνῶν στρατευσάντων ἐπὶ πόλιν
Σούτριον ἄποικον Ῥωμαίων οἱ μὲν ὕπατοι δυνάμεσιν
ἁδραῖς ἐκβοηθήσαντες ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς Τυρρηνοὺς
2 καὶ συνεδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν, οἱ δὲ Σαυνῖται
κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον μακρὰν ἀπηρτημένης τῆς Ῥω-
μαίων δυνάμεως ἀδεῶς ἐπόρθουν τῶν Ἰαπύγων τοὺς
τὰ Ῥωμαίων φρονοῦντας. διόπερ ἠναγκάσθησαν οἱ
ὕπατοι διαιρεῖν τὰς δυνάμεις καὶ Φάβιος μὲν ἐν τῇ

1 μετατεθησομένων RX (cf. XVIII 69, 2; Crönert m. Gr. Herc. p. 277 sqq.) μεταβησομένων F; corr. Dind. 4 αὐτούς RF. 14 μάλιστ' αἴτιοι R (cf. Kaelker p. 307); ceteri μάλιστα αἴτιοι. 23 Σαυνίται RF; cf. XVI 45, 8; XIX 10, 1. 24 ἀπηρτημένοι F, corr. 2. m.

Τυρρηνίᾳ κατέμεινεν, Μάρκιος δὲ ἐπὶ τοὺς Σαυνίτας
ἀναζεύξας Ἀλλίφας μὲν πόλιν εἷλεν κατὰ κράτος, τοὺς
δὲ πολιορκουμένους τῶν συμμάχων ἐκ τῶν κινδύνων
ἐρρύσατο. ὁ δὲ Φάβιος Τυρρηνῶν πολλοῖς πλήθεσιν 3
431 ἐπὶ τὸ Σούτριον συνδραμόντων ἔλαθε τοὺς πολεμίους
διὰ τῆς τῶν ὁμόρων χώρας [συν]εμβαλὼν εἰς τὴν ἀνω-
τέρω Τυρρηνίαν, ἀπόρθητον γενομένην πολλῶν χρό-
νων· ἐπιπεσὼν δὲ ἀνελπίστως τῆς τε χώρας πολλὴν 4
ἐδῄωσε καὶ τοὺς ἐπελθόντας τῶν ἐγχωρίων νικήσας
πολλοὺς μὲν ἀνεῖλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ζῶντας ὑπο-
χειρίους ἔλαβεν. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τὴν καλουμένην
Περυσίαν δευτέρᾳ μάχῃ τῶν Τυρρηνῶν κρατήσας, πολ-
λοὺς ἀνελὼν κατεπλήξατο τὸ ἔθνος, πρῶτος Ῥωμαίων
μετὰ δυνάμεως ἐμβεβληκὼς εἰς τοὺς τόπους τούτους.
καὶ πρὸς μὲν Ἀρρητινοὺς καὶ Κροτωνιάτας, ἔτι δὲ 5
Περυσίνους ἀνοχὰς ἐποιήσατο· πόλιν δὲ τὴν ὀνομαζο-
μένην Καστόλαν ἐκπολιορκήσας συνηνάγκασε τοὺς Τυρ-
ρηνοὺς λῦσαι τὴν τοῦ Σουτρίου πολιορκίαν.

Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν τιμη- 36
τὰς εἵλοντο καὶ τούτων ὁ ἕτερος Ἄππιος Κλαύδιος
ὑπήκοον ἔχων τὸν συνάρχοντα Λεύκιον Πλαύτιον πολλὰ

1 ὁ δὲ Μάρκιος F. **2** Ἀλλείφας F; Ἀλλιφαὶ Strab. V 3, 10; Ἄλλιφα Ptol. III 1, 58; cf. nummos (Head p. 26), in quibus etiam Ἀλλιβάνων legitur. **6** ὁμόρων RX ὁμοάρχων F (in marg. 2. m. ὁμόρων κάλλιον); Ὀμβρῶν Haackh ap. P. III p. 386 s. v. Fabia gens 16, rectius Ὀμβρικῶν Dind. (cf. XX 44, 9; certe de his cogitandum (cf. Binneboessel l. l. p. 17; Pirro l. l. III p. 39 a. 2). [συν]εμβαλὼν libri; corr Dind. **7** γεγενημένην F. **10** ἀνελὼν F. **15** Ἀρρητινοὺς XF (acc. om. R; Ἀρρητίνους Dind. (cf. Pol. II 16, 2; Steph. Byz. s. v.). Κροτωνιᾶται] cf. Nissen It. Ldk. II p. 318. **16** Περυσίους F (cf. App. b. c. V 48). **17** Καστόλαν] urbs ign.; nomen fort. corr. (cf. Binneboessel p. 77); Φαισόλαν Cluv. (Wess.); Καρσούλαν sive Καρσούλας Gorius (Wess.; cf. Klimke p. 14; Pflug p. 14). **21** Λεύκιον Κλαύδιον libri omnes; corr. Rhod.; C. Plautius Liv. IX 29. 33; Front de aq.

τῶν πατρῴων νομίμων ἐκίνησε· τῷ δήμῳ γὰρ τὸ κε-
χαρισμένον ποιῶν οὐδένα λόγον ἐποιεῖτο τῆς συγκλή-
του. καὶ πρῶτον μὲν τὸ καλούμενον Ἄππιον ὕδωρ
ἀπὸ σταδίων ὀγδοήκοντα κατήγαγεν εἰς τὴν Ῥώμην
καὶ πολλὰ τῶν δημοσίων χρημάτων εἰς ταύτην τὴν
κατασκευὴν ἀνήλωσεν ἄνευ δόγματος τῆς συγκλήτου·
2 μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ κληθείσης Ἀππίας ὁδοῦ
τὸ πλεῖον μέρος λίθοις στερεοῖς κατέστρωσεν ἀπὸ
Ῥώμης μέχρι Καπύης, ὄντος τοῦ διαστήματος σταδίων
πλειόνων ἢ χιλίων, καὶ τῶν τόπων τοὺς μὲν ὑπερέχον-
τας διασκάψας, τοὺς δὲ φαραγγώδεις ἢ κοίλους ἀνα-
λήμμασιν ἀξιολόγοις ἐξισώσας κατηνάλωσεν ἁπάσας τὰς
δημοσίας προσόδους, αὑτοῦ δὲ μνημεῖον ἀθάνατον κατ-
3 έλιπεν, εἰς κοινὴν εὐχρηστίαν φιλοτιμηθείς. κατέμιξε
δὲ καὶ τὴν σύγκλητον, οὐ τοὺς εὐγενεῖς καὶ προέχον-
τας τοῖς ἀξιώμασι προσγράφων μόνον, ὡς ἦν ἔθος,
ἀλλὰ πολλοὺς καὶ τῶν ἀπελευθέρων υἱοὺς ἀνέμιξεν·
ἐφ' οἷς βαρέως ἔφερον οἱ καυχώμενοι ταῖς εὐγενείαις.
4 ἔδωκε δὲ τοῖς πολίταις καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐν ὁποίᾳ τις
βούλεται φυλῇ τάττεσθαι καὶ ὅποι προαιροῖτο τιμήσα-

I 5; f. cens. (cf. de Boor f. cens. p. 8sq.); at cf. XIX 2, 1; Liv. IX 20; f. c. ad. a. 318. **3** *καὶ* om. X. cf. Huelsen ap. P.-W. s. v. Appia aqua. **8** *πλείω* RX (cf. Crönert Philol. LXI p. 167sqq.; m. Gr. Herc. p. 188sq.); *πλέον* Dind. **10** *ἢ* om. RX. cf. Huelsen ap. P.-W. s. v. Appia via. **11** *ἀναλώμασιν* F. **12** *ἐξισάζων* F. *κατανάλωσεν* F; *κατανηλ.* Dind. **13** *δημοσίας* om. R, suppl. 1. m. *αὐτοῦ* X. **14** *κατέμιξε*] *κατέλυσε* F, corr. 2. m. *μόνον* om. RX; ast. not. Steph. *ἦθος* F. **17** *υἱοὺς*] *ἐνίους* libri; corr. Oudendorpius ad Suet. p. 603 (cf. Liv. IX 46); *πολλοὺς* ⟨*τῶν δυσγενῶν*⟩ *καὶ τῶν ἀπελευθέρων ἐνίους* Wess.; ⟨*τῶν πολλῶν*⟩ aut ⟨*τοῦ πλήθους*⟩ addi voluit Reiske. **19. 20** *ἔδωκε δὲ τοῖς πολίταις ἐξουσίαν ἐν ὁποίᾳ τις βούλεται φυλῇ τάττεσθαι καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅποι προαιροῖτο τιμήσασθαι* RX *ἔδωκε δὲ καὶ τοῖς πολίταις ἐξουσίαν ὅποι προαιροῖντο τιμήσασθαι καὶ ἐν ὁποίᾳ τις βούλεται φυλῇ τάττεσθαι* F; quomodo in utraque codicum

σθαι. τὸ δ' ὅλον, ὁρῶν τεθησαυρισμένον κατ' αὐτοῦ
παρὰ τοῖς ἐπιφανεστάτοις τὸν φθόνον, ἐξέκλινε τὸ
προσκόπτειν τισὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀντίταγμα κατα-
σκευάζων τῇ τῶν εὐγενῶν ἀλλοτριότητι τὴν παρὰ τῶν
πολλῶν εὔνοιαν. καὶ κατὰ μὲν τὴν τῶν ἱππέων δοκι- 5
μασίαν οὐδενὸς ἀφείλετο τὸν ἵππον, κατὰ δὲ τὴν τῶν
συνέδρων καταγραφὴν οὐδένα τῶν ἀδοξούντων συγ-
κλητικῶν ἐξέβαλεν, ὅπερ ἦν ἔθος ποιεῖν τοῖς τιμηταῖς.
εἶθ' οἱ μὲν ὕπατοι διὰ τὸν φθόνον καὶ διὰ τὸ βού-
432 λεσθαι τοῖς ἐπιφανεστάτοις χαρίζεσθαι συνῆγον τὴν
σύγκλητον οὐ τὴν ὑπὸ τούτου καταλεγεῖσαν, ἀλλὰ τὴν
ὑπὸ τῶν προγεγενημένων τιμητῶν καταγραφεῖσαν· ὁ 6
δὲ δῆμος τούτοις μὲν ἀντιπράττων, τῷ δὲ Ἀππίῳ
συμφιλοτιμούμενος καὶ τὴν τῶν συγγενῶν προαγωγὴν
βεβαιῶσαι βουλόμενος ἀγορανόμον εἵλετο τῆς ἐπι-
φανεστέρας ἀγορανομίας υἱὸν ἀπελευθέρου Γναῖον
Φλάυιον, ὃς πρῶτος Ῥωμαίων ἔτυχε ταύτης τῆς ἀρχῆς
πατρὸς ὢν δεδουλευκότος. ὁ δ' Ἄππιος τῆς ἀρχῆς
ἀπολυθεὶς καὶ τὸν ἀπὸ τῆς συγκλήτου φθόνον εὐλαβη-
θεὶς προσεποιήθη τυφλὸς εἶναι καὶ κατ' οἰκίαν ἔμενεν.
Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Χαρίνου Ῥωμαῖοι μὲν 37

classe corruptelae ortae sint apparet; Dind. (codicis F lectionem secutus) *ὅπου* scribi maluit et *καὶ ἐν ὁποίᾳ τις βούλεται φυλῇ τάττεσθαι* seclusit (cf. Mommsen RF I p. 307 a. 41; Sieke App. Cl. p. 58 sqq., qui quae ad h. l. explicandum pertinent omnia congessit). **1** *κατ' αὐτοῦ* post *ἐπιφανεστάτοις* ponit F. **2** *ἐξεκλίνετο* F. **3** *τινὶ* Dind. **6** *ἀφείλατο* F. **8** *ποιεῖν* om. X. **9** *εἶθ' οἱ μὲν ὕπατοι — βούλεσθαι*] *καὶ γὰρ διὰ τὸ βούλεσθαι* F, in cuius marg. 2 m.: *οἱ μὲν ὕπατοι διὰ τὸν φθόνον καὶ διά.* **10** *εἰς τὴν σύγκλητον* RX. **11** *ὑπὸ τούτων* F. **14** *δυσγενῶν* F. **15** *ἀγορανομεῖν εἵλατο* F. **16** *Γναῖον*] *γνναίου* F. **17** *Φλάβιον* F; cf. W.-Schm. p. 89. **21** *Χαρίνου*] item Sen. Ep. 18 et Philod. (Usener Epic. p. 132 sq.); verum eius nomen *Καίριμος* (Dion. Hal. de Din. 9), sicuti titulis probatur (cf. Wilhelm MAJ. XXII (1897) p. 208 sq.).

τὴν ὕπατον ἀρχὴν παρέδοσαν Ποπλίῳ Δεκίῳ καὶ
Κοΐντῳ Φαβίῳ, παρὰ δὲ τοῖς Ἠλείοις ὀλυμπιὰς ἤχθη
ὀγδόη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον
Ἀπολλωνίδης Τεγεάτης. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρό-
νους Πτολεμαῖος μὲν ἐκ τῆς Μύνδου πλεύσας ἁδρῷ
στόλῳ διὰ νήσων ἐν παράπλῳ τὴν Ἄνδρον ἠλευθέ-
ρωσε καὶ τὴν φρουρὰν ἐξήγαγε. κομισθεὶς δ' ἐπὶ τὸν
Ἰσθμὸν Σικυῶνα καὶ Κόρινθον παρέλαβεν παρὰ Κρα-
τησιπόλεως. τὰς δὲ αἰτίας δι' ἃς ἐκυρίευσε πόλεων
ἐπιφανῶν προδεδηλωκότες ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις
2 τὸ διλογεῖν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν παρήσομεν. ἐπεβάλετο
μὲν οὖν καὶ τὰς ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις Πτολεμαῖος
ἐλευθεροῦν, μεγάλην προσθήκην ἡγούμενος ἔσεσθαι
τοῖς ἰδίοις πράγμασι τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν· ἐπεὶ
δὲ οἱ Πελοποννήσιοι συνταξάμενοι χορηγήσειν σῖτον
καὶ χρήματα τῶν ὡμολογημένων οὐδὲν συνετέλουν,
ἀγανακτήσας ὁ δυνάστης πρὸς μὲν Κάσανδρον εἰρήνην
ἐποιήσατο, καθ' ἣν ἑκατέρους ἔδει κυριεύειν τῶν πό-
λεων ὧν εἶχον, τὴν δὲ Σικυῶνα καὶ Κόρινθον ἀσφα-
λισάμενος φρουρᾷ διῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

3 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Κλεοπάτρα τῷ μὲν
Ἀντιγόνῳ προσκόπτουσα, τῇ δ' αἱρέσει πρὸς τὸν Πτο-
λεμαῖον ἀποκλίνουσα προῆγεν ἐκ Σάρδεων, ὡς δια-
κομισθησομένη πρὸς ἐκεῖνον. ἦν δὲ ἀδελφὴ μὲν Ἀλε-
ξάνδρου τοῦ Πέρσας καταπολεμήσαντος, θυγάτηρ δὲ
Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, γυνὴ δὲ γεγενημένη τοῦ εἰς

1 ὑπατικὴν F. 4 Ἀπολλωνίδης Τεγεάτης om. RX; susp.; apud Eus. est Ἀνδρομένης Κορίνθιος (cf. XX 91, 1); cf. Foerster progr. Zwick. 1891 p. 29. 5 Μίνδου F. 10 cf. XVIII 33, 2; XIX 62, 1 saepius. ἐπεβάλλετο F. 12 τὰς ἄλλας τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις F. 20 εἰς Αἴγυπτον F. 24 μὲν om. F.

Ἰταλίαν στρατεύσαντος Ἀλεξάνδρου. διὰ τὴν ἐπι- 4
φάνειαν οὖν τοῦ γένους οἱ περὶ Κάσανδρον καὶ Λυ-
σίμαχον, ἔτι δὲ Ἀντίγονον καὶ Πτολεμαῖον καὶ καθόλου
πάντες οἱ μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἀξιολογώ-
τατοι τῶν ἡγεμόνων ταύτην ἐμνήστευον· ἕκαστος γὰρ
τούτῳ τῷ γάμῳ συνακολουθήσειν Μακεδόνας ἐλπίζων
ἀντείχετο τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ὡς τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν
περιστήσων εἰς ἑαυτόν. ὁ δὲ ἐπιμελητὴς τῶν Σάρδεων 5
ἔχων παράγγελμα παρ' Ἀντιγόνου τηρεῖν τὴν Κλεοπά-
τραν, διεκώλυεν αὐτῆς τὴν ἔξοδον· ὕστερον δὲ προσ-
τάξαντος τοῦ δυνάστου διά τινων γυναικῶν ἐδολοφό-
νησεν. ὁ δ' Ἀντίγονος οὐ βουλόμενος λέγεσθαι κατ' 6
αὐτοῦ περὶ τῆς ἀναιρέσεως, τῶν γυναικῶν τινας
ἐκόλασεν ὡς ἐπιβεβουλευκυίας καὶ τὰ περὶ τὴν ἐκ-
φορὰν βασιλικῶς ἐφιλοκάλησεν.

433 Κλεοπάτρα μὲν οὖν περιμάχητος γενομένη παρὰ
τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἡγεμόσι πρὸ τοῦ συντελεσθῆναι
τὸν γάμον τοιαύτης ἔτυχε καταστροφῆς. ἡμεῖς δὲ 7
διεληλυθότες τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα
μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἄλλα μέρη τῆς οἰ-
κουμένης.

Κατὰ γὰρ τὴν Λιβύην Καρχηδονίων ἐκπεμψάντων 38
δύναμιν τὴν προσαξομένην τοὺς ἀφεστηκότας Νομάδας
Ἀγαθοκλῆς ἐπὶ μὲν τοῦ Τύνητος ἀπέλιπεν Ἀρχάγαθον
τὸν υἱὸν μετὰ μέρους τῆς στρατιᾶς, αὐτὸς δ' ἀναλα-
βὼν τοὺς κρατίστους, πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱπ-
πεῖς δὲ ὀκτακοσίους, ζεύγη δὲ Λιβύων πεντήκοντα,
κατὰ σπουδὴν ἐπηκολούθει τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ 2

1 cf. XVI 72, 7 (Wess.). **6** τούτων F. **10** διεκώλυσεν F. **12** μὴ βουλόμενος F. **20** διαβιβάσομεν F. **23** προσαξομένην] προσδεξομένην libri; corr. Dind. **24** κατέλιπεν F.

15*

Καρχηδόνιοι παραγενηθέντες εἰς τοὺς Νομάδας τοὺς
καλουμένους Ζούφωνας, πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων προσ-
ηγάγοντο καὶ τῶν ἀφεστηκότων ἐνίους εἰς τὴν προ-
ϋπάρχουσαν ἀποκατέστησαν συμμαχίαν· ἐπεὶ δ' ἤκου-
σαν πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέδευσαν
ἐπί τινος γεωλόφου περιεχομένου ῥείθροις βαθέσι καὶ
3 δυσπεράτοις. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἀπροσδοκήτους ἐπι-
θέσεις τῶν ἐναντίων ταῦτα προεβάλοντο, τῶν δὲ Νο-
μάδων τοὺς μάλιστ' εὐθέτους προσέταξαν ἐπακολουθεῖν
τοῖς Ἕλλησιν καὶ παρενοχλοῦντας κωλύειν αὐτῶν τὴν
εἰς τοὔμπροσθεν πορείαν. ὧν ποιησάντων τὸ προσ-
ταχθὲν Ἀγαθοκλῆς ἐπὶ μὲν τούτους ἀπέστειλε τούς τε
σφενδονήτας καὶ τοξότας, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ἄλλης
δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ τὴν [ἄλλην] στρατοπεδείαν τῶν
4 πολεμίων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ
κατανοήσαντες ἐξήγαγον τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς παρεμ-
βολῆς καὶ παρατάξαντες ἕτοιμοι πρὸς μάχην καθειστή-
κεισαν. ἐπεὶ δ' ἑώρων τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα δια-
βαίνοντας ἤδη τὸν ποταμόν, συντεταγμένοι ἐνέβαλον
καὶ περὶ τὸ ῥεῖθρον δυσπέρατον ὑπάρχον πολλοὺς τῶν
5 ἐναντίων ἀνῄρουν. προσβιαζομένων δὲ τῶν μετ' Ἀγα-
θοκλέους οἱ μὲν Ἕλληνες ταῖς ἀρεταῖς ὑπερεῖχον, οἱ
δὲ βάρβαροι τοῖς πλήθεσι περιεγίνοντο. ἔνθα δὴ τῶν
στρατοπέδων ἐπὶ πολὺν χρόνον φιλοτίμως ἀγωνιζομέ-
νων οἱ παρ' ἀμφοτέροις Νομάδες τῆς μὲν μάχης ἀφ-
ειστήκεισαν, ἐπετήρουν δὲ τὸ τέλος τοῦ κινδύνου, δι-
εγνωκότες τῶν ἡττημένων τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαι.

2 Ζούφωνες ign.; cf. Meltzer I p. 446. 526. 3. 4 εἰς τὴν προυπάρξασαν συμμαχίαν ἀποκατέστησαν F. 9 μάλιστα X. 14 [ἄλλην] del. Dind. 19 ἤδη om. F. ἐνέβαλον συντεταγμένοι F. 21 μετὰ X. 23 περιεγίνοντο] cf. Hultzsch pr. Pas. p. 12.

Ἀγαθοκλῆς δὲ τοὺς ἀρίστους ἔχων περὶ αὐτὸν πρῶτος 6
ἐβιάσατο τοὺς ἀνθεστηκότας καὶ τῇ τούτων τροπῇ τοὺς
λοιποὺς βαρβάρους φυγεῖν ἐποίησεν· μόνοι δὲ τῶν
ἱππέων οἱ συναγωνιζόμενοι τοῖς Καρχηδονίοις Ἕλλη-
νες, ὧν Κλίνων ἡγεῖτο, τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
βαρεῖς ἐπικειμένους ὑπέστησαν. ἀγωνισαμένων δ' αὐ-
τῶν λαμπρῶς οἱ πλεῖστοι μὲν ἀνῃρέθησαν μαχόμενοι
γενναίως, οἱ δὲ περιλειφθέντες τύχῃ τινὶ διεσώθησαν.
ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀφεὶς τὸ διώκειν τούτους ὥρμησεν 39
ἐπὶ τοὺς καταφυγόντας βαρβάρους εἰς τὴν παρεμβολὴν
434 καὶ προσβιαζόμενος τόποις προσάντεσι καὶ δυσπροσί-
τοις οὐχ ἧττον ἔπασχεν ἢ διετίθει τοὺς Καρχηδονίους.
οὐ μὴν ἔληγε τῆς τόλμης, ἀλλὰ τῇ νίκῃ μετεωριζόμενος
ἐνέκειτο, διαλαμβάνων κατὰ κράτος αἱρήσειν τὴν στρα-
τοπεδείαν. ἐν τοσούτῳ δὲ τὸ τέλος τῆς μάχης καρα- 2
δοκοῦντες οἱ Νομάδες ταῖς μὲν τῶν Καρχηδονίων
ἀποσκευαῖς οὐχ οἷοί τε ἦσαν ἐπιθέσθαι διὰ τὸ τὰς
δυνάμεις ἀμφοτέρας πλησίον τῆς παρεμβολῆς ἀγωνίζε-
σθαι, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν Ἑλλήνων στρατοπεδείαν ὥρμη-
σαν, εἰδότες τὸν Ἀγαθοκλέα μακρὰν ἀπεσπασμένον.
ἐρήμου δ' αὐτῆς οὔσης τῶν δυναμένων ἀμύνασθαι
ῥᾳδίως ἐπιπεσόντες τοὺς μὲν ἀντιστάντας ὀλίγους
ὄντας ἀπέκτειναν, αἰχμαλώτων δὲ πλήθους καὶ τῆς
ἄλλης ὠφελείας ἐκυρίευσαν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Ἀγα- 3
θοκλῆς ἦγε κατὰ τάχος τὴν δύναμιν καὶ τινὰ μὲν τῶν
ἀφηρπασμένων ἀνέσωσε, τῶν δὲ πλείστων οἱ Νομάδες
ἐκυρίευον καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης μακρὰν ἑαυτοὺς ἐξε-

1 περὶ αὑτὸν X. 4 οἱ om. F. 5 Κλείνων F; aliunde non notus. 6 ἐγκειμένους F. 8 οἱ δὲ περιλειφθέντες αὐτῶν F. 11 βιαζόμενος F, corr. 2. m. 12 cf. XX 51, 3. 13 οὐ μὴν ἔληγε γε τῆς τόλμης Reiske. 17 οἷόν F. 23 πλῆθος F. 27 ἐκυρίευσαν F. καὶ — ἐξετόπισαν om. F, suppl. in marg. 2. m.

4 τόπισαν. ὁ δὲ δυνάστης στήσας τρόπαιον τὰ μὲν
λάφυρα διείλετο τοῖς στρατιώταις, ὅπως μηδεὶς ἀγα-
νακτήσῃ περὶ τῶν ἀπολωλότων, τοὺς δ' αἰχμαλώτους
Ἕλληνας τοὺς συστρατευσαμένους τοῖς Καρχηδονίοις
5 εἴς τι φρούριον ἀπέθετο. οὗτοι μὲν οὖν εὐλαβούμενοι
τὴν ἀπὸ τοῦ δυνάστου τιμωρίαν νυκτὸς ἐπέθεντο τοῖς
ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ τῇ μάχῃ κρατούμενοι κατελάβοντο
τόπον ἐρυμνόν, ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, ὧν
6 ἦσαν Συρακόσιοι πλείους τῶν πεντακοσίων· Ἀγαθοκλῆς
δὲ πυθόμενος τὸ πεπραγμένον ἧκε μετὰ τῆς δυνάμεως
καὶ καταβιβάσας ὑποσπόνδους τοὺς ἐπιθεμένους ἅπαν-
τας ἀπέσφαξεν.

40 Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ταύτης γενόμενος καὶ πάντα
τῇ διανοίᾳ σκοπούμενος πρὸς τὸ λαβεῖν τοὺς Καρχη-
δονίους ὑποχειρίους ἐξέπεμψε πρεσβευτὴν Ὄρθωνα τὸν
Συρακόσιον πρὸς Ὀφέλλαν εἰς Κυρήνην. οὗτος δ' ἦν
μὲν τῶν φίλων τῶν συνεστρατευμένων Ἀλεξάνδρῳ,
κυριεύων δὲ τῶν περὶ Κυρήνην πόλεων καὶ δυνάμεως
ἁδρᾶς περιεβάλετο ταῖς ἐλπίσι μείζονα δυναστείαν.
2 τοιαύτην οὖν αὐτοῦ διάνοιαν ἔχοντος ἧκεν ὁ παρ'
Ἀγαθοκλέους πρεσβευτής, ἀξιῶν συγκαταπολεμῆσαι
Καρχηδονίους· ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς χρείας ἐπηγγέλλετο
τὸν Ἀγαθοκλέα συγχωρήσειν αὐτῷ τῶν ἐν Λιβύῃ
3 πραγμάτων κυριεύειν. εἶναι γὰρ ἱκανὴν αὐτῷ τὴν
Σικελίαν, ἵν' ἐξῇ τῶν ἀπὸ τῆς Καρχηδόνος κινδύνων
ἀπαλλαχθέντα μετ' ἀδείας κρατεῖν ἁπάσης τῆς νήσου·
παρακεῖσθαι δὲ καὶ τὴν Ἰταλίαν αὐτῷ πρὸς ἐπαύξησιν

2 διεῖλε F. 5 εἴς τι φρούριον] εἰς τὸ φρούριον codd.; corr. Wess. (cf. Meltzer I p. 526). οὗτοι] αὐτοὶ libri; corr. Dind. 8 τόπον] λόφον Dind.; at cf. Pol. I 30, 8. 13 πάντῃ R. 16 Ὀφέλλαν] cf. XVIII 21, 7. 17 συνεστρατευομένων X. 25 ἐξῇ ἀπὸ τῶν F.

τῆς ἀρχῆς, ἐὰν κρίνῃ μειζόνων ὀρέγεσθαι. τὴν μὲν 4
γὰρ Λιβύην διεζευγμένην μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ πελάγει
μηδαμῶς ἁρμόζειν αὐτῷ, εἰς ἣν καὶ νῦν οὐ κατ' ἐπι-
θυμίαν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἀφῖχθαι. ὁ δὲ Ὀφέλλας 5
τῇ πάλαι βεβουλευμένῃ κρίσει προστεθείσης τῆς γενο-
μένης ἐλπίδος ἀσμένως ὑπήκουσε καὶ πρὸς μὲν Ἀθη-
ναίους περὶ συμμαχίας διεπέμπετο, γεγαμηκὼς Εὐθυ-
δίκην τὴν Μιλτιάδου θυγατέρα τοῦ τὴν προσηγορίαν
φέροντος εἰς τὸν στρατηγήσαντα τῶν ἐν Μαραθῶνι
435 νικησάντων. διὰ δὴ ταύτην τὴν ἐπιγαμίαν καὶ τὴν 6
ἄλλην σπουδήν, ⟨ἣν⟩ ὑπῆρχεν ἀποδεδειγμένος εἰς τὴν
πόλιν, καὶ πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων προθύμως ὑπήκου-
σαν εἰς τὴν στρατείαν. οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων ἔσπευδον κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, ἐλπίζον-
τες τήν τε κρατίστην τῆς Λιβύης κατακληρουχήσειν
καὶ τὸν ἐν Καρχηδόνι διαρπάσειν πλοῦτον. τὰ μὲν 7
γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διὰ τοὺς συνεχεῖς πολέμους καὶ
τὰς τῶν δυναστῶν πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας ἀσθενῆ
καὶ ταπεινὰ καθειστήκει· ὥσθ' ὑπελάμβανον μὴ μόνον
ἐγκρατεῖς ἔσεσθαι πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρ-
όντων κακῶν ἀπαλλαγήσεσθαι.

Ὁ δ' οὖν Ὀφέλλας, ἐπειδὴ πάντ' αὐτῷ πρὸς τὴν 41
στρατείαν κατεσκεύαστο λαμπρῶς, ἐξώρμησε μετὰ τῆς
δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἱπ-
πεῖς δὲ ἑξακοσίους, ἅρματα δὲ ἑκατόν, ἡνιόχους δὲ
καὶ παραβάτας πλείους τῶν τριακοσίων. ἠκολούθουν

4 κατὰ ἀνάγκην R. ἀφίκται RX f. r. 7 Εὐδιθύκην X; Εὐρυδίκη Plut. Dem. 14. 46. 53. 9 ⟨ἀνα⟩φέροντος Reiske et Madv. I p. 514 non male. 11 ⟨ἣν⟩ add. Dind. ἀποδεδειγμένος (quod coni. inv. Dind.) RX ἀποδεδεγμένος F. 12 καὶ del. Dind. 13 στρατοπεδείαν F. 22 πάντα αὐτῷ πρὸς τὴν στρατιὰν κατεσκευάσατο F. 25 ἑπτακοσίους F. 26 παραιβάτας X.

δὲ καὶ τῶν ἔξω τάξεως λεγομένων οὐκ ἐλάττους μυ-
ρίων· πολλοὶ δὲ τούτων τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν
ἄλλην παρασκευὴν ἦγον, ὥστε ἐμφερῆ τὴν στρατιὰν
2 ὑπάρχειν ἀποικίᾳ. ὀκτωκαίδεκα μὲν οὖν ἡμέρας ὁδοι-
πορήσαντες καὶ διελθόντες σταδίους τρισχιλίους κατ-
εσκήνωσαν περὶ Αὐτόμαλα· ἐντεῦθεν δὲ πορευομένοις
ὑπῆρχεν ὄρος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀπόκρημνον,
ἐν μέσῳ δ' ἔχον φάραγγα βαθεῖαν, ἐξ ἧς ἀνέτεινε
3 λισσὴ πέτρα πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνουσα σκόπελον· περὶ
δὲ τὴν ῥίζαν αὐτῆς ἄντρον ἦν εὐμέγεθες, κιττῷ καὶ
σμίλακι συνηρεφές, ἐν ᾧ μυθεύουσι γεγονέναι βασί-
λισσαν Λάμιαν τῷ κάλλει διαφέρουσαν· διὰ δὲ τὴν
τῆς ψυχῆς ἀγριότητα διατετυπῶσθαί φασι τὴν ὄψιν
αὐτῆς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον θηριώδη. τῶν γὰρ
γινομένων αὐτῇ παίδων ἁπάντων τελευτώντων βαρυ-
θυμοῦσαν ἐπὶ τῷ πάθει καὶ φθονοῦσαν ταῖς τῶν ἄλ-
λων γυναικῶν εὐτεκνίαις κελεύειν ἐκ τῶν ἀγκαλῶν
ἐξαρπάζεσθαι τὰ βρέφη καὶ παραχρῆμα ἀποκτέννειν.
4 διὸ καὶ καθ' ἡμᾶς μέχρι τοῦ νῦν βίου παρὰ τοῖς
νηπίοις διαμένειν τὴν περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης φήμην
καὶ φοβερωτάτην αὐτοῖς εἶναι τὴν ταύτης προσηγορίαν.
5 ὅτε δὲ μεθύσκοιτο, τὴν ἄδειαν διδόναι πᾶσιν ἃ βού-
λοιντο ποιεῖν ἀπαρατηρήτως. μὴ πολυπραγμονούσης

1 τῶν μυρίων F. 6 Αὐτόμαλα] Αὐτομόλας libri; corr. Wess.; aliis est Αὐτομάλακα aut Αὐτομάλαξ; cf. Mueller ad Ptol. IV 4, 2; Meltzer I p. 527. 8 ἔχων F. 9 δισσὴ F, λισὴ suprascr. 2. m. 12 in marg. cod. R adscr. 3. m.: ὅρα περὶ τῆς ἐν παραβολῇ λεγομένης Λαμίας; in marg. cod. F 3. m. περὶ τῆς μυθολογουμένης Λαμίας ἐν τῇ Λιβύῃ. 13 διατυπῶσαι codd.; corr. Madv. I p. 514 (cf. IV 11, 5). 15 παιδίων F. 18 παραχρῆμ' Kaelker p. 307. ἀποκτέννειν R ἀποκτένειν X ἀποκτείνειν F; cf. Crönert m. Gr. Herc. p. 266. 19 διὸ καὶ μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου Kallenb. I p. 21. 22 τὴν om. F.

*οὖν αὐτῆς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὰ γινόμενα
⟨τοὺς⟩ κατὰ τὴν χώραν ὑπολαμβάνειν μὴ βλέπειν
αὐτήν· καὶ διὰ τοῦτ' ἐμυθολόγησάν τινες ὡς εἰς ἄρσι-
χον ἐμβάλοι τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν ἐν οἴνῳ συντελου-
μένην ὀλιγωρίαν εἰς τὸ προειρημένον *μέτρον μετα-
φέροντες, ὡς τούτου παρῃρημένου τὴν ὅρασιν. ὅτι δὲ* 6
*κατὰ τὴν Λιβύην γέγονεν αὕτη καὶ τὸν Εὐριπίδην
δείξαι τις ἂν μαρτυροῦντα· λέγει γὰρ*

> *«τίς τοὔνομα τὸ ἐπονείδιστον βροτοῖς*
> *οὐκ οἶδε Λαμίας τῆς Λιβυστικῆς γένος;»*

Ὁ γ' οὖν Ὀφέλλας ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν προῆγεν 42
διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ θηριώδους ἐπιπόνως· οὐ μόνον
436 *γὰρ ὕδατος ἐσπάνιζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ξηρᾶς τροφῆς
ἀπολιπούσης ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσαι τὸ στρατό-
πεδον. δακέτων δὲ θηρίων παντοίων ἐπεχόντων τὰ* 2
*περὶ τὰς Σύρτεις ἔρημα καὶ τῶν πλείστων ὀλέθριον
ἐχόντων τὸ δῆγμα πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπιπτον,
ἀβοήθητον ἔχοντες τὴν ἐκ τῶν ἰατρῶν καὶ φίλων ἐπι-
κουρίαν. καὶ γὰρ ἔνιοι τῶν ὄφεων ὁμοίαν ἔχοντες*

2 ⟨*τοὺς*⟩ add. Wess. **3** *ἄρσιχον*] *ἄρσιπον* (suprascr. *μ*) F, in marg. 2. m. *ἄρσιχον*; in cod. R marg. 3. m. *ἄρσιχος*; cf. Osann. syll. inscr. p. 120 a. 7; 573. **4** *τὴν τῶν ἐν οἴνῳ συντελουμένων ὀλιγωρίαν* Reiske. **5** **μέτρον* codd.; *μέθυ* Rhod ; *μάρσιπον* Reiske; *ἄμετρον*? Dind.; *πηρὸν* Doehner sat. crit. p. 13; *μέρος* vel *μόριον* Hertl. II 2 p. 20; locus nondum sanatus. *παραφέροντες* F. **7** *αὐτὴ* F. **8** *δεῖξαι* RF. **9** *τὸ* om. F, add. 2. m. **10** *ειοἶδε* F. *Λιγυστικῆς* R (suprascr. 2. m. *β*) XF; cf. Nauck T. Gr. F. Eur. 922 (p. 659); versum priorem claudicantem variis modis restituere studebant vv. dd.: *Τίς τοὔνομα* ⟨*πᾶσι*⟩ *τοὐπονείδιστον βροτοῖς* Barnesius (Wess.); *τίς τοὔνομ'* ⟨*αἰσχρὸν*⟩ *κἀπονείδιστον βροτοῖς* Vossius (Wess.); *τίς* ⟨*τοὐμὸν*⟩ *ὄνομα τοὐπονείδιστον βροτοῖς* Meineke (Nauck); *τίς τοὔνομ'* ⟨*αὐτὸ*⟩ *τοὐπονείδιστον βροτοῖς* Alexandre (Nauck). **11** *ὁ γοῦν* R *ὁ γ' οὖν* XF; *ὁ δ' οὖν* Dind. **14** *ὑπολιπούσης* F; 'mallem *ἐπιλιπούσης*' Reiske. *ἐκινδύνευεν — ἀπολέσθαι* F. **15** *δακετῶν τε θηρίων* F. **17** *πολλοὶ* Rhod. **19** sqq. cf. III 50, 2.

τὴν χρόαν τῇ κατ' αὐτοὺς οὔσῃ χώρᾳ τὴν ἰδίαν φύσιν
ἀπροόρατον ἐποίουν· οἷς πολλοὶ διὰ τὴν ἄγνοιαν ἐπι-
βαίνοντες δήγμασι θανατηφόροις περιέπιπτον. τέλος
δὲ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν πλεῖον ἢ δύο μῆνας κακο-
παθήσαντες μόγις διήνυσαν πρὸς τοὺς περὶ Ἀγαθοκλέα
καὶ βραχὺ διαχωρίσαντες ἀπ' ἀλλήλων τὴν δύναμιν
3 κατεστρατοπέδευσαν. εἶθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πυθό-
μενοι τὴν τούτων παρουσίαν κατεπλάγησαν, ὁρῶντες
τηλικαύτην δύναμιν κατ' αὐτῶν ἥκουσαν· ὁ δ' Ἀγα-
θοκλῆς ἀπαντήσας τοῖς περὶ τὸν Ὀφέλλαν καὶ φιλο-
φρόνως ἅπαντα χορηγήσας τούτους μὲν ἠξίου τὴν
στρατιὰν ἀναλαμβάνειν ἐκ τῆς κακοπαθείας, αὐτὸς δὲ
ἐπιμείνας ἡμέρας ὀλίγας καὶ κατασκεψάμενος ἕκαστα
τῶν πραττομένων ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν παρόντων,
ἐπεὶ τὸ πλεῖον μέρος τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ χορτάσματα
καὶ σιτολογίαν ἐξεληλύθει, τὸν δὲ Ὀφέλλαν ἑώρα μηδὲν
τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ βεβουλευμένων ὑπονοοῦντα, συνήγαγεν
ἐκκλησίαν τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, κατηγορήσας δὲ τοῦ
παρόντος ἐπὶ τὴν συμμαχίαν ὡς ἐπιβουλεύοντος καὶ
παροξύνας τὸ πλῆθος εὐθὺς διεσκευασμένην τὴν δύ-
4 ναμιν ἦγεν ἐπὶ τοὺς Κυρηναίους. εἶθ' ὁ μὲν Ὀφέλλας
διὰ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς ἐπεχείρησε μὲν ἀμύνα-
σθαι, καταταχούμενος δὲ καὶ τὴν ὑπολελειμμένην δύ-
5 ναμιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων μαχόμενος ἐτελεύτησεν· ὁ
δ' Ἀγαθοκλῆς συναναγκάσας τὸ λοιπὸν πλῆθος ἀπο-
θέσθαι τὰ ὅπλα καὶ φιλανθρώποις ἐπαγγελίαις παρα-
στησάμενος ἅπαντας κύριος ἐγένετο τῆς δυνάμεως

4 πλείω X. 5 περὶ om. X. 6 διαχωρήσαντες F. 8 τούτου F. 9 καθ' αὐτῶν F. 11 ἅπαντα om. F. 12 ἀναλαβεῖν F. 13 καὶ om. RX. 16 ἐξελεύθη F. 19 ἐπὶ τῇ συμμαχίᾳ F. 25 ἀποθέσθαι] ἀποδόσθαι codd.; corr. Dind.

*πάσης. Ὀφέλλας μὲν οὖν ἐλπίσας μεγάλα καὶ προ-
χειρότερον αὐτὸν πιστεύσας τοιαύτης ἔτυχε τῆς τοῦ
βίου καταστροφῆς.*

Ἐν δὲ τῇ Καρχηδόνι Βορμίλκας πάλαι διανενοη- 43
*μένος ἐπιθέσθαι τυραννίδι καιρὸν ἐπεζήτει ταῖς ἰδίαις
ἐπιβολαῖς οἰκεῖον. πολλάκις δὲ διδόντος τοῦ καιροῦ
τὰς ἀφορμὰς τοῦ πράττειν τὸ βεβουλευμένον ἀεί τις
αἰτία μικρὰ παρεμπίπτουσα διεκώλυεν· δεισιδαίμονες
γὰρ οἱ μέλλοντες ἐγχειρεῖν ταῖς παρανόμοις καὶ με-
γάλαις πράξεσι καὶ τὸ μέλλειν ἀεὶ τοῦ πράττειν καὶ
τὴν ὑπέρθεσιν τῆς συντελείας προκρίνουσιν. ὃ καὶ
τότε συνέβαινεν καὶ περὶ ἐκεῖνον· ἐξέπεμψε μὲν γὰρ* 2
τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν εἰς τὴν ἐπὶ τοὺς
437 *Νομάδας στρατείαν, ἵνα μηδένα τῶν ἀξιολόγων ἔχῃ
τὸν ἀντιστησόμενον, οὐκ ἐτόλμα δὲ ἀποκαλύψασθαι
πρὸς τὴν τυραννίδα, μετακαλούμενος ὑπὸ τῆς εὐλα-
βείας. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Ἀγαθοκλῆς ἐπέθετο τοῖς* 3
*περὶ τὸν Ὀφέλλαν, ὁρμῆσαι καὶ τοῦτον συνέβη πρὸς
τὴν δυναστείαν, ἀγνοούντων ἀμφοτέρων τὰ παρὰ τοῖς
πολεμίοις πραττόμενα. οὔτε γὰρ Ἀγαθοκλῆς ἔγνω τὴν* 4
*ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει ταραχήν,
ἐπεὶ ῥᾳδίως ἂν ἐκράτησε τῆς Καρχηδόνος· εἵλετο γὰρ
ἂν Βορμίλκας ἐπ' αὐτοφώρῳ γενόμενος συνεργεῖν Ἀγα-*

1 *ἁπάσης* X. **2** *αὐτὸν* X *ἑαυτὸν* F; 'aut deest vocabulum aut *αὐτῷ* scribendum' Wess. **2. 3** *τοῦ βίου τῆς καταστροφῆς* X. **4** *τῇ* om. F. **5** *ἐπιθέσθαι—ἰδίαις* om. F, suppl. 2. m. **6** *τοῦ καιροῦ* om. RX. **7. 10** *αἰεὶ* F. **12** *συνέβαινεν εἶναι καὶ* R. **12. 13** *συνέβαινεν· ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸν ἐξευρεῖν ἐνόμισε, τοὺς μὲν περὶ ἐκεῖνον ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν ἐξέπεμψεν εἰς* F. **15. 16** *οὐκ ἐτόλμα—τυραννίδα*] *ἀλλ' ὅμως ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν τυραννίδα οὐκ ἐτόλμα* F. **18** *συνέβη καὶ τοῦτον ὁρμῆσαι* F. **20** *εἴτε* F. *ἔγνω*] *ἐγένετο νοήσας* F. **21** *τῆς ἐν τῇ πόλει τυραννίδος* RX. **22** *ἐπεὶ* om. F, qui post *Καρχηδόνος* pergit: *ἐπεὶ εἵλετο ἂν B.* **23** *ἐπ' αὐτοφόρῳ* F.

*θοκλεῖ μᾶλλον ἢ τοῖς πολίταις δοῦναι τὴν ἐκ τοῦ
σώματος τιμωρίαν· οὔτε πάλιν οἱ Καρχηδόνιοι τὴν
ἐπίθεσιν τὴν Ἀγαθοκλέους ἐπύθοντο· ῥᾳδίως γὰρ ἂν
αὐτὸν ἐχειρώσαντο προσλαβόμενοι τὴν μετ' Ὀφέλλα
5 δύναμιν. ἀλλ', οἶμαι, παρ' ἀμφοτέροις οὐκ ἀλογίστως
συνέβη γενέσθαι ταύτην τὴν ἄγνοιαν, καίπερ μεγάλων
μὲν οὐσῶν τῶν πράξεων, ἐγγὺς δ' ἀλλήλων ἐπικεχει-
6 ρηκότων τοῖς τηλικούτοις τολμήμασιν· ὅ τε γὰρ Ἀγα-
θοκλῆς ἄνδρα φίλον μέλλων ἀναιρεῖν πρὸς οὐδὲν
ἐπέβαλλε τὴν διάνοιαν τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις συν-
τελουμένων, ὅ τε Βορμίλκας τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθε-
ρίαν ἀφαιρούμενος οὐδὲν ὅλως ἐπολυπραγμόνει τῶν
παρὰ τοῖς ἀντιστρατοπεδεύουσιν, ὡς ἂν ἔχων προ-
κείμενον ἐν τῇ ψυχῇ τὸ μὴ τοὺς πολεμίους ἐπὶ τοῦ
7 παρόντος, ἀλλὰ τοὺς πολίτας καταπολεμῆσαι. ταύτῃ
δ' ἄν τις καὶ τὴν ἱστορίαν καταμέμψαιτο, θεωρῶν ἐπὶ
μὲν τοῦ βίου πολλὰς καὶ διαφόρους πράξεις συντελου-
μένας κατὰ τὸν αὐτὸν καιρόν, τοῖς δ' ἀναγράφουσιν
ἀναγκαῖον ὑπάρχον τὸ μεσολαβεῖν τὴν διήγησιν καὶ
τοῖς ἅμα συντελουμένοις μερίζειν τοὺς χρόνους παρὰ
φύσιν, ὥστε τὴν μὲν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων τὸ
πάθος ἔχειν, τὴν δ' ἀναγραφὴν ἐστερημένην τῆς ὁμοίας
ἐξουσίας μιμεῖσθαι μὲν τὰ γεγενημένα, πολὺ δὲ λείπε-
σθαι τῆς ἀληθοῦς διαθέσεως.*

44 *Ὁ δ' οὖν Βορμίλκας ἐξετασμὸν τῶν στρατιωτῶν
ποιησάμενος ἐν τῇ καλουμένῃ Νέᾳ πόλει, μικρὸν ἔξω*

2 *εἴτε* F. **3** *γὰρ* om. F. **10** *ἐπέβαλε* F. **11** *τῆς* om. F. **15** *ἀλλὰ τοὺς*] *τοὺς δὲ* F. **15. 16** *ταύτῃ — θεωρῶν*] *τούτων δ' οὕτως ἐχόντων τὴν ἱστορίαν δικαίως ἄν τις οὐ μέμφοιτο θεωρῶν* F, corr. 2. m. in marg. **19** *τὸν χρόνον* F, corr. 2. m. **26** *ἐν τῇ καλουμένῃ Νέᾳ πόλει*] ign.; cf. Meltzer I p. 71 sq. 394; II p. 191. *ἔξωθεν* F.

τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνος οὔσῃ, τοὺς μὲν ἄλλους δι-
αφῆκε, τοὺς δὲ συνειδότας περὶ τῆς ἐπιθέσεως, ὄντας
πολίτας μὲν πεντακοσίους, μισθοφόρους δὲ περὶ
χιλίους*, ἀνέδειξεν ἑαυτὸν τύραννον. εἰς πέντε δὲ 2
μέρη τοὺς στρατιώτας διελόμενος ἐπῄει πάντας τοὺς
ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀπαντῶντας ἀποσφάττων. γενομένης δὲ
κατὰ τὴν πόλιν ταραχῆς ἐξαισίου τὸ μὲν πρῶτον οἱ
Καρχηδόνιοι τοὺς πολεμίους ὑπέλαβον παρεισπεπτω-
438 κέναι προδιδομένης τῆς πόλεως· ὡς δ' ἐπεγνώσθη
τἀληθές, συνέτρεχον οἱ νέοι καὶ εἰς τάξεις καταστάντες
ὥρμησαν ἐπὶ τὸν τύραννον. ὁ δὲ Βορμίλκας τοὺς ἐν 3
ταῖς ὁδοῖς ἀναιρῶν ὥρμησεν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πολ-
λοὺς τῶν πολιτῶν ἀνόπλους καταλαβὼν ἀπέκτεινε.
τῶν δὲ Καρχηδονίων καταλαβομένων τὰς περὶ τὴν 4
ἀγορὰν οἰκίας ὑψηλὰς οὔσας καὶ τοῖς βέλεσι πυκνοῖς
χρωμένων οἱ μετέχοντες τῆς ἐπιθέσεως κατετραυματί-
ζοντο, τοῦ τόπου παντὸς ἐμβελοῦς ὄντος. διόπερ κα- 5
κοπαθοῦντες συνέφραξαν ἑαυτοὺς καὶ διὰ τῶν στενω-
πῶν συνεξέπεσαν εἰς τὴν Νέαν πόλιν, βαλλόμενοι
συνεχῶς ἀπὸ τῶν οἰκιῶν καθ' ἃς τυγχάνοιεν αἰεὶ
γινόμενοι. καταλαβομένων δ' αὐτῶν ὑπερδέξιόν τινα
τόπον οἱ Καρχηδόνιοι τῶν πολιτῶν πάντων συνδρα-
μόντων ἐν τοῖς ὅπλοις ἀντεστρατοπέδευσαν τοῖς ἀφ-

1 οὔσης libri; corr. Wess. 2 ὑποθέσεως F. ὄντας μὲν πολίτας F. 3 περὶ χιλίους] τετρακισχιλίους F. 4 *⟨παρακαλεσάμενος⟩ vel ⟨παρακελευσάμενος⟩ vel ⟨ἀναλαβὼν⟩ vel ⟨συναγαγὼν⟩ add. Rhod., ⟨παρακατασχὼν⟩ Reiske; cf. XVII 56, 4. αὐτὸν F. ⟨φανερῶς⟩ ἑαυτὸν ἀναδείξας τύραννον XIII 96, 2. 5 τοὺς στρατιώτας om. F. ἐποίει X. 6 φυγῆς δὲ γενομένης κατὰ τὴν πόλιν καὶ ταραχῆς F. 8 ὑπελάμβανον F. 11. 12 ἐπὶ τὸν τύραννον — ὥρμησεν om. RX. 13 καταλαβόντες ἀπέκτειναν RX; ἀπέκτεινε F, in quo 2. m. suprascr. ον. 15 οἰκήσεις F, c. 2. m. 17 ἐν βέλους F, corr. 2. m. 20 ὑπὸ RXF (corr. 2. m.).

6 ἑστηκόσι. τέλος δὲ πρέσβεις πέμψαντες τῶν πρεσβυ-
τάτων τοὺς εὐθέτους καὶ τῶν ἐγκλημάτων δόντες
ἄφεσιν διελύθησαν· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις οὐδὲν ἐμνησι-
κάκησαν διὰ τοὺς περιεστῶτας τὴν πόλιν κινδύνους,
αὐτὸν δὲ τὸν Βορμίλκαν αἰκισάμενοι δεινῶς τοῦ ζῆν
ἐστέρησαν, οὐδὲν φροντίσαντες τῶν δεδομένων ὅρκων.
Καρχηδόνιοι μὲν οὖν κινδυνεύσαντες τοῖς ὅλοις
σφαλῆναι τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν πατρῴαν
7 πολιτείαν. Ἀγαθοκλῆς δὲ πλοῖα φορτηγὰ γεμίσας τῶν
λαφύρων καὶ τοὺς ἀχρήστους εἰς πόλεμον τῶν ἐκ
Κυρήνης παραγενομένων ἐμβιβάσας ἀπέστειλεν εἰς Συ-
ρακούσσας. χειμώνων δ' ἐπιγενομένων ἃ μὲν διεφθάρη
τῶν πλοίων, ἃ δ' ἐξέπεσε πρὸς τὰς κατ' Ἰταλίαν Πιθη-
κούσσας νήσους, ὀλίγα δ' εἰς τὰς Συρακούσσας διεσώθη.
8 Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν οἱ τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι,
Μαρσοῖς πολεμουμένοις ὑπὸ Σαμνιτῶν βοηθήσαντες,
τῇ τε μάχῃ προετέρησαν καὶ συχνοὺς τῶν πολεμίων
9 ἀνεῖλον. εἶτα διὰ τῆς Ὀμβρίκων χώρας διελθόντες
ἐνέβαλον εἰς τὴν Τυρρηνίαν πολεμίαν οὖσαν καὶ τὸ
καλούμενον Καίριον φρούριον ἐξεπολιόρκησαν. δια-
πρεσβευομένων δὲ τῶν ἐγχωρίων ὑπὲρ ἀνοχῶν πρὸς
μὲν Ταρκυνιήτας εἰς ἔτη τεσσαράκοντα, πρὸς δὲ τοὺς

4 τῇ πόλει F. 5 δεινῶς αἰκισάμενοι F. 8 τὴν πατρῴαν π.] cf. XX 46, 3. 13 Πιθηκούσας F (cf. XX 58, 3); cf. Ptol. III 1, 69. 15. 16 οἱ τῶν Ῥωμαίων ὕπατοι ante βοηθήσαντες ponit F, qui Σαυνιτῶν. cf. Triemel J f Ph. 139 p. 345. 17 ἐπροτέρησαν Wess. 18 Ὀμβρίκων RX (cf. Steph. Byz. s. v. Ὄμβρικοι; Mueller ad Ptol. III 1, 46) Ἰμβρικῶν F. 20 Καίριον RX Κάπριον F; ign. (cf. Binneboessel p. 84; Pirro III p. 54) nisi quod Volsiniensium castellum fuisse videtur (cf. Liv. IX 41); aliter Klimke p. 15. 22 Ταρκυνιήτας F (cf. Dion. Hal. IV 27; V 3; XIV 54); Ταρκυηνίτας R Ταρηνίτας X; 'Ταρκυϊνίτας?' Dind.; (cf. XVI 45, 8; Bormann CJL XI p. 510; Mueller ad Ptol. III 1, 43; Nissen It. Ldk. II p. 330). τετταράκοντα F.

ἄλλους Τυρρηνοὺς ἅπαντας εἰς ἐνιαυτὸν ἀνοχὰς ἐποιή-
σαντο.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 45
μὲν ἦρχεν Ἀναξικράτης, ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι κατέστη-
σαν Ἄππιος Κλαύδιος καὶ Λεύκιος Οὐολόμνιος. ἐπὶ
δὲ τούτων Δημήτριος μὲν ὁ Ἀντιγόνου παραλαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς δύναμιν ἁδρὰν πεζικήν τε καὶ ναυ-
τικήν, ἔτι δὲ βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πολιορκίαν
χρησίμων τὴν ἁρμόζουσαν παρασκευὴν ἐξέπλευσεν ἐκ
τῆς Ἐφέσου· παράγγελμα δ' εἶχεν ἐλευθεροῦν πάσας
μὲν τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις, πρώτην δὲ τὴν
Ἀθηναίων, φρουρουμένην ὑπὸ Κασάνδρου. καταπλεύ- 2
439 σαντος δ' αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν Πειραιᾶ
καὶ πανταχόθεν προσβαλόντος ἐξ ἐφόδου καὶ κήρυγμα
ποιησαμένου* Διονύσιος ὁ καθεσταμένος ἐπὶ τῆς Μου-
νυχίας φρούραρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐπιμελη-
τὴς τῆς πόλεως γεγενημένος ὑπὸ Κασάνδρου, πολλοὺς
ἔχοντες στρατιώτας, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἠμύνοντο. τῶν 3
δ' Ἀντιγόνου στρατιωτῶν τινες βιασάμενοι καὶ κατὰ
τὴν ἀκτὴν ὑπερβάντες ἐντὸς τοῦ τείχους παρεδέξαντο
πλείους τῶν συναγωνιζομένων. τὸν μὲν οὖν Πειραιᾶ
τοῦτον τὸν τρόπον ἁλῶναι συνέβη, τῶν δ' ἔνδον Διο-
νύσιος μὲν ὁ φρούραρχος εἰς τὴν Μουνυχίαν συνέφυγε,
Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἀπεχώρησεν εἰς ἄστυ. τῇ 4
δ' ὑστεραίᾳ πεμφθεὶς μεθ' ἑτέρων πρεσβευτὴς ὑπὸ τοῦ
δήμου πρὸς Δημήτριον καὶ περὶ τῆς αὐτονομίας δια-

1 τὰς ἀνοχὰς F. 4 κατεστάθησαν Wess. 5 Οὐλόμνιος V Οὐολούμνιος F. 6 λαβὼν F. 7 πεζήν F. 13 Πειραιὰ RX Πειραιέα F. 14 ἐξ ἐφόδου προσβαλόντος F. καὶ κήρυγμα (κηρύγματα F) ποιησαμένου] scil. <ὅτι Δημήτριος τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῖ> Polyaen. IV 7, 6; cf. Plut. Dem. 8 (Wess.). 15 ἐπὶ om. RX; at cf. e. g. Polyaen. II 4, 3. 21 Πειραιὰ R Πειραιέα F. 26 περὶ] ὑπὲρ F.

*λεχθεὶς καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἔτυχε παραπομπῆς
καὶ τὰ κατὰ τὰς Ἀθήνας ἀπογινώσκων ἔφυγεν εἰς τὰς
Θήβας, ὕστερον δὲ πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον.
5 οὗτος μὲν οὖν ἔτη δέκα τῆς πόλεως ἐπιστατήσας ἐξ-
έπεσεν ἐκ τῆς πατρίδος τὸν εἰρημένον τρόπον. ὁ δὲ
δῆμος τῶν Ἀθηναίων κομισάμενος τὴν ἐλευθερίαν ἐψη-
φίσατο τιμὰς τοῖς αἰτίοις τῆς αὐτονομίας. Δημήτριος
δ' ἐπιστήσας τοὺς πετροβόλους καὶ τὰς ἄλλας μηχανὰς
καὶ τὰ βέλη προσέβαλλε τῇ Μουνυχίᾳ καὶ κατὰ γῆν
6 καὶ κατὰ θάλατταν. ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον ἀπὸ
τῶν τειχῶν εὐρώστως συνέβαινε τοὺς μὲν περὶ Διο-
νύσιον προέχειν ταῖς δυσχωρίαις καὶ ταῖς τῶν τόπων
ὑπεροχαῖς, οὔσης τῆς Μουνυχίας ὀχυρᾶς οὐ μόνον ἐκ
φύσεως, ἀλλὰ καὶ ταῖς τῶν τειχῶν κατασκευαῖς, τοὺς
δὲ περὶ τὸν Δημήτριον τῷ τε πλήθει τῶν στρατιωτῶν
πολλαπλασίους εἶναι καὶ ταῖς παρασκευαῖς πολλὰ πλεο-
7 νεκτεῖν. τέλος δ' ἐπὶ δύο ἡμέρας συνεχῶς τῆς πολιορ-
κίας γινομένης οἱ μὲν φρουροὶ τοῖς καταπέλταις καὶ
πετροβόλοις συντιτρωσκόμενοι καὶ διαδόχους οὐκ ἔχον-
τες ἠλαττοῦντο, οἱ δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἐκ διαδοχῆς
κινδυνεύοντες καὶ νεαλεῖς ἀεὶ γινόμενοι, διὰ τῶν πε-
τροβόλων ἐρημωθέντος τοῦ τείχους, ἐνέπεσον εἰς τὴν
Μουνυχίαν καὶ τοὺς μὲν φρουροὺς ἠνάγκασαν θέσθαι
τὰ ὅπλα, τὸν δὲ φρούραρχον Διονύσιον ἐξώγρησαν.
46 τούτων δὲ ὀλίγαις ἡμέραις κατευτυχηθέντων ὁ μὲν*

1 *καὶ περὶ τῆς ἰδίας ἀ.* F. *παραπομπῆς*] *παραφυλακῆς* F. 2 *καὶ τὰς Ἀθήνας ἀπογινώσκων* X. 4 *δέκα*] cf. Diog. Laert. V 75. 80; Strabo IX 1, 20; de Sanctis st. di storia ant. II p. 1 sqq. 9 *προσέβαλε* F. 12 *προσέχειν* F. *τὰς — ὑπεροχὰς* F, corr. 2. m. 13 *ἰσχυρᾶς* F. 18 *γινομένης* libri omnes. 21 *αἰεὶ* F. 23 *ἀπο-* vel *καταθέσθαι* Madv. I p. 513. 25 *δ' ἐν* F; at cf. Kallenb. I p. 8.

Δημήτριος κατασκάψας τὴν Μουνυχίαν ὁλόκληρον τῷ δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησεν καὶ φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς συνέθετο, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 2 γράψαντος ψήφισμα Στρατοκλέους ἐψηφίσαντο χρυσᾶς μὲν εἰκόνας ἐφ' ἅρματος στῆσαι τοῦ τε Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου πλησίον Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, στεφανῶσαι δὲ ἀμφοτέρους ἀπὸ ταλάντων διακοσίων καὶ βωμὸν ἱδρυσαμένους προσαγορεῦσαι Σωτήρων,
440 πρὸς δὲ τὰς δέκα φυλὰς προσθεῖναι δύο, Δημητριάδα καὶ Ἀντιγονίδα, καὶ συντελεῖν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ἀγῶνας καὶ πομπὴν καὶ θυσίαν, ἐνυφαινόντων αὐτοὺς εἰς τὸν τῆς Ἀθηνᾶς πέπλον [κατ' ἐνιαυτόν]. ὁ μὲν 3 οὖν δῆμος ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ καταλυθεὶς ὑπ' Ἀντιπάτρου μετ' ἔτη πεντεκαίδεκα παραδόξως ἐκομίσατο τὴν πάτριον πολιτείαν· ὁ δὲ Δημήτριος, φρουρουμένης τῆς Μεγαρέων πόλεως, ἐκπολιορκήσας αὐτὴν ἀπέδωκεν τὴν αὐτονομίαν τῷ δήμῳ καὶ τιμῶν ἀξιολόγων ἔτυχεν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων. Ἀντίγονος δέ, 4 παραγενομένων πρὸς αὐτὸν Ἀθήνηθεν πρεσβευτῶν καὶ τό τε περὶ τῶν τιμῶν ἀναδόντων ψήφισμα καὶ περὶ σίτου καὶ ξύλων εἰς ναυπηγίαν διαλεχθέντων, ἔδωκεν αὐτοῖς πυροῦ μὲν μεδίμνων πεντεκαίδεκα μυριάδας, ὕλην δὲ τὴν ἱκανὴν ναυσὶν ἑκατόν· ἐξ Ἴμβρου δὲ τὴν φρουρὰν ἐξαγαγὼν ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὴν πόλιν. πρὸς δὲ τὸν υἱὸν Δημήτριον ἔγραψε κελεύων τῶν μὲν 5 συμμαχίδων πόλεων συνέδρους συστήσασθαι τοὺς βουλευσομένους κοινῇ περὶ τῶν τῇ Ἑλλάδι συμφερόντων,

11 ἐνυφαινόντων libri (cf. Kühner-Gerth II 2 p. 110); at praestat fort. cum Dind. scribere ἐνυφαίνειν τε. 12 [κατ' ἐνιαυτὸν] ex v. 10 perperam repet. del. Wess. 14 μετὰ F. cf. XVIII 18. 20 ἀναδιδόντων F. 23 cf. Plut. Dem. 10. 25 ἔγραφε F. 26 στήσασθαι RX.

αὐτὸν δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Κύπρον πλεῦσαι καὶ
διαπολεμῆσαι τὴν ταχίστην πρὸς τοὺς Πτολεμαίου
στρατηγούς.
6 Οὗτος μὲν οὖν συντόμως πάντα πράξας κατὰ τὰς
ἐντολὰς τοῦ πατρὸς καὶ κομισθεὶς ἐπὶ Καρίας παρ-
εκάλει τοὺς Ῥοδίους πρὸς τὸν κατὰ Πτολεμαίου πόλε-
μον. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἀλλὰ κοινὴν εἰρήνην
αἱρουμένων ἄγειν πρὸς ἅπαντας ταύτην ἀρχὴν συνέβη
γενέσθαι τῷ δήμῳ τῆς πρὸς Ἀντίγονον ἀλλοτριότητος.
47 ὁ δὲ Δημήτριος παραπλεύσας εἰς Κιλικίαν κἀκεῖθεν
ναῦς καὶ στρατιώτας προσλαβόμενος διέπλευσεν εἰς
τὴν Κύπρον ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους,
ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, ναῦς δὲ ταχυναυτούσας μὲν
τριήρεις πλείους τῶν ἑκατὸν δέκα, τῶν δὲ βαρυτέρων
στρατιωτίδων πεντήκοντα καὶ τρεῖς καὶ πόρια τῶν
παντοδαπῶν ἱκανὰ τῷ πλήθει τῶν ἱππέων τε καὶ
2 πεζῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατεστρατοπέδευσεν ἐν τῇ
παραλίᾳ τῆς Καρπασίας καὶ νεωλκήσας τὰ σκάφη
χάρακι καὶ τάφρῳ βαθείᾳ τὴν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν·
ἔπειτα τοῖς πλησιοχώροις προσβολὰς ποιησάμενος εἷλε
κατὰ κράτος Οὐρανίαν καὶ Καρπασίαν, τῶν δὲ νεῶν
τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπολιπὼν ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυ-
3 νάμεως ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα. ὁ δὲ τεταγμένος ὑπὸ Πτο-

2 'τὴν ταχίστην fort. post πλεῦσαι ponenda' Dind. 7 αὐτῷ F. 8 αἱρουμένων om. F. 13 ἱππεῖς δὲ om. R; de peditum equitumque numero aliunde non constat. 14 τριήρεις del. iussit Hertl. III p. 37. πλείω X. 14. 15 cf. Polyaen. IV 7, 7. 15 στρατιωτίδων] στρατιωτῶν X. πόρια RX f. semper, πορεῖα F. 20 τοῖς πλησίον χωρίοις Dind. 21 Οὐρανίαν] urbs ign.; at exstant Engelio teste (Kypros I p. 87) ruinae prope Carpasiam quas ad Uraniam referre licet (cf. Droysen II 2 p. 125 a. 2); Κερυνίαν Wess. (cf. XIX 59, 1; 62, 6; 79, 4; cf. Niese I p. 318 a. 4).

λεμαίου τῆς νήσου στρατηγὸς Μενέλαος συναγαγὼν
τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν φρουρίων διέτριβεν ἐν Σα-
λαμῖνι, ἀπεχόντων δὲ τεσσαράκοντα σταδίους τῶν πο-
λεμίων ἐξῆλθεν ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ δισχι-
λίους, ἱππεῖς δὲ περὶ ὀκτακοσίους. γενομένης δὲ μάχης
441 ἐπ' ὀλίγον χρόνον οἱ μὲν περὶ τὸν Μενέλαον ἐκ-
βιασθέντες ἐτράπησαν, ὁ δὲ Δημήτριος συνδιώξας τοὺς
πολεμίους εἰς τὴν πόλιν αἰχμαλώτους μὲν ἔλαβεν οὐ
πολὺ ἐλάττους τρισχιλίων, ἀνεῖλε δὲ περὶ χιλίους.
τοὺς δ' ἁλόντας τὸ μὲν πρῶτον ἀπολύσας τῶν ἐγκλη- 4
μάτων καταδιεῖλεν εἰς τὰς τῶν ἰδίων στρατιωτῶν
τάξεις· ἀποδιδρασκόντων δ' αὐτῶν πρὸς τοὺς περὶ τὸν
Μενέλαον διὰ τὸ τὰς ἀποσκευὰς ἐν Αἰγύπτῳ κατα-
λελοιπέναι παρὰ Πτολεμαίῳ, γνοὺς ἀμεταθέτους ὄντας
ἐνεβίβασεν εἰς τὰς ναῦς καὶ πρὸς Ἀντίγονον εἰς Συ-
ρίαν ἀπέστειλεν. οὗτος δὲ τοῦτον τὸν χρόνον διέτριβε 5
περὶ τὴν ἄνω Συρίαν, πόλιν κτίζων περὶ τὸν Ὀρόντην
ποταμὸν τὴν ὠνομασμένην Ἀντιγονίαν ἀφ' ἑαυτοῦ.
κατεσκεύαζε δὲ πολυτελῶς, τὴν περίμετρον ὑποστησά-
μενος σταδίων ἑβδομήκοντα· εὐφυὴς γὰρ ἦν ὁ τόπος
ἐφεδρεῦσαι τῇ τε Βαβυλῶνι καὶ ταῖς ἄνω σατραπείαις
καὶ πάλιν τῇ κάτω Συρίᾳ καὶ ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου
*σατραπείαις. οὐ μὴν πολύν γε χρόνον συνέβη μεῖναι 6

1. 2 συναγαγὼν ἐκ τῶν φρουρίων τοὺς στρατιώτας F. 3 προεχόντων F. τετταρ. F. 9 περὶ χιλίων X. 11 στρατιωτῶν om. F. 13 ἀπολελοιπέναι F. 14 παρὰ Πτολεμαῖον F. 18 τὴν ὠνομασμένην — ἀφ' ἑαυτοῦ] ἣν ὠνόμασεν — ἀφ' ἑαυτοῦ F. Ἀντιγόνειαν Dind. 20 σταδίους F. 21 Βαβυλωνίᾳ F. 22. 23 καὶ πάλιν — *σατραπείαις om. X. καὶ τῇ πάλιν κάτω Σ. (Ἀσίᾳ Reiske) R. ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου *σατραπείαις libri; ταῖς περὶ Αἴγ. σατραπείαις Reiske; ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου στρατείαις Madv. I p. 514; in litterarum vestigiis haerere non oportet: scil. σ. male ex v. 21 repetitum; e. g. ἐφεδρεύειν τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα πράγμασι legimus XX 104, 4. γε om. F.

τὴν πόλιν, Σελεύκου καθελόντος αὐτὴν καὶ μετ-
αγαγόντος ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, *ἀπ'
ἐκείνου δὲ κληθεῖσαν Σελεύκειαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τού-
των ἀκριβῶς ἕκαστα δηλώσομεν ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρό-
7 νους παραγενηθέντες· τῶν δὲ κατὰ τὴν Κύπρον οἱ
περὶ τὸν Μενέλαον ἡττημένοι τῇ μάχῃ τὰ μὲν βέλη
καὶ τὰς μηχανὰς παρεκόμισαν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τοῖς
στρατιώταις διαλαβόντες τὰς ἐπάλξεις παρεσκευάζοντο
πρὸς τὸν κίνδυνον, ὁρῶντες καὶ τὸν Δημήτριον πρὸς
8 πολιορκίαν ἑτοιμαζόμενον, πρὸς δὲ Πτολεμαῖον ἀπ-
έστειλαν εἰς Αἴγυπτον τοὺς δηλώσοντας περὶ τῶν
ἐλαττωμάτων καὶ ἀξιώσοντας βοηθεῖν, ὡς κινδυνευόν-
των αὐτῷ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πραγμάτων.

48 Δημήτριος δὲ τήν τε τῶν Σαλαμινίων ὁρῶν πόλιν
οὐκ εὐκαταφρόνητον οὖσαν καὶ στρατιωτῶν πλῆθος
ὑπάρχον ἐν αὐτῇ τῶν ἀμυνομένων ἔκρινε μηχανάς τε
τοῖς μεγέθεσιν ὑπεραιρούσας κατασκευάζειν καὶ κατα-
πέλτας ὀξυβελεῖς καὶ λιθοβόλους παντοίους καὶ τὴν
ἄλλην κατασκευὴν καταπληκτικήν. μετεπέμψατο δὲ καὶ
τεχνίτας ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ σίδηρον, ἔτι δ' ὕλης πλῆ-
θος καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας τὴν ἐπιτήδειον κατασκευήν.
2 ταχὺ δὲ πάντων εὐτρεπῶν αὐτῷ γενομένων συνέπηξε
μηχανὴν τὴν ὀνομαζομένην ἑλέπολιν, τὸ πλάτος ἔχου-
σαν ἑκάστην πλευρὰν τεσσαράκοντα καὶ πέντε πήχεις,
τὸ δ' ὕψος πηχῶν ἐνενήκοντα, διειλημμένην στέγαις
ἐννέα, ὑπότροχον δὲ πᾶσαν τροχοῖς στερεοῖς τέσσαρσιν 442

1 ταύτην F. 2. 3 *ἀπ' ἐκείνου δὲ κληθεῖσαν Σελεύκειαν libri, quod ferri nequit; sententiam talem esse debere ἀπὸ δὲ τοῦ πατρὸς ἐκείνου κληθεῖσαν Ἀντιόχειαν recte viderunt Wess. et Dind. (cf. Benzinger ap. P.-W. s. v. Antiochia). 14 τε om. F. 16 τῶν om. RX. ἀμυνουμένων Madv. I p. 512. 19 καὶ τεχνίτας post ἐκ τῆς Ἀσίας ponit F. 25 ταῖς στέγαις F.

ὀκταπήχεσι τὸ ὕψος. κατεσκεύασε δὲ καὶ κριοὺς ὑπερ- 3
μεγέθεις καὶ χελώνας δύο κριοφόρους. τῆς δ' ἑλε-
πόλεως εἰς μὲν τὰς κάτω στέγας εἰσήνεγκε πετροβό-
λους παντοίους, ὧν ἦσαν οἱ μέγιστοι τριτάλαντοι, εἰς
δὲ τὰς μέσας καταπέλτας ὀξυβελεῖς μεγίστους, εἰς δὲ
τὰς ἀνωτάτας ὀξυβελεῖς τε τοὺς ἐλαχίστους καὶ πετρο-
βόλων πλῆθος, ἄνδρας τε τοὺς χρησομένους τούτοις
κατὰ τρόπον πλείους τῶν διακοσίων. προσαγαγὼν δὲ 4
τὰς μηχανὰς τῇ πόλει καὶ πυκνοῖς χρώμενος τοῖς βέ-
λεσι τῇ μὲν τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρε τοῖς πετροβόλοις,
τῇ δὲ τὰ τείχη διέσεισε τοῖς κριοῖς. ἀμυνομένων δὲ 5
καὶ τῶν ἔνδον εὐρώστως καὶ τοῖς μηχανήμασιν ἑτέρας
μηχανὰς ἀντιταττόντων ἐφ' ἡμέρας μέν τινας ἀμφίδοξος
ἦν ὁ κίνδυνος, ἀμφοτέρων κακοπαθούντων καὶ κατα-
τραυματιζομένων· τὸ δὲ τελευταῖον τοῦ τείχους πίπτον-
τος καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἁλῶναι κατὰ κράτος
νυκτὸς ἐπιγενομένης ἔληξε τὰ τῆς τειχομαχίας. οἱ δὲ 6
περὶ τὸν Μενέλαον ἀκριβῶς εἰδότες ἁλωσομένην τὴν
πόλιν, εἰ μή τι καινοτομεῖν ἐπιχειρήσειαν, ἤθροισαν
ὕλης ξηρᾶς πλῆθος, ταύτην δὲ περὶ τὸ μεσονύκτιον
ἐμβαλόντες ταῖς τῶν πολεμίων μηχαναῖς καὶ ἅμα πάν-
τας τοὺς πυρσοφόρους ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀφέντες ἀνῆψαν
τὰ μέγιστα τῶν ἔργων. ἄφνω δὲ τῆς φλογὸς εἰς ὕψος 7
ἀρθείσης οἱ περὶ τὸν Δημήτριον ἐπεχείρησαν μὲν βοη-
θεῖν, τοῦ δὲ πυρὸς καταταχήσαντος συνέβη τὰς μηχα-
νὰς κατακαυθῆναι καὶ πολλοὺς τῶν ἐν αὐταῖς ὄντων

3 in marg. cod. F adscr. 3. m. πετροβόλοι τριτάλαντοι. **6** nonne ⟨ἐλαττόνων⟩ πετροβόλων πλῆθος? cf. XX 86, 2. **9** χρώμενοι F. **21. 22** πάντας τοὺς πυρσοφόρους susp.; παντοίους πυρσοφόρους (vel πυρφόρους) Madv. I p. 514; ego malim πάντες οἰστοὺς πυρσοφ. (vel πυρφ.) cum Arriano (II 21, 3), quem Wess. laudat. **26** τῶν στρατιωτῶν ἐν αὐταῖς ὄντων F.

8 διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Δημήτριος ἀποσφαλεὶς τῆς ἐλπίδος
οὐδ' ὣς ἔληγεν, ἀλλὰ προσεκαρτέρει τῇ πολιορκίᾳ καὶ
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, νομίζων τῷ χρόνῳ κατα-
πολεμήσειν τοὺς πολεμίους.

49 Πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν
ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου δύναμιν ἔχων ἀξιόλογον
πεζικήν τε καὶ ναυτικήν. κατενεχθεὶς δὲ τῆς Κύπρου
πρὸς τὴν Πάφον ἔκ τε τῶν πόλεων παρεδέξατο τὰ
σκάφη καὶ παρέπλευσεν εἰς Κίτιον, τῆς Σαλαμῖνος
2 ἀπέχον σταδίους διακοσίους. εἶχε δὲ τὰς πάσας ναῦς
μακρὰς ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα· τούτων δ' ἦν ἡ με-
γίστη πεντήρης, ἡ δ' ἐλαχίστη τετρήρης· στρατιωτικὰ
δὲ πόρια ταύταις ἐπηκολούθει πλείω τῶν διακοσίων,
3 ἄγοντα πεζοὺς οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. οὗτος μὲν
οὖν πρὸς τὸν Μενέλαον κατὰ γῆν ἔπεμψέ τινας, δια-
κελευόμενος τὰς ναῦς, ἂν ᾖ δυνατόν, κατὰ τάχος ἐκ
τῆς Σαλαμῖνος πρὸς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, οὔσας ἑξήκοντα·
ἤλπιζε γάρ, εἰ προσλάβοι ταύτας, ῥᾳδίως κρατήσειν τῇ 443
4 ναυμαχίᾳ, διακοσίοις σκάφεσιν ἀγωνιζόμενος. ὁ δὲ
Δημήτριος νοήσας αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν ἐπὶ μὲν τῆς
πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως, τὰς δὲ ναῦς
ἁπάσας πληρώσας καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους
ἐμβιβάσας βέλη καὶ πετροβόλους ἐνέθετο καὶ τῶν τρι-
σπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς ἱκανοὺς ταῖς πρῴραις ἐπ-

7 πεζῆν X πεζὴν F. 9 κατέπλευσεν F. 10 πάσας om. F, suppl. 2. m. 11 τετταρ. F; cf. Polyaen. IV 7, 7; 150 Plut. Dem. 16. 11. 12 τούτων δ' ἦν ἡ μεγίστη πεντήρης vix sanum; πεντεκαιδεκήρης Meibomius (Wess.); τούτων δ' ἦσαν αἱ μέγισται πεντήρεις Wess.; praestat fort. τούτων δ' ἦν ἡ μεγίστη ἑπτήρης (cf. infra 50, 2). 13 πορια (s. a.) R πορία X πορεῖα F. 14 πεζοὺς μὲν F. 17 ἀποστεῖλαι πρὸς αὐτὸν F. cf. Plut. Dem. 16; Polyaen. IV 7, 7. 18 τὴν ναυμαχίαν F. 20 ἐπι-νοήσας F. 23 ἐπιβιβάσας X.

ἔστησε. κοσμήσας δὲ πολυτελῶς πρὸς ναυμαχίαν τὸν 5
στόλον περιέπλευσε τὴν πόλιν καὶ κατὰ τὸ στόμα τοῦ
λιμένος μικρὸν ἔξω βέλους ἀφεὶς τὰς ἀγκύρας διενυκτέ-
ρευσεν, ἅμα μὲν τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς κωλύων
συμμῖξαι ταῖς ἄλλαις, ἅμα δὲ καραδοκῶν τὸν ἐπίπλουν
τῶν πολεμίων καὶ πρὸς ναυμαχίαν ὢν ἕτοιμος. τοῦ 6
δὲ Πτολεμαίου πλέοντος ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα καὶ τῶν
ὑπηρετικῶν πλοίων συνεπομένων πόρρωθεν κατα-
πληκτικὸν ὁρᾶσθαι συνέβαινε τὸν στόλον διὰ τὸ πλῆ-
θος. ὁ δὲ Δημήτριος κατανοήσας τὸν ἐπίπλουν Ἀντι- 50
σθένην μὲν τὸν ναύαρχον ἔχοντα ναῦς δέκα τῶν
πεντηρικῶν ἀπέλιπε κωλύσοντα τὰς ἐκ τῆς πόλεως
ναῦς ἐπεξιέναι πρὸς τὴν ναυμαχίαν, ἔχοντος τοῦ λι-
μένος στενὸν τὸν ἔκπλουν, τοῖς δ' ἱππεῦσι προσέταξε
παράγειν παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἵν' ἐάν τι γένηται πταῖ-
σμα, διασώσαιεν τοὺς πρὸς τὴν γῆν διανηξομένους.
αὐτὸς δ' ἐκτάξας τὰς ναῦς ἀπήντα τοῖς πολεμίοις, ἔχων 2
τὰς ἁπάσας ὀκτὼ πλείους τῶν ἑκατὸν σὺν ταῖς πληρω-
θείσαις ἐκ τῶν χωρίων τῶν ληφθέντων· τούτων δ'
ἦσαν αἱ μέγισται μὲν ἑπτήρεις, αἱ πλεῖσται δὲ πεντήρεις.
καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας ἐπεῖχον ἑπτήρεις ἑπτὰ 3
Φοινίκων, τετρήρεις δὲ τριάκοντα τῶν Ἀθηναίων, Μη-
δίου τοῦ ναυάρχου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος· ἐπίπλους
δὲ τούτοις ἔταξεν ἑξήρεις δέκα καὶ πεντήρεις ἄλλας
τοσαύτας, διεγνωκὼς [ἴσως] ἰσχυρὸν κατασκευάσαι

2 κατὰ στόμα X. 3 ἀγγύρας F. 4 κωλύσων F. 5 συμμίξαι libri. 7 Πτολεμαίου] πολεμίου F. 11 cf. Plut. Dem. 16. 13 πρὸς ναυμαχίαν F. 16 διασώση μὲν RX; διασώσειαν Dind. 17 αὐτὸς— πολεμίοις om. X. 18 180 Plut. Dem. 16; 170 Polyaen. IV 7, 7; itaque numerum corruptum esse censent Niese I p. 319 a. 5 et Beloch III, 1 p. 160 a.; at cf. Droysen II 2 p. 129 a. 2. 21 ἑπτήρεις μὲν ἑπτὰ F. 22 τριάκοντα om. RX. 23 ἐπίπλους δὲ τούτοις] ἐπὶ δὲ τούτοις F. 25 [ἴσως] del. Dind. κατασκευάσαι] ἑκασταχοῦ σκευάσαι F.

τοῦτο τὸ κέρας ἐφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἤμελλε διαγωνίζεσθαι.
4 κατὰ μέσην δὲ τὴν τάξιν τὰ ἐλάχιστα τῶν σκαφῶν
ἔστησεν, ὧν ἡγοῦντο Θεμίσων τε ὁ Σάμιος καὶ Μαρ-
σύας ὁ τὰς Μακεδονικὰς πράξεις συνταξάμενος. τὸ δὲ
δεξιὸν εἶχε κέρας Ἡγήσιππός τε ὁ Ἁλικαρνασσεὺς καὶ
Πλειστίας ὁ Κῷος, ἀρχικυβερνήτης ὢν τοῦ σύμπαντος
5 στόλου. Πτολεμαῖος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔτι νυκτὸς
ἐπέπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, νομίζων
φθάσαι τοὺς πολεμίους τὸν εἴσπλουν ποιησάμενος· ὡς
δ' ἡμέρας ἐπιγενομένης οὐ μακρὰν ὁ τῶν ἐναντίων
στόλος ἐκτεταγμένος ἑωρᾶτο, καὶ αὐτὸς τὰ πρὸς τὴν
6 ναυμαχίαν παρεσκευάζετο. τὰ μὲν οὖν πόρια πόρρω-
θεν ἐπακολουθεῖν παρήγγειλεν, τῶν δὲ ἄλλων νεῶν
τὴν ἁρμόζουσαν τάξιν ποιησάμενος αὐτὸς τὸ λαιὸν 444
κέρας διακατεῖχε, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν μεγίστων
σκαφῶν. τοιαύτης δὲ τῆς διατάξεως γενομένης εὐχὰς
ἑκάτεροι τοῖς θεοῖς ἐποιοῦντο, καθάπερ ἦν ἔθος, διὰ
τῶν κελευστῶν, συνεπιλαβομένου καὶ τοῦ πλήθους τῇ
51 φωνῇ. οἱ δὲ δυνάσται, ὡς ἂν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν
ὅλων μέλλοντες διακινδυνεύειν, ἐν ἀγωνίᾳ πολλῇ καθ-
ειστήκεισαν. Δημήτριος μὲν οὖν τῶν ἐναντίων ἀπο-
σχὼν ὡς ἂν τρεῖς σταδίους ἦρεν τὸ συγκείμενον πρὸς
μάχην σύσσημον, ἀσπίδα κεχρυσωμένην, φανερὰν πᾶσιν
2 ἐκ διαδοχῆς· τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν περὶ Πτολε-
μαῖον ποιησάντων ταχὺ τὸ διεῖργον διάστημα συν-

3 Θεμίσων] Θεμιστίων F; cf. XIX 62, 7. Μαρσύας] cf. Ritschl opusc. I p. 449 sqq. 5 Ἁλικαρνασσεὺς X Ἁλικαρνασεὺς F. 9 φθάσειν Dind. ποιησαμένους RX. 10 γενομένης F. 12 πορια (s. a.) R πόρια X πορεῖα F. 16 εὐχὰς om. R, suppl. 1. m. 18 ἐπικελευστῶν F. 21 malim ἀποσχόντων. 22 ὡςεὶ F; ὡσανεὶ Kallenb. I p. 22. 23 κεχρυσομένην X.

ηρέθη. ὡς δ' αἵ τε σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον καὶ συνηλάλαξαν αἱ δυνάμεις ἀμφότεραι, φερομένων ἁπασῶν τῶν νεῶν εἰς ἐμβολὴν καταπληκτικῶς τὸ μὲν πρῶτον τοῖς τόξοις καὶ τοῖς πετροβόλοις, ἔτι δὲ τοῖς ἀκοντίσμασι πυκνοῖς χρώμενοι κατετραυμάτιζον τοὺς ὑποπίπτοντας· εἶτα συνεγγισάντων τῶν σκαφῶν καὶ μελλούσης γίνεσθαι τῆς ἐμβολῆς βιαίου οἱ μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων συγκαθῆκαν, οἱ δ' ἐρέται παρακληθέντες ὑπὸ τῶν κελευστῶν ἐκθυμότερον ἐνέκειντο. ἀπὸ κράτους δὲ καὶ βίας ἐλαθεισῶν τῶν νεῶν αἱ μὲν 3 παρέσυρον ἀλλήλων τοὺς ταρσούς, ὥστε πρὸς φυγὴν καὶ διωγμὸν ἀχρήστους γίνεσθαι καὶ τοὺς ἐπιβεβηκότας ἄνδρας ὡρμηκότας πρὸς ἀλκὴν κωλύεσθαι τῆς πρὸς τὸν κίνδυνον ὁρμῆς· αἱ δὲ κατὰ πρῷραν τοῖς ἐμβόλοις συρράττουσαι πρύμναν ἀνεκρούοντο πρὸς ἄλλην ἐμβολὴν καὶ κατετραυμάτιζον ἀλλήλους οἱ ταύταις ἐφεστῶτες, ἅτε τοῦ σκοποῦ σύνεγγυς ἑκάστοις κειμένου. τινὲς δὲ τῶν τριηραρχῶν ἐκ πλαγίας ἔτυπτον καὶ τῶν ἐμβόλων δυσαποσπάστως ἐχόντων ἐπεπήδων ἐπὶ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς, πολλὰ καὶ πάσχοντες δεινὰ καὶ διατιθέντες· οἱ μὲν γὰρ τῶν ἐγγιζόντων τοίχων ἐφαψάμενοι 4 καὶ σφαλέντες τῆς βάσεως περιέπιπτον εἰς θάλασσαν καὶ παραχρῆμα τοῖς δόρασιν ὑπὸ τῶν ἐφεστῶ-

2 συνηλλάλαξαν F. 3 τὸ μὲν οὖν πρῶτον F. 8 συγκαθῆκαν] 'scil. τὰ δόρατα' Rhod.; rectius Wess. 'in genua sese demiserunt' (cf. Droysen II 2 p. 132); 'subauditur ἑαυτούς, simul omnes nitebantur, incumbebant adversus hostes' Reiske. 10 ἐλαθεισῶν libri, non ἐλασθεισῶν (cf. Schmidt J. f. Ph. s. XX p. 468; Crönert m. Gr. Herc. p. 227). 12 γενέσθαι F. 14 πρῷραν RX; cf. Winer-Schm. p. 72. 15 συναναράττουσαι F, corr. 2. m. ἐνεκρούοντο. 18 τριηραρχῶν libri; cf. XX 7, 4; 'τριηρῶν aut τριηρικῶν (scil. σκαφῶν!) Reiske'. 21 ἐγγιζόντων F susp.; μενόντων RX. 'num ἐφαλάμενοι?' Reiske. 22 εἰς τὴν θάλασσαν XF.

των ἐφονεύοντο, οἱ δὲ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς τοὺς
μὲν ἀνῄρουν, τοὺς δὲ κατὰ τὴν στενοχωρίαν ἐκβιαζό-
μενοι περιέτρεπον εἰς τὸ πέλαγος. ὅλως δὲ ποικίλαι
καὶ παράλογοι συνίσταντο μάχαι, πολλάκις τῶν μὲν
ἡττόνων ἐπικρατούντων διὰ τὴν τῶν σκαφῶν ὑπεροχήν,
τῶν δὲ κρειττόνων θλιβομένων διὰ τὸ περὶ τὴν στάσιν
ἐλάττωμα καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν συμβαινόντων ἐν
5 τοῖς τοιούτοις κινδύνοις. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ τῆς
γῆς ἀγώνων διάδηλος ἡ ἀρετὴ γίνεται, δυναμένη τυγ-
χάνειν τῶν πρωτείων μηδενὸς ἔξωθεν αὐτομάτου παρ-
ενοχλοῦντος· κατὰ δὲ τὰς ναυμαχίας πολλὰς καὶ ποι-
κίλας αἰτίας συμβαίνει παραλόγως ἐλαττοῦν τοὺς δι'
52 ἀνδρείαν δικαίως ἂν τυχόντας τῆς νίκης. λαμπρότατα
δὲ πάντων Δημήτριος ἠγωνίσατο τῆς ἑπτήρους ἐπι-
βεβηκὼς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ. ἀθρόων γὰρ αὐτῷ περι-
χυθέντων οὓς μὲν ταῖς λόγχαις ἀκοντίζων, οὓς δὲ ἐκ
χειρὸς τῷ δόρατι τύπτων ἀνῄρει· πολλῶν δὲ καὶ παν-
τοίων βελῶν ἐπ' αὐτὸν φερομένων ἃ μὲν προορώμενος
ἐξέκλινεν, ἃ δὲ τοῖς σκεπαστηρίοις ὅπλοις ἐδέχετο. 445
2 τριῶν δ' ὑπερασπιζόντων αὐτὸν εἷς μὲν λόγχῃ πληγεὶς
ἔπεσεν, οἱ δὲ δύο κατετραυματίσθησαν. τέλος δὲ τοὺς
ἀντιστάντας ὁ Δημήτριος ἐκβιασάμενος καὶ τροπὴν τοῦ
δεξιοῦ κέρατος ποιήσας εὐθὺ καὶ τὰς συνεχεῖς φυγεῖν
3 ἠνάγκασεν. Πτολεμαῖος δὲ τὰ μέγιστα τῶν σκαφῶν
καὶ τοὺς κρατίστους ἄνδρας ἔχων μεθ' αὐτοῦ ῥᾳδίως
ἐτρέψατο τοὺς καθ' αὑτὸν τεταγμένους καὶ τῶν νεῶν

3 ὅλως] ὅμως libri; corr. Rhod.; ὁμῶς praefert Wess.; οὕτως Reiske. **8** ἐπὶ γῆς X. **12** δι' ἀνδρείας F. **14** τῆς ἑπτήρους vix sanum (cf. XX 50, 2); τῆς ⟨ἑαυτοῦ⟩ aut ⟨ναυαρχίδος⟩ ἑπτ. Reiske; f. τῆς ⟨ἰδίας⟩ ἑπτ. (cf. e. g. XIII 46, 3). **15** αὐτῷ] αὐτοῦ F. **18** ἐπ' αὐτῶν RX. **23** εὐθὺς F. **25** μεθ' ἑαυτοῦ XF.

*ἃς μὲν κατέδυσεν, ἃς δὲ αὐτάνδρους εἷλεν. ὑπο-
στρέφων δ' ἀπὸ τοῦ νικήματος ἤλπιζε καὶ τὰς ἄλλας
ῥᾳδίως χειρώσασθαι· θεωρήσας δὲ τό τε εὐώνυμον
κέρας τῶν ἰδίων συντετριμμένον καὶ τὰς συνεχεῖς
ἁπάσας πρὸς φυγὴν ὡρμημένας, ἔτι δὲ τοὺς περὶ τὸν
Δημήτριον μετὰ βάρους ἐπιφερομένους ἀπέπλευσεν εἰς
Κίτιον. Δημήτριος δὲ νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ τῷ μὲν* 4
*Νέωνι καὶ Βουρίχῳ παρέδωκε τὰ στρατιωτικὰ τῶν
πλοίων, προστάξας διώκειν καὶ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ
διανηχομένους ἀναλαμβάνειν· αὐτὸς δὲ τὰς ἰδίας ναῦς
κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις καὶ τὰς ἁλούσας ἐφελκό-
μενος τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο πρὸς τὸ στρατόπεδον καὶ
τὸν οἰκεῖον λιμένα. κατὰ δὲ τὸν τῆς ναυμαχίας καιρὸν* 5
*Μενέλαος ὁ ἐν τῇ Σαλαμῖνι στρατηγὸς πληρώσας τὰς
ἑξήκοντα ναῦς ἐξαπέστειλε πρὸς βοήθειαν τῷ Πτο-
λεμαίῳ, ναύαρχον ἐπιστήσας Μενοίτιον. γενομένου δ'
ἀγῶνος περὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος πρὸς τὰς ἐφορμού-
σας ναῦς καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως βιασαμένων αἱ μὲν
τοῦ Δημητρίου δέκα ναῦς ἔφυγον πρὸς τὸ πεζὸν στρα-
τόπεδον, οἱ δὲ περὶ τὸν Μενοίτιον ἀναπλεύσαντες καὶ
τῶν καιρῶν μικρὸν ὑστερήσαντες ἀνέστρεψαν πάλιν εἰς
τὴν Σαλαμῖνα. τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτον τέλος λα-* 6
*βούσης τῶν μὲν πορίων ἥλω πλείω τῶν ἑκατόν, ἐν
οἷς ἦσαν σχεδὸν στρατιῶται ὀκτακισχίλιοι· τῶν δὲ
μακρῶν αὔτανδροι μὲν ἐλήφθησαν τεσσαράκοντα, δι-*

1 *κατέλυσεν* X. 3 *χειρώσεσθαι* Dind. 7 *νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ*] *ναυμαχήσας* F, *ν. τὴν ναυμαχίαν* 2. m. 8 *τῶν πλοίων*] *τῶν ὅπλων καὶ πλοίων* X. 14 *ὁ Μενέλαος ἐν τῇ Σ. στρ.* F. 15 cf. XX 49, 3. *ἐξεπέστειλε* X *ἀπέστειλε* F. *πρὸς τὴν β.* F. 19 cf. XX 50, 1. *νῆες* F; cf. Schmidt J. f. Ph. s. XX p. 499. 21 *τοῦ καιροῦ* F. 22 *τῆς μὲν ναυμ. τοιοῦτον τὸ τέλος λ.* F; *τοιοῦτον* etiam RX (cf. Crönert m. Gr. Herc. p. 195). 23 *πορείων* F. 24 *στρατιῶται σχεδὸν* F. 25 *ἑβδομήκοντα* Plut. Dem. 16.

εφθάρησαν δὲ περὶ ὀγδοήκοντα, ἃς πλήρεις οὔσας θαλάττης κατήγαγον οἱ κρατήσαντες εἰς τὴν πρὸς τῇ πόλει στρατοπεδείαν. διεφθάρη δὲ καὶ τῶν Δημητρίου σκαφῶν εἴκοσι· πάντα δὲ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας τυχόντα παρείχετο τὰς ἁρμοζούσας χρείας.

53 Μετὰ δὲ ταῦτα Πτολεμαῖος ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν
Κύπρον ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. Δημήτριος δὲ πάσας
τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις παραλαβὼν καὶ τοὺς φρου-
ροῦντας στρατιώτας, τούτους μὲν εἰς τάξεις κατεχώρι-
σεν, ὄντας πεζοὺς μὲν μυρίους ἑξακισχιλίους συντεταγ-
μένους, ἱππεῖς δὲ περὶ ἑξακοσίους, πρὸς δὲ τὸν πατέρα
ταχέως ἐμβιβάσας εἰς τὴν μεγίστην ναῦν τοὺς δηλώ-
2 σοντας περὶ τῶν κατορθωθέντων ἐξαπέστειλεν. ὁ δ'
Ἀντίγονος πυθόμενος τὴν γεγενημένην νίκην καὶ μετεω-
ρισθεὶς ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ προτερήματος διάδημα περι-
έθετο καὶ τὸ λοιπὸν ἐχρημάτιζε βασιλεύς, συγχωρήσας
καὶ τῷ Δημητρίῳ τῆς αὐτῆς τυγχάνειν προσηγορίας
3 καὶ τιμῆς. ὁ δὲ Πτολεμαῖος οὐδὲν τῇ ψυχῇ ταπεινω-
θεὶς διὰ τὴν ἧτταν καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀνέλαβε τὸ διά-
δημα καὶ πρὸς ἅπαντας ἀνέγραφεν ἑαυτὸν βασιλέα.
4 παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ οἱ λοιποὶ δυνάσται ζηλο-
τυπήσαντες ἀνηγόρευον ἑαυτοὺς βασιλεῖς, Σέλευκος 446
μὲν προσφάτως τὰς ἄνω σατραπείας προσκεκτημένος,
Λυσίμαχος δὲ καὶ Κάσανδρος τὰς ἐξ ἀρχῆς δοθείσας
μερίδας διατηροῦντες. ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἱκανῶς
εἰρηκότες ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τῶν κατὰ Λιβύην καὶ
Σικελίαν πραχθέντων.

1 πλήρης F. 9 εἰς τάξεις] εἰς ⟨τὰς ἰδίας⟩ τάξεις Dind. κατεχώρησεν F. 13 περὶ τῶν κατορθωμάτων F, corr. 2. m. 20 ἔγραφεν RX.

Ἀγαθοκλῆς γὰρ πυθόμενος τοὺς προειρημένους 54
δυνάστας ἀνῃρημένους ⟨διάδημα⟩ καὶ νομίζων μήτε
δυνάμεσι μήτε χώρᾳ μήτε τοῖς πραχθεῖσι λείπεσθαι
τούτων ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα. καὶ διάδημα μὲν
οὐκ ἔκρινεν ἔχειν· ἐφόρει γὰρ αἰεὶ στέφανον, ὃν κατὰ
τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος ἔκ τινος ἱερωσύνης περι-
κείμενος οὐκ ἀπέθετο περὶ τῆς δυναστείας ἀγωνιζόμε-
νος· ἔνιοι δέ φασιν αὐτὸν ἐπιτετηδεῦσθαι τοῦτον ἐξ
ἀρχῆς φορεῖν ἐπὶ τῷ μὴ λίαν αὐτὸν εὐχαίτην εἶναι.
οὐ μὴν ἀλλὰ τῆς προσηγορίας ταύτης ἄξιόν τι σπεύ- 2
δων πρᾶξαι ἐπὶ μὲν Ἰτυκαίους ἐστράτευσεν ἀφεστηκό-
τας· ἄφνω δ' αὐτῶν τῇ πόλει προσπεσὼν καὶ τῶν ἐπὶ
τῆς χώρας ἀπειλημμένων πολιτικῶν ζωγρήσας εἰς τρια-
κοσίους τὸ μὲν πρῶτον διδοὺς ἄφεσιν τῶν ἐγκλημάτων
ἠξίου παραδιδόναι τὴν πόλιν· οὐ προσεχόντων δὲ τῶν
ἔνδον συνεπήγνυε μηχανὴν καὶ κρεμάσας ἐπ' αὐτῇ
τοὺς αἰχμαλώτους προσήγαγε τοῖς τείχεσιν. οἱ δ' Ἰτυ- 3
καῖοι τοὺς μὲν ἠτυχηκότας ἠλέουν, πλείονα δὲ λόγον
τῆς τῶν ἁπάντων ἐλευθερίας ἢ τῆς ἐκείνων σωτηρίας
ποιούμενοι διέλαβον τὰ τείχη τοῖς στρατιώταις καὶ τὴν
πολιορκίαν εὐγενῶς ὑπέμενον. εἶθ' ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς 4
ἐπιστήσας τῇ μηχανῇ τούς τε ὀξυβελεῖς καὶ σφενδονή-

1 *γὰρ*] *δὲ* F. 2 *ἀνειρημένους* X; ⟨*διάδημα*⟩ add. Rhod.; ⟨*βασιλεῖς*⟩ *ἀνειρημένους* Reiske. 3 *χώραις* F. 4 *ἀνηγόρευσε ἑαυτὸν* F. 5 *αἰεὶ* del. vol. Reiske. 5. 6 *ὃν* om. libri post *στέφανον*, add. post *ἱερωσύνης*; corr. Dind. 8 *ἔνι* F, corr. 2. m. *αὐτὸν* om. X. *ἐπιτηδεύεσθαι* F. 9 *ἐπὶ τῷ — εἶναι*] *διὰ τὸ μὴ τέλειον* (*ως* suprascr.) *αὐτὸν εὐχαιτίαν εἶναι* F. 10 *σπεύδων ἄξιόν τι σπεύδων πρᾶξαι* (sic) F. 11 *ἀφεστηκότας*] *ἀντεσχηκότας* Wiese de Ag. Syr. tyr. p. 54 a. 2 (Holm G. S. II p. 477); ⟨*οὐκ*⟩ *ἀφεστηκότας* Grote G. Gr. VI p. 768 a. 93; at cf. Schaefer Rhein. Mus. n. s. XV p. 397; Meltzer I p. 528; Schubert Ag. p. 157 sq. 16 *μηχανὰς* F. *ἐπ' αὐτῇ* (*αὐταῖς* F)] *ἐξ αὐτῆς* vel *ἀπ' αὐτῆς* Hertl. II 2 p. 20. 19 *τῶν* om. F.

*τας καὶ τοξότας ἀπὸ ταύτης ἀγωνιζόμενος ἤρχετο τῆς
πολιορκίας καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἔνδον ὥσπερ καυτήριά
5 τινα προσῆγεν· οἱ δ' ἐπὶ τῶν τειχῶν ἑστῶτες τὸ μὲν
πρῶτον ὤκνουν τοῖς βέλεσι χρήσασθαι, προκειμένων
αὐτοῖς σκοπῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ὧν ἦσάν τινες καὶ
τῶν ἐπιφανεστάτων· ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων
βαρύτερον ἠναγκάζοντο τοὺς ἐπὶ τῆς μηχανῆς ὄντας
6 ἀμύνεσθαι. ἔνθα δὴ συνέβαινε γίνεσθαι παράλογα
πάθη τοῖς Ἰτυκαίοις καὶ τύχης ἐπηρεασμὸν ἐν ἀνάγ-
καις κειμένοις ἀνεκφεύκτοις· προβεβλημένων γὰρ τῶν
Ἑλλήνων τοὺς ἡλωκότας τῶν ἐξ Ἰτύκης ἀναγκαῖον ἦν
ἢ τούτων φειδομένους περιορᾶν ὑποχείριον τοῖς πο-
λεμίοις γινομένην τὴν πατρίδα ἢ τῇ πόλει βοηθοῦντας
7 ἀνηλεῶς φονεῦσαι πλῆθος πολιτῶν ἠτυχηκότων. ὅπερ
καὶ συνέβη γενέσθαι· ἀμυνόμενοι γὰρ τοὺς πολεμίους
καὶ παντοίοις βέλεσι χρώμενοι καὶ τὰ τῶν ἐφεστηκό-
των τῇ μηχανῇ σώματα κατῃκίσαντο καὶ τινὰς μὲν
τῶν κρεμαμένων πολιτῶν κατηκόντισαν, τινὰς δὲ τοῖς
ὀξυβελέσι πρὸς τῇ μηχανῇ προσκαθήλωσαν καθ' οὕς
ποτε τύχοι τοῦ σώματος τόπους, ὥστε σταυρῷ παρα- 447
πλησίαν εἶναι τὴν ὕβριν ἅμα καὶ τὴν τιμωρίαν. καὶ
ταῦτ' ἐγίνετό τισιν ὑπὸ συγγενῶν ἢ φίλων, εἰ τύχοι,
τῆς ἀνάγκης οὐ πολυπραγμονούσης τι τῶν παρ' ἀν-
55 θρώποις ὁσίων. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν αὐτοὺς ἀπα-
θῶς ὡρμηκότας πρὸς τὸν κίνδυνον, περιστήσας παν-
ταχόθεν τὴν δύναμιν καὶ κατά τινα τόπον φαύλως*

3 *προῆγεν* F. 8 *γενέσθαι* F. 10 *κείμενον ἀνέκφευκτον* libri; corr. Reiske. 11 *τοὺς ἡλωκότας ἐξ Ἰτύκης* RX. 12 *φειδομένων* X. 13 *γενομένην* F. 14. 15 *ὅπερ καὶ συνετελέσθη* F. 19 *πρὸς τὴν μηχανὴν ἣν προσκαθήλωσαν* F. 20 *παραπλήσιον* F. 20. 21 vix sana. 23 *οὐ πολυπραγμονούσης τι*] *οὐκ ἐώσης πολυπραγμονεῖν* F.

ᾠκοδομημένον βιασάμενος εἰσέπεσεν εἰς τὴν πόλιν.
τῶν δ' Ἰτυκαίων τῶν μὲν εἰς τὰς οἰκίας, τῶν δ' εἰς 2
ἱερὰ καταφευγόντων δι' ὀργῆς αὐτοὺς ἔχων φόνου τὴν
πόλιν ἐπλήρωσε. τοὺς μὲν γὰρ ἐν χειρῶν νόμῳ δι-
έφθειρε, τοὺς δ' ἁλόντας ἐκρέμασε, τοὺς δ' ἐπὶ θεῶν
ἱερὰ καὶ βωμοὺς καταφυγόντας διαψευσθῆναι τῆς ἐλ-
πίδος ἐποίησεν. διαφορήσας δὲ τὰς κτήσεις καὶ φυ- 3
λακὴν ἀπολιπὼν ἐπὶ τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσεν ἐπὶ
τὴν Ἵππου καλουμένην ἄκραν, ὠχυρωμένην φυσικῶς
τῇ παρακειμένῃ λίμνῃ. πολιορκήσας δὲ αὐτὴν ἐνεργῶς
καὶ τῶν ἐγχωρίων ναυμαχίᾳ περιγενόμενος κατὰ κράτος
εἷλε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τὰς πόλεις χειρωσάμενος
τῶν τε ἐπὶ θαλάττῃ τόπων τῶν πλείστων ἐκυρίευσεν
καὶ τῶν τὴν μεσόγειον οἰκούντων πλὴν τῶν Νομάδων·
ὧν τινὲς μὲν φιλίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιήσαντο, τινὲς δ'
ἐκαραδόκουν τὴν τῶν ὅλων κρίσιν. τέτταρα γὰρ τὴν 4
Λιβύην διείληφε γένη, Φοίνικες μὲν οἱ τὴν Καρχη-
δόνα τότε κατοικοῦντες, Λιβυφοίνικες δὲ πολλὰς ἔχον-
τες πόλεις ἐπιθαλαττίους καὶ κοινωνοῦντες τοῖς Καρ-
χηδονίοις ἐπιγαμίας, οἷς ἀπὸ τῆς συμπεπλεγμένης συγ-
γενείας συνέβη τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας· ὁ δὲ
πολὺς λαὸς τῶν ἐγχωρίων, ἀρχαιότατος ὤν, Λίβυς
ὠνομάζετο, μισῶν διαφερόντως τοὺς Καρχηδονίους διὰ

1 βιασάμενος—πόλιν] συνέπεσεν (corr. 2. m) εἰς τὴν πόλιν βιασάμενος. 2 εἰς τὰ ἱερὰ F. 6 καταφεύγοντας X. 8 ἀπὸ τῆς π. F. ἐστρατοπέδευσεν] ἐπεστράτευσεν F. 8. 9 ἐπὶ τὴν Ἵππου καλουμένην ἄκραν] altera Ἵππου ἄκρα XX 57, 6; quae nostro loco commemoratur, est Ἱππὼν Διάρρυτος; de utraque disserit congestis omnibus qui huc spectant locis Muellerus ad Ptol. IV 3, 2 (p. 616. 617 sq.). 10 de hoc lacu cf. Meltzer I p. 97. 457. 13 τῶν τε ἐπὶ] cf. Kaelker p. 307. 16. 17 τὴν Λιβύην ταύτην διειλήφει F. 18 Λιβοφοίνικες libri; at cf. XVII 113, 2; cf. Meltzer I p. 60 sq. 436 sq.; Mueller ad Ptol. IV 3, 6 (p. 637 sq.).

τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας· οἱ δὲ τελευταῖοι Νομάδες
ὑπῆρχον, πολλὴν τῆς Λιβύης νεμόμενοι μέχρι τῆς
ἐρήμου.
5 Ἀγαθοκλῆς δὲ τοῖς μὲν κατὰ Λιβύην συμμάχοις
καὶ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχων τῶν Καρχηδονίων, περὶ
δὲ τῶν ἐν Σικελίᾳ πραγμάτων ἀγωνιῶν ἄφρακτα καὶ
πεντηκοντόρους ναυπηγησάμενος ἐνεβίβασε στρατιώτας
δισχιλίους. καταλιπὼν δὲ τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ πραγμά-
των στρατηγὸν Ἀγάθαρχον τὸν υἱὸν ἀνήχθη ταῖς
ναυσίν, ἐπὶ Σικελίαν τὸν πλοῦν ποιούμενος.
56 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ξενόδοκος ὁ τῶν
Ἀκραγαντίνων στρατηγὸς πολλὰς μὲν τῶν πόλεων
ἠλευθερωκώς, ἐλπίδας δὲ μεγάλας παρεσχηκὼς τοῖς
Σικελιώταις τῆς καθ' ὅλην τὴν νῆσον αὐτονομίας ἐξ-
ήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Ἀγαθοκλέους στρατηγούς,
οὖσαν πεζῶν μὲν πλειόνων ἢ μυρίων, ἱππέων δὲ σχε-
2 δὸν χιλίων. οἱ δὲ περὶ Λεπτίνην καὶ Δημόφιλον ἐκ
τῶν Συρακουσσῶν καὶ τῶν φρουρίων ἐπιλέξαντες
ὅσους ἠδύναντο πλείστους ἀντεστρατοπέδευσαν πεζοῖς
μὲν ὀκτακισχιλίοις καὶ διακοσίοις, ἱππεῦσι δὲ χιλίοις
καὶ διακοσίοις. γενομένης οὖν παρατάξεως ἰσχυρᾶς 448
ἡττηθεὶς ὁ Ξενόδοκος ἔφυγεν εἰς τὸν Ἀκράγαντα καὶ
τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων
3 καὶ πεντακοσίων. οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντῖνοι ταύτῃ τῇ
συμφορᾷ περιπεσόντες διέλυσαν ἑαυτῶν μὲν τὴν καλ-
λίστην ἐπιβολήν, τῶν δὲ συμμάχων τὰς τῆς ἐλευθερίας

1 οἱ Νομάδες F. **4** τοῖς] τῆς X. **5** ὑπερέχων τῶν] ὑπερεχόντων X. **6** ἄφρακτα] ἀφράκτων ὄντων F. **9** Ἀρχάγαθον F; cf. XX 11, 1. **10** ἐπὶ Σικελίας F. **11** Ξενόδοκος] cf. XX 31, 4. **14** ἐξῆγε F. **19** ὅσους] οὓς libri; ὅσους Dind., ni mavis ὡς. πλείους libri; corr. Dind. **22** εἰς τὴν Ἀ. F; idem XXIII 2; at cf. XIII 59, 1 saepius.

ἐλπίδας· Ἀγαθοκλῆς δὲ τῆς μάχης ἄρτι γεγενημένης καταπλεύσας τῆς Σικελίας εἰς Σελινοῦντα Ἡρακλεώτας μὲν ἠλευθερωκότας τὴν πόλιν ἠνάγκασε πάλιν ὑποτάττεσθαι, παρελθὼν δὲ ἐπὶ θάτερον μέρος τῆς νήσου Θερμίτας μὲν προσαγαγόμενος ὑποσπόνδους ἀφῆκε τῶν Καρχηδονίων φρουρούντων ταύτην τὴν πόλιν, Κεφαλοίδιον δὲ ἐκπολιορκήσας Λεπτίνην μὲν ταύτης ἐπιμελητὴν ἀπέλιπεν, αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου ποιούμενος τὴν πορείαν ἐπεβάλετο μὲν νυκτὸς εἰς τὰ Κεντόριπα παρεισπεσεῖν εἰσδεχομένων αὐτόν τινων πολιτικῶν ἀνδρῶν, καταφανοῦς δὲ τῆς ἐπιβουλῆς γενομένης καὶ τῶν φρουρῶν παραβοηθησάντων ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πόλεως, ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν πλείους πεντακοσίων. μετὰ δὲ ταῦτά τινων ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας 4
μεταπεμπομένων αὐτὸν καὶ τὴν πατρίδα προδώσειν ἐπαγγελλομένων ἧκε πρὸς τὴν πόλιν· τῶν δὲ προδοτῶν καταφανῶν γενομένων καὶ κολασθέντων κατὰ μὲν πρώτην ἡμέραν πολιορκήσας ἄπρακτος ἐγένετο, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πολλὰ κακοπαθήσας καὶ συχνοὺς ἀποβαλὼν μόλις εἷλε τὴν πόλιν καὶ τῶν Ἀπολλωνιατῶν τοὺς πλείστους ἀποσφάξας διήρπασε τὰς κτήσεις.

Τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος Δεινοκράτης ὁ τῶν 57
φυγάδων ἡγούμενος ἀναλαβὼν τὴν Ἀκραγαντίνων προαίρεσιν καὶ προστάτην αὐτὸν ἀναδείξας τῆς κοινῆς

2 εἰς Σελινουντίαν Holm G. S. II p. 477. 5 Θερμήτας F. 5. 6 verba vix sana (cf. XX 77, 3); cf. Holm G. S. II p. 253; rectius Meltzer I p. 399. 528; malim cum Reiskeo et Madvigio (I p. 514) scribas τῶν Κ. ⟨τοὺς⟩ φρουροῦντας vel τοὺς Καρχηδονίων φρουροῦντας (cf. XX 110, 6). 6 ταύτην del. Madv. Κεφαλοίδιν F; cf. XIV 56, 2; 78, 7; Mueller ad Ptol. III 4, 2 (p. 392). 11 ἐπιβουλῆς libri. 12 βοηθησάντων F, corr. 2. m. 17 κατὰ μὲν τὴν πρ. ἡμ. F. 20 μόγις F. τῶν om. F.

ἐλευθερίας ἐποίησε πολλοὺς ἀπανταχόθεν συνδραμεῖν
2 πρὸς αὐτόν· οἱ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἔμφυτον πᾶσιν ἐπι-
θυμίαν τῆς αὐτονομίας, οἱ δὲ διὰ τὸν Ἀγαθοκλέους
φόβον προθύμως ὑπήκουον τοῖς παραγγελλομένοις.
ἠθροισμένων δ' αὐτῶν πεζῶν μὲν οὐ πολὺ ἐλάττων
δισμυρίων, ἱππέων δὲ χιλίων καὶ πεντακοσίων καὶ
πάντων τούτων ἐν φυγαῖς καὶ μελέταις τοῦ πονεῖν
συνεχῶς γεγονότων κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ,
3 προκαλούμενος τῇ μάχῃ τὸν δυνάστην. τοῦ δ' Ἀγα-
θοκλέους λειπομένου πολὺ ταῖς δυνάμεσι καὶ φυγομα-
χοῦντος ἐκ ποδὸς ἠκολούθει συνεχῶς, ἀκονητὶ περι-
πεποιημένος τὴν νίκην.

Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν καιρῶν τοῖς περὶ τὸν Ἀγα-
θοκλέα συνέβαινε πρὸς τὸ χεῖρον μεταβάλλειν οὐ
μόνον τὰ κατὰ Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ Λιβύην
4 πράγματα. Ἀρχάγαθος γὰρ ὁ καταλειφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ 449
στρατηγὸς μετὰ τὴν ἀναγωγὴν τοῦ πατρὸς τὸ μὲν πρῶ-
τον ἐπλεονέκτει, πέμψας εἰς τοὺς ἄνω τόπους μέρος
τι τῆς δυνάμεως, ἧς ἦν ἡγεμὼν Εὔμαχος. οὗτος γὰρ
Τώκας πόλιν εὐμεγέθη χειρωσάμενος πολλοὺς προσ-
5 ηγάγετο τῶν πλησίον κατοικούντων Νομάδων. εἶθ'
ἑτέραν ἐκπολιορκήσας, τὴν ὀνομαζομένην Φελλίνην,
ἠνάγκασε πιθαρχεῖν τοὺς τὴν ἑξῆς χώραν νεμομένους,

1 πολλαχόθεν F. 2 αὐτὸν libri. 5 αὐτῷ Dind. f. r. ἐλάττων RX ἐλάττω F (cf. XX 36, 2); τῶν δισμ. F; οὐ πολὺ ἔλαττον τῶν δισμ. Kallenb. I p. 22. 9 εἰς μάχην Hertl. III p. 37. 11 συνέχων RX. ἀκονιτὶ F. καὶ περιπ. X. 14 μεταβαλεῖν X. 19 τι om. F. 20 Τόκας F; Τοῦκκα Ptol.; quaenam intelligenda sit, non satis constat; cf. Grote G. Gr. VI p. 770 a. 97; Holm G. S. II p. 478; Schubert Ag. p. 164; Meltzer I p. 401; omnia congessit Muellerus ad Ptol. IV 3, 7. 8 (p. 644 sq. 650). 22 nomina urbium gentiumque, quae a D. laudantur, in marg. cod. F adscr. 3. m. Φελλίνη ign.; cf. Tissot geogr. comp. de la prov. Rom. d'Afrique I p. 444. 23 πειθαρχεῖν F.

τοὺς καλουμένους Ἀσφοδελώδεις, ὄντας τῷ χρώματι
παραπλησίους τοῖς Αἰθίοψι. τρίτην δ' εἶλε Μεσχέλαν, 6
μεγίστην οὖσαν, ᾠκισμένην δὲ τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν ἐκ
Τροίας ἀνακομιζομένων Ἑλλήνων, περὶ ὧν ἐν τῇ τρίτῃ
βίβλῳ προειρήκαμεν, ἑξῆς δὲ τὴν ὀνομαζομένην ἄκραν
Ἵππου τὴν ὁμώνυμον τῇ χειρωθείσῃ κατὰ κράτος ὑπ'
Ἀγαθοκλέους καὶ τελευταίαν τὴν προσαγορευομένην
Ἀκρίδα πόλιν αὐτόνομον, ἣν ἐξανδραποδισάμενος ἐξ-
έδωκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι. ἐμπλήσας δ' ὠφε- 58
λείας τὸ στρατόπεδον κατέβη πρὸς τοὺς περὶ τὸν
Ἀρχάγαθον καὶ δόξας ἀγαθὸς ἀνὴρ γεγονέναι πάλιν
ἐστράτευσεν εἰς τοὺς ἄνω τῆς Λιβύης τόπους. ὑπερ-
βαλὼν δὲ τὰς πόλεις ὧν πρότερον ἐγεγόνει κύριος,
παρεισέπεσεν εἰς τὴν καλουμένην Μιλτινὴν πόλιν,
ἀπροσδοκήτως ἐπιφανείς· συστραφέντων δ' ἐπ' αὐτὸν 2
τῶν βαρβάρων καὶ κρατησάντων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐξ-
εβλήθη παραλόγως καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπ-
έβαλεν. ἐντεῦθεν δ' ἀναζεύξας προῆγεν δι' ὄρους
ὑψηλοῦ παρήκοντος ἐπὶ σταδίους διακοσίους, πλήρους
δ' ὄντος αἰλούρων, ἐν ᾧ συνέβαινε μηδὲν ὅλως πτηνὸν
νεοττεύειν μήτε ἐπὶ τοῖς δένδρεσι μήτε ἐν ταῖς φά-
ραγξι διὰ τὴν ἀλλοτριότητα τῶν προειρημένων ζῴων.
διελθὼν δὲ τὴν ὀρεινὴν ταύτην ἐνέβαλεν εἰς χώραν 3

1 Ἀσφοδελώδεις] cf. Tissot. l. l. 2 Μεσχάλαν F; ign.; cf. Tissot. l. l. 4 ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ] tacet de eis revera Diodorus (Wess.); ἐν τῇ ἑβδόμῃ β.? Dind. (cf. VII 7). 5 ἄκρα Ἵππου] cf. XX 55, 3; Meltzer I p. 402. 7 τελευταῖον F. τὴν προσαγορευομένην Ἀκρίδα] cf. Wilmanns CJL. VIII p. 147; Tissot. l. l. II p. 286. 8 αὐτόνομον ἣν] αὐτονομουμένην F. 14 Μιλτινην (s. a.) R Μιλτινὴν X Μιλτιάνην F; ign. 18 ἐντεῦθεν διαζεύξας καὶ ἀναζεύξας X. ἐπ' ὄρους F, corr. 2. m.; in marg. 3. m.: ὄρος πλῆρες αἰλούρων. 20 μηδὲν ὅλως πτηνόν] μηδὲ ἓν πτηνὸν F. 21 μητ' ἐπὶ Kaelker p. 307. ἐν] ἐπὶ libri; corr. Reiske (cf. III 10, 6). 23 δὲ om. X.

*ἔχουσαν πλῆθος πιθήκων καὶ πόλεις τρεῖς τὰς ἀπὸ
τούτων τῶν ζῴων ὀνομαζομένας εἰς τὸν Ἑλληνικὸν
τρόπον τῆς διαλέκτου μεθερμηνευομένας Πιθηκούσσας.
4 ἐν δὲ ταύταις οὐκ ὀλίγα τῶν νομίμων πολὺ παρήλ-
λαττε τῶν παρ' ἡμῖν. τάς τε γὰρ αὐτὰς οἰκίας οἱ
πίθηκοι κατῴκουν τοῖς ἀνθρώποις, θεοὶ παρ' αὐτοῖς
νομιζόμενοι καθάπερ παρ' Αἰγυπτίοις οἱ κύνες, ἔκ τε
τῶν παρεσκευασμένων ἐν τοῖς ταμιείοις τὰ ζῷα τὰς
τροφὰς ἐλάμβανον ἀκωλύτως ὁπότε βούλοιντο. καὶ τὰς
προσηγορίας δ' ἐτίθεσαν οἱ γονεῖς τοῖς παισὶ κατὰ τὸ
πλεῖστον ἀπὸ τῶν πιθήκων, ὥσπερ παρ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν
5 θεῶν. τοῖς δ' ἀποκτείνασι τοῦτο τὸ ζῷον ὡς ἠσεβη-
κόσι τὰ μέγιστα θάνατος ὥριστο πρόστιμον· διὸ δὴ
καὶ παρά τισιν ἐνίσχυσεν ἐν παροιμίας μέρει λεγόμενον
ἐπὶ τῶν ἀνατεὶ κτεινομένων ὅτι πιθήκου αἷμ' ἀπο-* 450
6 *τίσειαν. ὁ δ' οὖν Εὔμαχος μίαν μὲν τούτων τῶν πό-
λεων ἑλὼν κατὰ κράτος διήρπασε, τὰς δὲ δύο προσ-
ηγάγετο. πυνθανόμενος δὲ τοὺς περιοικοῦντας βαρ-
βάρους ἀθροίζειν ἐπ' αὐτὸν μεγάλας δυνάμεις προῆγε
συντονώτερον, διεγνωκὼς ἐπανιέναι πρὸς τοὺς ἐπὶ
θαλάττῃ τόπους.*

59 *Μέχρι μὲν δὴ τούτων τῶν καιρῶν ἐν τῇ Λιβύῃ
κατὰ νοῦν ἅπαντα τὰ πράγματα τοῖς περὶ τὸν Ἀρ-
χάγαθον ἦν. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς γερουσίας ἐν Καρ-
χηδόνι βουλευσαμένης περὶ τοῦ πολέμου καλῶς ἔδοξε*

2 *τῶν ζῴων* om. F; ast. not. Steph. 3 *Πιθηκούσας* F; cf. XX 44, 7. 5 *παρ' ἡμῖν*] *ἐν ἡμῖν* RX. 8 *ταμείοις* F. 9 *βούλοιτο* RX. 13 *δὴ* om. R, suppl. 1. m. 14 in marg. cod. R 3. m. *παροιμία.* 15 *ἐπὶ τῶν ἀνατεὶ κτεινομένων*] *ἀνατεινομένων* R (corr. 2. m. in marg.) XF. *αἷμ' ἀποτίσειαν* R recte; *αἷμ^α ποτίσειαν* X *αἷμα ποτίσειαν* F; *ἀπέτισαν* Reiske. 20 *ἐπὶ θαλάττῃ*] *ἐπιθαλαττίους* F. 22 *δὴ*] *οὖν* F. 25 *καλῶς* del. voluit Dind.

τοῖς συνέδροις τρία στρατόπεδα ποιήσαντας ἐκ τῆς
πόλεως ἐκπέμψαι, τὸ μὲν ἐπὶ τὰς παραθαλαττίους
πόλεις, τὸ δ' εἰς τὴν μεσόγειον, τὸ δ' εἰς τοὺς ἄνω
τόπους. ἐνόμιζον γὰρ τοῦτο πράξαντες πρῶτον μὲν 2
τὴν πόλιν ἀπαλλάξειν τῆς πολιορκίας, ἅμα δὲ καὶ τῆς
σιτοδείας· πολλῶν γὰρ καὶ παντοδαπῶν ὄχλων συμ-
πεφευγότων εἰς τὴν Καρχηδόνα συνέβαινε πάντων
γεγονέναι σπάνιν, ἐξανηλωμένων ἤδη τῶν ἐπιτηδείων·
ἀπὸ δὲ τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος, ἀπροσίτου
τῆς πόλεως οὔσης διὰ τὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τῆς
θαλάττης ὀχυρότητα· ἔπειθ' ὑπελάμβανον καὶ τοὺς 3
συμμάχους διαμένειν μᾶλλον πλειόνων στρατοπέδων
ὄντων ἐν ὑπαίθρῳ τῶν παραβοηθούντων· τὸ δὲ μέγι-
στον, ἤλπιζον καὶ τοὺς πολεμίους ἀναγκασθήσεσθαι
μερίζειν τὰς δυνάμεις καὶ μακρὰν ἀποσπᾶσθαι τῆς
Καρχηδόνος. ἅπερ ἅπαντα κατὰ τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν
συνετελέσθη· τρισμυρίων μὲν γὰρ στρατιωτῶν ἐκ τῆς 4
πόλεως ἐκπεμφθέντων οἱ καταλειπόμενοι ἔμποροι οὐχ
οἷον ἱκανὰ πρὸς αὐτάρκειαν εἶχον, ἀλλ' ἐκ περιουσίας
ἐχρῶντο δαψιλέσι πᾶσιν, οἵ τε σύμμαχοι τὸ πρὸ τοῦ
διὰ τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον ἀναγκαζόμενοι
προστίθεσθαι τοῖς πολεμίοις τότε πάλιν θαρρήσαντες

3. 4 post *πόλεις* pergit F: *τὸ δὲ ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους, τὸ δ' ἐπὶ τὴν μεσογαίαν* (corr. 2. m. in marg.). **4** *πράξαντας* R (corr. 2. m.) F. **5** *ἀπαλλάξαι* F. *ἅμα τε?* Dind. **6** *συμφευγότων* X. **8** *ἐξαναλωμένων* X. **9** *ἀπὸ δὲ τῆς πολ. οὐκ ἦν κίνδυνος*] *ὁ δὲ τῆς πολ. οὐκ ἦν κίνδυνος* libri; corr. (cf. e. g. XIV 35, 4); *ὁ δὲ τῆς πολ. οὐκ ἠνία κίνδυνος* Madv. I p. 515. **11** *ὀχυρὰ πρὸς πολιορκίαν ἡ Καρχηδὼν* in marg. cod. F 3. m. **12** *διαμένειν* codd.; *διαμενεῖν* edd.; cf. XIV 48, 4. **15** *ἀπεσπάσθαι* RX. **18** *καταλιπόμενοι* F. *ἔμποροι* susp.; 'desidero *ἐν τῇ πόλει* vel tale quid' Dind.; *ἔμφρουροι* Madv. I p. 514. **19** *εἰς περιουσίας* RX. **20** *οἱ δὲ?* Dind. **21** *διὰ τῶν* F.

60 ἀνέτρεχον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν. ὁ δ' Ἀρ-
χάγαθος ὁρῶν διειλημμένην ἅπασαν τὴν Λιβύην πολε-
μίοις στρατοπέδοις καὶ αὐτὸς διεῖλε τὴν δύναμιν καὶ
μέρος μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν παραθαλάττιον, τῆς δ'
ἄλλης στρατιᾶς ἣν μὲν Αἰσχρίωνι παραδοὺς ἐξέπεμψεν,
ἧς δ' αὐτὸς ἡγεῖτο, καταλιπὼν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν
2 ἐπὶ τοῦ Τύνητος. τοσούτων δὲ στρατοπέδων ἐπὶ τῆς
χώρας πανταχῇ πλαζομένων καὶ προσδοκωμένης ἔσεσθαι
πραγμάτων ὁλοσχεροῦς μεταβολῆς ἅπαντες ἠγωνίων,
3 καραδοκοῦντες τὸ τέλος τῶν ἀποβησομένων. Ἄννων
μὲν οὖν ἡγούμενος τοῦ κατὰ τὴν μεσόγειον στρατο-
πέδου θεὶς ἐνέδραν τοῖς περὶ τὸν Αἰσχρίωνα καὶ
παραδόξως ἐπιθέμενος ἀνεῖλε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν
τετρακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ περὶ διακοσίους, ἐν οἷς ἦν
καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἥλωσαν,
οἱ δὲ διεσώθησαν πρὸς Ἀρχάγαθον, ἀπέχοντα σταδίους
4 πεντακοσίους. Ἰμίλκων δ' ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους στρα-
τεύειν ἀποδειχθεὶς τὸ μὲν πρῶτον ἐφήδρευε* τῇ πόλει
πρὸς τὸν Εὔμαχον, ἐφελκόμενον βαρὺ τὸ στρατόπεδον 451
5 διὰ τὰς ἐκ τῶν ἁλουσῶν πόλεων ὠφελείας. μετὰ δὲ
ταῦτα τῶν Ἑλλήνων ἐκταξάντων τὴν δύναμιν καὶ προ-
καλουμένων εἰς μάχην Ἰμίλκων μέρος μὲν τῆς στρατιᾶς
κατέλιπε διεσκευασμένον ἐν τῇ πόλει, διακελευσάμενος,

1 ἔτρεχον RX. εἰς] πρὸς F. 9 ὁλοσχερῶν libri; corr. Dind. (cf. Pol. VI 3, 1). 10 Ἄνων F. 12 ἔνεδραν F. 17 Ἀμίλκων F. στρατεύειν] στρατηγὸς F. 18 ἐφήδρευε* τῇ πόλει πρὸς τὸν Εὔμ.] τινὶ πόλει Rhod.; προσ<δεχόμενος> aut προσ<δοκῶν> τὸν Εὔμ. Reiske; 'forte loco τῇ πόλει leg. est τῇ παρεμβολῇ (v. 23 ἐν τῇ παρεμβολῇ et p. 263 v. 8 μέρος τῆς παρεμβολῆς)' Reiske; ἔν τινι πόλει Holm G. S. II p. 478; Meltzer I p. 529; ego (cum Wess.) nomen urbis excidisse censeo, cui Himilco praesidio erat. 19 ἐφελκόμενος R (corr. 2. m.) X. 22 Ἀμίλκων μὲν μέρος τῆς στρ. F.

ὅταν αὐτὸς ἀναχωρῇ προσποιούμενος φεύγειν, ἐπεξελ-
θεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν· αὐτὸς δὲ προαγαγὼν τοὺς ἡμί-
σεις τῶν στρατιωτῶν καὶ μικρὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς
συνάψας μάχην εὐθὺς ἔφευγεν ὡς καταπεπληγμένος.
οἱ δὲ περὶ τὸν Εὔμαχον ἐπαρθέντες τῇ νίκῃ καὶ τῆς 6
τάξεως οὐδὲν φροντίσαντες ἐδίωκον καὶ τεθορυβημένως
τῶν ὑποχωρούντων ἐξήπτοντο· ἄφνω δὲ καθ' ἕτερον
μέρος τῆς πόλεως ἐκχυθείσης τῆς δυνάμεως κατ-
εσκευασμένης καὶ πλήθους ἱκανοῦ πρὸς ἓν παρα-
κέλευσμα συναλαλάξαντος κατεπλάγησαν. ἐμβαλόντων 7
οὖν τῶν βαρβάρων εἰς ἀσυντάκτους καὶ πεφοβημένους
διὰ τὸ παράδοξον, ταχὺ τροπὴν συνέβη γενέσθαι τῶν
Ἑλλήνων. ὑποτεμομένων δὲ τῶν Καρχηδονίων τὴν
εἰς τὴν στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν τῶν πολεμίων
ἠναγκάσθησαν οἱ περὶ τὸν Εὔμαχον καταφυγεῖν ἐπὶ
τὸν πλησίον λόφον ὕδατος σπανίζοντα. περιστρατο- 8
πεδευσάντων δὲ τὸν τόπον τῶν Φοινίκων ἅμα μὲν
ὑπὸ τοῦ δίψους καταπονηθέντες, ἅμα δ' ὑπὸ τῶν πο-
λεμίων κρατούμενοι σχεδὸν ἅπαντες ἀνῃρέθησαν· ἀπὸ
μὲν γὰρ πεζῶν ὀκτακισχιλίων τριάκοντα μόνον διεσώ-
θησαν, ἀπὸ δ' ἱππέων ὀκτακοσίων τετταράκοντα δι-
έφυγον τὸν κίνδυνον. ὁ δ' Ἀρχάγαθος τηλικαύτῃ 61
συμφορᾷ περιπεσὼν ἐπανῆλθεν εἰς Τύνητα. καὶ τῶν
μὲν ἐκπεμφθέντων στρατιωτῶν τοὺς περιλειπομένους
μετεπέμπετο πανταχόθεν, εἰς δὲ τὴν Σικελίαν ἐξέπεμψε
τοὺς δηλώσοντας τῷ πατρὶ τὰ συμβεβηκότα καὶ παρα-

2 προάγων F. τοὺς ἡμίσεις om. F. 4 ἔφυγεν X. 9 ἱκανοῦς X. 10 συναλλαλάξαντος F. 11—13 εἰς ἀσυντάκτους — Ἑλλήνων] εἰς τὰς ἀσυντάκτους αὐτῶν φάλαγγας ταχὺ τροπὴν συνέβη γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πεφοβημένους (sic) διὰ τὸ παράδοξον X. 13 τῶν Καρχηδονίων del. iussit Madv. I p. 515. 25 παντοχόθεν X.

2 καλέσοντας βοηθεῖν τὴν ταχίστην. τοῖς δὲ προγεγονό-
σιν ἀτυχήμασιν ἑτέρα τοῖς Ἕλλησιν ἐλάττωσις ἐπεγέ-
νετο· ἀπέστησαν μὲν γὰρ ἀπ' αὐτῶν πλὴν ὀλίγων
ἅπαντες οἱ σύμμαχοι, συνεστράφησαν δὲ αἱ τῶν πο-
λεμίων δυνάμεις καὶ πλησίον ποιησάμενοι παρεμβολὰς
3 ἐφήδρευον. Ἰμίλκων μὲν γὰρ κατελάβετο τὰ στενὰ
καὶ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας εἰσβολῶν ἀπέκλεισε τοὺς ἐναν-
τίους, ἀπέχοντας σταδίους ἑκατόν· ἐκ δὲ θατέρου μέ-
ρους ἐστρατοπέδευσεν Ἀτάρβας ἀπὸ τεσσαράκοντα στα-
4 δίων τοῦ Τύνητος. διόπερ τῶν πολεμίων οὐ μόνον
τῆς θαλάττης, ἀλλὰ καὶ τῆς χώρας κυριευόντων σιτο-
δείᾳ τε συνέβαινε συνέχεσθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τῷ
φόβῳ πάντοθεν κατείχοντο.
5 Ἐν ἀθυμίᾳ δὲ δεινῇ πάντων ὄντων Ἀγαθοκλῆς
ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν Λιβύην ἐλαττώματα, παρ-
εσκευάσατο ναῦς [τε] μακρὰς ἑπτακαίδεκα, διανοούμε-
νος βοηθεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχάγαθον. καὶ τῶν κατὰ
Σικελίαν δὲ πραγμάτων ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτῷ μετα-
βεβληκότων διὰ τὸ τοὺς περὶ Δεινοκράτην φυγάδας
ηὐξῆσθαι ἐπὶ πλεῖον τὸν μὲν ἐν τῇ νήσῳ πόλεμον
τοῖς περὶ Λεπτίνην στρατηγοῖς ἐνεχείρισεν, αὐτὸς δὲ
πληρώσας τὰς ναῦς ἐπετήρει τὸν τοῦ πλοῦ καιρόν,
6 ἐφορμούντων τῶν Καρχηδονίων τριάκοντα ναυσί. καθ' 452
ὃν δὴ χρόνον ἐκ Τυρρηνίας αὐτῷ κατέπλευσαν ὀκτω-

2 ἕτεραι — ἐλαττώσεις ἐπεγένοντο F. 3 ἀπ' αὐτῶν] ἁπάντων F. 6 Ἀμίλκων F. 7 τὴν — εἰσβολὴν F, corr. 2. m.; τῶν ἀπὸ τῆς χώρας εἰσβολῶν vix sanum; ἐπὶ τῆς χώρας? Wess. (cf. XIV 8, 2); f. ἀπὸ delendum (cf. v. 8). 9 Ἀτάρβας ἐστρατοπέδευσεν F. 12 τοὺς Ἕλληνας om. F, add. 2. m. 14 πάντων] τούτων F. 16 [τε] del. Dind. 18 μεταβεβληκότων] διαβεβηκότων F. 19 περὶ τὸν Δ. F. 20 ηὐξῆσθ' ἐπὶ πλέον Kaelker p. 307. 21 ἐνεχείρησεν R (corr. 2. m. in marg.) F. 23 τῶν] τε τῶν F. 24 cf. Beloch III 1 p. 204 a. 2. αὐτῶν X.

καίδεκα ναῦς ἐπὶ βοήθειαν, αἳ διὰ νυκτὸς εἰς τὸν
λιμένα εἰσπεσοῦσαι τοὺς Καρχηδονίους ἔλαθον. ὁ δ'
Ἀγαθοκλῆς ταύτης τυχὼν τῆς ἀφορμῆς κατεστρατήγησε
τοὺς πολεμίους, τοῖς μὲν συμμάχοις μένειν παραγγεί-
λας μέχρι ἂν αὐτὸς ἐκπλεύσας ἐπισπάσηται τοὺς Φοίνι-
κας πρὸς τὸν διωγμόν, αὐτὸς δέ, καθάπερ ἦν συν-
τεθειμένος, ἐκ τοῦ λιμένος ἀνήχθη κατὰ σπουδὴν τοῖς
ἑπτακαίδεκα σκάφεσιν. εἶθ' οἱ μὲν ἐφορμοῦντες ἐδίω- 7
κον, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα κατανοήσαντες τοὺς
Τυρρηνοὺς παραφαινομένους ἐκ τοῦ λιμένος ἄφνω τὰς
ναῦς ἐπέστρεψαν καὶ καταστάντες εἰς ἐμβολὴν διεναυ-
μάχουν τοῖς βαρβάροις. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι διά τε τὸ
παράδοξον καὶ διὰ τὸ τῶν πολεμίων εἰς μέσον ἀπο-
λαμβάνεσθαι τὰς ἰδίας τριήρεις καταπλαγέντες ἔφυγον.
εἶθ' οἱ μὲν Ἕλληνες πέντε νεῶν αὐτάνδρων ἐκυρίευ- 8
σαν, ὁ δὲ τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς ἁλισκομένης
ἤδη τῆς ναυαρχίδος ἀπέσφαξεν ἑαυτόν, προκρίνας τὸν
θάνατον τῆς προσδοκηθείσης αἰχμαλωσίας. οὐ μὴν
ἐφάνη γε εὖ βεβουλευμένος· ἡ γὰρ ναῦς φοροῦ πνεύ-
ματος ἐπιλαβομένη τοῦ δόλωνος ἀρθέντος ἐξέφυγε τὸν
κίνδυνον. Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν οὐδ' ἐλπίδας ἔχων τοῦ 62
κατὰ θάλατταν περιέσεσθαί ποτε Καρχηδονίων ἐνίκησε
ναυμαχίᾳ παραδόξως καὶ τὸ λοιπὸν θαλασσοκρατῶν
παρείχετο τοῖς ἐμπόροις τὴν ἀσφάλειαν. διόπερ οἱ Συ-
ρακόσιοι, πάντοθεν πρὸς αὐτοὺς κομιζομένης ἀγορᾶς,

1 νῆες F. αἳ om. X, suppl. in marg. εἰς τὸν <μικρὸν> λιμένα? Schubring Rh. Mus. XX n. s. p. 32; aliter — non recte — Schubert Ag. p. 150. 5 μέχρις F. 6 πρὸς] εἰς F. συντεθειμένον F. 11 ἔμβολον F, corr. 2. m. διεναυμάχει F. 14 ἔφυγον X. 19 γ' εὖ Kaelker p. 307. ἐφόρου F. 20 τοῦ δόλωνος ἀρθέντος] ἅμα τοῦ ἱστίου ἀρθέντος F. 22 κατὰ θάλαττάν ποτε π. F. τῶν Κ. F.

ἀντὶ τῆς τῶν ἐπιτηδείων σπάνεως ταχέως πάντων
2 ἔσχον δαψίλειαν. ὁ δὲ δυνάστης μετεωρισθεὶς τῷ
γεγονότι προτερήματι Λεπτίνην ἐξαπέστειλε λεηλατή-
σοντα τὴν πολεμίαν καὶ μάλιστα τὴν Ἀκραγαντίνην.
ὁ γὰρ Ξενόδοκος διὰ τὴν γεγενημένην ἧτταν βλασφη-
μούμενος ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐστασίαζε πρὸς
3 αὐτούς. παρήγγειλε μὲν οὖν τῷ Λεπτίνῃ πειρᾶσθαι
προκαλέσασθαι τὸν ἄνδρα πρὸς τὴν μάχην· ῥᾳδίως γὰρ
προτερήσειν ὡς στασιαζούσης δυνάμεως καὶ προηττη-
4 μένης. ὅπερ καὶ συνετελέσθη· ὁ μὲν γὰρ Λεπτίνης
ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἀκραγαντίνην τὴν χώραν ἐδῄου, ὁ
δὲ Ξενόδοκος τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐ νομί-
ζων αὐτὸν ἀξιόμαχον εἶναι, ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν
πολιτῶν εἰς δειλίαν προήγαγε τὴν στρατιάν, τῷ μὲν
ἀριθμῷ βραχὺ λειπομένην τῶν ἐναντίων, τῇ δ' ἀρετῇ
πολὺ καταδεεστέραν οὖσαν, ὡς ἂν τῆς μὲν πολιτικῆς
ἐν ἀνέσει καὶ σκιατραφίᾳ γεγενημένης, τῆς δ' ἐν
5 ἀγραυλίᾳ καὶ συνεχέσι στρατείαις γεγυμνασμένης. διὸ
καὶ μάχης γενομένης οἱ περὶ τὸν Λεπτίνην ταχὺ τοὺς
Ἀκραγαντίνους τρεψάμενοι συνεδίωξαν εἰς τὴν πόλιν·
ἔπεσον δ' ἐπὶ τῆς παρατάξεως τῶν ἡττηθέντων πεζοὶ 453
μὲν περὶ πεντακοσίους, ἱππεῖς δὲ πλείω τῶν πεντή-
κοντα. εἶθ' οἱ μὲν Ἀκραγαντῖνοι δυσφοροῦντες ἐπὶ
τοῖς ἐλαττώμασιν ἐν αἰτίαις εἶχον τὸν Ξενόδοκον, ὡς
δι' ἐκεῖνον δὶς ἡττημένοι· ὁ δὲ φοβηθεὶς τὰς ἐπιφερο-
μένας εὐθύνας καὶ κρίσεις ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Γέλαν.

1. 2 ἔσχον πάντων δ. F. 7 παρήγγειλεν οὖν F. πειρᾶσθαι καὶ προσκαλεῖσθαι F. 8 πρὸς μάχην Hertl. III p. 37. 11 Ἀκραγαντίνων F. ἐδῄου τὴν χ. F. 14 ἦγε F, corr. 2. m. in marg. 16 οὖσαν om. RX. ὡς ἂν om. F, add. 2. m. 18 συνεχέσι πόνοις καὶ στρατιαῖς F. 22 πλείους vel πλεῖον Dind. 24 ἐν αἰτίαις εἶχον] ἐναντίον εἶχον καὶ ἐν αἰτίαις X. Ξενοδόκον X.

Ἀγαθοκλῆς δὲ ἐν ἡμέραις ὀλίγαις καὶ πεζῇ καὶ 63
κατὰ θάλατταν νενικηκὼς τοὺς πολεμίους ἔθυε τοῖς
θεοῖς καὶ λαμπρὰς ὑποδοχὰς τῶν φίλων ἐποιεῖτο.
ἀπετίθετο δ' ἐν τοῖς πότοις τὸ τῆς τυραννίδος ἀξίωμα
καὶ τῶν τυχόντων ἰδιωτῶν ταπεινότερον ἑαυτὸν ἀπ-
εδείκνυεν, ἅμα μὲν διὰ τῆς τοιαύτης πολιτείας θηρώ-
μενος τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοιαν, ἅμα δὲ διδοὺς
ἐν τῇ μέθῃ καθ' αὑτοῦ παρρησίαν ἀκριβῶς κατενόει
τὴν ἑκάστου διάνοιαν, τῆς ἀληθείας ἐκφερομένης ἀπα-
ρακαλύπτως διὰ τὸν οἶνον. ὑπάρχων δὲ καὶ φύσει 2
γελωτοποιὸς καὶ μῖμος οὐδ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπείχετο
τοῦ σκώπτειν τοὺς καθημένους καί τινας αὐτῶν εἰ-
κάζειν, ὥστε τὸ πλῆθος πολλάκις εἰς γέλωτα ἐκτρέπε-
σθαι, καθάπερ τινὰ τῶν ἠθολόγων ἢ θαυματοποιῶν
θεωροῦντας. δορυφορούμενος δὲ ὑπὸ πλήθους εἰς τὰς
ἐκκλησίας εἰσῄει μόνος, οὐχ ὁμοίως Διονυσίῳ τῷ τυ-
ράννῳ· οὗτος γὰρ ἐπὶ τοσοῦτον ἀπίστως διέκειτο πρὸς
ἅπαντας ὥστε κατὰ μὲν τὸ πλεῖστον κομᾶν καὶ πωγω-
νοτροφεῖν, ὅπως μὴ συναναγκασθῇ τῷ τοῦ κουρέως
σιδήρῳ παραβαλεῖν τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ σώματος·
εἰ δὲ καί ποτε χρεία γένοιτο τὴν κεφαλὴν ἀποκείρα-
σθαι, περιέκαε τὰς τρίχας, μίαν ἀσφάλειαν τυραννίδος
ἀποφαινόμενος τὴν ἀπιστίαν. ὁ δ' οὖν Ἀγαθοκλῆς 4
παρὰ τὸν πότον λαβὼν ῥυτὸν μέγαν χρυσοῦν εἶπεν
ὡς οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κεραμευτικῆς τέχνης ἕως

1 ὀλύγαις X; ἐν ὀλίγαις ἡμέραις F. **7** παρὰ om. F. πολῶν X. **9** ἐκφερομένης] φαινομένης F. **11** μίμος RX. **12** εἰκάζειν] cf. Chinnock class. rev. VI 6 p. 260. **13** πολλάκις τὸ πλῆθος F. εἰς γέλωτ' ἐκτρ. Kaelker p. 307. **14** καὶ καθάπερ F. in marg. cod. F 3. m.: φύσει γελωτοποιὸς καὶ μίμος ὁ Ἀγαθοκλῆς. **17** ἀπιστίας F. **20** παραβάλλειν F. κυριώτατα] cf. XVII 103, 5, ubi praepropere καιρίοις scripsi (cf. II 58, 4).

τοιαῦτα ἐκπωμάτων πλάσματα φιλοτεχνῶν ἐκεραμεύσατο. οὐ γὰρ ἀπηρνεῖτο τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἐκαυχᾶτο, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἀποφαινόμενος ἀντὶ τοῦ ταπεινοτάτου βίου τὸν ἐπιφανέστατον μετ-
5 ειληφέναι. καί ποτε πολιορκοῦντος αὐτοῦ τινα τῶν οὐκ ἀδόξων πόλεων καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους βοώντων «Κεραμεῦ καὶ καμινεῦ, πότε τοὺς μισθοὺς ἀποδώσεις τοῖς στρατιώταις;» ὑπολαβὼν εἶπεν «Ὅταν ταύτην ἐξ-
6 έλω.» οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ τὴν ἐν τοῖς πότοις εὐτραπελίαν κατανοήσας τῶν μεθυόντων τοὺς ἀλλοτρίως τὰ πρὸς τὴν δυναστείαν ἔχοντας παρέλαβεν αὐτούς ποτε κατ' ἰδίαν πάλιν ἐπὶ τὴν ἑστίασιν καὶ τῶν ἄλλων Συρακοσίων τοὺς μάλιστα πεφρονηματισμένους, τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους ὄντας· οἷς περιστήσας τῶν μισθοφόρων
7 τοὺς εὐθέτους ἅπαντας ἀπέσφαξεν. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μὴ χωρισθέντος αὐτοῦ εἰς Λιβύην καταλύσωσι τὴν δυναστείαν, ἐπικαλεσάμενοι τοὺς μετὰ Δεινοκράτους φυγάδας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀσφαλισάμενος 454 τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐξέπλευσεν ἐκ τῶν Συρακουσσῶν.

64 Καὶ κομισθεὶς εἰς Λιβύην κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἐν ἀθυμίᾳ καὶ σπάνει πολλῇ· διόπερ κρίνων συμφέρειν διαγωνίζεσθαι παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν κίνδυνον καὶ προαγαγὼν τὴν δύναμιν ἐκτεταγμένην προεκαλεῖτο τοὺς βαρβάρους εἰς μάχην.
2 εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν τοὺς ἅπαντας ὑπολειπομένους Ἕλληνας ἑξακισχιλίους, Κελτοὺς δὲ καὶ Σαυνίτας

4 ταπεινοῦ X. 7 sqq. cf. Plut. Apophthegm. p. 176 F. 10 τὰ om. F. 11 τότε Madv. I p. 515. 14 πεντακ.] cf. Polyaen. V 3, 3. 16 χωρισθέντος εἰς Λιβύην αὐτοῦ F. 20 κατελάβετο F. 21 κρίνας F. 22 συμφέρειν] συμφέρων ἐστι X. 23 προαπάγων F. 25 πεζοὺς μὲν om. F. ὑπολιπομένους F. 26 Σαυνίτας libri omnes; cf. XVI 45, 8; XIX 10, 1; XX 35.

καὶ Τυρρηνοὺς τούτων οὐκ ἐλάττους, Λίβυας δὲ μικρὸν
ἀπολείποντας τῶν μυρίων, οὓς ἐφέδρους εἶναι συν-
έβαινε, συμμεταβαλλομένους ἀεὶ τοῖς καιροῖς· χωρὶς δὲ 3
τούτων ἠκολούθουν ἱππεῖς χίλιοι πεντακόσιοι, ζεύγη
δὲ Λιβύων πλείω τῶν ἑξακισχιλίων. οἱ δὲ Καρχη-
δόνιοι κατεστρατοπεδευκότες ἐπὶ τῶν ὑπερδεξίων καὶ
δυσπροσίτων διακινδυνεύειν μὲν πρὸς ἀνθρώπους ἀπο-
γινώσκοντας τὴν σωτηρίαν οὐκ ἔκρινον, μένοντες δ'
ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ πάντων εὐποροῦντες τῇ σπάνει
καὶ τῷ χρόνῳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐναντίους ἤλπιζον.
ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς οὐ δυνάμενος μὲν αὐτοὺς εἰς τὰ πεδία 4
προάγεσθαι, τῶν δὲ καιρῶν ἀναγκαζόντων τολμᾶν τι
καὶ παραβάλλεσθαι τὴν δύναμιν ἤγαγεν ἐπὶ τὴν τῶν
βαρβάρων στρατοπεδείαν. ἐπεξελθόντων οὖν τῶν Καρ-
χηδονίων καὶ πολὺ τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυσχωρίαις
ὑπερεχόντων ἐπὶ μέν τινα χρόνον οἱ περὶ τὸν Ἀγα-
θοκλέα διεκαρτέρουν πάντοθεν ἐκθλιβόμενοι, μετὰ δὲ
ταῦτ' ἐνδόντων τῶν μισθοφόρων καὶ τῶν ἄλλων ἠναγ-
κάσθησαν ἀναχωρῆσαι πρὸς τὴν στρατοπεδείαν. οἱ δὲ 5
βάρβαροι βαρέως ἐπικείμενοι τοὺς μὲν Λίβυας παρ-
ήλλαττον οὐδὲν ἐνοχλοῦντες, ἵνα τὴν εὔνοιαν αὐτῶν
ἐκκαλέσωνται, τοὺς δ' Ἕλληνας καὶ μισθοφόρους γνω-
ρίζοντες διὰ τῶν ὅπλων ἐφόνευον, μέχρις ὅτου συν-
εδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

Τότε μὲν οὖν ἀνῃρέθησαν Ἀγαθοκλέους εἰς τρισχι-
λίους· κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα τὰς δυνάμεις

1. 2 *καὶ Τυρρηνοὺς - ἀπολείποντας* om. X. 2 *ἀπολιπόντας* F. 3 *συμμεταβαλλομένοις* F. *δὲ* om. X. 7 *καὶ διακινδυνεύειν* F. 12 *προαγαγέσθαι* F. 13 *ἐπὶ τὴν βάρβαρον στρατοπεδείαν* RX. 15 *πολλῷ τῷ πλήθει* F. 18 *τῶν τε μισθοφ.* F. 21 *ἐνοχλοῦντας* F. 23 *διὰ τῶν ὅπλων* om. F; ast. not. Steph. *μέχρι* Dind. 25 ⟨*τῶν*⟩ *Ἀγαθοκλέους* Steph.

ἀμφοτέρας συνέβη περιπεσεῖν παραλόγῳ τινὶ συμφορᾷ
65 καὶ πᾶσιν ἀνελπίστῳ. τῶν γὰρ Καρχηδονίων μετὰ
τὴν νίκην τοὺς καλλίστους τῶν αἰχμαλώτων θυόντων
χαριστήρια νυκτὸς τοῖς θεοῖς καὶ πολλοῦ πυρὸς τοὺς
ἱεροκαυτουμένους ἄνδρας κατέχοντος ἐξαίφνης πνεύ-
ματος ἐπιπεσόντος συνέβη τὴν ἱερὰν σκηνὴν ἀναφθῆναι,
πλησίον οὖσαν τοῦ βωμοῦ, ἀπὸ δὲ ταύτης τὴν στρα-
τηγικὴν καὶ κατὰ τὸ συνεχὲς οὔσας ⟨τὰς⟩ τῶν ἡγε-
μόνων, ὥστε πολλὴν ἔκπληξιν γενέσθαι καὶ φόβον κατὰ
πᾶν τὸ στρατόπεδον. τινὲς μὲν γὰρ τὸ πῦρ ἐπι-
χειροῦντες σβέσαι, τινὲς δὲ τὰς πανοπλίας καὶ τὰ πο-
λυτελέστατα τῶν παρεσκευασμένων ἐκκομίζοντες ὑπὸ
τῆς φλογὸς ἀπελαμβάνοντο· τῶν γὰρ σκηνῶν ἐκ κα-
λάμου καὶ χόρτου συγκειμένων καὶ τοῦ πυρὸς ὑπὸ
τοῦ πνεύματος βιαιότερον ἐκριπισθέντος ἡ παρὰ τῶν
2 στρατιωτῶν βοήθεια κατεταχεῖτο. διὸ καὶ τῆς παρ-
εμβολῆς ταχὺ πάσης φλεγομένης πολλοὶ μὲν ἐν στεναῖς
ταῖς διόδοις ἀποληφθέντες ζῶντες κατεκαύθησαν καὶ
τῆς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ὠμότητος παραχρῆμα τὴν 455
κόλασιν ὑπέσχον, αὐτῆς τῆς ἀσεβείας ἴσην τὴν τιμωρίαν
πορισαμένης· τοῖς δ' ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκπίπτουσι
μετὰ θορύβου καὶ κραυγῆς ἕτερος μείζων ἐπηκολούθησε
66 κίνδυνος. τῶν μὲν γὰρ Ἀγαθοκλεῖ συντεταγμένων
Λιβύων εἰς πεντακισχιλίους ἀποστάντες τῶν Ἑλλήνων
νυκτὸς ηὐτομόλουν πρὸς τοὺς βαρβάρους. τούτους
δὲ οἱ πρὸς τὴν κατασκοπὴν ἐκπεμφθέντες ὡς ἴδον
ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων προσάγοντας,

2 ἀνελπίστως F. 3. 4 θυόντων νυκτὸς χαριστήρια Reiske. 5 ἱεροκαυστουμένους F. 8 ⟨τὰς⟩ add. Dind.; καὶ ⟨τὰς⟩ κατὰ τ. σ. οὔσας Reiske. 18 ἀπολειφθέντες F, corr. 1. m. 20 αὐτῆς τῆς ἀσεβ.] αὐτοῖς (corr. 2. m.) ἀσεβ. F. τὴν om. F. 23 τῶν μὲν] τῷ F. 26 εἶδον F.

νομίσαντες τὴν τῶν Ἑλλήνων δύναμιν ἅπασαν δι-
εσκευασμένην ἐπιέναι, ταχὺ τοῖς στρατιώταις ἐδήλω-
σαν τὴν προσιοῦσαν δύναμιν. διαδοθέντος οὖν πρὸς 2
ἅπαντας τοῦ λόγου θόρυβος ἐνέπιπτε καὶ προσδοκία
τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου. ἑκάστου δὲ τὴν σωτηρίαν
ἐν τῇ φυγῇ τιθεμένου καὶ μήτε παραγγέλματος δο-
θέντος ὑπὸ τῶν στρατηγῶν μήτε τάξεως οὔσης μηδε-
μιᾶς οἱ φεύγοντες ἐνέπιπτον ἀλλήλοις· ὧν οἱ μὲν διὰ
τὸ σκότος, οἱ δὲ διὰ τὴν ἔκπληξιν ἀγνοοῦντες τοὺς
οἰκείους ὡς πολεμίους ἠμύνοντο. πολλοῦ δὲ φόνου 3
γινομένου καὶ τῆς ἀγνοίας ἐπικρατούσης οἱ μὲν ἐν
χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν, οἱ δ᾽ ἐκπεπηδηκότες ἄνοπλοι
καὶ τὴν φυγὴν ποιούμενοι διὰ τῶν δυσχωριῶν κατ-
εκρημνίζοντο, τῆς ψυχῆς ἐπτοημένης διὰ τὸν ἀπροσ-
δόκητον φόβον. τὸ δὲ τέλος πλειόνων ἢ πεντακισχιλίων
ἀπολομένων τὸ λοιπὸν πλῆθος διεσώθη πρὸς τὴν Καρ-
χηδόνα. οἱ δ᾽ ἐν τῇ πόλει τότε μὲν συνεξαπατηθέντες 4
τῇ φήμῃ τῶν ἰδίων ὑπέλαβον ἡττῆσθαι μάχῃ καὶ τῆς
δυνάμεως τὸ πλεῖστον διεφθάρθαι. διόπερ ἀγωνιῶντες
ἀνέῳξαν τὰς πύλας καὶ μετὰ θορύβου καὶ πτοήσεως
ἐδέχοντο τοὺς στρατιώτας, φοβούμενοι μὴ τοῖς ἐσχάτοις
οἱ πολέμιοι συνεισπέσωσιν· ἡμέρας δὲ γενομένης μα-
θόντες τἀληθὲς μόλις ἀπελύθησαν τῆς τῶν δεινῶν
προσδοκίας.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον 67
δι᾽ ἀπάτην καὶ προσδοκίαν ψευδῆ ταῖς ὁμοίαις περι-

1 καὶ νομίσαντες F. 2 ἐπιέναι scr.; libri εἶναι. 8 ἀλλή-
λοις om. RX. 9 τοὺς οἰκείους om. RX qui ὡς τοὺς πολεμίους.
11 γενομένου F. 15. 16 ἀπολλωμένων post τέλος ponit F;
ἀπολωμένων RX; cf. Croenert m. Gr. H. p. 239 a. 1. 17 ἐξ-
απατηθέντες F. 18 ἡττᾶσθαι XF. 23 μόγις F. 25 κατὰ]
περὶ RX. χρόνον] καιρὸν F.

ἔπεσον συμφοραῖς. τῶν γὰρ ἀποστατῶν Λιβύων μετὰ
τὸν ἐμπυρισμὸν τῆς παρεμβολῆς καὶ τὸν γενόμενον
θόρυβον οὐ τολμησάντων προάγειν, ἀλλ' εἰς τοὐπίσω
πάλιν ἐπανιόντων τῶν Ἑλλήνων τινὲς αἰσθόμενοι
προσιόντας αὐτοὺς καὶ δόξαντες τὴν τῶν Καρχηδονίων
δύναμιν ἥκειν ἀπήγγειλαν τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
2 πλησίον ὑπάρχειν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τοῦ
δυνάστου δὲ παραγγείλαντος εἰς ὅπλα χωρεῖν, ἐξ-
έπιπτον ἐκ τῆς στρατοπεδείας οἱ στρατιῶται μετὰ πολ-
λοῦ θορύβου. ἅμα δὲ τῆς τε κατὰ τὴν παρεμβολὴν
φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης καὶ τῆς τῶν Καρχηδονίων
κραυγῆς ἐξακούστου γινομένης ὑπέλαβον πρὸς ἀλήθειαν
τοὺς βαρβάρους ἁπάσῃ τῇ δυνάμει προσάγειν ἐπ' αὐ-
3 τούς. τῆς δ' ἐκπλήξεως τὸ βουλεύεσθαι παραιρουμένης
ἐνέπεσε φόβος εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ πάντες πρὸς
φυγὴν ὥρμησαν. εἶτα προσμιξάντων αὐτοῖς τῶν Λι-
βύων καὶ τῆς νυκτὸς μείζονα τὴν ἄγνοιαν φυλαττούσης
οἱ περιτυγχάνοντες ἀλλήλους ὡς πολεμίους ἠμύνοντο.
4 ὅλην δὲ τὴν νύκτα πανταχῇ διασπειρομένων αὐτῶν
καὶ πανικῷ θορύβῳ συνεχομένων συνέβη πλείους τῶν 456
τετρακισχιλίων ἀναιρεθῆναι. ἐπιγνωσθείσης δὲ μόγις
τῆς ἀληθείας οἱ διασωθέντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν παρ-
εμβολήν. αἱ μὲν οὖν δυνάμεις ἀμφότεραι τὸν εἰρη-
μένον τρόπον ἠτύχησαν, ἐξαπατηθεῖσαι κατὰ τὴν παρ-
οιμίαν τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου.
68 Ἀγαθοκλῆς δέ, μετὰ τὴν γενομένην ἀτυχίαν τῶν
μὲν Λιβύων ἁπάντων ἀποστάντων ἀπ' αὐτοῦ, τῆς δὲ

1 ἀποστατῶν libri; ἀποστάντων Dind. 5 δόξαντας F. 10 δὲ] μὲν X. 13 ἐπ' om. XF (add. 2. m.). 14 βούλεσθαι F, corr. 2. m. 16 προσμίξαντες X. 17 φυλαττούσης] 'sententia flagitat ἐφελκομένης aut περιθείσης aut παρεχούσης aut προσαγούσης aut ἐφιστανούσης' Reiske.

ὑπολειπομένης δυνάμεως ἀδυνατούσης διαπολεμεῖν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους διέγνω τὴν Λιβύην ἐκλιπεῖν. διακομίσαι δὲ τοὺς στρατιώτας οὐχ ὑπελάμβανεν δυνήσεσθαι διὰ τὸ μήτε πόρια παρεσκευάσθαι μήτε τοὺς Καρχηδονίους ἐπιτρέψαι ποτ' ἂν θαλασσοκρατοῦντας. διαλύσεις δ' οὐκ ἐνόμιζε ποιήσεσθαι τοὺς βαρβάρους, 2
πολὺ προέχοντας ταῖς δυνάμεσι καὶ διαβεβαιουμένους ταῖς τῶν πρῶτον διαβάντων ἀπωλείαις ἀποτρέψαι τοὺς ἄλλους ἐπιτίθεσθαι τῇ Λιβύῃ. ἔκρινεν οὖν μετ' ὀλίγων 3
λάθρᾳ ποιήσασθαι τὴν ἀναγωγὴν καὶ συν<εν>εβίβασε τὸν νεώτερον τῶν υἱῶν Ἡρακλείδην· τὸν γὰρ Ἀρχάγαθον εὐλαβεῖτο μήποτε συνὼν τῇ μητρυιᾷ καὶ φύσει τολμηρὸς ὢν ἐπιβουλὴν κατ' αὐτοῦ συστήσῃ. ὁ δ' Ἀρχάγαθος ὑποπτεύσας αὐτοῦ τὴν ἐπίνοιαν παρετήρει τὸν ἔκπλουν, διανοούμενος μηνῦσαι τῶν ἡγεμόνων τοῖς διακωλύσουσι τὴν ἐπιβολήν· ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι τὸ τῶν μὲν κινδύνων ἑαυτὸν προθύμως μετεσχηκέναι, προαγωνιζόμενον τοῦ πατρὸς καὶ τἀδελφοῦ, τῆς δὲ σωτηρίας μόνον ἀποστερεῖσθαι, καταλειπόμενον ἔκδοτον τοῖς πολεμίοις. διὸ δὴ τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα μέλ- 4
λοντας λάθρᾳ τὸν ἀπόπλουν ποιεῖσθαι νυκτὸς ἐμήνυσέ τισι τῶν ἡγεμόνων. οἱ δὲ συνδραμόντες οὐ μόνον διεκώλυσαν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει τὴν ῥᾳδιουργίαν ἐξέθηκαν· ἐφ' οἷς οἱ στρατιῶται περιαλγεῖς γενόμενοι συνελάβοντο τὸν δυνάστην καὶ δήσαντες παρέδωκαν εἰς

1 ὑπολιπομένης F. 3 οὐχ] οὓς F. 4 πορεῖα F. παρασκευάσθαι X. 6 ποιήσασθαι F. 7 καὶ διαβεβαιουμένους] ἐκβεβαιουμένους F, corr. 2. m. in marg. 8 τῶν πρώτων διαβάντων F. ἀποστρέψαι F; ἀποτρέψειν Dind. 10 συν<εν>εβίβασε Dind.; συνεβίβασε libri. 12 ηὐλαβεῖτο F εὐβλαβεῖτο X. 12. 13 συνόντα (cf. XX 33, 5) — τολμηρὸν ὄντα F. aliter Just. XXII 8, 8 sqq. 15 μηνύσαι RX. 23 καὶ om. F, add. 2. m. 25 συνελάβοντο τὸν δυνάστην] συνέπεσον τῷ δυνάστῃ F, corr. 2. m.

69 φυλακήν. ἀναρχίας οὖν γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ
θόρυβος ἦν καὶ ταραχὴ καὶ τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης
διεδόθη λόγος ὡς πλησίον εἰσὶν οἱ πολέμιοι. ἐμπε-
σούσης δὲ πτόης καὶ φόβου πανικοῦ διεσκευασμένος
ἕκαστος προῆγεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς οὐδενὸς παραγ-
2 γέλλοντος. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ τὸν δυνάστην παρα-
φυλάττοντες οὐχ ἧττον τῶν ἄλλων ἐκπεπληγμένοι καὶ
δόξαντες ὑπό τινων καλεῖσθαι ταχέως ἐξῆγον τὸν Ἀγα-
3 θοκλέα διειλημμένον δεσμοῖς. τὸ δὲ πλῆθος ὡς ἴδεν,
εἰς ἔλεον ἐτράπη καὶ πάντες ἐπεβόων ἀφεῖναι. ὁ δὲ
λυθεὶς καὶ μετ' ὀλίγων ἐμβὰς εἰς τὸ πορθμεῖον ἔλαθεν
ἐκπλεύσας κατὰ τὴν δύσιν τῆς Πλειάδος χειμῶνος
ὄντος. οὗτος μὲν οὖν τῆς ἰδίας σωτηρίας φροντίσας
ἐγκατέλιπε τοὺς υἱούς, οὓς οἱ στρατιῶται τὸν δρασμὸν
ἀκούσαντες εὐθὺς ἀπέσφαξαν, καὶ στρατηγοὺς ἐξ ἑαυ-
τῶν ἑλόμενοι διελύθησαν πρὸς Καρχηδονίους, ὥστε
τὰς πόλεις ἃς εἶχον παραδοῦναι καὶ λαβεῖν τάλαντα
τριακόσια καὶ τοὺς μὲν αἱρουμένους μετὰ Καρχηδονίων 457
στρατεύειν κομίζεσθαι τοὺς ἀεὶ διδομένους μισθούς,
τοὺς δ' ἄλλους εἰς Σικελίαν διακομισθέντας λαβεῖν
4 οἰκητήριον Σολοῦντα. τῶν μὲν οὖν στρατιωτῶν οἱ
πλείους ἐμμείναντες ταῖς συνθήκαις ἔτυχον τῶν ὁμο-
λογηθέντων· ὅσοι δὲ τὰς πόλεις διακατέχοντες ἀντεῖχον
ταῖς παρ' Ἀγαθοκλέους ἐλπίσιν, ἐξεπολιορκήθησαν κατὰ
5 κράτος. ὧν οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἀν-

1 *γινομένης* F. **2** *ἐκπεσούσης* libri; corr. Rhod. **4** *πτόης* R *πτοίης* X *πτοίας* F; cf. Croenert m. Gr. H. p. 121 a. 6. **8. 9** *ἐξῆγον — δεσμοῖς*] *ἐξῆλθον τὸν Ἀ. διειλημμένον δεσμοῖς ἀπολιπόντες* F. **9** *εἶδεν* F. **11** *εἴς τι πορθμεῖον* Meltzer I p. 526. **12** cf. Meltzer I p. 528. **19** *τοὺς ἀεὶ διδομένους μ.*] *τοὺς δεδομένους μ.* RX. **23. 24** *ἀντεῖχον ταῖς παρ' Ἀγαθοκλέους ἐλπίσιν* (*θαρροῦντες* add. F)] idem II 26, 9; XXIX 9; ⟨*προσ*⟩*ανεῖχον ταῖς π. Ἀ. ἐλπίσιν* Herw. sp. V. p. 117sq.

ἐσταύρωσαν, τοὺς δ' ἄλλους δήσαντες πέδαις, ἣν διὰ τὸν πόλεμον ἐξηγρίωσαν χώραν, ἐξηνάγκαζον τοῖς ἰδίοις πόνοις πάλιν ἐξημεροῦν. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν ἔτος τέταρτον πολεμούμενοι τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν ἐλευθερίαν.

Τῆς δ' Ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς Λιβύην ἐπι- 70
σημήναιτ' ἄν τις τό τε παράδοξον καὶ τὴν εἰς τὰ
τέκνα γενομένην τιμωρίαν οἷον τῇ θείᾳ προνοίᾳ. ἐπὶ
μὲν γὰρ τῆς Σικελίας ἡττηθεὶς καὶ τὴν πλείστην τῆς
δυνάμεως ἀπολέσας ἐπὶ τῆς Λιβύης μικρῷ μέρει τοὺς
προνενικηκότας κατεπολέμησεν. καὶ τὰς μὲν ἐν τῇ 2
Σικελίᾳ πόλεις ἁπάσας ἀποβαλὼν πρὸς Συρακούσσαις
ἐπολιορκεῖτο, κατὰ δὲ τὴν Λιβύην πασῶν τῶν ἄλλων
πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος εἰς πολιορκίαν κατέκλεισε
τοὺς Καρχηδονίους, τῆς τύχης ὥσπερ ἐπίτηδες ἐπι-
δεικνυμένης τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐπὶ τῶν ἀπηλπισμένων.
εἰς τηλικαύτην δ' ὑπεροχὴν ἐλθόντος αὐτοῦ καὶ τὸν 3
Ὀφέλλαν φονεύσαντος, ὄντα φίλον καὶ ξένον, φανερῶς
ἐπεσημήνατο τὸ δαιμόνιον ὡς διὰ τὴν εἰς τοῦτον παρα-
νομίαν τῶν ὕστερον αὐτῷ γεγενημένων *τὸ θεῖον ἐπι-
στήσαι· τοῦ γὰρ αὐτοῦ μηνὸς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας
Ὀφέλλαν ἀνελὼν παρέλαβε τὴν δύναμιν καὶ πάλιν

8 οἷον τῆς θείας προνοίας F; οἷον ἐκ θείας προνοίας Madv. I p. 515; τιμωρίαν τῆς αὐτοῦ εἰς τὰ ὅσια καὶ τὰ θεῖα παροινείας? Reiske. 9 τὴν πλείστην μοῖραν τῆς δ. F. 10 μικρῷ μέρει ⟨τῶν ἡττηθέντων⟩ Reiske. 11 ἐν Σικελίᾳ F. 17 προελθόντος F (f. r.). 19 ἐπεσημήνατο] cf. Kallenb. I p. 22. 20 τῶν ὑστέρων αὐτῷ γ.? Madv. I p. 515; ⟨ἐπὶ⟩ τῶν ὕστερον αὐτῷ γ. Kallenb. l. l.; τοῖς ὕστερον αὐτῷ γεγενημένοις Wess. *τὸ θεῖον ἐπιστῆσαι (ἐπισημήνατο F, corr. in marg. 2. m.) codd.; verba vix sana del. voluit Madv. l. l.; 'significabat numen se inhibere, sistere velle cursum divinae felicitatis in futura' Reiske; ego 'divinam vindictam' indicari ratus cum Wess. et Kallenb. scribam quamvis dubitanter τὴν θωὴν ἐπιστῆσαι.

4 τοὺς υἱοὺς ἀπολέσας ἀπέβαλε τὸ στρατόπεδον. καὶ τὸ
πάντων ἰδιώτατον, ὁ θεὸς ὥσπερ ἀγαθὸς νομοθέτης
διπλῆν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν κόλασιν· ἕνα γὰρ φίλον
ἀδίκως φονεύσας δυεῖν υἱῶν ἐστερήθη, τῶν μετ'
Ὀφέλλα παραγενομένων προσενεγκάντων τὰς χεῖρας
τοῖς νεανίσκοις. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς
τοὺς καταφρονοῦντας τῶν τοιούτων.

71 Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἐπειδὴ διεκομίσθη ταχέως ἐκ τῆς
Λιβύης εἰς τὴν Σικελίαν, μεταπεμψάμενος μέρος τῆς
δυνάμεως παρῆλθεν εἰς τὴν τῶν Αἰγεσταίων πόλιν
οὖσαν σύμμαχον. ἀπορούμενος δὲ χρημάτων εἰσφέρειν
ἠνάγκαζε τοὺς εὐπόρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς ὑπάρξεως,
2 οὔσης τῆς πόλεως τότε μυριάνδρου. πολλῶν δ' ἐπὶ
τούτοις ἀγανακτούντων καὶ συντρεχόντων αἰτιασάμενος
τοὺς Αἰγεσταίους ἐπιβουλεύειν αὐτῷ δειναῖς περιέβαλε
συμφοραῖς τὴν πόλιν· τοὺς μὲν γὰρ ἀπορωτάτους προ-
αγαγὼν ἐκτὸς τῆς πόλεως παρὰ τὸν Σκάμανδρον ποτα-
μὸν ἀπέσφαξεν, τοὺς δὲ δοκοῦντας οὐσίαν κεκτῆσθαι
μείζονα βασανίζων ἠνάγκαζε λέγειν ὁπόσα ἔχων τις
τυγχάνει χρήματα καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐτρόχιζε, τοὺς 458
δὲ εἰς τοὺς καταπέλτας ἐνδεσμεύων κατετόξευεν, ἐνίοις
δ' ἀστραγάλους προστιθεὶς βιαιότερον δειναῖς ἀλγηδόσι
3 περιέβαλλεν. ἐξεῦρε δὲ καὶ ἑτέραν τιμωρίαν ἐμφερῆ
τῷ Φαλάριδος ταύρῳ· κατεσκεύασε γὰρ κλίνην χαλκῆν
ἀνθρωπίνου σώματος τύπον ἔχουσαν καὶ καθ' ἕκαστον

4 ἀδίκως om. F, add. 2. m. δυοῖν F. 5 τὰς χεῖρας] χεῖρα F. 9 εἰς Σικελίαν F. 10. 15 Αἰγεσταίων (Αἰγεστέων F)] ita cum alii, tum Diod. semper (cf. XI 86, 2; XII 82, 3; XIII 6, 1; XIV 54, 2; aliter V 9, 2); Ἐγεσταίων Wess. 15 Αἰγυπτίους X. 16 ἀπορωτέρους F. 17 cf. Strab. XIII 1, 53 (Wess.). 21—23 ἐνίων δ' ἀστραγάλους ἐπέτεμε καὶ προστιθέμενος βιαιότερον δεινοτέραις ἀλγηδόσι περιέβαλεν (corr. 2. m.) F.

μέρος κλεισὶ διειλημμένην, εἰς ταύτην δ' ἐναρμόζων
τοὺς βασανιζομένους ὑπέκαιε ζῶντας, τούτῳ διαφερού-
σης τῆς κατασκευῆς ταύτης παρὰ τὸν ταῦρον, τῷ καὶ
θεωρεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἀπολλυμένους. τῶν 4
δὲ γυναικῶν τῶν εὐπόρων τινῶν μὲν καρκίνοις σιδη-
ροῖς τὰ σφυρὰ πιέζων συνέτεινε, τινῶν δὲ τοὺς τιτ-
θοὺς ἀπέτεμνεν, ταῖς δ' ἐγκύοις πλίνθους ἐπὶ τὴν
ὀσφῦν ἐπιτιθεὶς τὸ ἔμβρυον ἀπὸ τοῦ βάρους ἐξέθλιβεν.
τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τὰ χρήματα πάντα τοῦ τυράννου
ζητοῦντος καὶ μεγάλου φόβου τὴν πόλιν ἐπέχοντος
τινὲς μὲν αὐτοὺς συγκατέκαυσαν ταῖς οἰκίαις, τινὲς
δὲ ἀγχόνῃ τὸ ζῆν ἐξέλιπον. ἡ μὲν οὖν Αἴγεστα τυ- 5
χοῦσα μιᾶς ἡμέρας ἀτυχοῦς ἡβηδὸν ἐθανατώθη. ὁ δ'
Ἀγαθοκλῆς παρθένους μὲν καὶ παῖδας εἰς τὴν Ἰταλίαν
διακομίσας ἀπέδοτο τοῖς Βρεττίοις, τῆς δὲ πόλεως οὐδὲ
τὴν προσηγορίαν ἀπολιπών, ἀλλὰ Δικαιόπολιν μετονο-
μάσας ἔδωκεν οἰκητήριον τοῖς αὐτομόλοις.

Ἀκούσας γὰρ τὴν τῶν υἱῶν ἀναίρεσιν καὶ δι' 72
ὀργῆς ἔχων ἅπαντας τοὺς ἀπολελειμμένους κατὰ Λι-
βύην ἔπεμψε τῶν φίλων τινὰς εἰς Συρακούσσας πρὸς
Ἄντανδρον τὸν ἀδελφόν, διακελευσάμενος τοὺς τῶν
συστρατευσάντων ἐπὶ Καρχηδόνα συγγενεῖς ἅπαντας
ἀποσφάξαι. ταχὺ δὲ τούτου τὸ προσταχθὲν ποιήσαν- 2
τος ποικιλώτατον γενέσθαι συνέβη φόνον τῶν προ-
γεγονότων· οὐ γὰρ μόνον τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλι-

1 δ'] οὖν F. 2 τοῦτο F. 3 τῷ] τὸ RX ὡς F (ὧν 2. m.); corr. edd. 4 ταῖς om. F. 5 τινῶν] τῶν X. καρκίνοις τοῖς σιδηροῖς R. 6 συνέτεινε] συνέτριβε F; at cf. Reiske. τηθθοὺς RX; cf. Croenert m. Gr. H. p. 86 a. 4. 7 ἐγγύοις F. 8 ὀσφὺν libri (cf. Winer-Schm. p. 73). ὑπὸ τοῦ β. Hertl. III p. 37 (cf. Xen. Cyr. VII 5, 11). 9 ἀεὶ (τὰ χρήματα) RX; ast. not. Steph. 11 αὐτοὺς X. 12 Αἴγεστα libri. 18 γὰρ mirum. 24 συνέβη γενέσθαι F.

κίαις ἀδελφοὺς ἢ πατέρας ἢ παῖδας ἐξῆγεν ἐπὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ πάππους καὶ τούτων, εἰ τύχοι, καὶ πατέρας περιόντας ἐσχατογήρους καὶ ταῖς ὅλαις αἰσθήσεσι διὰ τὸν χρόνον ἤδη παραλελυμένους, ἔτι δὲ νηπίους παῖδας ἐν ἀγκάλαις φερομένους καὶ τῆς ἐπιφερομένης αὐτοῖς συμφορᾶς οὐδεμίαν αἴσθησιν λαμβάνοντας. ἤγον⟨το⟩ δὲ καὶ γυναῖκες ὅσαι μετεῖχον οἰκειότητος ἢ συγγενείας καὶ καθόλου πᾶς ὁ μέλλων τῇ καθ' αὐτὸν τιμωρίᾳ λύπην ἐμποιῆσαι τοῖς ἐπὶ τῆς
3 Λιβύης ἀπολειφθεῖσι. πολλοῦ δὲ πλήθους καὶ παντοίου πρὸς τὴν θάλατταν ἀχθέντος ἐπὶ τὴν τιμωρίαν καὶ τῶν σφαγέων ἐφεστώτων δάκρυα καὶ δεήσεις καὶ θρῆνος ἐγίνετο συμφορητός, ὧν μὲν ἀνηλεῶς φονευομένων, ὧν δὲ ἐπὶ ταῖς τῶν πλησίον συμφοραῖς ἐκπληττομένων καὶ διὰ τὸ προσδοκώμενον οὐδὲν δια- 459
4 φερόντων ταῖς ψυχαῖς τῶν προαποθνησκόντων. τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον, πολλῶν ἀναιρεθέντων καὶ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐρριμμένων τῶν σωμάτων οὔτε συγγενὴς οὐδεὶς οὔτε φίλος ἐτόλμα τινὰ κηδεύειν, φοβούμενος μὴ δόξῃ προσαγγέλλειν ἑαυτὸν μετέχοντα τῆς ἐκείνων
5 οἰκειότητος. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν φονευθέντων ἐπὶ τοῦ κύματος συνέβη τὴν θάλατταν ἐφ' ἱκανὸν τόπον αἵματι κραθεῖσαν πόρρωθεν διαφαίνειν τὴν ὑπερβολὴν τῆς τοῦ πάθους ὠμότητος.

1 ἢ παῖδας ἢ πατέρας F. 2 καὶ (p. τύχοι) om. F (f. r.). 3 ἐσχάτῳ γήρᾳ F; ἐσχατογήρως Dind.; at cf. Croenert m. Gr. H. p. 168 a. 4. ὅλαις] ἄλλαις F. 7 ἦγον libri; corr. Dind. γυναῖκας F. 9 ἐμποιήσειν F. 13 ἐγένετο F. ἀφορητὸς F, corr. 2. m. in marg. 13. 14 τῶν μὲν ὡς φονευομένων, τῶν δὲ ἐπὶ F. 14 ὧν δ' ἐπὶ Kaelker p. 307. 16 προαποθνησκότων X. 17 ὅτι πολλῶν F. 18. 19 οὐδεὶς οὔτε φίλος οὔτε συγγενὴς F. 21 ἐπὶ τοῦ κλύσματος Madv. I p. 516.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 73
μὲν ἦρχε Κόροιβος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν
παρέλαβον Κόιντος Μάρκιος καὶ Πόπλιος Κορνήλιος.
ἐπὶ δὲ τούτων Ἀντίγονος ὁ βασιλεύς, τελευτήσαντος
αὐτῷ τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν Φοίνικος, τοῦτον μὲν
βασιλικῶς ἔθαψε, τὸν δὲ Δημήτριον ἐκ τῆς Κύπρου
μεταπεμψάμενος ἤθροιζε τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἀντι-
γονίαν. ἔκρινε δὲ στρατεύειν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. αὐ- 2
τὸς μὲν οὖν τοῦ πεζοῦ στρατεύματος ἀφηγούμενος
προῆγε διὰ τῆς Κοίλης Συρίας, ἔχων πεζοὺς μὲν
πλείους τῶν ὀκτακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ ὀκτακισχι-
λίους, ἐλέφαντας δὲ τρισὶ πλείους τῶν ὀγδοήκοντα·
τῷ δὲ Δημητρίῳ παραδοὺς τὸν στόλον συνέταξε συμ-
παραπλεῖν ἅμα πορευομένῃ τῇ δυνάμει, παρεσκευασμέ-
νων νεῶν τῶν ἁπασῶν μακρῶν μὲν ἑκατὸν πεντήκοντα,
πορίων δὲ στρατιωτικῶν ἑκατόν, ἐν οἷς ἐκομίζετο βελῶν
πλῆθος. τῶν δὲ κυβερνητῶν οἰομένων δεῖν ἀπομένειν 3
τὴν τῆς Πλειάδος δύσιν δοκοῦσαν ἔσεσθαι μεθ' ἡμέρας
ὀκτώ, τούτοις μὲν ἐπετίμησεν ὡς κατορρωδοῦσι τοὺς
κινδύνους, αὐτὸς δὲ στρατοπεδεύων περὶ Γάζαν καὶ
σπεύδων φθάσαι τὴν τοῦ Πτολεμαίου παρασκευὴν τοῖς
μὲν στρατιώταις παρήγγειλε δέχ' ἡμερῶν ἔχειν ἐπι-
σίτισιν, ἐπὶ δὲ ταῖς καμήλοις ταῖς ἀθροισθείσαις ὑπὸ
τῶν Ἀράβων ἐπέθηκε σίτου μυριάδας μεδίμνων τρισ-
καίδεκα καὶ χόρτου πλῆθος τοῖς τετράποσι· τά τε βέλη

3 Κόιντος Πόπλιος καὶ Μάρκιος Κορνήλιος F; cf. Liv. IX 42; f. c. 5 Φοίνικος] cf. XX 19, 5; Droysen II 2 p. 145 a. 1; Beloch III 2 p. 90; at cf. Niese I p. 322 a. 1. 9 μὲν οὖν] δὲ RX. 11 πεντακισμυρίων F, corr. 2. m. περὶ ὀκτακισχιλίων ἀριθμὸν X. 16 πορείων F. στρατιωτῶν R, corr. 1. m. 17 δεῖν ἀπιδεῖν libri; corr.; cf. XI 81, 5; XV 43, 1 saepius. 21 τῶν — παρασκευῶν X. 22 ἐπισίτησιν F. 23 ἐπὶ δὲ τὰς καμήλους τὰς ἀθροισθείσας F. 24 Ἀρράβων F. δεκατρεῖς F.

κομίζων τοῖς ζεύγεσι προῆγε διὰ τῆς ἐρήμου μετὰ κα-
κοπαθείας διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τῶν τόπων τελμα-
74 τώδεις καὶ μάλιστα περὶ τὰ καλούμενα Βάραθρα. οἱ
δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἐκ τῆς Γάζης ἐκπλεύσαντες
περὶ μέσας νύκτας τὸ μὲν πρῶτον εὐδίας οὔσης ἐφ'
ἡμέρας τινὰς ταῖς ταχυναυτούσαις ναυσὶν ἐρυμούλκουν
τὰ στρατιωτικὰ πόρια· ἔπειτα τῆς Πλειάδος περικατα-
λαμβανούσης αὐτοὺς καὶ πνεύματος ἐπιγενομένου βο-
ρίου συνέβη πολλὰ τῶν τετρηρικῶν σκαφῶν ὑπὸ τοῦ
χειμῶνος κατενεχθῆναι παραβόλως ἐπὶ πόλιν Ῥαφίαν,
2 οὖσαν δυσπροσόρμιστον καὶ τεναγώδη. τῶν δὲ πλοίων 460
τῶν κομιζόντων τὰ βέλη τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος
συγκλυσθέντα διεφθάρη, τὰ δ' ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὴν
Γάζαν· τοῖς δὲ κρατίστοις τῶν σκαφῶν βιασάμενοι
3 διέτειναν μέχρι τοῦ Κασίου. τοῦτο δὲ τοῦ μὲν Νείλου
διέστηκεν οὐ μακράν, ἀλίμενον δέ ἐστι καὶ κατὰ τὰς
χειμερίους περιστάσεις ἀπροσόρμιστον. διόπερ ἠναγ-
κάζοντο τὰς ἀγκύρας ἀφέντες ὡς ἂν ἐν δυσὶ σταδίοις
ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσαλεύειν, ἅμα πολλοῖς περιεχόμενοι
δεινοῖς· τοῦ μὲν γὰρ κλύδωνος ῥηγνυμένου τραχύτερον
ἐκινδύνευον αὔτανδρα τὰ σκάφη συγκλυσθῆναι, τῆς
δὲ γῆς οὔσης ἀπροσορμίστου καὶ πολεμίας οὔτε ναῦς
ἀκινδύνως ἦν προσπλεῖν οὔτε τοὺς ἄνδρας προσ-
νήξασθαι, τὸ δὲ μέγιστον, ἐλελοίπει τὸ εἰς πότον αὐ-
τοῖς ὕδωρ, εἰς τοιαύτην τε σπάνιν κατεκλείσθησαν

3 περὶ τὰ καλούμενα B.] περὶ κλειόμενα B. F, corr. 2. m. in marg. cf. I 30, 4; XVI 46, 5. 6 ἐρυμόλκουν RX ἐρυμούλκουν F (ῥυμουλκεῖν in marg. 3. m.); ἐρρυμ. Dind. 7 πορεῖα F. 8 βορίου R (corr. 2. m.) X βορείου F. 11 δυσπροσόρμητον F. 15 Κάσιος in marg. cod. F 3. m. 16 'διέστη aut διίσταται' Reiske. 20 τοῦ μὲν γὰρ] καὶ τοῦ μὲν F. ταχύτερον libri; corr. Rhod. 24 τὸ δὲ δὴ μέγιστον F. ἐλελοίπει libri. 25 καὶ εἰς τοιαύτην σπάνιν κ. F. τε] cf. Kuehner-Gerth II 2 p. 242.

ὥστε εἰ μίαν ἡμέραν ὁ χειμὼν ἐπέμεινεν, πάντες ἂν 4
τῷ δίψει διεφθάρησαν. ἐν ἀθυμίᾳ δ' ὄντων ἁπάντων
καὶ προσδοκωμένης ἤδη τῆς ἀπωλείας τὸ μὲν πνεῦμα
κατέπαυσεν, ἡ δὲ μετ' Ἀντιγόνου δύναμις καταντήσασα
πλησίον τοῦ στόλου κατεστρατοπέδευσεν. ἐκβάντες οὖν 5
ἐκ τῶν σκαφῶν καὶ προσαναλαβόντες ἑαυτοὺς ἐν τῇ
στρατοπεδείᾳ προσέμενον τῶν νεῶν τὰς ἀποσπασθείσας.
διεφθάρη δ' ἐν τούτῳ τῷ σάλῳ τρία σκάφη τῶν πεν-
τηρικῶν, ἐξ ὧν ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν διενήξαντο πρὸς
τὴν γῆν. ἔπειτα Ἀντίγονος μὲν προαγαγὼν τὴν δύ-
ναμιν πλησίον τοῦ Νείλου κατεστρατοπέδευσεν, ἀπ-
έχων δύο σταδίους τοῦ ποταμοῦ.

Πτολεμαῖος δὲ προκατειληφὼς τοὺς εὐκαιροτάτους 75
τόπους ἀσφαλέσι φυλακαῖς ἀπέστειλέν τινας ἐν τοῖς
κοντωτοῖς, παρακελευσάμενος προσπλεῖν πλησίον τῆς
ἐκβάσεως καὶ κηρύττειν ὅτι δώσει τοῖς μεταβαλομένοις
ἀπ' Ἀντιγόνου τῶν μὲν ἰδιωτῶν ἑκάστοις δύο μνᾶς,
τοῖς δ' ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένοις τάλαντον. γενομέ- 2
νων οὖν τῶν κηρυγμάτων τοιούτων ἐνέπεσέ τις ὁρμὴ
πρὸς μετάθεσιν τοῖς μετ' Ἀντιγόνου μισθοφόροις, ἐν
οἷς καὶ τῶν ἡγεμόνων πλείους ⟨προθύμους⟩ εἶναι
συνέβαινε δι' αἰτίας τινὰς εἰς τὸ μεταβολῆς ἐπι-
θυμεῖν. πολλῶν δὲ πρὸς αὐτὸν αὐτομολούντων ὁ 3
μὲν Ἀντίγονος ἐπιστήσας τῷ χείλει τοῦ ποταμοῦ το-

3 ἤδη] δὴ F. 4 κατέπαυσεν] κατέπεσεν Arnoldt J. f. Ph. n. s. XXVI p. 538; at cf. e. g. XII 12, 1. 6 αὐτοὺς F. 8 πεντήρεων F. 12 στάδια F. 13 καὶ Πτ. δὲ F. 14 ἐν τοῖς κοντωτοῖς, παρακελευσάμενος] ἐν τοῖς κάτω τοῖς (corr. 2. m. in marg.) παρακελευσομένοις F. 16 μεταβαλλομένοις F. 17 ἰδιωτικῶν F. ἑκάστῳ F. 21. 22 πλείους εἶναι libri; πλείους ἐκκαλεῖσθαι Hertl. III p. 38; ⟨προθύμους⟩ add. dubitanter; Wess. φερομένους addi iussit post ἐπιθυμεῖν, προαχθέντας aut ὑπαχθέντας aut ἐπαρθέντας Reiske.

ξότας καὶ σφενδονήτας καὶ πολλὰ τῶν ὀξυβελικῶν
τοὺς προσπλέοντας ἐν τοῖς κοντωτοῖς ἀνέστελλε· τῶν
δ' αὐτομολούντων συλλαβών τινας δεινῶς ἠκίσατο,
βουλόμενος καταπλήξασθαι τοὺς τῆς ὁμοίας ὁρμῆς ἀντ-
4 εχομένους. καὶ προσλαβὼν τὰ καθυστεροῦντα τῶν
σκαφῶν προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ καλούμενον Ψευδόστο-
μον, νομίζων ἐνταῦθα δυνήσεσθαί τινας τῶν στρατιω-
τῶν ἀποβιβάσαι. εὑρὼν δὲ πρὸς αὐτῷ φυλακὴν ἰσχυ-
ρὰν καὶ τοῖς τε ὀξυβελέσι καὶ τοῖς ἄλλοις παντοίοις
βέλεσιν ἀνειργόμενος ἀπέπλευσε περικαταλαμβανούσης
5 νυκτός. ἔπειτα παραγγείλας τοῖς κυβερνήταις ἀκολου-
θεῖν τῇ στρατηγίδι νηὶ προσέχοντας τῷ λαμπτῆρι
προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Νείλου τὸ καλούμενον 461
Φατνιτικόν· ἡμέρας δὲ γενομένης, ἐπειδὴ πολλαὶ τῶν
νεῶν ἀπεπλανήθησαν, ἠναγκάσθη ταύτας περιμένειν
καὶ τὰς μάλιστα ταχυναυτούσας τῶν ἠκολουθηκυιῶν
76 ἐξαποστέλλειν ἐπὶ τὴν τούτων ζήτησιν. διόπερ χρόνου
γενομένου πλείονος οἱ μὲν περὶ τὸν Πτολεμαῖον πυ-
θόμενοι τὸν κατάπλουν τῶν πολεμίων ἧκον ὀξέως
βοηθήσοντες καὶ τὴν δύναμιν διασκευάσαντες ἔστησαν
παρὰ τὸν αἰγιαλόν· ὁ δὲ Δημήτριος ἀποτυχὼν καὶ
ταύτης τῆς ἐκβάσεως καὶ τὴν συνάπτουσαν παραλίαν
ἀκούων ἕλεσι καὶ λίμναις ὠχυρῶσθαι φυσικῶς ἐπαλιν-
2 δρόμει παντὶ τῷ στόλῳ. εἶτ' ἐμπεσόντος βορέου
λαμπροῦ καὶ τοῦ κλύδωνος εἰς ὕψος αἰρομένου

1 ὀξυβελῶν F. 2 κόντοις F, corr. 2. m. ἀνέστειλλεν X ἀνέστελλον F, corr. 2. m. 6 Ψευδόστομον in marg. cod. F 3. m.; cf. Strab. XVII 1, 18; Ptol. IV 5, 5; Droysen II 2 p. 149 a. 1. 7 ἐντεῦθεν RX 8 αὐτὸ F. 9 τε om. F. 10 εἰργόμενος F. 13 ἐπὶ στόμα F. 14 Φαγνιτικὸν RX Φαγνητικὸν F; corr. Steph.; Φατμιτικὸν I 33, 7; cf. Mueller ad Ptol. IV 5, 5 (p. 681). 16 ἠκολουθηκότων libri (cf. XVII 50, 7; XX 34, 3 Bekk. monente); corr. Schaefer ad schol. Apollon. 628.

τρία μὲν σκάφη τῶν τετρηρικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν
πορίων ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ βιαιότερον ὑπὸ τοῦ κύματος
ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβράσθη καὶ τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον
ὑποχείρια κατέστη, αἱ δ' ἄλλαι ἐκβιασαμένων τῶν
πληρωμάτων διεσώθησαν πρὸς τὴν Ἀντιγόνου στρατο-
πεδείαν. τῶν δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον διειληφότων πᾶσαν 3
τὴν περὶ τὸν ποταμὸν ἔκβασιν φυλακαῖς ἰσχυραῖς καὶ
πολλῶν μὲν σκαφῶν ποταμίων αὐτῷ παρεσκευασμένων,
πάντων δὲ τούτων ἐχόντων βέλη παντοῖα καὶ τοὺς
χρησομένους αὐτοῖς ἄνδρας οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον οὐ
μετρίως ἠποροῦντο· ἡ γὰρ ναυτικὴ δύναμις ἄχρηστος 4
ἦν αὐτοῖς προκατειλημμένου τοῦ Πηλουσιακοῦ στόμα-
τος ὑπὸ τῶν πολεμίων, τό τε πεζὸν στράτευμα τὴν
ὁρμὴν ἄπρακτον εἶχε τῷ μεγέθει τοῦ ποταμοῦ διειργό-
μενον, τὸ δὲ μέγιστον, ἡμερῶν ἤδη συχνῶν διεληλυ-
θυιῶν ὑπολείπειν ἤδη συνέβαινε τόν τε σῖτον καὶ τὰ
χορτάσματα τοῖς κτήνεσι. διὰ δὴ ταῦτα τῆς δυνάμεως 5
ἀθυμούσης παραλαβὼν *τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγε-
μόνας Ἀντίγονος προέθηκε βουλὴν πότερον συμφέρει
μένειν καὶ διαπολεμεῖν, ἢ νῦν μὲν ἐπανελθεῖν εἰς Συ-
ρίαν, ὕστερον δὲ κάλλιον παρασκευασαμένους στρα-
τεῦσαι καθ' ὃν ἂν χρόνον ἐλάχιστος ὁ Νεῖλος εἶναι
δόξῃ. πάντων δὲ κατενεχθέντων ἐπὶ τὸ τὴν ταχίστην 6

1 τρία τε σκάφη τῶν τε τριηρικῶν F. **2** πορείων F. post πορίων f. addendum πολλὰ Dind. ἅμα] ἄλλα aut τινὰ Rhod.; ἔνια Madv. I p. 516. ἐπὶ τοῦ κ. F. **3** εἰς γῆν F. **10** οὐ om. RX. **15** διεληλυθυῶν RX (cf. Croenert m. Gr. H. p. 123sq.) διεληλυθουσῶν F. **16** ὑπολιπεῖν RX; at cf. Hultsch SGW. XIII p. 407sqq.; ἐπιλείπειν Madv. I p. 516. **17** τῆς τε δυνάμεως F. **18** *τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας] τὸ στρατόπεδον corruptum; τὸ στρατηγικὸν (i. e. τοὺς στρατηγοὺς) Madv. I p. 516; ego scripserim κατὰ τὸ στρατόπεδον τοὺς ἡγεμόνας. **21** παρεσκευασμένους F. **22** εἶναι om. F.

ἀπιέναι παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ἀναζευγνύειν καὶ ταχὺ πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Συρίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ καὶ τοῦ στόλου παντός. Πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν πολεμίων περιχαρὴς γενόμενος καὶ θύσας τοῖς θεοῖς χαριστήρια τοὺς φίλους εἱστία λαμ-
7 πρῶς. καὶ πρὸς μὲν τοὺς περὶ Σέλευκον καὶ Λυσίμαχον καὶ Κάσανδρον ἔγραψε περὶ τῶν εὐτυχημάτων καὶ περὶ τοῦ πλήθους τῶν πρὸς αὐτὸν αὐτομολησάντων, αὐτὸς δὲ τὸ δεύτερον ἠγωνισμένος ὑπὲρ τῆς Αἰγύπτου καὶ νομίσας δορίκτητον ἔχειν τὴν χώραν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

77 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Διονύσιος ὁ τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ τύραννος ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη τριάκοντα δύο, τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενοι οἱ υἱοὶ Ὀξάθρας καὶ Κλέαρχος ἦρξαν ἔτη ἑπτακαίδεκα. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἀγαθοκλῆς ἐπῄει τὰς ὑπ' αὐτὸν πόλεις ἀσφαλιζόμενος φρουραῖς καὶ χρήματα 462
πραττόμενος· σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μήποτε διὰ τὰς γεγενημένας περὶ αὐτὸν ἀτυχίας ὁρμήσωσιν οἱ Σικελιῶται
2 πρὸς τὴν αὐτονομίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Πασίφιλος ὁ στρατηγός, ἀκούσας τὴν τῶν Ἀγαθοκλέους υἱῶν ἀναίρεσιν καὶ τὰ περὶ τὴν Λιβύην ἐλαττώματα, τοῦ μὲν δυνάστου κατεφρόνησε, πρὸς δὲ Δεινοκράτην ἀποστὰς καὶ φιλίαν αὐτῷ συνθέμενος τάς τε πόλεις ἃς ἦν πεπιστευμένος διακατέσχεν καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἐλπίσι ψυχαγωγήσας ἀλλοτρίαν κατεσκεύασε τοῦ

4. 5 καὶ θύσας — χαριστήρια] θύσας τοῖς θεοῖς εὐχαριστήρια F. 6. 7 καὶ Κάσσανδρον καὶ Λυσίμαχον F. 9 cf. XVIII 39, 5. 14 cf. XVI 88, 5. 15 Ὀξάθρας] ζάθρας libri; corr. Wess.; cf. Memnon fr. 4. 6 (FHGr. III p. 530 sq.) ubi Ὀξάθρης (cf. Diod. XVII 34, 2 saepius). δεκαεπτὰ F. 17 ὑπ' αὐτοῦ F. 18. 19 διὰ τὰ γεγενημένα περὶ αὐτὸν ἀτυχήματα X.

τυράννου. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς πανταχόθεν τῶν ἐλπίδων 3
περικοπτομένων οὕτως ἐταπεινώθη τὴν ψυχὴν ὥστε
διαπρεσβεύσασθαι πρὸς Δεινοκράτην καὶ παρακαλεῖν
ἐπὶ τοῖσδε συνθήκας ποιήσασθαι, ἐκχωρῆσαι μὲν τῆς
δυναστείας Ἀγαθοκλέα, παραδοῦναι δὲ τὰς Συρακούσσας
τοῖς πολίταις καὶ μηκέτι εἶναι φυγάδα Δεινοκράτην,
ἐξαίρετα δὲ δοθῆναι τῶν ἐρυμάτων Ἀγαθοκλεῖ δύο,
Θέρμα καὶ Κεφαλοίδιον καὶ τὴν χώραν τὴν τούτων.

Θαυμάσαι δ' ἄν τις εἰκότως ἐν τούτοις πῶς Ἀγα- 78
θοκλῆς, ὑποστατικὸς ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι γενόμενος
καὶ μηδέποθ' ἑαυτὸν ἐν ταῖς ἐσχάταις προσδοκίαις ἀπ-
ελπίσας, τότε δειλωθεὶς ἀκοντὶ παρεχώρησε τοῖς πολε-
μίοις τῆς τυραννίδος, ὑπὲρ ἧς πολλοὺς καὶ μεγάλους
κινδύνους προηγωνίσατο, καὶ τὸ πάντων παραλογώτα-
τον, Συρακουσσῶν τε κυριεύσας καὶ τῶν ἄλλων πόλεων
καὶ ναῦς καὶ χρήματα κεκτημένος καὶ δύναμιν σύμ-
μετρον ἐξησθένησε τοῖς λογισμοῖς, οὐδὲν τῶν γενομένων
περὶ Διονύσιον τὸν τύραννον μνησθείς. τούτου γάρ 2
ποτε συνδιωχθέντος εἰς περίστασιν ὁμολογουμένως
ἀπεγνωσμένην καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπηρτημένων
κινδύνων ἀπελπίσαντος μὲν τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν,
μέλλοντος δ' ἐκ τῶν Συρακουσσῶν ἐξιππεύειν πρὸς
ἑκούσιον φυγὴν Ἕλωρις ὁ πρεσβύτατος τῶν φίλων
ἐπιλαβόμενος τῆς ὁρμῆς «Διονύσιε», φησίν, «καλὸν
ἐντάφιον ἡ τυραννίς.» παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ 3
κηδεστὴς Μεγακλῆς ἀπεφήνατο πρὸς αὐτόν, εἰπὼν ὅτι
δεῖ τὸν ἐκ τυραννίδος ἐκπίπτοντα τοῦ σκέλους ἑλκό-

8 Κεφαλοίδιν RX; cf. XX 56, 3. **10** ὑποστατικῶς F 2. m. **11** μηδέποτ' αὐτὸν RX. **12** δειλωθεὶς R (δουλωθεὶς 2. m.) X δειλιάσας F. **13** πολλοὺς om. F, suppl. 2. m. **23** Ἕλωρος F; cf. XIV 8, 5. **26** Μεγακλῆς] aliter XIV 8, 5; cf. Wess.; Holm G. S. II p. 430. **27** ἐκ τῆς τ. F.

μενον ἀπιέναι καὶ μὴ κατὰ προαίρεσιν ἀπαλλάττεσθαι. ὑπὸ δὲ τούτων τῶν παρακλήσεων ὁ Διονύσιος μετεωρισθεὶς ἐνεκαρτέρησε πᾶσι τοῖς δοκοῦσιν εἶναι δεινοῖς καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν μείζονα κατεσκεύασεν, αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ταύτης καλοῖς ἐγγηράσας ἀπέλιπε τοῖς ἐκγόνοις μεγίστην τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην δυναστείαν.

79 Ἀγαθοκλῆς δ' ἐπ' οὐδενὶ τούτων μετεωρισθεὶς οὐδὲ τὰς ἀνθρωπίνας ἐλπίδας ἐξελέγξας τῇ πείρᾳ τηλικαύτην 463 ἀρχὴν ἔκδοτον πεποίηται ταῖς ὁμολογίαις. ταύτας δ' ἀσυντελέστους συνέβη γενέσθαι τῇ μὲν Ἀγαθοκλέους προαιρέσει κυρωθείσας, διὰ δὲ τὴν Δεινοκράτους
2 πλεονεξίαν μὴ προσδεχθείσας. οὗτος γὰρ μοναρχίας ὢν ἐπιθυμητὴς τῆς μὲν ἐν ταῖς Συρακούσσαις δημοκρατίας ἀλλότριος ἦν, τῇ δὲ ἡγεμονίᾳ τῇ τότε οὔσῃ περὶ αὐτὸν εὐαρεστεῖτο· ἀφηγεῖτο γὰρ πεζῶν μὲν πλειόνων ἢ δισμυρίων, ἱππέων δὲ τρισχιλίων, πόλεων δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων, ὥστε αὐτὸν μὲν καλεῖσθαι τῶν φυγάδων στρατηγόν, τῇ δ' ἀληθείᾳ βασιλικὴν ἔχειν ὑπεροχήν, τῆς ἐξουσίας οὔσης περὶ αὐτὸν αὐτοκράτο-
3 ρος. εἰ κατέλθοι δ' εἰς τὰς Συρακούσσας, πάντως ἀναγκαῖον ἂν ἦν ἰδιώτην ὑπάρχειν καὶ ἕνα τῶν πολλῶν ἀριθμεῖσθαι, τῆς αὐτονομίας ἀγαπώσης τὴν ἰσότητα, ἔν τε ταῖς χειροτονίαις ὑπὸ τοῦ τυχόντος δημαγωγοῦ παρευημερεῖσθαι, τοῦ πλήθους ἀντικειμένου ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγόντων παρρησίαν. διόπερ Ἀγαθοκλῆς μὲν δικαίως ἂν λέγοιτο λελοιπέναι

6 usitatius δυναστειῶν (cf. e. gr. XVI 1, 3; 95, 2). 8. 9 τηλικαύτην ἔκδοτον ἀρχὴν ἐποίει F; ἐποιεῖτο? Dind. 12 μὴ] οὐ F. 14 τῇ τότε οὔσῃ] τῇ τελούσῃ RX. 15 εὐαρεστεῖτο RX (cf. XIV 4, 2; Winer-Schm. p. 101) εὐηρεστεῖτο F. 17 ὥστ' αὐτὸν Kaelker p. 307. καλεῖσθαι μὲν F. 19 ὑπεροχὴν] ἀρχὴν F, corr. 2. m. in marg. 26 μὲν om. F.

τὴν τῆς τυραννίδος τάξιν, Δεινοκράτης δ' αἴτιος εἶναι
νομίζοιτο τῶν ὕστερον τῷ δυνάστῃ κατορθωθέντων.
οὗτος γάρ, συνεχῶς Ἀγαθοκλέους διαπρεσβευομένου 4
περὶ τῶν ὁμολογιῶν καὶ δεομένου συγχωρῆσαι τὰ δύο
φρούρια πρὸς καταβίωσιν, ἀεὶ προφάσεις εὐλόγους
κατεσκεύαζε, δι' ὧν διέκοπτε τὰς ἐλπίδας τῶν ὁμο-
λογιῶν, ποτὲ μὲν ἀποφαινόμενος ἐκ Σικελίας αὐτὸν
ἀπαλλάττεσθαι, ποτὲ δὲ τὰ τέκνα πρὸς ὁμηρίαν αἰτῶν.
ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς γνοὺς αὐτοῦ τὴν ἐπίνοιαν πρὸς μὲν 5
τοὺς φυγάδας διεπέμπετο κατηγορῶν τοῦ Δεινοκράτους
ὡς διακωλύοντος αὐτοῦ τυχεῖν αὐτοὺς τῆς αὐτονομίας,
πρὸς δὲ Καρχηδονίους πρεσβευτὰς ἀποστείλας συν-
έθετο τὴν εἰρήνην ἐφ' οἷς τὰς πόλεις κομίσασθαι τοὺς
Φοίνικας πάσας τὰς πρότερον ὑπ' αὐτοὺς γεγενημένας·
ἀντὶ δὲ τούτων ἔλαβε παρὰ Καρχηδονίων χρυσίον μὲν
εἰς ἀργυρίου λόγον ⟨ἀναγόμενον⟩ τριακοσίων ταλάν-
των, ὡς δὲ Τίμαιός φησιν, ἑκατὸν πεντήκοντα, σίτου
δὲ μεδίμνων εἴκοσι μυριάδας. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικε-
λίαν ἐν τούτοις ἦν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Σαμνῖται μὲν Σῶραν καὶ 80
⟨Καλ⟩ατίαν πόλεις Ῥωμαίοις συμμαχούσας ἐκπολιορ-
κήσαντες ἐξηνδραποδίσαντο· οἱ δ' ὕπατοι δυνάμεσιν

2 κατωρθωθέντων F. 5 αἰεὶ F. 7 cf. XVI 65, 5; XIX 43, 6. 8 ὁμηρίαν libri. 11 αὐτοῦ] τοῦ F. 12 πρὸς δὲ τοὺς K. F. 13 ἐφ' οἷς F, ἐφ' ἧς 2. m. 16 ⟨ἀναγόμενον⟩ add.; cf. XVI 56, 6; XVII 71, 1. 20 κατὰ δὲ Ἰταλίαν F. Σαυνῖται F. καὶ ⟨Καλ⟩ατίαν] καὶ Ἀτίαν RX καὶ Ἀττίαν F; corr. Wess. (coll. Liv. IX 43; cf. XIX 101, 3); cf. Binneboessel l. l. p. 91; Pirro l. l. III p. 56 a. 3; aliter Mommsen (CJL. X p. 444), καὶ Καιατίαν scribendum esse arbitratus (cf. Huelsen ap. P.-W. s. v. Caiatia) aut καὶ Ἀτίναν (cf. Binneboessel p. 91); res pro certo diiudicari nequit (cf. Nissen It. Ldk. II p. 800 a. 6). 22 ἐξηνδραποδήσαντο.

ἀθρόαις εἰς τὴν Ἰαπυγίαν ἐμβαλόντες πλησίον Σιλβίου
2 πόλεως κατεστρατοπέδευσαν. φρουρουμένης δὲ αὐτῆς
ὑπὸ Σαμνιτῶν συνεστήσαντο πολιορκίαν ἐφ' ἱκανὰς
ἡμέρας καὶ κατὰ κράτος ἑλόντες αἰχμάλωτα σώματα
πλείω τῶν πεντακισχιλίων ἔλαβον καὶ τῶν ἄλλων λα-
3 φύρων ἱκανόν τι πλῆθος. ἀπὸ δὲ τούτων ⟨γενόμενοι⟩ 464
τὴν τῶν Σαμνιτῶν χώραν ἐπῆλθον δενδροτομοῦντες
καὶ πάντα τόπον καταφθείροντες· πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς
Ῥώμης πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος διαπολεμούσης ὑπὲρ τῆς
ἡγεμονίας ἤλπιζον τῶν ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεων στερή-
σαντες τοὺς πολεμίους ἀναγκάσειν εἶξαι τοῖς ὑπερ-
4 έχουσιν. διὸ καὶ πέντε μῆνας καταναλώσαντες εἰς τὴν
τῆς πολεμίας γῆς καταφθορὰν τάς τε ἐπαύλεις σχεδὸν
ἁπάσας ἐπυρπόλησαν καὶ τὴν χώραν ἐξηγρίωσαν, ἀφα-
νίσαντες πᾶν τὸ δυνάμενον ἐνεγκεῖν ἥμερον καρπόν.
μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς μὲν Ἀναγνίταις ἀδικήματα ποιοῦσι
πόλεμον κατήγγειλαν, Φρουσίνωνα δὲ ἐκπολιορκήσαντες
ἀπέδοντο τὴν χώραν.

81 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
μὲν ἦρχεν Εὐξένιππος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι
Λεύκιος Ποστούμιος καὶ Τιβέριος Μινούκιος. ἐπὶ δὲ
τούτων Ῥοδίοις ἐνέστη πόλεμος πρὸς Ἀντίγονον διὰ
2 τοιαύτας τινὰς αἰτίας. ἡ πόλις ἡ τῶν Ῥοδίων ἰσχύουσα

1 *Σίλβιον* etiam Plut. Sull. 27, *Σιλούιον* Strab. VI 3, 8; cf. Plin. III 11, 16; it. Ant. p. 120 (Wess.). **3. 7** *Σαυνιτῶν* F. **5** *τῶν* om. F. **6** ⟨*γενόμενοι*⟩ add. Kallenb. I p. 23. **8** *πάντα τόπον*] *πάντα τρόπον* Hertl. III p. 38; f. ⟨*κατὰ*⟩ *πάντα τρόπον* (cf. Pol. I 87, 4; 88, 11 saepius). *καταφθείραντες* F. **16** *Αἰγινήταις* RX *Αἰγινίταις* F; corr. Rhod. et Cluv. (coll. Liv. IX 43); cf. CJL. X p. 584. **17** *Φρούσινα* F; cf. Ptol. III 1, 54; CJL. X p. 554. **18** *ἀπέδοντο*] *ἀφείλοντο* Burger mnem. XVI p. 88; cf. Liv. X 1. **20** *Ξένιππος* RX; cf. Dion. Hal. Din. 9; CJA. II 252. 1137. **21** T. Minutius Liv. IX 44; ep. Cass.; at cf. f. c. **22** *πρὸς τὸν Ἀ.* F.

ναυτικαῖς δυνάμεσι καὶ πολιτευομένη κάλλιστα τῶν Ἑλλήνων περιμάχητος τοῖς δυνάσταις καὶ βασιλεῦσιν ἦν, ἑκάστου σπεύδοντος εἰς τὴν αὐτοῦ φιλίαν προσλαμβάνεσθαι. προορωμένη δὲ πόρρωθεν τὸ συμφέρον καὶ πρὸς ἅπαντας κατ' ἰδίαν συντιθεμένη τὴν φιλίαν τῶν πρὸς ἀλλήλους τοῖς δυνάσταις πολέμων οὐ μετεῖχεν. διόπερ συνέβαινεν αὐτὴν τιμᾶσθαι μὲν ὑφ' ἑκάστου 3 *βασιλικαῖς δωρεαῖς, ἄγουσαν δὲ πολὺν χρόνον εἰρήνην μεγάλην ἐπίδοσιν λαβεῖν πρὸς αὔξησιν· ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ προεληλύθει δυνάμεως ὥσθ' ὑπὲρ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἰδίᾳ τὸν πρὸς τοὺς πειρατὰς πόλεμον ἐπαναιρεῖσθαι καὶ καθαρὰν παρέχεσθαι τῶν κακούργων τὴν θάλατταν, τὸν δὲ πλεῖστον ἰσχύσαντα τῶν μνημονευομένων Ἀλέξανδρον προτιμήσαντ' αὐτὴν μάλιστα τῶν πόλεων καὶ τὴν ὑπὲρ ὅλης τῆς βασιλείας διαθήκην ἐκεῖ θέσθαι καὶ τἄλλα θαυμάζειν καὶ προάγειν εἰς ὑπεροχήν. οἱ δ' οὖν Ῥόδιοι πρὸς πάντας τοὺς δυνά-* 4 *στας συντεθειμένοι τὴν φιλίαν διετήρουν μὲν ἑαυτοὺς ἐκτὸς ἐγκλήματος δικαίου, ταῖς δ' εὐνοίαις ἔρεπον μάλιστα πρὸς Πτολεμαῖον· συνέβαινε γὰρ αὐτοῖς τῶν τε προσόδων τὰς πλείστας εἶναι διὰ τοὺς εἰς Αἴγυπτον πλέοντας ἐμπόρους καὶ τὸ σύνολον τρέφεσθαι τὴν πόλιν ἀπὸ ταύτης τῆς βασιλείας. ὃ δὴ συνορῶν ὁ* 82 *Ἀντίγονος καὶ σπεύδων αὐτοὺς ἀποσπάσαι τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἐπιπλοκῆς τὸ μὲν πρῶτον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε καθ' ὃν καιρὸν ὑπὲρ τῆς Κύπρου διεπολέμει πρὸς Πτολεμαῖον, ἀξιῶν αὐτῷ συμμαχεῖν καὶ ναῦς συναπο-*

3 *αὐτοῦ* libri **10** *γὰρ* om. X **11** *ἐπαναίρεσθαι* F. **14** f. addendum ⟨*βασιλέων*⟩ (cf. XVII 1, 3). *προτιμήσαντα* F. **15** *καὶ τὴν τῆς ὑπὲρ* F. **17** *ἅπαντας* F. **18** sqq. cf. XX 46, 6. **19** *ἔρεπον* libri; cf. Winer-Schm. p. 56. **20** *αὐτοὺς* F. **27** *καὶ ναῦς αὐτῶν σ.* F.

2 στεῖλαι τῷ Δημητρίῳ· οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν ἀπέστειλέ τινα τῶν στρατηγῶν μετὰ νεῶν, συντάξας τοὺς πλέοντας εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ῥόδου κατάγειν καὶ περιαιρεῖσθαι τὰ φορτία. τούτου δ' ἐκβληθέντος ὑπὸ τῶν Ῥοδίων φήσας αὐτοὺς ἀδίκου κατῆρχθαι πολέμου διηπειλήσατο πολιορκήσειν δυνάμεσιν ἁδραῖς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ῥόδιοι τὸ μὲν πρῶτον ἐψηφίσαντο μεγάλας αὐτῷ τιμὰς καὶ πέμψαντες πρέσβεις ἠξίουν μὴ βιάσασθαι τὴν πόλιν προπεσεῖν παρὰ τὰς συνθήκας εἰς τὸν πόλε-
3 μον πρὸς Πτολεμαῖον. τραχύτερον δὲ τοῦ βασιλέως 465 ἀπαντῶντος καὶ τὸν υἱὸν Δημήτριον ἐκπέμψαντος μετὰ δυνάμεως καὶ πολιορκητικῶν ὀργάνων φοβηθέντες τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βασιλέως τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Δημήτριον, φήσαντες συμπολεμήσειν Ἀντιγόνῳ πρὸς Πτολεμαῖον· ὡς δ' ἐκεῖνος ὁμήρους ἑκατὸν ᾔτει τοὺς ἐπιφανεστάτους καὶ τοῖς λιμέσι δέχεσθαι τὸν στόλον προσέταττεν, ὑπολαβόντες ἐπιβουλεύειν αὐτὸν
4 τῇ πόλει, τὰ πρὸς πόλεμον παρεσκευάζοντο. Δημήτριος δὲ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἀθροίσας εἰς τὸν ἐν Λωρύμοις λιμένα στόλον ἐξήρτυε πρὸς τὸν ἐπίπλουν τὸν ἐπὶ τὴν Ῥόδον. εἶχε δὲ ναῦς μακρὰς μὲν παντοίας μεγέθει διακοσίας, ὑπηρετικὰ δὲ πλείω τῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα· ἐν δὲ τούτοις ἐκομίζοντο στρατιῶται βραχὺ λειπόμενοι τῶν τετρακισμυρίων σὺν ἱππεῦσι καὶ τοῖς συμμαχοῦσι πειραταῖς. ὑπῆρχε δὲ καὶ βελῶν παντοίων πλῆθος καὶ πάντων τῶν πρὸς πολιορκίαν χρησίμων
5 μεγάλη παρασκευή. χωρὶς δὲ τούτων ἰδιωτικὰ πόρια

1 αὐτῷ F. **9** προσπεσεῖν libri; corr. Dind. **12** πολιτικῶν F. **19** πᾶσαν μὲν τὴν δ. RX. ἐν Ελωρύμνοις libri; corr. Palm.; cf. XIV 83, 4 (ubi Δώρυμα codd.); Mueller ad Ptol. V 2, 8. **20** ἐπὶ τῆς Ῥόδου F. **21** de numeris cf. Beloch III 1 p. 162 a. 3. **22** ὑπηρετικὰς X. **27** πορεῖα F.

συνηκολούθει τῶν ταῖς ἀγοραῖς χρωμένων βραχὺ λειπό-
μενα τῶν χιλίων· πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς χώρας τῆς Ῥοδίων
ἀπορθήτου γεγενημένης συνέρρει πανταχόθεν πλῆθος
τῶν εἰωθότων ὠφελείας ἰδίας ἡγεῖσθαι τὰ τῶν πολε-
μουμένων ἀτυχήματα. ὁ μὲν οὖν Δημήτριος ὥσπερ 83
εἴς τινα ναυμαχίαν ἐκτάξας τὸν στόλον καταπληκτικῶς
προηγεῖσθαι μὲν ἐποίησε τὰς μακρὰς ναῦς, ἐχούσας
ἐπὶ ταῖς πρῴραις τοὺς τρισπιθάμους τῶν ὀξυβελῶν,
ἐπακολουθεῖν δὲ τὰς στρατιωτικὰς καὶ τὰς ἱππηγοὺς
ῥυμουλκουμένας ὑπὸ τῶν ταῖς εἰρεσίαις χρωμένων,
ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ τὰ τῶν πειρατῶν πόρια καὶ τὰ τῶν
ἐμπόρων καὶ ἀγοραίων, ὑπεράγοντα τῷ πλήθει, καθά-
περ προείρηται, ὥστε πάντα τὸν ἀνὰ μέσον τόπον
τῆς τε νήσου καὶ τῆς ἀντικειμένης παραλίας συμ-
πεπληρωμένον φαίνεσθαι τοῖς πλοίοις καὶ πολὺν φόβον
καὶ κατάπληξιν παρέχεσθαι τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως θεω-
ροῦσιν. οἱ μὲν γὰρ στρατιῶται τῶν Ῥοδίων διειληφότες 2
τὰ τείχη τὸν ἐπίπλουν ἐκαραδόκουν τῶν πολεμίων,
πρεσβῦται δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀφεώρων,
οὔσης τῆς πόλεως θεατροειδοῦς, πάντες δὲ τό τε
μέγεθος τοῦ στόλου καὶ τὴν αὐγὴν τῶν ἀποστιλβόν-
των ὅπλων καταπληττόμενοι περὶ τῶν ὅλων οὐ μετρίως
ἠγωνίων. εἶθ' ὁ μὲν Δημήτριος κατέπλευσεν εἰς τὴν 3
νῆσον, ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν κατεστρατοπέδευσεν
πλησίον τῆς πόλεως, ἐκτὸς βέλους ποιησάμενος τὴν
παρεμβολήν. εὐθὺς δὲ τῶν πειρατῶν καὶ τῶν ἄλλων
τοὺς εὐθέτους ἐξέπεμψε πορθήσοντας τὴν νῆσον καὶ

1 ἐπηκολούθει F. 4 πολεμουμένων] πολεμίων F. 8 ταῖς om. X. 11 καὶ om. X. πορεῖα F. καὶ τὰ τῶν ἀγοραίων F. 12 ὑπερέχοντα F. 19 πρεσβύται F. 20 δὲ, quod in libris est post οὔσης, post πάντες posuit Dind. 21 ἀποστιλβούντων F. 26 εὐθὺς τῶν τε πειρατῶν F f. r.

4 κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἐδενδροτόμησε δὲ καὶ τὴν πλησίον χώραν καὶ καθεῖλε τὰς ἐπαύλεις, ἐξ ὧν ὠχύρωσε τὴν στρατοπεδείαν, περιλαβὼν τριπλῷ χάρακι καὶ σταυρώμασι πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ὥστε τὴν τῶν πολεμίων βλάβην γίνεσθαι τῶν ἰδίων ἀσφάλειαν. μετὰ δὲ ταῦτα πάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τοῖς πληρώμασιν ἔχωσεν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τὸ μεταξὺ τῆς πόλεως διαλεῖπον πρὸς τὴν ἔκβασιν καὶ κατεσκεύασε λιμένα ταῖς ναυσὶν ἀρκοῦντα.

84 Οἱ δὲ Ῥόδιοι μέχρι μέν τινος πρέσβεις ἐκπέμποντες ἠξίουν μηδὲν πρᾶξαι κατὰ τῆς πόλεως ἀνήκεστον· ὡς 466
δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχεν, ἀπογνόντες τὰς διαλύσεις ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς πρὸς Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον καὶ Κάσανδρον, ἀξιοῦντες βοηθεῖν, ὡς τῆς πόλεως
2 προπολεμούσης ὑπὲρ αὐτῶν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει κατοικούντων παροίκων καὶ ξένων δόντες ἐξουσίαν τοῖς βουλομένοις συναγωνίζεσθαι τοὺς λοιποὺς ἀχρήστους ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεμψαν, ἅμα μὲν τῆς τῶν ἀναγκαίων ἐνδείας προνοηθέντες, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μηδένα τῇ καταστάσει δυσχεραίνοντα γίνεσθαι τῆς πόλεως προδότην. ἀριθμὸν δὲ ποιησάμενοι τῶν δυναμένων ἀγωνίζεσθαι πολιτῶν μὲν εὗρον περὶ ἑξακισχιλίους, τῶν δὲ
3 παροίκων καὶ ξένων εἰς χιλίους. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τῶν δούλων τοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐν τοῖς κινδύνοις ἀγοράσαντας παρὰ τῶν δεσποτῶν ἐλευθεροῦν καὶ πολίτας εἶναι· ἔγραψαν δὲ καὶ τῶν τελευτησάντων ἐν τῷ πολέμῳ τὰ μὲν σώματα δημοσίᾳ θάπτεσθαι,

5 τὴν τῶν ἰδίων ἀ. F. 6 τῇ om. F. 7 διαλιπὸν F. 15 προσπολεμούσης libri; corr. Wess. 17 ὡς ἀχρήστους F f. r. 25 ἀγοράσαντες Wess. I p. 516; cf. Kuehner-Gerth II 2 p. 112. 25. 26 ἐλευθεροῦν καὶ πολίτας εἶναι] τὴν ἐλευθερίαν πολίτας εἶναι F, corr. 2. m. in marg.

τοὺς δὲ γονεῖς καὶ παῖδας τρέφεσθαι λαμβάνοντας τὴν
χορηγίαν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ταμιείου, καὶ τὰς μὲν παρ-
θένους δημοσίᾳ προικίζεσθαι, τοὺς δ' υἱοὺς ἐν ἡλικίᾳ
γενομένους ἐν τῷ θεάτρῳ στεφανῶσαι τοῖς Διονυσίοις
πανοπλίᾳ. διὰ δὲ τούτων ἐκκαλεσάμενοι τὰς ἁπάντων 4
προθυμίας εἰς τὸ τοὺς κινδύνους ὑπομένειν εὐψύχως,
ἐποιήσαντο καὶ τῶν ἄλλων τὴν ἐνδεχομένην παρα-
σκευήν. ὁμονοοῦντος γὰρ τοῦ πλήθους οἱ μὲν εὔποροι
χρήματ' εἰσέφερον, οἱ δὲ τεχνῖται τὰς αὑτῶν ἐπιστήμας
παρείχοντο πρὸς τὴν τῶν ὅπλων κατασκευήν, ἅπας δ'
ἦν ἐνεργός, τῇ φιλοτιμίᾳ τοὺς ἄλλους ὑπερθέσθαι
σπεύδων. διόπερ οἱ μὲν ἐγίνοντο περὶ τοὺς ὀξυβελεῖς 5
καὶ πετροβόλους, οἱ δὲ περὶ τὴν τῶν ἄλλων κατα-
σκευήν, τινὲς δὲ τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶν ἐπεσκεύ-
αζον, πλεῖστοι δὲ λίθους πρὸς τὰ τείχη φέροντες
ἐσώρευον. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ τῶν ἄριστα πλεουσῶν
νεῶν τρεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς παρακομίζον-
τας αὐτοῖς ἀγορὰς ἐμπόρους. αὗται δὲ παραδόξως 6
ἐπιφανεῖσαι πολλὰ μὲν πλοῖα τῶν ἐπὶ τὴν προνομὴν
τῆς χώρας ὠφελείας χάριν πλεόντων ἐμπόρων κατ-
επόντισαν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ πρὸς τὸν αἰγιαλὸν κατα-
σπῶσαι συνέκαυσαν καὶ τῶν αἰχμαλώτων τὰ δυνάμενα
δοῦναι λύτρον παρεκόμιζον εἰς τὴν πόλιν· συνέθεντο
γὰρ οἱ Ῥόδιοι πρὸς τὸν Δημήτριον ὥστε ἀλλήλοις
διδόναι λύτρον ἐλευθέρου μὲν χιλίας δραχμάς, δούλου
δὲ πεντακοσίας.

1 addendum videtur post γονεῖς ⟨καὶ γυναῖκας⟩; cf. XVII 11, 5. 4 ταῖς (corr. 2. m.) Διονυσίοις πανοπλίαις F. 9 τεχνῖται libri. αὐτῶν F. 10—12 ἅπας δ' ἦν ἐνεργὸς — σπεύδων] ἐνεργῶς — σπεύδοντες F. 13 παρασκευὴν X. 15 οἱ πλεῖστοι δὲ XX 86, 4. 19 ἐπιφανεῖσαι καὶ πολλὰ F. 20 χώρας om. F, suppl. 2. m. 'f. delendum ἐμπόρων' Reiske. 23 λύτρα F.

85 Πρὸς τὰς θέσεις τῶν ὀργάνων δὲ ὁ Δημήτριος
ἄφθονον ἔχων ἁπάντων χορηγίαν ἤρξατο κατασκευάζειν
δύο χελώνας, τὴν μὲν πρὸς τοὺς πετροβόλους, τὴν δὲ
πρὸς τοὺς ὀξυβελεῖς, ἀμφοτέρας δὲ ταύτας ἐπὶ δύο
πλοίων φορτηγῶν διαβεβηκυίας καὶ κατεζευγμένας, δύο
δὲ πύργους τετραστέγους ὑπερέχοντας τοῖς ὕψεσι τῶν
ἐπὶ τοῦ λιμένος πύργων, ἑκάτερον δὲ τούτων ἐπὶ δύο 467
πλοίων ἴσον βεβηκότα καὶ κατειλημμένον, ὅπως ἐν τῷ
προσάγειν ἡ στάσις ἑκατέρα τῶν πλευρῶν ἰσόρροπον
2 ἔχῃ τὸ βάρος. κατεσκεύασε δὲ καὶ χάρακα πλωτὸν
ἐπὶ τετραπέδων ξύλων καθηλωμένον, ὅπως προπλέων
οὗτος κωλύῃ τοὺς πολεμίους ἐπιπλέοντας ἐμβολὰς δι-
3 δόναι τοῖς φέρουσι τὰς μηχανὰς πλοίοις. ἐν ὅσῳ δὲ
ταῦτα τὴν συντέλειαν ἐλάμβανεν, ἀθροίσας τοὺς ἁδρο-
τάτους τῶν λέμβων καὶ τούτους καταφράξας σανίσι
καὶ θυρίδας κλειστὰς κατασκευάσας ἐνέθετο μὲν τῶν
τρισπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς πορρωτάτω βάλλοντας καὶ
τοὺς τούτοις κατὰ τρόπον χρησομένους, ἔτι δὲ τοξότας
Κρῆτας, τὰς δὲ ναῦς προσαγαγὼν ἐντὸς βέλους κατ-
ετίτρωσκε τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ὑψηλότερα τὰ παρὰ τὸν
4 λιμένα τείχη κατασκευάζοντας. οἱ δὲ Ῥόδιοι θεωροῦντες
τοῦ Δημητρίου τὴν πᾶσαν ἐπιβολὴν οὖσαν ἐπὶ τὸν
λιμένα καὶ αὐτοὶ τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τούτου παρ-
εσκευάζοντο. δύο μὲν οὖν ἔστησαν μηχανὰς ἐπὶ τοῦ

1 ὁ δὲ Δημήτριος RX, quae praecedunt cum πεντακοσίας coniungentes. **5** διαβεβηκότων καὶ κατεζευγμένων libri; correxi; cf. Athen. de mach. 9 (Wescher Pol. p. 32 sqq.); Philo mech. synt. V 94 sqq. (Schoene); Rüstow u. Köchly Griech. Kriegsaltertümer p. 418 sqq. **8** ἴσων libri; corr. Madv. I p. 516. βεβηκότων καὶ κατειλημμένων F inepte. **9** προάγειν XF. **11** τετραπόδων F. καθηλωμένων codd.; corr. (cf. Pol. I 22, 5). προσπλέων libri; corr. Dind. **12** ἐπιπλέοντας] ἐπὶ τὰς F. **22** ἐπιβουλὴν X. **23** τὴν om. F.

χώματος, τρεῖς δ' ἐπὶ φορτηγῶν πλοίων πλησίον τῶν κλείθρων τοῦ μικροῦ λιμένος· ἐν δὲ ταύταις ἔθηκαν πλῆθος ὀξυβελῶν καὶ πετροβόλων παντοίων τοῖς μεγέθεσιν, ὅπως, ἐάν τε ἀποβιβάζωσιν οἱ πολέμιοι πρὸς τὸ χῶμα στρατιώτας ἄν τε τὰς μηχανὰς προσάγωσι, διὰ τούτων αὐτοὺς εἴργεσθαι τῆς ἐπιβολῆς. ἐπέστησαν δὲ καὶ τοῖς ὁρμοῦσι τῶν φορτηγῶν πλοίων ἐν τῷ λιμένι βελοστάσεις οἰκείας τοῖς ἐπιτίθεσθαι μέλλουσι καταπέλταις.

Ἀμφοτέρων δὲ τοῦτον τὸν τρόπον παρεσκευασμέ- 86 *νων ὁ Δημήτριος τὸ μὲν πρῶτον ἐπιβαλόμενος προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς λιμέσιν ἐκωλύθη κλύδωνος ἐπιγενομένου τραχυτέρου· μετὰ δὲ ταῦτα νυκτὸς εὐδίας λαβόμενος ἔλαθε παραπλεύσας καὶ καταλαβόμενος ἄκρον τὸ χῶμα τοῦ μεγάλου λιμένος εὐθὺς περιεχαράκωσε τὸν τόπον καὶ διέφραξε θυρώμασι καὶ πέτροις, ἐξεβίβασε δ' εἰς αὐτὸν στρατιώτας τετρακοσίους καὶ βελῶν πλῆθος παντοδαπῶν, ἀπέχοντος ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ τόπου τούτου πέντε πλέθρα. ἔπειθ' ἡμέρας γενομένης* 2 *παρεκόμισε τὰς μηχανὰς εἰς τὸν λιμένα μετὰ σάλπιγγος καὶ κραυγῆς καὶ τοῖς μὲν ἐλάττοσιν ὀξυβελέσι μακρὰν φερομένοις ἀνεῖργε τοὺς ἐργαζομένους τὸ παρὰ τὸν λιμένα τεῖχος, τοῖς δὲ πετροβόλοις τάς τε μηχανὰς τῶν πολεμίων καὶ τὸ διὰ τοῦ χώματος τεῖχος τῇ μὲν διέσεισε, τῇ δὲ κατέβαλεν, ἀσθενὲς ὑπάρχον καὶ ταπεινὸν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς. ἀμυνομένων δὲ καὶ τῶν ἐκ* 3

5 *ἄν τε* RX (cf. Kühner-Gerth II 2 p. 463 a. 3) *ἐάν τε* F. *τ'* Kaelker p. 307. 7 *ὁρμῶσι* libri; cf. XX 9, 1. 8 *καταπέλτας* libri; corr. Rhod. 11 *ἐπιβαλλόμενος* F. 15 *εὐθὺς δὲ* R (del. 1. m.) X *εὐθὺς δὲ καὶ* F. 17 *τριακοσίους* F, corr. 2. m. 20 *παρεκόμισαν* libri; corr. Wess. 21 *καὶ μακρὰν* F. 25 *διέσωσε* X. 26 *ἐν ἐκείνοις τοῖς κ.* Hertl. II 1 p. 17.

τῆς πόλεως εὐρώστως τότε μὲν ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν ἀμφότεροι πολλὰ κακὰ καὶ δρῶντες καὶ πάσχοντες· τῆς δὲ νυκτὸς ἤδη καταλαμβανούσης ὁ μὲν Δημήτριος ταῖς ῥυμουλκούσαις ναυσὶν ἀπήγαγε τὰς 468 μηχανὰς πάλιν ἔξω βέλους· οἱ δὲ Ῥόδιοι ξηρᾶς ὕλης καὶ δᾳδὸς ἀκάτια πληρώσαντες καὶ πῦρ ἐνθέμενοι τὸ μὲν πρῶτον ἐπιδιώξαντες προσέπλεον ταῖς μηχαναῖς ταῖς τῶν πολεμίων καὶ τὴν ὕλην ὑφῆψαν, μετὰ δὲ ταῦτα τῷ πλωτῷ χάρακι καὶ τοῖς βέλεσιν ἀνειρχθέντες
4 συνηναγκάσθησαν χωρεῖν εἰς τοὐπίσω. τῆς δὲ φλογὸς ἐπισχυούσης ὀλίγοι μὲν κατασβέσαντες ἐπανῆλθον σὺν τοῖς σκάφεσιν, οἱ πλεῖστοι δὲ καιομένων τῶν ἀκατίων ἐξεκολύμβησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ κατὰ μὲν θάλατταν ὁ Δημήτριος παραπλησίαν ἐποιήσατο τὴν ἐπίθεσιν, κατὰ δὲ τὴν γῆν προσέταξεν ἅμα πανταχόθεν προσβάλλειν μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ σάλπιγγος, ὅπως εἰς ἀγωνίαν καὶ φόβον ἀγάγῃ τοὺς Ῥοδίους, πολλῶν τῶν ἀντισπασμάτων ὄντων.

87 Τοιαύτην δὲ τὴν πολιορκίαν ποιησάμενος ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ τὰς μὲν μηχανὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χώματος τοῖς ταλαντιαίοις πετροβόλοις συνέτριψε, τοῦ δὲ διατειχίσματος τὸ μεσοπύργιον σὺν αὐτοῖς τοῖς πύργοις διέσεισεν. κατελάβοντο δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες μέρος τοῦ παρὰ τὸν λιμένα διατειχίσματος· ἐφ' οὓς συστραφέντες οἱ Ῥόδιοι μάχην συνῆψαν καὶ πολλαπλάσιοι γενόμενοι

2 κακὰ δρῶντες F. 3 καταλαβούσης F. 11 ἐπισχούσης (υ superscr.) F. κατασβέσαντες] in marg. codicis F 2. m. adscr. συσκευασάμενοι. 12 καομένων F. ἀκατιῶν F. 16 ὅπως εἰς ἀγωνίαν ἀγάγῃ καὶ φόβον F. 17 τῶν om. F. 22 τὸ μεσοπύργιον σὺν] μεσοπύργιον ἦν ὃ σὺν F. 23 κατέλαβον F. 24 ἐφ' οὓς scr. sec. Diodori (cf. e. g. XX 58, 2) et Polybii (cf. e. g. III 5, 3) usum; ἐφ' οὗ libri.

τοὺς μὲν ἀνεῖλον, τοὺς δ' ἐπανελθεῖν εἰς τοὐπίσω συν-
ηνάγκασαν· συνήργει δὲ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἡ τοῦ
παρὰ τὸ τεῖχος τόπου τραχύτης, πολλῶν καὶ μεγάλων
πετρῶν κατὰ τὸ συνεχὲς κειμένων παρὰ τὴν οἰκοδομὴν
ἔξω τοῦ τείχους. τῶν δὲ τοὺς στρατιώτας τούτους 2
κομισάντων σκαφῶν οὐκ ὀλίγων διὰ τὴν ἀγωνίαν
ἐποκειλάντων οἱ Ῥόδιοι ταχέως τὰ μὲν ἀκροστόλια
περιέσπασαν, ὕλην δὲ ξηρὰν καὶ δᾷδας ταῖς ναυσὶν
ἐνέντες ἐνέπρησαν. τούτων δὲ περὶ ταῦτ' ὄντων οἱ
μὲν τοῦ Δημητρίου στρατιῶται πανταχοῦ περιπλέοντες
κλίμακας προσέφερον τοῖς τείχεσι καὶ βιαιότερον ἐν-
έκειντο, συναγωνιζομένων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς παν-
ταχόθεν καὶ συναλαλαζόντων. ἔνθα δὴ πολλῶν παρα- 3
βόλως κινδυνευσάντων καὶ συχνῶν ἀναβάντων ἐπὶ τὰ
τείχη συνίστατο καρτερὰ μάχη, τῶν μὲν ἔξωθεν βιαζο-
μένων, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀθρόων παραβοηθούντων.
τέλος δὲ τῶν Ῥοδίων ἐκθύμως ἀγωνιζομένων οἱ μὲν
ἔπεσον τῶν προσαναβάντων, οἱ δὲ κατατραυματισθέντες
ἑάλωσαν, ἐν οἷς ἦσάν τινες καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων
ἡγεμόνων. τοιούτων δὲ γενομένων τοῖς ἔξωθεν ἐλατ- 4
τωμάτων ὁ μὲν Δημήτριος ἀπεκόμισε τὰς μηχανὰς εἰς
τὸν ἴδιον λιμένα καὶ τὰ πεπονηκότα τῶν πλοίων καὶ
μηχανῶν ἐπεσκεύασεν, οἱ δὲ Ῥόδιοι τοὺς μὲν τελευ-
τήσαντας τῶν πολιτῶν ἔθαψαν, τὰ δὲ ὅπλα τῶν
469 πολεμίων καὶ τὰ ἀκροστόλια τοῖς θεοῖς ἀνέθηκαν, τὰ
δὲ διὰ τῶν πετροβόλων πεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνῳκο-
δόμουν.

2 συνήργει δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῆς π. F. **4** cf. (Wess. monente) Athen. de mach. 3 (Wescher p. 8) et Phil. mech. synt. p. 99 (Sch.). **7** ἐπωκειλάντων F. **9** ταῦτα XF. **10** πανταχόθεν F. **13** συν-αλλαλαζόντων F. πολλῶν om. F. **16** ἀθρόως F. **19** τινες om. F. **20** τῶν ἔξωθεν ἐ. F.

88 Δημήτριος δὲ περὶ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν
καὶ τῶν πλοίων ἡμέρας ἑπτὰ γενόμενος καὶ πάντα τὰ
πρὸς τὴν πολιορκίαν παρασκευασάμενος πάλιν ἐπ-
έπλευσε τῷ λιμένι· πᾶσα γὰρ ἦν ἡ σπουδὴ περὶ τὸ
κρατῆσαι τούτου καὶ τῆς σιτοπομπείας ἀποκλεῖσαι τοὺς
2 κατὰ τὴν πόλιν. γενόμενος δ' ἐντὸς βέλους τοῖς μὲν
πυρφόροις πολλοῖς οὖσιν εἰς τὰ διωρμισμένα πλοῖα
τῶν Ῥοδίων ἐνέβαλε, τοῖς δὲ πετροβόλοις τὰ τείχη
διέσεισε, τοῖς δ' ὀξυβελέσι τὰ φαινόμενα τῶν σωμάτων
3 κατετίτρωσκε. συνεχοῦς οὖν καὶ καταπληκτικῆς γενο-
μένης τῆς προσβολῆς οἱ μὲν παρὰ τοῖς Ῥοδίοις ναύ-
κληροι διαγωνιάσαντες περὶ τῶν πλοίων κατέσβεσαν
τοὺς πυρφόρους, οἱ δὲ πρυτάνεις κινδυνεύοντος ἁλῶναι
τοῦ λιμένος παρεκάλεσαν τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν
τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας ὑπομεῖναι κίνδυνον.
4 πολλῶν οὖν προθύμως ὑπακουόντων τρεῖς ναῦς τὰς
κρατίστας ἐπλήρωσαν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, οἷς παρ-
ήγγειλαν πειρᾶσθαι τοῖς ἐμβόλοις βυθίσαι τὰ πλοῖα
5 τὰ τὰς μηχανὰς κομίζοντα τῶν πολεμίων. οὗτοι μὲν
οὖν, καίπερ πολλῶν ἐπ' αὐτοὺς φερομένων βελῶν,
ὠσάμενοι τὸ μὲν πρῶτον τὸν σεσιδηρωμένον χάρακα
διέσπασαν, τοῖς δὲ πλοίοις πολλὰς ἐμβολὰς δόντες καὶ
θαλάττης αὐτὰ πληρώσαντες δύο μὲν τῶν μηχανῶν
κατέβαλον, τῆς δὲ τρίτης ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Δημήτριον
εἰς τοὐπίσω τοῖς ῥύμασιν ἑλκομένης οἱ μὲν Ῥόδιοι
θαρρήσαντες τοῖς κατωρθωμένοις θρασύτερον τοῦ
6 καθήκοντος προέπιπτον εἰς τὸν κίνδυνον. διὸ

3 τὴν] τὰς F. **5** σιτοπομπείας F. **7** διωρισμένα codd.; correxi; cf. XIII 50, 5; Long. II 25. **12** διαγωνίσαντες F, corr. 2. m. **13** τὰς (corr. Wess.) πυρφόρους RX τὰ πυρφόρα F. **15** ὑπομεῖναι] αἱρεῖσθαι F, corr. 2. m. in marg. **16** ὑπακουσάντων F. **21** καὶ τὸν F. **23** αὐτὰ om. F. **27** προσέπιπτον F.

*πολλῶν αὐτοῖς καὶ μεγάλων νεῶν περιχυθεισῶν καὶ τοῖς
ἐμβόλοις πολλὰ μέρη τῶν τοίχων ἀναρρηττουσῶν ὁ μὲν
ναύαρχος Ἐξήκεστος καὶ ὁ τριήραρχος καί τινες ἄλλοι
κατατραυματισθέντες ἥλωσαν, τοῦ δ' ἄλλου πλήθους
ἐκκολυμβήσαντος καὶ διανηξαμένου πρὸς τοὺς ἰδίους
μία μὲν τῶν νεῶν ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς περὶ τὸν
Δημήτριον, αἱ δ' ἄλλαι διέφυγον τὸν κίνδυνον. τοι-* 7
*αύτης οὖν γενομένης τῆς ναυμαχίας ὁ μὲν Δημήτριος
ἄλλην μηχανὴν κατεσκεύασε τριπλασίαν τῷ ὕψει καὶ
πλάτει τῆς πρότερον, προσάγοντος δ' αὐτὴν πρὸς τὸν
λιμένα νότος ἐκνεφίας ἐπιγενόμενος τὰ μὲν ὁρμοῦντα
τῶν πλοίων συνέκλυσε, τὴν δὲ μηχανὴν κατέβαλε.
καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ Ῥόδιοι τῷ καιρῷ δεξιῶς χρησά-
μενοι πύλην ἀνοίξαντες ἐπέθεντο τοῖς τὸ χῶμα κατ-
ειληφόσι. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον* 8
*ἰσχυρᾶς καὶ τοῦ μὲν Δημητρίου διὰ τὸν χειμῶνα μὴ
δυναμένου βοηθῆσαι, τῶν δὲ Ῥοδίων ἐκ διαδοχῆς*
470 *ἀγωνιζομένων ἠναγκάσθησαν οἱ τοῦ βασιλέως ἀπο-
θέμενοι τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς, ὄντες σχε-
δὸν τετρακόσιοι. τούτων δὲ τῶν προτερημάτων γενο-* 9
*μένων τοῖς Ῥοδίοις κατέπλευσαν τῇ πόλει σύμμαχοι
παρὰ μὲν Κνωσσίων ἑκατὸν πεντήκοντα, παρὰ δὲ
Πτολεμαίου πλείους τῶν πεντακοσίων, ὧν ἦσάν τινες
Ῥόδιοι μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ βασιλεῖ. καὶ τὰ μὲν
περὶ τὴν ἐν Ῥόδῳ πολιορκίαν ἐν τούτοις ἦν.*

1 *πολλῶν καὶ μεγάλων αὐτοῖς νεῶν* F. **2** *τειχῶν* F. *ἀναρρηττόντων* RX (corr. Dind.) *ἀνορυττόντων* F. **8** *τῆς* om. F. **10** *προτέρας* F. *προάγοντος* F, *προαγαγόντος* 2. m. **11** *ὁρμαίνοντα* RXF (corr. 2. m. in marg.). **14** *πύλην*] *πάλιν* F. **16. 17** *βοηθῆσαι μὴ δυναμένου* F. **22** *Κνωσίων* F; at cf. XVI 62, 4. **22. 23** *παρὰ Πτ. δὲ* X. **24. 25** *τὰ μὲν ἐν Ῥόδῳ περὶ τὴν π.* F.

89 *Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἀγαθοκλῆς οὐ δυνάμενος διαλύσασθαι πρὸς τοὺς περὶ Δεινοκράτην φυγάδας ἀνέζευξεν ἐπ᾽ αὐτοὺς μεθ᾽ ἧς εἶχε δυνάμεως, νομίζων ἀναγκαῖον ὑπάρχειν αὐτῷ διακινδυνεύειν καὶ παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων. συνηκολούθουν δ᾽ αὐτῷ πεζοὶ μὲν οὐ πλείους τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ*
2 *εἰς ὀκτακοσίους. οἱ δὲ περὶ Δεινοκράτην φυγάδες ὁρῶντες τὴν τῶν πολεμίων ὁρμὴν ἄσμενοι κατήντησαν εἰς τὴν μάχην, ὄντες πολλαπλάσιοι· πεζοὶ μὲν γὰρ ὑπῆρχον πλείους τῶν δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δ᾽ οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ἀντιστρατοπεδευσάντων δ᾽ αὐτῶν περὶ τὸ καλούμενον Τόργιον καὶ μετὰ ταῦτα παραταξαμένων ἐπ᾽ ὀλίγον μὲν χρόνον συνέστη καρτερὰ μάχη διὰ τὰς ἀμφοτέρων προθυμίας· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν πρὸς τὸν Δεινοκράτην διαφερομένων τινές, ὄντες πλείους τῶν δισχιλίων, μετεβάλοντο πρὸς τὸν τύραννον καὶ τοῖς φυγάσιν αἴτιοι κατέστησαν*
3 *τῆς ἥττης. οἱ μὲν γὰρ μετ᾽ Ἀγαθοκλέους ὄντες πολὺ μᾶλλον ἐθάρρησαν, οἱ δὲ Δεινοκράτει συναγωνιζόμενοι κατεπλάγησαν καὶ νομίσαντες πλείους εἶναι τοὺς ἀφισταμένους πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. εἶθ᾽ ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς διώξας αὐτοὺς μέχρι τινὸς καὶ τοῦ φονεύειν ἀποσχόμενος διεπέμψατο πρὸς τοὺς ἡττημένους, ἀξιῶν παύσασθαι μὲν τῆς διαφορᾶς, καταπορευθῆναι δ᾽ εἰς τὰς πατρίδας· εἰληφέναι γὰρ αὐτοὺς πεῖραν τοῦ μηδέποτ᾽ ἂν δύνασθαι περιγενέσθαι τοὺς φυγάδας*

6 *τῶν* om. F. *ὀκτακισχιλίων* F, corr. 2. m. in marg. **9** *τὴν* om. F. **12** *Γόργιον* RX *Γοργόνιον* F; ign.; *Τόργιον* Ortel. et Cluv. ex Hes.; cf. Holm G. S. II p. 479; Schubert Agath. p. 191; Beloch III 1 p. 208 a. 1. **14** *διὰ τῆς* F. **15. 16** *τινὲς διαφερομένων* F, corr. 2. m. **19** *Δεινοκράτη* RX. **23** *διεπέμπετο* F. **26** *μήποτ᾽* F.

ἀγωνιζομένους πρὸς αὐτόν, ὅτε καὶ νῦν πολλαπλασίους
ὄντας αὐτοὺς ἡττῆσθαι. τῶν δὲ φυγάδων οἱ μὲν 4
ἱππεῖς ἅπαντες ἀπὸ τῆς φυγῆς διεσώθησαν εἰς Ἄμβικας
χωρίον, τῶν δὲ πεζῶν ἔνιοι μὲν νυκτὸς ἐπιγενομένης
διέδρασαν, οἱ δὲ πλείους καταλαβόμενοι λόφον καὶ τὴν
μὲν ἐκ τοῦ διαγωνίζεσθαι νίκην ἀπελπίσαντες, ἐπι-
θυμοῦντες δὲ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ πατρίδος καὶ
τῶν ἐν ταύτῃ καλῶν διελύσαντο πρὸς Ἀγαθοκλέα.
λαβόντων οὖν αὐτῶν πίστεις καὶ καταβάντων ἀπό 5
τινος ἐρυμνοῦ λόφου τὰ μὲν ὅπλα παρείλετο, τὴν δὲ
δύναμιν περιστήσας ἅπαντας κατηκόντισεν, ὄντας περὶ
ἑπτακισχιλίους, ὡς Τίμαιός φησιν, ὡς δ' ἔνιοι γράφου-
σιν, εἰς τετρακισχιλίους· ἀεὶ γὰρ ὁ τύραννος οὗτος 6
πίστεως μὲν καὶ τῶν ὅρκων κατεφρόνει, τὴν δ' ἰδίαν
ἰσχὺν οὐκ ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ἀλλ' ἐκ τῆς
τῶν ὑποτεταγμένων ἀσθενείας περιεποιεῖτο, πλεῖον
δεδοικὼς τοὺς συμμάχους ἢ τοὺς πολεμίους. τὴν δὲ 90
ἀντιτεταγμένην δύναμιν οὕτω διαφθείρας προσεδέξατο
471 τοὺς ὑπολελειμμένους τῶν φυγάδων καὶ πρὸς Δεινο-
κράτην διαλυθεὶς στρατηγὸν αὐτὸν μέρους τῆς δυνά-
μεως ἀπέδειξε καὶ διετέλεσε πιστεύων τὰ μέγιστα.
θαυμάσειε δ' ἄν τις ἐν τούτοις τὸν Ἀγαθοκλέα, πῶς
πρὸς ἅπαντας ὑπόπτως ἔχων καὶ μηδέποτε μηδενὶ
βεβαίως πιστεύσας πρὸς μόνον Δεινοκράτην διετήρησε
τὴν φιλίαν μέχρι τελευτῆς. ὁ δὲ Δεινοκράτης προδοὺς 2
τοὺς συμμάχους τὸν μὲν Πασίφιλον ἐν τῇ Γέλᾳ συν-

3 Ἄμβυκας F; ign. 8 αὐτῇ F. 9 οὖν om. F. ἀπό τινος ἐρυμνοῦ λόφου (τόπου F)] ἀπὸ τοῦ ἐρ. λόφου Holm G. S. II p. 479; cf. Schubert Ag. p. 193. 10 παρείλατο F. 11 κατηκότισεν X. 12. 13 ὡς Τίμαιός φησιν — τετρακισχιλίους om. R (suppl. 1. m. in marg.) X. 12 cf. FHG. I p. 231. γράφουσι F. 15 αὐτὸν libri. 16 ὑποτεταγμένων] ἐπιγενομένων F.

αρπάσας ἀπέκτεινεν, τὰ δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐνεχείρισεν Ἀγαθοκλεῖ, διετῆ χρόνον ἀναλώσας εἰς τὴν τῶν πολεμίων παράθεσιν.

3 Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι μὲν Παλιγνοὺς καταπολεμήσαντες τὴν χώραν ἀφείλοντο καί τισι τῶν δοξάντων τὰ Ῥωμαίων πεφρονηκέναι μετέδωκαν τῆς πολιτείας. μετὰ δὲ ταῦτα Σαμνιτῶν τὴν Φαλερνῖτιν πορθούντων ἀνέζευξαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ὕπατοι καὶ γενο-
4 μένης παρατάξεως προετέρησαν οἱ Ῥωμαῖοι. σημείας
μὲν οὖν εἷλον εἴκοσι, στρατιώτας δ' ἐξώγρησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους. τῶν δ' ὑπάτων εὐθὺς ἑλόντων πόλιν Βῶλαν Γέλλιος Γάιος ὁ τῶν Σαμνιτῶν ἡγεμὼν ἐφάνη μετὰ στρατιωτῶν ἑξακισχιλίων. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς αὐτός τε ὁ Γέλλιος ἑάλω καὶ τῶν ἄλλων Σαμνιτῶν οἱ πλεῖστοι μὲν κατεκόπησαν, τινὲς δὲ καὶ ζῶντες συνελήφθησαν. οἱ δ' ὕπατοι τοιούτοις προτερήμασι χρησάμενοι τῶν συμμαχίδων πόλεων τὰς ἁλούσας ἀνεκτήσαντο, Σώραν, Ἀρπίναν καὶ Σερεννίαν.

2 f. *ἀναλώσαντι* Reiske. 3 *παράθεσιν* libri; susp. (cf. Plut. quaest. conv. II 4); *παράδοσιν* Rhod.; an *παραίρεσιν*? 4 *Παλινίους* RX *Παληνίους* F (cf. XX 101, 5, ubi *Παλλινοὺς* R *Παλλίνους* X *Π^{α}εληνοὺς* F); de Pelignis cogitandum esse (non cum Niebuhrio (III p. 306 a.) de Anagnitis vel cum Burgero (mnem. XVI p. 88) de Hernicis) admodum verisimile est (cf. Binneboessel l. l. p. 94; Pirro III p. 64); attamen scripserim cum Ptolemaeo (III 1, 16. 55) *Παιλιγνοὺς* vel *Παλιγνούς*. 5 *ἀφείλαντο* F. 7 *Σαυνιτῶν* F semper. *Φαλερίτιν* codd.; corr. Wess. (cf. XIX 10, 2; Kubitschek de Rom. trib. orig. p. 40). 9 *σημείας* RX *σημεῖα* F, *σημίας* 2. m.; *σημαίας* Wess.; at cf. Meisterhans p. 34 a. 246. 10 *ἀνεῖλον* F. *εἴκοσι*] accuratius Liv. IX 44. 12 *Βώλαν* RX *Βόλααν* F; Bola Samnitium ign. (de Boviano cog. vv. dd.; cf. Huelsen ap. P.-W. s. v.); alia est *Βῶλα* Latinorum (cf. VII 5, 9; Dion. Hal. VIII 18), aliae *Βῶλαι* Aequorum XIII 42, 6; XIV 117, 4; cf. Steph. Byz. s. v.; *Τρήβουλαν* scribi iussit Burger mnem. XVI p. 88 sq. 12. 14 *Γέλιος* F. 18 *Ἀρπίναν* RX *Ἀρπίνας* F; varias nominis formas contulit Huelsen ap. P.-W. s. v.; cf. Mommsen CJL. X p. 556. *Σερεννίαν* RX *Σερίνειαν* F;

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 91
μὲν ἦρχε Φερεκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν
διεδέξαντο Πόπλιος Σεμπρώνιος καὶ Πόπλιος Σολπί-
κιος, ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη παρὰ τοῖς Ἠλείοις ἐνάτη πρὸς
ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἀνδρομένης
Κορίνθιος. ἐπὶ δὲ τούτων Δημήτριος μὲν Ῥόδον
πολιορκῶν, ἐπὶ ταῖς κατὰ θάλατταν προσβολαῖς ἀπο-
τυγχάνων, ἀπὸ τῆς γῆς διέγνω τὰς ἐπιθέσεις ποιεῖσθαι.
παρασκευασάμενος οὖν ὕλης παντοίας πλῆθος κατ- 2
εσκεύασε μηχανὴν τὴν καλουμένην ἑλέπολιν, ὑπερ-
αίρουσαν πολὺ τῷ μεγέθει τῶν πρὸ αὐτῆς γενομένων.
ἐσχαρίου γὰρ ὄντος τετραγώνου τὴν μὲν πλευρὰν
ἑκάστην ὑπεστήσατο πηχῶν σχεδὸν πεντήκοντα, συμ-
πεπηγυῖαν ἐκ τετραγώνων ξύλων σιδήρῳ δεδεμένων·
τὴν δὲ ἀνὰ μέσον χώραν διέλαβε δοκοῖς ἀλλήλων ἀπ-
εχούσαις ὡσανεὶ πῆχυν, ὅπως παράστασις ᾖ τοῖς προ-
ωθεῖν τὴν μηχανὴν μέλλουσιν. τὸ δὲ πᾶν βάρος ἦν 3
ὑπότροχον, στερεοῖς καὶ μεγάλοις ὀκτὼ τροχοῖς ὑπει-
λημμένον· τὰ γὰρ πάχη τῶν ἀψίδων ὑπῆρχε πηχῶν
δυεῖν, σεσιδηρωμένα λεπίσιν ἰσχυραῖς. πρὸς δὲ τὴν
ἐκ πλαγίας μετάθεσιν ἦσαν ἀντίστρεπτα πεπραγματευ-
μένα, δι' ὧν ἡ πᾶσα μηχανὴ ῥᾳδίως παντοίαν ὑπελάμ-

eadem Cesenna Livii IX 44; ign.; de Aesernia cog. Glareanus et Cluv.; plerique (cum Rubenio) ad Cerfenniam referunt (cf. Mommsen CJL. IX p. 348; Huelsen ap. P.-W. s. v.); dubitat Binneboessel l. l. p. 98. **2** *ὕπατον* F. **3** *διεδέξατο* X. *Σουλπίκιος* X *Οὐλπίκιος* F. **4** *ἐννάτη* F. **5** cf. XX 37, 1. **6** *μὲν* om. F. **10** *ἑλέπολιν*] cf. praesertim de numeris (Wess. monente) Athen. de mach. 7 (Wescher Pol. p. 27 sq.); Vitr. X 22; Plut. Dem. 21; Amm. Marc. XXIII 5. *ὑπεραίρουσαν*] *ὑπερέχουσαν* F, corr. 2. m. **13** *ὑπεστήσαντο* RX. **15** *διέλαβον* RX. *δοκαῖς* F. **16** *παρωθεῖν* codd.; corr. Reiske. **18** *ὑπὸ τροχοῖς* F. **19** *ἀψίδων* libri. **20** *δυοῖν* F. **20. 21** *πρὸς δὲ ταῖς ἐκ πλαγίας μεταθέσεσιν* RX *πρὸς δὲ ταῖς πλαγίαις μεταθέσεσιν* F; corr. Reiske

4 βανε κίνησιν. ἐκ δὲ τῶν γωνιῶν ὑπῆρχον κίονες ἴσοι
τῷ μήκει, βραχὺ λείποντες τῶν ἑκατὸν πηχῶν, οὕτως
συννενευκότες εἰς ἀλλήλους ὡς τοῦ παντὸς κατασκευ- 472
άσματος ὄντος ἐννεαστέγου τὴν μὲν πρώτην στέγην
ὑπάρχειν ἀκαινῶν τεσσαράκοντα τριῶν, τὴν δ' ἀνωτάτω
5 ἐννέα. τὰς δὲ τρεῖς ⟨ἐπιφανεῖς⟩ πλευρὰς τῆς μηχανῆς
ἔξωθεν συνεκάλυψε λεπίσι σιδηραῖς καθηλωμέναις, ἵνα
μηδὲν ὑπὸ τῶν πυρφόρων βλάπτηται. θυρίδας δ' εἶχον
αἱ στέγαι κατὰ πρόσωπον, τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς σχή-
μασι πρὸς τὰς ἰδιότητας τῶν μελλόντων ἀφίεσθαι
6 βελῶν ἁρμοζούσας. αὗται δὲ εἶχον καλύμματα διὰ
μηχανῆς ἀνασπώμενα, δι' ὧν ἀσφάλειαν ἐλάμβανον οἱ
κατὰ τὰς στέγας περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν ἀνα-
στρεφόμενοι· ἦσαν μὲν γὰρ ἐκ βυρσῶν περιερραμμένα,
πλήρη δὲ ἐρίων, εἰς τὸ τῇ πληγῇ ἐνδιδόναι τῶν λιθο-
7 βόλων. ἑκάστη δὲ τῶν στεγῶν εἶχε δύο κλίμακας
πλατείας, ὧν τῇ μὲν πρὸς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν χρησί-
μων, τῇ δὲ πρὸς τὴν κατάβασιν ἐχρῶντο πρὸς τὸ
χωρὶς θορύβου πᾶν ὑπηρετεῖσθαι. οἱ δὲ μέλλοντες
κινήσειν τὴν μηχανὴν ἐξελέχθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς δυ-
νάμεως οἱ ταῖς ῥώμαις διαφέροντες ἄνδρες τρισχίλιοι
8 καὶ τετρακόσιοι· τούτων δ' οἱ μὲν ἐντὸς ἀποληφθέντες,
οἱ δ' ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν παριστάμενοι προεώθουν,
πολλὰ τῆς τέχνης συνεργούσης εἰς τὴν κίνησιν. κατ-
εσκεύασε δὲ καὶ χελώνας τὰς μὲν χωστρίδας, τὰς δὲ

1 *κίονες* om. R (in marg. 2. m. *κίονες οἶμαι ξύλα τετράγωνα*; idem Rhod.) XF; *ἱστοὶ* Madv. I p. 516. **2** *οὕτω* Dind. **3** *συνενευκότες* X. *ὥστε* F. **5** *ἀκαινῶν* scripsi; *κλινῶν* libri. *τετταράκοντα* F. **6** ⟨*ἐπιφανεῖς*⟩ add. ex Pol. VIII 4, 8. **7** *σηδηραῖς* F. **15** *τὴν πληγὴν* codd.; corr. Dind. **22** *τούτων οἱ δ' οἱ μὲν* X. *ἀπολειφθέντες* F. **23** *ὄπισθε* X. *προσώθουν* libri; corr. Wess.

κριοφορους καὶ στοὰς δι' ὧν ἔμελλον οἱ τοῖς ἔργοις
προσιόντες ἐλεύσεσθαι καὶ πάλιν ἐπιστρέψειν ἀσφαλῶς.
τοῖς δ' ἐκ τῶν νεῶν πληρώμασιν ἀνεκάθαρε τὸν τόπον
ἐπὶ σταδίους τέτταρας, δι' ὧν ἔμελλεν προσάξειν τὰς
κατασκευασθείσας μηχανάς, ὥστε γίνεσθαι τὸ ἔργον
ἐπὶ μῆκος μεσοπυργίων ἓξ καὶ πύργων ἑπτά. τὸ δ'
ἠθροισμένον πλῆθος τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν τοῖς ἔργοις
προσιόντων οὐ πολὺ ἐλείπετο τῶν τρισμυρίων. διόπερ 92
τῇ πολυχειρίᾳ τάχιον τῆς προσδοκίας ἁπάντων ἐπι-
τελουμένων φοβερὸς ἦν ὁ Δημήτριος τοῖς Ῥοδίοις.
οὐ μόνον γὰρ τὰ μεγέθη τῶν μηχανῶν καὶ τὸ πλῆθος
τῆς ἠθροισμένης δυνάμεως ἐξέπληττεν αὐτούς, ἀλλὰ
καὶ τὸ τοῦ βασιλέως βίαιον καὶ φιλότεχνον ἐν ταῖς
πολιορκίαις. εὐμήχανος γὰρ ὢν καθ' ὑπερβολὴν ἐν 2
ταῖς ἐπινοίαις καὶ πολλὰ παρὰ τὴν τῶν ἀρχιτεκτόνων
τέχνην παρευρίσκων ὠνομάσθη μὲν πολιορκητής, τὴν
δ' ἐν ταῖς προσβολαῖς ὑπεροχὴν καὶ βίαν τοιαύτην
εἶχεν ὥστε δόξαι μηδὲν οὕτως ὀχυρὸν εἶναι τεῖχος ὃ
δύναιτ' ἂν τὴν ἀπ' ἐκείνου τοῖς πολιορκουμένοις ἀσφά-
λειαν παρέχεσθαι. ἦν δὲ καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ 3
σώματος καὶ κατὰ τὸ κάλλος ἡρωικὸν ἀποφαίνων
ἀξίωμα, ὥστε καὶ τοὺς ἀφικνουμένους τῶν ξένων θεω-
ροῦντας εὐπρέπειαν κεκοσμημένην ὑπεροχῇ βασιλικῇ
473 θαυμάζειν καὶ παρακολουθεῖν ἐν ταῖς ἐξόδοις ἕνεκεν
τῆς θέας. ἐπὶ δὲ τούτοις ὑπῆρχε καὶ τῇ ψυχῇ μετ- 4
έωρος καὶ μεγαλοπρεπὴς καὶ καταφρονῶν οὐ τῶν πολ-
λῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ταῖς δυναστείαις ὄντων,

1 στοὰς v. 2 ante καὶ ponit X. 2 ἐπιστρέφειν F. 3 ἀν-εκάθαιρε RX ἀνεκάθηρε F; ἀνεκάθαρε scr. (cf. Meisterhans p. 146; Winer-Schm. p. 110). 4 ἔμελλον RX. προάξειν F. 9 ἐπιμελουμένων F. 18 μηθὲν X. 19 τοὺς πολιορκουμένους F. 20 καὶ om. X.

καὶ τὸ πάντων ἰδιώτατον, κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ἐν
μέθαις διέτριβε καὶ συμποσίοις ἔχουσιν ὀρχήσεις καὶ
κώμους καὶ τὸ σύνολον ἐξήλου τὴν μυθολογουμένην
ποτὲ γενέσθαι κατ' ἀνθρώπους τοῦ Διονύσου διάθεσιν,
κατὰ δὲ τοὺς πολέμους ἐνεργὸς ἦν καὶ νήφων, ὥστε
παρὰ πάντας τοὺς ἐργατευομένους ἐναγώνιον παρέχε-
5 σθαι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. ἐπὶ γὰρ τούτου βέλη
τὰ μέγιστα συνετελέσθη καὶ μηχαναὶ παντοῖαι πολὺ
τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις γενομένας ὑπεραίρουσαι· καὶ
σκάφη δὲ μέγιστα καθείλκυσεν οὗτος μετὰ τὴν πολιορ-
κίαν ταύτην καὶ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν.
93 Οἱ δὲ Ῥόδιοι θεωροῦντες τὴν προκοπὴν τῶν παρὰ
τοῖς πολεμίοις ἔργων κατεσκεύασαν ἐντὸς ἕτερον τεῖχος
παράλληλον τῷ μέλλοντι πονεῖν κατὰ τὰς προσβολάς.
ἐχρῶντο δὲ λίθοις καθαιροῦντες τοῦ θεάτρου τὸν περί-
βολον καὶ τὰς πλησίον οἰκίας, ἔτι δὲ τῶν ἱερῶν ἔνια,
τοῖς θεοῖς εὐξάμενοι καλλίονα κατασκευάσειν σωθείσης
2 τῆς πόλεως. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ τῶν νεῶν ἐννέα, δια-
κελευσάμενοι τοὺς ἀφηγουμένους πανταχῇ πλεῖν καὶ
παραδόξως ἐπιφαινομένους ἃ μὲν βυθίζειν τῶν ἁλισκο-
μένων πλοίων, ἃ δὲ κατάγειν εἰς τὴν πόλιν. ἐκπλευ-
σάντων δὲ τούτων καὶ τριχῇ διαιρεθέντων Δαμόφιλος
μὲν ἔχων ναῦς τὰς καλουμένας παρὰ Ῥοδίοις φυλα-
κίδας ἔπλευσεν εἰς Κάρπαθον καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα τῶν
Δημητρίου καταλαβών, ἃ μὲν τοῖς ἐμβόλοις θραύων
κατεπόντιζεν, ἃ δ' ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν κομίζων ἐνεπύριζεν,
ἐκλεγόμενος τῶν σωμάτων τὰ χρησιμώτατα, οὐκ ὀλίγα

1 ἰδιαίτατον F; cf. XIX 1, 6. **5** πολεμίους X. **11** καὶ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν om. F, suppl. 2. m. in marg. **19** τοῖς ἀφηγουμένοις F, corr. 2. m. πανταχοῖ Hertl. II 2 p. 15. **25** ταῖς ἐμβολαῖς RX.

δὲ τῶν κομιζόντων τοὺς ἐκ τῆς νήσου καρποὺς κατ-
ήγαγεν εἰς τὴν πατρίδα. Μενέδημος δὲ τριῶν ἀφ- 3
ηγούμενος τριημιολιῶν πλεύσας τῆς Λυκίας ἐπὶ τὰ
Πάταρα καὶ καταλαβὼν ὁρμοῦσαν ναῦν τοῦ πληρώμα-
τος ἐπὶ γῆς ὄντος ἐνεπύρισε τὸ σκάφος, πολλὰ δὲ
πλοῖα τῶν κομιζόντων τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον
ὑποχείρια λαβὼν ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ῥόδον. εἷλε δὲ 4
καὶ τετρήρη πλέουσαν μὲν ἐκ Κιλικίας, ἔχουσαν δ'
ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευήν, ἣν ἡ
γυνὴ Δημητρίου Φίλα παρασκευασαμένη φιλοτιμότερον
ἀπεστάλκει τἀνδρί. τὸν μὲν οὖν ἱματισμὸν ἀπέστειλεν
εἰς Αἴγυπτον, οὐσῶν τῶν στολῶν ἁλουργῶν καὶ βασιλεῖ
φορεῖν πρεπουσῶν, τὴν δὲ ναῦν ἐνεώλκησεν καὶ τοὺς
474 ναύτας ἀπέδοτο τούς τ' ἐκ τῆς τετρήρους καὶ τοὺς ἐκ
τῶν ἄλλων πλοίων τῶν ἁλόντων. τῶν δ' ὑπολοίπων 5
νεῶν τριῶν Ἀμύντας ἡγούμενος ἔπλευσεν ἐπὶ νήσων
καὶ πολλοῖς πλοίοις περιτυχὼν κομίζουσι τὰ πρὸς τὰς
μηχανὰς ἁρμόζοντα τοῖς πολεμίοις ἃ μὲν αὐτῶν κατ-
έδυσεν, ἃ δὲ κατήγαγεν εἰς τὴν πόλιν, ἐν οἷς ἑάλωσαν
καὶ τεχνῖται τῶν ἀξιολόγων καὶ πρὸς βέλη καὶ κατα-
πέλτας ἐμπειρίᾳ διαφέροντες ἕνδεκα.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησίας συναχθείσης συνεβού- 6
λευόν τινες τὰς εἰκόνας τὰς Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου
κατασπάσαι, δεινὸν εἶναι λέγοντες ἐν ἴσῳ τιμᾶσθαι
τοὺς πολιορκοῦντας τοῖς εὐεργέταις· ἐφ' οἷς ὁ δῆμος
ἀγανακτήσας τούτοις μὲν ὡς ἁμαρτάνουσιν ἐπετίμησεν,

3 τριημολκίων R (corr. 2. m. in marg.) X τριημολκειῶν F. τὰ om. F. **4** καὶ om. F. **10** παρεσκευασμένη F. φιλοτιμώτερον RX. **14** τριήρους F. **16** τριῶν om. R, add. 1. m. **17** τὰ] τὰς X. **20. 21** τεχνίται RX. τεχνῖται τῶν ἀξιολόγων πρὸς βέλη καὶ καταπελταφέτας (corr. 2. m.) τῶν ἐμπειρίᾳ διαφερόντων ἕνδεκα F. **26** ὡς om. F.

τῶν δὲ περὶ Ἀντίγονον τιμῶν οὐδεμίαν μετεκίνησεν, καλῶς πρός τε δόξαν καὶ τὸ συμφέρον βουλευσάμενος.

7 ἥ τε γὰρ μεγαλοψυχία καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐν δημοκρατίᾳ κρίσεως παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἐπαίνων ἐτύγχανε, παρὰ δὲ τοῖς πολιορκοῦσι μεταμελείας· τὰς γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις οὐδεμίαν ἐνδεδειγμένας εὔνοιαν εἰς τοὺς εὐεργέτας ἐλευθεροῦντες τὴν διὰ τῆς πείρας φανεῖσαν βεβαιοτάτην εἰς ἀμοιβὴν χάριτος ἐφαίνοντο καταδουλούμενοι, πρός τε τὸ παράδοξον τῆς τύχης, εἰ συμβαίη τὴν πόλιν ἁλῶναι, κατελείπετ' αὐτοῖς πρὸς παραίτησιν τῆς τηρηθείσης ὑπ' αὐτῶν φιλίας ἀνάμνησις. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς Ῥοδίοις ἐπράχθη συνετῶς.

94 Δημητρίου δὲ διὰ τῶν μεταλλέων ὑπορύξαντος τὸ τεῖχος τῶν αὐτομόλων τις ἐμήνυσε τοῖς πολιορκουμένοις ὡς οἱ ταῖς ὑπονομαῖς χρώμενοι σχεδὸν ἐντός εἰσι τοῦ
2 τείχους. διόπερ οἱ Ῥόδιοι τάφρον ὀρύξαντες βαθεῖαν, παράλληλον τῷ δοκοῦντι πεσεῖσθαι τείχει, ταχὺ καὶ αὐτοὶ ταῖς μεταλλείαις χρώμενοι συνῆψαν ὑπὸ γῆν τοῖς ἐναντίοις καὶ διεκώλυσαν τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας.

3 τῶν δὲ διορυγμάτων παρ' ἀμφοτέροις τηρουμένων ἐπεχείρησάν τινες τῶν παρὰ τοῦ Δημητρίου διαφθείρειν χρήμασι τὸν τεταγμένον ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὑπὸ τῶν Ῥοδίων Ἀθηναγόραν· οὗτος δ' ἦν Μιλήσιος μὲν τὸ γένος, ὑπὸ Πτολεμαίου δ' ἐξαπεσταλμένος ἡγεμὼν τῶν

2 πρὸς τὸ δόξαν libri; πρὸς τὴν δόξαν Wess.; corr. Reiske. πρὸς τὸ δόξαν συμφέρον F. **3** δημοκρατείᾳ RX. **5** τὰς γὰρ] ὅτι τὰς μὲν F. **7** ἐλευθεροῦντας F (corr. 2. m) αὐτάς, ταύτην δὲ διὰ τῆς πείρας φ. F. **8** ἐφαίνετο καταδεδουλωμένη τούτοις F. **9** πρός τε τὸ π.] ἔτι δὲ καὶ πρὸς τὸ π. F. **11** τῆς ῥηθείσης R, corr. 1. m. **13. 14** Δημητρίου — τεῖχος] Δημήτριος δ' ὑπορύξας τὸ τεῖχος διὰ τῶν μετάλλων (etiam R, corr. 2. m.). **15** ὑπονομείαις malim cum Vossio. **17** καὶ αὐτοὶ ταχὺ F. **18** μεταλλίαις F. **19** διεκώλυον RX. **21** τοῦ om. F.

μισθοφόρων. ἐπαγγειλάμενος δὲ προδώσειν συνετάξαθ' 4
ἡμέραν καθ' ἣν ἔδει παρὰ Δημητρίου πεμφθῆναί τινα
τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων τὸν νυκτὸς ἀναβησόμενον
διὰ τοῦ ὀρύγματος εἰς τὴν πόλιν, ὅπως κατασκέψηται
τὸν τόπον τὸν μέλλοντα δέξασθαι τοὺς στρατιώτας.
εἰς ἐλπίδας δὲ μεγάλας ἀγαγὼν τοὺς περὶ Δημήτριον 5
ἐμήνυσε τῇ βουλῇ· καὶ πέμψαντος τοῦ βασιλέως τῶν
περὶ αὐτὸν φίλων Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα τοῦτον
μὲν ἀναβάντα διὰ τῆς διώρυχος συνέλαβον οἱ Ῥόδιοι,
τὸν δ' Ἀθηναγόραν ἐστεφάνωσαν χρυσῷ στεφάνῳ καὶ
δωρεὰν ἔδωκαν ἀργυρίου τάλαντα πέντε, σπεύδοντες
καὶ τῶν ἄλλων μισθοφόρων καὶ ξένων ἐκκαλεῖσθαι
τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν.

475 Δημήτριος δὲ τῶν τε μηχανῶν αὐτῷ τέλος ἐχουσῶν 95
καὶ τοῦ πρὸς τὸ τεῖχος τόπου παντὸς ἀνακαθαρθέντος
τὴν μὲν ἑλέπολιν μέσην ἔστησε, τὰς δὲ χωστρίδας
χελώνας ἐπιδιεῖλεν, οὔσας [εἰς] ὀκτώ· κατέστησεν δ'
εἰς ἑκάτερον μέρος τῆς μηχανῆς τέτταρας καὶ τούτων
ἑκάστῃ συνῆψεν στοὰν μίαν εἰς τὸ δύνασθαι μετ'
ἀσφαλείας ἐπιτελεῖν τὸ προσταττόμενον τοὺς εἰσιόντας
τε καὶ πάλιν ἐξιόντας, κριοφόρους δὲ δύο πολλαπλα-
σίας τοῖς μεγέθεσιν· εἶχε γὰρ ἑκατέραν πηχῶν ἑκατὸν
εἴκοσι, σεσιδηρωμένην καὶ τὴν ἐμβολὴν ἔχουσαν παρα-
πλησίαν νεὼς ἐμβόλῳ, καὶ προωθουμένην μὲν εὐκινή-
τως, ὑπότροχον δὲ καὶ τὴν ἐναγώνιον ἐνέργειαν λαμ-
βάνουσαν δι' ἀνδρῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ χιλίων. μέλλων 2
δὲ προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς τείχεσι τοὺς μὲν πε-

1 συνετάξατο X. 5 δέξεσθαι F. 8 αὑτὸν XF. 12 καὶ ξένων om. R, suppl. 1. m. 17 [εἰς] del. Hertl. II 2 p. 20. 18 τέσσαρας F. 22 εἶχε γὰρ ἑκατέρα Reiske, qui ⟨δοκὸν⟩ suppleri iussit. 24 προσωθουμένην R.

τροβόλους καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς παρήνεγκε τῆς ἑλεπόλεως
3 εἰς ἑκάστην στέγην τοὺς ἁρμόζοντας, ἐπὶ δὲ τοὺς
λιμένας καὶ τοὺς πλησίον τόπους ἀπέστειλε τὴν ναυ-
τικὴν δύναμιν, πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν τεῖχος τὸ δυνάμενον
προσβολὰς δέξασθαι τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἐπιδιεῖλεν.
4 ἔπειτα δὲ πρὸς ἓν παρακέλευσμα καὶ σημεῖον πάντων
συναλαλαξάντων πανταχόθεν τῇ πόλει προσβολὰς ἐποι-
εῖτο. διασείοντος δ' αὐτοῦ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς πε-
τροβόλοις τὰ τείχη παρεγενήθησαν Κνιδίων πρέσβεις,
ἀξιοῦντες ἐπισχεῖν καὶ πείσειν ἐπαγγελλόμενοι τοὺς
Ῥοδίους δέχεσθαι τὰ δυνατώτατα τῶν προσταγμάτων.
5 ἀνέντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν πρέσβεων δεῦρο
κἀκεῖσε πολλὰ διαλεχθέντων πέρας οὐ δυναμένων συμ-
φωνῆσαι πάλιν ἐνηργεῖτο τὰ τῆς πολιορκίας.

Καὶ Δημήτριος μὲν κατέβαλε τὸν στερεώτατον τῶν
πύργων, ᾠκοδομημένον ἐκ λίθων τετραπέδων, καὶ
μεσοπύργιον ὅλον διέσεισεν, ὥστε μὴ δύνασθαι τοὺς
ἐν τῇ πόλει πάροδον ἔχειν ἐπὶ τὰς ἐπάλξεις κατὰ
96 τοῦτον τὸν τόπον. ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις Πτο-
λεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς Ῥοδίοις πλοίων
πλῆθος τῶν τὴν ἀγορὰν κομιζόντων, ἐν οἷς ἦσαν σίτου
2 τριάκοντα μυριάδες ἀρταβῶν σὺν τοῖς ὀσπρίοις. προσ-
φερομένων δ' αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν ἐπεχείρησε Δημή-
τριος ἀποστέλλειν σκάφη τὰ κατάξοντα πρὸς τὴν αὑτοῦ
στρατοπεδείαν. φοροῦ δὲ πνεύματος αὐτοῖς ἐπιγενο-
μένου ταῦτα μὲν πλήρεσι τοῖς ἱστίοις φερόμενα κατ-
ηνέχθη πρὸς τοὺς οἰκείους λιμένας, οἱ δ' ὑπὸ Δημητρίου

2 ἐπὶ δὲ τὸν λιμένα F. 5 πεζὸν om. F, ast. not. Steph. 7 συναλλαλαξάντων F. 9 καὶ Κνιδίων F. 11 προσταγμάτων] πραγμάτων F, corr. 2. m. 12 καὶ om. F. 22 ἀρτάβων libri. 24 αὐτοῦ Dind. 26 φερόμενα] φαινόμενα R (corr. 2. m.) X.

πεμφθέντες ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. ἔπεμψε δὲ τοῖς Ῥο- 3
δίοις καὶ Κάσανδρος κριθῶν μεδίμνους μυρίους καὶ
Λυσίμαχος πυρῶν μεδίμνους τετρακισμυρίους καὶ κρι-
θῶν τοὺς ἴσους. τηλικαύτης οὖν χορηγίας τοῖς κατὰ
τὴν πόλιν γενομένης ἤδη κάμνοντες ταῖς ψυχαῖς οἱ
πολιορκούμενοι πάλιν ἀνεθάρρησαν καὶ κρίναντες
συμφέρειν ἐπιθέσθαι ταῖς μηχαναῖς τῶν πολεμίων
πυρφόρων τε πλῆθος παρεσκευάσαντο καὶ τοὺς πετρο-
βόλους καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς ἔστησαν ἅπαντας ἐπὶ τοῦ
τείχους. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης περὶ δευτέραν φυλα- 4
476 κὴν ἄφνω τοῖς μὲν πυρφόροις συνεχῶς τὴν ἑλέπολιν
ἔβαλλον, τοῖς δ' ἄλλοις βέλεσι παντοίοις χρώμενοι
τοὺς ἐκεῖ συντρέχοντας κατετίτρωσκον. οἱ δὲ περὶ 5
τὸν Δημήτριον ἀνελπίστου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης
ἀγωνιάσαντες περὶ τῶν κατασκευασθέντων ἔργων συν-
έτρεχον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ἀσελήνου δὲ τῆς νυκτὸς 6
οὔσης οἱ μὲν πυρφόροι διέλαμπον φερόμενοι βιαίως,
οἱ δ' ὀξυβελεῖς καὶ πετροβόλοι τὴν φορὰν ἀπροόρατον
ἔχοντες πολλοὺς διέφθειρον τῶν μὴ δυναμένων συν-
ιδεῖν τὴν ἐπιφερομένην πληγήν. ἔτυχον δὲ καὶ τῶν 7
ἀπὸ τῆς μηχανῆς λεπίδων τινὲς ἀποπεσοῦσαι, κατα-
ψιλωθέντος ⟨δὲ⟩ τοῦ τόπου προσέπιπτον οἱ πυρφόροι
τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος. διόπερ ἀγωνιάσας
ὁ Δημήτριος μήποτε τοῦ πυρὸς ἐπινεμηθέντος ἅπασαν
συμβῇ τὴν μηχανὴν λυμανθῆναι, κατὰ τάχος ἐβοήθει

5 γινομένης F. **10** περὶ] ἐπὶ F. **11** τοῖς μὲν πετρο-βόλοις F, corr. 2. m. in marg. συχνῶς F. τὴν ἑλέπολιν ἔβαλλον] τὴν φυλακὴν ἔβαλον codd. (inverso verborum ordine F); ἑλέπολιν vel μηχανὴν Reiske. **13** εἰκῇ F. **19** τῶν μαχομένων καὶ μὴ δυναμένων συνιδεῖν X. **22** ⟨δὲ⟩ add. edd.; γὰρ F. πυροφόροι RX (cf. XX 48, 6 ubi πυρσοφόροι). **23** τῷ ξυξοφανεῖ susp.; τῷ ξυλοπαγεῖ Madv. I p. 517.

καὶ τῷ παρασκευασθέντι ὕδατι ἐν ταῖς στεγαις ἐπει-
ρᾶτο σβεννύναι τὴν ἐπιφερομένην φλόγα. τὸ δὲ τε-
λευταῖον ἀθροίσας τῇ σάλπιγγι τοὺς τεταγμένους ἐπὶ
τῆς κινήσεως τῶν ἔργων διὰ τούτων ἀπήγαγε τὰς
97 μηχανὰς ἐκτὸς βέλους. ἔπειτα γενομένης ἡμέρας προσ-
έταξε τοῖς ὑπηρέταις ἀθροῖσαι τὰ βέλη τὰ πεσόντα
παρὰ τῶν Ῥοδίων, ἐκ τούτων βουλόμενος συλλογίσασθαι
2 τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν παρασκευήν. ὧν ταχὺ τὸ προσ-
ταχθὲν ποιησάντων ἠριθμήθησαν πυρφόροι μὲν τοῖς
μεγέθεσι παντοῖοι πλείους τῶν ὀκτακοσίων, ὀξυβελεῖς
δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων πεντακοσίων. τοσούτων
δὲ βελῶν ἐνεχθέντων ἐν βραχεῖ χρόνῳ νυκτὸς ἐθαύμαζε
τὴν χορηγίαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐν τούτοις δαψίλειαν.
3 Τότε μὲν οὖν ὁ Δημήτριος κατεσκεύασε τὰ πεπο-
νηκότα τῶν ἔργων καὶ περί τε τὴν ταφὴν τῶν τελευ-
τησάντων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν ἐγίνετο.
4 καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἄνεσιν λαβόντες
τῆς ἀπὸ τῶν μηχανῶν βίας ᾠκοδόμησαν τρίτον τεῖχος
μηνοειδές, περιλαμβάνοντες τῇ μὲν περιφερείᾳ πάντα
τὸν κινδυνεύοντα τόπον τοῦ τείχους· οὐδὲν δ' ἧττον
καὶ τάφρῳ βαθείᾳ περιέλαβον τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους,
ὅπως μὴ δύνηται ῥᾳδίως ὁ βασιλεὺς ἐξ ἐφόδου μετὰ
5 βάρους εἰσπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ
ναῦς τῶν ἄριστα πλεουσῶν, Ἀμύνταν ἐπιστήσαντες
ἡγεμόνα, ὃς ἐκπλεύσας πρὸς τὴν Περαίαν τῆς Ἀσίας
ἐπεφάνη παραδόξως πειραταῖς τισιν ἀπεσταλμένοις ὑπὸ
Δημητρίου. οὗτοι δ' εἶχον ἄφρακτα τρία, κράτιστοι

1 ὕδατι om. R, add. 1. m. 2 σβεννῦναι XF. 7 βουλόμενος ἐκ τούτων F. 9 πυρφόροι om. F, ins. 2. m. post μὲν. 14 ἐπεσκεύασε Dind. f. r. (cf. infra § 7; XX 88, 1 saepius). 16 τραυμάτων F. 23 εἰς τὴν πόλιν πεσεῖν X. 27 κράτιστοι δὲ δ. F.

δοκοῦντες εἶναι τῶν τῷ βασιλεῖ συστρατευόντων. γενομένης δ' ἐπ' ὀλίγον χρόνον ναυμαχίας οἱ Ῥόδιοι βιασάμενοι τῶν νεῶν αὐτάνδρων ἐκυρίευσαν, ἐν οἷς ἦν καὶ Τιμοκλῆς ὁ ἀρχιπειρατής. ἐπέπλευσαν δὲ καὶ 6 τῶν ἐμπόρων τισὶ καὶ παρελόμενοι κέλητας οὐκ ὀλίγους γέμοντας σίτου τούτους τε καὶ τὰ τῶν πειρατῶν ἄφρακτα κατήγαγον εἰς τὴν Ῥόδον νυκτός, λαθόντες τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ Δημήτριος ἐπισκευάσας τὰ πε- 7 πονηκότα τῶν ἔργων προσέβαλλε τῷ τείχει τὰς μηχανὰς καὶ πᾶσι τοῖς βέλεσιν ἀφειδῶς χρώμενος τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἐπάλξεσιν ἐφεστῶτας ἀνεῖρξε, τοῖς δὲ κριοῖς τύπτων τὸ συνεχὲς τοῦ τόπου δύο μὲν μεσοπύργια 477 κατέβαλε, περὶ δὲ τὸν πύργον τὸν ἀνὰ μέσον τούτων φιλοτιμουμένοις τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἰσχυροὶ καὶ συνεχεῖς ἐκ διαδοχῆς ἀγῶνες ἐγίνοντο, ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Ἀνανίαν ἐκθύμως ἀγωνισάμενον ἀναιρεθῆναι καὶ συχνοὺς τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἀποθανεῖν.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Πτολεμαῖος μὲν ὁ 98 βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς Ῥοδίοις σῖτον καὶ τὴν ἄλλην ἀγορὰν οὐκ ἐλάττονα τῆς πρότερον ἐκπεμφθείσης καὶ στρατιώτας χιλίους καὶ πεντακοσίους, ὧν ἦν ἡγεμὼν Ἀντίγονος ὁ Μακεδών. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον πρὸς 2 τὸν Δημήτριον πρέσβεις παρά τε Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων, τὸν ἀριθμὸν μὲν ὄντες ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα, πάντες δὲ ἀξιοῦντες διαλύσα-

9 προσέβαλε τὰ τείχη F. 'ταῖς μηχαναῖς'? Dind. **12** μεταπύργια Niese I p. 331 a. 1. **13** τούτοις RX. **16** Ἀνανίαν RX Ἀμεινίαν F; aliunde de eo non constat; itaque praestat acquiescere in meliorum codicum lectione, quamquam 'aliquid trahit ab Hebraeo'; fuit f. Ἀνάνιος vel Ἄνανις (Athen. XII 3 p. 511 c). **24** καὶ παρὰ τῶν F. **26** λύσασθαι F, corr. 2. m.

3 σθαι τὸν βασιλέα πρὸς τοὺς Ῥοδίους. γενομένων οὖν
ἀνοχῶν καὶ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ῥηθέντων λόγων
πρός τε τὸν δῆμον καὶ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Δημήτριον
οὐδαμῶς ἐδυνήθησαν συμφωνῆσαι· διόπερ οἱ πρέσβεις
4 ἀπῆλθον ἄπρακτοι. Δημήτριος δὲ διανοηθεὶς νυκτὸς
ἐπιθέσθαι τῇ πόλει κατὰ τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους
ἐπέλεξε τῶν τε μαχίμων τοὺς κρατίστους καὶ τῶν
ἄλλων τοὺς εὐθέτους εἰς χιλίους καὶ πεντακοσίους.
5 τούτους μὲν οὖν προσέταξεν ἡσυχῇ προσελθεῖν τῷ
τείχει περὶ δευτέραν φυλακήν, αὐτὸς δὲ διασκευάσας
παρήγγειλε τοῖς ἐφ' ἑκάστῳ μέρει τεταγμένοις, ὅταν
σημήνῃ, συναλαλάξαι καὶ προσβολὰς ποιεῖσθαι καὶ
6 κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πάντων δὲ τὸ παραγ-
γελθὲν ποιούντων οἱ μὲν ἐπὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν
ὁρμήσαντες τοὺς προφυλάττοντας ἐπὶ τῆς τάφρου κατα-
σφάξαντες παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν καὶ τοὺς περὶ
7 τὸ θέατρον τόπους κατελαμβάνοντο· οἱ δὲ τῶν Ῥοδίων
⟨πρυτάνεις⟩ πυθόμενοι τὸ συμβεβηκὸς καὶ τὴν πόλιν
ὁρῶντες ἅπασαν τεθορυβημένην τοῖς μὲν ἐπὶ τοῦ
λιμένος καὶ τῶν τειχῶν παρήγγειλαν μένειν ἐπὶ τῆς
ἰδίας τάξεως καὶ τοὺς ἔξωθεν, ἂν προσβάλωσιν, ἀμύνα-
σθαι, αὐτοὶ δ' ἔχοντες τὸ τῶν ἐπιλέκτων σύστημα καὶ
τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας προσφάτως καταπεπλευ-
κότας στρατιώτας ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ἐντὸς τοῦ τείχους
8 παρεισπεπτωκότας. περικαταλαβούσης δ' ἡμέρας καὶ
τοῦ Δημητρίου τὸ σύσσημον ἄραντος οἱ μὲν τῷ λιμένι
προσβαλόντες καὶ τὸ τεῖχος πάντοθεν περιεστρατοπε-

4 ἠδυνήθησαν F. 5 aliter Plut. Dem. 22 (Wess.). 12 σημάνῃ F, corr. 2. m. συναλλαλάξαι F. ποιεῖσθαι κατὰ F. 15 προσφυλάττοντας F. 17 κατελάβοντο F. 18 ⟨πρυτάνεις⟩ add. Dind. (coll. XX 88, 3). 21 ἀμύνεσθαι F.

δευκότες συνηλλάλαξαν, εὐθαρσεῖς ποιοῦντες τοὺς κατ-
ειληφότας μέρος τοῦ περὶ τὸ θέατρον τόπου, ὁ δὲ
κατὰ τὴν πόλιν ὄχλος παίδων καὶ γυναικῶν ἐν φόβοις
ἦν καὶ δάκρυσιν, ὡς τῆς πατρίδος κατὰ κράτος ἁλισκο-
μένης. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς παρεισπεσοῦσιν ἐντὸς τοῦ 9
τείχους γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Ῥοδίους καὶ πολ-
λῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων τὸ μὲν πρῶτον οὐδέ-
τεροι τῆς ἰδίας τάξεως ἐξεχώρουν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν
μὲν Ῥοδίων ἀεὶ πλειόνων γινομένων καὶ τὸν κίνδυνον
ἑτοίμως ὑπομενόντων, ὡς ἂν ὑπὲρ πατρίδος καὶ τῶν
μεγίστων ἀγωνιζομένων, τῶν δὲ τοῦ βασιλέως θλιβο-
μένων Ἄλκιμος μὲν καὶ Μαντίας οἱ τὴν ἡγεμονίαν
ἔχοντες πολλοῖς περιπεσόντες τραύμασιν ἐτελεύτησαν,
τῶν δ' ἄλλων οἱ πλεῖστοι οἱ μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ
διεφθάρησαν, οἱ δ' ἥλωσαν, ὀλίγοι δὲ πρὸς τὸν βασιλέα
478 φυγόντες διεσώθησαν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν Ῥοδίων
ἀνῃρέθησαν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ πρύτανις Δαμοτέλης ἐπ'
ἀρετῇ γενόμενος περίβλεπτος.

Δημήτριος δὲ τὴν τῆς πόλεως ἅλωσιν ὑπολαβὼν 99
ἐκ τῶν χειρῶν αὑτοῦ τὴν τύχην ἀφῃρῆσθαι πάλιν
παρεσκευάζετο πρὸς τὴν πολιορκίαν. εἶτα τοῦ πατρὸς
αὐτῷ γράψαντος διαλύσασθαι πρὸς Ῥοδίους ὡς ἂν
ποτε δύνηται, τὸν κάλλιστον ἐπετήρει καιρόν, δώσοντα
προφάσεις εὐλόγους τῆς συνθέσεως. Πτολεμαίου δὲ 2
γράψαντος τοῖς Ῥοδίοις τὸ μὲν πρῶτον ὅτι πέμψει
σίτου πλῆθος αὐτοῖς καὶ στρατιώτας τρισχιλίους, μετὰ
δὲ ταῦτα συμβουλεύοντος, ἐὰν ᾖ δυνατόν, μετρίως

1 συνηλλάλαξαν F. 2 τὸ μέρος F. 4 καὶ δάκρυσιν] καὶ διὰ ταραχὴν F, corr. 2. m. in marg. κατὰ κράτος om. F. 9 αἰεὶ F. 14 οἱ πλεῖστοι om. F. 17 ὁ Δαμοτελὴς F; Δαμοτελὴς etiam RX. 20 αὐτοῦ libri.

διαλύσασθαι πρὸς Ἀντίγονον, ἅπαντες ἔρεπον πρὸς
3 τὴν εἰρήνην. καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ κοινοῦ τῶν
Αἰτωλῶν ἀποστείλαντος πρεσβευτὰς περὶ διαλύσεων
οἱ Ῥόδιοι συνέθεντο πρὸς Δημήτριον ἐπὶ τοῖσδε, αὐτόνομον καὶ ἀφρούρητον εἶναι τὴν πόλιν καὶ ἔχειν τὰς ἰδίας προσόδους, συμμαχεῖν δὲ Ῥοδίους Ἀντιγόνῳ πλὴν ἐὰν ἐπὶ Πτολεμαῖον στρατεύηται, καὶ δοῦναι τῶν πολιτῶν ὁμήρους ἑκατὸν οὓς ἂν ἀπογράψηται Δημήτριος πλὴν τῶν ἀρχὰς ἐχόντων.

100 Οἱ μὲν οὖν Ῥόδιοι πολιορκηθέντες ἐνιαύσιον χρόνον
τούτῳ τῷ τρόπῳ κατελύσαντο τὸν πόλεμον. τοὺς δ'
ἐν τοῖς κινδύνοις ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐτίμησαν
ταῖς ἀξίαις δωρεαῖς καὶ τῶν δούλων τοὺς ἀνδραγαθή-
2 σαντας ἐλευθερίας καὶ πολιτείας ἠξίωσαν. ἔστησαν δὲ
καὶ τῶν βασιλέων εἰκόνας Κασάνδρου καὶ Λυσιμάχου
[καὶ] τῶν δευτερευόντων μὲν ταῖς δόξαις, συμβεβλη-
3 μένων δὲ μεγάλα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. τὸν
δὲ Πτολεμαῖον ἐν ἀνταποδόσει μείζονος χάριτος ὑπερ-
βάλλεσθαι βουλόμενοι θεωροὺς ἀπέστειλαν εἰς Λιβύην
τοὺς ἐπερωτήσοντας τὸ παρ' Ἄμμωνι μαντεῖον εἰ συμ-
4 βουλεύει Ῥοδίοις Πτολεμαῖον ὡς θεὸν τιμῆσαι. συγκατατιθεμένου δὲ τοῦ χρηστηρίου τέμενος ἀνῆκαν ἐν τῇ πόλει τετράγωνον, οἰκοδομήσαντες παρ' ἑκάστην πλευρὰν στοὰν σταδιαίαν, ὃ προσηγόρευσαν Πτολεμαῖον. ἀνῳκοδόμησαν δὲ καὶ τὸ θέατρον καὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν καὶ τῶν ἄλλων τόπων τοὺς

1 ἔρεπον libri. 3 post διαλύσεων add. F ἣν εἰρήνην. 15 Πτολεμαίου καὶ Κ. καὶ Λ. F. 16 [καὶ] del. Wess. τῶν μὲν δευτ. X. 18 ἐν ἀνταποδώσει χάριτος X. ὑπερβαλέσθαι F. 21 συγκαταθεμένου F. 22 ἐν τῇ πόλει om. F. 24 στοὰν πλευρὰν codd.; corr. Rhod. Πτολεμαεῖον? Dind. (cf. Steph. Byz. s. v. Καπετώλιον; at cf. Paus. I 17, 2; Cic. Fin. V 1, 1).

καθηρημένους πολλῷ κάλλιον ἢ προϋπῆρχον. Δημή- 5
τριος δὲ κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς διαλυσάμενος
πρὸς Ῥοδίους ἐξέπλευσε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως καὶ
κομισθεὶς διὰ νήσων κατέπλευσε τῆς Βοιωτίας εἰς
Αὖλιν. σπεύδων δ' ἐλευθερῶσαι τοὺς Ἕλληνας (οἱ γὰρ 6
περὶ Κάσανδρον καὶ Πολυπέρχοντα τὸν ἔμπροσθεν
χρόνον ἄδειαν ἐσχηκότες ἐπόρθουν τὰ πλεῖστα μέρη τῆς
Ἑλλάδος) πρῶτον μὲν τὴν Χαλκιδέων πόλιν ἠλευθέ-
ρωσε, φρουρουμένην ὑπὸ Βοιωτῶν, καὶ τοὺς κατὰ τὴν
479 Βοιωτίαν καταπληξάμενος ἠνάγκασεν ἀποστῆναι τῆς
Κασάνδρου φιλίας, μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς μὲν Αἰτωλοὺς
συμμαχίαν ἐποιήσατο, πρὸς δὲ τοὺς περὶ Πολυπέρχοντα
καὶ Κάσανδρον διαπολεμεῖν παρεσκευάζετο. ἅμα δὲ 7
τούτοις πραττομένοις Εὔμηλος μὲν ὁ Βοσπόρου βασι-
λεὺς βασιλεύων ἕκτον ἔτος ἐτελεύτησε, τὴν δὲ βασι-
λείαν διαδεξάμενος Σπάρτακος ὁ υἱὸς ἦρξεν ἔτη εἴκοσιν.
Ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν δι- 101
ευκρινηκότες μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ θάτερα
μέρη τῆς οἰκουμένης. κατὰ μὲν γὰρ τὴν Σικελίαν
Ἀγαθοκλῆς, εἰρήνην ἀγόντων τῶν Λιπαραίων, ἐπι-
πλεύσας αὐτοῖς ἀπροσδοκήτως εἰσεπράξατο τοὺς μηδ'
ὁτιοῦν προαδικήσαντας ἀργυρίου τάλαντα πεντήκοντα.
ὅτε δὴ πολλοῖς ἔδοξε θεῖον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον, τῆς 2
παρανομίας τυχούσης ἐπισημασίας παρὰ τοῦ δαιμονίου.
ἀξιούντων γὰρ τῶν Λιπαραίων εἰς τὰ προσελλείποντα
τῶν χρημάτων δοῦναι χρόνον καὶ λεγόντων μηδέποτε
τοῖς ἱεροῖς ἀναθήμασι κατακεχρῆσθαι, ὁ Ἀγαθοκλῆς

4 διὰ τῶν νήσων F. 5 Αὐδούπολιν F. δ' om. F. 8 καὶ πρῶτον F. 9 κατὰ Βοιωτίας F. 14 βασιλεὺς om. F. 15 βασιλεύων om. X. cf. XX 25, 3. 16 Σπάρτακος] cf XVI 31, 6; cf. Latyschev l. l. II p. XXV. 25. 26 εἰς τὰ προσελλείποντα χρήματα F.

βιασάμενος αὐτοὺς δοῦναι τὰ κατὰ τὸ πρυτανεῖον, ὧν εἶχον ἐπιγραφὴν τὰ μὲν Αἰόλου, τὰ δ' Ἡφαίστου, λαβὼν παραχρῆμα ἐξέπλευσεν. πνεύματος δ' ἐπιγενομένου τῶν νεῶν ἕνδεκα συνετρίβησαν αἱ τὰ χρήματα
3 κομίζουσαι. διόπερ ἔδοξε πολλοῖς ὁ μὲν λεγόμενος περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους εἶναι κύριος τῶν ἀνέμων εὐθὺς κατὰ τὸν πρῶτον πλοῦν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν, ὁ δὲ Ἥφαιστος ἐπὶ τῆς τελευτῆς, οἰκείως τῆς ἀσεβείας κολάσας τὸν τύραννον ἐν τῇ πατρίδι, συνωνύμως ἐπὶ θερμοῖς τοῖς ἄνθραξι κατακαύσας ζῶντα· τῆς γὰρ αὐτῆς προαιρέσεως ἦν καὶ δικαιοσύνης τὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτνην σωζόντων τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς ἀποσχέσθαι καὶ τὸ τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς τὸ θεῖον διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως μετελθεῖν.

4 Οὐ μὴν ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς καταστροφῆς Ἀγαθοκλέους, ὅταν πρὸς τοὺς οἰκείους χρόνους ἔλθωμεν αὐτοῦ, τὸ γενόμενον βεβαιώσει τὸ νῦν εἰρημένον· ἐφεξῆς δὲ ῥητέον ἡμῖν τὰ πραχθέντα κατὰ τοὺς συν-
5 εχεῖς τῆς Ἰταλίας τόπους. Ῥωμαῖοι μὲν καὶ Σαμνῖται διαπρεσβευσάμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην συνέθεντο, πολεμήσαντες ἔτη εἴκοσι δύο καὶ μῆνας ἕξ· τῶν δ' ὑπάτων Πόπλιος Σεμπρώνιος μετὰ δυνάμεως ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν Αἰκλῶν χώραν ἐχειρώσατο τετταράκοντα

3 ἀπέπλευσε F. 5. 6 ὁ μὲν Αἴολος περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους λεγόμενος ἔστι κύριος F. 7 εὐθὺς] καὶ παρευθὺς F. 8 ἐπὶ τῇ τελευτῇ F. 9 κολάσαι Madv. I p. 517 f. r. 10 συνωνύμως susp. (cf. Madv. l. l.). 11 ἦν καὶ δικαιοσύνης · ἦν · F. 12. 13 de Amphinomo et Anapia cf. Wissowa ap. P.-W. s. v. Amphinomos. in marg. codicis R fusius disserit 3. m. de Hephaesto et Aetna monte. 17 αὐτῆς Hertl. III p. 38 non male. 19 Σαυνῖται F. 21 de numero cf. Triemel JfPh. 139 p. 345. 22 ἐμβαλὼν post χώραν ponit F. 23 Αἰκλῶν RX Αἰκάλων F; cf. ind. μ' ubi legas Αἰκλῶν; XII 64, 1; XIV 117, 4; de variis nominis formis novissime egerunt Binneboessel p. 99 a. 2 et

πόλεις ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις πεντήκοντα, ἀναγκάσας δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ὑποτάττεσθαι Ῥωμαίοις ἐπανῆλθε καὶ θρίαμβον κατήγαγεν ἐπαινούμενον. ὁ δὲ δῆμος ὁ Ῥωμαίων πρός τε Μαρσοὺς καὶ Παλιγνούς, ἔτι δὲ Μαρρουκίνους, συμμαχίαν ἐποιήσατο.

480 *Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι* 102
*μὲν ἦρχε Λεώστρατος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι Σερούιος Κορνήλιος καὶ Λεύκιος Γενούκιος. ἐπὶ δὲ τούτων Δημήτριος εἶχε πρόθεσιν πρὸς μὲν τοὺς περὶ Κάσανδρον διαπολεμεῖν, τοὺς δ' Ἕλληνας ἐλευθεροῦν καὶ πρῶτον τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα διοικεῖν, ἅμα μὲν νομίζων δόξαν οἴσειν αὐτῷ μεγάλην τὴν τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίαν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς περὶ Πρεπέλαον *ἡγεμόνας τοῦ Κασάνδρου πρότερον συντρῖψαι καὶ τότε προσάγειν ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν, ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τὸν Κάσανδρον. τῆς δὲ τῶν Σικυωνίων πό-* 2
λεως φρουρουμένης ὑπὸ τῶν Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως στρατιωτῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος στρατηγὸς Φίλιππος, νυκτὸς ἐπιθέμενος ἀπροσδοκήτως παρεισέπεσεν ἐντὸς

Huelsen ap. P.-W. s. v. **1. 2** unum et triginta oppida intra dies quinquaginta Liv. IX 45. **4** *Παλλινοὺς* R *Παλλίνους* X *Π*$\overset{\alpha}{\varepsilon}$*ληνοὺς* F; corr. Rhod.; cf. XX 90, 3. **5** *Μαρυκινοὺς* RX *Μαρουκίους* F; cf. XIX 105, 5; Ptol. III 1, 17. 53. **8** *Σερούιος* (ita D. semper) *Κορνήλιος* RX (cf. Liv. X 1; ep. Cass.); *Κορνήλιος Φάβιος* F. *Οὐενούκιος* F. **13—16** locus depravatus, quem variis modis sanare studebant viri docti (cf. Wess.); ⟨*βουλόμενος*⟩ add. v. 13 vel 14 Hertl. III p. 38 et Doehner p. 14; rectius v. 13 *ἡγούμενος* ⟨*δεῖν*⟩ Madv. I p. 517; *προάγειν* v. 15 Bekk.; *ἐπ' αὐτὴν τὴν Μακεδονίαν* recte Reiske, qui aut dictionem *καὶ τότε προσάγειν — ἡγεμονίαν* (*Μακεδονίαν*) aut dictionem *ἢ ἐπ' αὐτὸν — Κάσανδρον* delendam censet; hoc etiam Madv., ni malis transponere ante *καὶ τότε*; *ἧπερ* (v. 15) Kaelker p. 312; ego scripserim *ἅμα δὲ καὶ τοὺς π. Π. ἡγούμενος* ⟨*δεῖν*⟩ *τοῦ Κ. πρότερον συντρῖψαι ἢ ἐπ' αὐτὸν π. τὸν Κ. καὶ τότε προσάγειν ἐπ' αὐτὴν τὴν Μακεδονίαν.* **18** *ἐπιφανέστατος* om. F.

τοῦ τείχους. εἶτα οἱ μὲν φρουροὶ συνέφυγον εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὁ δὲ Δημήτριος τῆς πόλεως κυριεύσας τὸν μεταξὺ τόπον τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς ἄκρας κατεῖχε. μέλλοντος δ' αὐτοῦ μηχανὰς προσάγειν καταπλαγέντες τὴν μὲν ἀκρόπολιν δι' ὁμολογίας παρέδοσαν, αὐτοὶ δ' ἀπέπλευσαν εἰς Αἴγυπτον. ὁ δὲ Δημήτριος τοὺς Σικυωνίους εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετοικίσας τὸ μὲν τῷ λιμένι συνάπτον μέρος τῆς πόλεως κατέσκαψεν, ⟨ἀν⟩οχύρου παντελῶς ὄντος τοῦ τόπου, τῷ δὲ πολιτικῷ πλήθει συνεπιλαβόμενος τῆς οἰκοδομίας καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκαταστήσας τιμῶν ἰσοθέων ἔτυχε παρὰ
3 τοῖς εὖ παθοῦσι· Δημητριάδα μὲν γὰρ τὴν πόλιν ὠνόμασαν, θυσίας δὲ καὶ πανηγύρεις, ἔτι δ' ἀγῶνας ἐψηφίσαντο συντελεῖν αὐτῷ κατ' ἐνιαυτὸν καὶ τὰς ἄλλας ἀπονέμειν τιμὰς ὡς κτίστῃ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁ χρόνος διαληφθεὶς πραγμάτων μεταβολαῖς ἠκύρωσεν, οἱ δὲ Σικυώνιοι πολλῷ κρείττονα μεταλαβόντες τόπον διετέλεσαν ἐν αὐτῷ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐνοι-
4 κοῦντες. ὁ γὰρ τῆς ἀκροπόλεως περίβολος ἐπίπεδος ὢν καὶ μέγας κρημνοῖς δυσπροσίτοις περιέχεται πανταχόθεν, ὥστε μηδαμῇ δύνασθαι μηχανὰς προσάγειν· ἔχει δὲ καὶ πλῆθος ὑδάτων, ἐξ οὗ κηπείας δαψιλεῖς κατεσκεύασαν, ὥστε τὴν ἐπίνοιαν τοῦ βασιλέως καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν εἰρηνικὴν καὶ πρὸς ἀσφάλειαν πολέμου δόξαι καλῶς προεωρᾶσθαι.

1 εἶθ' F. συνέφυγον] συνεισέπεσον RX συνέπεσον F; corr. Bekk. 6 7 ὁ δὲ Δημήτριος πείσας — μετοικίσαι F. in marg. codicis R 3. m. de Sicyone urbe quaedam adnotavit. 8 κατέσκαψαν F. 9 ὀχυροῦ R (supraposita ab 2. m. virg. crit.) XF; corr. Dind. ὄντως X. 10 συνεπιβαλόμενος R (corr. 2. m.) XF. 12 cf. Plut. Dem. 25. 14 αὐτῷ om. RX. 18 ἐνοικοῦντες] οἰκοῦντες Hertl. III p. 39. 21 ὥστε μηδαμῇ δύνασθαι om. F, suppl. 2. m.

Ὁ δὲ Δημήτριος διοικήσας τὰ περὶ τοὺς Σικυω- 103
νίους ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν
Κόρινθον, ἣν ἐφρούρει Πρεπέλαος Κασάνδρου στρα-
τηγός. τὸ μὲν οὖν πρῶτον νυκτὸς ὑπό τινων πολιτῶν
εἰσαχθεὶς διά τινος πυλίδος ἐκράτησε τῆς πόλεως καὶ
τῶν λιμένων. τῶν δὲ φρουρῶν καταφυγόντων τῶν 2
μὲν εἰς τὸ καλούμενον Σισύφιον, τῶν δ' εἰς τὸν Ἀκρο-
κόρινθον προσαγαγὼν μηχανὰς τοῖς ὀχυρώμασι καὶ
πολλὰ κακοπαθήσας εἷλε τὸ Σισύφιον κατὰ κράτος.
εἶτα τῶν ἐνταῦθα συμφυγόντων πρὸς τοὺς κατειληφό-
481 τας τὸν Ἀκροκόρινθον καὶ τούτους καταπληξάμενος
ἠνάγκασε παραδοῦναι τὴν ἄκραν· σφόδρα γὰρ ἦν ἀν- 3
υπόστατος οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς προσβολαῖς,
εὐμήχανος ὑπάρχων περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν πολιορ-
κητικῶν ἔργων. οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς Κορινθίους ἐλευ-
θερώσας παρεισήγαγε φυλακὴν εἰς τὸν Ἀκροκόρινθον,
βουλομένων τῶν πολιτῶν διὰ τοῦ βασιλέως τηρεῖσθαι
τὴν πόλιν μέχρι ἂν ὁ πρὸς Κάσανδρον καταλυθῇ
πόλεμος. καὶ Πρεπέλαος μὲν αἰσχρῶς ἐκπεσὼν ἐκ τῆς 4
Κορίνθου πρὸς Κάσανδρον ἀπεχώρησεν, Δημήτριος δὲ
παρελθὼν εἰς τὴν Ἀχαΐαν Βοῦραν μὲν κατὰ κράτος
εἷλε καὶ τοῖς πολίταις ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν, Σκῦρον
δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις παραλαβὼν ἐξέβαλε τὴν φρουράν.
μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπ' Ὀρχομενὸν τῆς Ἀρκαδίας στρατεύσας 5

4 πολιτικῶν F. 7. 9 Σισύφιον libri (cf. e. g. Paus. V 2, 5): Σισύφειον Dind. (coll. Strab. VIII 6, 21). 10 ἐν ταύτῃ libri; corr. Hertl. III p. 39; ἐντεῦθεν Hertl. ibid. et Madv. I p. 517. 18 μέχρις F. 19 καὶ om. F. 21 Βούταν RX; Βουραν F (s. a.), Βουταν 2. m.; cf. XV 48, 3; Paus. VII 25, 5 (Palm.); Ptol. III 14, 36. 22 καὶ τὴν αὐτονομίαν τοῖς πολίταις ἀπέδωκε F. Σκῦρον libri; 'forsan Σκίρος est, quam Ἀρκαδίας κατοικίαν Steph. Byz. fuisse perhibet' Wess.; assentior ego; at cf. Droysen l. l. II 2 p. 186 a. 3; Niese l. l. I p. 337 a. 1; Beloch l. l. III 2 p. 373. 24 — p. 322 v. 2 μετὰ δὲ ταῦτα ἐπερχόμενος τῆς Ἀρκαδίας (in marg. 2. m. Ἀχαΐας) ἠλευθέρου τὰς πόλεις· στρατεύσας δὲ ἐπὶ τὸ Αἴγιον

ἐκέλευσε τῷ τῆς φρουρᾶς ἀφηγουμένῳ Στρομβίχῳ παραδοῦναι τὴν πόλιν. οὐ προσέχοντος δ' αὐτοῦ τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ πολλὰ λοιδοροῦντος ἀπὸ τοῦ τείχους βλασφήμως προσαγαγὼν μηχανὰς ὁ βασιλεὺς καὶ κατα-
6 *βαλὼν τὰ τείχη κατὰ κράτος εἷλε τὴν πόλιν. τὸν μὲν οὖν Στρόμβιχον τὸν ὑπὸ Πολυπέρχοντος καθεσταμένον φρούραρχον καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀλλοτρίως διατεθέντων πρὸς αὐτὸν εἰς ὀγδοήκοντα πρὸ τῆς πόλεως ἀνεσταύρωσε, τῶν δ' ἄλλων μισθοφόρων ἑλὼν εἰς*
7 *δισχιλίους κατέμιξε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις. μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν ταύτης τῆς πόλεως οἱ σύνεγγυς τὰ φρούρια κατέχοντες, ὑπολαμβάνοντες ἀδύνατον ὑπάρχειν τὸ διαφυγεῖν τὴν βίαν τοῦ βασιλέως, παρέδωκαν αὐτῷ τὰ χωρία. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ οἱ τὰς πόλεις φρουροῦντες, τῶν μὲν περὶ Κάσανδρον καὶ Πρεπέλαον καὶ Πολυπέρχοντα μὴ βοηθούντων, τοῦ δὲ Δημητρίου μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ μηχανῶν ὑπεραγουσῶν προσιόντος, ἑκουσίως ἐξεχώρουν. καὶ τὰ μὲν περὶ Δημήτριον ἐν τούτοις ἦν.*

104 *Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ταραντῖνοι πόλεμον ἔχοντες πρὸς Λευκανοὺς καὶ Ῥωμαίους ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς εἰς τὴν Σπάρτην, αἰτούμενοι βοήθειαν καὶ στρατηγὸν*
2 *Κλεώνυμον. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων προθύμως ἡγεμόνα δόντων τὸν αἰτούμενον καὶ τῶν Ταραντίνων χρήματα*

περιεκάθισε τὸ τεῖχος καὶ λόγους ἐποίει πρὸς τὸν ἀφηγούμενον τῆς φρουρᾶς Στρόμβιχον, παραδοῦναι τὴν πόλιν ἀξιῶν F; cf. Droysen II 2 p. 187; Niese I p. 337 a. 2; uterque non recte indicat. **2** *τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις* F. **4** *βλάσφημα* F. **6** *τὸν* om. RX. **7** *καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀ. διατιθέντων* F. **8** *πρὸς αὐτὸν* om. RX. **11** *τῆς πόλεως ταύτης* F. *οἱ τὰ σύνεγγυς φρούρια κατέχοντες* Wess. **15** *περὶ Π. καὶ Πολυσπέρχοντα καὶ Πρεπέλαον* F. **17** *ὑπερεχουσῶν* F. **20** sqq. cf. Droysen II 2 p. 189 a. 1; Niese I p. 479 sq.; Burger VAW. Amsterd. n. r. II (1899) p. 54 sqq.; Beloch III 1 p. 209. **23** in marg. codicis R 3. m. adscr. quaedam de Cleonymo.

καὶ ναῦς ἀποστειλάντων ὁ μὲν Κλεώνυμος ἐπὶ Ταινάρῳ τῆς Λακωνικῆς ξενολογήσας στρατιώτας πεντακισχιλίους συντόμως κατέπλευσεν εἰς Τάραντα. ἐνταῦθα δὲ μισθοφόρους ἀθροίσας ἄλλους οὐκ ἐλάττους τῶν προτέρων κατέγραφε καὶ τοὺς πολιτικοὺς πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους. προσελάβετο δὲ τῶν τε κατ' Ἰταλίαν Ἑλλήνων τοὺς πλείστους καὶ τὸ τῶν Μεσσαπίων ἔθνος. ἁδρᾶς οὖν δυνάμεως περὶ 3 *αὐτὸν οὔσης οἱ μὲν Λευκανοὶ καταπλαγέντες φιλίαν ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς Ταραντίνους, τῶν δὲ Μεταπον-*
482 *τίνων οὐ προσεχόντων αὐτῷ τοὺς Λευκανοὺς ἔπεισεν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν καὶ τῷ καιρῷ συνεπιθέμενος κατεπλήξατο τοὺς Μεταποντίνους. παρελθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν ὡς φίλος ἐπράξατο μὲν ἀργυρίου τάλαντα πλείω τῶν ἑξακοσίων, διακοσίας δὲ παρθένους τὰς ἐπιφανεστάτας ἔλαβεν εἰς ὁμηρίαν, οὐχ οὕτω τῆς περὶ τὴν πίστιν ἀσφαλείας χάριν, ὡς τῆς ἰδίας ἕνεκεν λαγνείας. ἀποθέμενος γὰρ τὴν Λακωνικὴν ἐσθῆτα* 4 *διετέλει τρυφῶν καὶ τοὺς πιστεύσαντας αὐτῷ καταδουλούμενος· τηλικαύτας γὰρ ἔχων δυνάμεις καὶ χορηγίας οὐδὲν τῆς Σπάρτης ἄξιον ἔπραξεν. ἐπεβάλετο μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν Σικελίαν στρατεύειν, ὡς τὴν τυραννίδα μὲν καταλύσων τὴν Ἀγαθοκλέους, τὴν δ' αὐτονομίαν τοῖς Σικελιώταις ἀποκαταστήσων, ὑπερθέμενος δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος ταύτην τὴν στρατείαν ἔπλευσεν εἰς Κόρκυραν καὶ κρατήσας τῆς πόλεως χρημάτων τε πλῆθος εἰσεπράξατο καὶ φρουρὰν ἐγκατέστησε, διανοού-*

5 *καὶ* om. F. 8 *τῶν Μεσσηνίων τὸ ἔθνος* X. 10 *τοὺς* om. X. 10 adnot. de Metaponto a 3. m. in marg. cod. R. 11 *ἔπεισε συνεμβαλεῖν* F. 13 *κατέπληξε* F. 16 *ὁμηρίαν* libri. *οὕτως* X. 18 *λαγνείας*] *ἀγεννείας* RX. *ἀποθέμενοι* X. 21 *ἐπεβάλλετο* F. 22 *στρατεύσειν* Gem. 25 *τὴν στρατείαν ταύτην* X *ταύτην τὴν στρατιὰν* F, corr. 2. m. 26 *Κέρκυραν* F semper; cf. XIX 78, 1.

μενος ὁρμητηρίῳ τούτῳ τῷ τόπῳ χρήσασθαι καὶ τοῖς
105 περὶ τὴν Ἑλλάδα πράγμασιν ἐφεδρεύειν. εὐθὺ δὲ καὶ
πρεσβειῶν πρὸς αὐτὸν παραγενομένων παρά τε Δημη-
τρίου τοῦ πολιορκητοῦ καὶ Κασάνδρου περὶ συμμαχίας
τούτων μὲν οὐδετέρῳ προσέθετο, τοὺς δὲ Ταραντίνους
καὶ τῶν ἄλλων τινὰς πυθόμενος ἀφεστηκέναι τῆς μὲν
Κορκύρας τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπέλιπεν, μετὰ δὲ τῆς
ἄλλης δυνάμεως ἔπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν,
ὡς κολάσων τοὺς ἀπειθοῦντας. προσσχὼν δὲ τῇ χώρᾳ
καθ' ὃν τόπον ἐφύλασσον οἱ βάρβαροι, τὴν μὲν πόλιν
ἑλὼν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ χώραν ἐλεηλάτησεν.
2 ὁμοίως δὲ τὸ καλούμενον Τριόπιον ἐκπολιορκήσας εἰς
τρισχιλίους ἔλαβεν αἰχμαλώτους. καθ' ὃν δὴ χρόνον
οἱ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας βάρβαροι συνδραμόντες ἐπέθεντο
νυκτὸς τῇ στρατοπεδείᾳ καὶ μάχης γενομένης ἀνεῖλον
τῶν μετὰ Κλεωνύμου πλείους τῶν διακοσίων, ἐζώγρη-
3 σαν δὲ περὶ χιλίους. ἅμα δὲ τῷ κινδύνῳ τούτῳ χειμὼν
ἐπιγενόμενος εἴκοσι τῶν νεῶν διέφθειρε πλησίον
ὁρμουσῶν τῆς παρεμβολῆς. ὁ δὲ Κλεώνυμος δυσὶν
ἐλαττώμασι τηλικούτοις περιπεσὼν ἀπέπλευσε μετὰ τῆς
δυνάμεως εἰς τὴν Κόρκυραν.
106 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
μὲν ἦν ἄρχων Νικοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον
ἀρχὴν διεδέξαντο Μάρκος Λίβιος καὶ Μάρκος Αἰμίλιος.
ἐπὶ δὲ τούτων Κάσανδρος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς ὁρῶν
τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων αὐξομένην καὶ πάντα τὸν

1 *τῷ τόπῳ* om. RX; *τούτῳ χρήσασθαι τῷ τόπῳ* F. **2** *εὐθὺς* F. **10** ⟨*οὐκ*⟩ *ἐφύλασσον* Sint.; *ἐφύλαττον* Dind. *τὴν μὲν πόλιν*] nomen excidisse videtur ('aut v. 5 *Ταραντίνους* corruptum est' Dind.); 'Thurias urbem in Salentinis cepit' Liv. X 2; cf. Droysen l. l.; Niese I p. 480 a. 1. **11** *ἐξηνδραποδήσατο* F. **12** *Τριόπιον* ign. **16** *τετρακοσίων* F. **22** *διελθόντος* F. **24** *διεδέξατο* F. *Λίβιος* codd.; cf. XXXVII 10, 1. *Αἰμίλιος* F. L. Aemilius ep. Liv.

*πόλεμον ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν συνιστάμενον περίφοβος
ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος. διόπερ ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς* 2
*πρὸς Ἀντίγονον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀξιῶν διαλύσασθαι
πρὸς αὐτόν. ἀποκριναμένου δ' ἐκείνου διότι μίαν γι-
νώσκει διάλυσιν, ἐὰν ὁ Κάσανδρος ἐπιτρέπῃ τὰ καθ'
αὑτόν, καταπλαγεὶς Λυσίμαχον ἐκ τῆς Θρᾴκης μετ-
επέμψατο πρὸς τὴν τῶν ὅλων κοινοπραγίαν· ἀεὶ γὰρ* 3
εἰώθει τοῦτον κατὰ τοὺς μεγίστους φόβους εἰς τὴν
483 *βοήθειαν προσλαμβάνεσθαι διά τε τὴν τἀνδρὸς ἀρετὴν
καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὅμορον εἶναι τῇ
Μακεδονίᾳ. συνεδρεύσαντες οὖν οἱ βασιλεῖς οὗτοι
περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς
πρός τε Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου βασιλέα καὶ πρὸς
Σέλευκον τὸν τῶν ἄνω σατραπειῶν κυριεύοντα, περί
τε τῆς ὑπερηφανίας τῆς ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἐμφανί-
ζοντες καὶ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνον κοινὸν εἶναι
πάντων διδάσκοντες. τῆς γὰρ Μακεδονίας κρατήσαντα* 4
*τὸν Ἀντίγονον εὐθὺς ἀφελεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων τὰς
βασιλείας· δεδωκέναι γὰρ αὐτὸν πεῖραν πλεονάκις ὅτι
πλεονέκτης ἐστὶ καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀκοινώνητον ποιεῖ.
συμφέρειν οὖν ἅπαντας συμφρονῆσαι καὶ κοινῇ πρὸς
Ἀντίγονον ἐπανελέσθαι πόλεμον. οἱ μὲν οὖν περὶ* 5
*Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον δόξαντες ἀληθῆ λέγειν προ-
θύμως ὑπήκουσαν καὶ συνετάξαντο πρὸς ἀλλήλους
βοηθεῖν ἁδραῖς δυνάμεσι· τοῖς δὲ περὶ Κάσανδρον* 107
*ἔδοξε μὴ περιμένειν τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον, ἀλλὰ
καὶ αὐτοὺς φθάσαντας ἐπιστρατεύειν καὶ προλαμβάνειν*

4 *ἀποκρινομένου δ' ἐκείνου δεινότερον* (in marg. 2. m. *διότι*) *μίαν γινώσκειν διάλυσιν* F. 5 *ὁ* om. F. 7 *αἰεὶ* F. 8 *εἰς βοήθειαν* F. 9 *τοῦ ἀνδρὸς* XF. 10 *αὐτοῦ* om. RX. *εἶναι ὅμορον* X. 16 *κίνδυνον πάντων εἶναι δ.* F. 18 *ἀφελέσθαι* RX. *τῆς βασιλείας* X. 19 *πεῖραν* RX. *πλεονάκις*] *πλείονα καὶ* RX. 21 *καὶ συμφέρειν* F. 24 *ἐπήκουσαν* F. *πρὸς ἀλλήλους* libri exhibent v. 23 post *λέγειν*; transp. Bekk. 25 *τοὺς δὲ* F.

τὸ χρήσιμον. διόπερ ὁ Κάσανδρος Λυσιμάχῳ μὲν παρέδωκε μέρος τοῦ στρατοπέδου καὶ στρατηγὸν συνεξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως εἰς Θετταλίαν, διαπολεμήσων Δημητρίῳ καὶ τοῖς
2 Ἕλλησι. Λυσίμαχος δὲ μετὰ στρατοπέδου διαβὰς ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν Λαμψακηνοὺς μὲν καὶ Παριανοὺς ἑκουσίως προσθεμένους ἀφῆκεν ἐλευθέρους, Σίγειον δὲ ἐκπολιορκήσας φρουρὰν παρεισήγαγε. μετὰ δὲ ταῦτα Πρεπελάῳ μὲν τῷ στρατηγῷ δοὺς πεζοὺς ἑξακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους ἐξέπεμψε προσαξόμενον τὰς πόλεις τάς τε κατὰ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν, αὐτὸς δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε πολιορκεῖν τὴν Ἄβυδον καὶ βέλη καὶ μηχανὰς καὶ τἄλλα
3 παρεσκευάζετο· ἐπεὶ δὲ κατὰ θάλατταν ἦλθε τοῖς πολιορκουμένοις στρατιωτῶν πλῆθος παρὰ Δημητρίου τὸ δυνάμενον τὴν ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τῇ πόλει, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη, τὴν δ' ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν προσαγαγόμενος καὶ *Σύνναδα πόλιν ἔχουσαν ἀποσκευὰς μεγάλας βασιλικὰς ἐπολιόρκησεν.
4 ὅτε δὴ καὶ Δόκιμον τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν πείσας κοινοπραγεῖν τά τε Σύνναδα παρέλαβε διὰ τούτου καὶ τῶν ὀχυρωμάτων ἔνια τῶν ἐχόντων τὰ βασιλικὰ χρήματα. ὁ δ' ἐπὶ τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας πεμφθεὶς ὑπὸ Λυσιμάχου στρατηγὸς Πρεπέλαος Ἀδραμυττίου μὲν

1 χρύσιμον X. 3. 4 εἰς Θετταλίαν μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως F. 4 διαπολεμήσειν F. 8 Σίγιον F; cf. Ptol. V 2, 2. προσηγάγετο F, παρεισ. suprascr. 2. m. 10 ἱππεῖς δὲ χιλίους om. F, suppl. 2. m. 14 τοῖς πολιορκουμένοις ἦλθε F. 16 τὸ om. F. 17 ἐφ' Ἑλλήσποντον F. 18 post καὶ quaedam lacuna perisse arbitror, veluti καὶ ⟨ἐπὶ τὴν ἄνω Φρυγίαν προάγων⟩. Σύναδα libri; at v. 21 Σύνναδα XF; cf. Ptol. V 2, 17 (p. 829 M.); CJGr. II 3148; Head HN. p. 569. 19 μεγάλας om. F. 21 τήν τε Σ. RX; cf. Plin. V 29, 105. διὰ τούτου καὶ] καὶ διὰ τούτου F. 24 Ἀδραμυτίου F (τ suprascr.); cf. XII 73, 1; 77, 1; cf.

ἐκυρίευσεν ἐν παρόδῳ, τὴν δ' Ἔφεσον πολιορκήσας καὶ καταπληξάμενος τοὺς ἔνδον παρέλαβε τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἐγκαταληφθέντας τῶν Ῥοδίων ἑκατὸν ὁμήρους ἀπέστειλεν εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς δ' Ἐφεσίους ⟨ὑποσπόνδους⟩ ἀφῆκε, τὰς δὲ ναῦς τὰς ἐν τῷ λιμένι πάσας ἐνέπρησε διὰ τὸ θαλασσοκρατεῖν τοὺς πολεμίους καὶ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ πολέμου ἄδηλον ὑπάρχειν.
μετὰ δὲ ταῦτα Τηίους μὲν καὶ Κολοφωνίους προσ- 5
ηγάγετο, Ἐρυθραίοις δὲ καὶ Κλαζομενίοις ἐλθούσης κατὰ θάλατταν βοηθείας τὰς μὲν πόλεις ἑλεῖν οὐκ
484 *ἠδυνήθη, τὴν δὲ χώραν αὐτῶν πορθήσας ἀνέζευξεν ἐπὶ Σάρδεις. ἐνταῦθα δὴ τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν Φοίνικα [καὶ Δόκιμον] πείσας ἀποστῆναι τοῦ βασιλέως παρέλαβε τὴν πόλιν πλὴν τῆς ἄκρας· ταύτην γὰρ φυλάττων Φίλιππος εἷς τῶν Ἀντιγόνου φίλων βεβαίαν ἐτήρει τὴν εὔνοιαν τὴν πρὸς τὸν πεπιστευκότα. τὰ μὲν οὖν περὶ Λυσίμαχον ἐν τούτοις ἦν.*

Ἀντίγονος δὲ προκεχειρισμένος ἀγῶνα μέγαν καὶ 108
πανήγυριν ἐν Ἀντιγονίᾳ συντελεῖν πάντοθεν ἀθλητάς τε καὶ τεχνίτας τοὺς ἐπιφανεστάτους ἐπὶ μεγάλοις ἄθλοις καὶ μισθοῖς ἠθροίκει. ὡς δ' ἤκουσε τὴν Λυσιμάχου διάβασιν καὶ τῶν στρατηγῶν τὴν ἀπόστασιν, τὸν μὲν ἀγῶνα διέλυσε, τοῖς δ' ἀθληταῖς καὶ τοῖς τεχνίταις ἀπέδωκε μισθοὺς οὐκ ἐλάττους διακοσίων

Mueller ad Ptol. V 2, 4; Hirschfeld ap. P.-W. s. v. **3** *ἐγκαταλειφθέντας* F, corr. 2. m.; cf. XX 99, 3. **5** *⟨ἐλευθέρους⟩ ἀφῆκε* Reiske et Hertl. II 2 p. 20; at cf. XX 111, 3; rectius *⟨ὑποσπόνδους⟩*, quod idem prop. Hertl. **6** *θαλαττοκρατεῖν* F. **8** *Τηνίους* F; cf. Steph. Byz. s. v. *Τέως*. **12** *ἐντεῦθεν* X. *τῶν — στρατηγῶν* F. **13** *Φοίνικα*] cf. XX 19, 2. 5. *καὶ Δόκιμον* recte iam secludi iussit Wess. (cf. supra § 4); cf. Droysen II 2 p. 203 a. 1. **15** cf. XIX 69, 1. **18** *προχειρισάμενος* F. **19** *ἐν Ἀντιγονίᾳ* libri; cf. XX 47, 5. *καὶ πάντοθεν* F. **24** *μισθοὺς οὐκ ἐλάττους εἰς διακ. ταλάντων* RX.

2 ταλάντων. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν ὥρμησεν
ἐκ τῆς Συρίας σύντομον τὴν πορείαν ποιούμενος ἐπὶ
τοὺς πολεμίους. εἰς δὲ Ταρσὸν τῆς Κιλικίας ἀφικό-
μενος ἐξ ὧν κατεκόμισε χρημάτων ἐκ τῶν Κουΐνδων
3 τὸ στρατόπεδον εἰς τρεῖς μῆνας ἐμισθοδότησεν. χωρὶς
δὲ τούτων τρισχίλια τάλαντα μετὰ τῆς δυνάμεως
ἐκόμιζεν, ὅπως τοιαύτην ἔχῃ τὴν χορηγίαν, ὅταν αὐτῷ
χρεία γένηται χρημάτων. ἔπειτα τὸν Ταῦρον ὑπερ-
βαλὼν προῆγεν ἐπὶ Καππαδοκίας καὶ τοὺς ἀφεστηκότας
περὶ τὴν ἄνω Φρυγίαν καὶ Λυκαονίαν ἐπιπορευόμενος
πάλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν συμμαχίαν ἀποκατέστησεν.
4 καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ περὶ τὸν Λυσίμαχον πυθόμενοι
τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν συνήδρευον, βουλευόμενοι
5 πῶς χρηστέον εἴη τοῖς ἐπιφερομένοις κινδύνοις. ἔδοξεν
οὖν αὐτοῖς εἰς μὲν μάχην μὴ συγκαταβαίνειν, ἕως ἂν
οἱ περὶ Σέλευκον ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν καταβῶσι,
τόπους δὲ ὀχυροὺς καταλαβέσθαι καὶ χάρακι καὶ τάφρῳ
τὴν στρατοπεδείαν ἀσφαλισαμένους ὑπομένειν τῶν πο-
λεμίων τὴν ἔφοδον. οὗτοι μὲν οὖν τὸ δοχθὲν αὐτοῖς
ἐπετέλουν κατὰ σπουδήν. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐπεὶ πλησίον
ἐγένετο τῶν πολεμίων, ἐκτάξας τὴν δύναμιν προεκαλεῖτο
6 εἰς μάχην. οὐδενὸς δ' ἐπεξιέναι τολμῶντος αὐτὸς μὲν
κατελάβετο τόπους τινάς, δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν τὰς
τροφὰς τοῖς ἐναντίοις παρακομίζεσθαι· οἱ δὲ περὶ τὸν
Λυσίμαχον φοβηθέντες μήποτε τῆς ἀγορᾶς ἀποκοπείσης
ὑποχείριοι γένωνται τοῖς πολεμίοις, νυκτὸς ἀνέζευξαν
καὶ διατείναντες σταδίους τετρακοσίους κατεστρατοπέ-
7 δευσαν περὶ Δορύλαιον· εἶχε γὰρ τὸ χωρίον σίτου τε

2 σύντονον Dind. 4 Κουΐνδων RF Κουϊνδῶν X; Κύϊνδα XVIII 62, 2 (ubi vide); XIX 56, 5. 7 ἐκόμισεν F. τοιαύτην] ταύτην Dind. 11 εἰς] ἐπὶ F. 13 βουλούμενοι X. 17 χάρακι] χάρακι μὲν F. 19 αὐτοῖς libri. 24 κομίζεσθαι F, corr. 2. m. τὸν om. X. 25 ἀγορᾶς] εὐπορίας F.

καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας πλῆθος καὶ ποταμὸν παραρ-
ρέοντα δυνάμενον ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τοῖς παρ'
αὐτὸν στρατοπεδεύουσι. βαλόμενοι δὲ στρατοπεδείαν
ὠχύρωσαν τὴν παρεμβολὴν βαθείᾳ τάφρῳ καὶ τριπλῷ
485 χάρακι. Ἀντίγονος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων 109
ἀποχώρησιν εὐθὺς ἐπεδίωκεν αὐτοὺς καὶ πλησίον
γενόμενος τῆς παρεμβολῆς, ἐπεὶ πρὸς παράταξιν οὐ
συγκατέβαινον, ἤρξατο περιταφρεύειν τὴν στρατο-
πεδείαν καὶ καταπέλτας καὶ βέλη μετεπέμψατο, βουλό-
μενος αὐτὴν πολιορκῆσαι. συντελουμένων δ' ἀκροβο-
λισμῶν περὶ τὴν ταφρείαν καὶ τῶν περὶ τὸν Λυσίμαχον
πειρωμένων ἀνείργειν τοῖς βέλεσι τοὺς ἐργαζομένους
ἐν πᾶσιν προετέρουν οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον. ἔπειτα 2
χρόνου γενομένου καὶ τῶν ἔργων ἤδη συντέλειαν λαμ-
βανόντων, τῆς δὲ τροφῆς ὑπολιπούσης τοὺς πολιορ-
κουμένους οἱ περὶ Λυσίμαχον, τηρήσαντες νύκτα
χειμέριον, ἀναζεύξαντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς διὰ τῶν
ὑπερδεξίων τόπων ἀπεχώρησαν εἰς παραχειμασίαν. ὁ
δ' Ἀντίγονος ἡμέρας γενομένης ὡς εἶδε τὴν τῶν πο-
λεμίων ἀπαλλαγήν, ἀντιπαρῆγεν αὐτὸς διὰ τῶν πεδίων.
ἐπιγενομένων δὲ ὄμβρων μεγάλων καὶ τῆς χώρας οὔσης 3
βαθυγείου καὶ πηλώδους τῶν τε ὑποζυγίων οὐκ ὀλίγα
συνέβη καὶ τῶν σωμάτων τινὰ διαφθαρῆναι καὶ τὸ
σύνολον ἐπιπόνως ἅπασαν τὴν δύναμιν διατεθῆναι.
διόπερ ὁ βασιλεὺς ἅμα μὲν ἀναλαβεῖν βουλόμενος ἐκ 4
τῆς κακοπαθίας τοὺς στρατιώτας, ἅμα δὲ τὴν χειμε-

1 τῆς om. X. 2 παρ' αὐτῷ aut περὶ αὐτὸν Reiske. 3 βαλλόμενοι F, corr. 2. m. 6 κατεδίωκεν F. 11 ταφρίαν RX. 13 προυτέρουν X. 14 γινομένου F. 15 ὑπολειπούσης F; ἀπολιπούσης? Dind.; ἐπιλειπούσης Madv. I p. 516. 16 περὶ τὸν Λ. F. 18 ἀπεχώρησαν] ἐποιήσαντο τὴν ἀποχώρησιν F. 23 συνέβη post πηλώδους (v. 22) ponit F. 26 κακοπαθίας R (corr. 2. m.) κακοπαθείας XF.

*ρινὴν ὥραν ὁρῶν περιλαμβάνουσαν τοῦ μὲν κατα-
διώκειν ἀπέστη, πρὸς δὲ τὴν χειμασίαν ἐπιλεξάμενος
τοὺς εὐθετωτάτους τόπους διεῖλε κατὰ μέρη τὴν δύ-*
5 *ναμιν. πυνθανόμενος δὲ Σέλευκον καταβαίνειν ἐκ τῶν
ἄνω σατραπειῶν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, ἔπεμψέ τινας
τῶν φίλων εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Δημήτριον, παρα-
κελευόμενος ἥκειν πρὸς αὐτὸν μετὰ τῆς δυνάμεως τὴν
ταχίστην· σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μὴ πάντων τῶν βα-
σιλέων ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων ἀναγκασθῇ παρατάξει
κρῖναι τὸν ὅλον πόλεμον πρὶν ἢ συνελθεῖν εἰς ταὐτὸν*
6 *τὴν ἐκ τῆς Εὐρώπης δύναμιν. παραπλησίως δὲ καὶ
Λυσίμαχος διεῖλε τὴν δύναμιν εἰς χειμασίαν ἐν τῷ
καλουμένῳ Σαλωνίας πεδίῳ. ἀγορὰν δὲ πολλὴν ἐξ
Ἡρακλείας μετεπέμπετο, ποιησάμενος ἐπιγαμίαν πρὸς*
7 *τοὺς Ἡρακλεώτας· ἔγημε γὰρ Ἄμηστριν τὴν Ὀξυάρτου
μὲν θυγατέρα, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφιδῆν,
Κρατεροῦ δὲ γυναῖκα γενομένην ὑπ' Ἀλεξάνδρου δο-
θεῖσαν, τότε δυναστεύουσαν τῆς πόλεως. καὶ τὰ μὲν
περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.*

110 *Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Δημήτριος διατρίβων ἐν
ταῖς Ἀθήναις ἔσπευδε μυηθῆναι καὶ καταλαβεῖν τὴν*

1 *περικαταλαμβάνουσαν*, 'quod verbum Diodoro familiare est', Reiske. **5** *τινα* RX; at cf. XX 111, 1. **6** *διακελευόμενος* F. **7** *τῆς* om. F. **10** *εἰς ταὐτὸ* F; at cf. e. g. Pol. II 32, 6. **11** *ἐκ* om. RX. **13** *Σαλμωνίας* libri; *Σαλωνίας* Wess. (*Σαλωνείας* Dind.) coll. Strab. XII 5, 7 et Steph. Byz. s. v. *Σαλώνεια*; cf. Droysen II 2 p. 260 a. 1; Niese I p. 344 a. 4; Beloch III 1 p. 168 a. 1. **14** *ποιησάμενος* ante *μετεπέμπετο* ponunt RX. **15** *Ἄμηστριν*] de variis nominis formis vide Justi Jr. Namenb. p. 14; Wilcken ap. P.-W. s. v. Amastris; Droysen I 2 p. 243 a. 1; de re cf. Memnon fr. 4 sqq. (FHGr. III p. 530 sqq.); Droysen II 2 p. 207; Niese I p. 345; Beloch III 1 p. 167. 2 p. 87. *Ὀξυάρτου*] eadem nominis forma II 6, 1; XVIII 3, 3; 39, 6; XIX 14, 6; 48, 2; *Ὀξάθρης* audit Darei frater XVII 34, 2; 77, 4; *Ὀξάθρας* Dionysii et Amestris filius appellatur XX 77, 1; cf. Justi l. l. p. 232. **16** *βασιλεύσαντος* F. *ἀδελφιδὴν* F. **17** *Κρατεροῦ* libri; cf. XVII 57, 3. *δὲ δοθεῖσαν* F. **21** malim

ἐν Ἐλευσῖνι τελετήν. ἀπεχούσης δὲ χρόνον ἱκανὸν
τῆς κατὰ νόμους ἡμέρας, καθ' ἣν εἰώθεισαν Ἀθηναῖοι
συντελεῖν τὴν τελετήν, ἔπεισε τὸν δῆμον διὰ τὰς
εὐεργεσίας κινῆσαι τὸ πάτριον ἔθος. παραδοὺς οὖν
486 αὑτὸν ἄνοπλον τοῖς ἱερεῦσι καὶ πρὸ τῆς ὡρισμένης
ἡμέρας μυηθεὶς ἀνέζευξεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. καὶ τὸ 2
μὲν πρῶτον εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας ἤθροισε τὸν
στόλον καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα πυθό-
μενος τοὺς περὶ Κάσανδρον προκατειλῆφθαι τὰς παρ-
όδους, πεζῇ μὲν ἀπέγνω τὴν εἰς Θετταλίαν ποιεῖσθαι
πορείαν, παραπλεύσας δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν
ἐν Λαρίσῃ λιμένα καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας τὴν μὲν
πόλιν ἐξ ἐφόδου παρέλαβε, τὴν δ' ἄκραν ἐκπολιορκήσας
τοὺς μὲν φρουροὺς δήσας παρέδωκεν εἰς φυλακήν,
τοῖς δὲ Λαρισαίοις τὴν αὐτονομίαν ἀποκατέστησεν.
μετὰ δὲ ταῦτα Ἀντρῶνας μὲν καὶ Πτελεὸν προσηγάγετο, 3
*Δίον δὲ καὶ Ὀρχομενὸν μετοικίζοντος εἰς Θήβας
Κασάνδρου διεκώλυσε μετοικισθῆναι τὰς πόλεις. Κά-
σανδρος δὲ θεωρῶν τὰ πράγματα τῷ Δημητρίῳ κατὰ

παραλαβεῖν cum Plut. Dem. 26. **1** Ἐλευσίνι XF. **5** αὐτὸν RX. ἄοπλον F. **8** πεζικὴν F. **12. 15** Λαρίσσῃ—Λαρισσαίους F; Λάρισα etiam Pol. XVIII 38, 3; Strab. IX 5, 13; Steph. Byz. s. v.; Liv. XXXI 46; Λάρισσα Ptol. III 12, 14 qui urbem in ora maritima ponit, a qua 20 stadia (cf. Strab. l. l.) aberat. **16** Πρώνας codd.; Ἄντρωνα Wess. (coll. Strab. IX 5, 14 et Liv. XLII 61); Ἄντρωνας Madv. I p. 517; rectius scripseris Ἀντρῶνας (cf. Strab. IX 5, 7) cum Ungero (Bl. f. bayr. Gymnw. VIII p. 147 sqq.; SBAW. I 1878 p. 401 a. 1); cf. Droysen II 2 p. 208 a. 2; Niese I p. 346 a. 3 (qui f. Ἴτωνα scribendum esse censet); Beloch III 2 p. 300). **17** Δίον R (Δῖον XF) δὲ καὶ Ὀρχομενὸν libri; utraque urbs in his regionibus ignota (cf. Wess.; Droysen II 2 p. 208 a. 2; Niese I p. 346 a. 4 qui Plinii (IV 8, 29) Orchomenon non recte huc refert); Ἅλον δὲ καὶ Ὀρχ. Unger ll. ll.; miror viros doctos fugisse quae Strabo IX 5, 15 memoriae prodit haec: ἔκτισε δὲ Δημήτριος ... τὴν Δημητριάδα ... τὰς πλησίον πολίχνας εἰς αὐτὴν συνοικίσας, Νηλίαν τε καὶ Παγασὰς καὶ Ὀρμένιον κ. τ. λ., unde quae tradita sunt, corrigenda esse censeo. **19** τῷ om. F.

*νοῦν χωροῦντα Φερὰς μὲν καὶ Θήβας ἀδροτέραις
φρουραῖς παρεφύλαττε, τὴν δὲ δύναμιν πᾶσαν εἰς ἕνα
τόπον ἀθροίσας ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς περὶ τὸν Δη-*
4 *μήτριον. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν εἰς δισμυ-
ρίους ἐννακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους. τῷ δὲ
Δημητρίῳ συνηκολούθουν ἱππεῖς μὲν χίλιοι καὶ πεν-
τακόσιοι, πεζοὶ δὲ Μακεδόνες οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτα-
κισχιλίων, μισθοφόροι δ' εἰς μυρίους καὶ πεντακισχι-
λίους, ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων δισμύριοι
καὶ πεντακισχίλιοι, ψιλικὰ δὲ τάγματα καὶ πειρατῶν
παντοδαπῶν τῶν συντρεχόντων ἐπὶ τοὺς πολέμους καὶ
τὰς ἁρπαγὰς οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων, ὥστ'
εἶναι τοὺς ἅπαντας πεζοὺς περὶ τοὺς πεντακισμυρίους*
5 *ἑξακισχιλίους. ἀντικαθημένων δὲ τῶν στρατοπέδων
ἀλλήλοις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐκτάξεις μὲν ἐγίνοντο
παρ' ἀμφοτέροις, εἰς μάχην δὲ οὐδέτερος συγκατέβαινε,
καραδοκῶν τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἐσομένην τῶν ὅλων*
6 *κρίσιν. Δημήτριος δέ, τῶν Φεραίων ἐπικαλεσαμένων
αὐτόν, παρεισπεσὼν εἰς τὴν πόλιν μετὰ μέρους τῆς
δυνάμεως τὴν μὲν ἄκραν ἐκπολιορκήσας ὑποσπόνδους
ἀφῆκε τοὺς παρὰ Κασάνδρου στρατιώτας, τοῖς δὲ
Φεραίοις τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησεν.*
111 *Ἐν τούτοις δ' ὄντων τῶν περὶ Θεσσαλίαν ἧκον
πρὸς τὸν Δημήτριον οἱ πεμφθέντες ὑπ' Ἀντιγόνου,
διασαφοῦντες τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς ἐντολὰς καὶ παρα-
κελευόμενοι τὴν ταχίστην διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις εἰς*
2 *τὴν Ἀσίαν. διόπερ ἀναγκαῖον ἡγησάμενος ὑπάρχειν ὁ
βασιλεὺς τὸ πείθεσθαι τῷ πατρί, πρὸς μὲν Κάσανδρον*

5 *ἐνναχισχ.* libri. *ἱππεῖς δὲ δισχιλίους* om. RX; de omnibus numeris aliunde non constat. 6 *συνηκολούθουν* om. F. 10. 11 *καὶ πειρατῶν παντοδαποί· τῶν δὲ συντρεχόντων* F. 11 *πολεμίους* libri; corr. Dind. 13 *πεζοὺς μὲν περὶ πεντακισμυρίους* F. 17 *καραδοκοῦντες* F. 27 *ὑπάρχειν* om. F.

διαλύσεις ἐποιήσατο, συνθέμενος εἶναι κυρίας τὰς συν-
θήκας, ἐὰν ὦσιν εὐάρεστοι τῷ πατρί, ἀκριβῶς μὲν
487 εἰδὼς οὐ προσδεξόμενον αὐτὸν διὰ τὸ κεκρικέναι πάν-
τως διὰ τῶν ὅπλων ἐπιθεῖναι τέλος τῷ συμβάντι πο-
λέμῳ, βουλόμενος δὲ τὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀποχώρησιν
εὐσχήμονα ποιήσασθαι καὶ μὴ φυγῇ παραπλησίαν·
ἐγέγραπτο γὰρ ἐν ταῖς συνθήκαις πρὸς τοῖς ἄλλοις
καὶ τὸ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἐλευθέρας ὑπάρχειν, οὐ
τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς κατὰ τὴν
Ἀσίαν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Δημήτριος παρασκευασάμενος 3
πόρια πρὸς τὴν παρακομιδὴν τῶν τε στρατιωτῶν καὶ
τῆς ἀποσκευῆς ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ καὶ κομισθεὶς
διὰ νήσων κατέπλευσεν εἰς Ἔφεσον. ἐκβιβάσας δὲ
τὴν δύναμιν καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῶν τειχῶν
ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἀποκατα-
στῆναι τάξιν καὶ τὴν μὲν ὑπὸ Πρεπελάου τοῦ Λυσι-
μάχου στρατηγοῦ παρεισαχθεῖσαν φρουρὰν ἀφῆκεν
ὑπόσπονδον, ἰδίαν δὲ φυλακὴν εἰς τὴν ἄκραν κατα-
στήσας παρῆλθεν εἰς Ἑλλήσποντον. καὶ Λαμψακηνοὺς
μὲν καὶ Παριανούς, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν μεταβεβλη-
μένων πόλεών τινας ἀνεκτήσατο, ἐπὶ δὲ τὸ στόμα τοῦ
Πόντου παραγενόμενος πρὸς τῷ Καλχηδονίων ἱερῷ
στρατοπεδείαν περιεβάλετο καὶ τοὺς φυλάξοντας τὸν
τόπον ἀπέλιπε στρατιώτας πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ναῦς
δὲ μακρὰς τριάκοντα· τὴν δ' ἄλλην δύναμιν διελόμενος
κατὰ πόλεις διέδωκεν εἰς χειμασίαν. περὶ δὲ τούτους 4

3 αὐτὸν οὐ προσδεξόμενον F. 4 τῷ συμβάντι πολέμῳ libri; συστάντι Hertl. II 1 p. 3 f. r.; σύμπαντι Dind. 8 τὸ καὶ RX. 10 μετὰ δὲ τοῦτο Δ. RX (contra Diodori consuet.). 11 πορεῖα F. 12 παρασκευῆς F. 13 διὰ τῶν νήσων F. 16 cf. XX 107, 4. 20 cf. XX 107, 2. τῶν ἄλλων] τῶν Ἑλλήνων RX. 22 Καρχηδονίων F; Χαλκηδονίων Diod. XVIII 72, 4; XIX 60, 3; de fano Calchedoniorum cf. XIX 73, 6; Mueller ad Ptol. V 1, 2. 25 τεσσαράκοντα F.

τοὺς χρόνους καὶ Μιθριδάτης, ὑπήκοος ὢν Ἀντιγόνῳ καὶ
δόξας ἀφίστασθαι πρὸς τοὺς περὶ Κάσανδρον, ἀνηρέθη
περὶ Κίον τῆς Μυσίας, ἄρξας αὐτῆς καὶ *Ἀρρίνης ἔτη
τριάκοντα καὶ πέντε· τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενος
Μιθριδάτης πολλοὺς προσεκτήσατο, τῆς δὲ Καππαδο-
κίας καὶ Παφλαγονίας ἦρξεν ἔτη τριάκοντα ἕξ.
112 Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις Κάσανδρος μετὰ τὴν
ἀπαλλαγὴν τὴν Δημητρίου τὰς μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν
πόλεις ἀνεκτήσατο, Πλείσταρχον δὲ μετὰ δυνάμεως
ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἀσίαν βοηθήσοντα τοῖς περὶ Λυσί-
μαχον. οἱ δὲ συναποσταλέντες ἦσαν πεζοὶ μὲν μύριοι
2 δισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. ὁ δὲ Πλείσταρχος
ἐπειδὴ παραγενόμενος ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου κατ-
έλαβε τοὺς τόπους προκατεχομένους ὑπὸ τῶν πολεμίων,
ἀπογνοὺς τὴν διάβασιν παρῆλθεν εἰς Ὀδησσόν, ἣ κεῖται
μεταξὺ μὲν τῆς τε Ἀπολλωνίας καὶ Καλλαντίας, κατ'
ἀντικρὺ δὲ τῆς ἐν τῷ πέραν Ἡρακλείας, ἐχούσης τι
3 μέρος τῆς Λυσιμάχου δυνάμεως. οὐκ ἔχων δ' ἱκανὰ
πόρια πρὸς τὴν τῶν στρατιωτῶν διάβασιν τριχῇ διεμέ-
ρισε τὴν δύναμιν. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἀποστολὴν

3 Μισίας F. Ἀρρίνης RX Μαρίνης F; quid scripserit Diodorus non liquet; Μυρίνης Palm.; Καρίνης probabiliter Gron. (cf. Her. VII 42; Steph. Byz. s. v. Καρήνη (cf. s. v. Βέννα); Plin. V 122; Mueller ad Ptol. V 2, 4 (p. 809 M.)). 4 καὶ om. F. cf. XVI 90, 2. 5 Μιθριδάτης] ὁ υἱὸς αὐτοῦ add. F; attamen Μιθριδάτης ὁ Ἀριβαρζάνου Plut. Dem. 4 nec alius esse videtur Μ. ὁ Ἀριοβαρζάνου υἱὸς XIX 40, 2; itaque Mithridatem III filium Ariobarzanis, fratris scil. Mithridatis II, fuisse arbitror; quo modo omnes difficultates tolluntur, de quibus multi sunt Palm.; Wess.; Droysen (II 2 p. 212 a. 2), Beloch (III 2 p. 164). πολλοὺς] πολλὰ Rhod. 9 cf. XIX 77, 6. 10 περὶ τὸν Λ. F. 11 ἀποσταλέντες F συναποστάντες X. 14 προκατεχομένους] προκατειλημμένους. 15 παρ[ῆλθεν]] hic medio in verbo desinit R. Ὀδισσὸν X; cf. XIX 73, 3. 16 μὲν om. X. Καλλαντίας] Γαλατίας libri; corr. Palm. (cf. XIX ind. λζ'). 17 τι om. F. 19 πορεῖα F.

488 συνέβη διασωθῆναι πρὸς τὴν Ἡράκλειαν, τὴν δὲ δευτέραν ὑπὸ τῶν περὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου φυλακίδων νεῶν ἁλῶναι. κατὰ τὴν τρίτην δὲ αὐτοῦ συνδιαβαίνοντος τοῦ Πλειστάρχου χειμὼν ἐπεγενήθη τηλικοῦτος ὥστε τὰ πλεῖστα τῶν σκαφῶν καὶ τῶν σωμάτων
διαφθαρῆναι· καὶ γὰρ ἡ κομίζουσα ναῦς ἑξήρης τὸν 4
στρατηγὸν συνεκλύσθη καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πλεόντων οὐκ ἐλαττόνων ἢ πεντακοσίων τρεῖς πρὸς τοῖς τριάκοντα μόνον διεσώθησαν. ἐν δὲ τούτοις ἦν καὶ ὁ Πλείσταρχος, ναυαγίου μὲν ἐπειλημμένος, εἰς δὲ τὴν γῆν ἡμιθανὴς ἐκβεβρασμένος. οὗτος μὲν οὖν ἀποκομισθεὶς εἰς Ἡράκλειαν καὶ προσαναλαβὼν ἐκ τῆς ἀτυχίας τὸ σῶμα πρὸς Λυσίμαχον εἰς τὴν χειμασίαν ἀνέζευξε, ἀποβεβληκὼς τὸ πλεῖον τῆς δυνάμεως.

Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις καὶ Πτολεμαῖος ὁ βα- 113
σιλεὺς ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου τὰς μὲν ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ πόλεις ἁπάσας ὑποχειρίους ἐποιήσατο· Σιδῶνα δὲ πολιορκοῦντος αὐτοῦ τινες παρῆσαν ἀπαγγέλλοντες ψευδῶς ὅτι παρατάξεως γενομένης τοῖς βασιλεῦσιν οἱ μὲν περὶ Λυσίμαχον καὶ Σέλευκον ἡττηθέντες ἀποκεχωρήκασιν εἰς τὴν Ἡράκλειαν, Ἀντίγονος δὲ νενικηκὼς προσάγει μετὰ δυνάμεως ἐπὶ Συρίας.
παραλογισθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων καὶ πεισθεὶς ἀληθῆ τὴν 2
προσαγγελίαν εἶναι, πρὸς μὲν τοὺς Σιδωνίους εἰς τέτταρας μῆνας ἀνοχὰς ἐποιήσατο, τὰς δὲ χειρωθείσας πόλεις φρουραῖς ἀσφαλισάμενος ἐπανῆλθε μετὰ τῆς
δυνάμεως εἰς Αἴγυπτον. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις 3
οἱ τῶν παρὰ Λυσιμάχῳ στρατιωτῶν αὐτομολήσαντες

3 κατὰ δὲ τὴν τρίτην αὐτοῦ F. 6 ἡ κομίζουσα ναῦς τὸν στρατηγὸν ἑξήρης F. 10 μὲν om. F, add. 2. m. 13 πρὸς τὸν Λ. F. 14 τὸ πλεῖον τῆς δυνάμεως ἀποβεβληκὼς F. 19 ἐπαγγέλλοντες F, corr. 2. m. 22 προάγει F. 25 ἀνοχὰς εἰς τέτταρας μῆνας F. 28 παρὰ Λυσιμάχου X.

ἐκ τῆς χειμασίας παρ' Ἀντίγονον* Αὐταριάται μὲν
δισχίλιοι, Λύκιοι δὲ καὶ Παμφύλιοι περὶ ὀκτακοσίους.
τούτοις μὲν οὖν Ἀντίγονος φιλανθρώπως προσενεχθεὶς
τούς τε μισθοὺς ἔδωκεν, οὓς ἔφασαν ὀφείλεσθαι παρὰ
4 Λυσιμάχου, καὶ δωρεαῖς ἐτίμησε. καθ' ὃν δὴ χρόνον
ἦλθε καὶ Σέλευκος ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν διαβεβη-
κὼς εἰς Καππαδοκίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως καὶ κατα-
σκευάσας στεγνὰ τοῖς στρατιώταις παρεχείμαζεν. εἶχε
δὲ πεζοὺς μὲν εἰς δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ σὺν τοῖς
ἱπποτοξόταις περὶ μυρίους δισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ
ὀγδοήκοντα πρὸς τοῖς τετρακοσίοις, ἅρματα δὲ δρε-
5 πανηφόρα πλείω τῶν ἑκατόν. αἱ μὲν οὖν τῶν βασι-
λέων δυνάμεις τοῦτον τὸν τρόπον ἠθροίζοντο, κεκρι-
κότων ἁπάντων κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν θερίαν διὰ τῶν
ὅπλων κρῖναι τὸν πόλεμον. ἡμεῖς δέ, καθάπερ ἐν
ἀρχῇ προεθέμεθα, τὸν γενόμενον τούτοις τοῖς βασι-
λεῦσι πρὸς ἀλλήλους πόλεμον περὶ τῶν ὅλων πράξεων
ἀρχὴν ποιησόμεθα τῆς ἑπομένης βίβλου.

1 *ἦλθον vel παρῆσαν (post αὐτομολήσαντες) excidisse monuerunt Rhod. et Reiske; ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις τῶν π. Λ. στρατιωτῶν ηὐτομόλησάν τινες Madv. I p. 518. Αὐταριάται libri (cf. Strab. VII 5, 11; alioquin Αὐταριᾶται (cf. Arr. I 5, 1; Polyaen. VII 42); cf. XX 19, 1. 4 παρὰ Λυσιμάχῳ F. 6 διαβὰς F. 7 καὶ om. X. 8 παραχειμάζειν libri; corr. Dind. 9 sqq. de numeris cf. Plut. Dem. 26; Niese I p. 350 a. 1. 14 θερίαν libri. 16. 17 τὸν γενόμενον — πόλεμον] τὴν γενομένην κρίσιν τούτοις τοῖς βασ. πρὸς ἀλλήλους F, corr. 2. m.

Διοδώρου Σικελιώτου ἱστοριῶν K̄ subscr. X. Διοδ. Σικ. ἱστορικῆς βιβλιοθήκης εἰκοστὸν subscr. F.

Dresdae: Typis B. G. Teubneri.

